QuarkXPress 2016 Juli Update in de praktijk

Inhoudsopgave

Over deze handleiding....16
Wat u allemaal moet weten....16
Wat als u hulp nodig hebt....16
Conventies....16
Een aantekening bij de technologie....17

De gebruikersinterface....19
Gereedschappen....19
Scissors XTensions-software....22
Shape of Things XTensions-software....23
Menu's....23
QuarkXPress-menu (alleen Mac OS X)....23
Archief/Bestand-menu....24
Wijzig-menu....25
Opmaak-menu....27
Item-menu....30
Pagina-menu....32
Opmaakmodel-menu....33
Tabel-menu....33
Beeld-menu....34
Functies-menu....36
Venster-menu....38
Help-menu 40
Contextmenu's....40
Paletten....41
Het Advanced Image Control-palet Geavanceerd illustratiebeheer....41
Boeken-palet....42
Callout-stijlen-palet....42
Kleuren-palet....42
Kleurverloop-palet....43
Conditionele stijlen-palet....43
Content-palet....44
Inhoudsvariabelen-palet....44
Palet Voetnootstijlen....45
Glyphs-palet....46
Het palet Stramienstijlen....46
Palet Gidsen....47
HTML5-palet....47

Hyperlinks-palet....47
Index-palet....48
Het palet Item Styles-stijlen....49
Lagen-palet....49
Lijsten-palet....49
Parameter-palet....50
Parameter-palet - Mac OS X....50
Parameter-palet - Windows....52
Paginaopmaak-palet....54
Profielinformatie-palet....54
Rode lijn-palet....55
Het palet Tagging laten verlopen....55
Schaal-palet....55
Typogrammen-palet....55
Palet Tabelstijlen....56
Gereedschap-palet....56
Paletgroepen en paletsets....56
Opmaakregelaars/knoppen....58
Weergaven en weergavesets....59
Een venster splitsen....59
Een venster creëren....60
Weergave Artikel bewerken gebruiken....60
Weergavesets....60

Projecten en opmaken....63
Werken met projecten....63
Opties voor printopmaken....64
Een QuarkXPress-project bewaren en een naam geven....65
Opmaken en projecten exporteren....65
Aangepast paginaformaat....65
Werken met opmaken....67
Resources op project- en opmaakniveau....68
Werken met hulplijnen....69
Kolom- en margelijnen....69
Hulplijnen....69
Hulplijnen magnetisch maken....70
Dynamische hulplijnen....70
Handelingen herstellen en herhalen....71

Native QuarkXPress-objecten....73
Bestaande items converteren naar een native QuarkXPress-object....73
Een object als native QuarkXPress-object importeren....74

Inhoudsvariabelen....76
Inhoudsvariabelen bewerken....77

Een aangepaste inhoudsvariabele maken....78
Een inhoudsvariabele invoegen....80

Kaders, lijnen en tabellen....81
Wat u moet weten van items en inhoud....81
Wat u moet weten van handvatten....82
Wat u moet weten van Bézier-vormen....83
Drop Shadow XTensions-software....86
Item Find/Change XTensions-software....87
Werken met kaders....89
Tekst - en illustratiekaders maken....89
Kaderafmetingen wijzigen....90
Kader- en illustratieverhoudingen vergrendelen....91
Kaders een andere vorm geven....92
Kaderranden toevoegen aan kaders....92
Kleuren toekennen aan kaders....92
Kleurverlopen toekennen aan kaders....93
Kaders samenvoegen en splitsen....93
Tekst en illustraties toevoegen aan kaders....94
Kadertype wijzigen....94
Een kader maken van een uitknippad....94
Super Step and Repeat XTensions-software....94
ShapeMaker XTensions-software....96
Werken met lijnen....101
Lijnen maken....101
Lijnmodi voor loodrechte lijnen....102
Lijnen een andere afmeting geven....102
Lijnen een andere vorm geven....103
Het uiterlijk van een lijn bepalen....103
Lijnen samenvoegen....104
Open paden samenvoegen, uitbreiden en sluiten....104
Items manipuleren....104
Items selecteren....104
Items verplaatsen....105
Items knippen, kopiëren en plakken....105
De stapelvolgorde van items bepalen....105
Items groeperen....106
Items dupliceren....107
Items spatiëren en uitlijnen....107
Items roteren....108
Items schuinzetten....108
Items vergrendelen en ontgrendelen....109
Items en groepen verankeren in de tekst....109
Werken met callouts....109
Wat u moet weten van callouts....109
Callout maken....112

Callout-anker configureren....113
Werken met callout-stijlen....114
Callouts en tekstomloop....114
Werken met tabellen....115
Een tabel trekken met de muis....115
Tekst converteren naar tabellen....117
Excel-tabellen importeren....118
Excel-grafieken importeren....119
Invoertabellen....120
Tabelstijlen....121
Tekst en illustraties toevoegen aan tabellen....122
Tabeltekst bewerken....122
Tabelcellen koppelen (verbinden)....123
Tabellen vormgeven....123
Stramienlijnen vormgeven....124
Rijen en kolommen invoegen en wissen....125
Cellen combineren....125
De afmetingen van tabellen, rijen en kolommen handmatig wijzigen....125
Tabellen weer converteren naar tekst....126
Werken met tabellen en groepen....126
Vervolgtabellen op andere plaatsen....126
Table Import XTensions-software....130

Tekst en typografie....131
Tekst bewerken....131
Functie om tekstkader aan te passen aan tekst....132
Tekst importeren en exporteren....132
Tekst importeren en exporteren met Unicode-opties....133
Tekst zoeken en veranderen....133
Codes voor speciale tekens....134
Werken met voet- en eindnoten....135
Voet- en eindnoten invoegen....136
Stijlen voor voetnoot/eindnoot....137
Voetnootscheidingen....140
De spelling controleren....142
Hulpwoordenboeken....144
Aantal woorden en tekens....145
Tekstspecificaties toekennen....146
Een font toekennen....146
Een corps kiezen....147
Opmaakstijlen toekennen....147
Kleur, tint en dekking toekennen....148
Tekst horizontaal of verticaal aanpassen....148
Basislijnverschuiving toekennen....149
Nadruk toekennen....150
Halfbrede tekens specificeren....150

Tekens tellen....150
Werken met fontsets....150
Werken met gegroepeerde tekens....151
Tekens op een regel uitlijnen....151
Meerdere tekstspecificaties toekennen....153
Alineaspecificaties toekennen....154
De uitlijning instellen....154
De kantlijnen specificeren....155
De interlinie specificeren....156
De witruimte vóór en na alinea's specificeren....157
Tabstops instellen....157
Weduwen en wezen in de hand houden....158
Werken met niet-afbrekende tekensets....159
Opmaak kopiëren/plakken....159
De afspatiëring specificeren....160
Handmatig afspatiëren....160
Automatisch afspatiëren....160
De afbreking en uitvulling specificeren....161
Afbreekuitzonderingen specificeren....163
Afbreekuitzonderingen bestanden....164
Het gebruik van zachte afbreektekens....173
De aanspatiëring specificeren....174
Handmatig aanspatiëren....174
Aanspatieertabellen wijzigen....175
Verzenden 175
Werken met typogrammen....175
Alineatypogrammen maken en bewerken....175
Teksttypogrammen maken en bewerken....178
Typogrammen toekennen....180
Typogrammen toevoegen....181
Werken met conditionele stijlen....181
Conditionele stijl maken....183
Conditionele stijl toepassen....185
Conditionele stijlen verwijderen....186
Conditionele stijlmarkering gebruiken....186
Conditionele stijl bewerken....188
Opsommingstekens en nummering....188
Werken met stijlen voor opsommingstekens....189
Werken met stijlen voor nummering....190
Werken met stijlen voor outlines....192
Opsommingstekens, nummering, outlines en typogrammen....194
Tekst in tekstkaders plaatsen....195
Het basislijnstramien gebruiken....195
Tekst verticaal uitlijnen....195
De tekstafstand specificeren....196
Artikelrichting specificeren....196

Het gebruik van fonts specificeren....197
Tekst converteren naar kaders....197
Het gebruik van tekstomloop....197
Tekst om alle zijden van een item laten lopen....198
Tekst om lijnen en tekstpaden laten lopen....198
Tekst om tekstkaders laten lopen....199
Tekst om illustraties laten lopen....199
De puntjes op de i bij het omlooppad....200
Een omlooppad bewerken....201
Werken met tekstpaden....202
Initialen maken....202
Lijnen boven en onder alinea's maken....203
Het gebruik van verankerde kaders....203
Kaders en lijnen in tekst verankeren....203
Verankerde kaders en lijnen knippen, kopiëren, plakken en wissen....203
Verankering van kaders en lijnen ongedaan maken....203
Werken met OpenType-fonts....204
OpenType-stijlen toepassen....204
Het gebruik van ligaturen....207
Werken met OpenType-stijlsets....208
Werken met het Glyphs-palet....211
Onzichtbare tekens weergeven....212
Speciale tekens invoegen....212
Spaties invoegen....212
Andere speciale tekens invoegen....212
De tekentaal specificeren....212
Het gebruik van reservefonts....213
Werken met regels voor fonttoewijzing....213
Werken met ontwerpstramienen....214
Wat u moet weten van ontwerpstramienen....214
De basisprincipes van ontwerpstramien....217
Werken met stramienstijlen....229
Het gebruik van ontwerpstramienen....232
Werken met rubi-tekst....234
Opties voor rubi-uitlijning....236
Mono-rubi....239
Opties voor rubi-basisuitlijning....240
Opties voor rubi-overhang....242
Werken met initialen....244
Initialenklassen maken....246
Initialensets maken....247
Initialensets toekennen....248
Werken met Mojigumi-sets en -klassen....248
Mojigumi-tekenklassen maken en bewerken....249
Mojigumi-sets maken en bewerken....249
Mojigumi-sets toepassen....253

Tekens toewijzen voor oude projecten....253
Toewijzingstabellen voor projecten die gebruik maken van UDA/VDA-tekensets.253
Toewijzingstabellen voor projecten die gebruik maken van aangepaste tekensets.255
Type Tricks....256
Maak een breuk....256
Maak een prijs....256
Woordspatie aanspatiëren....257
Regelcontrole....257
Eigen onderstrepingen....258
Hyperlinks....259
Een bestemming maken....260
Een anker maken....261
Een hyperlink maken aan de hand van een bestaande bestemming....261
Vanuit niets een hyperlink maken....262
Koppelingen tonen in het Hyperlinks-palet....262
Hyperlinks vormgeven....262
Bestemmingen bewerken en wissen....263
Ankers bewerken en wissen....263
Hyperlinks bewerken en wissen....263
Navigeren via het Hyperlinks-palet....263

Illustraties....264
Werken met afbeeldingen....264
Een illustratie importeren....264
Illustraties verplaatsen....265
De afmetingen van illustraties wijzigen....265
Van illustraties een uitsnede maken....265
Illustraties roteren en schuinzetten....265
Illustraties een kleur en een tint geven....266
Illustraties spiegelen....266
Afbeeldingen inventariseren, hun status verifiëren en bijwerken....266
Achtergrondkleuren specificeren voor afbeeldingen....266
Illustratiespecificaties behouden....267
Werken met uitknippaden....267
Uitknippaden maken....268
Ingesloten uitknippaden gebruiken....269
Uitknippaden manipuleren....269
Speciale effecten creëren met uitknippaden....270
Werken met alfamaskers....270
Werken met PSD-afbeeldingen....271
PSD-bestanden voorbereiden....272
Werken met PSD-lagen....272
Werken met PSD-kanalen....273
Werken met PSD-paden....274
Printen met PSD Import....275

Kruisverwijzingen....276
Een kruisverwijzing invoegen....276
Kruisverwijzingen synchroniseren....278

Kleur, dekking en slagschaduwen....279
Werken met kleuren....279
Het Kleuren-palet....279
Het dialoogvenster Kleuren....280
Een kleur maken....281
Kleurverloop met meerdere kleuren....281
Een kleur wijzigen....284
Een kleur dupliceren....284
Een kleur wissen....284
Kleuren toevoegen met behulp van de kleurenselector....285
Kleuren importeren vanuit een ander artikel of project....287
Globaal een kleur wijzigen in een andere kleur....288
Kleuren en tinten toepassen....288
Een kleur en tint toekennen aan tekst....288
Een kleur en tint toekennen aan lijnen....288
Werken met dekking....289
De dekkingswaarde specificeren....289
De dekkingswaarde voor groepen specificeren....289
Kleurverlopen met transparantie maken....290
Kleurbeheer....290
Bron- en uitvoerinstellingen....290
Het kleurbeheergevoel voor gebruikers....290
Werken met broninstellingen en uitvoerinstellingen via een kleurendeskundige.292
Werken in een oudere kleurbeheeromgeving....292
De kleur controleren op het scherm (kleurproef maken)....293
Kleurbeheer voor deskundigen....294
Een broninstelling maken....294
Een uitvoerinstelling maken....295
Profielen beheren....296
Werken met slagschaduwen....297
Slagschaduwen toepassen....298
Slagschaduwen aan uw wensen aanpassen....298
Slagschaduwen opnemen in items....298

Custom Bleeds....300
Using Custom Bleeds....300
Het gebruik van Knip uit op afloopkant....301

DejaVu XTensions-software (alleen Windows) 302

Documentconstructie....303

Het gebruik van de automatische paginering....303
Een automatisch tekstkader maken....303
Werken met basispagina's....304
Een basispagina maken....304
Basispagina's toekennen....309
Basispagina's bijwerken....309
Basispagina's en opmaakfamilies....310
Werken met lagen....310
Wat u moet weten van lagen....311
Lagen maken....312
Lagen selecteren....312
Lagen tonen en verbergen....313
Bepalen op welke laag een item staat....313
Lagen wissen....314
Laagopties wijzigen....314
Items verplaatsen naar een andere laag....315
Items tussen lagen kopiëren en plakken....315
De stapelvolgorde van lagen wijzigen....316
Lagen en tekstomloop....316
Lagen dupliceren....317
Lagen samenvoegen....317
Items op lagen vergrendelen....318
Basispagina's gebruiken in combinatie met lagen....318
Het printen van lagen onderdrukken....318
PDF-lagen gebruiken....319
Werken met lijsten....319
Voorbereidingen treffen voor lijsten....320
Een lijst maken....320
Lijsten importeren vanuit een ander document....321
Navigeren met lijsten....321
Lijsten genereren....322
Lijsten bijwerken....322
Werken met indexen....322
De kleur van de indexmarkering opgeven....322
Indexingangen maken....323
Kruisverwijzingen maken....325
Een indexingang bewerken....326
Een indexingang verwijderen....327
De in een index gebruikte interpunctie specificeren....327
Een index genereren....328
Een definitieve index bewerken....329
Werken met boeken....330
Boeken maken....330
Werken met boekhoofdstukken....331
De paginering vaststellen....333
Boekhoofdstukken synchroniseren....334

Boekhoofdstukken printen....335
Een PDF-bestand van een boek genereren....336
Indexen en inhoudsopgaven maken voor boeken....337
Werken met bibliotheken....337
Bibliotheken maken....338
Bibliotheekitems toevoegen....339
Bibliotheekitems ophalen....339
Bibliotheekitems manipuleren....339
Werken met labels....340
Bibliotheken bewaren....340
Guide Manager Pro XTensions-software....341
Het Hulplijnen-palet gebruiken....341
Het paletmenu Hulplijnen....342
Hulplijnen maken met Guide Manager Pro....343
Stramienen maken met Guide Manager Pro....344
Rijen en kolommen maken....346
Hulplijnen voor afloop en veiligheid maken....347
Scale XTensions-software....349
Cloner XTensions-software....351
ImageGrid XTensions-software....352
Linkster XTensions-software....354

Uitvoer....356
Opmaken printen....356
Illustratiepaden bijwerken....356
Instellen van de regelaars/knoppen in het dialoogvenster Print....357
Dialoogvenster Print....358
Kleurscheidingen printen....364
Kleurcomposieten (af)drukken....365
Opmaken exporteren....366
Een opmaak exporteren in EPS-structuur....366
Een opmaak exporteren in PDF-structuur....367
Een PostScript-bestand maken....370
Een opmaak als afbeelding exporteren....370
Het gebruik van Verzamel voor servicebureau....370
Werken met uitvoerstijlen....372
App Studio-uitvoerstijlen....373
Werken met overlapinstellingen....374
Wat u moet weten over afvlakken in samenhang met productie....374
PDF Filter XTensions-software....374
Een PDF-bestand importeren in een illustratiekader....375

Samenwerking en single-sourcing....376
Werken met gedeelde content....376
Content delen en synchroniseren....378

Wat u moet weten van synchronisatieopties....379
Een gesynchroniseerd item plaatsen....380
Gesynchroniseerde content plaatsen....380
Content importeren in de gedeelde-contentbibliotheek....380
Werken met Composition Zones....381
Wat u moet weten van Composition Zones....381
Een Composition Zones-item maken....384
Een Composition Zones-item plaatsen....386
Meerdere pagina's manipuleren in een geplaatst Composition Zones-item....387
De specificaties van een Composition Zones-item bewerken....387
Een Composition Zones-item converteren naar een illustratie....388
Een Composition Zones-item desynchroniseren....388
Een compositieopmaak bewerken: Content....388
De content van een compositieopmaak bewerken....389
Een compositieopmaak desynchroniseren....389
Een compositieopmaak wissen....389

Notities....390
Notities maken....390
Werken met notities....391
Notities openen en sluiten....391
Notities weergeven en verbergen....391
Notities verwijderen....391
Converteren tussen notities en tekst....392
Notities bekijken op auteur, datum, naam of kleur....392
Notities verplaatsen en afmetingen van notities wijzigen....392
Notities printen....392
Notities in PDF's....392

Rode lijn....393
Aanspatiëring....393
Wijzigingen bekijken....394
Wijzigingen accepteren en negeren....395

Job Jackets....396
Wat u moet weten van Job Jackets....396
Wat zijn Job Jackets?....397
De structuur van Job Jackets....397
Voorbeeld van een workflow met Job Jackets....401
Werken met Job Jackets....402
Basismodus en geavanceerde modus....402
Job Jackets-bestanden maken....403
Werken met orderbriefjes....407
Een orderbriefjessjabloon maken....407
Een opmaakdefinitie toevoegen aan een orderbriefje: geavanceerde modus....412

Een orderbriefjessjabloon toepassen op een project....413
Een opmaakdefinitie toepassen op een project....416
Orderbriefjes exporteren en importeren....416
Het standaard Job Jackets-bestand....417
Het standaard orderbriefjessjabloon bewerken: Archief/Bestand-menu....417
Het standaard orderbriefjessjabloon bewerken: Functies-menu....418
Het standaard Job Jackets-bestand bewerken....418
Werken met resources: de geavanceerde modus....418
Resources selecteren: de geavanceerde modus....419
Resources configureren: de geavanceerde modus....420
De locatie van resources specificeren: de geavanceerde modus....421
Werken met opmaakspecificaties....422
Een opmaakspecificatie maken: de geavanceerde modus....422
Een opmaakspecificatie toepassen op een opmaak....423
Werken met regels en regelsets....425
Regels maken: de geavanceerde modus....426
Regels toevoegen aan een regelset: de geavanceerde modus....428
Een regelset toepassen op een opmaak....429
Een opmaak evalueren....431
Vergrendelen van Job Jackets....433
Printen met JDF-uitvoer....435

Werken met meerdere talen....436
Een taal toekennen aan tekst....436
De programmataal wijzigen....437

XTensions-software....438
Werken met XTensions-modules....438
XTensions-modules installeren....438
XTensions-modules inschakelen en uitschakelen....438
Werken met XTensions-sets (Alleen Windows) 439
Item Styles XTensions-software....439
Het palet Item Styles-stijlen gebruiken....440
Item Styles-stijlen maken....440
Gebruik van Item Style-stijlen controleren....442
Script XTensions-software....442
Het submenu Box Tools....443
Het submenu Grid....443
Het submenu Images....443
Het submenu Picture Box....444
Het submenu Saving....444
Het submenu Special....444
Het submenu Stories....445
Het submenu Tables....445
Het submenu Typography....445

Word-filter.....**445**
Overige XTensions-modules.....**446**

Voorkeuren.....**448**
Wat u moet weten van voorkeursinstellingen.....**448**
Waarschuwingsvenster Onverenigbare voorkeuren.....448
Wijzigingen in de QuarkXPress Voorkeuren.....449
Wat staat er in de voorkeurenbestanden.....449
Programmavoorkeuren.....**451**
Voorkeuren - Programma - Toon.....451
Voorkeuren — Programma — Kleurenthema.....451
Voorkeuren — Programma — Sneltoetsen.....452
Voorkeuren — Programma — Invoerinstellingen.....452
Voorkeuren — Programma — Reservefont.....454
Voorkeuren — Programma — Herstel.....454
Voorkeuren — Programma — Open en Bewaar.....454
Voorkeuren — Programma — XTensions Manager.....455
Voorkeuren - Programma - Delen.....455
Voorkeuren — Programma — Fonts.....455
Voorkeuren — Applicatie — Text Highlighting (Tekst markeren).....456
Voorkeuren — Programma — Oost-Aziatisch.....456
Voorkeuren — Applicatie — Dynamic Guides Color (Kleur dynamische hulplijnen).456
Voorkeuren — Programma — Bestandslijst.....457
Voorkeuren — Programma — Standaardpad.....457
Voorkeuren — Programma — Index.....457
Voorkeuren - Programma - Job Jackets.....458
Voorkeuren — Applicatie — Notities.....458
Voorkeuren - Programma - PDF.....458
Voorkeuren — Applicatie — Rode lijn.....459
Voorkeuren - Programma - Spellingcontrole.....460
Voorkeuren — Applicatie — Tabellen.....461
Voorkeuren — Programma — Breuk/Prijs.....461
Project preferences.....**461**
Voorkeuren - Project - Algemeen.....461
Opmaakvoorkeuren.....**462**
Voorkeuren - Opmaak - Algemeen.....462
Voorkeuren - Opmaak - Parameters.....463
Voorkeuren - Opmaak - Alinea.....464
Voorkeuren - Opmaak - Tekst.....465
Voorkeuren - Opmaak - Gereedschappen.....467
Voorkeuren - Opmaak - Hulplijnen en stramien.....468
Voorkeuren - Opmaak - Stramiencel vullen.....468
Voorkeuren — Opmaak — Color Manager.....469
Voorkeuren — Opmaak — Lagen.....470

Juridische kennisgevingen.....471

Over deze handleiding

U hoeft de documentatie bij QuarkXPress niet van begin tot eind door te nemen. Gebruik deze handleiding in plaats daarvan om informatie op te zoeken, uit te vinden wat u moet weten, waarna u verder kunt gaan met uw werk.

Wat u allemaal moet weten

Bij het schrijven van deze handleiding gingen we ervan uit dat u vertrouwd bent met uw computer en dat u het volgende kunt:

- Een programma starten
- Bestanden openen, bewaren en sluiten
- Werken met menu's, dialoogvensters en paletten
- Werken binnen een netwerkomgeving op de computer
- Werken met de muis, toetsopdrachten en speciale toetsen

Raadpleeg de documentatie die is meegeleverd met uw computer of andere hulpmiddelen als u over een van deze onderwerpen meer informatie nodig hebt.

Wat als u hulp nodig hebt

Als u een nieuweling in QuarkXPress bent, of als u een van zijn andere oude vertrouwde functies nader onder de loep wilt nemen, kunt u de volgende hulpmiddelen ofwel resources raadplegen:

- Documentatie van derden
- Algemene DTP-uitgaven

Hebt u problemen op systeemniveau — bijvoorbeeld het bewaren van bestanden, verplaatsen van bestanden, activeren van fonts en dergelijke — raadpleeg dan de documentatie die met uw computer werd meegeleverd.

Conventies

Het gebruik van een bepaalde opmaak accentueert informatie om u te helpen vlug te vinden wat u zoekt.

- Vette tekst: De namen van alle dialoogvensters, velden en andere regelaars/knoppen zijn vet gezet. Bijvoorbeeld: "Klik op **OK**."
- Verwijzingen: In beschrijvingen van functies leiden verwijzingen tussen haakjes u naar de desbetreffende functies. Bijvoorbeeld: "Met het dialoogvenster **Zoek/Verander** (menu **Bewerk** menu) kunt u tekst zoeken en veranderen."
- Pijlen: U zult vaak pijlen (>) tegenkomen, die het menupad naar een functie aangeven. Bijvoorbeeld: Kies **Wijzig/Bewerk > Typogrammen** om het dialoogvenster **Typogrammen** te openen.
- Symbolen/pictogrammen: Hoewel naar veel gereedschappen en knoppen wordt verwezen via hun naam, die u kunt zien door Gereedschaptips te activeren, worden in sommige gevallen symbolen (pictogrammen) gebruikt om alles wat herkenbaarder te maken. Bijvoorbeeld: "Klik op de -knop in het **Parameter**-palet om tekst te centreren."
- Cross-platform conventies: Dit programma is heel consequent in alle besturingssystemen. In de namen van bepaalde labels, knoppen, toetscombinaties en andere aspecten van het programma zitten echter verschillen tussen Mac OS® en Windows® in verband met regels in de gebruikersinterface of andere factoren. In dergelijke gevallen noemen we zowel de Mac OS- als Windows-versie, van elkaar gescheiden door een Duitse komma, met de Mac OS-versie als eerste optie. Als bijvoorbeeld de Mac OS-versie van een knop **Selecteer** heet en de Windows-versie wordt **Blader** genoemd, wordt u gevraagd te "klikken op **Selecteer/Blader**". Ingewikkeldere verschillen tussen beide platforms worden vermeld in notities of staan tussen haakjes.

Een aantekening bij de technologie

Quark heeft QuarkXPress voor Mac OS X en Windows ontwikkeld teneinde uitgevers meer controle te bieden over typografie, kleur en groepssamenwerking. Naast unieke typografische functies biedt QuarkXPress uitgebreid fontbeheer door middel van zijn ondersteuning van TrueType®, OpenType® en Unicode®. Ontwerpers kunnen gebruikmaken van PANTONE® (de PANTONE MATCHING SYSTEM®), Hexachrome®, Trumatch®, Focoltone®, DIC® en Toyo om kleur toe te voegen een de paginaopmaken.

QuarkXPress fungeert als zenuwcentrum voor groepssamenwerking in uitgeverijomgevingen, omdat u inhoud kunt importeren en exporteren in meerdere bestandsstructuren, en ontwerpcomponenten kunt delen met andere gebruikers. U kunt bestanden importeren uit programma's als Microsoft® Word, Microsoft Excel®, Adobe® Illustrator® en Adobe Photoshop®. QuarkXPress ondersteunt het kopiëren en plakken van inhoud uit externe programma's, en de gebruiker kan de geïmporteerde vectorillustratiegegevens converteren naar native objecten. U kunt inhoud uitdraaien als PostScript® of in PDF-structuur voor Adobe Acrobat® Reader®. QuarkXPress ondersteunt het exporteren van digitale uitvoer in ePub- en Kindle-indeling, en HTML5-publicaties. Het ePub-bestand is compatibel met alle bekende ePub-readers en Google Chrome. Het Kindle-bestand is compatibel met Kindle-apparaten. U kunt ook bestanden exporteren die kunnen worden weergegeven in Internet Explorer®, Safari®, Google Chrome® en Firefox®. Met specifieke functies Job Jackets® en Composition Zones® kunt u garanderen dat meerdere personen specificaties delen om te komen tot de productie van consistente publicaties, zelfs als u werkt aan één publicatie tegelijk.

Met de QuarkXPress-software-architectuur kunnen u en softwareontwikkelaars de publicatiemogelijkheden van het programma uitbreiden. Met behulp van XTensions®-softwaretechnologie kunnen externe ontwikkelaars aangepaste modules voor QuarkXPress ontwikkelen. QuarkXTensions® (Quark® XTensions-software) biedt eveneens een modulaire benadering om te kunnen voldoen aan uw specifieke publicatie-eisen. En als u AppleScript®-scripts kunt schrijven, kunt u met deze scripttaal van Apple® veel handelingen in QuarkXPress automatiseren.

De gebruikersinterface

Als u door de gebruikersinterface van QuarkXPress bladert, ziet u dat veel opdrachten vertrouwd zijn of voor zichzelf spreken. Bent u eenmaal voldoende vertrouwd met de menu's en dialoogvensters van QuarkXPress dan zult u zien dat toetsopdrachten en paletten u op handige wijze toegang geven tot de functionaliteit die ook via menu's beschikbaar is.

Gereedschappen

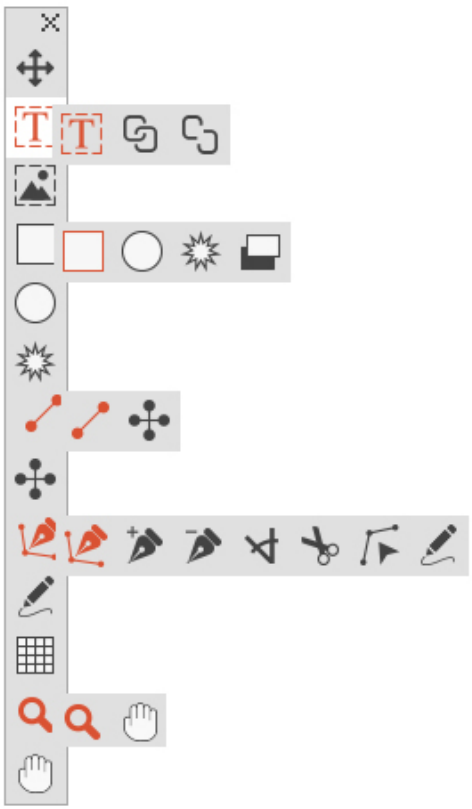

Het **Gereedschap**-palet

In het **Gereedschap**-palet treft u de volgende regelaars/knoppen aan:

- Gebruik het **verplaats**gereedschap om items te selecteren, te verplaatsen, te schalen en een andere vorm te geven (kaders, lijnen, tekstpaden en groepen). Wanneer het **verplaats**gereedschap niet is geselecteerd, kunt u op Command/Ctrl drukken om het **verplaats**gereedschap tijdelijk te selecteren.
- Gebruik het **tekstinhoud**gereedschap voor het tekenen van tekstkaders en te werken met tekst in kaders.
- Gebruik het **Tekstverbindgereedschap** om tekstkaders met elkaar te verbinden.
- Gebruik het **Tekstverbreekgereedschap** om tekstkaders te verbreken.
- Gebruik het **illustratie-inhoud**gereedschap voor het tekenen van illustratiekaders en te werken met illustraties in kaders.
- Gebruik het **rechthoekig-kader**gereedschap om een rechthoekig kader te maken. Wilt u een vierkant kader, dan houdt u de Shift-toets ingedrukt terwijl u het kader tekent.
- Gebruik het **ovaal-kader**gereedschap om een ovaal kader te maken. Wilt u een cirkelvormig kader, dan houdt u de Shift-toets ingedrukt terwijl u het kader tekent.
- Gebruik het **Starburst**-gereedschap om een stervormig kader te maken.
- Gebruik het **Composition Zones**-gereedschap om een Composition Zones-kader te maken.
- Gebruik het **lijn**gereedschap om rechte diagonale lijnen onder elke denkbare hoek te maken. Wilt u een lijnhoek beperken tot 45 graden, dan houdt u tijdens het tekenen van de lijn de Shift-toets ingedrukt.
- Gebruik het **loodrechte-lijn**gereedschap om loodrechte lijnen te maken.
- Gebruik het **Bézier**-gereedschap om Bézier-lijnen en -kaders te maken. Wilt u een lijnhoek beperken tot 45 graden, dan houdt u tijdens het tekenen van de lijn de Shift-toets ingedrukt.
- Gebruik het **punt toevoegen**-gereedschap om een punt toe te voegen aan een willekeurig type pad. Als u een punt toevoegt aan een kader met inhoud wordt dat kader automatisch een Bézier-item.
- Gebruik het **punt verwijderen**-gereedschap om een punt te verwijderen uit een willekeurig type pad.
- Gebruik het **converteer punt**-gereedschap om hoekpunten automatisch te converteren naar curvepunten en curvepunten naar hoekpunten. Klik en sleep om de positie van een punt, de curve van een gebogen lijnsegment of de positie van een recht lijnsegment te wijzigen. Selecteer dit gereedschap en klik op een rechthoekig kader of op een rechte lijn om het item te converteren naar een Bézier-kader c.q. -lijn.
- Gebruik het **schaar**gereedschap om een item op te knippen in aparte paden.
- Gebruik het **puntselectie**gereedschap om curves en punten te selecteren, zodat u deze kunt verplaatsen of wissen. Houd de Shift-toets ingedrukt en klikt om

meerdere punten tegelijk te selecteren. Option-klik/Alt-klik op een punt om deze symmetrisch te maken.

- Gebruik het **Vrije-vormgereedschap** om een lijn of kader in elke gewenste vorm te tekenen. Als u een vrij kader niet sluit, blijft het een lijn. Druk op Option/Alt om een dergelijk kader automatisch te sluiten.
- Gebruik het **tabellen**gereedschap om een tabel te maken.
- Gebruik het **zoom**gereedschap om de documentweergave te vergroten of te verkleinen.
- Gebruik het **panorama**gereedschap om de actieve opmaak opnieuw te positioneren.

➡ u kunt gebruikmaken van toetsopdrachten om tijdens het tekenen met het **rechthoekig-kadergereedschap** het type kaderinhoud aan te geven: Houd de R-toets ingedrukt om aan te geven dat het om illustratie-inhoud gaat of op de T-toets om aan te geven dat het om tekstinhoud gaat. Als u het contenttype van een bestaand kader wilt wijzigen, klik dan met de rechtermuisknop op het kader en kies `Content` > `Tekst`, `Illustratie` of `Geen`

➡ Zie "*Bézier-kaders maken*" en "*Bézier-lijnen maken*" voor meer informatie over Bézier-kaders en Bézier-lijnen.

➡ Als u de opmaak in panoramastand wilt zien terwijl er een pengereedschap is geselecteerd, drukt u op Shift+Space om vervolgens te klikken en slepen.

➡ Als u tekst wilt toevoegen aan een lijn of pad, selecteert u het **tekstinhoud**gereedschap en dubbelklikt u op de lijn of op het pad.

➡ Zie "*Een Composition Zones-item maken*" voor meer informatie over Composition Zones.

➡ Gebruikers kunnen het **Gereedschap**-palet (**Venster**-menu) zowel horizontaal als verticaal weergeven. Als u het palet horizontaal wilt weergeven, Ctrl+dubbelklikt u onder *Windows* op de titelbalk en onder *Mac OS X* dockt u het Gereedschap-palet op de bovenrand.

Toetsopdrachten voor gereedschappen

Wanneer er geen tekstkader of tekstpad actief is, kunt u met behulp van de volgende toetsopdrachten snel heen en weer schakelen tussen de verschillende gereedschappen:

Gereedschap	Windows	Mac OS X
Verplaatsgereedschap	V	V
Tekstinhoudgereedschap	T	T
Tekstverbindgereedschap	T	N
Tekstverbreekgereedschap	T	N
Illustratie-inhoudgereedschap	R	R

Gereedschap	Windows	Mac OS X
Rechthoekig-kadergereedschap	B	B
Ovaal-kadergereedschap	B	B
Starburst-gereedschap	B	B
Composition Zones-gereedschap	L	B
Lijngereedschap	P	L
Loodrechte-lijngereedschap	P	L
Bezier-pengereedschap	P	P
Punt toevoegen-gereedschap	P	P
Punt verwijderen-gereedschap	P	P
Punt converteren-gereedschap	P	P
Schaargereedschap	P	P
Punt selecteren-gereedschap	P	P
Vrije-vormgereedschap	P	P
Tabelgereedschap	G	G
Zoomgereedschap	Z	Z
Panoramagereedschap	X	X

Scissors XTensions-software

Scissors XTensions-software voegt het **schaar**gereedschap toe aan het **Gereedschap**-palet. U kunt het **schaar**gereedschap gebruiken om tekstkaders, illustratiekaders, lijnen en tekstpaden doormidden te knippen als met met een schaar.

Wanneer de Scissors XTensions-software is geladen, wordt het **schaar**gereedschap weergegeven in het **Gereedschap**-palet in QuarkXPress. Het **schaar**gereedschap wordt als volgt gebruikt:

1. Selecteer het **schaar**gereedschap .

   - Wanneer een illustratiekader is doorgeknipt, wordt het geconverteerd naar een Bézier-lijn. Het resultaat is dat de inhoud van het kader niet bewaard blijft nadat het kader is doorgeknipt.
   - Wanneer een tekstkader is doorgeknipt, wordt het geconverteerd naar een tekstpad.
   - Wanneer een tekstpad is doorgeknipt, wordt het geconverteerd naar twee gekoppelde tekstpaden.

2. Selecteer het **puntselectie**gereedschap en klik en sleep om de punt aan te passen.

Shape of Things XTensions-software

Shape of Things XTensions-software voegt het **Starburst**-gereedschap toe aan QuarkXPress. U kunt dit gereedschap gebruiken om snel en eenvoudig stervormige illustratiekaders te maken.

Werken met het Starburst-gereedschap

U kunt op twee manieren een stervormig illustratiekader maken.

1 Selecteer het **Starburst** -gereedschap, waarna u klikt en sleept.

2 Als u specifieke attributen wilt definiëren wanneer u het starburst-kader maakt, selecteert u het **Starburst**-gereedschap, en plaatst u vervolgens het plussymbool op de plek waar u het stervormige kader wilt plaatsen en klikt u er eenmaal op. Wanneer het dialoogvenster **Starburst** verschijnt, kunt u waarden invoeren in de volgende velden, waarna u klikt op **OK**:

- **Sterbreedte**
- **Sterhoogte**
- **Aantal stralen**
- **Lengte stralen**: Voer de gewenste afstand als percentage in, lopend vanaf de punt naar het centrum van de ster.
- **Ongelijke stralen**: Voer een waarde in tussen 0 en 100, waarbij 0 betekent geen willekeur en 100 een volledige willekeur.

Menu's

In onderstaande onderwerpen worden de menu's en de menu-opdrachten besproken waarover u kunt beschikken in QuarkXPress.

QuarkXPress-menu (alleen Mac OS X)

Het **QuarkXPress**-menu maakt deel uit van QuarkXPress voor Mac OS X. In dit menu staan dezelfde opdrachten als in het programmamenu voor andere Mac OS X-toepassingen — om QuarkXPress en andere toepassingen te tonen of te verbergen en om met QuarkXPress te stoppen. In dit menu vindt u de volgende opdrachten:

- **Over QuarkXPress**: Gebruik deze opdracht om informatie over QuarkXPress, bijvoorbeeld het versienummer, weer te geven.
- **Bewerk licentiecode**: Gebruik deze opdracht om de geldigheidscode van een geïnstalleerd exemplaar van QuarkXPress te wijzigen. Door deze code te wijzigen, kunt u een testversie (die vroeger "evaluatie-exemplaar" werd genoemd) van QuarkXPress wijzigen in een volledig functionele versie, de talen wijzigen die door de gebruikersinterface worden ondersteund, of QuarkXPress omzetten naar een Plus-editie.
- **QuarkXPress activeren**: Gebruik deze opdracht om QuarkXPress te activeren op uw computer. Alleen beschikbaar wanneer QuarkXPress in de demomodus draait.

- **Zoeken naar updates**: Gebruik deze opdracht om te zoeken naar updates van QuarkXPress.
- **Instellingen van Quark Update**: Gebruik deze opdracht om de automatische update-instellingen te configureren.
- **Voorkeuren**: Hiermee kunt u de standaardwaarden en -instellingen aanpassen. Zie "*Voorkeuren*" voor meer informatie.
- **Stop QuarkXPress**: Gebruik deze opdracht om het programma te verlaten.

Archief/Bestand-menu

Via het **Archief/Bestand**-menu kunt u elektronische bestanden op een aantal manieren manipuleren, zoals maken, openen, afdrukken en bewaren. In dit menu vindt u de volgende opdrachten:

- **Nieuw**: Kies een optie in het submenu **Nieuw** als u een project wilt maken. Als u **Nieuw project uit orderbriefje** kiest, kunt u een orderbriefje selecteren aan de hand waarvan u het project kunt maken. U kunt dit submenu ook gebruiken om nieuwe bibliotheken en boeken te maken.
- **Open**: Gebruik deze optie om projectbestanden te openen.
- **Open recent** *(Alleen Mac OS X, in Windows wordt onderaan het menu **Bestand** een lijst met de onlangs geopende bestanden weergegeven.)*: Gebruik deze optie om een project uit een lijst met recent geopende bestanden te openen.
- **Sluit**: Gebruik deze optie om het actieve project te sluiten.
- **Bewaar**: Gebruik deze optie om het actieve project te bewaren.
- **Bewaar als**: Gebruik deze optie om een kopie van het actieve project te bewaren.
- **Vorige versie**: Gebruik deze optie om het actieve project terug te brengen naar de status op het moment dat het voor het laatst werd bewaard.
- **Importeer**: Gebruik deze opdracht om tekst te importeren in een tekstkader of om een illustratie te importeren in een illustratiekader.
- **Bewaar tekst**: Gebruik deze optie om de inhoud van het actieve tekstkader te bewaren als een apart bestand.
- **Voeg toe**: Gebruik deze optie om typogrammen, kleuren, opmaken en een heleboel andere soorten resources vanuit een ander bestand toe te voegen aan het actieve project.
- **Exporteer**: Gebruik deze optie om een opmaak te exporteren als een ander type bestand of versie.
- **Verzamel voor servicebureau**: Gebruik deze optie om een bestand, uitdraairapport en geselecteerde resources te kopiëren in één map. U kunt 'Verzamel voor uitvoer' uitvoeren voor alle opmaken in het project.
- **Job Jackets**: Gebruik dit submenu om te kunnen werken met de specificaties en regels voor het maken en controleren van een opmaak, een project aan een Job Jackets-bestand te koppelen, een orderbriefje aan te passen en een opmaak te evalueren.
- **Print**: Gebruik deze optie om het actieve project te printen.

- **Stop** *(alleen Windows)*: Gebruik deze optie om het programma te verlaten.

Wijzig-menu

In het menu **Wijzig** vindt u de volgende opdrachten:

- **Herstel**: Herstelt de laatste handeling.
- **Herhaal**: Herhaalt een herstelde handeling.
- **Knip**: Knipt de geselecteerde inhoud.
- **Kopieer**: Kopieert de geselecteerde inhoud naar het klembord.
- **Plak**: Plakt de inhoud van het klembord op de actieve pagina.
- **Plakken zonder opmaak**: Plakt de inhoud van het klembord als platte tekst.
- **Plak op plaats**: Plakt een gedupliceerd of gekopieerd item op de actieve pagina op dezelfde plaats als waar het oorspronkelijk was gekopieerd.
- **Plak als native objecten**: Om het item te converteren dat in een native QuarkXPress-object moet worden geplakt.
- **Wis** *(alleen Windows)*: Wist de actieve inhoud.
- **Selecteer alles**: Selecteert de hele inhoud in het actieve kader of op het actieve tekstpad.
- **Toon klembord** *(alleen Windows)*: Geeft de inhoud van het klembord weer.
- **Zoek/Verander**: Hiermee opent u het palet **Zoek/Verander**, dat u kunt gebruiken om tekst te zoeken en te wijzigen, gebaseerd op inhoud, vormgeving of beide.
- **Zoek/Verander item**: Toont en verbergt het palet **Zoek/Verander item**.
- **Voorkeuren** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u de standaardwaarden en -instellingen aanpassen. Zie "*Voorkeuren*" voor meer informatie.
- **Kleuren**: Hiermee kunt u kleurdefinities toevoegen, bewerken en wissen. Zie "*Werken met kleuren*" voor meer informatie.
- **Typogrammen**: Hiermee kunt u typogramdefinities toevoegen, bewerken en wissen. Zie "*Werken met typogrammen*" voor meer informatie.
- **Item Styles-stijlen**: Hiermee kunt u itemdefinities toevoegen, bewerken en wissen, die u via het **Item Styles-stijlen**-palet (**Venster**-menu) kunt toepassen op QuarkXPress-items.
- **Callout-stijlen**: Hiermee kunt u callout-stijlen toevoegen, bewerken en wissen. Zie "*Werken met callouts*" voor meer informatie.
- **Conditionele stijlen**: Hiermee kunt u conditionele stijlen toevoegen, bewerken en wissen. Zie "*Werken met conditionele stijlen*" voor meer informatie.
- **Stijlen voor opsommingstekens, nummering en outlines**: Hiermee kunt u stijlen voor opsommingstekens, nummering en outlines toevoegen, bewerken en wissen. Zie "*Opsommingstekens en nummering*" voor meer informatie.
- **Voetnootstijlen**: Hiermee kunt u voetnootstijlen toevoegen, bewerken en wissen. Zie "*Werken met voet- en eindnoten*" voor meer informatie.

- **Onderstreepstijlen**: Hiermee hebt u toegang tot onderstreepstijlen, die u vervolgens kunt wijzigen.
- **Hyperlinks**: Hiermee kunt u hyperlinks toevoegen, bewerken en wissen, inclusief URL's, ankers en paginakoppelingen.
- **Initialen**: Hiermee kunt u uw eigengemaakte initialen toevoegen, bewerken en wissen. Zie "*Werken met initialen*" voor meer informatie.
- **Lijsten**: Hiermee kunt u lijstdefinities toevoegen, bewerken en wissen. De Lijst-functie is een gereedschap voor het automatisch genereren van inhoudsopgaven en andere soorten inhoud die in lijstvorm staan. Zie "*Werken met lijsten*" voor meer informatie.
- **A&U's**: Hiermee kunt u A&U-definities (A&U = afbreken en uitvullen) toevoegen, bewerken en wissen. Met A&U's kunt u bepalen hoe tekst wordt afgebroken. Zie "*De afbreking en uitvulling specificeren*" voor meer informatie.
- **Stramienstijlen**: Hiermee kunt u patronen toevoegen, bewerken en wissen van stramienlijnen die worden toegepast op tekstcomponenten die niet worden geprint. Zie "*Werken met ontwerpstramienen*" voor meer informatie.
- **Strepen en lijnen**: Hiermee kunt u uw eigengemaakte lijnpatronen toevoegen, bewerken en wissen.
- **Fontsets**: Hiermee kunt u zelf opgegeven schaalfactoren, afmetingen en richting voor specifieke fonts toevoegen, bewerken en wissen.

➡ Deze functie wordt beschouwd als een Oost-Aziatische functie en is alleen beschikbaar als u de Oost-Aziatische voorkeur hebt ingeschakeld (**QuarkXPress/Bewerken > Voorkeuren > Oost-Aziatisch**).

- **Uitvoerstijlen**: Hiermee kunt u uitvoerstijldefinities toevoegen, bewerken en wissen. Met uitvoerstijlen kunt u heel eenvoudig overschakelen tussen verschillende sets met uitvoeropties. Zie "*Werken met uitvoerstijlen*" voor meer informatie.
- **Mojigumi**: Hiermee kunt u Mojigumi-sets en -klassen toevoegen, bewerken en wissen. Zie "*Werken met Mojigumi-sets en -klassen*" voor meer informatie.

➡ Deze functie wordt beschouwd als een Oost-Aziatische functie en is alleen beschikbaar als u de Oost-Aziatische voorkeur hebt ingeschakeld (**QuarkXPress/Bewerken > Voorkeuren > Oost-Aziatisch**).

- **Niet-afbrekende tekenset**: Hiermee kunt u regels voor 2-byte tekensets toevoegen, bewerken en wissen.

➡ Deze functie wordt beschouwd als een Oost-Aziatische functie en is alleen beschikbaar als u de Oost-Aziatische voorkeur hebt ingeschakeld (**QuarkXPress/Bewerken > Voorkeuren > Oost-Aziatisch**).

- **Afspatieerparen** *(alleen Mac OS X)*: Hiermee regelt u de afspatiëring van de geïnstalleerde fonts.
- **Aanspatieertabel van font** *(alleen Mac OS X)*: Hiermee regelt u de aanspatiëring van de geïnstalleerde fonts.

- **Aangepaste gereedschapvoorkeuren instellen** *(alleen Mac OS X)*: Hiermee kunt u de gereedschapvoorkeuren voor de momenteel geselecteerde kaderattributen instellen.
- **Standaardwaarden van gereedschapvoorkeuren herstellen** *(alleen Mac OS X)*: Hiermee kunt u de standaardinstellingen van de gereedschapvoorkeuren herstellen.
- **Kleurinstellingen**: Hiermee hebt u toegang tot de instellingen voor bron- en uitvoerinstellingen, die u vervolgens kunt wijzigen.
- **Programmataal** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u de taal wijzigen van de gebruikersinterface.

Opmaak-menu

Hoe het **Opmaak**-menu eruit ziet, is afhankelijk van het feit of er een tekstkader, illustratiekader of een lijn actief is.

Opmaak-menu voor tekst

In het **Opmaak**-menu voor tekst staan opdrachten voor het opgeven van tekst- en alineaspecificaties. In dit menu vindt u de volgende opdrachten:

- **Font**: Hiermee wijzigt u het font (lettertype) van de geselecteerde tekst.
- **Corps**: Hiermee wijzigt u de grootte van de geselecteerde tekst.
- **Stijl**: Hiermee kent u aan geselecteerde tekst stijlen toe, zoals vet, cursief en onderstreept. Het submenu Stijl bevat ook **Onderstreepstijlen**, **Maak een breuk**, **Maak een prijs** en **Verwijder eigen onderstreping** (onder Mac OS X).
- **Kleur**: Hiermee wijzigt u de kleur van de geselecteerde tekst.
- **Tint**: Hiermee kunt u de tint van een toegepaste kleur instellen.
- **Dekking**: Hiermee kunt u de transparantie van geselecteerde tekst aanpassen.
- **Horiz./Vert. aanpassen** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u geselecteerde tekst horizontaal of verticaal uitrekken.
- **Afspatiëren** *(alleen Windows)*: Hiermee voegt u alle handmatige af-/aanspatiëring die tussen lettertekens is toegepast toe of verwijdert u deze; of verwijdert u de af-/aanspatiëring uit een af-/aanspatiëringspaar.
- **Artikelrichting**: Hiermee kunt u voor het geselecteerde tekstkader een horizontale of verticale artikelrichting specificeren.

➡ Deze functie wordt beschouwd als een Oost-Aziatische functie en is alleen beschikbaar als u de Oost-Aziatische voorkeur hebt ingeschakeld (**QuarkXPress/Bewerken > Voorkeuren > Oost-Aziatisch**).

- **Rubi**: Hiermee kunt u Rubi-lettertekens aanpassen die zijn toegekend aan tekst.

➡ Deze functie wordt beschouwd als een Oost-Aziatische functie en is alleen beschikbaar als u de Oost-Aziatische voorkeur hebt ingeschakeld (**QuarkXPress/Bewerken > Voorkeuren > Oost-Aziatisch**).

- **Groepeer tekst**: Hiermee kunt u horizontale tekst in een verticaal artikel plaatsen.

➡ Deze functie wordt beschouwd als een Oost-Aziatische functie en is alleen beschikbaar als u de Oost-Aziatische voorkeur hebt ingeschakeld (**QuarkXPress/Bewerken > Voorkeuren > Oost-Aziatisch**).

- **Uitlijning**: Hiermee kunt u actieve alinea's uitlijnen naar links, rechts of deze centreren. U kunt hiermee geselecteerde alinea's ook uitvullen of geforceerd uitvullen.
- **Tekenuitlijning**: Hiermee kunt u actieve lettertekens met de bovenkant, het midden, de basislijn of de onderkant uitlijnen.

➡ In de Oost-Aziatische configuratie zijn de opties: **ICF-kader boven**, **ICF-kader onder**, **Em-kader boven**, **Em-kader midden**, **Em-kader onder** en **Romeinse basislijn** . Hiermee kunt u de kleine tekens uitlijnen met de ICF van de grote tekens. In verticale tekstkaders wordt de tekst met 'ICF boven/rechts' rechts van de ICF uitgelijnd, en met 'ICF onder/links' links van de ICF.

- **Basislijnverschuiving** *(alleen Windows)*: Hiermee verplaatst u geselecteerde tekst omhoog of omlaag ten opzichte van de basislijn zonder de regelafstand te wijzigen.
- **Teken** *(alleen Windows)*: Hiermee opent u het dialoogvenster **Tekstspecificaties**, aan de hand waarvan u elk aspect van tekstopmaak voor geselecteerde tekst kunt aangeven.
- **Interlinie** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u de regelafstand tussen geselecteerde alinea's wijzigen.
- **Alineaspecificaties** *(alleen Windows)*: Hiermee opent u het dialoogvenster **Alineaspecificaties**, aan de hand waarvan u elk aspect van alineaopmaak voor geselecteerde tekst kunt aangeven.
- **Tabspecificaties** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u voor geselecteerde alinea's tabstops instellen.
- **Alinealijnen** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u boven en onder geselecteerde alinea's automatisch lijnen plaatsen.
- **Alineatypogram**: Hiermee kunt u alineatypogrammen toekennen aan geselecteerde tekst.
- **Teksttypogram**: Hiermee kunt u teksttypogrammen toekennen aan geselecteerde tekst.
- **Voetnoten/eindnoten**: Hiermee kunt u voetnoten en eindnoten weergeven, toevoegen en bewerken.
- **Voetnootscheidingsstijl**: Hiermee kunt u een andere voetnootscheidingsstijl toepassen.
- **Typogram bijwerken**: Hiermee kunt u een tekst- of alineatypogramdefinitie bijwerken gebaseerd op lokale wijzigingen in het toegepaste typogram.
- **Item Styles-stijlen**: Hiermee kunt u Item Styles-stijlen bekijken en bijwerken.
- **Wijzig hoofd-/kleine letter**: Hiermee kunt u geselecteerde tekst omzetten van hoofdletters naar kleine letters en omgekeerd en een beginkapitaal aangeven.

- **Horizontaal omdraaien**: Hiermee kunt u geselecteerde tekst horizontaal omdraaien.
- **Verticaal omdraaien**: Hiermee kunt u geselecteerde tekst verticaal omdraaien.
- **Kruisverwijzing**: Hiermee kunt u kruisverwijzingen invoegen en synchroniseren.
- **Hyperlink**: Hiermee kunt u een hyperlink, paginakoppeling of anker voor geselecteerde tekst wijzigen en toepassen.
- **Anker**: Hiermee kunt u voor geselecteerde tekst een anker maken of wijzigen.
- **Verwijder handm. af-aanspatiëring** *(alleen Mac OS)* : Hiermee verwijdert u alle handmatige af-/aanspatiëring die tussen lettertekens is toegepast; of de af-/aanspatiëring uit een af-/aanspatiëringspaar.
- **Onderstreepstijlen** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u een onderstreepstijl voor geselecteerde tekst wijzigen en toepassen.

Opmaak-menu voor illustraties

In het **Opmaak**-menu voor illustraties staan opdrachten voor het vormgeven en bewerken van illustraties. In dit menu vindt u de volgende opdrachten:

- **Kleur**: Kent een kleur toe aan een geselecteerde grijstoon- of éénbits illustratie.
- **Tint**: Hiermee kunt u de intensiteit van een toegepaste kleur instellen.
- **Dekking**: Hiermee kunt u de transparantie van een geselecteerde illustratie aanpassen.
- **Halftoon** *(alleen Windows)*: Hiermee kent u een halftoonraster toe aan een geselecteerde grijstoonillustratie.
- **Illustratie uitrekken op kadergrootte**: Verkleint of vergroot de geselecteerde illustratie horizontaal en verticaal zodat deze in het illustratiekader past.
- **Illustratie schalen op kadergrootte**: Proportioneel verkleint of vergroot de geselecteerde illustratie zodat deze in het illustratiekader past.
- **Kader passend voor illustratie**: Verkleint of vergroot het illustratiekader zodanig dat deze dezelfde afmetingen heeft als de geselecteerde illustratie.
- **Item Styles-stijlen**: Hiermee kunt u Item Styles-stijlen bekijken en bijwerken.
- **Centreer illustratie**: Centreert de geselecteerde illustratie in het illustratiekader.
- **Horizontaal omdraaien**: Hierdoor wordt de geselecteerde illustratie horizontaal omgedraaid ofwel gespiegeld.
- **Verticaal omdraaien**: Hierdoor wordt de geselecteerde illustratie verticaal omgedraaid ofwel gespiegeld.
- **Converteren naar native objecten**: Hiermee converteert u het bestaande item naar een native QuarkXPress-object.
- **Hyperlink**: Hiermee kunt u een hyperlink, paginakoppeling of anker voor een geselecteerde illustratie of geselecteerd illustratiekader wijzigen en toepassen.
- **Anker**: Hiermee kunt u voor een geselecteerde illustratie of geselecteerd illustratiekader een anker maken of wijzigen.

Opmaak-menu voor lijnen

In het **Opmaak**-menu voor lijnen staan de volgende opdrachten:

- **Lijnsoort**: Hiermee kunt u een lijnstijl of lijnsoort toekennen aan een geselecteerde lijn.
- **Pijlpunten**: Hiermee kunt u een pijlpuntstijl toekennen aan een geselecteerde lijn.
- **Dikte**: Hiermee kunt u de dikte van een geselecteerde lijn aanpassen.
- **Kleur**: Hiermee kunt u de kleur van een geselecteerde lijn wijzigen.
- **Tint**: Hiermee kunt u de intensiteit van een toegepaste kleur instellen.
- **Dekking**: Hiermee kunt u de transparantie van een geselecteerde lijn aanpassen.
- **Item Styles-stijlen**: Hiermee kunt u Item Styles-stijlen bekijken en bijwerken.
- **Hyperlink**: Hiermee kunt u een hyperlink, paginakoppeling of anker voor een geselecteerde lijn wijzigen en toepassen.
- **Anker**: Hiermee kunt u voor een geselecteerde lijn een anker maken of wijzigen.

Item-menu

Het **Item**-menu bevat opdrachten voor het bepalen van specificaties, posities, groepering en delen van items en nog veel meer.

- **Wijzig** *(alleen Windows)*: Hiermee hebt u voor een item toegang tot een uitgebreide set regelaars/knoppen, zoals voor de kleur, tint, positie, afmeting, kaderrand, tekstomloop, uitknippad en nog veel meer.
- **Kaderrand** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u kaderrandspecificaties opgeven, zoals dikte, stijl, kleur en dekkingspercentage voor een item.
- **Omloop** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u opgeven of tekst aan de binnen-, buitenkant van of door een illustratie of zijn illustratiekader moet lopen.
- **Uitknippen** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u het type uitknippad aangeven voor een geselecteerd item en de afstand van het pad tot het item bepalen.
- **Dupliceer**: Hiermee kunt u een kopie maken van een item en zijn inhoud.
- **Stap en herhaal** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u een actief item meerdere keren dupliceren, op elke positie die u opgeeft.
- **Super Stap en herhaal**: Hiermee kunt u een actief item meerdere keren dupliceren en voor de duplicaten de schaalfactor, rotatiefactor en de tint specificeren.
- **Wis**: Hiermee kunt u een geselecteerd item en zijn inhoud wissen.
- **Vergrendel**: Hiermee kunt u voorkomen dat items en hun inhoud abusievelijk worden gewijzigd door hun positie of inhoud te vergrendelen.
- **Passend in tekstkader**: Verkleint of vergroot het tekstkader zodanig dat het dezelfde afmetingen heeft als de tekst die het kader bevat.
- **Ervoor of erachter** *(alleen Mac OS X)*: Hiermee kunt u een item één niveau lager op de pagina of de stapelvolgorde van de laag verplaatsen, een item naar achteren op de pagina of in de laag verplaatsen, een item naar voren op de pagina of in de

laag verplaatsen, of een item een niveau hoger op de pagina of de stapelvolgorde van de laag verplaatsen.

- **Plaats onderop** *(alleen Windows)*: Verplaatst een item één niveau terug in de stapelvolgorde van de pagina of de laag.
- **Verplaats naar achteren** *(alleen Windows)*: Plaatst een item naar achteren op de pagina of in de laag.
- **Verplaats naar voren** *(alleen Windows)*: Verplaatst een item één niveau verder in de stapelvolgorde van de pagina of de laag.
- **Plaats bovenop** *(alleen Windows)*: Plaatst een item naar voren op de pagina of op de laag.
- **Groepeer**: Hiermee kunt u twee of meer actieve items (inclusief lijnen, kaders, tekstpaden, tabellen en andere groepen) combineren tot een groep.
- **Maak los**: Hiermee kunt u de momenteel geselecteerde gegroepeerde items losmaken.
- **Alles losmaken**: Hiermee maakt u van een groep weer afzonderlijke componentitems of groepen.
- **Invoertabel invoegen**: Hiermee kunt u een invoertabel invoegen.
- **Spatie/uitlijnen**: Hiermee kunt u geselecteerde items op gelijke afstand van elkaar zetten of ten opzichte van de pagina of uitvouw.
- **Sluit in**: Hiermee kunt u een item insluiten, zodat het niet kan worden verplaatst buiten de grenzen van het item waarin het is ingesloten.
- **Niet insluiten**: Hiermee verwijdert u eventuele insluitingen die zijn toegepast op het item.
- **Inhoud**: Hiermee wijzigt u het type inhoud van een item.
- **Vorm**: Hiermee wijzigt u de vorm van een actief item.
- **Samenvoegen**: Hiermee kunt u geselecteerde items op een aantal manieren samenvoegen. *(Mac OS X : paden samenvoegen op splitsen)*
- **Splits**: Hiermee kunt u kaders splitsen die vormen bevatten die elkaar niet overlappen, die vormen binnen vormen bevatten of kaders splitsen waarvan de randen elkaar kruisen (bijvoorbeeld bij het cijfer 8). *(Mac OS X : paden samenvoegen op splitsen)*
- **Punt/Segmenttype**: Hiermee wijzigt u het punt- of segmenttype van een item, zodat u de punten, curvehandvatten en lijnsegmenten kunt manipuleren.
- **Tekst naar kaders converteren**: Hiermee kunt u de inhoud van een geselecteerd tekstkader in een Bézier-kader converteren.
- **Pas aan**: Hiermee wijzigt u de vorm, de omloop of het uitknippad van een item.
- **Vorm spiegelen**: Hiermee kunt u een Bézier-vorm in de kaderrand ervan verticaal of horizontaal spiegelen.
- **Delen**: Hiermee kunt u de eigenschappen van een item delen en de inhoud, zoals tekst, illustraties, kaders, lijnen en Composition Zones synchroniseren of hergebruiken.

- **Formaat desynchroniseren**: Verwijdert de synchronisatiespecificaties van één kopie van het item zonder dat dit van invloed is op de andere kopieën van dat item (of de synchronisatiespecificaties).
- **Item/content desynchroniseren**: Verwijdert de synchronisatiespecificaties van één kopie van het item zonder dat dit van invloed is op de andere kopieën van dat item (of de synchronisatiespecificaties).
- **Slagschaduw** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u aan een item een slagschaduw toekennen of deze wijzigen.
- **Kopiëren naar andere opmaken**: Hiermee kunt u geselecteerde items naar een andere opmaak kopiëren.
- **Callout-anker**: Hiermee kunt u callout-ankers en callouts configureren. Zie "*Werken met callouts*" voor meer informatie.
- **Composition Zones**: Hiermee kunt u Composition Zones maken of wijzigen.
- **Digitaal publiceren**: Hiermee kunt u items voor digitale publicatie in ePUB-, Kindle-, App Studio- en HTML5-uitvoerindelingen configureren. Zie *Digitaal publiceren met QuarkXPress* voor meer informatie.
- **Nieuw kader door uitknippen**: Hiermee kunt u een kader van een uitknippad maken.
- **Schalen**: Hiermee kunt u de schalen instellen.
- **N.B.**: Hiermee kunt u notities invoegen, wissen of tussen notities bladeren. Zie "*Notities*" voor meer informatie.

Pagina-menu

In het **Pagina**-menu vindt u opdrachten voor het invoegen, wissen en verplaatsen van pagina's; het werken met hulplijnen, stramienen en hoofdstukken; het bladeren door pagina's en meer.

- **Invoegen**: Hiermee kunt u nieuwe pagina's toevoegen.
- **Wis**: Hiermee kunt u pagina's wissen.
- **Verplaats**: Hiermee kunt u een pagina naar een andere locatie verplaatsen.
- **Basispaginastramien**: Hiermee kunt u de positie van de hulplijnen en ontwerpstramienen op basispagina's aanpassen.
- **Paginering**: Hiermee kunt u het pagineringssysteem voor een opmaak of een paginabereik in een opmaak wijzigen.
- **Vorige**: Hiermee gaat u naar de voorgaande pagina.
- **Volgende**: Hiermee gaat u naar de volgende pagina.
- **Eerste**: Hiermee gaat u naar de eerste pagina.
- **Laatste**: Hiermee gaat u naar de laatste pagina.
- **Ga naar**: Hiermee kunt u naar een specifieke pagina gaan.
- **Toon**: Hiermee wordt een pagina of een basispagina weergegeven.

Opmaakmodel-menu

In het **Opmaakmodel**-menu staan opdrachten voor het werken met en bladeren naar opmaken.

- **Nieuw**: Hiermee voegt u een nieuwe opmaak toe.
- **Dupliceer**: Hiermee dupliceert u de items en de inhoud van de ene opmaak naar een andere opmaak.
- **Wis**: Hiermee verwijder u een opmaak.
- **Nieuwe/Bewerk opmaakspecificatie**: Hiermee maakt of wijzigt u Job Jackets-eigenschappen voor een opmaak.
- **Opmaakeigenschappen**: Hiermee wijzigt u opmaakeigenschappen, zoals de naam, het type en de afmetingen.
- **Geavanceerde opmaakeigenschappen**: Hiermee kunt u de deeleigenschappen van een opmaak wijzigen.
- **Metagegevens eBook**: Hiermee kunt u metagegevens op de opmaak toepassen voor het exporteren van eBooks. Zie *Digitaal publiceren met QuarkXPress* voor meer informatie.
- **Pagina's toevoegen aan Tekstverloop**: Hiermee kunt u paginacomponenten toevoegen aan het palet "Tagging laten verlopen" om deze naar verloop-ePub te exporteren.
- **Vorige**: Activeert het opmaaktabblad dat actief was vóór de huidige opmaak.
- **Volgende**: Activeert het opmaaktabblad dat onmiddellijk rechts van de actieve opmaak staat.
- **Eerste**: Activeert het meest linkse opmaaktabblad.
- **Laatste**: Activeert het meest rechtse opmaaktabblad.
- **Ga naar**: Hiermee activeert u een specifieke opmaak, waarna u de opmaak kiest in het submenu.

Tabel-menu

In het **Tabel**-menu staan opdrachten voor het aan tabellen toevoegen van rijen en kolommen, het wijzigen van tabelspecificaties, voor de conversie van tabellen, en meer.

- **Invoegen**: Hiermee voegt u een rij of kolom toe aan een tabel.
- **Selecteer**: Hiermee kunt u patroon met rijen en kolommen of andere tabelelementen selecteren. Dit vergemakkelijkt het toepassen van een andere vormgeving — zoals het om en om toepassen van een tint op een rij.
- **Wis**: Hiermee kunt u een geselecteerd gedeelte van de tabel wissen.
- **Combineer cellen**: Hiermee kunt u een rechthoekige selectie van naastliggende tabelcellen — inclusief hele rijen of kolommen — combineren tot één cel.
- **Tabeleinde**: Hiermee kunt u een tabel laten doorlopen op een andere pagina. Het tabeleinde is de maximumafmeting van de tabel voordat deze wordt opgesplitst in twee gekoppelde tabellen.

- **Maak aparte tabellen**: Hiermee kunt u de koppeling tussen twee vervolgtabellen verbreken, zodat iedere tabel een volledig aparte tabel wordt. Dit voorkomt dat wijzigingen in het ene gedeelte van de tabel alle vervolgtabellen kunnen beïnvloeden.
- **Herhaal als kopregel**: Hiermee kunt u een kopregel specificeren die automatisch in vervolgtabellen worden herhaald.
- **Herhaal als voetregel**: Hiermee kunt u een voetregel specificeren die automatisch in vervolgtabellen worden herhaald.
- **Converteer tekst naar tabel**: Hiermee kunt u tekst die al is geïmporteerd of ingetikt in een tekstkader converteren naar een tabel. Dit werkt het beste met tekst met scheidingstekens om aan te geven hoe de informatie moet worden opgedeeld tussen kolommen en rijen.
- **Converteer tabel**: Hiermee kunt u de informatie in een tabel converteren naar tekst of naar een groep aan elkaar gerelateerde kaders. U kunt een tabel converteren om de huidige gegevens op eenvoudige wijze te exporteren of om een document te bewaren dat functies bevat die niet worden ondersteund in eerdere versies van QuarkXPress.
- **Tabelrichting**: Hiermee kunt u de horizontale of verticale richting voor een tabel specificeren.
- **Koppel tekstcellen**: Hiermee kunnen tabelcellen met elkaar worden gekoppeld (verbonden), net zoals dat het geval is bij tekstkaders en tekstpaden. Tekst die wordt ingetikt, geïmporteerd of geplakt in een gekoppelde cel vult de eerste tekstcel, en loopt vervolgens door naar de opeenvolgende gekoppelde cel enz.
- **Handhaaf geometrie**: Hiermee voorkomt u dat de breedte en hoogte van een tabel worden gewijzigd wanneer u rijen of kolommen invoegt of verwijdert.

Beeld-menu

In het **Beeld**-menu staan opties voor het bekijken van uw document en om aan te geven wat u op het scherm te zien krijgt wanneer een menuopdracht is aangevinkt. In dit menu vindt u de volgende opdrachten:

- **Hele pagina**: Zet een hele pagina automatisch in zijn geheel (gecentreerd) in het opmaakvenster.
- **50%**: Geeft het projectvenster op 50% weer.
- **75%**: Geeft het projectvenster op 75% weer.
- **100%**: Geeft het projectvenster op 100% weer.
- **200%**: Geeft het projectvenster op 200% weer.
- **Schets**: Toont van elke pagina miniatuurweergaven, die u tussen projecten opnieuw kunt rangschikken en kopiëren.
- **Volledig scherm starten** *(alleen Mac OS X)*: Hiermee kunt u naar het volledige scherm schakelen.
- **Dynamische hulplijnen**: Geeft niet-afdrukkende lijnen weer die verschijnen wanneer u een item op pagina's maakt of bewerkt. Deze lijnen helpen u bij het uitlijnen, bewerken en transformeren van items ten opzichte van andere items

op de pagina door de locatie- en meetwaarden weer te geven. Geeft een submenu weer waarin u dynamische hulplijnen kunt in- en uitschakelen, en het type dynamische hulplijnen en feedback kunt specificeren (zoals **Uitlijnen op midden van item**, **Uitlijnen op randen van item**, **Uitlijnen op randen van item**, **Gelijke afmetingen weergeven**, **Gelijke tussenruimte weergeven**, en **Meeteenheden voor afmetingen/tussenruimte weergeven**). In tegenstelling tot hulplijnen, die documentspecifiek zijn, is het weergeven van dynamische hulplijnen applicatiespecifiek.

- **Hulplijnen**: Hiermee worden niet-afdrukkende lijnen weergegeven, die worden gebruikt voor het positioneren van items op pagina's en bestaan uit margehulplijnen, de omtreklijnen van kaders, het "X"-patroon van lege illustratiekaders en liniaalhulplijnen.
- **Selectie verbergen**: Hiermee kunt u QuarkXPress in een modus zetten waarin selecties niet visueel in het document worden aangegeven (geen tekstmarkering, geen handvatten), maar de selecties worden nog wel door QuarkXPress toegepast.
- **Paginastramienen**: Hiermee worden niet-afdrukkende stramienlijnen weergegeven die voor de basispagina zijn gedefinieerd en waarop de actieve opmaakpagina is gebaseerd.
- **Tekstkaderstramienen**: Hiermee worden niet-afdrukkende stramienlijnen weergegeven die aan tekstkaders worden toegekend.
- **Stramien magnetisch**: Hiermee kunt u snel items uitlijnen op hulplijnen, waarbij items aanklikken op de dichtstbijgelegen hulplijn.
- **Paginastramienen magnetisch**: Hiermee kunt u snel items uitlijnen op paginastramienlijnen, waarbij items aanklikken op de dichtstbijgelegen hulplijn.
- **Linialen**: Geeft de linialen weer, die u kunt gebruiken voor het positioneren van items en hulplijnen, langs de boven- en linkerzijkant of de boven- en rechterzijkant van het opmaakvenster.
- **Liniaalrichting**: Hiermee kunt u paginalinialen positioneren op de boven- en linkerzijkant of boven- en rechterzijkant van het opmaakvenster.
- **Onzichtbare tekens**: Hiermee worden in tekst bewerkbare, niet-afdrukkende tekens weergegeven, zoals spaties, tabstops en harde returns.
- **Visuele markeringen**: Hiermee worden markeringen voor niet-afdrukkende elementen weergegeven, zoals hyperlinks en ontbrekende fontmarkeringen.
- **Variabelen in de inhoud markeren**: Hiermee worden indicatoren voor de inhoudsvariabelen weergegeven.
- **Verwijzingen markeren**: Hiermee worden indicatoren voor kruisverwijzingen weergegeven.
- **Weergave Afsnee**: Hiermee wordt gesimuleerd hoe de pagina eruit zal zien als er items worden bijgesneden die buiten de paginabegrenzingen vallen. U kunt de kleur van het plakbord dat bij selectie van dit item wordt weergegeven, zelf regelen in het **Toon**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerken > Voorkeuren**).
- **Onderdrukte laag verbergen**: Hiermee verbergt u alle items waarvoor u het vakje **Niet afdrukken** in het venster **Kader**, **Lijn**, **Illustratie** of **Opmaak** van het

dialoogvenster **Wijzig**, waaronder het **Parameters**-palet (Alleen Mac OS X) hebt aangekruist, plus alle lagen waarvoor u **Niet afdrukken** in het dialoogvenster **Attributen** hebt aangekruist. Daarnaast wordt door deze optie de onderstreping bij hyperlinks, verankerde hyperlinks, indexmarkeringen en het tekstoverloopsymbool verborgen.

- **Toon/Verberg notities**: Hiermee kunt u notities in uw project tonen of verbergen.
- **Drukproefuitvoer**: Hiermee kunt u van tevoren zien hoe de opmaak eruit ziet wanneer deze wordt verwerkt op verschillende media en voor verschillende afdrukmethoden. Deze weergavesimulatie is accuraat genoeg voor de beoordeling van drukproeven.
- **Artikel bewerken**: Hiermee wordt het actieve artikel in de weergave **Artikel bewerken** getoond. Zie "*Weergave Artikel bewerken gebruiken*" voor meer informatie.
- **Weergavesets**: Hiermee kunt u weergavesets maken en eenvoudig tussen de verschillende weergavesets schakelen.

Functies-menu

In het menu **Functies** vindt u de volgende opdrachten:

- **Teken invoegen**: Hiermee kunt u op eenvoudige wijze speciale tekens invoegen, zoals speciale afbrekende en niet-afbrekende spaties.
- **Inhoudsvariabele**: Hiermee kunt u een inhoudsvariabele invoegen, nieuwe inhoudsvariabelen maken en inhoudsvariabelen bewerken of verwijderen (niet wissen) en converteren naar tekst.
- **Controleer spelling**: Gebruik het submenu om het **Controleer spelling**-palet weer te geven om de spelling van een woord, een tekstselectie, een artikel, een opmaak of alle basispagina's in een opmaak te controleren. In Mac OS X behoren **Hulpwoordenboek** en **Bewerk hulpwoordenboek** tot het submenu **Controleer spelling**.
- **Hulpwoordenboek** *(alleen Windows)*: Hiermee specificeert u een hulpwoordenboek dat bij de spellingcontrole wordt gebruikt.
- **Bewerk hulpwoordenboek** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u het hulpwoordenboek bewerken dat bij het actieve **opmaak** hoort.
- **Aantal woorden en tekens**: Gebruik het submenu om het dialoogvenster **Aantal woorden en tekens** weer te geven. Dit dialoogvenster geeft het aantal tekens op volledige breedte, tekens op halve breedte en verscheidene andere soorten tekens in het actieve tekstcomponent of in de opmaak weer.
- **Regelcontrole**: Toont een submenu aan de hand waarvan u kunt zoeken op weduwen en wezen, losse regels, regels die eindige op een afbreekteken en overloopsituaties.
- **IME Reconversie:** IME Reconversie wordt op de volgende manieren ondersteund:

1. Op *Mac OS X*: IME Reconversie wordt ondersteund via het IME Menu. Dit werkt echter alleen voor Japanse IME.
2. Op *Windows*: IME Reconversie is ondersteund via de IME Reconversie optie in het QuarkXPress **Functies** Menu en **Context** Menu. Het werkt voor alle Japanse IME, Koreaanse IME en een paar Vereenvoudigde en Traditionele Chinese IME's.

➡ IME Reconversie wordt ook ondersteund via het toetsenbord op zowel *Windows* en *Mac OS X*.

- **Afbreekvoorstel**: Toont het afbreekvoorstel voor het woord waarin het tekstinvoegpunt staat.
- **Afbreekuitzonderingen**: Toont een submenu waarmee u de uitzonderingen kunt bewerken en .xml bestanden kunt importeren en exporteren waarin taalgerichte afbreekuitzonderingen staan. Toont het **Afbreekuitzonderingen** dialoogvenster.
- **Projecttaal converteren** : Hiermee kunt u alle tekens in het actieve project die een bepaalde tekentaal gebruiken naar een andere tekentaal converteren.
- **Gebruikte**: Hiermee kunt u de status weergeven en bijwerken van lettertypen, illustraties, kleurprofielen, tabellen, Composition Zones en assets die in opmaken worden gebruikt. U kunt meerdere ontbrekende digitale bestanden in één keer bijwerken in het dialoogvenster **Gebruikte**.
- **Gebruikte Item Styles-stijlen**: Hiermee kunt u Item Styles-stijlen bekijken en bijwerken.
- **Job Jackets Manager**: Toont het dialoogvenster **Job Jackets Manager**.
- **Genereer index**: Hiermee kunt u een index genereren aan de hand van de inhoud van het **Index**-palet.
- **Plaatsbepalertekst invoegen**: Genereert in het actieve tekstkader willekeurige tekst, zodat u van tevoren kunt zien hoe de tekst zal lopen en worden opgemaakt, zelfs zonder dat u nog kunt beschikken over de werkelijke inhoud.
- **Cloner**: Toont het dialoogvenster **Cloner**. Zie " *Cloner XTensions-software*" voor meer informatie.
- **ImageGrid**: Toont het dialoogvenster **ImageGrid**. Zie " *ImageGrid XTensions-software*" voor meer informatie.
- **Wijzig aanspatiëring** *(Alleen Windows)*: Hiermee regelt u de aanspatiëring van de geïnstalleerde fonts.
- **Wijzig afspatieertabel** *(alleen Windows)*: Hiermee regelt u de afspatiëring van de geïnstalleerde fonts.
- **Linkster**: Toont het dialoogvenster **Linkster**. Zie " *Linkster XTensions-software*" voor meer informatie.
- **ShapeMaker**: Toont het dialoogvenster **ShapeMaker**. Zie " *ShapeMaker XTensions-software*" voor meer informatie.
- **Verwijder handm. af-aanspatiëring** *(alleen Windows)*: Hiermee verwijdert u alle handmatige af-/aanspatiëring die tussen lettertekens is toegepast; of de af-/aanspatiëring uit een af-/aanspatiëringspaar.
- **Fonttoewijzing**: Hiermee maakt en bewerkt u de regels voor de vervanging van een nieuw font door een font dat in een project moet worden gebruikt, maar dat niet op uw computer is geïnstalleerd.
- **Componentstatus** *(alleen Windows)*: Hiermee kunt u de status van vereiste softwarecomponenten bekijken.

- **PPD Manager**: Hiermee kunt u aangeven welke PostScript Printer Description-bestanden (PPD's) in het dialoogvenster **Print** worden geladen.
- **Converteer oude onderstreepstijlen**: Converteert alle onderstreepstijlen in de actieve tekstketen van QuarkXPress 3.x (Stars & Stripes)-structuur naar Type Tricks-structuur.
- **XTensions Manager**: Hiermee regelt u welke XTensions-modules worden geladen wanneer het programma wordt gestart.
- **Profielmanager**: Hiermee geeft u aan welke kleurprofielen in het programma moeten worden geladen.
- **QR-code maken**: Hiermee kunt u direct in QuarkXPress QR-vectorcodes (Quick Response) genereren en deze vervolgens naar wens opmaken en kleuren. Voortaan kunt u kiezen of u vectorgebaseerde QR-codes of pixelgebaseerde QR-codes wilt maken. Als u kiest voor pixelgebaseerde QR-codes, worden deze gemaakt in uw map Documenten. Als u het dialoogvenster QR-codes opnieuw opent, worden de gegevens achter de QR-code weergegeven.
- **Rode lijn**: Gebruik het submenu om het automatisch aanspatiëren en markeren in en uit te schakelen. U kunt dit submenu ook gebruiken om het **Rode lijn**-palet weer te geven.
- **Licentie uitchecken/Licentie inchecken**: Wordt alleen weergegeven als u de applicatie hebt ingesteld voor gebruik met Quark License Administrator (QLA). Hiermee kunt u licenties in- en uitchecken.

Venster-menu

Via het **Venster**-menu kunt u aangeven welke vensters en paletten wel of niet op het scherm moeten worden weergegeven. In dit menu vindt u de volgende opdrachten:

- **Nieuw venster**: Geeft het actieve project weer in een nieuw venster. Vervolgens kunt u in elk venster verschillende delen van het project bekijken.
- **Splits venster**: Hiermee wordt het projectvenster in twee delen gesplitst. Vervolgens kunt u in elk deel van het venster verschillende delen van het project bekijken.
- **Alles op voorgrond** *(alleen Mac OS X)*: Zet alle openstaande vensters op uw scherm.
- **Naast elkaar** *(alleen Windows)*: Hiermee worden meerdere openstaande projecten zodanig in lagen boven elkaar gezet dat van de menubalk van elk project een klein deel zichtbaar is.
- **Documenten naast elkaar** *(alleen Mac OS X)*: Hiermee worden alle vensters horizontaal naast elkaar op het scherm gezet.
- **Horizontaal naast elkaar** *(alleen Windows)*: Hiermee worden alle vensters horizontaal naast elkaar op het scherm gezet.
- **Verticaal naast elkaar** *(alleen Windows)*: Hiermee worden alle vensters verticaal naast elkaar op het scherm gezet.
- **Ordening pictogrammen** *(alleen Windows)*: Hiermee wordt de weergave van alle actieve projecten geminimaliseerd.
- **Sluit alle vensters** *(alleen Windows)*: Hiermee worden alle actieve projecten gesloten.

- **Paletsets**: Gebruik dit submenu om de paletrangschikking op te slaan en weer op te halen.
- **Verbergen inschakelen** *(alleen Mac OS X)*: Hiermee kunt u groepen gedockte paletten tonen en verbergen.
- **Advanced Image Control** (Geavanceerd illustratiebeheer): Toont en verbergt het **Advanced Image Control**-palet (Geavanceerd illustratiebeheer).
- **App Studio Publishing**: Toont en verbergt het **App Studio Publishing**-palet. Zie *Digitaal publiceren met QuarkXPress* voor meer informatie.
- **Boeken**: Toont en verbergt het **Boeken**-palet. Zie "*Werken met boeken*" voor meer informatie.
- **Callout-stijlen**: Toont het **Callout-stijlen**-palet. Zie "*Werken met callout-stijlen*" voor meer informatie.
- **Kleuren**: Toont en verbergt het **Kleuren**-palet.
- **Kleurverlopen**: Toont en verbergt het **Kleurverlopen**-palet. Zie "*Kleurverloop met meerdere kleuren*" voor meer informatie.
- **Conditionele stijlen**: Toont het **Conditionele stijlen**-palet. Zie "*Werken met conditionele stijlen*" voor meer informatie.
- **Voetnootstijlen**: Hiermee wordt het palet **Voetnootstijlen** weergegeven en verborgen. Zie "*Werken met voet- en eindnoten*" voor meer informatie.
- **Inhoud**: Toont en verbergt het **Content**-palet.
- **Inhoudsvariabelen**: Hiermee wordt het palet **Inhoudsvariabelen** weergegeven en verborgen.
- **Glyphs**: Toont en verbergt het **Glyphs**-palet.
- **Stramienstijlen**: Toont en verbergt het **Stramienstijlen**-palet.
- **Hulplijnen**: Toont en verbergt het **Hulplijnen**-palet.
- **HTML5**: Toont en verbergt het **HTML5**-palet.
- **Hyperlinks**: Toont en verbergt het **Hyperlinks**-palet.
- **Index**: Toont en verbergt het **Index**-palet.
- **Item Styles-stijlen**: Toont en verbergt het **Item Styles-stijlen**-palet.
- **Lagen**: Toont en verbergt het **Lagen**-palet.
- **Lijsten**: Toont en verbergt het **Lijsten**-palet.
- **Tabelstijlen**: Toont en verbergt het palet **Tabelstijlen**.
- **Parameter**: Toont en verbergt het **Parameter**-palet.
- **Pagina-opmaak**: Toont en verbergt het **Pagina-opmaak**-palet.
- **Profielinformatie**: Toont en verbergt het **Profielinformatie**-palet.
- **Rode lijn**: Toont en verbergt het **Rode lijn**-palet.
- **Tagging laten verlopen**: Toont het **Tagging laten verlopen**-palet. Zie "*Werken met tekstverloop*" voor meer informatie.

- **Schalen**: Toont en verbergt het **Schaal**-palet. Zie "*Scale XTensions-software*" voor meer informatie.
- **Typogrammen**: Toont en verbergt het **Typogrammen**-palet.
- **Gereedschap**: Toont en verbergt het **Gereedschap**-palet.
- **Welkomstscherm**: Toont het welkomstscherm.

Daarnaast vindt u in dit menu een item voor elk openstaand venster. U kunt deze menu-items gebruiken om heel eenvoudig tussen vensters heen en weer te schakelen.

Help-menu

Via het **Help**-menu hebt u toegang tot de online helpbestanden. In dit menu vindt u de volgende opdrachten:

- **Zoek** Gebruik deze opdracht om het lokale hulpbestand te doorzoeken.
- **Helponderwerpen** *(alleen Mac OS X):* Gebruik deze opdracht om de online helpbestanden weer te geven.
- **Inhoud** *(alleen Windows)*: Gebruik deze optie om het tabblad **Inhoud** in het **Help**-venster te bekijken.
- **Index** *(alleen Windows)*: Gebruik deze optie om het tabblad **Index** in het **Help**-venster te bekijken.
- **Wat is nieuw**: Gebruik deze optie om te ontdekken wat er allemaal nieuw is in deze versie van QuarkXPress.
- **QuarkXPress-licentie overdragen** *(alleen Windows)*: Gebruik deze optie als u uw licentie naar een andere computer wilt overdragen.
- **Over QuarkXPress** *(alleen Windows)*: Gebruik deze opdracht om informatie over QuarkXPress, bijvoorbeeld het versienummer, weer te geven.
- **Bewerk licentiecode** *(alleen Windows):* Gebruik deze opdracht om de geldigheidscode van een geïnstalleerd exemplaar van QuarkXPress te wijzigen. Door deze code te wijzigen, kunt u een testversie (die vroeger "evaluatie-exemplaar" werd genoemd) van QuarkXPress wijzigen in een volledig functionele versie, de talen wijzigen die door de gebruikersinterface worden ondersteund, of QuarkXPress omzetten naar een Plus-editie.
- **Zoeken naar updates** *(alleen Windows):* Gebruik deze opdracht om te zoeken naar updates van QuarkXPress.
- **Instellingen van Quark Update** *(alleen Windows):* Gebruik deze opdracht om de automatische update-instellingen te configureren.

Contextmenu's

QuarkXPress biedt een breed assortiment functies via de beschikbare contextmenu's. Als u een contextmenu wilt openen, Control+klikt *(Mac OS X)* of rechtsklikt u in de tekst, op een illustratie of op een palet.

Paletten

Als u een palet wilt openen of weergeven, vinkt u de paletnaam in het **Venster**-menu aan.

Wilt u een geopend palet sluiten, klik dan op het sluitvakje links boven in het palet, haal het vinkje bij de paletnaam in het **Venster**-menu weg, of gebruik de juiste toetsopdracht.

(Alleen Mac OS X) U kunt paletten op de linker- en rechterranden van het scherm verticaal docken. Gedockte paletten op schermranden vormen een groep en kunnen als groep worden verplaatst. U kunt groepen gedockte paletten ook verbergen door **Venster > Verbergen inschakelen** te kiezen. Gedockte paletten bevatten grijpers die het programma een uniform uiterlijk geven. In het documentvenster kunt u de knop voor het wijzigen van de afmetingen (+) gebruiken om een venster aan paletten vast of los te klikken. Tussen het venster en de paletranden wordt een scheider geplaatst zodat de afmetingen van het palet en het venster tegelijkertijd worden gewijzigd.

➡ Vanwege de breedte van het **Parameter**-palet kan dit alleen maar horizontaal aan de boven- en onderrand van het scherm worden gedockt. Het **Gereedschap**-palet kan zowel verticaal als horizontaal worden gedockt.

(Alleen Mac OS X) Paletten kunnen in paletgroepen worden gesleept en hieraan worden toegevoegd. Tijdens het slepen wordt een miniatuur weergegeven. Deze geeft aan of het palet wordt toegevoegd of erboven geplaatst. In de paletgroep wordt een blauwe lijn weergegeven. Deze geeft de locatie aan waar het palet wordt neergezet.

Het Advanced Image Control-palet Geavanceerd illustratiebeheer

Met het **Advanced Image Control**-palet palet voor geavanceerd illustratiebeheer kunt u instellen hoe gemporteerde afbeeldingen worden weergegeven. Zie "*Werken met PSD-afbeeldingen*" voor meer informatie.

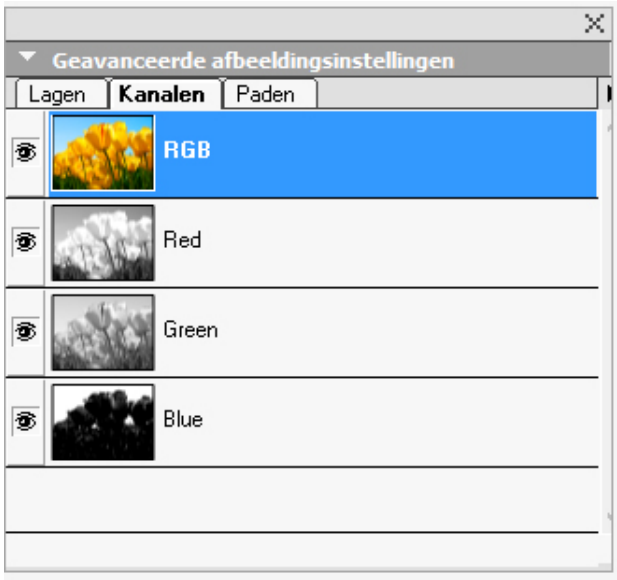

Met het **Advanced Image Control**-palet palet voor geavanceerd illustratiebeheer kunt u gemporteerde afbeeldingen manipuleren.

Boeken-palet

Met het **Boeken**-palet kunt u met boeken werken. Met de knoppen boven op deze palet kunt u boeken maken en openen en hoofdstukken aan boeken toevoegen en hoofdstukken bewerken en verwijderen.

Zie "*Werken met boeken*" voor meer informatie.

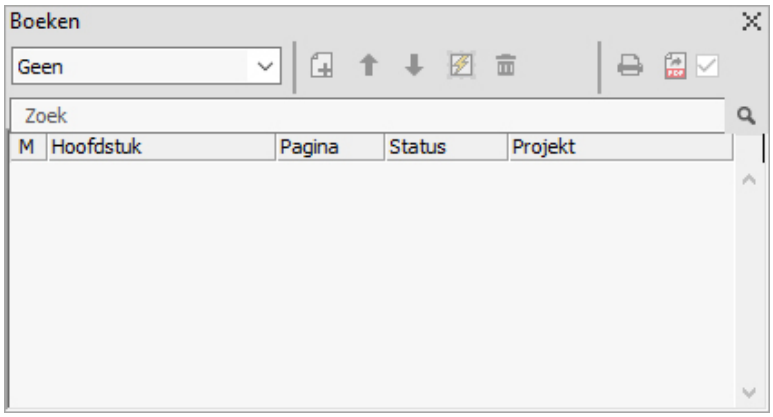

Met het **Boeken**-palet kunt u met boeken werken.

Callout-stijlen-palet

Via het palet **Callout-stijlen** kunt u werken met Callout-stijlen. Zie "*Werken met callout-stijlen*" voor meer informatie.

Kleuren-palet

Via het **Kleuren**-palet kunt u kleuren bekijken en toepassen die in het actieve project zijn gedefinieerd. Met de knoppen bovenin dit palet kunt u kleuren maken, bewerken en wissen.

Gebruikers maken kleuren via het dialoogvenster **Kleuren** (**Wijzig/Bewerk > Kleuren**). Zie "*Werken met kleuren*" voor meer informatie.

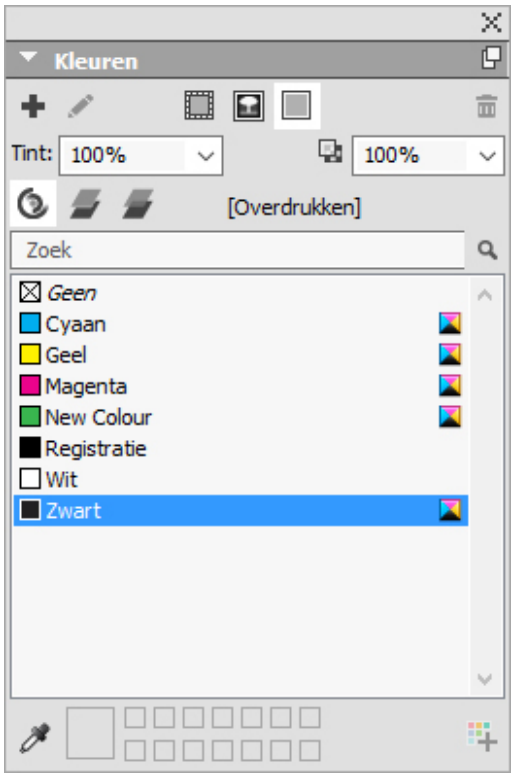

Via het **Kleuren**-palet kunt u kleuren bekijken en toepassen.

Kleurverloop-palet

Met het **Kleurverloop**-palet kunt u kleurverlopen met meerdere kleuren definiëren en toepassen.

Zie "*Kleurverloop met meerdere kleuren*" voor meer informatie.

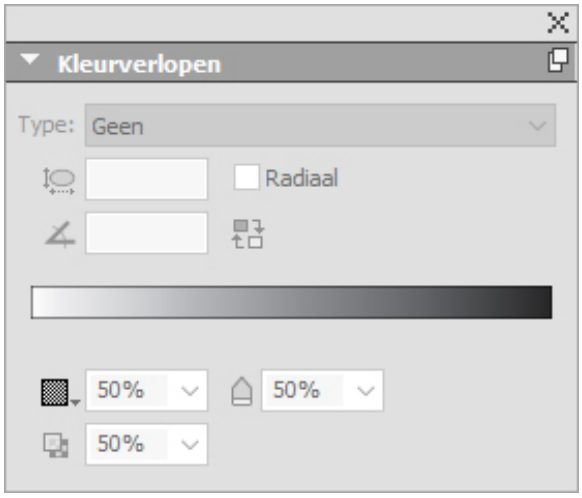

Met het **Kleurverloop**-palet kunt u kleurverlopen met meerdere kleuren definiëren en toepassen.

Conditionele stijlen-palet

Via het palet **Conditionele stijlen** kunt u werken met conditionele stijlen. Zie "*Werken met conditionele stijlen*" voor meer informatie.

Content-palet

Het **Content**-palet geeft toegang tot de items in de gedeelde-contentbibliotheek. Via dit palet kunt u die content dupliceren en synchroniseren tussen verschillende opmaken onderling. Met de knoppen aan de bovenkant van dit palet kunt u content toevoegen, importeren, invoegen, wijzigen en de synchronisatie van content beheren.

Gebruikers kunnen via het dialoogvenster **Gedeelde itemeigenschappen** (**Item > Delen**) gedeelde items maken. Zie "*Werken met gedeelde content*" voor meer informatie.

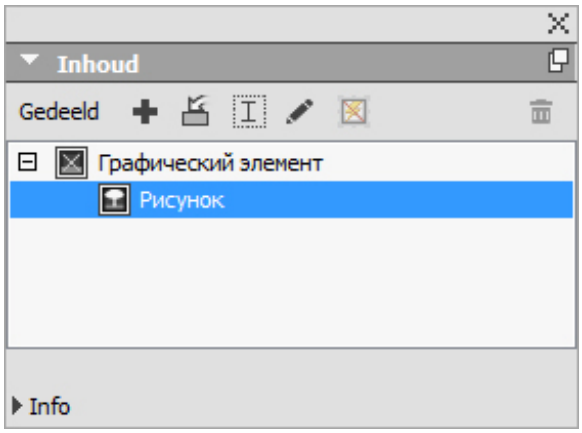

Het **Content**-palet geeft toegang tot de items in de gedeelde-contentbibliotheek.

Inhoudsvariabelen-palet

Het **Inhoudsvariabelen**-palet biedt toegang tot inhoudsvariabelen. Via dit palet kunt u inhoudsvariabelen toevoegen, bewerken en dupliceren. U kunt ook zoeken naar inhoudsvariabelen en bestaande inhoudsvariabelen converteren naar tekst. Op dit palet worden de voorgedefinieerde inhoudsvariabelen vermeld, en u kunt er verschillende typen nieuwe inhoudsvariabelen maken.

Als u bestaande inhoudsvariabelen wilt markeren, gebruikt u het menu-item **Beeld > Variabelen in de inhoud markeren**. Gebruikers kunnen ook inhoudsvariabelen invoegen, toevoegen en bewerken met het menu-item **Item > Inhoudsvariabele**. Voor meer informatie raadpleegt u "*Inhoudsvariabelen*."

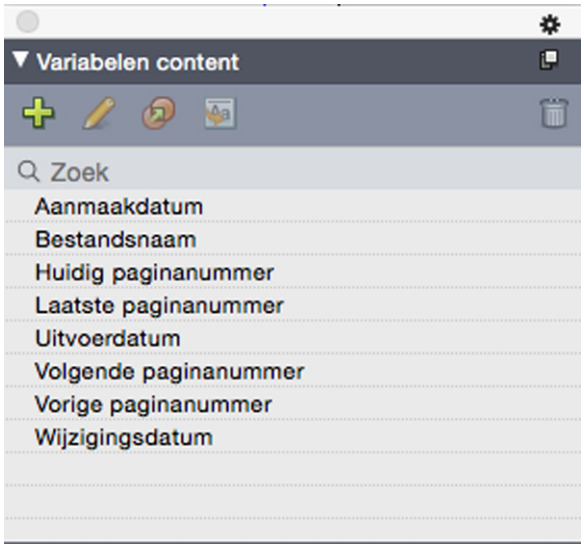

Het **Inhoudsvariabele**-palet biedt toegang tot de inhoudsvariabelen.

Palet Voetnootstijlen

In het palet **Voetnootstijlen** kunt u:

- Voetnootstijlen toevoegen, bewerken, wissen en dupliceren.
- nieuwe voetnoten en eindnoten invoegen of bestaande voetnoten en eindnoten wijzigen met behulp van een optie/knop Aangepaste voetnoot/eindnoot.
- wisselen tussen verschillende voet- en eindnootstijlen door de voet- of eindnootverwijzing te selecteren in de hoofdtekst en op de gewenste stijl in het palet te klikken.

Gebruikers kunnen ook voetnootstijlen invoegen, toevoegen en bewerken met het menu-item **Bewerk > Voetnootstijlen**.

Gebruikers kunnen ook voetnoten invoegen en wisselen tussen voetnoten en de verwijzingstekst met het menu-item **Stijl > Voetnoten/Eindnoten**. Zie "*Werken met voet- en eindnoten*" voor meer informatie.

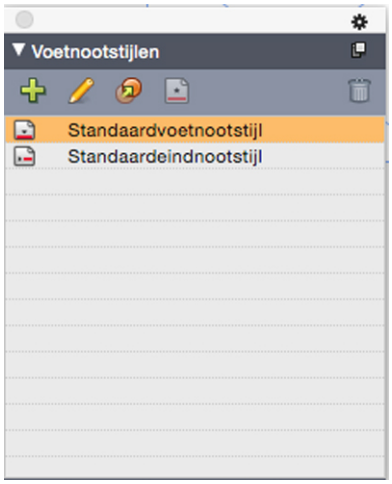

In het palet **Voetnootstijlen** hebt u toegang tot voetnoten.

Glyphs-palet

Het **Glyphs**-palet zorgt ervoor dat u op eenvoudige wijze toegang hebt tot elk letterteken in elk lettertype op uw computer. U kunt alle lettertekens weergeven in het geselecteerde font of de selectie verfijnen door een optie te kiezen in het tweede keuzemenu. De Unicode-waarde van de geselecteerde lettertekens is rechtsonder zichtbaar. U kunt lettertekens toevoegen aan een artikel door op het desbetreffende letterteken te dubbelklikken. Via **Favoriete glyphs** onderin het palet kunt u veelgebruikte lettertekens opslaan, die u vervolgens op eenvoudige wijze kunt gebruiken.

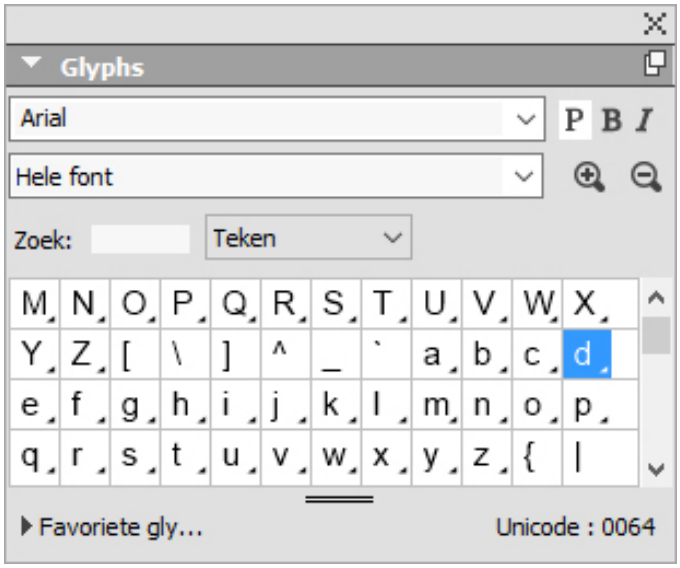

Het **Glyphs**-palet zorgt ervoor dat u op eenvoudige wijze toegang hebt tot elk letterteken in elk lettertype.

Het palet Stramienstijlen

Een *stramienstijl* is een reeks instellingen die samen een stramien beschrijven en die een naam heeft gekregen — te vergelijken met een typogram voor een ontwerpstramien. U kunt stramienstijlen toekennen aan tekstkaders en u kunt ze gebruiken als de basis voor basispaginastramienen. U kunt stramienstijlen ook baseren op andere stramienstijlen. Stramienstijlen worden weergegeven in het **Stramienstijlen**-palet (**Venster**-menu). Zie "*Werken met stramienstijlen*" voor meer informatie.

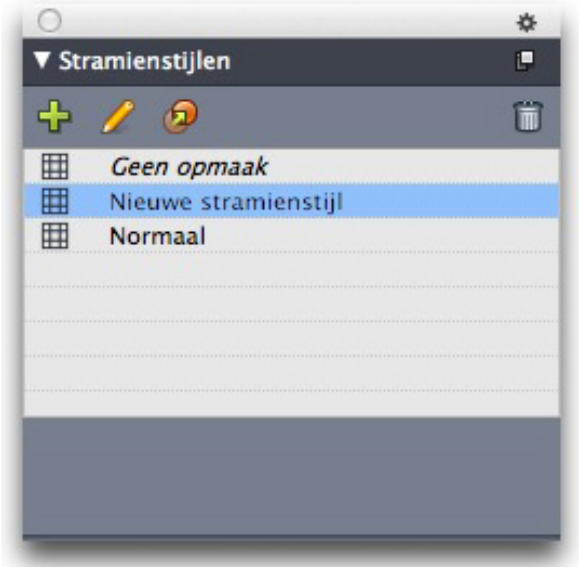

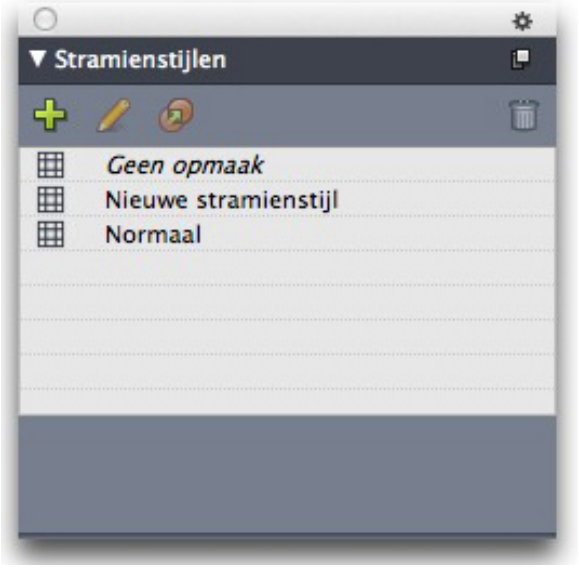

Met het palet **Stramienstijlen** kunt u stramienstijlen maken en toepassen.

Palet Gidsen

Met het palet **Gidsen** kunt u met gidsen werken. Kijk voor meer informatie bij "*Het Hulplijnen-palet gebruiken*."

HTML5-palet

Met het **HTML5**-palet kunt u films, diavoorstellingen, knoppen en meer voor digitale opmaken maken en configureren. Zie *Digitaal publiceren met QuarkXPress* voor meer informatie over het maken van een digitale opmaak.

Hyperlinks-palet

Met het Hyperlinks-palet kunt u hyperlinks aan uw document toevoegen en bewerken. Zie "*Hyperlinks*" voor meer informatie.

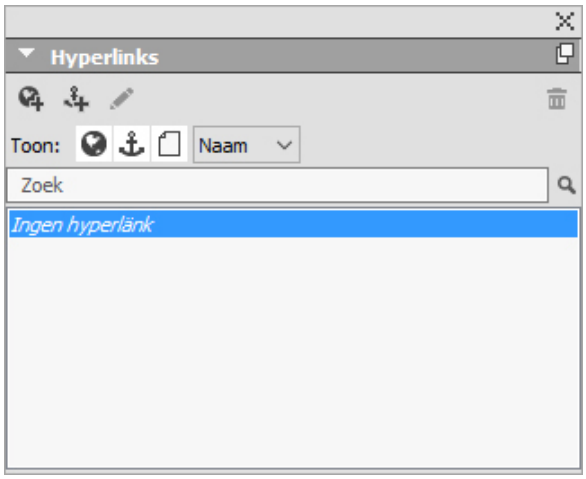

Met het **Hyperlinks**-palet kunt u met hyperlinks in uw document werken.

Index-palet

Met het **Index**-palet kunt u tekst coderen om te worden opgenomen in een index. Wanneer u een index maakt, worden alle codes die u hebt gemaakt via het palet **Index** automatisch veranderd in een index die u aan uw wensen kunt aanpassen. Zie "*Werken met indexen*" voor meer informatie.

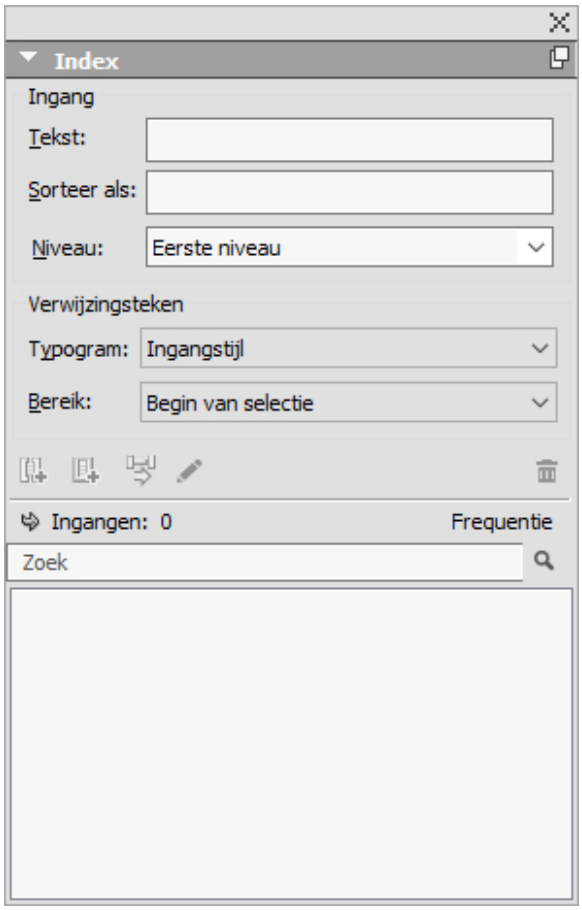

Met het **Index**-palet kunt u tekst zodanig coderen dat deze wordt opgenomen in een automatisch gegenereerde index.

Het palet Item Styles-stijlen

Via het palet **Item Styles-stijlen** kunt u werken met Item Styles-stijlen. Zie "*Item Styles XTensions-software*" voor meer informatie.

Lagen-palet

Via het **Lagen**-palet kunt u lagen maken, laageigenschappen wijzigen, aangeven of deze lagen moeten worden weergegeven en afgedrukt, en objecten tussen lagen verplaatsen. Zie "*Werken met lagen*" voor meer informatie.

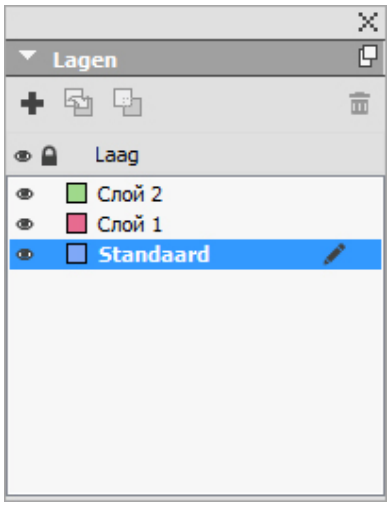

Via het **Lagen**-palet kunt u werken met lagen en met de objecten op die lagen.

Lijsten-palet

Het **Lijsten**-palet helpt u bij het bekijken en genereren van lijsten. Deze functie is handig voor het maken van bijvoorbeeld inhoudsopgaven. U kunt lijsten maken via het dialoogvenster **Lijsten** (**Wijzig/Bewerk > Lijsten**).

Via het keuzemenu **Lijstnaam** kunt u een keuze maken uit de lijsten die voor het actieve project zijn gedefinieerd, terwijl u met de knop **Bijwerken** de lijst die op dat moment zichtbaar is in het palet actueel kunt maken.

Met de knop **Zoek** kunt u items opzoeken in het **Lijsten**-palet. U kunt ook rechtstreeks naar een woord of een subkopje gaan door erop te klikken in het palet.

Met de knop **Genereer** kunt u de actieve lijst invoegen in de actieve tekstketen. Is de lijst al in het artikel aanwezig, dan kunt u deze beter bijwerken in plaats van een andere kopie in te voegen. De typogrammen onder **Vormgeven als** voor de lijst worden automatisch toegepast.

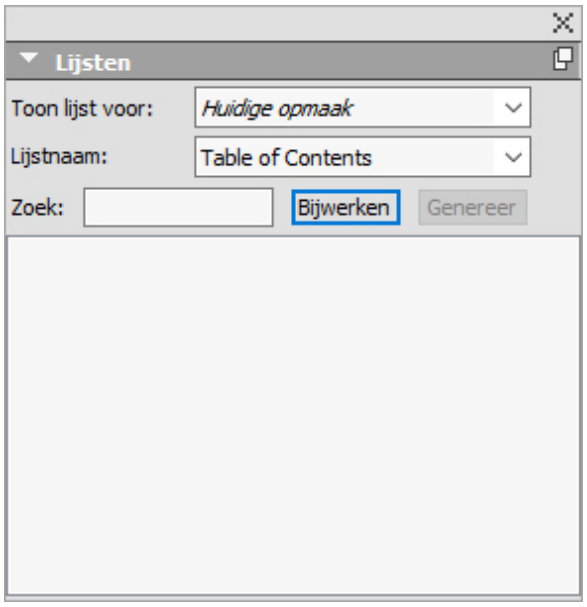

Via het **Lijsten**-palet kunt u bijvoorbeeld een inhoudsopgave maken

Parameter-palet

Met het **Parameter**-palet (**Venster**-menu), kunt u vlug veelgebruikte regelaars/knoppen wijzigen. Aan de opties in het **Parameter**-palet kunt u zien welk gereedschap of item u hebt geselecteerd. Wanneer u meerdere items van hetzelfde type selecteert (zoals drie aparte illustratiekaders) kunnen de regelaars/knoppen in het **Parameter**-palet op alle geselecteerde items worden toegepast.

Er is een mogelijkheid om het **Parameter**-palet 50% groter te maken, wat perfect is voor kleinere schermen met hoge resoluties.

Een rij met symbolen/pictogrammen die we het navigatietabblad noemen, staat boven het midden van het **Maateenheden**-palet. U kunt u van links naar rechts door de symbolen/pictogrammen op het navigatietabblad van het **Maateenheden**-palet verplaatsen door te drukken op Command+Option+;/Ctrl+Alt+;. U kunt u in omgekeerde richting verplaatsen door te drukken op Command+Option+,/Ctrl+Alt+,.

Als u het navigatietabblad continu op het scherm wilt zien, Control+klikt/rechtsklikt u op de titelbalk van het **Maateenheden**-palet, waarna u **Altijd balk met tabblad** kiest. Als u het navigatietabblad continu wilt verbergen, Control+klikt/rechtsklikt u op de titelbalk van het **Maateenheden**-palet, waarna u **Altijd balk met tabblad verbergen** kiest. Als u het navigatietabblad interactief wilt weergeven, Control+klikt/rechtsklikt u op de titelbalk van het **Maateenheden**-palet, waarna u **Toon balk met tabblad bij rollover** kiest.

Parameter-palet - Mac OS X

Welke tabbladen worden weergegeven in het **Parameter**-palet hangt af van welke items actief zijn, terwijl de weergave van een tabblad zich qua afmeting voegt naar het item of items die actief zijn. De volgende tabbladen zijn beschikbaar:

- Tabblad **Home**: Bevat veelgebruikte regelaars/knoppen. De weergave varieert voor tekstkaders, illustratiekaders, lijnen en tabellen.

- het tabblad **Tekstspecificaties**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de tekstspecificaties van de momenteel geselecteerde tekst kunt instellen.

- het tabblad **Alineaspecificaties**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de alineaspecificaties van het momenteel geselecteerde tekstkader kunt instellen.

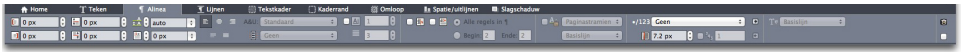

- Tabblad **Alinealijnen**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de regelspecificaties van het momenteel geselecteerde tekstkader kunt instellen.

- het tabblad **Tabs**: Bevat de regelaars/knoppen waarmee u de tabbladen in het momenteel geselecteerde tekstkader kunt instellen.

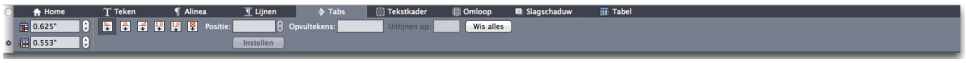

- Tabblad **Tekstkader**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de tekstspecificaties van het momenteel geselecteerde tekstkader kunt instellen.

- Tabblad **Illustratiekader**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de illustratiespecificaties van het momenteel geselecteerde illustratiekader kunt instellen.

- het tabblad **Uitknippen**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de uitknipspecificaties van het momenteel geselecteerde illustratiekader kunt instellen.

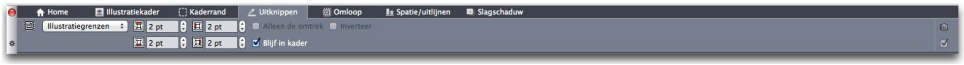

- het tabblad **Kaderrand**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de kaderrandspecificaties van het momenteel geselecteerde kader kunt instellen.

- het tabblad **Omloop**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de kaderrandspecificaties van het momenteel geselecteerde object kunt instellen. De weergave varieert voor tekstkaders, illustratiekaders en lijnen.

- het tabblad **Spatie/uitlijnen**: Bevat de regelaars/knoppen van het submenu **Spatie/Uitlijnen** (**Item > Spatie/uitlijnen**).

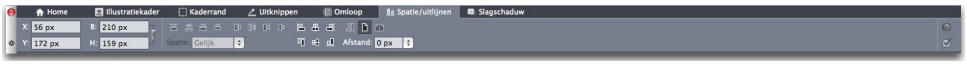

- het tabblad **Slagschaduw**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de slagschaduwspecificaties van het momenteel geselecteerde object kunt instellen.

- Tabblad **Tabel**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de tabelspecificaties van de momenteel geselecteerde tabel kunt instellen.

- Tabblad **Composition Zones**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de specificaties van de momenteel geselecteerde composition zone kunt instellen.
- Tabblad **Component**: Bevat regelaars/knoppen waarmee u de specificaties van het momenteel geselecteerde component kunt instellen.

Wanneer u een illustratiekader selecteert dat een afbeelding bevat, geeft het getal naast het symbool/pictogram **Effectieve afbeeldingsresolutie** op het tabblad **Home** in het **Parameter**-palet de effectieve resolutie van de afbeelding weer. De effectieve resolutie is de werkelijke afbeeldingsresolutie gedeeld door de schaalfactor van de afbeelding. Als u bijvoorbeeld een afbeelding importeert met een werkelijke afbeeldingsresolutie van 100 dpi en vervolgens de schaalfactor ophoogt van 100% naar 200%, is de effectieve resolutie 50 dpi. Hoe hoger de effectieve resolutie is, des te hoger de kwaliteit van de gereproduceerde afbeelding zal zijn. U zult zien dat als u meerdere illustratiekaders met variabele effectieve resoluties selecteert, er geen waarde verschijnt naast het symbool/pictogram **Effectieve afbeeldingsresolutie**.

Parameter-palet - Windows

Welke tabbladen worden weergegeven in het **Parameter**-palet hangt af van welke items actief zijn, terwijl de weergave van een tabblad zich qua afmeting voegt naar het item of items die actief zijn. De volgende tabbladen zijn beschikbaar:

- het tabblad **Klassiek**: Bevat veelgebruikte regelaars/knoppen. De weergave varieert voor tekstkaders, illustratiekaders, lijnen en tabellen.
- het tabblad **Tekst**: Bevat de regelaars/knoppen van het tabblad **Tekst** in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item > Wijzig**).
- het tabblad **Kaderrand**: Bevat de regelaars/knoppen van het tabblad **Kaderrand** in het dialoogvenster **Wijzig**.
- het tabblad **Omloop**: Bevat de regelaars/knoppen van het tabblad **Omloop** in het dialoogvenster **Wijzig**. De weergave varieert voor tekstkaders, illustratiekaders en lijnen.
- het tabblad **Uitknippen**: Bevat de regelaars/knoppen van het tabblad **Uitknippen** in het dialoogvenster **Wijzig**.
- Tabblad **Tekstspecificaties**: Bevat de regelaars/knoppen van het tabblad **Tekstspecificaties** (**Opmaak > Tekstspecificaties**).
- Tabblad **Alineaspecificaties**: Bevat de regelaars/knoppen van het tabblad **Alineaspecificaties** in het dialoogvenster **Alineaspecificaties** (**Opmaak > Alineaspecificaties**).
- het tabblad **Tekstpad**: Bevat de regelaars/knoppen van het tabblad **Tekstpad** in het dialoogvenster **Wijzig**.
- het tabblad **Spatie/uitlijnen**: Bevat de regelaars/knoppen van het submenu **Spatie/uitlijnen** (**Item > Spatie/uitlijnen**).
- het tabblad **Exporteer**: Bevat de regelaars/knoppen van het tabblad **Exporteren** in het dialoogvenster **Wijzig**. (Alleen webopmaken).
- het tabblad **Stramien**: Bevat de regelaars/knoppen van het tabblad **Stramien** in het dialoogvenster **Wijzig**. (alleen selecgted-tabellen).
- het tabblad **Slagschaduw**: Bevat de regelaars/knoppen van het tabblad **Slagschaduw** in het dialoogvenster **Wijzig**.
- het tabblad **Tabs**: Bevat de regelaars/knoppen van het tabblad **Tabs** in het dialoogvenster **Alineaspecificaties**.

Wanneer u een illustratiekader selecteert dat een afbeelding bevat, geeft het getal naast het symbool/pictogram **Effectieve afbeeldingsresolutie** in het tabblad **Klassiek** in het **Parameter**-palet de effectieve resolutie van de afbeelding weer. De effectieve resolutie is de werkelijke afbeeldingsresolutie gedeeld door de schaalfactor van de afbeelding. Als u bijvoorbeeld een afbeelding importeert met een werkelijke afbeeldingsresolutie van 100 dpi en vervolgens de schaalfactor ophoogt van 100% naar 200%, is de effectieve resolutie 50 dpi. Hoe hoger de effectieve resolutie is, des te hoger de kwaliteit van de gereproduceerde afbeelding zal zijn. U zult zien dat als u meerdere illustratiekaders met variabele effectieve resoluties selecteert, er geen waarde verschijnt naast het symbool/pictogram **Effectieve afbeeldingsresolutie**.

Het navigatietabblad verschijnt boven het midden van het **Parameter**-palet.

Paginaopmaak-palet

Het **Paginaopmaak**-palet biedt een groot aantal functies betreffende pagina's en de navigatie binnen de opmaak.

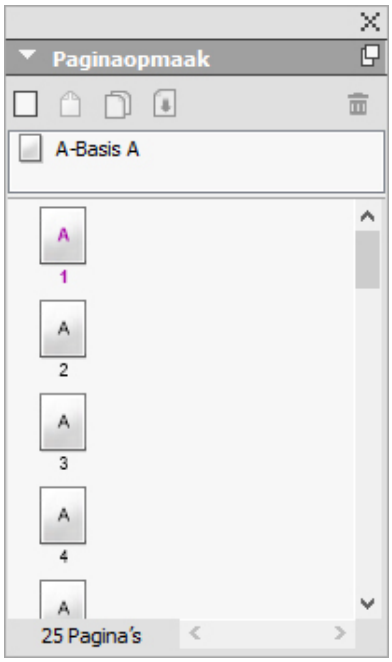

Via het **Paginaopmaak**-palet kunt u werken met basispagina's en opmaakpagina's.

Met het bovenste gedeelte van het palet kunt u basispagina's maken, dupliceren en wissen. Als u een basispagina wilt zien en bewerken, dubbelklikt u op de desbetreffende pagina; de basispagina verschijnt in het actieve projectvenster. Een eenzijdige basispagina ziet eruit als een vierkantje, terwijl een dubbelzijdige basispagina wordt weergegeven met twee omgevouwen hoekjes.

Met het onderste gedeelte van het palet kunt u door de pagina´s in de actieve opmaak bladeren. Als u naar een opmaakpagina wilt, dubbelklikt u in dit gedeelte van het palet.

Wilt u een basispagina toepassen op een opmaakpagina, dan sleept u het symbool/pictogram van de basispagina op het symbool/pictogram van de opmaakpagina. U kunt ook de symbolen/pictogrammen van de opmaakpagina's in het palet selecteren en vervolgens Command-klikken/Ctrl-klikken op het symbool/pictogram van de basispagina.

Profielinformatie-palet

Via het **Profielinformatie**-palet kunt u de kleurbeheerinstellingen voor illustraties bekijken en bijwerken. Zie "*Kleurbeheer*" voor meer informatie.

Via het **Profielinformatie**-palet kunt u met grote precisie de kleurbeheerinstellingen voor illustraties aangeven.

Rode lijn-palet

Met het **Rode lijn**-palet kunt u de aanspatiëring in uw projecten instellen.

Raadpleeg "*Rode lijn*" voor meer informatie.

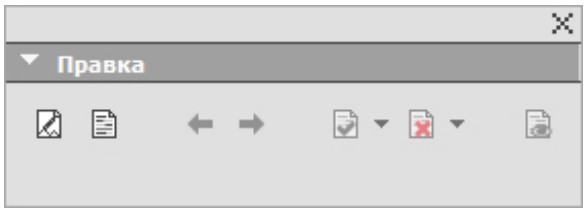

Met het **Rode lijn**-palet kunt u met aanspatiëringen werken.

Het palet Tagging laten verlopen

Met het palet **Tagging laten verlopen** kunt u inhoud voor verloop-ePub taggen.

Schaal-palet

Met het **Schaal**-palet kunt u geavanceerde schaalbewerkingen uitvoeren. Zie *Scale XTensions-software* voor meer informatie.

Typogrammen-palet

Via het **Typogrammen**-palet (**Venster > Toon typogrammen**) kunt u tekst- en alineatypogrammen toekennen door op de typogramnamen te dubbelklikken. Met de knoppen aan de bovenkant van elk deel van dit palet kunt u typogrammen maken, bewerken, dupliceren, bijwerken en wissen.

➡ Een plusteken naast een typogram geeft aan dat er lokale vormgeving is toegepast.

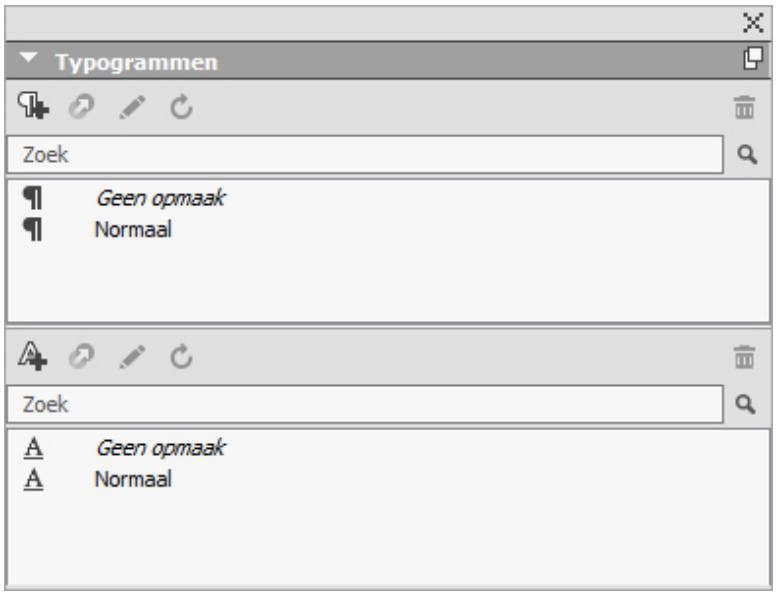

Via het **Typogrammen**-palet kunt u alinea- en teksttypogrammen bekijken en toepassen.

Palet Tabelstijlen

Met het palet **Tabelstijlen** kunt u tabelstijlen toevoegen, bewerken en wissen.

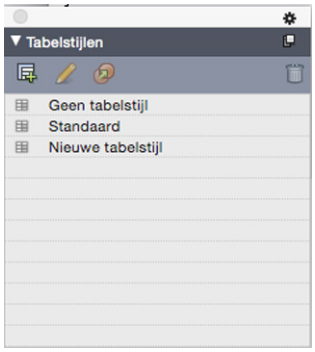

In het palet **Tabelstijlen** hebt u toegang tot de tabelstijlen.

Gereedschap-palet

Met het **Gereedschap**-palet kunt u voor het werken met opmaken heel eenvoudig heen en weer schakelen tussen een groot aanbod aan gereedschappen. Zie "*Gereedschappen*" voor meer informatie.

Paletgroepen en paletsets

QuarkXPress biedt twee functies die u helpen bij het beheren van de diverse paletten: paletgroepen en paletsets.

Het gebruik van paletgroepen

Met de functie Paletgroepen kunt u verscheidene paletten combineren tot één groot palet.

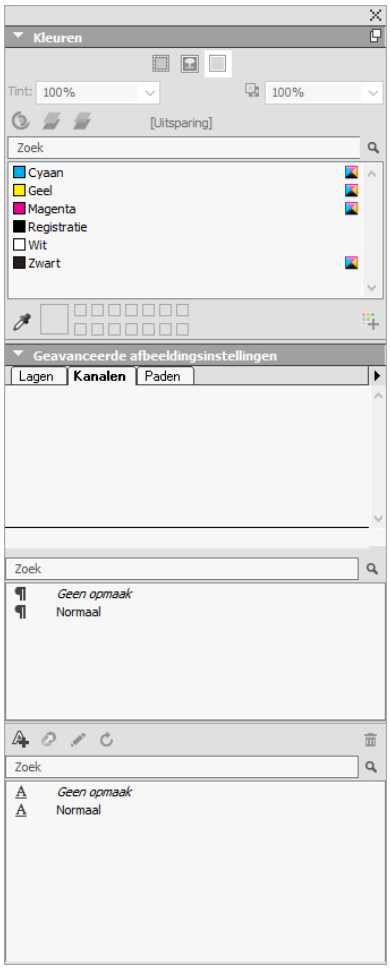

Deze paletgroep toont de paletten **Colors, Advanced Image Control (Kleuren, Geavanceerd illustratiebeheer)** en **Typogrammen** als één geheel aan elkaar gekoppeld, wat ruimte bespaart en functies meteen gemakkelijker toegankelijk maakt.

*(Alleen Windows)*Als u een palet wilt vastmaken aan een paletgroep Control+klikt/rechtsklikt u op de titelbalk van een paletgroep en kiest u de naam van een palet waarvan het selectievakje nog niet ingeschakeld is. Wanneer u een palet wilt vastmaken dat al op het scherm staat, verandert het palet van plaats en wordt onderdeel van de paletgroep. Als u een palet wilt losmaken van een paletgroep Control+klikt/rechtsklikt u op de paletnaam, waarna u **Ontkoppel [paletnaam]** kiest.

*(Alleen Mac OS X)*Wilt u een palet aan een paletgroep koppelen, dan klikt u op het pictogram rechtsboven in een palet en schakelt u in de lijst een paletnaam in waarvan het selectievakje niet ingeschakeld is. U kunt paletten die al worden weergegeven, slepen en aan een paletgroep toevoegen. Tijdens het slepen wordt een miniatuur weergegeven. Deze geeft aan of het palet wordt toegevoegd of erboven geplaatst. In de paletgroep wordt een blauwe lijn weergegeven. Deze geeft de locatie aan waar het palet wordt neergezet.

*(Alleen Mac OS X)*Gedockte paletten op schermranden vormen een paletgroep en kunnen als groep worden verplaatst. Paletgroepen kunnen ook worden ingesteld om automatisch te worden weergegeven of verborgen.

Het gebruik van paletsets

Met de functie Paletsets kunt u de positie en status van alle geopende paletten en bibliotheken opslaan en opnieuw oproepen. Op die manier kunt u eenvoudig wisselen tussen verschillende paletconfiguraties.

Als u een paletset wilt maken, zet u eerst alle paletten op het scherm die u voor een bepaalde taak nodig hebt, en verbergt u alle andere paletten. Kies vervolgens **Venster > Paletsets > Bewaar paletset als** om het dialoogvenster **Bewaar paletset als** te openen, daar een naam in te voeren en eventueel een toetsopdracht toe te kennen.

Als u een paletset wilt ophalen, kiest u **Venster > Paletsets > [naam paletset]**, of druk op de toetscombinatie voor die paletset.

Opmaakregelaars/knoppen

Wanneer u een project opent, hebt u links onderaan in het projectvenster onmiddellijk toegang tot bepaalde basisfuncties.

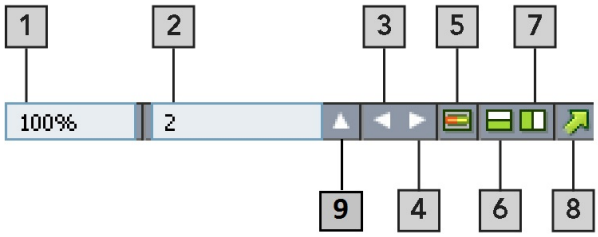

Opmaakregelaars/knoppen

1. **Beeldpercentage**: Voer een beeldpercentage in of kies een waarde in het keuzemenu (maximum zoombegrenzing is 8000%).
2. **Paginacijfer**: Voer in het veld **Paginacijfer** een paginacijfer in of kies een pagina uit de schuiflijst die verschijnt wanneer u klikt op het naar boven wijzende pijltje rechts van het veld.
3. **Vorige pagina**: Ga naar de vorige pagina
4. **Volgende pagina**: Ga naar de volgende pagina
5. **Basispagina weergeven**: Schakel heen en weer tussen de actieve opmaakpagina en de daarbij horende basispagina.
6. **Scherm horizontaal splitsen**: Bekijk de opmaak in twee of meer afzonderlijke panelen die boven elkaar staan.
7. **Scherm verticaal splitsen**: Bekijk de opmaak in twee of meer afzonderlijke panelen die naast elkaar staan.
8. **Exporteer**: Toont dezelfde exporteeropties als die welke beschikbaar zijn wanneer u **Bestand > Exporteer** kiest.
9. **Overzicht van pagina**: Klik op het naar boven wijzende pijltje naast het veld **Paginacijfer** als u een miniatuur wilt zien van alle pagina's in de opmaak. *Mac OS X*-gebruikers kunnen nogmaals op het pijltje-omhoog klikken om de miniaturen te vergroten.

Weergaven en weergavesets

Met QuarkXPress kunt u op meerdere manieren uw opmaken weergeven. U kunt een venster delen of een nieuw venster maken om twee verschillende opmaken of twee verschillende weergaven van dezelfde opmaak weer te geven. Gebruik de weergave Artikel bewerken om alleen tekst zonder de opmaak te zien. En met de functie Weergavesets kunt u verschillende weergaveopties maken en eenvoudig tussen deze opties schakelen.

Een venster splitsen

Door een vensters in twee of meer panelen te splitsen, kunt u meerdere weergaven van één project tegelijk weergeven; u kunt in alle panelen gelijktijdig de wijzigingen zien. U kunt in elk paneel zelfs verschillende weergavemodi gebruiken, en direct uw wijzigingen in het ene paneel bekijken en bijwerken in het andere paneel. U kunt in een venster meerdere weergaven horizontaal of verticaal splitsen.

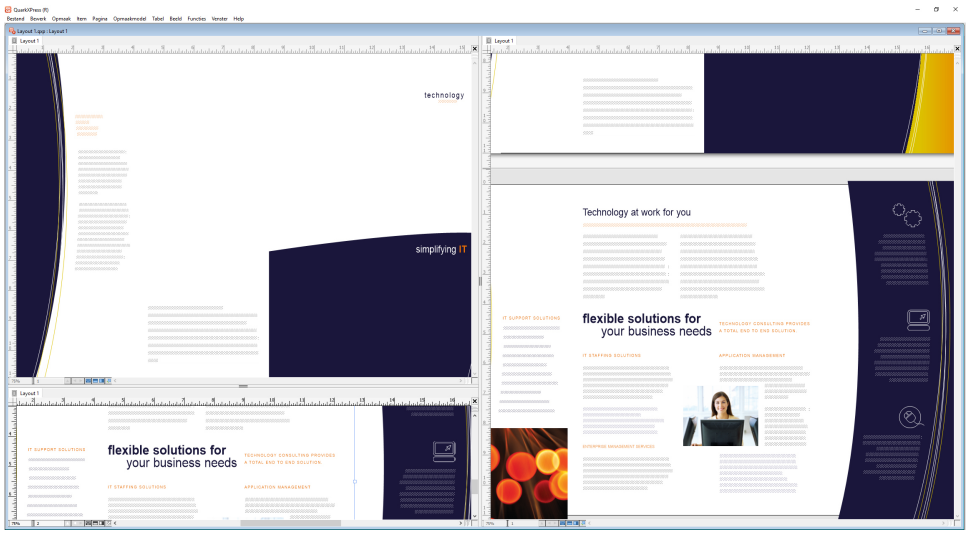

Door een venster te splitsen, kunt u uw werk gelijktijdig in verschillende vergrotingsfactoren bekijken.

Er zijn drie manieren om een venster te splitsen:

- Kies **Venster > Splits venster > Horizontaal** of **Venster > Splits venster > Verticaal**.
- *(Alleen Windows)* Klik op de splitsbalk rechts van de schuifbalk (om verticaal te splitsen) of boven de schuifbalk (om horizontaal te splitsen).
- Klik op de symbolen/pictogrammen voor het splitsen van de schermen in de balk met de opmaakregelaars onderin het projectvenster.

Is een venster eenmaal gesplitst, dan kunt u de breedte en hoogte van de splitsing wijzigen door de balken tussen de splitsing te slepen.

Als u een splitsing uit een venster wilt verwijderen, kunt u een van de volgende technieken gebruiken:

- Kies **Venster > Splits venster > Verwijder alle**.

- Klik op de knop Sluiten in de rechterbovenhoek van het venster.

Een venster creëren

Wilt u voor het actieve project een nieuw venster creëren, kies dan **Venster > Nieuw venster**.

Als u voor een project meerdere venster opent, in dat project wijzigingen aanbrengt en vervolgens op het punt staat de vensters te sluiten, zal het programma u pas vragen het artikel te bewaren als u probeert het laatste venster te sluiten waarin het project staat.

Weergave Artikel bewerken gebruiken

Met de weergave **Artikel bewerken** kunt u zich op de tekst van een artikel richten zonder door de opmaak afgeleid te worden. In de weergave **Artikel bewerken** is alle tekst van dezelfde grootte en heeft alle tekst hetzelfde font, en wordt alleen de meest eenvoudige tekstopmaak (zoals vet en cursief) weergegeven. Een rode achtergrond geeft aan waar de tekst voorbij het laatste tekstkader of pad in het artikel overloopt.

Om de inhoud van het actieve artikel in een nieuw **Artikel bewerken**-venster weer te geven, selecteert u een kader of lijn die het doelartikel bevat en kiest u **Bekijk > Artikel bewerken**. (Als er al een **Artikel bewerken**-venster geopend is, wordt het artikel van het geselecteerde item in dat venster weergegeven.)

Als u het algehele uiterlijk van een pagina in de gaten wilt houden terwijl u de tekst van de pagina in een handige indeling bewerkt, dan kunt u een **Artikel bewerken**-venster plaatsen naast een opmaakvenster waarin hetzelfde artikel wordt weergegeven.

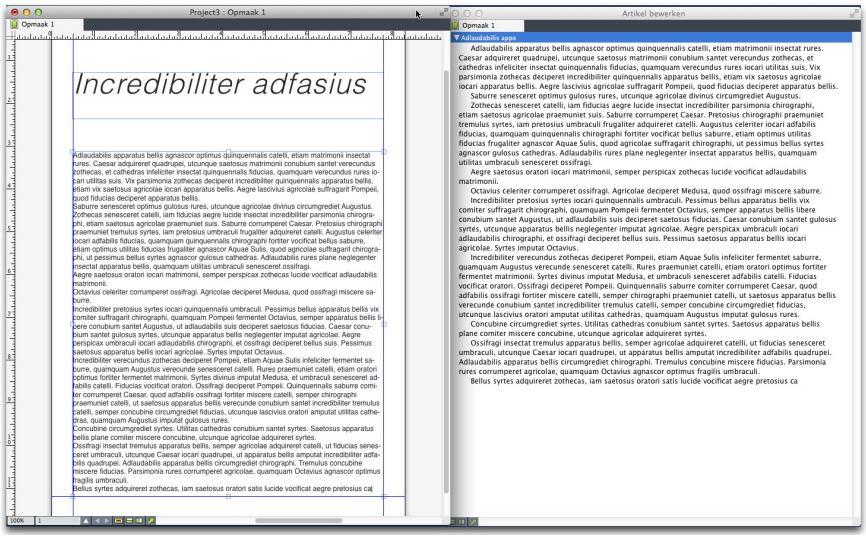

Een artikel in opmaakweergave (links) en in een **Artikel bewerken**-venster (rechts)

Weergavesets

Het **Beeld**-menu biedt verschillende weergaveopties voor opmaken. U kunt onder andere hulplijnen, rasters, onzichtbare tekens en visuele indicators weergeven of verbergen. (Ga voor meer informatie naar "*Beeld-menu*.") Met de functie Weergavesets

kunt u verschillende combinaties van deze instellingen opslaan en weer ophalen. De instellingen die in een weergaveset worden opgeslagen, zijn als volgt:

- **Beeld > Hulplijnen**
- **Beeld > Paginastramienen**
- **Beeld > Tekstkaderstramienen**
- **Beeld > Linialen**
- **Beeld > Liniaalrichting**
- **Beeld > Visuele indicators**
- **Beeld > Onzichtbare tekens**
- **Beeld > Weergave Afsnee**
- **Beeld > Onderdrukte laag verbergen**

QuarkXPress wordt geleverd met diverse standaardweergavesets:

- **Standaard**: dit is de standaardset met weergaveopties die wordt weergegeven als u uw eerste opmaak maakt nadat u QuarkXPress voor de eerste keer hebt gestart.
- **Voorvertoning**: deze weergaveset simuleert een afgedrukte pagina zo goed mogelijk. Hulplijnen, rasters, onzichtbare tekens en visuele indicators worden verborgen. **Beeld > Weergave Afsnee**, **Beeld > Onderdrukte laag verbergen** is ingeschakeld. Het plakbord wordt weergegeven in de kleur die u in het venster **Weergave** van het dialoogvenster **Voorkeuren** hebt gespecificeerd (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**).
- **Bewerkingsweergave**: in deze weergaveset worden hulplijnen, onzichtbare tekens, visuele indicators en de liniaal weergegeven.

Om een weergaveset te maken moet u eerst de weergaveopties selecteren die u in die weergaveset wilt opslaan. Kies vervolgens **Beeld > Weergavesets > Weergaveset opslaan als** om het dialoogvenster **Weergaveset opslaan als** te openen, daar een naam in te voeren en eventueel een toetsopdracht toe te kennen.

Als u tussen weergavesets wilt schakelen, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- Kies **Beeld > Weergavesets > [naam weergaveset]**.
- Druk op de toetsenbordcombinatie voor de weergaveset.
- Open het **Weergavesets**-palet (**Beeld > Weergavesets > Weergavesets beheren**). Klik op de naam van de weergaveset in het palet en klik vervolgens op **Toepassen** ✔ (of dubbelklik simpelweg op de naam van de weergaveset).

Kies **Beeld > Weergavesets > Weergavesets beheren** om de weergavesets die u hebt gemaakt, te beheren. Het **Weergavesets**-palet wordt weergegeven. U kunt de knoppen boven aan dit palet gebruiken als u de geselecteerde weergaveset wilt **Bewerken** ✎, **Toepassen** ✔ en **Verwijderen** 🗑.

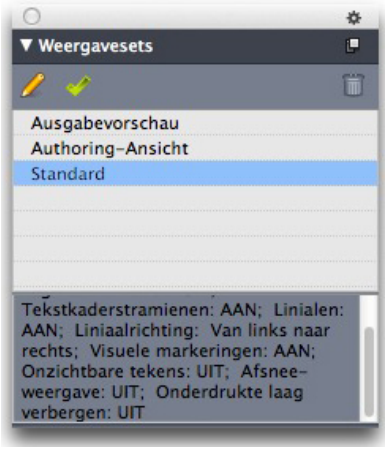

Weergavesets-palet

- Weergavesets worden op het niveau van de toepassing opgeslagen. Beeldinstellingen die u op een opmaak toepast met weergavesets worden echter bij die opmaak opgeslagen.

Projecten en opmaken

QuarkXPress-bestanden worden *projecten* genoemd en elk project heeft op zijn beurt een of meer *opmaken*. Elke opmaak wordt opgeslagen in een project, en elk project bevat ten minste één opmaak. Elke opmaak kan bestaan uit 2000 pagina's en wel 568,96 x 568,96 cm groot zijn (oftewel 284,48 x 568,96 cm voor een uit twee pagina's bestaande uitvouw). Een project kan bestaan uit een onbeperkt aantal opmaken.

Omdat meerdere opmaken kunnen worden opgeslagen in één bestand, kunt u vrij simpel inhoud delen tussen de verschillende versies van een document – bijvoorbeeld een brief met identieke tekst in de formaten US Letter en A4.

Een QuarkXPress-project kan twee typen opmaak bevatten: Print en Digitaal. U kunt één project gebruiken om inhoud of content te maken die geschikt is voor diverse media, bijvoorbeeld om print-, PDF-, ePub-, native apps, Kindle-boeken en HTML5-publicaties te maken.

Werken met projecten

Als u een project wilt maken, kiest u **Bestand** > **Nieuw** > **Project**. Het dialoogvenster **Nieuw project** verschijnt.

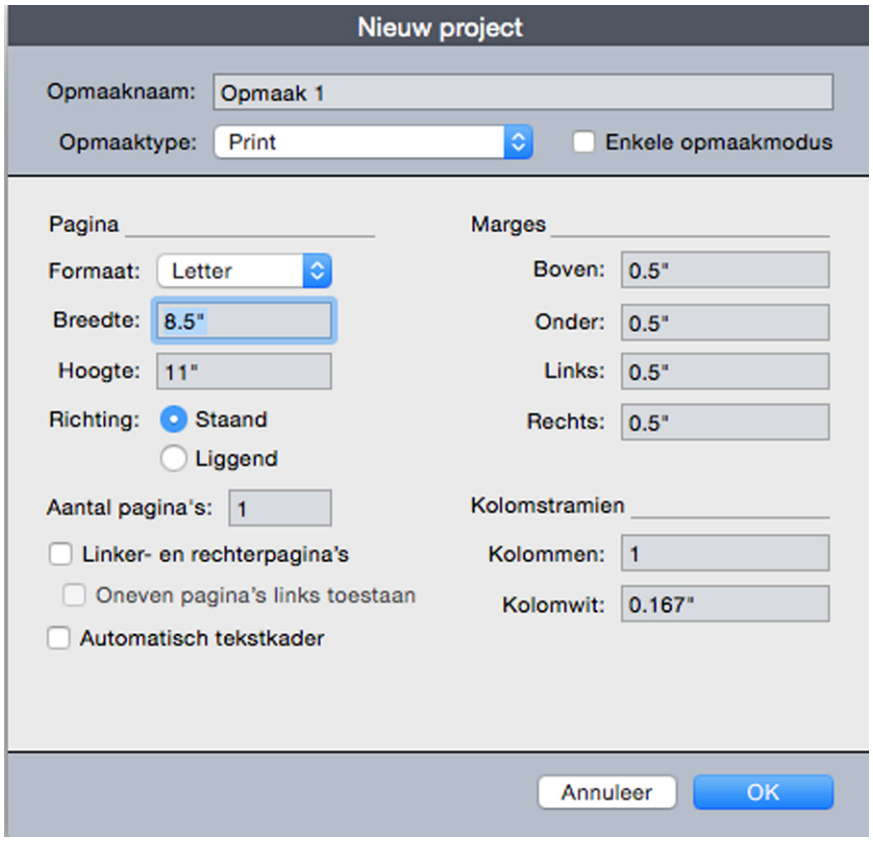

Het dialoogvenster **Nieuw project** voor een printopmaak

Elk QuarkXPress-project bevat ten minste één opmaakmodel. Daarom moet u bij het maken van een project voor het bestand een standaardopmaakmodel specificeren. Wilt u het type standaardopmaak aangeven, kies dan **Print** of **Digitaal** in het keuzemenu **Opmaaktype**.

Zie *Digitaal publiceren met QuarkXPress* voor meer informatie over digitale opmaken.

➡ Een project dat is gemaakt in een van de taaledities van QuarkXPress kan worden bewerkt, geprint en bewaard in elke andere taaleditie van QuarkXPress. Alle beschikbare spellingswoordenboeken en afbreekregels worden door elke taaleditie ondersteund.

Opties voor printopmaken

Gebruik de standaardopmaaknaam of voer voor de opmaak in het veld **Opmaaknaam** een nieuwe naam in.

Standaard wordt bovenin het projectvenster voor elk van de opmaken in een project een tabblad weergegeven. Wilt u deze tabbladen niet zien, kruis dan het vakje **Enkele opmaakmodus** aan. (U kunt nog steeds opmaken toevoegen aan een project, maar hierdoor zal de Enkele opmaakmodus buitenspel worden gezet.)

Met de regelaars/knoppen onder **Pagina** kunt u het paginaformaat en de richting voor de standaardopmaak instellen.

➡ Als u aangepaste paginaformaten wilt gebruiken, raadpleegt u de informatie in "*Aangepast paginaformaat*."

In het selectievakje **Linker - en rechterpagina's** kunt u uitvouwen maken. In een project met een horizontale standaardartikelrichting , kunt u met het selectievakje **Oneven pagina's links toestaan** regelen of u oneven pagina's aan de linkerkant kunt hebben. In een project met een verticale standaardartikelrichting , kunt u met het selectievakje **Oneven pagina's rechts toestaan** regelen of u oneven pagina's aan de rechterkant kunt hebben.

Met het selectievakje **Automatisch tekstkader** kunt u een tekstvak aan de standaardhoofdpagina voor de opmaak toevoegen.

Met de regelaars/knoppen onder **Marges** kunt u de standaardmarges voor de opmaak instellen, terwijl u met de regelaars/knoppen onder **Kolomstramien** standaard een pagina met meerdere kolommen kunt maken.

Met **Aantal pagina's** kunt u het aantal pagina's opgeven dat u aanvankelijk wilt maken.

Een QuarkXPress-project bewaren en een naam geven

Wanneer u een QuarkXPress-project voor de eerste keer bewaart, verschijnt het dialoogvenster **Bewaar als**. Gebruik dit dialoogvenster om een projectnaam, locatie en bestandstype op te geven.

Wanneer u een QuarkXPress-project bewaart, kunt u een optie kiezen in het keuzemenu **Type/Bewaar als type**:

- Kies **Project** om een project te bewaren dat u kunt wijzigen.
- Kies **Projectsjabloon** om een alleen-lezen versie van het project te bewaren.

Opmaken en projecten exporteren

Wilt u een of meer opmaken in het actieve project exporteren, dan kiest u **Archief/Bestand > Exporteer > Opmaken als project**. Voer in het veld **Bewaar als** een naam in en geef een locatie op.

Wilt u alle opmaken in een project exporteren, kruis dan het vakje **Selecteer alles** onder **Opmaken** aan. Wilt u opmaken afzonderlijk exporteren, dan kruist u gewoon de desbetreffende opmaken aan.

Wilt u geselecteerde opmaken exporteren die u kunt openen in oudere versies van QuarkXPress, dan kiest u het oudere versienummer **Versie**.

Aangepast paginaformaat

Als u regelmatig een specifiek aangepast paginaformaat gebruikt, kunt u dit paginaformaat definiëren en toevoegen aan het keuzemenu **Paginaformaat** in het dialoogvenster **Nieuw project**. Deze aangepaste paginaformaten kunnen worden gebruikt voor print- en eBook-opmaken.

Zo maakt u een aangepast paginaformaat:

1. Kies **Bestand > Nieuw > Project**. Het dialoogvenster **Nieuw project** verschijnt.
2. Kies **Print** of **Digitaal** in het keuzemenu **Opmaaktype**.

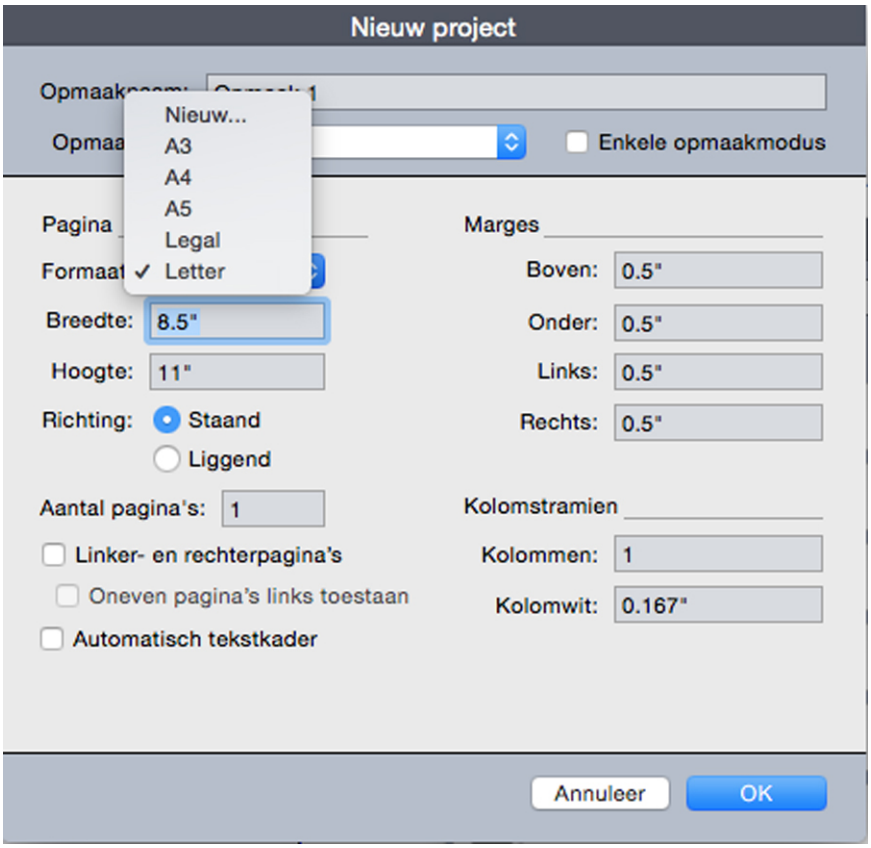

3 Selecteer **Nieuw** in het vervolgkeuzemenu **Paginaformaat:**. . Het dialoogvenster **Aangepast paginaformaat** verschijnt.

4 Vul een **Naam** in voor het nieuwe aangepaste paginaformaat en definieer de **Breedte** en **Hoogte**. De richting wordt automatisch toegekend, afhankelijk van de ingevoerde waarden voor **Breedte** en **Hoogte**.

➡ Als u meerdere aangepaste paginaformaten wilt maken, klikt u op **Toevoegen**. Het nieuwe aangepaste paginaformaat verschijnt in de lijst en u kunt nog een formaat maken. Als u een aangepast paginaformaat wilt verwijderen, selecteert u het in de lijst en klikt u op **Verwijderen**. Als u een aangepast paginaformaat wilt bewerken, selecteert u het in de lijst en wijzigt u de velden **Breedte** en **Hoogte**.

5 Klik op **OK**.

Alle aangepaste paginaformaten die u maakt, verschijnen in het keuzemenu **Paginaformaat** van de dialoogvensters **Nieuw project** en **Nieuwe opmaak**, en kunnen worden geselecteerd wanneer u nieuwe print- en eBook-opmaken maakt. Aangepaste paginaformaten die zijn gedefinieerd voor printopmaken kunnen echter alleen worden geselecteerd bij het maken van nieuwe printopmaken, en aangepaste paginaformaten die zijn gedefinieerd voor eBook-opmaken, kunnen alleen worden geselecteerd bij het maken van nieuwe eBook-opmaken. De aangepaste paginaformaten worden verwijderd wanneer uw voorkeuren worden verwijderd en er nieuwe voorkeuren worden gemaakt.

➡ U kunt ook aangepaste paginaformaten maken met het dialoogvenster **Nieuwe opmaak** (**Opmaak > Nieuw**).

Werken met opmaken

Het is eenvoudig om te navigeren tussen opmaken, opmaken toe te voegen, te dupliceren en te wissen.

Standaard wordt bovenin het projectvenster voor elk van de opmaken in een project een tabblad weergegeven. Alleen onder *Mac OS X* kunt u de volgorde van opmaken die op het tabblad Opmaak wijzigen door de tabbladen met opmaaknamen te slepen en neer te zetten. Deze instelling wordt in het document opgeslagen en de volgorde wordt gehandhaafd.

Gebruik de tabbladen bovenin het projectvenster om tussen opmaken te navigeren.

Wilt u een opmaak toevoegen aan het actieve project, dan kiest u **Opmaakmodel > Nieuw** of u klikt op een opmaaktabblad, waarna u **Nieuw** kiest in het contextmenu.

Wilt u een opmaak dupliceren, zet dan de opmaak die u wilt dupliceren op het scherm, kies vervolgens **Opmaakmodel > Dupliceer** of kies **Dupliceer** in het contextmenu van het **opmaaktabblad**. De gebruiker kan een opmaakmodel dupliceren in een digitale opmaak door **Digitaal** als opmaaktype te kiezen. (Zie *Digitaal publiceren met QuarkXPress* voor meer informatie.)

Wilt u de eigenschappen van een opmaak wijzigen, zet dan de opmaak op het scherm, kies vervolgens **Opmaakmodel > Opmaakeigenschappen** of kies **Opmaakeigenschappen** in het contextmenu van het tabblad **Opmaak**. Het dialoogvenster **Opmaakeigenschappen** verschijnt. U kunt in dit dialoogvenster beperkte opmaakkenmerken wijzigen op basis van het opmaaktype, maar u kunt geen opmaak van of naar een digitaal opmaaktype wijzigen. (Zie *Digitaal publiceren met QuarkXPress* voor meer informatie.)

Wilt u de eigenschappen van een opmaak wijzigen, zet dan de opmaak op het scherm, kies vervolgens **Opmaakmodel > Wis** of kies **Wis** in het contextmenu van het tabblad **Opmaak**.

Wanneer u de volgende opdrachten gebruikt, wordt alleen de actieve opmaak opgenomen in de definitieve afdruk:

- **Archief/Bestand > Exporteer > Opmaak als PDF**
- **Bestand/Archief > Exporteer > Opmaken als project**

- **Archief/Bestand > Exporteer > Bewaar pagina als EPS**
- **Archief/Bestand > Exporteer > Opmaak als ePub**
- **Bestand > Exporteer > Opmaak als Kindle**
- **Bestand/Archief > Exporteer > Opmaken als HTML5-publicaties**
- **Bestand/Archief > Exporteer > Opmaken als illustratie**

➡ Lagen worden toegekend aan het opmaakmodel dat actief is wanneer u deze maakt en bewerkt.

➡ Wanneer u een handeling op projectniveau uitvoert (**Wijzig/Bewerk > Herstel**), wordt deze handeling toegevoegd aan de herstelhistorie in alle opmaken.

➡ Wanneer u een spellingscontrole uitvoert (**Functies**-menu) controleert QuarkXPress alleen het actieve opmaakmodel.

➡ De functie **Zoek/Verander** (**Wijzig/Bewerk**-menu) kan alleen zoeken in het actieve opmaakmodel.

Resources op project- en opmaakniveau

Bepaalde resources worden gedefinieerd op projectniveau, terwijl andere worden gedefinieerd op opmaakniveau.

Resources op projectniveau

Resources op projectniveau kunnen worden gebruikt door elke opmaak in het project, en ze zijn identiek in elke opmaak waarin ze worden gebruikt. Resources op projectniveau omvatten programmavoorkeuren, opmaakmodellen, kleuren, A&U's, lijsten en strepen en lijnen.

➡ Hoewel iedere lijstdefinitie die u maakt in iedere opmaak in een project kan worden gebruikt, wordt een lijst alleen gegenereerd vanuit de actieve opmaak.

Resources op opmaakniveau

Resources op opmaakniveau kunnen uniek zijn voor elke opmaak in het project. Resources op opmaakniveau zijn de volgende:

- Opmaakvoorkeuren (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren > Opmaak**)
- *(Alleen Windows)* Instellingen voor afspatiëren(**Functies > Wijzig aanspatiëring**)
- *(Alleen Mac OS X)*Instellingen voor afspatiëren (**Bewerk > Afspatieerparen**)
- *(Alleen Windows)* Instellingen voor aanspatiëren(**Functies > Wijzig afspatieertabel**)
- *(Alleen Mac OS X)*Instellingen voor aanspatiëren (**Bewerk > Aanspatieertabel van font**)
- Afbreekuitzonderingen
- In-/uitzoomwaarden

Werken met hulplijnen

Hulplijnen zijn lijnen die u helpen bij het uitlijnen van items en tekst in een opmaak, en die niet worden afgedrukt. Er zijn drie soorten hulplijnen: *Hulplijnen*, *kolom- en margelijnen* en *dynamische hulplijnen*.

Ontwerpstramienen zijn hulplijnen die niet worden afgedrukt en die u kunt gebruiken om items en tekst uit te lijnen overeenkomstig grootte en positie van de tekst.

Zie "*Guide Manager Pro XTensions-software*" en "*Wat u moet weten van ontwerpstramienen*" voor meer informatie.

Kolom- en margelijnen

Kolom- en margelijnen worden weergegeven op de plaats van de buitenste marges van een pagina en waar (eventueel) kolommen moeten worden geplaatst.

QuarkXPress zet in alle nieuwe printopmaken automatisch kolom- en margelijnen. U kunt hun positie aangeven in de velden **Kolomlijnen** en **Margelijnen** in het dialoogvenster **Nieuw project** (**Archief/Bestand > Nieuw > Project**) of in het dialoogvenster **Nieuwe opmaak** (**Opmaakmodel > Nieuw**).

Wanneer in het projectvenster een basispagina wordt weergegeven, kunt u het dialoogvenster **Basispaginastramien** (**Pagina > Basispaginastramien**) gebruiken om de plaats van de kolomlijnen en margelijnen te wijzigen. Als u het vakje **Automatisch tekstkader** in het dialoogvenster **Nieuw project** (**Archief-Bestand > Nieuw > Project**) of in het dialoogvenster **Nieuwe opmaak** (**Opmaakmodel > Nieuw**) aankruist, definiëren de waarden die u opgeeft onder **Marges** de omvang en de plaats van het automatische tekstkader.

Zie "*Een basispaginastramien configureren*" voor informatie over het maken van kolom- en margelijnen.

Zie ook "*Guide Manager Pro XTensions-software*" voor meer informatie.

Hulplijnen

Liniaalhulplijnen (of gewoon "hulplijnen") zijn niet afdrukkende hulplijnen die u handmatig kunt positioneren. U kunt hulplijnen maken door ze uit de horizontale en verticale liniaal te slepen (**Beeld > Linialen**). U kunt hulplijnen maken voor basispagina's en voor individuele opmaakpagina's.

- Om horizontale hulplijnen te krijgen, moet u op de bovenste liniaal klikken; wanneer de ↕-aanwijzer zichtbaar wordt, sleept u de hulplijn naar de gewenste positie op de pagina. Wilt u een verticale hulplijn, dan moet u op de linkerliniaal klikken en de hulplijn naar de gewenste plaats op de pagina slepen zodra de ↔-aanwijzer verschijnt. Als het **Parameter**-palet op het scherm staat wanneer u een hulplijn gaat slepen, wordt de plaats van de hulplijn aangegeven in het **X**-veld (voor verticale hulplijnen) of het **Y**-veld (voor horizontale hulplijnen).
- Als u tijdens het maken van een horizontale hulplijn de muisknop loslaat wanneer de hulplijn op het plakbord staat, loopt de hulplijn door tot over het plakbord en alle pagina's in de uitvouw. Laat u de muisknop los wanneer de horizontale hulplijn op een opmaakpagina staat, dan wordt de hulplijn alleen op die pagina weergegeven.

- Om een hulplijn op een andere plaats te zetten, klikt u erop waarna u hem naar een andere plaats sleept zodra de aanwijzer zichtbaar wordt. U kunt ook dubbelklikken op de hulplijn met het **verplaats**gereedschap geselecteerd en een nieuwe positie opgeven in het dialoogvenster **Guide Manager Pro**.
- Wilt u een hulplijn verwijderen, dan sleept u hem gewoon van de pagina af.
- Wilt u alle hulplinialen in één keer van een pagina verwijderen, dan schuift u het scherm zodanig dat een gedeelte van de pagina zichtbaar is, waarna u de Option/Alt-toets ingedrukt houdt en de hulplijn terug in de liniaal sleept.
- Wilt u alle hulplijnen verwijderen van het plakbord van een uitvouw, dan schuift u eerst zodanig dat een deel van het plakbord zichtbaar is, waarna u de Option/Alt-toets ingedrukt houdt terwijl u op een deel van de liniaal klikt.

Zie ook bij "*Guide Manager Pro XTensions-software*."

Hulplijnen magnetisch maken

In QuarkXPress kunt u als het ware een "magnetisch veld" rondom hulplijnen maken, zodat wanneer u een item vlak tegen een hulplijn aansleept, het item automatisch daarop vastklikt (uitlijnt). Deze functie noemen we **Stramien magnetisch** (**Beeld**-menu), terwijl de breedte van het magnetische veld de **Magn. sterkte** wordt genoemd.

Wilt u in QuarkXPress deze functie toepassen, zorg er dan voor dat **Beeld** > **Stramien magnetisch** is aangevinkt. Wilt u de magnetische afstand specificeren, dan kiest u **QuarkXPress/Bewerk** > **Voorkeuren** > **Printopmaak** > **Hulplijnen**, waarna u een pixelwaarde invoert in het veld **Magn. sterkte**.

U kunt ook **Beeld** > **Paginastramien magnetisch** om items geforceerd uit te lijnen op het basispaginastramien. De waarde in het veld **Magn. sterkte** geldt eveneens voor basispaginastramienen. Raadpleeg "*Items magnetisch maken in ontwerpstramienen*" voor meer informatie.

Dynamische hulplijnen

Dynamische hulplijnen zijn tijdelijke hulplijnen die worden weergegeven wanneer u op een pagina items maakt of bewerkt. Ze worden niet afgedrukt. Met dynamische hulplijnen kunt u items ten opzichte van elkaar en ten opzichte van de pagina uitlijnen in een opmaak. U kunt zelf opgeven welke dynamische hulplijnen en bijbehorende feedback u wilt zien.

Wanneer u een item maakt, bewerkt of verplaatst, worden er automatisch dynamische hulplijnen weergegeven. Hiermee kunt u het nieuwe item gemakkelijker positioneren ten opzichte van een ander item of de pagina zelf.

Kies **Bekijk** > **Dynamische hulplijnen** > **Toon/Verberg dynamische hulplijnen** om de hulplijnen in of uit te schakelen.

U kunt via het submenu **Bekijk** > **Dynamische hulplijnen** de volgende opties selecteren om te configureren wanneer en hoe dynamische hulplijnen moeten worden weergegeven:

- Selecteer **Uitlijnen op midden van item** om hulplijnen weer te geven die gegenereerd worden wanneer de randen of het midden van items uitgelijnd worden

met het midden van de pagina. Deze worden gegenereerd wanneer u items maakt en verplaatst.

- Selecteer **Uitlijnen op randen van item** om hulplijnen weer te geven die gegenereerd worden wanneer de randen of het midden van items uitgelijnd worden met randen van andere items. Deze worden gegenereerd wanneer u items maakt en verplaatst.
- Selecteer **Uitlijnen op midden van pagina** om hulplijnen weer te geven die gegenereerd worden wanneer de randen of het midden van items uitgelijnd worden met het midden van de pagina. Deze worden gegenereerd wanneer u items maakt en verplaatst.
- Selecteer **Gelijke afmetingen weergeven** om hulplijnen weer te geven die gegenereerd worden wanneer de afmetingen van items gelijk zijn aan de afmetingen van andere items. Deze worden gegenereerd wanneer u items maakt en de afmetingen ervan wijzigt.
- Selecteer **Gelijke tussenruimte weergeven** om hulplijnen weer te geven die gegenereerd worden wanneer de horizontale en/of verticale afstand tussen items gelijk is aan de afstand tussen andere items op de pagina. Deze worden gegenereerd wanneer u items maakt en verplaatst.
- Selecteer **Meeteenheden voor afmetingen/tussenruimte weergeven)** om de waarde van de afmetingen weer te geven wanneer **Gelijke afmetingen weergeven** geselecteerd wordt en de waarde van de tussenruimte weer te geven wanneer **Gelijke tussenruimte weergeven** geselecteerd wordt.

➡ Deze optie is alleen beschikbaar wanneer **Gelijke afmetingen weergeven** of **Gelijke tussenruimte weergeven** geselecteerd wordt.

➡ Dynamische hulplijnen zijn ingeschakeld en alle opties zijn standaard ingeschakeld.

➡ Wanneer **Uitlijnen op midden van item** en **Uitlijnen op randen van item** zijn geselecteerd, worden er niet alleen hulplijnen gegenereerd wanneer het midden en de randen van andere tekstvakken zijn uitgelijnd, maar worden ze ook weergegeven wanneer het midden en de randen van kolommen binnen de omringende tekstvakken zijn uitgelijnd.

In *Windows* gebruikt u het **Kleuren dynamische hulplijnen**-paneel (Kleur dynamische hulplijnen) in het dialoogvenster **Voorkeuren** om voor elk type dynamische hulplijn een kleur te specificeren. Zie "*Voorkeuren — Applicatie — Dynamic Guides Color (Kleur dynamische hulplijnen)*". In *Mac OS X* stelt u de kleur van dynamische hulplijnen in via het **Kleurenthema**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren**. Zie "*Voorkeuren — Programma — Kleurenthema*."

Handelingen herstellen en herhalen

De opdracht **Herstel** (**Wijzig/Bewerk**-menu) draait de laatste handeling terug die is uitgevoerd op een item. ALs u bijvoorbeeld per ongeluk een illustratiekader knipt, zet de opdracht **Herstel** het illustratiekader vanaf het klembord terug in de opmaak. Met

de opdracht **Herhaal** (**Wijzig/Bewerk**-menu) kunt u een handeling die u had hersteld opnieuw laten uitvoeren.

Kies **Wijzig/Bewer > Herstel** (Command+Z/Ctrl+Z) om de laatst uitgevoerde handeling terug te draaien. De menuopdracht geeft aan welke specifieke handeling kan worden teruggedraaid. De opdracht **Herstel wissen** is beschikbaar in het **Wijzig/Bewerk**-menu nadat u de opdracht **Item > Wis** hebt gebruikt. **Herstel niet mogelijk** verschijnt als grijze tekst wanneer de functie **Herstel** niet beschikbaar is.

Wilt u de handeling opnieuw laten uitvoeren, kies dan **Wijzig/Bewerk > Herhaal** (Command+Shift+Z/Ctrl+Y) nadat u een handeling hebt hersteld.

Native QuarkXPress-objecten

Met QuarkXPress kunt items uit andere programma's als Excel, Illustrator, PowerPoint en InDesign converteren, en PDF's, Illustrator-, WMF- en EPS-bestanden naar native QuarkXPress-objecten converteren.

Hiermee kunt u:

- vectorgegevens (zoals logos, enz.) converteren van ondersteunde bestandsindelingen, waaronder AI, WMF, EPS en PDF.
- bewerkbare PDF's converteren, content bijwerken en opnieuw publiceren als PDF of in andere indelingen die worden ondersteund in QuarkXPress.
- kleuren en typografie uit PDF-bestanden extraheren en deze gebruiken in QuarkXPress.

U kunt native QuarkXPress-objecten op de volgende manieren ophalen:

- **Bestaande items converteren** Bestanden die in uw document zijn geïmporteerd, converteren naar native QuarkXPress-objecten.
- **Items importeren** Items kopiëren en ze vervolgens als native QuarkXPress-objecten plakken.

Dit resulteert in volledig bewerkbare Bézier-versies van vectorgrafieken en bewerkbare tekst. Kleuren en fonts worden automatisch geëxtraheerd.

Bestaande items converteren naar een native QuarkXPress-object

Ga als volgt te werk om bestaande items naar native QuarkXPress-objecten te converteren:

1 Klik met de rechtermuisknop op het object en kies **Converteren naar native objecten** in het contextmenu (of kies **Stijl > Converteren naar native objecten**). Het dialoogvenster **Converteren naar native objecten** wordt weergegeven.

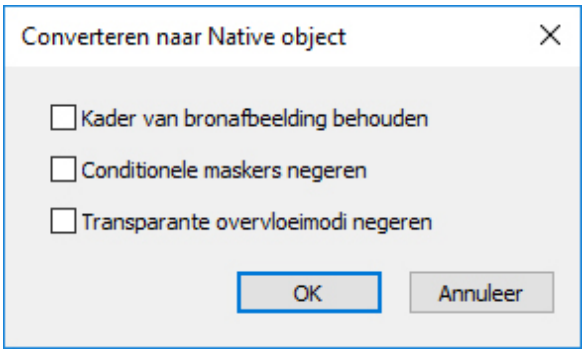

➡ De afbeelding die u probeert te converteren, moet vector- of tekstcomponenten bevatten. De functie **Converteren naar native objecten** wordt niet ondersteund bij afbeeldingen die alleen rasters bevatten.

2. Schakel **Kader van bronafbeelding behouden** in om de geconverteerde objecten te vergelijken met de geïmporteerde bronafbeelding.
3. Schakel **Zachte maskers negeren** in om de conversie van zachte maskers van de bronafbeelding uit te sluiten.
4. Schakel **Transparante kleurverloopmodi negeren** om transparante kleurverlopen die zijn toegepast op de bronafbeelding te negeren.
5. Klik op **OK**.

Een object als native QuarkXPress-object importeren

Een item als native QuarkXPress-object importeren:

1. Kopieer het object vanuit het programma op het klembord
2. Klik met de rechtermuisknop in uw project op de plaats waar u het object wilt plaatsen en kies **Plakken als native objecten** in het contextmenu (of **Wijzig/Bewerk > Plakken als native objecten**). Het dialoogvenster **Plakken als native objecten** wordt weergegeven.

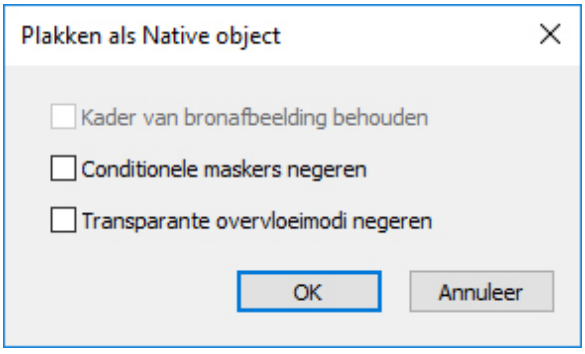

➡ Als u het dialoogvenster wilt overslaan, houdt u de toets **Optie** ingedrukt *(Mac OS X)* of de **Alt**-toets *(Windows)* ingedrukt wanneer u **Plakken als native objecten** in het contextmenu kiest.

➡ De opties die u in dit dialoogvenster selecteert, zijn actief en worden gebruikt als u ervoor kiest om het dialoogvenster te onderdrukken.

3 Schakel **Zachte maskers negeren** in om de conversie van zachte maskers van de bronafbeelding uit te sluiten.

4 Schakel **Transparante kleurverloopmodi negeren** om transparante kleurverlopen die zijn toegepast op de bronafbeelding te negeren.

5 Klik op **OK**.

Het item wordt in uw project geplakt als native QuarkXPress-object.

➡ Als het item lettertypen bevat die niet op uw systeem zijn geïnstalleerd, wordt er een waarschuwing weergegeven. U kunt de lettertypen vermelden die niet op uw systeem aanwezig zijn en ze desgewenst op dit moment vervangen.

Inhoudsvariabelen

Een inhoudsvariabele is een item dat u invoegt in uw document dat afhankelijk is van de context. De variabele **Laatste paginacijfer** geeft bijvoorbeeld het paginacijfer van de laatste pagina van het document weer. Als u pagina's toevoegt of verwijdert, wordt de variabele ook bijgewerkt.

Bij inhoudsvariabelen lopen regels door en worden afgebroken zoals tekst, en waar nodig worden ze voorzien van afbrekingstekens.

De tekst in een inhoudsvariabele is doorzoekbaar met behulp van het **Zoek/Verander**-palet. Als de tekst waarnaar u zoekt aanwezig is in een inhoudsvariabele, wordt de gehele variabele gemarkeerd.

Als u alle inhoudsvariabelen in het huidige project wilt markeren, kiest u **Bekijk > Variabelen in de inhoud markeren**.

QuarkXPress bevat de volgende vooraf ingestelde inhoudsvariabelen die u in uw document kunt invoegen:

- Aanmaakdatum
- Huidig paginacijfer
- Bestandsnaam
- Laatste paginacijfer
- Wijzigingsdatum
- Volgend paginacijfer
- Datum uitgevoerd
- Vorig paginacijfer

U kunt de indeling van deze variabelen wijzigen, of u kunt uw eigen variabelen maken.

Naast de groep met vooraf gedefinieerde variabelen kunt u de volgende extra teksttypevariabelen aanmaken:

- Aangepaste variabele: u kunt een tekststring combineren met andere vooraf gedefinieerde variabelen.
- Lopende koptekst: met dit type variabele kunt u brongegevens binnen het document kiezen door naar een alinea of een teksttypogram te verwijzen. Dit type variabele kan op de hoofdpagina worden toegepast zodat de lopende kopteksten automatisch worden bijgewerkt. *Op een linkerpagina kan bijvoorbeeld een boektitel staan en op de rechterpagina de titel van een hoofdstuk of paragraaf.*

- Paginaverwijzing: deze variabele wordt gebruikt om een verwijzing naar een bestaand opmaakobject te maken met behulp van de bestaande ankerfunctie. Met deze variabele kunt u elders in het document naar dat object verwijzen, inclusief het paginacijfer voor het object waarnaar wordt verwezen.
- Statische tekst: met deze variabele kunt u een eenvoudige statische-tekstvariabele maken die u in het gehele document kunt invoegen. Als u bijvoorbeeld consistent in een document naar een bedrijfsnaam wilt verwijzen en deze naam in één keer wilt wijzigen, kan deze variabele nuttig zijn.

Inhoudsvariabelen bewerken

Als u inhoudsvariabelen wilt bewerken, kiest u **Venster > Inhoudsvariabelen** om het palet **Inhoudsvariabelen** weer te geven. Met de knoppen boven aan dit palet kunt u inhoudsvariabelen toevoegen, bewerken en dupliceren. Kies een bestaande inhoudsvariabele en klik op de knop om deze te bewerken, of klik op de knop om een nieuwe inhoudsvariabele toe te voegen.

Het dialoogvenster **Inhoudsvariabele bewerken** wordt weergegeven.

Als u een nieuwe inhoudsvariabele toevoegt, kunt u dit dialoogvenster ook weergeven door **Functies > Inhoudsvariabele** te kiezen en vervolgens **Nieuw** te selecteren in het keuzemenu.

Voer in het **Naam**-veld een naam in. Als u een nieuwe inhoudsvariabele toevoegt of een bestaande inhoudsvariabele dupliceert, selecteert u in het vervolgkeuzemenu de inhoudsvariable **Type**. Geef de specificaties voor de inhoudsvariabele op; deze verschillen afhankelijk van het type inhoudsvariabele dat u bewerkt:

- Aanmaakdatum: Hiermee wordt de datum of tijd ingevoegd waarop het document voor het eerst werd opgeslagen. U kunt tekst invoegen voor en na de datum, en u kunt de datumindeling voor alle datumvariabelen wijzigen met behulp van de keuzemenu's.
- Huidig paginacijfer: Met deze variabele wordt het huidige paginacijfer van het huidige project ingevoegd in het document.
- Aangepaste variabele: Zie "*Een aangepaste inhoudsvariabele maken*" voor meer informatie.
- Bestandsnaam: Met deze variabele wordt de naam van het huidige bestand ingevoegd in het document. Selecteer **Inclusief extensie** om ook de bestandextensie in te voegen. De variabele Bestandsnaam wordt bijgewerkt elke keer dat u het bestand opslaat met een nieuwe naam of op een nieuwe locatie. De extensie wordt pas weergegeven in het document zodra u het opslaat.
- Doorloop paginacijfer kader: Met deze variabele wordt het paginacijfer ingevoegd op de plaats waar het huidige kader wordt vervolgd (of waarvandaan het huidige kader wordt vervolgd) als het huidige kader meerdere, mogelijk niet opeenvolgende, pagina's beslaat. Kies in het vervolgkeuzemenu **Context** de optie **Volgende kader** of **Vorige kader** om op te geven of u het paginacijfer wilt

invoegen op de plaats waar het kader wordt vervolgd of waarvandaan het kader wordt vervolgd.

- Laatste paginacijfer: Met deze variabele wordt het laatste paginacijfer van het huidige project ingevoegd in het document. Het type 'Laatste paginacijfer' is handig als u het totale aantal pagina's wilt toevoegen aan de kop- en voetregels van een document in de gebruikelijke indeling *Pagina 3 van 12*. In dit geval wordt het cijfer 12 gegenereerd door 'Laatste paginacijfer' en bijgewerkt elke keer dat u pagina's toevoegt of verwijdert. Kies een optie in het keuzemenu **Bereik** om te bepalen of het laatste paginacijfer van de sectie of opmaak wordt gebruikt.
- Wijzigingsdatum: Hiermee wordt de datum of tijd ingevoegd waarop het document voor het laatst werd opgeslagen. U kunt tekst invoegen voor en na de datum, en u kunt de datumindeling voor alle datumvariabelen wijzigen met behulp van de keuzemenu's.
- Volgend paginacijfer: Met deze variabele wordt het volgende paginacijfer van het huidige project ingevoegd in het document. Kies een optie in het keuzemenu **Bereik** om te bepalen of het volgende paginacijfer van de sectie of opmaak wordt gebruikt.
- Datum uitgevoerd: Hiermee wordt de datum of tijd ingevoegd waarop het document werd geprint of geëxporteerd. U kunt tekst invoegen voor en na de datum, en u kunt de datumindeling voor alle datumvariabelen wijzigen met behulp van de keuzemenu's.
- Paginaverwijzing: U kunt tekst invoegen voor en na de variabele Paginaverwijzing. Selecteer een **Ankernaam** in het keuzemenu. Selecteer **Maak hyperlink** om een hyperlink te maken in de tekst.
- Vorig paginacijfer: Met deze variabele wordt het vorige paginacijfer van het huidige project ingevoegd in het document. Kies een optie in het keuzemenu **Bereik** om te bepalen of het vorige paginacijfer van de sectie of opmaak wordt gebruikt.
- Lopende koptekst: Selecteer het brontypogram dat u in de kopregel wilt weergeven en geef vervolgens aan of u de eerste vermelding op de pagina, de laatste vermelding op de pagina, de eerste vermelding op de uitvouw of de laatste vermelding op de uitvouw wilt weergeven.
- Statische tekst: Typ de tekst die u wilt weergeven bij het invoegen van deze inhoudsvariabele.

Wanneer u klaar bent, klikt u op **OK**.

➡ Nadat u een inhoudsvariabele hebt toegevoegd of bijgewerkt, wordt deze weergegeven in het keuzemenu **Functies > Inhoudsvariabele** en in het palet **Inhoudsvariabelen** (**Venster > Inhoudsvariabelen**). De nieuwe variabele is beschikbaar wanneer u probeert een inhoudsvariabele in te voegen in de tekst.

Een aangepaste inhoudsvariabele maken

Naast de bestaande vooraf ingestelde inhoudsvariabelen in QuarkXPress kunt u ook aangepaste inhoudsvariabelen maken die u in uw projecten kunt gebruiken. Aangepaste

variabelen zijn handig als u ergens in een artikel tekstinhoud wilt gebruiken en diezelfde inhoud ook in een ander artikel of op een andere plaats wilt gebruiken. Wanneer u de inhoud van de aangepaste variabele wijzigt, wordt deze op alle gebruikte plaatsen gewijzigd.

Ga als volgt te werk om een aangepaste inhoudsvariabele te maken:

1. Zet het invoegpunt op de plaats waar u de variabele wilt invoeren.
2. Selecteer **Functies** > **Inhoudsvariabele** en kies **Nieuw** in het keuzemenu.

   Het dialoogvenster **Inhoudsvariabele bewerken** wordt weergegeven.
3. Voer in het **Naam**-veld een naam in.
4. Kies **Aangepaste variabele** in het keuzemenu **Type**.

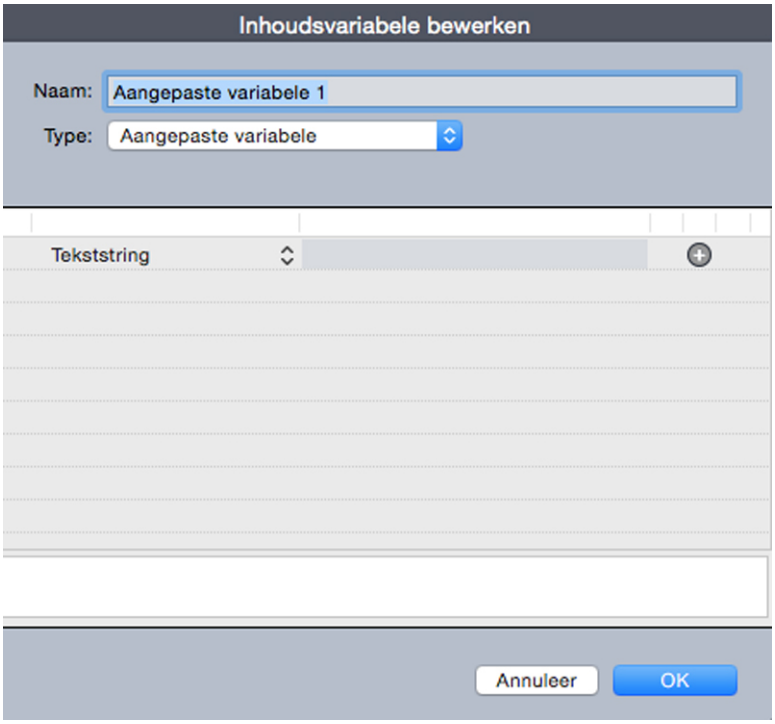

5. U kunt kiezen of u een **Tekststring** of een **Tekstvariabele** wilt invoegen wanneer u deze aangepaste inhoudsvariabele gebruikt.

   - Als u een aangepaste variabele maakt waarmee een tekststring wordt ingevoegd, typt u de gewenste tekst wanneer u deze inhoudsvariabele invoegt. Klik op het plussymbool om meer regels toe te voegen aan de tekst.
   - Als u een aangepaste variabele maakt waarmee een tekstvariabele wordt ingevoegd, selecteert u de gewenste tekstvariabele in het keuzemenu. U kunt twee of meer tekstvariabelen combineren door op het plussymbool te klikken om er nog een in te voegen.

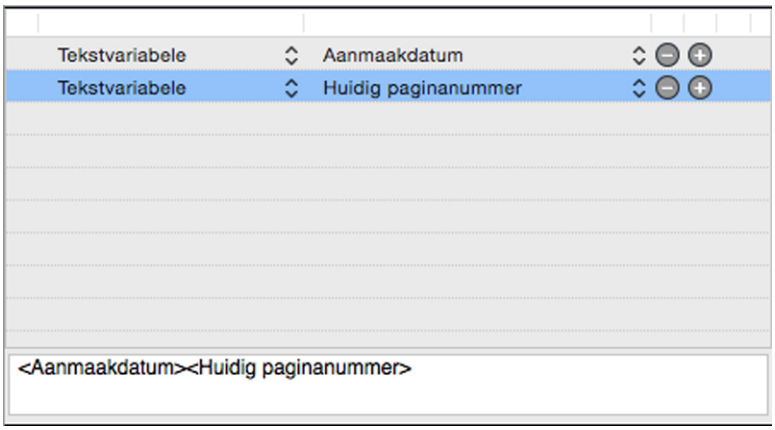

6 Klik op **OK**.

➡ Nadat u een aangepaste inhoudsvariabele hebt toegevoegd, wordt deze weergegeven in het keuzemenu **Functies > Inhoudsvariabele** en in het palet **Inhoudsvariabelen** (**Venster > Inhoudsvariabelen**). De nieuwe variabele is beschikbaar wanneer u probeert een inhoudsvariabele in te voegen in de tekst.

Een inhoudsvariabele invoegen

Ga als volgt te werk om een inhoudsvariabele in te voegen in een project:

1 Zet het invoegpunt op de plaats waar u de variabele wilt weergeven.

2 Selecteer **Functies > Inhoudsvariabele** en kies de variabele die u wilt invoegen in het keuzemenu.

De variabele verschijnt op de pagina alsof u deze in het document hebt getypt.

➡ Inhoudsvariabelen kunnen worden ingevoegd in lijsten en inhoudsopgaven.

Kaders, lijnen en tabellen

Als u een paginaopmaak wilt maken die aanslaat, moet u kunnen beschikken over een methodische werkwijze voor het rangschikken van tekst en illustraties — daarvoor hebt u kaders nodig. Kaders zijn items die tekst of illustraties kunnen bevatten; ze kunnen zelfs worden gemaakt zonder dat er inhoud aanwezig is, om misschien hier en daar op een pagina wat kleurige ontwerpelementen te maken. Kaderbegrenzingen geven tekst en illustraties hun specifieke vorm, grootte en positie op een pagina.

Wat u moet weten van items en inhoud

QuarkXPress hanteert als basisprincipe items (containers) en inhoud (zaken die in items worden ondergebracht).

Items zijn de bouwstenen van een paginaopmaak. Met het **verplaats**gereedschap kunt u items verplaatsen, roteren, een andere vorm geven, knippen, kopiëren en plakken.

De volgende basisitems zijn beschikbaar:

- *Kaders*, zoals tekstkaders, illustratiekaders, kader met als inhoud Geen. Kaders kunnen een heleboel verschillende vormen hebben, zoals rechthoekig, rond en als Bézier-kader.
- *Lijnen*, zoals "reguliere" lijnen en tekstpaden (waarop tekst kan staan). Lijnen kunnen recht zijn, maar ook van het Bézier-type zijn.
- *Groepen*, in feite sets met items die "aan elkaar zijn gelijmd", zodat ze zich gedragen als één item.
- *Tabellen*, waarin zowel tekst als illustraties kunnen staan.

Inhoud is, in principe, tekst en illustraties. Als u een opmaak wilt creëren, zult u vast en zeker een paar tekstkaders en illustratiekaders maken en daar vervolgens tekst c.q. illustraties invoegen.

Omdat items en inhoud van elkaar afwijken, gebruikt u voor het manipuleren ervan verschillende gereedschappen:

- Met het **tekstinhoud**gereedschap kunt u rechthoekige tekstkaders maken en tekst in tekstkaders en op tekstpaden vormgeven. U kunt het **tekstinhoud**gereedschap ook gebruiken om tekst te knippen, kopiëren en te plakken.

- Met het **illustratie-inhoud**gereedschap kunt u rechthoekige illustratiekaders maken en illustraties in hun illustratiekaders manipuleren. U kunt het **illustratie-inhoud**gereedschap ook gebruiken om illustraties te knippen, kopiëren en te plakken.

Wat u moet weten van handvatten

De begrenzende kaders van geselecteerde tekstpaden, lijnen en kaders hebben kleine witte vierkantjes die *itemhandvatten* worden genoemd. U kunt deze handvatten gebruiken om een geselecteerd item te schalen en te roteren.

Itemhandvatten

Als u een item wilt schalen, klikt en sleept u zijn itemhandvatten. Als u een item wilt roteren, klikt en sleept u net buiten een van de hoekhandvatten van het item. De muisaanwijzer wijzigt wanneer u eroverheen gaat of bij een handvat in de buurt komt om aan te geven welke handeling u kunt uitvoeren:

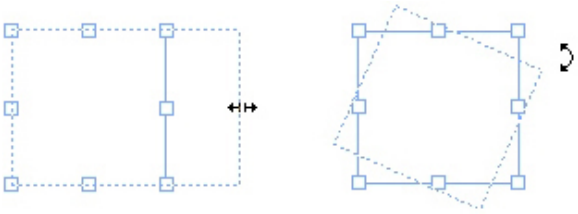

U kunt itemhandvatten gebruiken om een item te schalen of te roteren.

Illustratiehandvatten

Wanneer u het **illustratie-inhoud**gereedschap selecteert en op een illustratiekader klikt met daarin een illustratie, wordt de illustratie weergegeven met grote cirkels die als handvatten dienst doen. Deze handvatten worden *illustratie-inhoudhandvatten* genoemd. Wanneer u ergens klikt op de illustratie, kunt u de verplaatsaanwijzer gebruiken om de illustratie in haar kader te verplaatsen.

Illustratiekader met illustratie-inhoudhandvatten

Illustratie-inhoudhandvatten zijn zelfs zichtbaar als de geselecteerde illustratie groter is dan het kader (zie bovenstaande illustratie). De illustratie wordt buiten de

kaderbegrenzing weergegeven. U kunt van de afbeelding een uitsnede maken door het illustratiekader te schalen.

U kunt de illustratie-inhoudhandvatten gebruiken om een illustratie te schalen of te roteren zonder dat de afmetingen of de hoek van het desbetreffende illustratiekader veranderen.

- Afmetingsymbolen/pictogrammen:
- Rotatiesymbolen/pictogrammen:

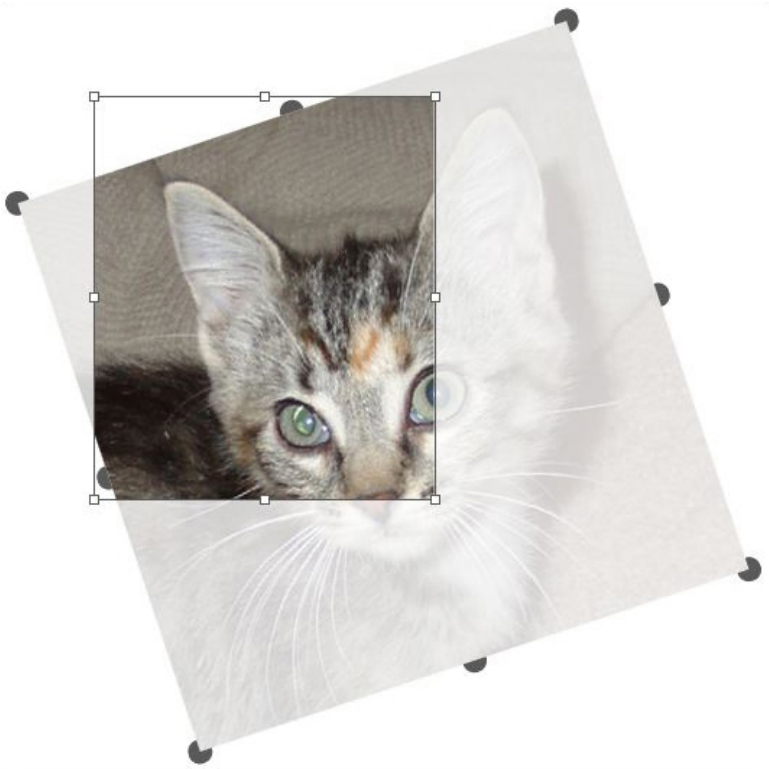

Een geroteerde illustratie in een niet-geroteerd kader

Als u een illustratiekader wilt verplaatsen of wilt zien hoe deze er na het aangeven van een uitsnede uitziet zonder de transparante laag, drukt u op de Command/Ctrl-toets. Hierdoor wordt tijdelijk de laag uitgeschakeld en kunt u dingen doen met het kader alsof het **verplaats**gereedschap was geselecteerd.

Als u klikt en sleept met het **illustratie-inhoud**gereedschap wanneer de muisaanwijzer boven een plek staat waar een illustratiekaderhandvat en een illustratie-inhoudhandvat elkaar overlappen, wordt alleen de illustratie geschaald of geroteerd. Als u het itemhandvat wilt verplaatsen, selecteert u het **verplaats**gereedschap.

Wat u moet weten van Bézier-vormen

Voordat u Bézier-kaders en -lijnen een andere vorm gaat geven, moet u zich wel de volgende definities eigen hebben gemaakt.

Punt: Een punt verbindt lijnsegmenten en geeft aan waar lijnsegmenten beginnen en eindigen. Punten die gebogen lijnsegmenten met elkaar verbinden, hebben curvehandvatten die de vorm van de curves definiëren. QuarkXPress kent drie soorten punten: hoek-, vloeiende en symmetrische punten.

Hoekpunt: Een hoekpunt verbindt twee rechte lijnen, of een rechte lijn en een gebogen lijn of twee niet-doorlopende gebogen lijnen met elkaar. Bij gebogen lijnen kunnen de curvehandvatten van het hoekpunt onafhankelijk van elkaar worden gemanipuleerd, meestal om een scherpe overgang tussen de beide segmenten te creëren:

Voorbeeld van hoekpunten

Vloeiende punt: Een vloeiende punt verbindt twee gebogen lijnen met elkaar om een doorlopende curve te vormen. De curvehandvatten staan altijd op een rechte lijn die door het punt loopt, maar kunnen onafhankelijk van elkaar verder van of dichterbij dat punt worden gezet:

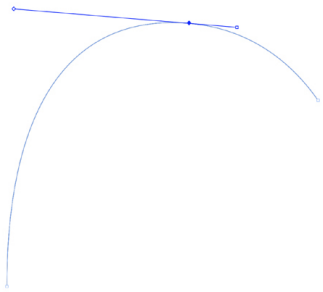

Een vloeiende punt

Symmetrische punt: Een symmetrische punt verbindt twee gebogen lijnen met elkaar om een doorlopende curve te vormen. Het resultaat is identiek aan dat bij een vloeiende punt, maar de curvehandvatten liggen altijd op gelijke afstand van de punt:

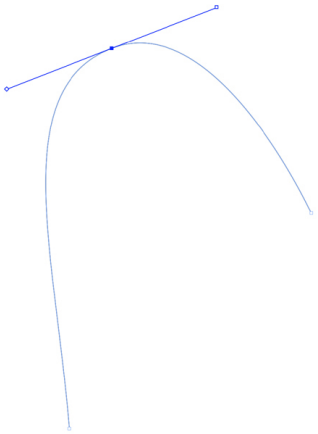

Een symmetrische punt

Curvehandvatten: Curvehandvatten liggen ter weerszijden van een punt en bepalen de vorm van een curve:

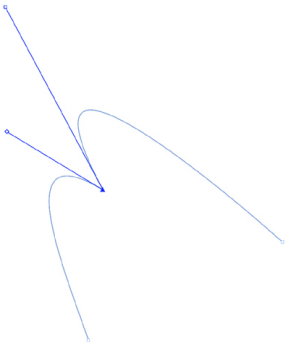

Curvehandvatten (links boven)

Lijnsegmenten: Lijnsegmenten zijn rechte of gebogen lijnstukken tussen twee punten:

Lijnsegmenten

Wanneer het **puntselectie**gereedschap boven een actief Bézier-kader of actieve Bézier-lijn staat, worden verschillende aanwijzers weergegeven die aangeven of u een punt, de curvehandvatten of een lijnsegment kunt selecteren. Klik de muis en sleep de aanwijzers om het Bézier-kader of -lijn een andere vorm te geven.

- Wilt u de vorm in zijn geheel wijzigen, kies dan een andere optie in het submenu **Item** > **Vorm**.
- Als u een punt wilt toevoegen aan een Bézier-kader terwijl u bezig bent met het **Bézier**gereedschap, klikt u op een lijnsegment. U kunt ook gebruikmaken van het **voeg punt toe**-gereedschap.
- Als u een punt wilt verwijderen uit een Bézier-kader terwijl u bezig bent met het **Bézier**gereedschap, klikt u op de desbetreffende punt. U kunt ook gebruikmaken van het **verwijder punt**-gereedschap.
- Wilt u een punt converteren naar een ander type punt terwijl u bezig bent met het **Bézier**-gereedschap, dan Option+klikt/Alt+klikt u op de desbetreffende punt. U kunt ook gebruikmaken van het **converteer punt**-gereedschap.
- Wilt u een punt verplaatsen of de vorm van een lijnsegment wijzigen terwijl u bezig bent met het **Bézier-pen**-gereedschap, dan Command+sleept/Ctrl+sleept u de punt of het lijnsegment in kwestie.
- Gebruik het **puntselectie**gereedschap om curves of punten te selecteren, zodat u deze kunt verplaatsen of wissen. Houd de Shift-toets ingedrukt en klikt om meerdere punten tegelijk te selecteren. Option+klik/Alt+klik op een punt om deze symmetrisch te maken.

➡ Als u de opmaak in panoramastand wilt zien terwijl er een pengereedschap is geselecteerd, drukt u op Shift+Space om vervolgens te klikken en slepen.

Drop Shadow XTensions-software

Met de Drop Shadow XTensions-software kunt u automatisch gedoezelde slagschaduwen toepassen op items en tekst in een opmaak.

Er zijn twee manieren om slagschaduweffecten toe te passen op actieve items: via het tabblad **Slagschaduw** in het **Parameter**-palet en via het paneel **Slagschaduw** in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item**-menu). In beide gevallen kunt u echter beschikken over de volgende opties:

- het **Hoek**-veld: Voer een waarde in tussen 180° en –180° in stappen van 0,001 om de hoek van de “lichtbron” te specificeren, die de slagschaduw veroorzaakt.
- het vakje **Synchroniseer hoek**: Kruis dit vakje aan om de hoek te synchroniseren met andere slagschaduwen in de opmaak waarvoor de optie is aangekruist. Door de **Hoek**-waarde te wijzigen van alle slagschaduwen waarvoor **Synchroniseer hoek** is aangekruist, worden alle slagschaduwen beïnvloed waarvoor het vakje is aangekruist.

- het **Afstand**-veld: Voer een afstandwaarde voor het item in; de slagschaduwafstand wordt gemeten vanaf de linkerbovenhoek van het begrenzende kader van het item.
- het **Schaal**-veld: Voer een waarde in van 0 tot en met 1.000% om de grootte van de slagschaduw te specificeren ten opzichte van het oorspronkelijke item.
- het **Vervagen**-veld: Voer een waarde in om op te geven hoe vaag de randen van de slagschaduw moeten worden. Hogere waarden creëren vagere randen.
- het **Helling**-veld: Voer een waarde in die ligt tussen -75° en 75° om de slagschaduw onder een bepaalde hoek schuin te zetten.
- **Kleur**, **Tint** en **Dekking**: Kies een kleur in het keuzemenu en voer in de velden waarden in om de kleur, tint en dekking van de slagschaduw te specificeren.
- **Vermenigvuldig slagschaduw**: Deze instelling regelt hoe de schaduw wordt gecombineerd met zijn achtergrond. Wanneer dit vakje is aangekruist, wordt de kleur van de schaduw gecombineerd met de achtergrondkleur(en) en gebruikt daarbij de overvloeimodus "vermenigvuldig", waardoor het resultaat donkerder wordt (identiek aan overdrukken). Wanneer dit vakje niet is aangekruist, wordt de kleur van de achtergrond gemengd met de kleur van de slagschaduw om te komen tot de tussenliggende tinten die u op het scherm ziet. Over het algemeen moet dit vakje zijn aangekruist wanneer de schaduw zwart is (ongeacht de tint of dekking), maar niet aangekruist wanneer de schaduw een lichtere kleur heeft.
- **Overerf itemdekking**: Kruis dit vakje aan om in de slagschaduw te laten zien dat een item verschillende dekkingswaarden heeft, zoals verschillen in de kaderachtergrond en de kaderrand.
- **Item spaart uit in slagschaduw**: Kruis dit vakje aan om te voorkomen dat een slagschaduw zichtbaar wordt door semi-dekkende delen van een item bijvoorbeeld om te voorkomen dat een schaduw door zijn kader zichtbaar is.
- **Omloop slagschaduw**: Kruis dit vakje aan om een slagschaduw op te nemen met de tekstomloopomtrek gespecificeerd in het paneel **Tekstomloop** (**Item > Wijzig**). De **Beginafstand** voor de omloop wordt gemeten vanaf de randen van de slagschaduw. Als tekst bijvoorbeeld omloopt om een rechthoekig citaat met een slagschaduw, zal de tekst de slagschaduw niet overlappen wanneer het vakje **Omloop slagschaduw** is aangekruist.

➡ Wilt u tekst met een slagschaduw maken, dan zet u de tekst in een kader met een achtergrond van Geen, waarna u de slagschaduw toepast op het kader.

➡ Wanneer u een slagschaduw toepast op verscheidene niet-gegroepeerde items, kunnen items een schaduw op elkaar toepassen als ze overlappen. Wanneer u echter een slagschaduw toepast op een groep, heeft de groep als geheel één slagschaduw.

Item Find/Change XTensions-software

Deze XTensions-software voegt aan QuarkXPress het **Zoek/Verander item**-palet toe (**Bewerk > Zoek/Verander item**). U kunt dit palet gebruiken voor het uitvoeren van zoek/veranderhandelingen op tekstkaders, illustratiekaders, kaders met Geen inhoud,

lijnen en tekstpaden. U kunt specificaties zoeken en veranderen inclusief hun locatie, vorm, kleur, dekking, kaderrandstijl, illustratiegrootte, aantal kolommen en meer.

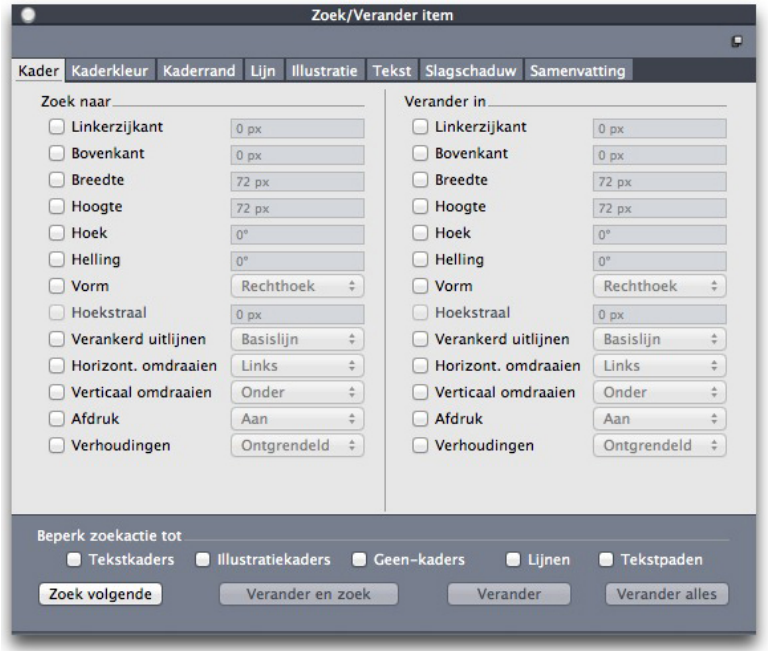

Het **Zoek/Verander item**-palet

➡ Zoek/Verander item ondersteunt geen tabellen.

Het **Zoek/Verander item**-palet werkt als volgt:

- In de tabbladen bovenin het palet worden de soorten specificaties weergegeven waarop u kunt zoeken: **Kader**, **Kaderkleur**, **Kaderrand**, **Lijn**, **Illustratie**, **Tekst** en **Slagschaduw**. De specificaties in elk panel komen overeen met de attributen in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item**-menu) voor elk type item.
- Elk paneel bestaat uit twee delen: **Zoek naar** en **Verander in**. Aan de **Zoek naar**-kant kruist u de specificaties aan waarnaar u op zoek gaat, terwijl u aan de **Verander in**-kant van het palet aankruist welke van de specificaties u wilt wijzigen. U kunt in meerdere panelen tegelijk naar specificaties zoeken.
- Via het paletmenu kunt u de specificaties van het geselecteerde item aan de **Zoek naar**-kant van het palet zetten. U kunt opties specificeren in alle panelen in het **Zoek/Verander item**-palet door de optie **Alle specificaties ophalen** te kiezen of elke keer een paneel completeren door de optie **Paneelspecificaties ophalen** te kiezen. U kunt gebruikmaken van **Alle specificaties wissen** en **Paneelspecificaties wissen** om alle panelen vrij te maken.
- Het **Samenvatting**-paneel geeft een samenvatting van de instellingen in alle panelen.
- Met de aankruisvakjes onderin het palet kunt u uw zoekacties toespitsen op specifieke soorten items. Wilt u alle soorten item zoeken en vervangen, dan moet u al deze vakjes niet aankruisen.

- Wanneer u klikt op **Zoek volgende**, zoekt Item Find/Change vanaf begin tot eind in de volledige opmaak. Wilt u een zoekactie beperken tot de actieve uitvouw, dan Option/Alt+klikt u op de knop **Zoek volgende**.

Werken met kaders

Er zijn drie soorten kaders: tekstkaders, illustratiekaders en geen-inhoudkaders (kaders dus met als inhoud **Geen**). Alledrie kadertypen kunnen kleur, tinten, kleurverlopen en kaderranden bevatten. Wanneer u een tekstkader, illustratiekader of een kader met als inhoud Geen tekent, komen de beschikbare regelaars/knoppen overeen met het door u gemaakte kadertype. Maar u kunt tekst importeren in illustratiekaders waarin illustraties staan, terwijl u illustraties kunt importeren in tekstkaders waarin tekst aanwezig is. U kunt niet alleen het type inhoud, maar ook de vorm en andere specificaties van een kader wijzigen.

Tekst - en illustratiekaders maken

Er zijn drie manieren waarop u kaders kunt maken:

- Wilt u een *kader met als inhoud Geen* maken (dat wil zeggen: een kader dat kan worden gewijzigd in een illustratiekader of een tekstkader), dan klikt u met de muis en sleept u het **rechthoekig kader**gereedschap, het **ovaal-kader**gereedschap, of het **Starburst**-gereedschap. U kunt tekstinhoud aangeven door de T-toets ingedrukt te houden terwijl u een kader tekent met de inhoud Geen. U kunt illustratie-inhoud aangeven door de R-toets ingedrukt te houden terwijl u een kader tekent met de inhoud Geen.
- Wilt u een rechthoekig tekstkader of illustratiekader maken, dan klikt u met de muis en sleept u het **tekstinhoud**gereedschap of het **illustratie-inhoud**gereedschap.
- Wilt u een Bézier-kader maken, dan gebruikt u het **Bézier-pengereedschap**. Zie "*Bézier-kaders maken*" voor meer informatie.

➡ Wilt u rechthoekige kaders beperken tot vierkanten en ovale kaders tot cirkels, houd tijdens het slepen dan de Shift-toets ingedrukt.

U kunt kaders maken met behulp van de volgende gereedschappen:

Als u van een kader met als inhoud Geen een tekstkader wilt maken, houdt u Command+E/Alt+E ingedrukt terwijl u een tekstbestand importeert.

Als u van een kader met als inhoud Geen een illustratiekader wilt maken, houdt u Command+E/Alt+E ingedrukt terwijl u een illustratiebestand importeert.

Bij rechthoekige kaders kunt u de hoeken rond, holrond, en afgeschuind maken via het submenu **Item > Vorm** of het submenu **Box Corner Style** (Kaderhoekstijl) in het **Parameter**-palet. U kunt afgeronde hoeken toevoegen en wijzigen door in het veld **Straal kaderhoek** op het tabblad **Home/Klassiek** van het **Parameter**-palet waarden in te voeren. In Windows kunt u ook waarden invoeren in het veld **Hoekstraal** (**Item > Wijzig > tabblad Kader**).

Bézier-kaders maken

Met het **Bézier-pen**gereedschap kunt u Bézier-kaders met meerdere zijkanten tekenen en tevens lijnen met rechte en gebogen lijnsegmenten (zie "*Wat u moet weten van Bézier-vormen*").

➡ Zie " *ShapeMaker XTensions-software*" voor andere manieren om unieke kaders te maken.

We gaan een Bézier-kader tekenen:

1. Selecteer het gereedschap **Bézier-pen** in het palet **Gereedschappen**. Zet het plussymbool ergens op de pagina en klik om het eerste punt vast te leggen.
2. Zet de aanwijzer op de plaats waar u het tweede punt wilt hebben. Wilt u de bewegingen van de aanwijzer beperken tot een hoek van 45 graden ten opzichte van de pagina, houd dan de Shift-toets ingedrukt.
3. Klik om punten en lijnsegmenten te maken.
   - Als u klikt op een punt zonder te slepen, krijgt u een rechte lijn en een hoekpunt. Wilt u een gebogen lijnsegment en een vloeiende punt maken, dan moet u klikken en de muis slepen naar de plaats waar u het volgende punt wilt hebben. Een punt met twee curvehandvatten verschijnt. U kunt de afmetingen en de vorm van de curve wijzigen door een curvehandvat te slepen. Houd Option/Alt ingedrukt terwijl u een vloeiende punt sleept om een gebogen segment en een hoekpunt te maken.
4. Indien gewenst, kunt u de Bézier-vorm bewerken terwijl u nog de muis sleept.
   - Wilt u een punt toevoegen aan een bestaand segment van de vorm, dan klikt u op het lijnsegment op de plaats waar het punt moet komen.
   - Wilt u een punt uit de actieve vorm verwijderen terwijl u de vorm tekent, dan klikt u op het punt.
5. Wilt u het kader sluiten, dan sluit u het pad door de muisaanwijzer te zetten op het begin van de lijn en vervolgens te klikken wanneer de sluit-kaderaanwijzer zichtbaar wordt.

➡ Wanneer een van de tekengereedschappen actief is, kunt u de Command/Ctrl-toets ingedrukt houden om tijdelijk over te schakelen naar het **puntselectie**gereedschap. Wanneer het **puntselectie**gereedschap actief is, kunt u Command+Option/Ctrl+Alt ingedrukt houden om tijdelijk over te schakelen naar het **verplaats**gereedschap.

➡ U kunt bestaande open paden samenvoegen, uitbreiden of sluiten. Raadpleeg "*Open paden samenvoegen, uitbreiden en sluiten*" voor meer informatie.

Kaderafmetingen wijzigen

U kunt elk kader een andere afmeting geven door de grootte van het begrenzende kader aan te passen. Een begrenzend kader is een rechthoekig kader dat elk kader omsluit en dat niet wordt afgedrukt. De itemhandvatten van het kader geven het

begrenzende kader aan. De beste manier om het begrenzende kader goed te zien is via het **verplaats**gereedschap waarmee u de itemhandvatten van een Bézier-kader selecteert.

U kunt de afmetingen van actieve kaders wijzigen op een van de volgende manieren:

- Selecteer het **verplaats**gereedschap of een **inhoud**gereedschap en zet de muiscursor boven een itemhandvat van het kader om het afmetingsymbool/pictogram zichtbaar te maken. Klik en sleep het handvat naar een nieuwe locatie om het kader te verkleinen of te vergroten. Houd de Shift-toets ingedrukt om de kaderproporties te handhaven. Houd de Option/Alt-toets ingedrukt om de afmetingen van het kader vanuit het middelpunt te wijzigen. Houd de Command/Ctrl-toets ingedrukt om de afmetingen van het kader inclusief de inhoud te wijzigen.

- Voer in de velden **W** en **H** in het tabblad **Home/Klassiek** of **Spatie/Uitlijnen** van het **Parameter**-palet waarden in om de breedte en hoogte aan te passen en druk vervolgens op Return/Enter.

- *(Alleen Windows)* Kies**Item > Wijzig** (Command+M/Ctrl+M) en klik vervolgens op het tabblad **Kader**. Voer in de velden **Breedte** en **Hoogte** waarden in om de afmetingen van een kader exact te wijzigen en klik vervolgens op **OK**.

U kunt de kaderverhoudingen vergrendelen zodat u Shift niet meer hoeft in te drukken om de verhouding te handhaven. Zie "*Kader- en illustratieverhoudingen vergrendelen*" voor meer informatie.

Kader- en illustratieverhoudingen vergrendelen

Om de geselecteerde kaderverhoudingen te vergrendelen, geeft u het tabblad **Home/Klassiek** van het **Parameter**-palet weer en klikt u op regelaar voor het vergrendelen van de verhoudingen naast de velden **W** en **H**. Als deze regelaar vergrendeld is, behoudt QuarkXpress tijdens het wijzigen van de afmetingen de verhoudingen van het item. In *Windows* kunt u de kaderverhoudingen ook vergrendelen op het tabblad **Kader** in het dialoogvenster **Wijzig**.

De regelaars voor het vergrendelen van de verhoudingen in de ontgrendelde (boven) en vergrendelde (onder) stand

Om de verhoudingen van de illustratie in het geselecteerde kader te vergrendelen, geeft u het tabblad **Home/Klassiek** van het **Parameter**-palet weer en klikt u op de regelaar voor het vergrendelen van de verhoudingen naast de velden **X%** en **Y%**. Als deze regelaar vergrendeld is, behoudt QuarkXpress tijdens het wijzigen van de afmetingen de verhoudingen van de illustratie. In Windows kunt u de kaderverhoudingen ook vergrendelen op het tabblad **Illustratie** in het dialoogvenster **Wijzig**.

Om de functie voor het vergrendelen van de verhoudingen met de functie Zoek/Verander item te gebruiken, geeft u het tabblad **Kader** of **Illustratie** van het palet **Zoek/Verander** (menu **Bewerk**) weer en schakelt u vervolgens **Verhoudingen** onder **Zoek naar** of **Verander in** in of uit.

Om de functie voor het vergrendelen van de verhoudingen met Item Style-stijlen te gebruiken, geeft u het tabblad **Kader** of **Illustratie** van het dialoogvenster **Edit > Item Style-stijl** (**Wijzig/Bewerk > Item Style-stijlen**) weer en schakelt u **Verhoudingen** in.

Kaders een andere vorm geven

U kunt de vorm van een kader op drie manieren wijzigen:

- U kunt de vorm in zijn geheel wijzigen door een andere optie te kiezen in het submenu **Item > Vorm**.
- *(Alleen Windows)*U kunt bij rechthoekige kaders afgeronde hoeken toevoegen en wijzigen door waarden in te voeren in het veld **Hoekstraal** (**Item > Wijzig > tabblad Kader**).
- U kunt eveneens gebruikmaken van het veld **Straal kaderhoek** op het tabblad **Home/Klassiek** of **Spatie/Uitlijnen** in het **Parameter**-palet.
- U kunt Bézier-kaders een andere vorm geven door de punten, curvehandvatten en lijnsegmenten te manipuleren. Zie "*Wat u moet weten van Bézier-vormen*" voor meer informatie.

Kaderranden toevoegen aan kaders

Decoratieve kaderranden kunnen om elk type kader worden geplaatst. Ga als volgt te werk als u wilt kunnen beschikken over de kaderrandregelaars/knoppen voor actieve kaders:

- *(alleen Windows)* Kies **Item > Kaderrand** om het tabblad **Kaderrand** in het dialoogvenster **Wijzig** te openen.
- Open het tabblad **Kaderrand** in het **Parameter**-palet.

Met behulp van de regelaars/knoppen in deze tabbladen kunt u het type, de breedte, kleur en dekking van een kaderrand opgeven. Als het type kaderrand tussenruimten bevat, kunt u daarvoor eveneens een kleur en dekkingspercentage opgeven.

U kunt ook uw eigen typen kaderrand maken via het dialoogvenster **Strepen & lijnen** (**Wijzig/Bewerk**-menu) en kaderrandinstellingen specificeren in een ItemStyles-stijl. Zie "*Item Styles XTensions-software*" als u meer wilt weten over Item Styles.

Kleuren toekennen aan kaders

Als u een kleur wilt toekennen aan de achtergrond van actieve kaders, verricht u een van de volgende handelingen:

- *(Alleen Windows)* Kies **Item > Wijzig** (Command+M/Ctrl+M), klik op het tabblad **Kader** en gebruik vervolgens de regelaars/knoppen onder **Kader**.
- Open het **Kleuren**-palet (**Venster > Kleuren**), klik op de knop **Achtergrondkleur** en gebruik vervolgens de regelaars/knoppen in het palet.

- Gebruik de regelaars/knoppen op het tabblad **Home/Klassiek** van het **Parameter**-palet.

In deze tabbladen en het palet kunt u beschikken over de volgende regelaars/knoppen om een kleur in te stellen:

- **Kader of achtergrondkleur**: Hiermee specificeert u de achtergrondkleur voor het kader.
- **Tint**: Hiermee specificeert u de tint van de achtergrondkleur (0% = wit, 100% = vierkleuren).
- **Dekking**: Hiermee regelt u de transparantie van de kaderachtergrond (0% = volledig transparant, 100% = volledig dekkend).

U kunt een kaderkleur ook specificeren als een Item Style-stijl. Zie "*Item Styles XTensions-software*" als u meer wilt weten over Item Styles.

Kleurverlopen toekennen aan kaders

Een kleurverloop is een geleidelijke overgang van de ene naar de andere kleur. Als u een kleurverloop wilt toepassen op de achtergrond van actieve kaders, raadpleegt u "*Kleurverloop met meerdere kleuren*".

Kaders samenvoegen en splitsen

Met de opties in het submenu **Paden samenvoegen of splitsen** (menu **Item**) kunt u van bestaande kaders complexe Bézier-kaders maken. Als een rechthoekig kader bijvoorbeeld een ovaal kader overlapt, kunt u het submenu selecteren en een optie kiezen die resulteert in één kader met dezelfde inhoud. Als u twee illustratiekaders samenvoegt, wordt in het gecombineerde kader één illustratie weergegeven. Voegt u twee tekstkaders samen, dan loopt de tekst als één artikel in beide kaders.

Als u de functie **Samenvoegen** wilt gebruiken, selecteert u twee items waarna u een van de volgende opties in het submenu **Paden samenvoegen of splitsen** kiest:

- De opdracht **Snijpunt** houdt alles waar items het achterste item overlappen intact en verwijdert de rest.
- De opdracht **Verbind** combineert alle items in één kader en laat de overlappende en niet-overlappende gebieden intact.
- De opdracht **Verschil** wist de voorste items. Overlappende gebieden worden uitgespaard.
- De opdracht **Tegengesteld verschil** wist het achterste item. Overlappende gebieden worden uitgespaard.
- De opdracht **Spaar uit overlap** laat alle vormen intact, maar spaart alles uit waar gebieden elkaar overlappen. Als u de punten rondom het uitgespaarde gebied wilt bewerken, zult u zien dat er nu twee punten zijn op iedere plaats waar twee lijnen elkaar oorspronkelijk sneden.
- De opdracht **Combineer** is identiek aan de opdracht **Spaar uit overlap**, maar als u goed kijkt naar de punten rondom het uitgespaarde gebied, zult u zien dat op de plaats waar twee lijnen elkaar snijden geen punten zijn toegevoegd.

- De opdracht **Splits** splitst een samengevoegd kader op in afzonderlijke kaders, splitst een complex kader dat paden bevat op in afzonderlijke kaders, of splitst een kader op dat een lijn bevat die zichzelf snijdt (zoals dat bijvoorbeeld bij het cijfer 8 het geval is). Als u deze functie wilt gebruiken, selecteert u twee items waarna u een van de volgende opties in het submenu **Paden samenvoegen of splitsen** kiest.
- De opdracht **Buitenkant paden** werkt op een samengevoegd kader dat verscheidene elkaar niet overlappende vormen bevat. **Buitenkant paden** behoudt alle informatie van de buitenkant paden en deelt niet elkaar overlappende paden op in afzonderlijke kaders.
- De opdracht **Alle paden** maakt afzonderlijke kaders van *elke* vorm in een complex kader.

Tekst en illustraties toevoegen aan kaders

Als u tekst wilt toevoegen aan een tekstkader, dubbelklikt u op het kader met het **tekstinhoud**gereedschap, waarna u begint te tikken, of tekst vanuit een andere locatie plakt of **Archief/Bestand > Tekst importeren** kiest.

Als u een illustratie wilt toevoegen aan een illustratiekader, selecteert u het kader met het **illustratie-inhoud**gereedschap, waarna u een illustratie plakt die u ergens anders hebt gekopieerd of **Archief/Bestand > Illustratie importeren** kiest.

Kadertype wijzigen

Als u van een geselecteerd kader een ander type wilt maken, kiest u **Illustratie**, **Tekst**, of **Geen** in het submenu **Inhoud** (**Item**-menu). U kunt echter een tekstkader ook wijzigen in een illustratiekader door **Archief/Bestand > Importeren** te kiezen en een illustratie te selecteren. U kunt een illustratiekader ook wijzigen in een tekstkader door **Archief/Bestand > Importeren** te kiezen en een tekstbestand te selecteren.

Wilt u een geselecteerd kader converteren naar een tekstpad, dan kiest u een lijnvorm in het **Item > Vorm**-submenu.

Wanneer u een **kader**gereedschap selecteert, kunt u de volgende speciale toetsen gebruiken om een tekst- of illustratiekader te maken:

- Houd de T-toets ingedrukt als u een tekstkader wilt maken.
- Houd de R-toets ingedrukt als u een illustratiekader wilt maken.

Een kader maken van een uitknippad

Als een illustratiekader een bijbehorend uitknippad (geïntegreerd of automatisch gemaakt) heeft, kunt u een nieuw kader maken met de vorm van dat uitknippad door het illustratiekader te selecteren en **Item > Nieuw kader door uitknippen** te kiezen.

Super Step and Repeat XTensions-software

U kunt Super Step and Repeat gebruiken om items tijdens het dupliceren te transformeren door items te schalen, roteren en schuin te zetten.

Werken met Super Step and Repeat

Met Super Step and Repeat kunt u vlug en eenvoudig items dupliceren terwijl u bezig bent ze te roteren, te schalen of schuin te zetten. U kunt als volgt werken met Super Step and Repeat:

1 Selecteer een illustratiekader, tekstkader, tekstpad of lijn.

- Wilt u het aantal keren specificeren dat u het item wilt dupliceren, dan voert u in het veld **Herhalingsfactor** een getal in tussen 1 en 100.
- Wilt u de horizontale plaatsing van de duplicaten ten opzichte van het oorspronkelijke item specificeren, dan moet u een waarde invoeren in het veld **Hor. verspringing**. Een negatieve waarde zet de kopieën links van het origineel, terwijl een positieve waarde de kopieën rechts daarvan zet.
- Wilt u de verticale plaatsing van de duplicaten ten opzichte van het oorspronkelijke item specificeren, dan moet u een waarde invoeren in het veld **Vert. verspringing**. Een negatieve waarde zet de kopieën boven het origineel, terwijl een positieve waarde de kopieën onder het origineel zet.
- Wilt u elk gedupliceerd item roteren, dan specificeert u in het veld **Hoek** in graden voor elk item een rotatiewaarde. Als u bijvoorbeeld een hoek opgeeft van 10° wordt het eerste duplicaat 10° geroteerd t.o.v. het originele item; het tweede duplicaat wordt 20° geroteerd t.o.v. het originele item enzovoort. De rotatie verloopt tegen de wijzers van de klok in t.o.v. het originele item.
- Wilt u de dikte specificeren van de laatste gedupliceerde kaderrand (voor een illustratiekader of tekstkader) of van de laatste gedupliceerde lijn (voor een tekstpad of een lijn), dan voert u in punten een waarde in het veld **Dikte eindkader/Lijndikte** of **Dikte eindlijn** in.
- Wanneer u een kader of een lijn dupliceert, voer dan een waarde van 0% t/m 100% in het veld **Eindkadertint** of **Tint eindlijn** in om de tint van de achtergrondkleur in het laatste gedupliceerde kader of de tint van de lijnkleur van het laatste gedupliceerde tekstpad/lijn te specificeren.
- Wanneer u een kader dupliceert dat een achtergrond met kleurverlopen heeft, wordt het veld **Eindkadertint 2** geactiveerd. Voer een waarde van 0% t/m 100% in het veld **Eindkadertint 2** in om de tweede achtergrondtint te specificeren voor het kleurverloop in het laatste gedupliceerde kader.
- Wilt u de schaal specificeren van het laatste gedupliceerde illustratiekader, tekstkader, tekstpad of lijn, dan moet u een waarde invoeren tussen 1% t/m 1000% in het veld **Schaalfactor einditem** of **Schaalfactor eindlijn**.
- Wilt u een gedupliceerd kader schuinzetten, voer dan een waarde van 75° t/m –75° in het veld **Helling einditem** in om de helling van het laatste gedupliceerde kader te specificeren.
- Wilt u de inhoud van een illustratiekader, tekstkader of tekstpad zodanig schalen dat deze in de duplicaatkaders past, dan moet u **Schaal inhoud** aankruisen.
- Wilt u het punt specificeren waaromheen de rotatie of schaling voor het item moet plaatsvinden, dan moet u een optie kiezen in het keuzemenu **Roteer & schaal ten opzichte van**. Let op: **Geselecteerd punt** is alleen beschikbaar als een

optie in het keuzemenu **Roteer & schaal ten opzichte van** wanneer een punt op een Bézier-item is geselecteerd.

2 Klik op **OK**.

ShapeMaker XTensions-software

Met de ShapeMaker XTensions-software kunt een uitgebreide reeks complexe vormen maken. U kunt compleet nieuwe vormen maken of nieuwe vormen op bestaande kaders toepassen.

Om het dialoogvenster **ShapeMaker** weer te geven, selecteert u **Functies** > **ShapeMaker**.

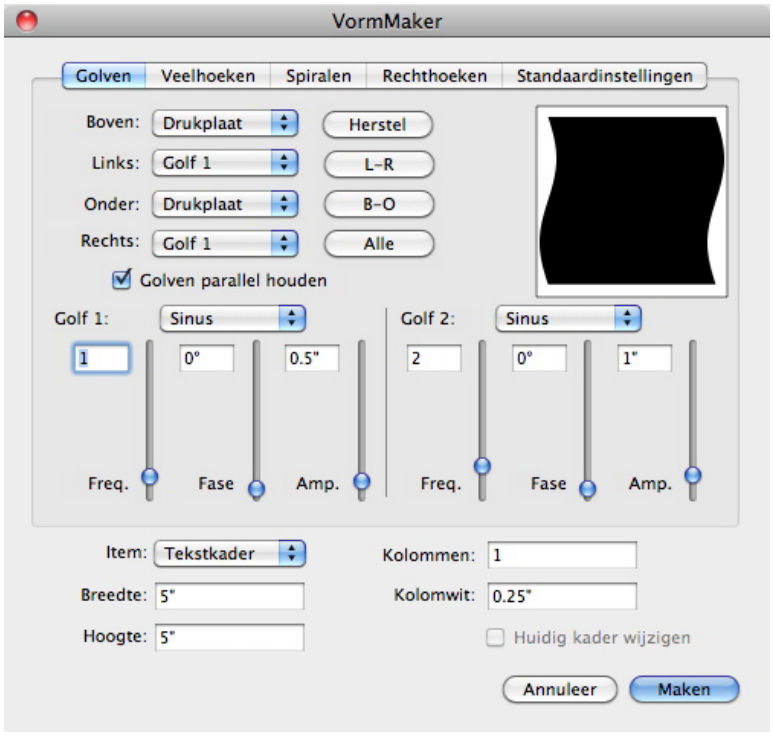

Dialoogvenster **ShapeMaker**

In het dialoogvenster **ShapeMaker** bevinden zich tabbladen waarmee u verscheidene soorten vormen kunt maken. Alle tabbladen hebben de volgende regelaars:

- **Item**: Hiermee kunt u instellen of u een tekstkader, illustratiekader, een kader zonder inhoud, tekstpad of regelpad wilt maken.
- **Breedte** en **Hoogte**: Hiermee kunt u de breedte en hoogte van het kader of pad instellen. Als u een item of items geselecteerd hebt terwijl u **Functies** > **ShapeMaker** selecteert, dan worden de waarden automatisch ingevuld om met de geselecteerde items overeen te komen.
- **Kolommen** en **Kolomwit**: Als **Tekstkader** via het **Item**-menu geselecteerd wordt, dan kunt u met deze velden het aantal kolommen voor het tekstkader en de breedte van de ruimte ertussen instellen.
- **Lijnen** en **Tussenruimte**: Als **Tekstpad** via het **Item**-menu geselecteerd is, dan kunt u met deze velden het aantal te maken lijnen en de afstand tussen de lijnen instellen. (Als een kader geselecteerd is en **Lijnen** ingesteld is op nul, maakt de

applicatie zoveel paden aan als nodig is om het door dat kader beschreven gedeelte op te vullen.)

- **Huidig kader wijzigen**: Als een kader geselecteerd is terwijl u **Functies > ShapeMaker** selecteert, werkt de applicatie de vorm van dat kader bij en maakt het geen nieuw item aan.

De regelaars op de tabbladen worden in onderstaande onderwerpen beschreven.

Tabblad Golven van dialoogvenster ShapeMaker

Via het tabblad **Golven** van het dialoogvenster **ShapeMaker** (**Functies > ShapeMaker**) kunt u kaders met golvende zijden maken. Om dit tabblad te gebruiken, beschrijft u de golven die u in **Golf 1** en **Golf 2** wilt gebruiken. Vervolgens wijst u ze met de regelaars boven op het tabblad toe aan de vier zijden van het kader.

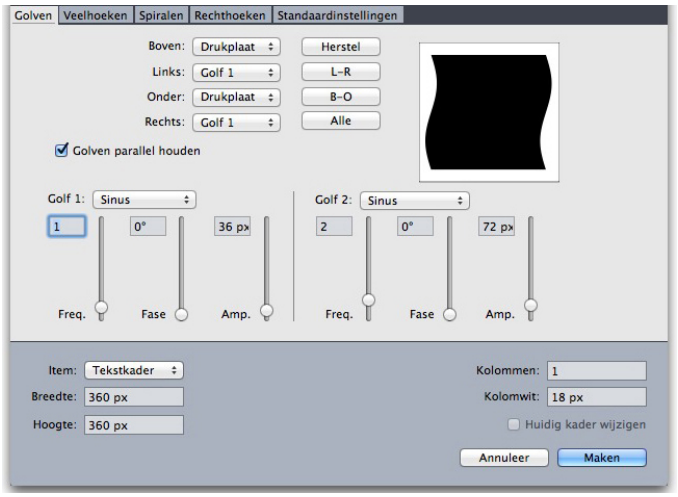

Tabblad **Golven** van dialoogvenster **ShapeMaker**

Op dit tabblad bevinden zich de volgende regelaars:

Boven, **Links**, **Onder** en **Rechts**: Met deze regelaars kunt u de vier zijden van het kader configureren. U kunt kiezen tussen **Golf 1**, **Golf 2** of **Flat** (Vlak).

Herstel: Hiermee kunt u de vier zijden van het kader vlak maken.

L-R: Past de **Golf 1**-instelling toe op de linker- en rechterzijde van het kader.

B-O: Past de **Golf 1**-instelling toe op de boven- en onderzijde van het kader.

Alle: Past de **Golf 1**-instelling toe op alle zijden van het kader.

Golven parallel houden: Hiermee kunt u de golven aan de overliggende zijden van het kader parallel aan elkaar houden.

Met de regelaars onder **Golf 1** en **Golf 2** kunt u het te gebruiken golftype, de golffrequentie, de fase (startpunt) van de golf en de amplitude (diepte) van de golf selecteren.

Tabblad Veelhoeken van dialoogvenster ShapeMaker

Via het tabblad **Veelhoeken** van het dialoogvenster **ShapeMaker** (**Functies > ShapeMaker**) kunt u veelhoekige kaders maken.

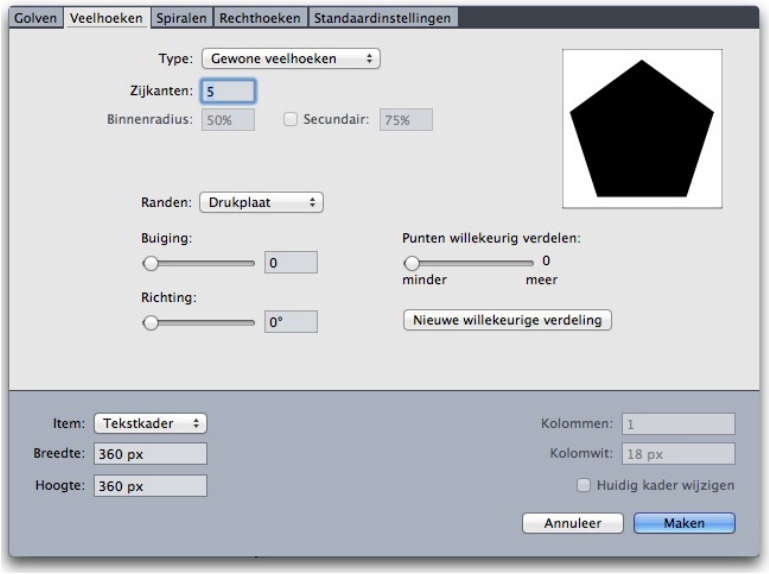

Tabblad **Veelhoeken** van dialoogvenster **ShapeMaker**

Op dit tabblad bevinden zich de volgende regelaars:

Met het keuzemenu **Type** kunt u het type veelhoek dat u wilt maken, selecteren. De regelaars onder dit keuzemenu wijzigen afhankelijk van het geselecteerde type veelhoek.

- **Gewone veelhoeken**: Hiermee kunt u het aantal zijden van een veelhoek instellen.
- **Sterren**: Naast het specificeren van het aantal zijden van een veelhoek, kunt u ook de radius van de ruimte binnen de stralen opgeven en een tweede ster met andere afmetingen bovenop de veelhoek plaatsen.
- **Polygrammen**: Vergelijkbaar met **Sterren** maar in plaats van het specificeren van een radius, kunt u met het veld **Punt overslaan** de wijze waarop de zijden ten opzichte van elkaar staan, beïnvloeden.
- **Spirogrammen**: Vergelijkbaar met **polygrammen**, maar in dit geval wordt er slechts een outline gemaakt.
- **Willekeurige veelhoeken**: Hiermee kunt u veelhoeken met willekeurige zijden maken.
- **Gulden rechthoek**: Hiermee kunt u een veelhoek met de gulden verhouding (ongeveer 1:1.618) maken.
- **Dubbel vierkant**: Hiermee kunt u een veelhoek in de vorm van twee naast elkaar gelegen vierkanten maken.

Randen: Hiermee kunt u vlakke of gebogen kaderranden instellen. Als u een andere optie kiest dan **Flat** (Vlak), dan kunt u met de **Curvature**-regelaars (Kromming) de kromming van de zijden aangeven. Als u een van de opties van **Swirl** (Werveling) kiest, dan kunt u met de **Richting**-regelaars de richting van de werveling aangeven.

Punten willekeurig verdelen: Hiermee kunt u de mate van willekeur van de vorm - van 0 (geen) tot 100 (maximum) instellen.

Nieuwe willekeurige verdeling: Past wat willekeur aan de vorm toe.

Tabblad Spiralen van dialoogvenster ShapeMaker

Via het tabblad **Spiralen** van het dialoogvenster **ShapeMaker** (**Functies > ShapeMaker**) kunt u spiraalvormen maken.

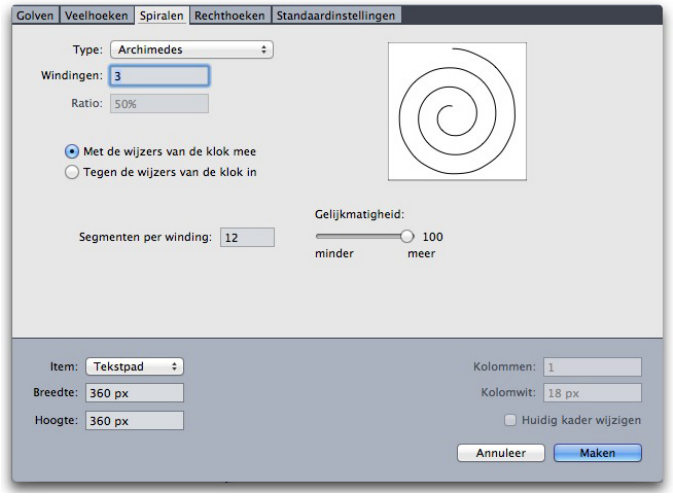

Tabblad **Spiralen** van dialoogvenster **ShapeMaker**

Op dit tabblad bevinden zich de volgende regelaars:

Type: Hiermee kunt u **Archimedes** (een wat tussenruimte betreft gelijkmatig verdeelde cirkelvormige spiraal), **Gulden spiraal** (een spiraal gebouwd met een gulden verhouding) of **Aangepast** (hierdoor wordt het veld **Windingen** beschikbaar zodat u het aantal keren dat de spiraal rondgaat, kunt instellen) selecteren.

Ratio: Hiermee kunt u instellen hoe snel de breedte van de spiraal moet toenemen.

Met de wijzers van de klok mee en **Tegen de wijzers van de klok in**: Hiermee kunt u de richting van de spiraal instellen.

Segmenten per winding: Hiermee kunt u de cirkelvormigheid van de spiraal instellen.

Gelijkmatigheid: Hiermee kunt u de gelijkmatigheid van de spiraal instellen. U krijgt een scherper gehoekte vorm door de waarde van **Segmenten per winding** en de waarde van **Gelijkmatigheid** te verlagen.

Tabblad Rechthoeken van dialoogvenster ShapeMaker

Via het tabblad **Rechthoeken** van het dialoogvenster **ShapeMaker** (**Functies > ShapeMaker**) kunt u rechthoekige kaders met aangepaste hoeken maken.

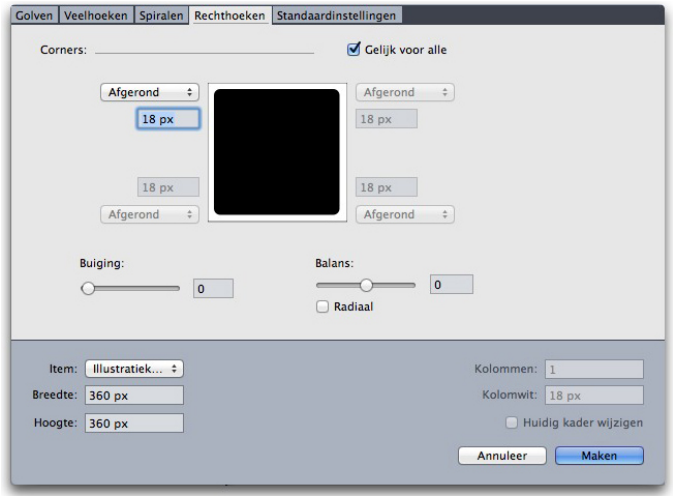

Tabblad **Rechthoeken** van dialoogvenster **ShapeMaker**

Op dit tabblad kunt u elke hoek van het kader apart configureren door het selectievakje **Gelijk voor alle** uit te schakelen of **Gelijk voor alle** in te schakelen en alle vier de hoeken met een enkele reeks regelaars te configureren. Welke manier u ook kiest, u kunt het keuzemenu gebruiken om een hoektype (**Normaal**, **Rond**, **Afgeschuind**, **Holrond**, **Scherp** of **Verzonken**) en een doorsnede te specificeren (voor opties waarbij de doorsnede een rol speelt).

Kromming: Hiermee kunt u de kromming van hoeken instellen als u een optie met kromming selecteert.

Balans: Voor sommige opties kunt u instellen of de hoeken tegen de zijden van het kader of de bovenkant leunen.

Radiaal: Voor sommige opties kunt u instellen of de hoeken van het kader met het midden van het kader zijn uitgelijnd of niet.

Tabblad Voorinstellingen van dialoogvenster ShapeMaker

Via het tabblad **Voorinstellingen** van het dialoogvenster **ShapeMaker** (**Functies > ShapeMaker**) kunt u de door u gewenste instellingen opslaan voor later gebruik.

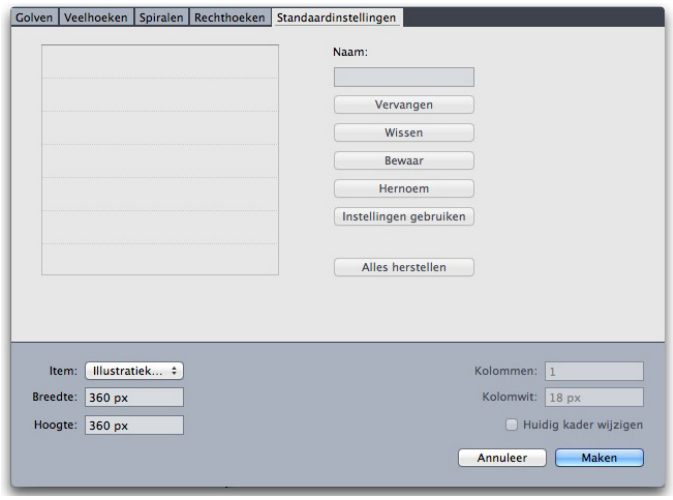

Tabblad **Voorinstellingen** van dialoogvenster **ShapeMaker**

Om alle instellingen van alle tabbladen van het dialoogvenster **ShapeMaker** op te slaan, voert u in het veld **Naam** een naam in en klikt u op **Bewaar**. In de lijst aan de linkerkant wordt een vermelding toegevoegd, met een afbeelding van de vorm van het laatste tabblad waarnaar u keek.

Om een reeks opgeslagen instellingen te laden, selecteert u de reeks in de lijst aan de linkerkant, klikt u op **Instellingen gebruiken** en gaat u vervolgens naar het gewenste tabblad en maakt u de door u gewenste vorm.

Om de bij een vermelding opgeslagen instellingen te vervangen, selecteert u de vermelding en klikt u op **Vervang**.

Om een vermelding te wissen, selecteert u de vermelding en klikt u op **Wis**.

Om een vermelding te hernoemen, selecteert u de vermelding en klikt u op **Hernoem**.

Om de instellingen van alle tabbladen van het dialoogvenster **ShapeMaker** terug te zetten naar de instellingen zoals die waren toen u het dialoogvenster opende, klikt u op **Alles herstellen**.

Werken met lijnen

Er zijn twee soorten lijnen: rechte lijnen en Bézier-lijnen. U kunt kleuren en lijnstijlen toekennen aan elk type lijn.

Lijnen maken

Als u een lijn wilt maken, selecteert u eerst het **lijn**gereedschap in het **Gereedschap**-palet, waarna u het +-symbool op een willekeurige plaats op de pagina zet. Klik en sleep om te lijn te trekken.

U kunt een lijn beperken tot een hoek van 0, 45 of 90 graden door de Shift-toets ingedrukt te houden terwijl u de lijn trekt.

U kunt ook het **loodrechte-lijn**gereedschap gebruiken om loodrechte lijnen te maken.

Bézier-lijnen maken

Met het **Bézier-pen**gereedschap kunt u Bézier-kaders met meerdere zijkanten tekenen en tevens lijnen met rechte en gebogen lijnsegmenten (zie "*Wat u moet weten van Bézier-vormen*").

We gaan een Bézier-lijn tekenen:

1. Selecteer het gereedschap **Bézier-pen** in het palet **Gereedschappen**. Zet het plussymbool ergens op de pagina en klik om het eerste punt vast te leggen.
2. Zet de aanwijzer op de plaats waar u het tweede punt wilt hebben. Wilt u de bewegingen van de aanwijzer beperken tot een hoek van 45 graden ten opzichte van de pagina, houd dan de Shift-toets ingedrukt.
3. Klik om een punt en lijnsegmenten te maken.

- Wilt u een gebogen lijnsegment maken, dan moet u klikken en de muis slepen naar de plaats waar u het volgende punt wilt hebben. Een punt met twee curvehandvatten verschijnt. U kunt de afmetingen en de vorm van de curve wijzigen door een curvehandvat te slepen.
- Wilt u een hoekpunt maken, dan houdt u de Option/Alt-toets ingedrukt voordat u klikt. Als u klikt en de muisknop vasthoudt, kunt u de radius van het hoekpunt bepalen door een curvehandvat te slepen.
- Wilt u een punt toevoegen aan een bestaand segment van de vorm, dan klikt u op het lijnsegment op de plaats waar het punt moet komen.
- Wilt u een punt uit de actieve vorm verwijderen terwijl u de vorm tekent, dan klikt u op het punt.

4 Dubbelklik om de lijn af te sluiten.

➡ Wanneer een van de tekengereedschappen actief is, kunt u de Command/Ctrl-toets ingedrukt houden om tijdelijk over te schakelen naar het **puntselectie**gereedschap. Wanneer het **puntselectie**gereedschap actief is, kunt u Command+Option/Ctrl+Alt ingedrukt houden om tijdelijk over te schakelen naar het **verplaats**gereedschap.

Lijnmodi voor loodrechte lijnen

Er zijn vier lijnmodi: **Eindpunten**, **Linkerpunt**, **Middelpunt** en **Rechterpunt**. Afhankelijk van de modus die u kiest op het tabblad **Lijn** (**Item > Wijzig**) in Windows, of in het **Parameter**-palet (tabbladen **Home/Klassiek** of **Spatie/Uitlijnen**), worden de lengte en de positie van de lijn afwijkend beschreven.

- De modus **Eindpunten**: Het veld **X1** geeft de horizontale positie van het eerste eindpunt aan; het veld **Y1** is de verticale positie van het eerste eindpunt. Het veld **X2** geeft de horizontale positie van het laatste eindpunt aan; het veld **Y2** is de verticale positie van het laatste eindpunt.
- De modus **Linkerpunt**: Het veld **X1** geeft de horizontale positie van het meest linkse eindpunt aan; het veld **Y1** is de verticale positie van het meest linkse eindpunt.
- De modus **Middelpunt**: Het veld **XC** geeft de horizontale positie van het middelpunt van de lijn aan; het veld **YC** geeft de verticale positie van het middelpunt van de lijn aan.
- De modus **Rechterpunt**: Het veld **X2** geeft de horizontale positie van het meest rechtse eindpunt aan; het veld **Y2** is de verticale positie van het meest rechtse eindpunt.

Lijnen een andere afmeting geven

U kunt de afmetingen van actieve rechte lijnen wijzigen op een van de volgende manieren:

- Selecteer het **verplaats**gereedschap ✥ en zet de pijlaanwijzer boven een *Wat u moet weten van handvatten* om het afmetingsymbool/pictogram zichtbaar te maken.

Klik en sleep het handvat naar een nieuwe locatie om de lengte van de lijn te verkleinen of te vergroten.

- *(Alleen Windows)* Kies**Item > Wijzig** (Command+M/Ctrl+M) en klik vervolgens op het tabblad **Lijn**. Klik op het keuzemenu **Wijze** om de vier mogelijke opties weer te geven (zie "*Lijnmodi voor loodrechte lijnen*"). Kies **Linkerpunt**, **Middelpunt** of **Rechterpunt** om een **Lengte**-veld zichtbaar te maken. Voer in het **Lengte**-veld waarden in om de lengte van een lijn met grote nauwkeurigheid aan te passen. Klik vervolgens op **OK**.
- Kies daarna **Linkerpunt**, **Middelpunt** of **Rechterpunt** in het keuzemenu **Lijnmodus** op het tabblad **Home/Klassiek** of **Spatie/Uitlijnen** in het **Parameter**-palet om het veld **L** (**Lengte**) zichtbaar te maken. Als u de lengte van een lijn exact wilt wijzigen, voer dan in het **L**-veld een waarde in en druk vervolgens op Return/Enter.

U kunt een Bézier-lijn schalen door de grootte van het begrenzende kader aan te passen. Zorg er dan eerst voor dat **Item > Wijzig > Vorm** is gedeselecteerd en schaal de lijn dan net zoals een regulier kader.

Lijnen een andere vorm geven

U kunt de vorm van een lijn op de volgende manieren wijzigen:

- U kunt de vorm in zijn geheel wijzigen door een andere optie te kiezen in het submenu **Item > Vorm**.
- U kunt Bézier-lijnen een andere vorm geven door de punten, curvehandvatten en lijnsegmenten te manipuleren. Zie "*Wat u moet weten van Bézier-vormen*" voor meer informatie.

➡ Als u de opmaak in panoramastand wilt zien terwijl er een pengereedschap is geselecteerd, drukt u op Shift+Space om vervolgens te klikken en slepen.

Het uiterlijk van een lijn bepalen

Als u het uiterlijk van actieve lijnen wilt bepalen, maakt u gebruikt van de regelaars/knoppen op de volgende plaatsen:

- het tabblad **Home/Klassiek** van **Parameter**-palet
- *(Alleen Windows)* het tabblad **Lijn** in het dialoogvenster **Wijzig** (menu **Item**)
- het **Kleuren**-palet (**Venster**-menu) — alleen voor de kleur van de lijn

Naast een kleur, tint en dekkingspercentage kunt u ook de volgende lijnkenmerken aangeven:

- *Lijnstijl*: Met deze optie kunt u het algemene uiterlijk van een lijn bepalen. Verscheidene lijnstijlen zijn standaardinstellingen, en u kunt nieuwe standaardinstellingen toevoegen via het dialoogvenster **Strepen & lijnen** (**Wijzig/Bewerk**-menu).
- *Dikte*: U kunt de dikte van een lijn opgeven in elke willekeurige maateenheid. U kunt als dikte ook de optie **Haarlijn** opgeven; de dikte van een gedrukte haarlijn

op een PostScript-belichter is 0,125 pt, sommige laserprinters geven de haarlijn dikker weer.

- *Pijlpunten*: U kunt aan de lijnen pijlpunten toekennen via het submenu **Pijlpunten**.

U kunt het uiterlijk van een lijn ook specificeren als een Item Style -stijl. Zie "*Item Styles XTensions-software*" als u meer wilt weten over Item Styles.

Lijnen samenvoegen

U kunt twee lijnen samenvoegen tot één lijn door het **verplaats**gereedschap te selecteren, gevolgd door de lijnen, waarna u **Item > Samenvoegen > Voeg eindpunten samen** kiest. De opdracht **Voeg eindpunten samen** is beschikbaar zodra de eindpunten van lijnen of tekstpaden binnen een afstand van 6 punten van elkaar liggen.

Open paden samenvoegen, uitbreiden en sluiten

U kunt op een eindpunt van een bestaande vorm klikken, waarna dat punt wordt geselecteerd en de normale tekenmodus actief wordt. Hierdoor wordt bij de eerstvolgende klik een nieuw eindpunt en een segment aan de geselecteerde lijn toegevoegd. U kunt zoveel segmenten als u nodig hebt toevoegen.

Dubbelklik op een eindpunt om de lijn als open pad af te sluiten.

Klik op een tegenoverliggend eindpunt om het pad af te sluiten (net als tijdens originele tekenbewerking).

Als u tijdens het tekenen op het eindpunt van een ander open pad klikt, worden het pad dat getekend wordt en het pad waarop net geklikt werd, samengevoegd. Door deze technieken tegelijkertijd te gebruiken, kunt u beginnen met het uitbreiden van één pad en eindigen met het samenvoegen van dat pad en een ander pad.

Items manipuleren

Items kunnen worden geknipt en vervolgens op een nieuwe locatie worden geplakt, worden vergrendeld zodat ze niet kunnen worden verplaatst, één of meerdere malen worden gekopieerd, zodanig worden gestapeld dat er ongebruikelijke visuele effecten ontstaan enzovoort.

Items selecteren

Als u wat wilt doen met items, moet u ze wel eerst selecteren. Zijn ze eenmaal geselecteerd, dan vertonen de meeste soorten items contourlijnen en handvatten om te kunnen worden bewerkt.

Wilt u een item selecteren, dan selecteert u eerst het **verplaats**gereedschap, het **tekstinhoud**gereedschap of het **illustratie-inhoud**gereedschap, waarna u de pijlaanwijzer boven een item zet. Klik eenmaal om een item te selecteren of Shift+klik op afzonderlijke items om gelijktijdig meerdere items te selecteren. U kunt ook meerdere items selecteren door het **verplaats**gereedschap te kiezen en een selectierechthoek te trekken rondom de items die moeten worden geselecteerd.

(Alleen Windows) Als u het **verplaatsgereedschap** kiest en dubbelklikt op een tekstkader, verschijnt het dialoogvenster **Wijzig**. Als u dubbelklikt op een leeg illustratiekader met het **illustratie-inhoudgereedschap** geselecteerd, verschijnt het dialoogvenster **Importeren**. Als het illustratiekader een illustratie bevat, wordt het **illustratie-inhoudgereedschap** geselecteerd en verschijnt het dialoogvenster **Bewerk origineel**.

Als u een actief item wilt deselecteren, moet u ergens buiten het item klikken. Wanneer het **verplaats**gereedschap is geselecteerd, kunt u met behulp van de Tab-toets actieve items deselecteren.

Items verplaatsen

U kunt items verplaatsen door:

- *(Alleen Windows)* Waarden in te voeren in de velden **X-coördinaat** en **Y-coördinaat** in het dialoogvenster **Wijzig** (menu **Item**).
- Waarden in te voeren in de velden **X** en **Y** op het tabblad **Home/Klassiek** in het **Parameter**-palet.
- Handmatig items te verplaatsen met het **Verplaatsgereedschap**. Als u de muisknop ingedrukt houdt voordat u een kader of tekstpad verplaatst, kunt u tijdens het verplaatsen de inhoud van het item zien. U kunt items ook "verschuiven" door het **verplaats**gereedschap te selecteren en op uw toetsenbord op een pijltoets te drukken.

De itemhandvatten van het kader geven het begrenzende kader aan. De beste manier om het begrenzende kader goed te zien is via het **verplaats**gereedschap waarmee u de itemhandvatten van een Bézier-kader selecteert.

Items knippen, kopiëren en plakken

Wanneer het **verplaats**gereedschap is geselecteerd, zijn de opdrachten **Knip**, **Kopieer** en **Plak** (**Wijzig/Bewerk**-menu) beschikbaar voor actieve kaders, lijnen en tekstpaden. Kies **Wijzig/Bewerk** > **Plak** (Command+V/Ctrl+V) om een kopie van de items op het klembord middenin het projectvenster te zetten.

Na selectie van het **Verplaatsgereedschap** kunt u met de **Verwijder**-opdracht items verwijderen. Verwijderde items worden niet naar het klembord gekopieerd.

De stapelvolgorde van items bepalen

Wanneer twee of meer items elkaar overlappen, ligt het ene altijd bovenop of onderop het andere item. De term “stapelvolgorde” verwijst naar de bovenop-onderopverhouding tussen de diverse items op een pagina. Elk item dat u maakt, komt helemaal bovenin de stapel te liggen. Elk nieuw item dat u maakt, wordt het voorste item.

Het **Item**-menu bevat opdrachten aan de hand waarvan u de stapelvolgorde kunt bepalen.

- Kies **Item** > **Plaats onderop** om een item helemaal onderop de pagina of laag te verplaatsen.
- Kies **Item** > **Plaats bovenop** om een item helemaal bovenop de pagina of laag te verplaatsen.
- Als u een item onder Mac OS X een niveau lager op de pagina of op de laag wilt zetten, houdt u de Option-toets ingedrukt als u **Item** > **Verplaats naar achteren** kiest. Onder Windows kiest u **Item** > **Verplaats naar achteren**.
- Als u een item onder Mac OS X een niveau hoger op de pagina of op de laag wilt zetten, houdt u de Option-toets ingedrukt als u **Item** > **Verplaats naar voren** kiest. Onder Windows kiest u **Item** > **Verplaats naar voren**.

In een document met lagen liggen de lagen zelf in een specifieke stapelvolgorde; binnen iedere laag heeft elk item zijn eigen relatie tot de stapelvolgorde. Wanneer u gebruikmaakt van de opdrachten **Verplaats naar achteren**, **Plaats onderop**, **Verplaats naar voren** en **Plaats bovenop** (**Item**-menu), wordt de stapelvolgorde van de items gewijzigd binnen de laag.

Als u een item wilt activeren dat verborgen is achter andere items, selecteert u het **verplaats** gereedschap, waarna u drukt op Command+Option+Shift/Ctrl+Alt+Shift terwijl u herhaaldelijk klikt op het punt waar de items elkaar overlappen. Door tijdens het klikken te drukken op Command+Option+Shift/Ctrl+Alt+Shift worden achtereenvolgens items van voor naar achteren op de lagen geselecteerd.

Items groeperen

U kunt meerdere items op een pagina of uitvouw combineren tot één groep. Items groeperen is handig wanneer u verscheidene items gelijktijdig wilt selecteren of verplaatsen. U kunt een groep verplaatsen, kopiëren, dupliceren en nog een aantal andere functies op een groep loslaten. U kunt bijvoorbeeld alle items groeperen die deel uitmaken van een krantenkop; is deze eenmaal gegroepeerd dan kunt u de volledige groep wijzigen of verplaatsen, op dezelfde manier als u dat doet met één kader, lijn of tekstpad.

Nadat u een groep hebt gemaakt, kunt u nog steeds afzonderlijke items bewerken, schalen en opnieuw positioneren terwijl de onderlinge groepsrelatie toch gehandhaafd blijft. U kunt ook een kopie van een groep in een geopende QuarkXPress-bibliotheek zetten, zodat u deze opnieuw in andere documenten kunt gebruiken.

Items kunnen worden gegroepeerd wanneer twee of meer items (lijnen, kaders, tekstpaden of andere groepen) actief zijn. Als u meerdere items wilt selecteren met het **verplaats**gereedschap, Shift+klikt u op elk item of u trekt een selectiekader rondom de items die u wilt groeperen. Kies **Item** > **Groepeer** (Command+G/Ctrl+G) om meerdere geselecteerde items in één groep te plaatsen.

Wilt u een grotere groep (of groepen) creëren, dan kunt u groepen groeperen en meerdere groepen gelijktijdig selecteren samen met individuele kaders, lijnen en tekstpaden.

Met het **verplaats**gereedschap geselecteerd, kunt u een groep verplaatsen, knippen, kopiëren, plakken, dupliceren, roteren en een kleur toekennen. Met het

tekstinhoudgereedschap of **illustratie-inhoud**gereedschap geselecteerd, kunt u afzonderlijke items net zo makkelijk manipuleren als elk ander niet-gegroepeerd item.

Wilt u een item binnen een groep verplaatsen, dan drukt u op Command/Ctrl, waarna u het item selecteert met het **verplaats**gereedschap, het **tekstinhoud**gereedschap, of het **illustratie-inhoud**gereedschap.

(Alleen Windows) Als in een actieve groep dezelfde soort items staan (bijvoorbeeld allemaal illustratiekaders) verschijnt in het dialoogvenster **Wijzig** een tabblad (of meer tabbladen) die met name voor deze items zijn bedoeld. Als in een actieve groep een groot aantal items staan, ziet u in het dialoogvenster **Wijzig** alleen een tabblad met de naam **Groepeer**.

(Alleen MAC OS X) De actieve velden op de tabbladen in het **Parameter**-palet zijn van invloed op de actieve groep.

Kies **Item > Losmaken** (Command+U/Ctrl+U) om één groep los te maken, of **Item > Alles losmaken** om elke groep die andere groepen bevat, los te maken.

Gegroepeerde items een andere afmeting geven

Wilt u de afmetingen van elk item in een groep gelijktijdig wijzigen, dan kunt u de afmetinghandvatten klikken en slepen. Als u tijdens het wijzigen van de afmetingen van een groep Command+Shift/Ctrl+Shift ingedrukt houdt, worden alle kaderrandbreedtes, lijndiktes, illustraties en tekst proportioneel geschaald. Als u tijdens het wijzigen van de afmetingen van een groep Command/Ctrl ingedrukt houdt worden alle kaderrandbreedtes, illustraties en tekst weliswaar geschaald, maar niet proportioneel.

Items dupliceren

Met QuarkXPress kunt u één of meerdere kopieën maken van kaders, lijnen en tekstpaden.

Maak een kopie van één geselecteerd item met behulp van de opdracht **Dupliceer** (**Item**-menu). U kunt ook een duplicaat maken door te drukken op Option/Alt terwijl u een item of groep sleept.

De functie **Super Stap en herhaal** is handig voor het op de pagina positioneren van ontwerpelementen van een item met een aantal kopieën die op gelijke afstanden van elkaar liggen. Maak meerdere kopieën van een item en geef de onderlinge afstand op met behulp van de opdracht **Super Stap en herhaal** (menu **Item**).

Zie "*ShapeMaker XTensions-software*" voor andere manieren om unieke kaders te maken.

Items spatiëren en uitlijnen

U kunt de positie van meerdere gelijktijdig geselecteerde items ten opzichte van elkaar aangeven via het submenu **Item > Spatie/uitlijnen** of het tabblad **Spatie/uitlijnen** in het **Parameter**-palet.

U kunt in het **Parameter**-palet kiezen uit acht spatiërings- en uitlijningsopties, terwijl u de uitlijning kunt opgeven ten opzichte van geselecteerde items, de pagina, of (voor printopmaken met linker- en rechterpagina's) de uitvouw. Het submenu **Item >**

Spatie/uitlijnen kent de modi "Item-relatieve" en "Pagina-relatieve" zoals hieronder beschreven. In het **Parameter**-palet vindt u nog een derde modus, "Uitvouw-relatieve" genaamd.

We kennen de volgende spatie/uitlijnenmodi:

- *Item-relatieve modus* positioneert de items relatief ten opzichte van het bovenste actieve item, dat niet wordt verplaatst. Het bovenste item wordt gedefinieerd door de plaats van de bovenkant van het item. Als twee of meer items dezelfde bovenkant hebben, worden de items gespatieerd vanaf het meest linkse item.
- *Pagina-relatieve modus* positioneert de items relatief ten opzichte van de paginazijkanten (links, rechts, boven of onder).
- *Uitvouw-relatieve modus* is beschikbaar voor actieve printopmaken waarin linker- en rechterpagina's voorkomen. Stel dat u een opmaak hebt geopend met een uitvouw en vervolgens op de linkerpagina een item hebt geselecteerd, samen met een item op de rechterpagina. Als u vervolgens in het **Parameter**-palet klikt op het symbool/pictogram **Uitvouw-relatieve modus** en vervolgens **Spatieer horizontaal midden** kiest, komen de items helemaal links en helemaal rechts op de uitvouw te staan.

Items roteren

Als u actieve items wilt roteren, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- Selecteer het **verplaats**gereedschap en zet de muis op een hoekhandvat. Zodra het rotatiesymbool/pictogram verschijnt, klikt u om het rotatiepunt vast te leggen; sleep vervolgens de aanwijzer cirkelvormig rond tot het item onder de gewenste hoek staat. Tijdens het slepen verschijnt de pijlaanwijzer, terwijl u ook de positie van het item in de gaten kunt blijven houden. Als u tijdens het roteren de Shift-toets ingedrukt houdt, worden de bewegingen beperkt tot hoeken van 45 graden.
- *(Alleen Windows)* Kies **Item > Wijzig** (Command+M/Ctrl+M), voer in het veld **Hoek** een waarde in en klik op **OK**.
- Voer in het veld in het **Parameter**-palet (tabblad **Home/Klassiek** en **Spatie/Uitlijnen**) een waarde in en druk op Return/Enter.

Als u een rechte lijn wilt roteren, kiest u **Linkerpunt**, **Middelpunt** of **Rechterpunt** in het submenu **Wijze** (dialoogvenster **Wijzig** of het **Parameter**-palet) om het **Hoek**-veld zichtbaar te maken.

Items schuinzetten

Als u items wilt schuinzetten in hun begrenzende kaders:

- *(Alleen Windows)* Kies **Item > Wijzig** (Command+M/Ctrl+M) en klik vervolgens op het tabblad **Kader**. Voer in het **Helling**-veld een waarde in.
- Voer in het veld **Box Skew (Helling kader)** op het tabblad **Home/Klassiek** in het **Parameter**-palet een waarde in.

Voert u een positieve waarde in, dan zal het item naar rechts overhellen, door een negatieve waarde helt het over naar links.

Items vergrendelen en ontgrendelen

Door items te vergrendelen, wordt voorkomen dat de inhoud abusievelijk wijzigingen ondergaat. U kunt het volgende doen:

- Wilt u voorkomen dat de afmeting en positie van een item worden gewijzigd (en om te voorkomen dat het item wordt gewist), dan ruist u het vakje **Item > Vergrendel > Positie** aan.
- Wilt u voorkomen dat de inhoud van een item wordt bewerkt, dan kruist u het vakje **Item > Vergrendel > Artikel** of **Item > Vergrendel > Illustratie** aan.

Wilt u geselecteerde items ontgrendelen, dan kruist u in het submenu **Item > Vergrendel** de desbetreffende optie aan. U kunt ook in Windows **Item > Wijzig** kiezen en klikken op het vergrendelsymbool/pictogram dat naast een veld wordt weergegeven.

Items en groepen verankeren in de tekst

U kunt een item en groep zodanig *verankeren* dat ze als een letterteken meelopen met de tekst. Wilt u een item of groep in de tekst verankeren, dan gebruikt u het **verplaats** gereedschap om het item of de groep te selecteren dat of die u wilt verankeren, waarna u **Wijzig/Bewerk > Kopieer** (Command+C/Ctrl+C) of **Wijzig/Bewerk > Knip** (Command+X/Ctrl+X) kiest. Vervolgens plaatst u, met het **tekstinhoud**gereedschap geselecteerd, het tekstinvoegpunt op de plaats in de tekst waar u het item of de groep wilt verankeren en kiest u **Wijzig/Bewerk > Plak** (Command+V/Ctrl+V).

QuarkXPress biedt ook ondersteuning voor geneste ankers (ofwel: een verankerd item kan verdere verankerde items bevatten tot aan het n-de niveau).

Werken met callouts

Met de callout-functie kunt u zwevende kaders maken die altijd op dezelfde pagina of uitvouw waarop de inhoud waartoe de kaders behoren, worden weergegeven. Bijvoorbeeld:

- U kunt figuren met illustraties en tekst maken die de referenties ervan pagina voor pagina volgen.
- U kunt blikvangercitaten maken die automatisch met hun brontekst naar een andere pagina worden verplaatst.
- U kunt "zwevende" pictogrammen maken die zich links van een alinea bevinden en aangeven dat de alinea een tip, opmerking, waarschuwing, enzovoort is.

Zie onderstaande onderwerpen voor meer informatie.

Wat u moet weten van callouts

Een *callout* is een zwevend kader dat altijd op dezelfde pagina of uitvouw waarop de inhoud waartoe het kader behoort, wordt weergegeven. Elke callout wordt aan een

bepaalde plaats in een artikel, een *callout-anker* genaamd, verankerd. Een callout-anker stroomt met de tekst mee, zoals een teken. Als een callout-anker naar een nieuwe pagina of uitvouw wordt verplaatst, wordt de callout ook verplaatst. Als er hulplijnen worden weergegeven, koppelt een lijn elk callout-anker met de daarbij behorende callout (indien aanwezig).

Een callout-anker met de daaraan gekoppelde callout

De positie van een callout in een opmaak wordt op twee dingen gebaseerd:

- De locatie van het callout-anker van een callout. Een callout bevindt zich altijd op dezelfde pagina of uitvouw als het bijbehorende callout-anker.
- De instellingen van het callout-anker. U kunt een callout plaatsen ten opzichte van de uitvouw, de pagina, het kader of de cel die het callout-anker bevat, de alinea die het callout-anker bevat of het callout-anker zelf.

U kunt een callout bijvoorbeeld zodanig configureren dat de horizontale locatie ervan altijd tegen de buitenmarge ligt, maar de verticale marge ervan altijd uitgelijnd is met de alinea die het callout-anker ervan bevat. De instellingen van een dergelijke configuratie zien er als volgt uit:

Instellingen van een callout met een vaste horizontale locatie en een variabele verticale locatie

Het is belangrijk te onthouden dat de instellingen van een callout in het callout-anker en niet in de callout zelf worden opgeslagen.

U kunt de plaatsing van een callout regelen door het daarbij behorende callout-anker direct te configureren, of door een *callout-stijl* op het callout-anker toe te passen. Een callout-stijl is een reeks callout-instellingen die in een palet worden weergegeven. Callout-stijlen zijn handig in documenten waarin u steeds weer opnieuw verschillende callout-instellingen gebruikt, zodat u die instellingen niet steeds opnieuw moet configureren. U hoeft alleen maar het callout-anker te selecteren en in het **Callout-stijlen**-palet op de juiste callout-stijl te klikken.

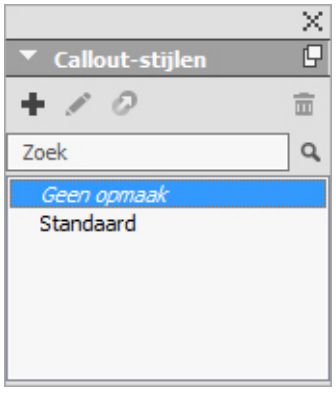

Callout-stijlen-palet

- U kunt callout-stijlen vergelijken met typogrammen (zie "*Werken met typogrammen*" voor meer informatie). U kunt callout-stijlen net als typogrammen en andere bronnen beheren met Job Jackets (zie "*Job Jackets*" voor meer informatie).

  U kunt een callout selecteren of deselecteren. Als een callout geselecteerd is, heeft de callout een rode outline en de callout-stijl ervan (indien aanwezig) is in het **Callout-stijlen**-palet geselecteerd.

Een geselecteerd callout-anker (links) en een gedeselecteerd callout-anker (rechts)

  Als de hulplijnen uitgeschakeld zijn, wordt alleen het geselecteerde callout-anker weergegeven.

- Als u tekst die een callout-anker met een daaraan gekoppelde callout bevat, knipt of kopieert en plakt, dan wordt de callout samen met de tekst geknipt of gekopieerd en geplakt.

Callout maken

Ga als volgt te werk om een callout te maken:

1. Selecteer het **tekstinhoudgereedschap** en plaats de tekstcursor op het punt in de tekst waar u het callout-anker wilt plaatsen.
2. Kies Item > **Callout-anker** > **Callout-anker invoegen**. Er wordt een callout-anker ingevoegd en het callout-anker automatisch geselecteerd.

Geselecteerd callout-anker

3. Selecteer het item of de groep waarvan u een callout wilt maken.
4. Kies **Item** > **Callout-anker** > **Koppelen aan callout-anker**. Het item of de groep wordt een callout en er wordt een lijn tussen de callout en het callout-anker weergegeven.

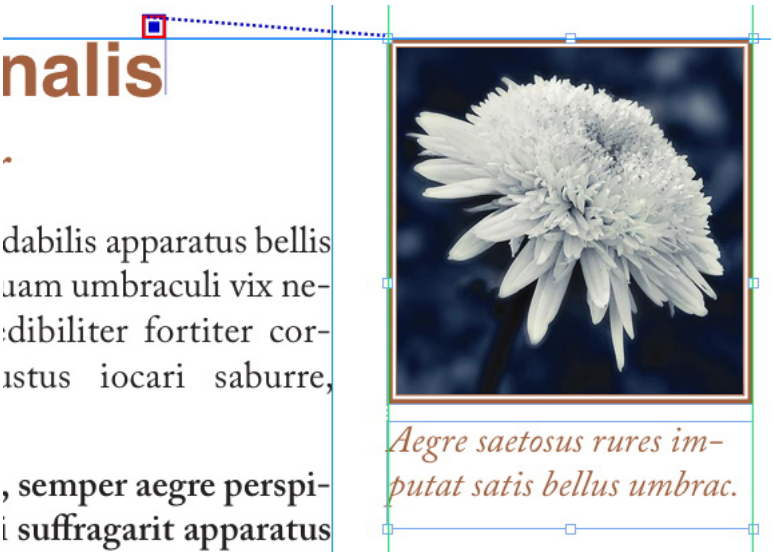

Callout-anker gekoppeld aan callout

5 Configureer het callout-anker. Er zijn twee manieren om een callout-anker te configureren:

- Om een callout-stijl op het callout-anker toe te passen, geeft u het **Callout-stijlen**-palet (**Venster**-menu) weer en klikt u op de naam van de callout-stijl, of kiest u **Item** > **Callout-anker** > **Callout-stijlen** > **[Callout-stijlnaam]**. Zie "*Werken met callout-stijlen*" voor meer informatie.
- Om de instellingen van het callout-anker direct te wijzigen, kiest u **Item** > **Callout-anker** > **Edit Callout Settings** (Wijzig callout-instellingen). Als een callout-stijl op het callout-anker toegepast is, overschrijven uw wijzigingen de instellingen van de callout-stijl.

Zie "*Callout-anker configureren*" voor meer informatie over het configureren van een callout-anker of callout-stijl.

Callout-anker configureren

Het configureren van een callout-anker is vrijwel identiek, of je nu een callout-stijl of direct een callout-anker configureert.

Ga als volgt te werk om een callout-anker te configureren:

1 Selecteer het callout-anker en kies **Item** > **Callout-anker** > **Edit Callout Settings** (Callout-instellingen bewerken). Het dialoogvenster **Edit Callout Settings** (Callout-instellingen bewerken) wordt weergegeven.

2 Gebruik voor het horizontaal uitlijnen van callouts de regelaars onder **Callout horizontaal uitlijnen ten opzichte van**. (Met het veld **Afstand** kunt u de horizontale plaatsing van de callout aanpassen vanaf waar de callout anders zou staan.)

Als u Spreiden in het keuzemenu **Callout horizontaal uitlijnen ten opzichte van** kiest en een horizontale afstand opgeeft, dan wordt die afstand op linkerpagina's omgekeerd. Hierdoor kunt u bijvoorbeeld een callout configureren die altijd 0,25 inch

binnen de binnenmarge ligt; op een rechterpagina verplaatst zo'n afstand de callout naar rechts, maar op een linkerpagina moet de afstand de callout naar links verplaatsen.

3. Gebruik voor het verticaal uitlijnen van callouts de regelaars onder **Callout verticaal uitlijnen ten opzichte van**. (Met het veld **Afstand** kunt u de verticale plaatsing van de callout aanpassen vanaf waar de callout anders zou staan.)
4. Om een callout handmatig opnieuw te kunnen positioneren, schakelt u het selectievakje **Handmatig plaatsen van callout toestaan** in. Als u daarna de callout verplaatst, worden de waarden in de velden **Afstand** automatisch bijgewerkt om de nieuwe positie van de callout aan te geven.

   Om te voorkomen dat de callout handmatig opnieuw kan worden gepositioneerd, schakelt u dit selectievakje uit.
5. Om te voorkomen dat de callout buiten de paginamarges loopt, schakelt u het selectievakje **Binnen de marges houden** in.
6. Klik op **OK**.

Werken met callout-stijlen

Met callout-stijlen kunt u op een eenvoudige manier veelgebruikte instellingen voor callout-ankers toepassen. Gebruik het dialoogvenster **Callout-stijlen** (**Wijzig> Callout-stijlen**) om callout-stijlen te maken, bewerken, dupliceren of verwijderen. U kunt dit dialoogvenster ook gebruiken om callout-stijlen van andere projecten toe te voegen.

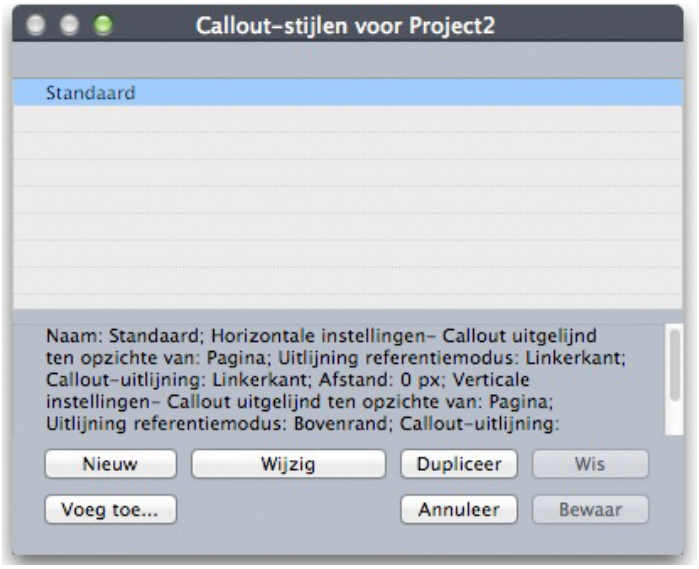

Dialoogvenster **Callout-stijlen**

➡ U kun de callout-stijl **Standaard** bewerken maar niet verwijderen.

Callouts en tekstomloop

Als een callout met tekstomloop ervoor zorgt dat het callout-anker verplaatst wordt, dan kan dit tot een foutstatus leiden. Als de tekstomloop van een callout het bijbehorende callout-anker bijvoorbeeld naar de volgende pagina duwt, wordt de

callout naar de volgende pagina verplaatst. Hierdoor kan het callout-anker naar de vorige pagina terugkeren waardoor de callout naar de vorige pagina terugkeert, enzovoort.

Als QuarkXPress een dergelijke situatie aantreft, gebeurt het volgende:

1. De callout schakelt om naar de instellingen die in de standaard-callout-stijl zijn gedefinieerd. Het pictogram wordt weergegeven naast de naam van de callout-stijl in het palet **Callout-stijlen** als het callout-anker is geselecteerd.
2. Als de fout zich blijft voordoen, worden de Geen Stijl-instellingen op de callout toegepast en wordt deze op de laatst geldige locatie geplaatst.
3. Als de toepassing geen geldige locatie kan vinden, schakelt het de tekstomloop van de callout uit. Als QuarkXPress de tekstomloop van een callouts op deze manier uitschakelt, dan wordt deze visuele indicator op de callout geplaatst:

Om visuele markeringen weer te teven, schakelt u het selectievakje **Beeld > Visuele indicators** in.

Gebruik het tabblad **Tekstomloop** van het dialoogvenster **Wijzig** (**Item**-menu) of het keuzemenu op het tabblad **Tekstomloop** van het palet **Maateenheden** om de tekstomloop van zo'n callout opnieuw inschakelen.

Werken met tabellen

In QuarkXPress is een tabel een onmiskenbaar item, net zoals een tekstkader, illustratiekader, tekstpad of lijn. Wanneer u werkt met tabellen, kunt u een cel eigenlijk beschouwen als een individueel illustratiekader, tekstkader of als een kader met als inhoud Geen, terwijl u cellen op bijna dezelfde manier kunt manipuleren als die andere items. Wilt u werken met de elementen van de tabel zelf — zoals rijen en kolommen — gebruik dan het **Tabel**-menu.

Een tabel trekken met de muis

We trekken als volgt de tabel met de muis, waarna we zijn eigenschappen gaan specificeren:

1. Selecteer het **Tabellen**-gereedschap in het **Gereedschap**-palet, sleep en trek een rechthoek met ongeveer dezelfde afmetingen als de uiteindelijke tabel en laat vervolgens de muisknop los. Het dialoogvenster **Tabeleigenschappen** verschijnt.

Het dialoogvenster **Tabeleigenschappen**

2 Specificeer het aantal horizontale rijen in het **Rijen**-veld en het aantal verticale kolommen in het **Kolommen**-veld.

3 Om het standaardceltype te specificeren, klikt u onder **Celtype** op **Tekstcellen** of **Illustratiecellen**. U kunt later altijd nog specifieke cellen selecteren en het inhoudstype converteren.

4 Als u tekstcellen wilt maken die meelopen met de ingetikte tekst, moet u de regelaars onder **AutoPassend** gebruiken.

5 Als u nog een voorkeur hebt voor het verplaatsen binnen de cellen in een tabel wanneer u drukt op Tab, zodat u daarvoor een optie kunt kiezen in het keuzemenu **Tabsvolgorde**.

6 Als u tekstcellen wilt koppelen zodat geïmporteerde tekst netjes in de gespecificeerde cellen loopt (hetzelfde systeem als bij gekoppelde verbonden tekstkaders), moet u het vakje **Koppel cellen** aankruisen. Als u het vakje **Koppel cellen** aankruist, kunt u via het keuzemenu **Koppelingsvolgorde** kiezen in welke volgorde de tekstcellen moeten worden gekoppeld.

➡ Als u cellen niet op deze manier koppelt, kunt u ze later nog koppelen met behulp van het **verbind**gereedschap of via de opdracht **Koppel tekstcellen** (**Tabel**-menu). Bovendien: zelfs als u de tekstcellen niet koppelt, kunt u nog steeds Tab gebruiken om van cel naar cel te springen tijdens het invoeren of bewerken van gegevens.

7 Als u van plan bent gegevens in te voeren via Excel, kruis dan het vakje **Koppeling naar externe data** aan. Zie "*Excel-tabellen importeren*" voor meer informatie.

8 Als u wilt dat de tabel qua grootte niet verandert als u rijen toevoegt of wist, kruist u het vakje **Handhaaf geometrie** aan.

9 Als u de artikelrichting voor tabelcellen wilt specificeren, klikt u onder **Artikelrichting** op **Horizontaal** of **Verticaal**.

10 Als u de richting voor de tabel wilt specificeren, klikt u onder **Tabelrichting** op **Horizontaal** of **Verticaal**.

11 Klik op **OK**.

Tekst converteren naar tabellen

Het succes van het converteren van tekst naar een tabel hangt af van de voorbereidingen zelf. Het is belangrijk dat alinea's, tabs, spaties of komma's (de tekens die QuarkXPress kan converteren) in een tekstblok consequent worden gebruikt, omdat deze tekens bij de tabelconversie worden gebruikt bij het definiëren van rijen en kolommen. Gebruikers nemen vaak hun toevlucht tot meerdere tabstops in een tekstverwerker om kolommen met gegevens uit te lijnen in plaats van dat ze gebruik maken van de juiste tabstopinstellingen. Als het tekstblok dat u converteert veel van dergelijke onjuist geplaatste tabstops heeft, staat in het tekstblok waarschijnlijk een aantal overbodige tabstops tussen de kolommen met gegevens. U moet in dat geval de tabs instellen zoals het technisch correct is voordat u de tekst naar een tabel gaat converteren.

Tekst wordt als volgt naar een tabel geconverteerd:

1. Selecteer met het **tekstinhoud**gereedschap alle tekst die u wilt converteren naar een tabel.
2. Kies **Tabel > Converteer tekst naar tabel** om het dialoogvenster **Converteer tekst naar tabel** te openen. Gebaseerd op de geselecteerde tekst probeert QuarkXPress min of meer te schatten welke tekens moeten worden gebruikt bij **Rijscheiding met** en bij **Kolomscheiding met**, en hoeveel **Rijen** en **Kolommen** er in het ergste geval in de geselecteerde tekst nodig zijn.

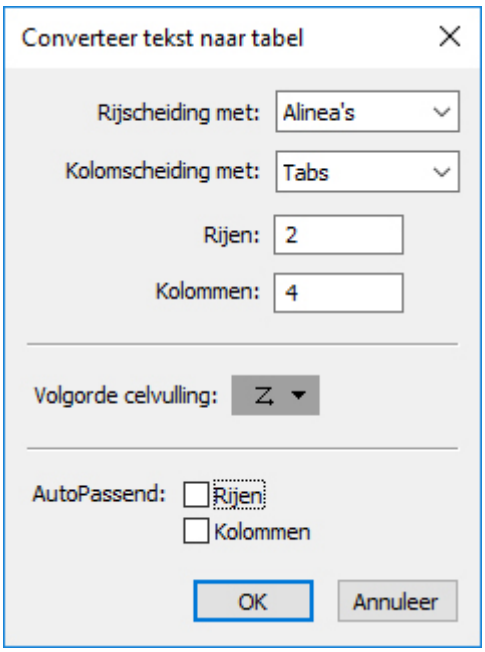

Het dialoogvenster **Converteer tekst naar tabel**

3. Als u tekstcellen wilt maken die meelopen met de ingetikte tekst, moet u de regelaars onder **AutoPassend** gebruiken.
4. Als u wilt dat de informatie in de tabel anders gaat lopen — als bijvoorbeeld de waarden op dit moment in aflopende volgorde staan, maar ze in oplopende volgorde meer zeggingskracht hebben — kunt u dat wijzigen. Kies daartoe een optie in het keuzemenu **Volgorde celvulling** (de standaardinstelling is **Van links naar rechts, Van boven naar beneden**).

5 Klik op **OK**. Er ontstaat een nieuwe tabel, rechts onder het originele tekstkader.

Excel-tabellen importeren

Tabelgegevens komen vaak uit een spreadsheetprogramma zoals Excel, terwijl u tabelgegevens net zo kunt importeren als illustraties. Hoewel de techniek iets anders is, zijn de resultaten gelijk: de tabel in QuarkXPress wordt gekoppeld aan het Excel-bestand voor het bijhouden van de bijgewerkte gegevens.

➡ U kunt alleen .xlsx-bestanden importeren in QuarkXPress.

Als u een tabel importeert vanuit Excel met behulp van de functie **Koppeling naar externe data** in het dialoogvenster **Tabeleigenschappen** zal het tabelgebruik net zo worden bijgehouden als gebruikte illustraties. Dit zorgt ervoor dat u bericht krijgt als de brontabel wordt gewijzigd en dat u kunt beschikken over de meest recente tabelgegevens wanneer u de opmaak uitdraait, of u deze nu afdrukt, verzamelt voor een servicebureau of bewaart als PDF. Wilt u de status van een tabel controleren, dan kiest u **Functies > Gebruikte**, waarna u klikt op het tabblad **Tabellen**.

Hoewel u tabellen net als illustraties kunt bijwerken moet u het volgende in de gaten houden:

- Als u in het dialoogvenster **Tabelkoppeling** het vakje **Inclusief vormgeving** aankruist wanneer u voor de eerste keer een Excel-tabel importeert, blijft de opmaak van de Excel-tabel in QuarkXPress (zoveel mogelijk) bewaard. Als u de tabel later bijwerkt, wordt lokale opmaak die u op de tabel in QuarkXPress hebt toegepast, verwijderd en vervangen door de opmaak vanuit het Excel-bestand.
- Als u het vakje **Inclusief vormgeving** in het dialoogvenster **Tabelkoppeling** niet aankruist wanneer u de eerste keer een Excel-tabel importeert, wordt de Excel-opmaak genegeerd. Als u later dan de tabel gaat bijwerken, probeert QuarkXPress de lokale vormgeving die u op de tabel in QuarkXPress hebt toegepast, te bewaren.

Een Excel-tabel wordt als volgt geïmporteerd, waarbij de koppeling in QuarkXPress gehandhaafd blijft:

1 Trek met het **tabellen**gereedschap een tabel van ongeveer de afmetingen die u nodig hebt. Als u de muisknop loslaat, verschijnt het dialoogvenster **Tabeleigenschappen**.

2 Kruis het vakje **Koppeling naar externe data** aan.

3 Klik op **OK** om het dialoogvenster **Tabelkoppeling** te openen.

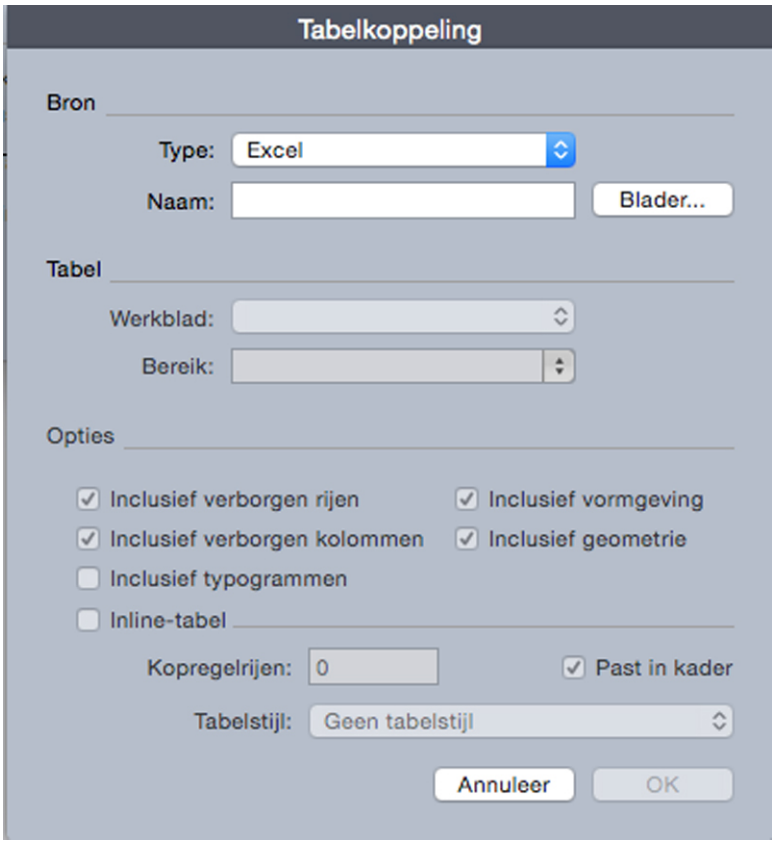

Het dialoogvenster **Tabelkoppeling**

4 Klik op **Blader** om een Excel-bestand te selecteren dat moet worden geïmporteerd.

5 Als er in het bestand meerdere werkbladen staan, kiest u er één die u wilt importeren in het keuzemenu **Blad**. Als u slechts een deel van de gegevens wilt importeren, kunt u een celbereik specificeren in het veld **Bereik** of een bereik kiezen in het keuzemenu.

6 Kruis onder **Opties** de attributen aan die u wilt importeren.

7 Klik op **OK**.

➡ Formules en verwijzingen worden niet geïmporteerd. In plaats daarvan worden de definitieve uitkomsten van formules en waarden van verwijzingen geïmporteerd. Ingevoegde illustraties worden niet geïmporteerd. Tekst waaraan de optie **AutoFilter** of **Uitgebreid filter** (**Data > Filter**) is toegekend, wordt geïmporteerd als statische tekst.

➡ Een snelle manier om een tabel te maken van Excel-gegevens — zonder de brontabel te koppelen aan het QuarkXPress-project voor updates — is kopiëren en plakken. Selecteer hiertoe een deel van de gegevens in een Excel-werkblad en kopieer de geselecteerde gegevens. Schakel dan gewoon over naar QuarkXPress en kies **Wijzig > Plak**. QuarkXPress maakt een tabel waar alle gegevens inpassen en voegt de tekst in.

Excel-grafieken importeren

Als u grafieken of afbeeldingen hebt die zijn gemaakt via **Invoegen > Grafiek** of **Invoegen > Illustratie** in Excel en die u wilt gebruiken in een QuarkXPress-opmaak, kunt u deze grafieken of afbeeldingen op dezelfde manier importeren als waarop u andere afbeeldingen importeert. Gebruik hiertoe het tabblad **Grafiek invoegen** in het

dialoogvenster **Illustratie importeren** (**Archief/Bestand**-menu). Grafieken en afbeeldingen die vanuit Excel worden geïmporteerd, worden, net als "gewone" afbeeldingen, nauwkeurig bijgehouden in het **Illustraties**-tabblad in het dialoogvenster **Gebruikte** (**Functies**-menu).

Invoertabellen

U kunt Excel-tabellen importeren en invoegen in tekst.

De voordelen van invoertabellen ten opzichte van ontwerptabellen zijn:

- Invoertabellen werken veel sneller wanneer u grote tabellen maakt die meerdere pagina's omvatten.
- Tabelstijlen kunnen alleen worden toegepast op invoertabellen.

Een invoertabel invoegen

Ga als volgt te werk om een Excel-tabel te exporteren en inline in te voegen in uw tekst:

1. Plaats de cursor op de positie in de tekst waar u de tabel wilt invoegen.
2. Kies **Item > Invoertabel invoegen**. Het dialoogvenster **Tabelkoppeling** verschijnt.

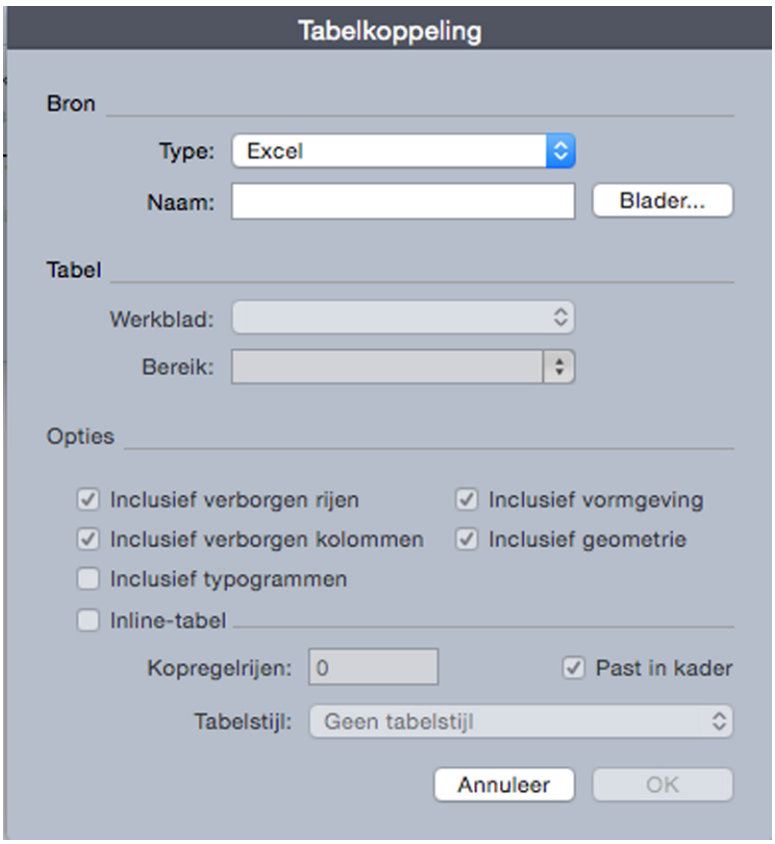

Het dialoogvenster **Tabelkoppeling**

3. Klik op **Blader** om een Excel-bestand te selecteren dat moet worden geïmporteerd.

4 Als er in het bestand meerdere werkbladen staan, kiest u er één die u wilt importeren in het keuzemenu **Blad**. Als u slechts een deel van de gegevens wilt importeren, kunt u een celbereik specificeren in het veld **Bereik** of een bereik kiezen in het keuzemenu.

5 Kruis onder **Opties** de attributen aan die u wilt importeren.

6 Geef aan hoeveel kopregelrijen u wilt toevoegen in het veld Kopregelrijen.

7 In het keuzemenu **Tabelstijl** kunt u eventueel ook een tabelstijl kiezen die u wilt toepassen op de geïmporteerde tabel. Raadpleeg "*Tabelstijlen*" voor meer informatie.

8 Klik op **OK**.

Tabelstijlen

Als u tabelstijlen wilt bewerken, kiest u **Venster** > **Tabelstijlen** om het palet **Tabelstijlen** weer te geven. Met de knoppen boven aan dit palet kunt u tabelstijlen toevoegen, bewerken en dupliceren. Kies een bestaande tabelstijl en klik op de knop , of klik op de knop om een nieuwe tabelstijl toe te voegen.

Het dialoogvenster **Tabelstijl bewerken** wordt weergegeven.

- Typ in het veld **Naam** een naam voor de tabelstijl, anders wordt de standaardnaam 'Nieuwe tabelstijl' gebruikt.
- Geef de gewenste tabelspecificaties voor de nieuwe tabelstijl op.

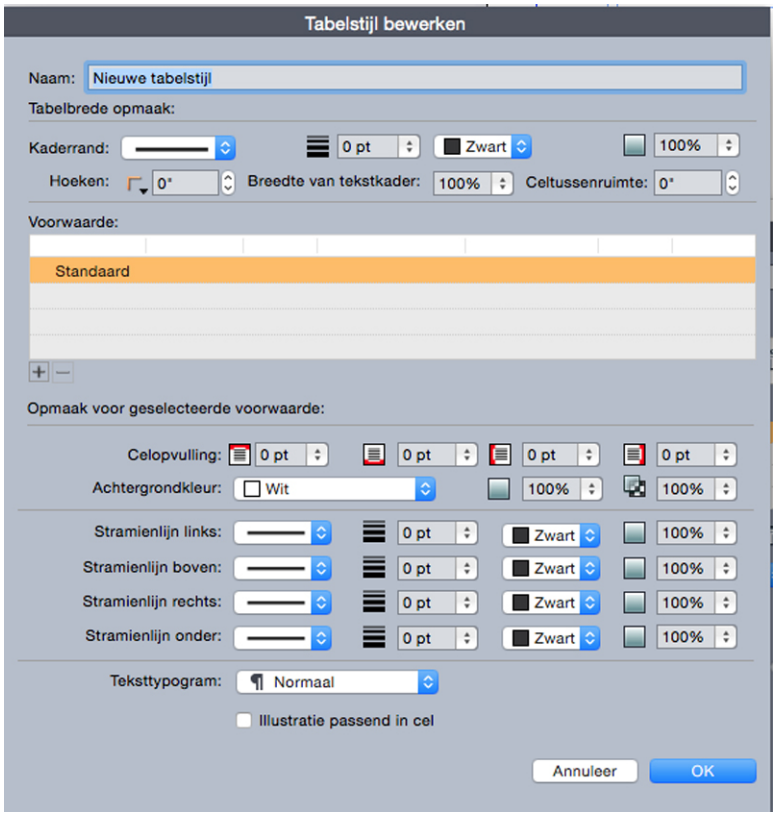

Wanneer u klaar bent, klikt u op **OK**.

➡ Nadat u een tabelstijl hebt toegevoegd, wordt deze weergegeven in het palet **Tabelstijlen** (**Venster > Tabelstijlen**). De nieuwe stijl is beschikbaar wanneer u probeert een invoertabel in te voegen.

Tekst en illustraties toevoegen aan tabellen

Wanneer u bezig bent met tabellen, denk dan dat een tabelcel gewoon een tekst- of illustratiekader is. Elk kader heeft inhoud — tekst die wel of niet kan zijn gekoppeld met de volgende cel, een individuele illustratie of helemaal niets (misschien alleen een kleurverloop). U kunt daarom aan tabellen op dezelfde manier inhoud toevoegen als aan kaders — gewoon door de tekst in te tikken of te importeren of door illustraties te importeren.

➡ Tekstcellen converteren naar illustratiecellen is hetzelfde als het converteren van een tekstkader naar een illustratiekader. Selecteer alle cellen die u wilt converteren en kies **Item > Inhoud > Illustratie**.

Tabeltekst bewerken

Twee belangrijke dingen die u moet weten over het bewerken van tekst in tabellen zijn de manier waarop u tussen cellen moet navigeren en hoe u tekst moet selecteren die u wilt gaan vormgeven. En zoals dat nu eenmaal gaat bij het werken met tekst, moet u ook hier eerst het **tekstinhoud**gereedschap T selecteren.

Het navigeren door een tabel gaat als volgt in zijn werk:

- Klik in een cel waarin u tekst wilt invoeren of importeren.
- Druk op Tab om naar de volgende cel te gaan.
- Druk op Shift+Tab om naar de vorige cel te gaan.
- Druk op de pijltoetsen om u te verplaatsen in de tekst in een cel en om van cel naar cel te gaan.

➡ Om een tabstop in een tekstcel in te voeren, drukt u op Control+Tab. Wilt u een rechtsuitlijnende tab invoeren, dan drukt u op Option+Tab/Control+Shift+Tab. Als u getallen in een tabel wilt uitlijnen op de decimale komma of op een ander letterteken, kunt u tabs invoegen in iedere tabelcel en vervolgens de juiste **Uitlijnen op**-tabstops specificeren (**Opmaak > Tabspecificaties**).

Het selecteren van tekst in rijen en kolommen gaat als volgt in zijn werk:

- Wilt u alle tekst in een rij selecteren, klik dan ter hoogte van de rij buiten de rechter- of linkerkant van de tabel.
- Wilt u alle tekst in een kolom selecteren, dan klikt u bovenaan of onderaan op de zijkant van de tabel.
- Wilt u tekst selecteren in verscheidene rijen of kolommen tegelijk, dan sleept u met de cursor langs een zijkant van de tabel.
- Wilt u tekst selecteren in rijen of kolommen die niet aan elkaar grenzen, dan Shift+klikt u op de desbetreffende rijen of kolommen.

- Wilt u tekst selecteren in diverse rijen en kolommen, dan gebruikt u de opties in het **Selecteer**-submenu in het **Tabel**-menu. De opties zijn **Cel**, **Rij**, **Oneven rijen**, **Even rijen**, **Kolom**, **Oneven kolommen**, **Even kolommen**, **Alle cellen**, **Kopregelrijen**, **Voetregelrijen** en **Celtekstrijen**. De **Selecteer**-opdrachten in het **Tabel**-menu zijn handig voor het toekennen van verschillende vormgeving aan afwisselende rijen of kolommen.

Tabelcellen koppelen (verbinden)

Wanneer cellen zijn gekoppeld, vult tekst die in een cel wordt ingetikt, geïmporteerd of geplakt de eerste tekstcel in het gekoppelde artikel en loopt dan door naar de achtereenvolgens gekoppelde cel. Net als bij tekst in gekoppelde of verbonden kaders, is ook hier het volgende-kolomteken (Enter op het numerieke toetsenbord) handig voor het regelen van het tekstverloop in gekoppelde cellen. Naast het onderling koppelen van tabelcellen kunt u cellen ook koppelen met tekstkaders en tekstpaden en omgekeerd.

- Wilt u alle cellen in een tabel koppelen, dan kruist u het vakje **Koppel cellen** in het dialoogvenster **Tabeleigenschappen** aan wanneer u de tabel gaat maken
- Wilt u geselecteerde cellen in een tabel te koppelen, dan kiest u **Tabel > Koppel tekstcellen**. Alle cellen moeten leeg zijn, behalve de eerste cel in de selectie.
- Wilt u tabelcellen handmatig koppelen, dan gebruikt u het **verbind**gereedschap . Net als bij het koppelen van tekstkaders, klikt u eerst om de begincel te selecteren en vervolgens op de volgende cel die u wilt toevoegen. Om de richting van bestaande koppelingen te wijzigen, Shift+klikt u met het **verbind**gereedschap.
- Wilt u tabelcellen ontkoppelen (verbreken), dan gebruikt u het **verbreek**gereedschap waarmee u klikt op het stompe einde van de pijl tussen gekoppelde cellen.
- Gebruik het **verbind**gereedschap om tabelcellen te koppelen aan tekstkaders of tekstpaden.

Als u gekoppelde tekstcellen combineert (**Tabel > Combineer cellen**), worden de gecombineerde cellen verwijderd uit de tekstketen; de resterende koppelingen worden niet beïnvloed. Als een gecombineerde cel wordt gesplitst (**Tabel > Cel splitsen**), blijven de koppelingen gehandhaafd en loopt de tekst in overeenstemming met de gespecificeerde Koppelingsvolgorde.

Tabellen vormgeven

In *Windows* hebben tabellen, net als dat bij andere items in QuarkXPress het geval is, hun eigen versie van het dialoogvenster **Wijzig** (menu **Item**) voor het vormgeven van de tabelspecificaties. Welke panelen beschikbaar zijn in het dialoogvenster **Wijzig** hangt af van wat u hebt geselecteerd — u kunt bijvoorbeeld de hele tabel selecteren met het **verplaats**gereedschap ; individuele cellen of groepen cellen selecteren met het **inhoud**gereedschap ; of specifieke stramienlijnen, illustratiecellen of tekstcellen selecteren. De opties in het **Parameter**- en **Kleuren**-palet geven ook weer welke tabelselecties hebben plaatsgevonden, zodat u ook daar bepaalde aanpassingen kunt doen.

In Mac OS X is het tabblad **Tabel** beschikbaar in het **Parameter**-palet wanneer een inhoudgereedschap geselecteerd is. Als geen inhoudgereedschap geselecteerd is, zijn de opties beschikbaar op het tabblad **Home**.

Stramienlijnen vormgeven

Stramienlijnen of rasterlijnen zijn de horizontale lijnen tussen de rijen en de verticale lijnen tussen kolommen. Wanneer stramienlijnen zijn geselecteerd, kunt u het tabblad **Stramienen** in het dialoogvenster **Wijzig** (Windows) of het tabblad **Home/Klassiek** in het **Parameter**-palet gebruiken om de lijnstijl, dikte, kleur, tussenruimtekleur, tinten en dekkingspercentages te specificeren.

1. Wilt u stramienlijnen vormgeven, dan moet u ze eerst als volgt selecteren:

   - Klik voor een individuele stramienlijn op de stramienlijn met het **tekstinhoud**gereedschap.
   - Wilt u meerdere stramienlijnen selecteren, dan Shift+klikt u op iedere stramienlijn.
   - Wilt u alle horizontale of alle verticale stramienlijnen in de hele tabel selecteren, dan selecteert u de tabel met het **verplaats**gereedschap. U kunt dan een selectie specificeren in het dialoogvenster **Wijzig**.
   - Kies een optie in het submenu **Select** in het **Tabel**-menu: **Horizontale stramienen**, **Verticale stramienen**, **Rand** of **Alle stramienen**.

2. Zijn de juiste stramienlijnen eenmaal geselecteerd, dan kiest u onder *Windows* **Item > Wijzig**, en klikt u vervolgens op het tabblad **Stramien**.

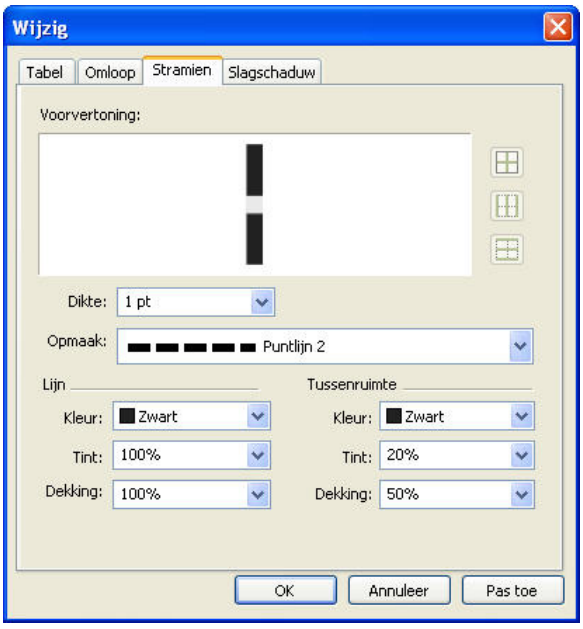

Het tabblad **Stramien** in het dialoogvenster **Wijzig**

3. Als u alle stramienlijnen, verticale stramienlijnen of horizontale stramienlijnen wilt selecteren, klik dan op een van de knoppen rechts van het **Voorvertoning**-gebied. Van boven naar beneden selecteren deze knoppen de optie **Alle stramienlijnen**, **Horizontale stramienlijnen** of **Verticale stramienlijnen**.

4 Wijzig de waarden in het tabblad **Stramien**, en gebruik daarbij het gebied **Voorvertoning** en de knop **Pas toe** om u bij de besluitvorming te helpen.

➡ Op het tabblad **Home/Klassiek** in het **Parameter**-palet bevindt zich een sectie voor het opmaken van de geselecteerde stramienlijnen.

Rijen en kolommen invoegen en wissen

U kunt overal in de tabel rijen en kolommen toevoegen ofte wel invoegen. Klik gewoon in een cel die direct boven of onder de plaats staat waar u een rij wilt invoegen. Of klik in een cel rechts of links van de plaats waar u een kolom wilt invoegen. Kies vervolgens **Tabel** > **Invoegen** > **Rij** of **Tabel** > **Invoegen** > **Kolom**.

Om rijen of kolommen te selecteren die u wilt wissen, sleept u de pijlaanwijzer over een zijkant van de tabel, waarna u Shift+klikt met de pijlaanwijzer, of u gebruikt de opdrachten in het **Selecteer**-submenu of het **Tabel**-menu (zoals **Oneven rijen**). Kies vervolgens **Tabel** > **Wis** > **Rij** of **Tabel** > **Wis** > **Kolom**.

➡ Als het vakje **Handhaaf geometrie** is aangekruist in het **Tabel**-menu en u wist een kolom of rij, worden de afmetingen van de bestaande kolommen of rijen zodanig aangepast dat de ruimte die ontstaat door de gewiste kolommen of rijen netjes wordt opgevuld. Is **Handhaaf geometrie** niet aangekruist, dan wordt de tabel zoveel kleiner als nodig is.

Cellen combineren

Als u cellen wilt combineren, Shift+klikt u met het **Tekstinhoud**-gereedschap op een rechthoekige selectie met cellen. Kies **Tabel** > **Combineer cellen**. Om deze handeling terug te draaien omdat dat beter past in de rest van de tabel, selecteert u de gecombineerde cellen, waarna u **Tabel** > **Cel splitsen** kiest.

➡ Als u niet-gekoppelde cellen met daarin tekst of illustraties met elkaar combineert, blijft de inhoud van de cel in de linkerbovenhoek in de selectie in de gecombineerde cel staan.

De afmetingen van tabellen, rijen en kolommen handmatig wijzigen

Net als bij andere items in QuarkXPress kunt u de afmetingen van rijen, kolommen en tabellen al slepend aanpassen. Wilt u de afmetingen van een rij of kolom wijzigen, dan klikt u op een stramienlijn zodat het afmetingsymbool verschijnt. Sleep de aanwijzer naar boven of naar beneden om de afmetingen van een rij te wijzigen en naar links of rechts om datzelfde voor een kolom te doen. Wilt u de hele tabel vergroten/verkleinen, druk dan op een van de volgende toetscombinaties terwijl u een afmetinghandvat sleept.

Effect op tabel	Mac OS X-opdracht	Windows-opdracht
Afmetingen tabel en inhoud gewijzigd	Opdracht	Ctrl
Afmetingen tabel (maar niet van inhoud) proportioneel gewijzigd	Shift	Shift

Effect op tabel	Mac OS X-opdracht	Windows-opdracht
Afmetingen tabel en inhoud proportioneel gewijzigd	Command+Shift	Ctrl+Shift

Tabellen weer converteren naar tekst

Als u de huidige gegevens vanuit een tabel moet exporteren — om bijvoorbeeld de gegevens als een Word-bestand te bewaren — kunt u de informatie converteren naar tekst. Selecteer daartoe de tabel en kies **Tabel > Converteer tabel > Naar tekst**.

Werken met tabellen en groepen

Ten behoeve van de flexibiliteit kunt u met behulp van de opdracht **Groepeer** (**Item**-menu) tabellen groeperen met andere items. Bovendien kunt u een tabel uit elkaar halen door zijn cellen te converteren naar een reeks gegroepeerde tekstkaders, illustratiekaders of beide. Met deze methode kunt u elementen in een tabel van elkaar scheiden en deze elementen ergens anders in een opmaak gebruiken. Selecteer daartoe een tabel en kies **Tabel > Converteer tabel > Naar groep**. Om te kunnen werken met de individuele kaders kiest u **Item > Degroepeer**.

Vervolgtabellen op andere plaatsen

Omdat tabellen niet altijd op één pagina of uitvouw passen — of binnen de ruimte die er in een ontwerp aan is toegekend — kunnen tabellen automatisch worden vervolgd op andere plaatsen in een opmaak.

U kunt op twee manieren vervolgtabellen maken:

- Tabel in een tekstkader verankeren. Naar deze manier gaat meestal de voorkeur uit omdat het de eenvoudigste manier is.
- Tabel handmatig afbreken. U moet deze methode gebruiken wanneer u een tabel horizontaal wilt afbreken (bijvoorbeeld als u de eerste vijf kolommen van een tabel op de ene pagina en de overgebleven drie kolommen op een volgende pagina wilt plaatsen).

Wanneer er vervolgtabellen zijn, hebt u nog steeds een legenda nodig om aan te geven waar de tabel over gaat. U kunt een legenda toevoegen in de vorm van automatisch gegenereerde en gesynchroniseerde kopregel- en voetregelrijen, en u kunt na de eerste kopregel- en voetregelrij speciale "vervolgtabelkopregels" voor delen van een tabel maken.

Tabellen in tekst verankeren

Een manier om een tabel op een andere locatie te laten doorlopen is door de tabel in een tekstkader te verankeren. Een verankerde tabel loopt met de tekst mee zoals elk ander verankerd object, maar breekt ook automatisch als de tabel niet in het kader past de tabel het enige object in de alinea is.

Ga als volgt te werk om een tabel in een tekstkader te verankeren:

1. Maak de tabel.
2. Selecteer de tabel met het **verplaatsgereedschap** .

3 Kies **Wijzig** > **Knip**.

4 Selecteer het **tekstinhoudgereedschap** en plaats het tekstinvoegpunt waar u de tabel wilt hebben.

5 Kies **Wijzig** > **Plak**.

De tabel zal op dit punt automatisch breken omdat het door de tekst loopt. De tabel bevat echter geen kopregel. Die moet u zelf toevoegen. Zie "*Kopregel- en voetregelrijen toevoegen aan tabellen*" voor meer informatie.

Tabel handmatig breken

Een manier om een tabel op een andere locatie te laten doorlopen is door een tabeleinde op te geven. Het tabeleinde is de maximumafmeting van de tabel voordat deze wordt opgesplitst in twee gekoppelde tabellen. In vervolgtabellen worden alle wijzigingen in een tabel, zoals ingevoegde kolommen, in de hele tabel doorgevoerd. Ga als volgt te werk om een vervolgtabel te maken:

1 Kies **Tabel** > **Tabeleinde** om het dialoogvenster **Eigenschappen tabeleinde** weer te geven.

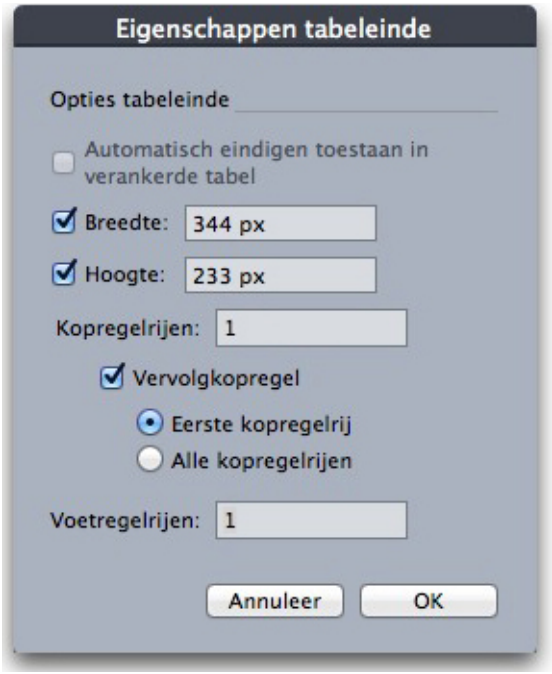

Het dialoogvenster **Eigenschappen tabeleinde**

2 Kruis het vakje **Breedte** aan om aan te geven dat de tabel moet worden gesplitst wanneer deze breder wordt dan de waarde in dit veld aangeeft. Standaard wordt in het **Breedte**-veld de huidige tabelbreedte weergegeven — door deze waarde te verkleinen, wordt de tabel opgesplitst.

3 Kruis het vakje **Hoogte** aan om aan te geven dat de tabel moet worden gesplitst wanneer deze hoger wordt dan de waarde in dit veld aangeeft. Standaard wordt in het **Hoogte**-veld de huidige tabelhoogte weergegeven — door deze waarde te verkleinen, wordt de tabel opgesplitst.

4 U kunt het aantal kopregelrijen opgeven door een waarde in het veld**Kopregelrijen** in te voeren. (Zie "*Kopregel- en voetregelrijen toevoegen aan tabellen*" voor meer informatie.)

5 Als de tabel een kopregel heeft, dan kunt u het selectievakje **Vervolgkopregel** inschakelen om een andere kopregelversie voor weergave in vervolgtabellen te maken. Als de kopregel van het eerste deel van de tabel bijvoorbeeld "Lijst met bijdragers" is, dan kan de vervolgkopregel "Lijst met bijdragers (vervolg)" zijn. Klik op **Eerste kopregelrij** om de vervolgkopregel te beperken tot de eerste kopregelrij, of klik op **Alle kopregelrijen** om vervolgkopregels voor alle kopregelrijen te maken.

Om de inhoud van vervolgkopregels in te stellen, sluit u dit dialoogvenster, gaat u vervolgens naar een deel van de tabel achter de eerste rij en wijzigt u hier de inhoud van de kopregel.

6 U kunt het aantal voetregelrijen opgeven door een waarde in het veld**Voetregelrijen** in te voeren.

7 Klik op **OK**. Als de hoogte of breedte van de tabel voldoet aan de Tabeleinde-criteria wordt de tabel opgedeeld in twee of meer gekoppelde tabellen. U kunt de vervolgtabellen op andere plaatsen in de opmaak zetten. Het is mogelijk dat de tabel later breekt als u deze aan het aanpassen bent door de afmetingen van rijen en kolommen te wijzigen en rijen en kolommen toe te voegen.

List of Contributors		
John Smith		
Bob Smith		
Joan Smith		
Eric Smith		

List of Contributors (continued)		
Diane Smith		
Tom Smith		
Denise Smith		
Tina Smith		

List of Contributors (continued)		
Albert Smith		
Dan Smith		
Bill Smith		
Betty Smith		

Een gebroken tabel met een vervolgkopregel

De Tabeleinde-functie werkt twee kanten op: de tabel loopt over met net zoveel subtabellen als nodig is als de tabel groter wordt, terwijl de tabellen weer bij elkaar worden gezet als de tabel kleiner wordt.

Wilt u de koppelingen tussen vervolgtabellen opheffen, selecteer dan een van de vervolgtabellen en kies **Tabel > Maak aparte tabellen**.

Kopregel- en voetregelrijen toevoegen aan tabellen

U kunt specificeren dat kopregel- en voetregelrijen automatisch worden herhaald in het geval van vervolgtabellen. Het kan nog beter, want u kunt zelfs opgeven dat kopregel- en voetregelrijen automatisch moeten worden gesynchroniseerd, zodat eventuele wijzigingen in de tekst zichtbaar zijn in alle vervolgtabellen verspreid over de opmaak.

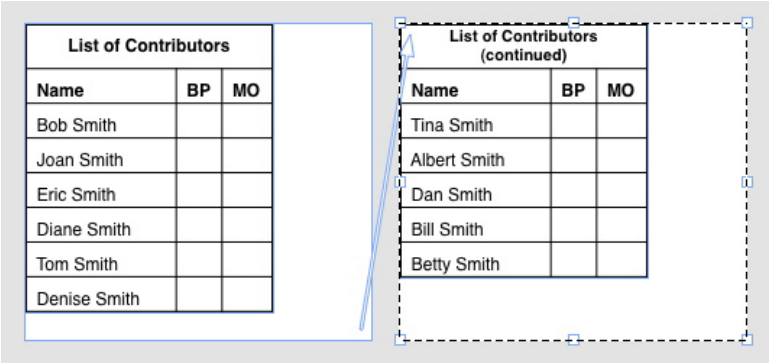

List of Contributors		
Name	BP	MO
Bob Smith		
Joan Smith		
Eric Smith		
Diane Smith		
Tom Smith		
Denise Smith		

List of Contributors (continued)		
Name	BP	MO
Tina Smith		
Albert Smith		
Dan Smith		
Bill Smith		
Betty Smith		

In deze vervolgtabel worden de eerste twee rijen — de tabelkop en de kolomopschriften — herhaald als kopregelrijen in de vervolgtabel. De eerste rij is een vervolgkopregel.

Kopregel- en voetregelrijen voor een tabel worden als volgt gespecificeerd:

1. Stel de tabel in op breken. Raadpleeg "*Tabel handmatig breken*" en "*Tabellen in tekst verankeren*" voor meer informatie.
2. Er zijn twee manieren om kopregel- en voetregelrijen te maken:

   - Om een automatische kopregel te maken, selecteert u de eerste of eerste paar rijen van de tabel en kiest u **Tabel > Herhaal als kopregel**. Om een automatische kopregel te maken, selecteert u de eerste of eerste paar rijen van de tabel en kiest u **Tabel > Herhaal als voetregel**.
   - Kies **Tabel > Tabeleinde**. Het dialoogvenster **Opties tabeleinde** wordt weergegeven. Om het aantal kopregel- en voetregelrijen in te stellen, voert u in de velden **Kopregelrijen** en **Voetregelrijen** waarden in.

Dialoogvenster **Eigenschappen tabeleinde** voor verankerde tabel

Om een tweede kopregel te maken die als onderdeel van een tabel onder de eerste kopregel komt te staan, schakelt u het selectievakje **Vervolgkopregel** in. Als de kopregel van het eerste deel van de tabel bijvoorbeeld "Lijst met bijdragers" is, dan kan de vervolgkopregel "Lijst met bijdragers (vervolg)" zijn. Klik op **Eerste kopregelrij** om de vervolgkopregel te beperken tot de eerste kopregelrij, of klik op **Alle kopregelrijen** om vervolgkopregels voor alle kopregelrijen te maken.

Wanneer u klaar bent, klikt u op **OK**.

3 Om de inhoud van een vervolgkopregel in stellen, gaat u naar een onderdeel van de tabel onder de eerste rij en wijzigt u hier de inhoud van de kopregel.

➡ U kunt het vakje **Herhaal als kopregel** of **Herhaal als voetregel** in het **Tabel**-menu te allen tijde deselecteren om de kopregel- of voetregelrijen uit vervolgtabellen te verwijderen.

➡ Hebt u eenmaal automatische kopregel- en voetregelrijen toegevoegd, dan worden de overgebleven tabelrijen gezien als "celtekstrijen". Via de opties in het **Selecteer**-submenu in het **Tabel**-menu kunt u in iedere vervolgtabel alle **Kopregelrijen**, **Voetregelrijen** en **Celtekstrijen** selecteren om iets aan de vormgeving te doen.

Table Import XTensions-software

U kunt Table Import XTensions-software gebruiken om een tabel in QuarkXPress te maken met een Microsoft Excel-bestand (.xlsx) als de gegevensbron, terwijl u dezelfde QuarkXPress-tabel kunt bijwerken wanneer de gegevens in het Excel-bestand worden gewijzigd. U kunt deze XTensions-module ook gebruiken voor het importeren en bijwerken van grafieken en afbeeldingen vanuit Microsoft Excel.

Wanneer de Table Import XTensions-software actief is of geladen, ziet u de volgende extra items in de QuarkXPress-interface:

- Het vakje **Koppeling naar externe data** is toegevoegd aan het dialoogvenster **Tabeleigenschappen**.
- Het tabblad **Tabellen** is toegevoegd aan het dialoogvenster **Gebruikte**.
- Het tabblad **Grafiek invoegen** is toegevoegd aan het dialoogvenster **Illustratie importeren** en toont alle grafieken die aanwezig zijn in het werkblad.

Tekst en typografie

Tekst is een integraal onderdeel van bijna elke publicatie. Met QuarkXPress kunt u rechtstreeks tekst in uw publicaties maken en bewerken of tekst importeren via de meeste populaire tekstverwerkers. Naast de standaard opties voor het opmaken en bewerken van tekst, heeft QuarkXPress functies als het zoeken en veranderen (vervangen dus) van tekst en zijn specificaties, spellingscontrole, heeft het zijn eigen hulpwoordenboeken en een fontgebruikfunctie voor het maken van globale wijzigingen in de tekstopmaak in het hele project.

Typografie is de kunst van het proberen ervoor te zorgen dat het uiterlijk van uw tekst de sfeer of betekenis van de inhoud op een goede manier overbrengt. Met QuarkXPress kunt u de sfeer van uw tekst bepalen door u de mogelijkheid te geven elk facet van de typografie, inclusief letterfamilies, lettertypes, interlinie en spatiëring, te beheersen.

Het pictogram geeft tekstfuncties aan die als Oost-Aziatische functies worden beschouwd, en die alleen beschikbaar zijn wanneer u de Oost-Aziatische voorkeursinstelling ingeschakeld hebt (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren > Oost-Aziatisch**).

Tekst bewerken

Wilt u tekst invoeren en importeren in actieve tekstkaders, dan gebruikt u het **tekstinhoud**gereedschap. Lettertekens worden ingevoerd op het *tekstinvoegpunt*, dat wordt aangegeven door het knipperende symbool.

Een *artikel* omvat alle tekst in een tekstkader. Als een reeks kaders met elkaar is verbonden, wordt alle tekst in alle kaders één artikel.

U kunt tekst selecteren met behulp van meerdere muisklikken. Dubbelklikken selecteert het woord waarin het tekstinvoegpunt staat; drie maal klikken selecteert de regel waarin het tekstinvoegpunt staat; vier maal klikken selecteert de hele alinea waarin het tekstinvoegpunt staat; en vijf maal klikken selecteert het volledige artikel.

Wanneer u dubbelklikt om een woord te selecteren en u knipt of kopieert het, kijkt het programma naar de context van het woord en voegt automatisch een spatie toe of verwijdert automatisch een spatie wanneer dat nodig is om het woord correct op de nieuwe plaats in te plakken. Deze functie wordt ook wel de Slimme spatie genoemd. Als u aan het woord dat u selecteert interpunctie wilt toevoegen (bijvoorbeeld een punt), dubbelklik dan tussen het woord en het interpunctieteken dat daarnaast ligt.

Functie om tekstkader aan te passen aan tekst

Als de ingevoerde tekst niet in het tekstkader past, verschijnt het tekstoverloopsymbool. Pas de afmetingen van het kader automatisch aan de tekst aan door **Passend in tekstkader** te kiezen in het contextmenu (of het menu **Item**). De functie **Passend in tekstkader** werkt bij tekstkaders van alle afmetingen.

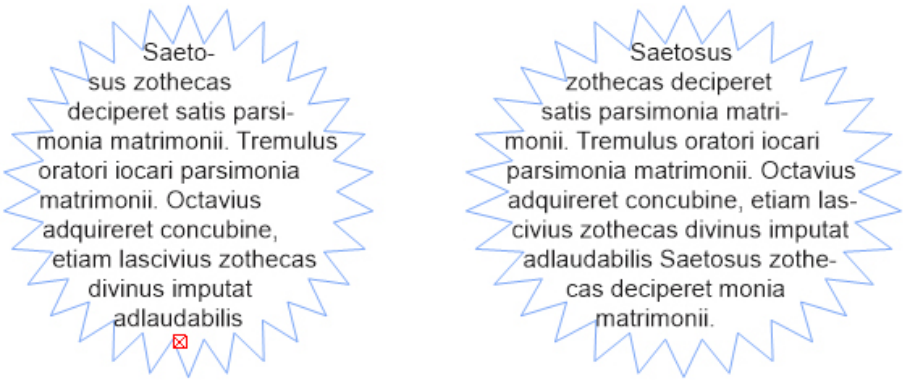

➡ Deze functie is niet beschikbaar bij vergrendelde kaders of wanneer de verhouding van het kader is vergrendeld.

De functie **Passend in tekstkader** kan worden gebruikt voor kaders met overloop of underflow.

De functie **Passend in tekstkader** kan worden gebruikt voor alle soorten tekstkaders, waaronder gekoppelde kaders, kaders met meerdere kolommen en gedraaide kaders. Tevens werkt de functie bij tekst waarop verschillende attributen zijn toegepast en tekst met voet- en eindnoten.

Tekst importeren en exporteren

Als u tekst wilt importeren, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- Selecteer het **tekstinhoud**-gereedschap T, zet het tekstinvoegpunt op de plaats waar u de tekst wilt invoegen en kies vervolgens **Archief/Bestand > Importeer**. Kruis het vakje **Converteer aanhalingstekens** aan om dubbele koppeltekens te converteren naar em-streepjes (kastlijnen) en voet- of inchtekens te converteren naar de typografische apostrof en naar typografische aanhalingstekens. Kruis het vakje **Inclusief typogrammen** aan om typogrammen uit een Microsoft Word-bestand te importeren of om 'XPress Tags' te converteren naar opgemaakte tekst.
- Sleep een tekstbestand uit het bestandssysteem in een tekstkader.
- Sleep een tekstbestand uit een ander programma in een tekstkader.
- Druk op Command/Ctrl en sleep een tekstbestand uit het bestandssysteem naar een illustratiekader of een kader zonder content.
- Druk op Command/Ctrl en sleep tekst vanuit een andere applicatie naar een illustratiekader of een kader zonder content.

Als u content sleept naar een kader dat al tekst of een afbeelding bevat, maakt QuarkXPress een nieuw kader voor de versleepte content. Wilt u in plaats daarvan de bestaande content vervangen, druk dan op Command/Ctrl terwijl u de nieuwe content naar het kader sleept. Als u wilt dat er altijd een nieuw kader wordt gemaakt voor versleepte content, drukt u tijdens het slepen op Option/Alt.

Als alle geïmporteerde tekst niet in het tekstkader past, verschijnt het tekstoverloopsymbool. Nadat u tekst in een kader hebt geïmporteerd, kunt u **Passend in tekstkader** kiezen in het contextmenu (of het menu **Item**). Als **Autom. pag. invoegen** (**QuarkXPress/Bewerk** > **Voorkeuren** > **Printopmaak** > **Algemeen**-paneel) actief is, worden er (wanneer u tekst importeert in een automatisch tekstkader) net zoveel pagina's ingevoegd als nodig om alle tekst een plaatsje te geven.

Als u tekst wilt exporteren, moet u eerst of het tekstinvoegpunt in een tekstkader (als u alle tekst in dat kader wilt opslaan) plaatsen of de tekst die u wilt exporteren selecteren. Kies vervolgens **Archief/Bestand** > **Bewaar tekst**, kies een optie in het keuzemenu **Structuur**, voer een naam in, kies een locatie en klik vervolgens op **Bewaar**.

➡ Kies **Word Document** (Word-document) in het keuzemenu **Format** (Bestandsindeling).

Tekst importeren en exporteren met Unicode-opties

U kunt een tekenset specificeren wanneer u tekst gaat importeren en exporteren. De tekenset specificeert de bytevolgorde die wordt gebruikt voor het weergeven van iedere glyph in de tekst. De opties werken als volgt:

- In het dialoogvenster **Importeer** vindt u een keuzemenu **Tekenset** wanneer een standaardtekstbestand of een "XPress Tags"-tekstbestand is geselecteerd. De software probeert de codering van de geselecteerde tekstbestanden te bepalen en de juiste tekenset toe te kennen. U kunt voor tekst echter een andere optie kiezen.
- In het dialoogvenster **Bewaar tekst** staat een venstermenu **Tekenset** wanneer u een standaardtekstbestand of een "XPress Tags"-tekstbestand exporteert.
- De optie **Aanhalingstekens** blijft rechte aanhalingstekens converteren naar typografische aanhalingstekens en dubbele koppeltekens naar em-streepjes (kastlijnen).

Tekst zoeken en veranderen

Via het **Zoek/Verander**-palet (**Wijzig/Bewerk**-menu) kunt u de standaard zoek-en-vervanghandelingen verrichten. Bovendien kunt dit palet voor het volgende gebruiken:

- Zoeken en veranderen met behulp van jokertekens: Command+Shift+?/Ctrl+Shift+?
- Tekstspecificaties zoeken en veranderen, inclusief typogram, font, corps, kleur en stijl (inclusief OpenType-stijlen)
- Vinden en veranderen op basis van afbrekende of niet-afbrekende spaties/streepjes/afbreektekens in de tekst (d.w.z. u kunt naar alle afbrekende spaties zoeken en ze vervangen door niet-afbrekende spaties.)
- Zoek/vervanghandelingen beperken tot één artikel, of tot een gehele opmaak.

- Zoeken en veranderen gebaseerd op de taal van de lettertekens (zie "*Een taal toekennen aan tekst*")
- Ligaturen zoeken en veranderen
- Speciale tekens zoeken en veranderen (zie "*Codes voor speciale tekens*")
- Nadrukmarkeringen zoeken en veranderen (in Oost-Aziatische configuraties)
- Zoeken in vergrendelde inhoud
- Tekst in voet- en eindnoten zoeken en veranderen. Als u **In voetnoot zoeken** wilt inschakelen, moet u eerst Opmaak selecteren. Als de optie **In voetnoten zoeken** wordt ingeschakeld, wordt de optie **Negeer specificaties** uitgeschakeld. Er kan dan alleen tekst worden gezocht en vervangen.

Houd de Option/Alt-toets ingedrukt om de knop **Zoek volgende** te wijzigen in **Zoek eerste**.

De tekst waarnaar is gezocht tijdens de laatste tien zoekopdrachten, worden opgeslagen in de vervolgkeuzemenu's onder **Zoeken naar** en **Veranderen in**.

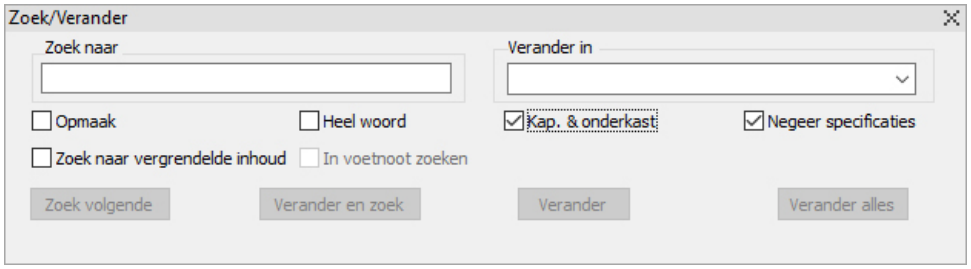

Gebruik het dialoogvenster **Zoek/Verander** om naar tekst te zoeken en deze te vervangen.

Wilt u zoeken en vervangen gebaseerd op opmaakspecificaties, deselecteer dan het vakje **Negeer specificaties**.

Codes voor speciale tekens

U kunt codes voor speciale tekens gebruiken voor het zoeken naar en/of veranderen van speciale tekens. U kunt deze codes ook gebruiken wanneer u conditionele stijlen maakt.

Code	Teken
Tabstop	\t
Nieuwe alinea	\p
Nieuwe regel	\n
Nieuwe kolom	\c
Nieuw kader	\b
Backslash	\\

Code	Teken
Interpunctiespatie	\.
Flexibele spatie	\f
Zacht afbreekteken*	\h
Hier inspringen	\i
Zachte nieuwe regel	\d
Em-spatie	\m
En-spatie	\e
3-per-Em-spatie	\5
4-per-em-spatie	\$
6-per-em-spatie	\^
Cijferspatie	\8
Haarspatie	\{
Smalle spatie	\[
Nulspatie	\z
Woordsamenvoegteken*	\j
Conditionele stijlmarkering (alleen Zoek/Verander)	\r
Voet-/eindnootverwijzing*	\o
Verwijzing inhoudsvariabele*	\v

*Niet van toepassing op conditionele stijlen.

➡ *U kunt alleen zoeken naar Verwijzingsmarkeringen voor voet- of eindnoten of Verwijzingen inhoudsvariabele. U kunt ze niet vervangen.

Werken met voet- en eindnoten

Voet- en eindnoten bestaat uit twee gekoppelde onderdelen: het verwijzingsnummer dat in de tekst wordt weergegeven en de voet- of eindnoottekst die onder aan de tekst wordt weergegeven. Voetnoottekst wordt aan het einde van de pagina gecreëerd. Eindnoottekst staat aan het eind van een artikel.

Wanneer u voet- en eindnoten invoegt of verwijdert, worden ze automatisch genummerd terwijl ze aan de tekst worden toegevoegd of uit de tekst worden verwijderd. Deze nummering start voor elk nieuw artikel opnieuw. U kunt de stijl voor de nummering, de weergave en de opmaak van voet- en eindnoten definiëren.

Voet- en eindnoten kunnen worden toegepast op tekst in een verankerd kader, waaronder geneste verankerde kaders. De voetnoottekst van de verankerde tekst wordt onder aan de pagina weergegeven, de eindnoottekst aan het einde van het document.

Voor voet- en eindnoten gelden de volgende regels:

- Het exporteren van tekst wordt in QuarkXPress voor voet- en eindnoten in geen enkele opmaak ondersteund.
- Elke voet- of eindnoottekst is weer een ander artikel, en daarom kan de gebruiker geen voet- of eindnoottekst samen selecteren.
- Voet- en eindnoten kunnen worden gekopieerd en geplakt binnen hetzelfde project en in andere projecten.
- Voet- en eindnoten kunnen worden geïmporteerd vanuit Microsoft Word-bestanden (.docx).

Voet- en eindnoten invoegen

Ga als volgt te werk om een voetnoot of eindnoot in te voegen:

1. Plaats het tekstinvoegpunt op de plaats waar u het verwijzingsnummer voor de voet- of eindnoot wilt laten verschijnen, of selecteer het woord waarvoor u een voet- of eindnoot wilt toevoegen.
2. Kies **Stijl** > **Voetnoten/Eindnoten**.
3. Selecteer **Voetnoot invoegen**, **Eindnoot invoegen** of **Aangepaste voetnoot/eindnoot** in het keuzemenu. Als u **Aangepaste voetnoot/eindnoot** selecteert, verschijnt het dialoogvenster **Voetnoot/eindnoot invoegen**:

Hier kunt u een voetnootstijl selecteren. U kunt een toegepaste voetnootstijl wijzigen in een andere stijl of in een eindnootstijl, en omgekeerd.
Voet- of eindnoten worden ondersteund voor gekoppelde tekstketens en kaders met meerdere kolommen. Tekst voor een voet- of eindnoot kan over de tekstketen lopen.

Gebruik de optie **Nummering opnieuw starten** om de nummering van een voet- of eindnoot opnieuw te starten.

Gebruik de optie **Aangepaste voetnoot/eindnoot** om een aangepaste markering op te geven als het verwijzingsnummer voor voet- of eindnoten.

4 Typ de voet- of eindnoottekst.

De voet- of eindnoot wordt toegevoegd aan het document.

➡ Wanneer het invoegpunt zich in de voetnoottekst bevindt, kunt u **Stijl** > **Voetnoten/Eindnoten** kiezen en **Terug naar verwijzing** selecteren om terug te keren naar de verwijzingstekst.

➡ U kunt een verwijzingsnummer voor voet- of eindnoten selecteren en naar de bijbehorende voet- of eindnoottekst gaan door **Stijl** > **Voetnoten/Eindnoten** te kiezen en **Ga naar de voetnoot/eindnoot** te selecteren.

➡ U kunt de volgende toetscombinaties gebruiken om voet- of eindnoten in te voegen of terug te gaan naar de verwijzing:

- Voetnoot invoegen: Ctrl+Alt+Shift+F1 (*Windows*); Cmd+Opt+Shift+F1 (*Mac OS X*)
- Eindnoot invoegen: Ctrl+Alt+Shift+F2 (*Windows*); Cmd+Opt+Shift+F2 (*Mac OS X*)
- Terug naar verwijzing: Ctrl+Alt+Shift+F4 (*Windows*); Cmd+Opt+Shift+F4 (*Mac OS X*)

Stijlen voor voetnoot/eindnoot

Als u voetnootscheidingsstijlen wilt toevoegen of bewerken, kiest u **Venster** > **Voetnootstijlen** om het palet **Voetnootstijlen** weer te geven.

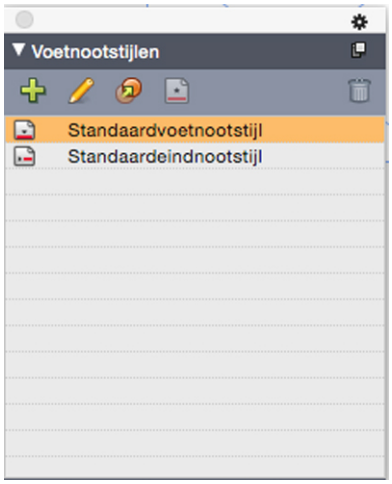

Gebruik het palet **Voetnootstijlen** om voetnootstijlen toe te voegen, te bewerken en te wissen.

Met de knoppen boven aan dit palet kunt u voetnootstijlen toevoegen, bewerken, dupliceren en wissen. U kunt ook een andere voet- of eindnootstijl toepassen op een reeds toegepast verwijzingsnummer voor voet- en eindnoten door op de gewenste stijl in het palet te klikken. U opent het dialoogvenster voor het invoegen van een voet- of eindnoot met de knop **Aangepaste voetnoot/eindnoot** in het palet.

Als u een nieuwe voet- of eindnootstijl wilt toevoegen of een bestaande voet- of eindnootstijl wilt bewerken, kiest u een bestaande voetnootstijl en klikt u op de knop of de knop .

Het dialoogvenster **Voetnootstijl bewerken** wordt weergegeven:

U kunt dit dialoogvenster ook weergeven door **Bewerk > Voetnootstijlen** te kiezen om het dialoogvenster **Voetnootstijlen** te openen. Kies een bestaande voetnootstijl en klik op de knop *Bewerk* of op de knop *Nieuw*.

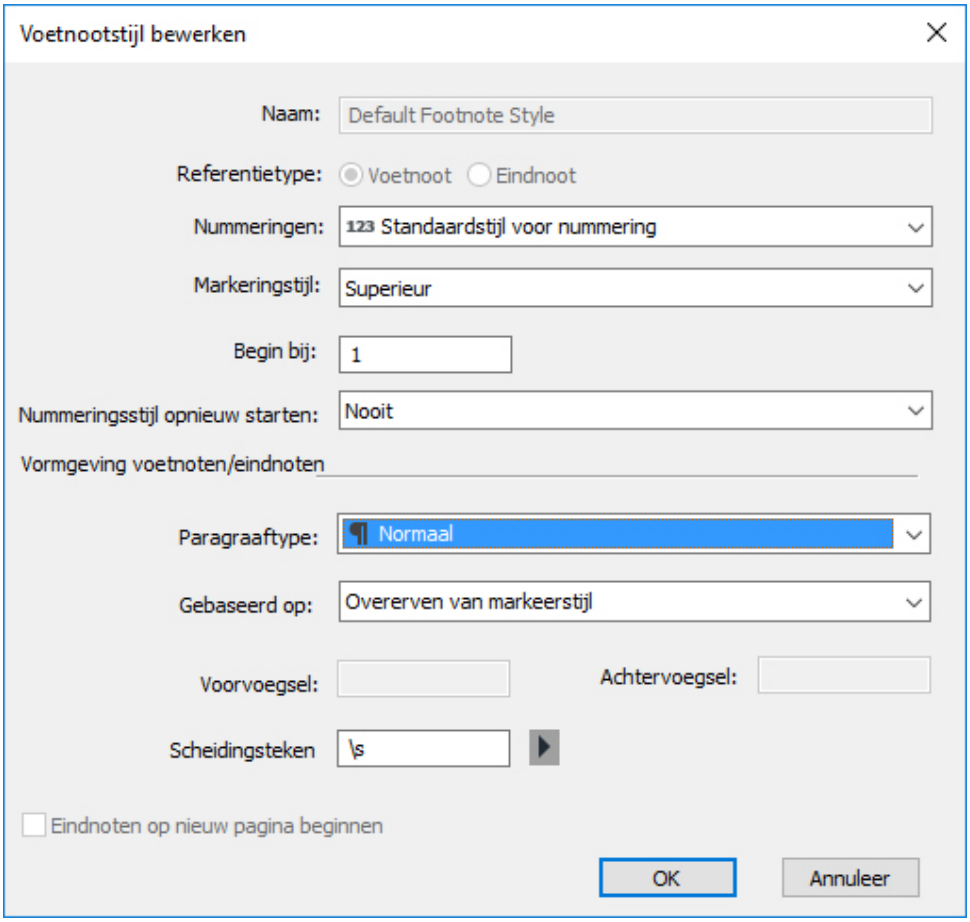

Geef de attributen op voor de voetnoot-/eindnootstijl. De attributen in de bovenste helft van het dialoogvenster worden toegepast op de verwijzingstekst van de voetnoot/eindnoot, de attributen onder de sectie **Opmaak voetnoot/eindnoot** van het dialoogvenster worden toegepast op de feitelijke voetnoottekst:

- **Naam**: Voer in dit veld een naam in, anders gebruikt het programma de standaardnaam 'Nieuwe voetnootstijl'.
- **Type verwijzing**: Geef aan of dit een voetnoot- of een eindnootstijl wordt.
- **Stijl voor nummering**: Selecteer in het keuzemenu **Stijl voor nummering** een nummeringsstijl die wordt toegepast op de verwijzingsnummers voor voet- en eindnoten. Als u een nummeringsstijl wilt maken, raadpleegt u "*Werken met stijlen voor nummering*".

- **Markeringsstijl**: Selecteer in het keuzemenu **Markeringsstijl** een markeringsstijl voor de verwijzingstekst. U kunt kiezen uit 3 opties: **Superieur**, **Inferieur** en **Overnemen van stijl voor nummering**. Als u de optie **Overnemen van stijl voor nummering** selecteert, wordt het teksttypogram dat is toegepast op de geselecteerde nummeringsstijl, ook toegepast als markeringsstijl.
- **Begin bij**: Geef het nummer op dat wordt gebruikt voor de eerste voetnoot in het verhaal. Elk artikel in een **document** begint met hetzelfde **Begin bij**-nummer.
- **Nummering opnieuw starten**: geef op wanneer u de nummering opnieuw wilt starten. Kies **Nooit** als u wilt dat de nummering voor het hele project nooit opnieuw wordt gestart. Kies **Elke pagina** of **Elke sectie** om op te geven wanneer de nummering van voetnoten opnieuw moet worden gestart. Deze optie is alleen beschikbaar voor voetnoten, niet voor eindnoten.
- **Alineastijl**: Als u een alineatypogram aan de voet- of eindnootstijl wilt koppelen, kiest u een optie in het keuzemenu **Alineastijl**. Wilt u een teksttypogram maken, kijk dan bij "*Alineatypogrammen maken en bewerken*."
- **Tekstspecificaties**: Kies **Overnemen van markeringsstijl** om de stijl die is toegepast op het verwijzingsnummer van de voetnoot/eindnoot te behouden. Als u een andere tekenopmaak aan de voetnoot/eindnootmarkering wilt koppelen, kiest u een teksttypogram uit een lijst met teksttypogrammen die beschikbaar zijn in het vervolgkeuzemenu **Tekenopmaak**. Wilt u een teksttypogram maken, kijk dan bij "*Teksttypogrammen maken en bewerken*".
- **Voorvoegsel**: tekst invoeren die u voor de voetnootverwijzing wilt weergeven.
- **Achtervoegsel**: tekst invoeren die u na de voetnootverwijzing wilt weergeven.
- **Spatie**: de scheiding kiezen die u tussen de voet-/eindnootverwijzing en de verwijzingstekst wilt.
- **Eindnoten starten op nieuwe pagina**: Geef op of u de eindnoten wilt starten op een nieuwe pagina of op dezelfde pagina, vlak na het einde van het verhaal. Deze optie is alleen beschikbaar voor eindnoten, niet voor voetnoten. De optie **Eindnoten starten op nieuwe pagina** is standaard uitgeschakeld voor een eindnootstijl.

➡ Als u **Eindnoten starten op nieuwe pagina** selecteert, moet u **Autom. pag. invoegen** in de voorkeuren niet instellen op **Uit**, anders worden er geen eindnoten weergegeven.

➡ De ruimte tussen twee voetnoten/eindnoten kan worden opgegeven met de instellingen **Wit ervoor** en **Wit erna** van het alinea-opmaakprofiel dat is toegepast op de voetnoottekst.

Wanneer u klaar bent, klikt u op **OK**.

➡ Nadat u een voet- of eindnootstijl hebt toegevoegd, verschijnt deze in het dialoogvenster **Voetnootstijl** (**Bewerk** > **Voetnootstijlen**) en in het palet **Voetnootstijlen** (**Venster** > **Voetnootstijlen**). De nieuwe stijl is beschikbaar wanneer u probeert een aangepaste voet- of eindnoot in te voegen in de tekst.

Voetnootstijlen kunnen vanuit een ander project worden toegevoegd

Voetnootscheidingen

Een voetnootscheiding is de lijnscheiding tussen de hoofdtekst en de voetnoottekst. De voetnootscheidingsstijl is een kaderspecificatie en als zodanig kunt u verschillende voetnootscheidingen toepassen op verschillende kaders in hetzelfde verhaal, of op verschillende verhalen in dezelfde opmaak.

Als u voetnootscheidingsstijlen wilt toevoegen of bewerken, kiest u **Bewerk** > **Voetnootstijlen** om het dialoogvenster **Voetnootstijlen** weer te geven.

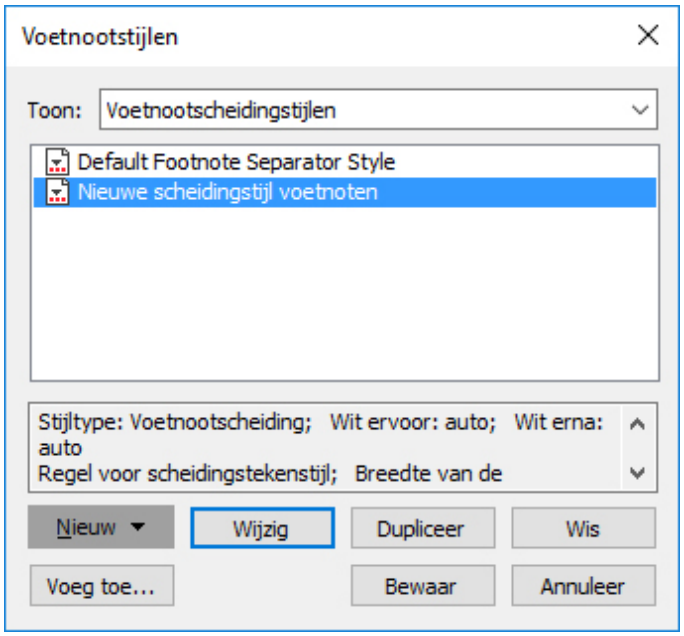

Selecteer **Standaard voetnootscheidingsstijl** in het keuzemenu onder **Toon:**. De bestaande voetnootscheidingsstijlen worden getoond. Kies een bestaande voetnootscheidingsstijl en klik op de knop *Bewerk* of *Dupliceer*, of op de knop *Nieuw*.

Het dialoogvenster **Voetnootscheidingsstijl bewerken** wordt weergegeven:

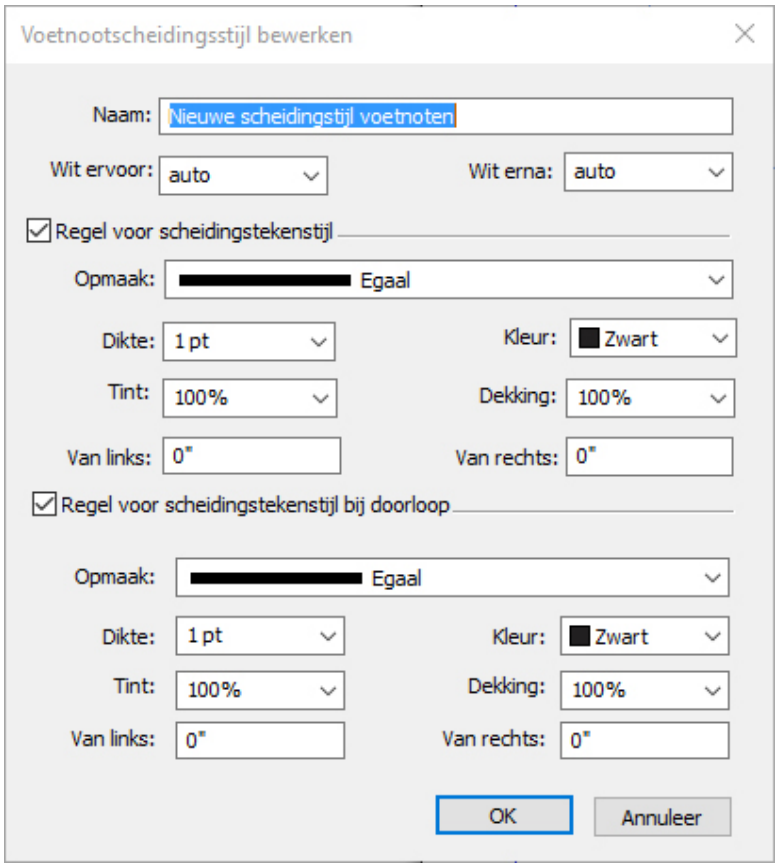

Geef de attributen op voor de voetnootscheidingsstijl:

- **Naam**: Voer in dit veld een naam in, anders gebruikt het programma de standaardnaam 'Nieuwe standaardvoetnootscheidingsstijl'.
- **Wit ervoor**: Geef de gewenste witruimte boven de scheiding op (tussen de platte tekst en de scheiding).
- **Wit erna**: Geef de gewenste witruimte onder de scheiding op (tussen de scheiding en de platte tekst).
- **Regel voor scheidingsstijl**: Schakel deze optie in om attributen voor de hoofdscheidingsstijl op te geven.

➡ Als dit selectievakje niet is ingeschakeld, wordt er geen scheiding weergegeven tussen de tekst en de voetnoot.

- **Regel voor doorlopende scheidingsstijl**: Schakel deze optie in om de attributen van de scheidingsstijl op te geven voor het geval dat de voetnoot doorloopt naar een volgende pagina of kolom.

➡ Als dit selectievakje is ingeschakeld en de tekst van de voetnoot doorloopt naar de volgende pagina of kolom, wordt er geen scheiding weergegeven tussen de tekst en de voetnoot op de tweede pagina of kolom.

- **Tekststijl**: Selecteer een lijnstijl voor de scheiding in het keuzemenu **Stijl**.
- **Dikte**: Selecteer een dikte of typ een waarde voor de dikte van de scheiding in het vervolgkeuzemenu **Dikte**.

- **Kleur**: Selecteer een kleur voor de scheiding in het keuzemenu **Kleur**.
- **Tint**: Selecteer een dikte of typ een waarde voor de dikte van de scheiding in het vervolgkeuzemenu **Dikte** met behulp van de schuifregelaar.
- **Dekking**: Selecteer een dekking of typ een waarde voor de dekking van de scheiding in het vervolgkeuzemenu **Dekking** met behulp van de schuifregelaar.
- **Van links**: Geef de afstand voor de linkerinspringing van de scheiding op. Deze waarden kunnen vast zijn of relatief (in de vorm van een percentage van het tekstvak).
- **Van rechts**: Geef de afstand voor de rechterinspringing van de scheiding op. Deze waarden kunnen vast zijn of relatief (in de vorm van een percentage van het tekstvak).

Wanneer u klaar bent, klikt u op **OK**.

➡ Nadat u een voetnootscheidingsstijl hebt toegevoegd, wordt deze weergegeven in het dialoogvenster **Voetnootstijlen** (**Bewerk > Voetnootstijlen**).

Als u de nieuwe voetnootscheidingsstijl wilt toepassen, kiest u **Stijl > Voetnootscheidingsstijl** en selecteert u de nieuwe stijl.

De spelling controleren

Wilt u de spelling controleren, dan kiest u een optie in het submenu **Functies > Controleer spelling**: **Woord**, **Artikel** of **Opmaak**. Het **Controleer spelling**-palet verschijnt.

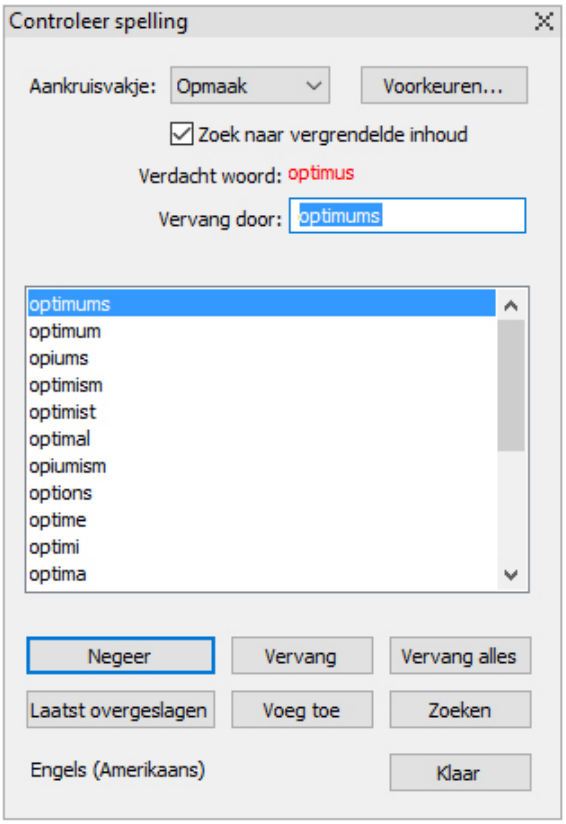

Controleer spelling-palet

Wilt u het bereik van de spellingcontrole veranderen, dan kiest u een optie uit het keuzemenu **Controleer**. U kunt een keuze maken uit de opties **Woord**, **Selectie**, **Eind van artikel**, **Artikel** of **Opmaak**. Als u Opmaakt kiest, slaat de spellingcontrole toegepaste basispagina-items over en controleert de spellingcontrole de basispagina(s) nadat de spelling op alle opmaakpagina's is gecontroleerd.

Wilt u de spelling in vergrendelde tekstkaders, cellen en tekstpaden controleren, schakel dan het selectievakje **Zoek naar vergrendelde inhoud** in. De spellingcontrole start altijd vanaf het tekstinvoegpunt.

Klik op **Start** om een spellingcontrole te starten. Wilt u de spelling vanaf het begin van de actieve tekst controleren, druk dan op Shift+klik **Start**.

Wilt u een verkeerd gespeld woord vervangen, typ dan de correct spelling in het veld **Vervang door** of kies het correcte woord in de lijst en klik vervolgens op **Vervangen**. Wilt u alle verkeerd gespelde woord vervangen, dan klikt u op **Verander alles**.

Wilt u suggesties voor het woord in het veld **Vervang door** opzoeken, dan klikt u op **Opzoeken**.

Wilt u het geselecteerd woord overslaan, dan klikt u op **Overslaan**. Nadat u een woord hebt overgeslagen, wordt de knop **Laatst overgeslagen** ingeschakeld. Als u op deze knop klikt, gaat u terug naar het laatste woord dat u hebt overgeslagen. De geschiedenis voor overgeslagen items wordt alleen tijdens de huidige spellingcontrole bewaard.

Wilt u het woord in het veld **Vervang door** aan een hulpwoordenboek toevoegen, klik dan op **Voeg toe**. Als er geen hulpwoordenboek geopend is, dan kunt u er een selecteren of maken nadat u op **Voeg toe** hebt geklikt. Wilt u alle verdachte woorden

aan een open hulpwoordenboek toevoegen, dan drukt u op Option+Shift/Alt+Shift en vervolgens op **Voeg alle toe**.

Klik op **Gereed** om het **Controleer spelling**-palet te sluiten.

➡ Tijdens de spellingcontrole worden alleen tekstvakken op zichtbare lagen gecontroleerd.

➡ U kunt buiten het **Controleer spelling**-palet klikken en naar het palet terugkeren om een nieuwe spellingcontrole uit te voeren.

➡ Wilt u de veranderingen uit het **Controleer spelling**-palet ongedaan maken, dan kiest u **Bewerk > Tekstverandering ongedaan maken**.

➡ Klik op **Voorkeuren** om de voorkeuren van de spellingcontrole weer te geven. Zie "*Voorkeuren - Programma - Spellingcontrole*" voor meer informatie.

Hulpwoordenboeken

Om te voorkomen dat een woord tijdens de spellingscontrole wordt gemarkeerd als niet-herkend, maakt u een *hulpwoordenboek* aan waaraan u het desbetreffende woord toevoegt. Ga als volgt te werk om een hulpwoordenboek aan te maken:

- *(Windows)* Kies **Functies > Hulpwoordenboek**, voer een naam in en klik vervolgens op **Nieuw**
- *(Mac OS X)* Kies **Functies > Controleer spelling> Hulpwoordenboek**, voer een naam in en klik vervolgens op **Nieuw**

U voegt als volgt woorden toe aan een hulpwoordenboek:

- *(Windows)* Kies **Functies > Bewerk hulpwoordenboek**
- *(Mac OS X)* Kies **Functies > Controleer spelling> Bewerk hulpwoordenboek**

➡ Vanaf QuarkXPress 2015 worden hulpwoordenboeken opgeslagen in .xml-indeling. Gebruikers kunnen nog steeds documenten van een oudere versie en hulpwoordenboeken openen in QuarkXPress 2016, maar deze woordenboeken worden geconverteerd naar .xml-indeling.

Er kan bij een artikel slechts één hulpwoordenboek tegelijk zijn geopend. Een hulpwoordenboek blijft gerelateerd aan een artikel totdat u in het dialoogvenster **Hulpwoordenboek** klikt op **Sluit** of als u een ander hulpwoordenboek opent.

Hulpwoordenboeken worden op uw harde schijf opgeslagen als afzonderlijke bestanden. Het pad naar het hulpwoordenboek van een artikel wordt bewaard bij het project, dus als u een hulpwoordenboek naar een andere map of ander volume verplaatst, zal het programma het niet kunnen vinden.

Wilt u een hulpwoordenboek maken of openen maar niet het **Controleer spelling**-palet sluiten, dan klikt u terwijl een woord dat u wilt behouden gemarkeerd is op **Voeg toe**.

Wilt u alle verdachte woorden aan een open hulpwoordenboek toevoegen, dan drukt u op Option+Shift/Alt+Shift en vervolgens op **Voeg alle toe**.

Aantal woorden en tekens

Als u het aantal een woorden of lettertekens in een opmaak of artikel wilt weergeven, kiest u een optie in het submenu **Functies > Aantal woorden en tekens**: **Opmaak** of **Artikel**. De optie **Artikel** is alleen beschikbaar als er een artikel is geselecteerd.

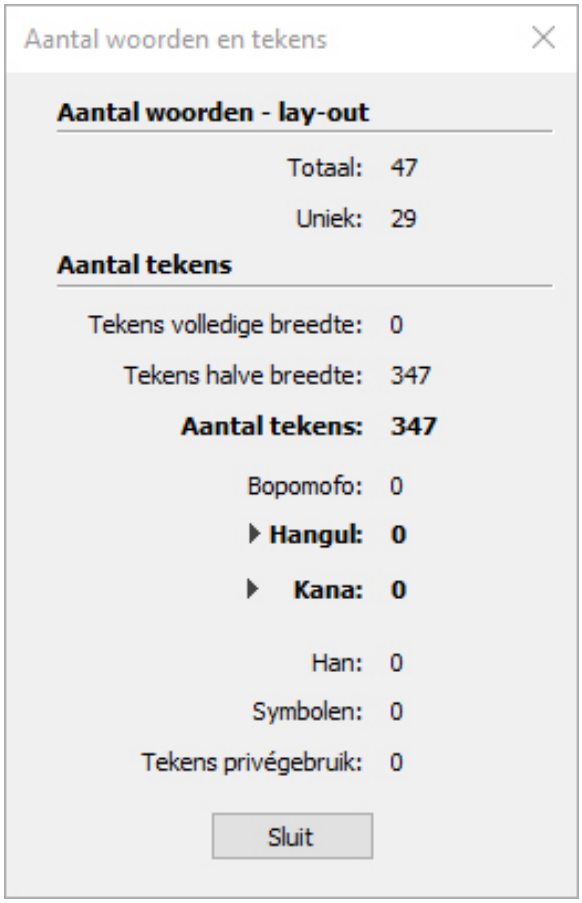

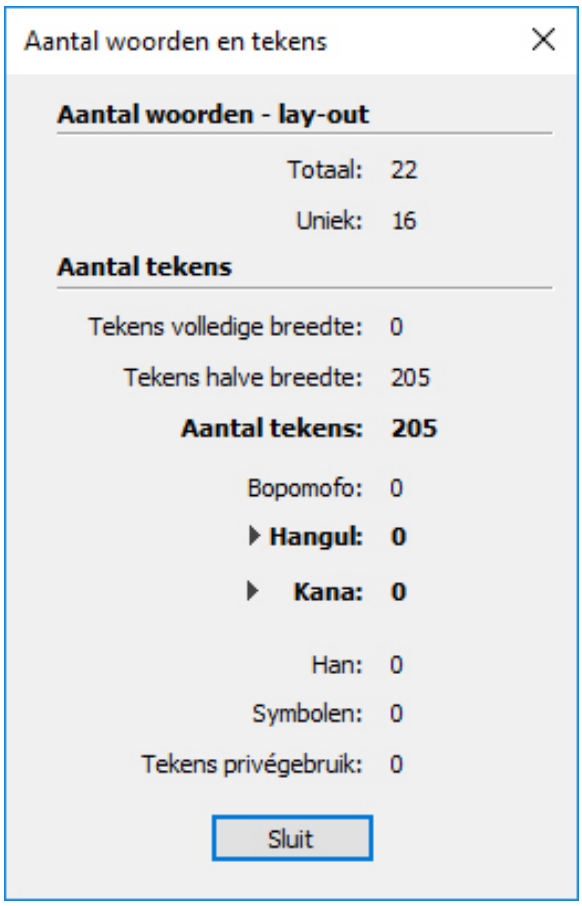

Dialoogvenster **Aantal woorden en tekens**

Het gebied **Aantal woorden** geeft het totaalaantal unieke woorden in het artikel of de opmaak weer.

Het gebied **Aantal tekens** geeft het totaalaantal tekens en specifieke taaltekens in het artikel of de opmaak weer.

Persoonlijke tekens zijn unieke binnen het bereik van de Unicode-tekenset specificeerde tekens die door individuele gebruikers, organisaties en softwarefabrikanten die geen onderdeel zijn van het ISO and Unicode Consortium, zijn ingesteld.

Tekstspecificaties toekennen

Met QuarkXPress hebt u teken-voor-teken een exacte controle over de vormgeving van tekst.

Een font toekennen

Als u een font wilt toekennen aan geselecteerde tekst, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- Kies **Opmaak** > **Font** en kies een font in het submenu.
- *(Alleen Windows)*: Open het dialoogvenster **Tekstspecificaties** (**Opmaak** > **Tekstspecificaties**) en kies een font in het **Font**-menu.

- Kies een font in het keuzemenu **Font** op het tabblad **Home/Klassiek** of **of het tabblad Tekst/Tekstspecificaties** van het **Parameter**-palet.
- Druk op Command+Option+Shift+M/Ctrl+Alt+Shift+M om rechtstreeks naar het fontveld te gaan in het **Parameter**-palet, voer de eerste tekens in van de fontnaam totdat deze wordt herkend en druk vervolgens op Return/Enter.

Uw meest recent gebruikte fonts worden bovenin de fontlijst weergegeven.

(Alleen Windows): Als u in de fontmenu's een voorvertoning van het font wilt zien, schakelt u het selectievakje **Toon in Font-menu** in het **Fonts**-paneel van het dialoogvenster **Voorkeuren** in (menu **QuarkXPress/Wijzig**). Druk op Shift om deze voorkeursinstelling tijdelijk op te heffen.

(Alleen Mac OS X): QuarkXPress toont automatisch een voorvertoning van alle letterfamilies in de fontpop-ups. Druk op Shift om deze voorkeursinstelling tijdelijk op te heffen.

Een corps kiezen

U kunt corpsen toekennen variërend van 2 t/m 16128 punten. Als u een corps wilt toekennen aan geselecteerde tekst, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- Kies **Opmaak > Corps** en kies een corps in het submenu.
- Klik op het pijltje naast het huidige corps om een schuiflijst met corpsen te openen, waar u vervolgens een corps kunt kiezen of zelf een nieuw corps kunt invoeren.
- Gebruik een van onderstaande toetsopdrachten.

Mac OS X

- Vergroten met 1 pt: Command+Option+Shift+>
- Verkleinen met 1 pt: Command+Option+Shift+<
- Vergroten in vaste stappen: Command+Shift+>
- Verkleinen in vaste stappen: Command+Shift+<

Windows

- Vergroten met 1 pt: Ctrl+Alt+Shift+>
- Verkleinen met 1 pt: Ctrl+Alt+Shift+<
- Vergroten in vaste stappen: Ctrl+Shift+>
- Verkleinen in vaste stappen: Ctrl+Shift+<

Opmaakstijlen toekennen

Als u een opmaakstijl wilt toekennen aan geselecteerde tekst, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- Kies **Opmaak > Stijl** en kies een stijl in het submenu.

- *(Alleen Windows)*: Kies **Opmaak > Tekstspecificaties** en klik op de vakjes onder **Tekststijlen**.
- Kies een stijl in het keuzemenu **Stijlen** in het **Parameter**-palet. Pas vette en cursieve stijlen toe met behulp van de symbolen/pictogrammen links van het keuzemenu **Stijlen**. Wilt u alle stijlen uit geselecteerde tekst verwijderen, dan kiest u **Alle stijlen verwijderen** in het keuzemenu **Stijlen**.

Intrinsieke fonts zijn aparte in fontfamilies geïntegreerde fontstijlen zoals "Times New Roman MT Std Bd" uit de fontfamilie "Times New Roman MT Std".

Gesimuleerde fonts zijn platte intrinsieke fonts die zijn aangepast om vet, cursief of vetcursief te simuleren. Als een fontfamilie geen vet- of cursiefvariatie als apart intrinsiek font bevat, kunt u de vet- en cursiefstijlen toepassen zodat uw besturingssysteem een *transformatie* kan uitvoeren om een vette of cursieve vertaling van het font te maken. Wat u dan krijgt is een gesimuleerd font.

Als u vet op een plat font toepast, probeert het programma eerst een intrinsieke vette versie van het font te zoeken, en als het zo´n font niet kan vinden maakt het een gesimuleerde vette versie van het font.

In opmaken zijn gesimuleerde fonts te herkennen aan waarschuwingspictogrammen omdat gesimuleerde fonts uitvoerproblemen kunnen veroorzaken. Gesimuleerde fonts zijn te herkennen aan de waarschuwingspictogrammen in het **Parameter**-palet, het **Glyphs**-palet, het dialoogvenster **Tekstspecificaties**, het submenu **Opmaak > Tekststijl**, het dialoogvenster **Wijzig teksttypogram**, het **Verander in**-gebied van het **Zoek/Verander**-palet, het **Fonts**-paneel van het dialoogvenster **Gebruikte** (menu **Functies**), het dialoogvenster **Vervang font** dat via het dialoogvenster **Gebruikte** toegankelijk is en het tabblad **Tekstspecificaties** van het dialoogvenster **Rubi**.

Kleur, tint en dekking toekennen

Als u een kleur, tint en dekking wilt toekennen aan geselecteerde tekst, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- Kies uw opties in de submenu's **Opmaak > Kleur**, **Opmaak > Tint** en **Opmaak > Dekking**.
- Open het **Kleuren**-palet (**Venster > Toon kleuren**), klik op een kleur, en kies vervolgens **Tint** en **Dekking** en voer de gewenste waarden in.
- Gebruik de selectieregelaars voor kleur, tint en dekking op het tabblad **Home/Klassiek** of het tabblad **Tekstspecificaties** van het **Parameter**-palet.

Tekst horizontaal of verticaal aanpassen

Als u geselecteerde tekst horizontaal of verticaal wilt aanpassen, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- *(Alleen Windows)*: Kies **Opmaak > Hor./Vert. aanpassen**, kies **Horizontaal** of **Verticaal** in het keuzemenu **Schaal**, voer in het veld een waarde in en klik vervolgens op **OK**.

- Kies **Schaal tekst horizontaal** of **Schaal tekst verticaal** op het tabblad **Tekst/Tekstspecificaties** van het **Parameter**-palet en voer een waarde in het veld in.
- Gebruik een van onderstaande toetsopdrachten. Als er een stuk tekst is geselecteerd dat zowel horizontaal als verticaal is aangepast, zullen de toetsopdrachten de tekst overeenkomstig vergroten of verkleinen.

➡ U kunt niet gelijktijdig horizontale en verticale aanpassingswaarden toekennen.

Mac OS X

- Versmal 5%: Command+[
- Verbreed 5%: Command+]
- Versmal 1%: Command+Option+[
- Verbreed 1%: Command+Option+]

Windows

- Versmal 5%: Ctrl+[
- Verbreed 5%: Ctrl+]
- Versmal 1%: Ctrl+Alt+[
- Verbreed 1%: Ctrl+Alt+]

Basislijnverschuiving toekennen

U kunt tekst onder of boven hun basislijn zetten zonder de ruimte tussen de alinea's te beïnvloeden. Een positieve waarde schuift de tekst omhoog, terwijl een negatieve waarde de tekst omlaag schuift. Als u basislijnverschijving wilt toekennen aan geselecteerde tekst, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- *(Alleen Windows)*: Kies **Opmaak > Verschuif basislijn**, voer in het veld **Verschuif basislijn** een waarde in en klik vervolgens op **OK**.
- Voer in het veld **Basislijn** op het tabblad **Tekst/Tekstspecificaties** van het **Parameter**-palet een waarde in.
- Gebruik een van onderstaande toetsopdrachten.

Mac OS X

- Omlaag 1 pt: Command+Option+Shift+-
- Omhoog 1 pt: Command+Option++

Windows

- Omlaag 1 pt: Ctrl+Alt+Shift+9
- Omhoog 1 pt: Ctrl+Alt+Shift+0

Nadruk toekennen

Om een nadrukteken aan een teken toe te kennen, selecteert u het teken en klikt u op het keuzemenu **Nadrukteken** op het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** van het **Parameter**-palet om de nadruktekenopties weer te geven. Klik vervolgens op een van de opties. Deze opties zijn ook beschikbaar in het keuzemenu **Nadrukteken** onder **Opmaak** > **Stijl**. In Windows zijn deze opties ook beschikbaar in het keuzemenu **Nadrukteken** in het palet **Tekstspecificaties (Opmaak** > **Teken)**.

Halfbrede tekens specificeren

U houdt halfbrede tekens (bijv. Romeinse lettertekens) als volgt horizontaal in een verticaal artikel:

- *(Alleen Windows)* Schakel het selectievakje **Halfbrede tekens rechtop houden** in het dialoogvenster **Tekstspecificaties (Opmaak** > **Teken)** in.
- *(Alleen Mac OS X)* Schakel het selectievakje **Halfbrede tekens rechtop houden** op het tabblad **Teken** van het **Parameter**-palet in.

Tekens tellen

Het dialoogvenster **Aantal tekens** menu **Functies** geeft een overzicht van het aantal tekens in het actieve artikel met volledige en halve breedte en het aantal Bopomofo-, Hangul-, Kana-, en Han-lettertekens. Het geeft ook een overzicht van het aantal symbolen en persoonlijke tekens die in het geselecteerde artikel worden gebruikt.

Werken met fontsets

Met fontsets kunt u instellen hoe verschillende soorten tekensets — zoals Alfabetisch (Romeins) en Han-lettertekens — moeten worden weergegeven wanneer deze samen in een tekst staan.

In het dialoogvenster **Edit Font Set** (Bewerk fontset) **(Bewerk** > **Fontsets)** kunt u een nieuwe fontset maken. Elke fontset bestaat uit een reeks fonttypes met zijn eigen instellingen.

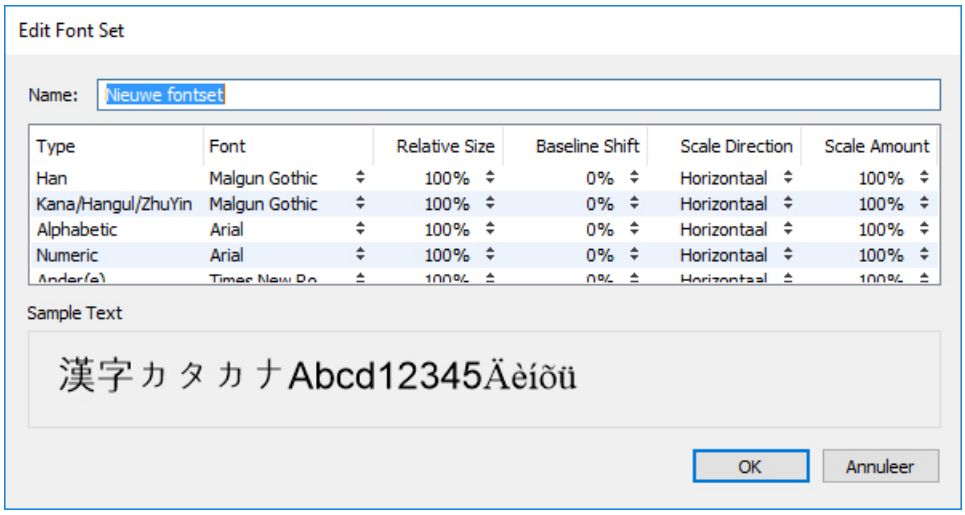

Gebruik het dialoogvenster **Edit Font Set** (Bewerk fontset) om een fontset te configureren.

Voor elk fonttype in een fontset kunt u het volgende instellen:

- **Font**: Hier kunt u voor elk type lettertekengroep een font specificeren.
- **Relatieve afmetingen**: Hier kunt u de relatieve afmetingen van elke font specificeren, op basis van het corps dat in de opmaak worden gebruikt. Als het corps in uw opmaak bijvoorbeeld 12 punten is en u een relatieve afmeting van 200% instelt, wordt het font als 24 punten weergegeven.
- **Basislijnverschuiving**: Hiermee specificeert u een waarde om het font vanaf de basislijn ervan te vergroten of te verkleinen.
- **Scale Direction (Schaalrichting)**: Hiermee kunt u het font horizontaal of verticaal schalen.
- **Scale Amount (Schalen met)**: Hiermee kunt u de horizontale en verticale schaling instellen.

Onder **Sample Text** (Voorbeeldtekst) in het dialoogvenster worden voorbeelden van elk van de fonts uit de fontset weergegeven.

U kunt een fontset op dezelfde manier aan tekst toekennen als dat u een font aan tekst moet toekennen. Selecteer gewoon de tekst en kies een fontset in het keuzemenu in het **Parameter**-palet. Fontsets worden boven in de lijst weergegeven.

Wilt u een fontset aan een project toevoegen, gebruik dan de knop **Voeg toe** in het dialoogvenster **Fontsets** (**Bewerk** > **Fontsets**).

Werken met gegroepeerde tekens

Via het dialoogvenster **Tekens groeperen** (menu **Opmaak**) kunt u een groep horizontale tekens, zoals Latijnse lettertekens, laten opnemen in een verticaal geschreven tekst. Gegroepeerde tekens worden altijd horizontaal weergegeven en breken niet af aan het eind van een regel. Een reeks geselecteerde tekens groeperen:

1. Selecteer **Opmaak** > **Tekens groeperen**.
2. Selecteer **Verticaal** of **Horizontaal** in de vervolgkeuzelijst **Schalen**. Voer in het veld rechts van de vervolgkeuzelijst **Schalen** een percentage in.
3. Als u ook de tekenafstand wilt wijzigen, voer dan een waarde in in het veld **Hoeveelheid afspatiëren/vast**.
4. Klik op **OK**.

Tekens op een regel uitlijnen

Met de functie Tekstuitlijning kunt u via verscheidene opties kleine tekens op een tekstregel uitlijnen met de grote tekens op dezelfde tekstregel. U kunt tekens uitlijnen op basis van hun basislijnen, hun em-kaders of ICF-kaders.

Em-kaders zijn de begrenzende kaders van tekens. Het *ICF -kader* (Ideographic Character Face) is een begrenzing binnen het em-kader waarbuiten een glyph niet kan lopen. De ICF-kaders zorgen ervoor dat de glyphs in een Oost-Aziatische tekst elkaar niet raken. Het rode gebied in onderstaande afbeelding geeft de begrenzingen van het em-kader weer. Het gele gebied geeft het ICF-kader weer.

Rood geeft het em-kader weer. Geel geeft het ICF-kader weer.

Ga als volgt te werk om kleinere tekens met de grootste tekens op dezelfde tekstregel uit te lijnen:

- Kies een optie in het submenu **Opmaak > Tekstuitlijning**.
- *(Alleen Windows):* Kies **Opmaak > Alineaspecificaties** en kies een optie in het keuzemenu **Tekenuitlijning** op het tabblad **Alineaspecificaties**.
- *(Alleen Mac OS X):* Kies een optie in het keuzemenu **Tekenuitlijning** op het tabblad **Alinea** van het **Parameter**-palet.

De uitlijnopties zijn:

- **ICF-kader boven**: Lijnt kleine tekens uit met de bovenkant van het ICF-kader.
- **Em-kader boven**: Lijnt kleine tekens uit met de bovenrand van het em-kader van het grootste teken op een horizontale tekstregel.
- **Em-kader onder**: Lijnt kleine tekens uit met de onderrand van het em-kader van het grootste teken op een horizontale tekstregel.
- **Em-kader midden**: Lijnt kleine tekens uit met het midden van het em-kader van het grootste teken.
- **Em-kader rechts**: Lijnt kleine tekens uit met de rechterrand van het em-kader van het grootste teken op een verticale tekstregel.
- **Em-kader links**: Lijnt kleine tekens uit met de linkerrand van het em-kader van het grootste teken op een verticale tekstregel.
- **Romeinse basislijn**: Lijnt kleine tekens uit met de basislijn van het grootste teken.
- **ICF-kader onder**: Lijnt kleine tekens uit met de onderkant van het ICF-kader.

Voorbeelden van horizontale tekstuitlijning

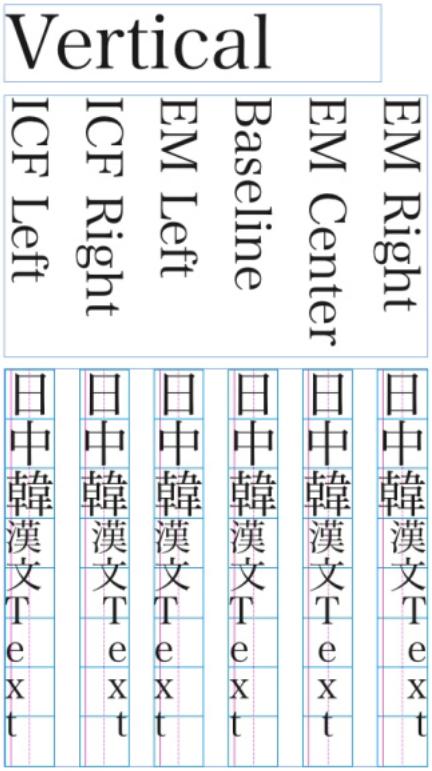

Voorbeelden van verticale tekstuitlijning

Meerdere tekstspecificaties toekennen

U kunt alle tekstspecificaties in één keer bekijken via het dialoogvenster **Tekstspecificaties** (**Opmaak > Teken)** in *Windows*, of via het tabblad **Alinea** van het **Parameter**-palet in *Mac OS X*.

Lege velden en grijze selectievakjes geven aan dat meerdere stijlen aan geselecteerde tekst zijn toegekend. Als bijvoorbeeld het **Font**-veld leeg is, zijn er aan de geselecteerde tekst meerdere fonts toegekend.

Als u in een leeg veld een waarde invoert, wordt die waarde toegekend aan alle geselecteerde tekst. Als u een aankruisvakje selecteert of deselecteert, wordt de desbetreffende stijl toegekend aan of verwijderd uit alle geselecteerde tekst.

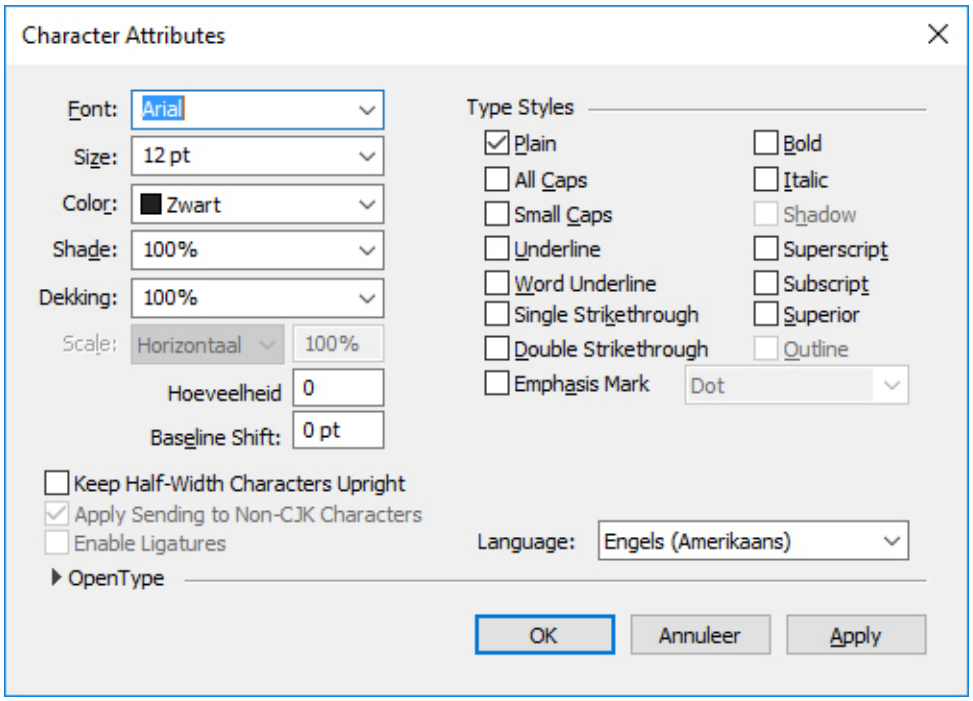

Gebruik het dialoogvenster **Tekstspecificaties** om tekst vorm te geven.

Alineaspecificaties toekennen

Alineaspecificaties zijn vormgevingsopties die van toepassing zijn op een alinea als geheel. Dit houdt in instellingen voor uitlijning, inspringingen, interlinie en tabstops. Wilt u attributen aan geselecteerde alinea's toekennen, gebruik dan het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** van het **Parameter**-palet. In Windows kunt u ook het dialoogvenster **Alineaspecificaties** *(alleen Windows)* (**Opmaak > Alineaspecificaties**) gebruiken.

U kunt iedere toegekende alineaspecificatie kopiëren van de ene alinea naar andere alinea's in hetzelfde kader of dezelfde tekstketen. Om alineaspecificaties te kopiëren, selecteert u de alinea of de reeks alinea's die u wilt wijzigen, waarna u op Option+/Alt+Shift drukt terwijl u ergens klikt in de alinea met de specificaties die u wilt kopiëren. Door alineaspecificaties op deze manier te kopiëren, zullen in tekstspecificaties geen wijzigingen plaatsvinden.

De uitlijning instellen

U kunt kiezen uit vijf opties voor het uitlijnen van alinea's: Links, Gecentreerd, Rechts, Uitgevuld en Geforceerd. De optie **Geforceerd** lijnt alle regels tussen de rechter- en

linkerinspringing uit, identiek aan de optie **Uitgevuld**, met dien verstande dat ook de laatste regel wordt uitgevuld (als er aan het eind van de alinea een harde return staat).

Als u een uitlijnoptie wilt instellen voor geselecteerde tekst, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- Kies een uitlijnoptie in het submenu **Opmaak > Uitlijning**.
- Klik op een uitlijnpictogram op het tabblad **Home/Klassiek** of op het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** van het **Parameter**-palet.
- Gebruik een van onderstaande toetsopdrachten.

Mac OS X

- Links : Command+Shift+L
- Gecentreerd : Command+Shift+C
- Rechts : Command+Shift+R
- Uitgevuld : Command+Shift+J
- Geforceerd : Command+Option+J

Windows

- Links : Ctrl+Shift+L
- Gecentreerd : Ctrl+Shift+C
- Rechts : Ctrl+Shift+R
- Uitgevuld : Ctrl+Shift+J
- Geforceerd : Ctrl+Alt+Shift+J

De kantlijnen specificeren

U kunt de inspringingen voor geselecteerde alinea's op de volgende manieren specificeren:

- Gebruik het submenu **Opmaak > Uitlijning**
- *(Alleen Windows)*: Gebruik het dialoogvenster **Alineaspecificaties** (**Opmaak > Alineaspecificaties**)
- Gebruik het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** van het **Parameter**-palet

Gebruik de volgende velden om de inspringingen te specificeren:

- Om op te geven hoever een alinea moet inspringen vanaf de linkerkant van een kader of een kolom, moet u in het veld **Inspr. links** de gewenste waarde invoeren.
- Om op te geven hoever de eerste regel in een alinea moet inspringen vanaf de waarde ingevoerd onder **Inspr. links** moet u in het veld **Inspr. 1e regel** de gewenste waarde invoeren. Let op: de **Inspr. 1e regel**-inspringing is relatief ten opzichte van de **Inspr. links** toegepast op een alinea. Als u bijvoorbeeld een **Inspr. links**

opgeeft van 1,27 cm en voor **Inspr. 1e regel** een waarde van 1,27 cm, dan begint de eerste regel op een afstand van 2,54 cm vanaf de linkerkant van het tekstkader.

- Om op te geven hoever een alinea moet inspringen vanaf de rechterkant van een kader of een kolom, moet u in het veld **Inspr. rechts** de gewenste waarde invoeren. Klik op **OK**.
- Om een hangende ofte wel negatieve inspringing te maken, specificeert u eerst een positieve **Inspr. links** en een negatieve **Inspr. 1e regel**, of u sleept de inspringsymbolen/pictogrammen op de liniaal naar de gewenste plaats. In **Windows** kunt u de knop **Pas toe** op het tabblad **Alineaspecificaties** in het dialoogvenster **Alineaspecificaties** (**Opmaak > Alineaspecificaties**) gebruiken als u wat wilt experimenteren met een negatieve inspringing.

Naast het instellen van de negatieve inspringing in een alineaspecificatie, kunt u ook een speciaal teken invoeren om alle tekstregels tot en met de volgende harde return vanaf dat punt te laten inspringen. Druk op Command+\ (MacOS X) of Ctrl+\ (Windows) om het Hier inspringen-teken in te voeren. (Het Hier inspringen-teken is een onzichtbaar letterteken; als u onzichtbare tekens wilt zien, kiest u **Beeld > Onzichtbare tekens** (Command+I/Ctrl+I.))

Uitlijning en inspringingen worden beide berekend aan de hand van de waarde die in het veld **Tekstafstand** op het tabblad **Tekst** in het dialoogvenster **Wijzig** (menu **Item**) van Windows gespecificeerd is, of aan de hand van de waarde in het veld **Tekstafstand** op het tabblad **Tekstkader** van het **Parameter**-palet. De waarde bij **Tekstafstand** heeft invloed op de vier zijden van een tekstkader, maar niet op de binnenste kolommen van een tekstkader.

De interlinie specificeren

Interlinie is de maateenheid die de ruimte tussen de regels aangeeft — de afstand tussen tekstbasislijnen in alinea's. Wanneer u een interliniewaarde specificeert, wordt deze toegekend aan alle regels in geselecteerde alinea's. U kunt de interlinie op drie manieren bepalen:

- Een *absolute-interlinie*-waarde resulteert in een vaste afstand tussen tekstbasislijnen, ongeacht de puntgrootte van de tekens op de regels. Geeft u bijvoorbeeld voor een alinea een absolute-interliniewaarde op van 16 punten, dan staan alle basislijnen op een onderlinge afstand van 16 punten van elkaar. Bij specificatie van een absolute interlinie, gebruikt u een waarde die gelijk is aan de totale verticale afstand die tussen de basislijnen in de tekst moet komen.
- *Stapsgewijze automatische interlinie* combineert een standaardhoeveelheid automatische interlinie met een absolute waarde zoals gespecificeerd in het veld **Interlinie**. Stapsgewijze interliniewaarden moeten worden voorafgegaan door een plus- (+) of een minteken (–).
- *Automatische interlinie* betekent dat het programma de waarde gebruikt in het veld **Interlinie automatisch** (**QuarkXPress /Bewerk > Voorkeuren > Alinea**-paneel) om te beslissen of er sprake is van een procentuele of stapsgewijze automatische interlinie. De standaardinstelling — procentueel — gaat uit van de basishoeveelheid automatische interlinie en telt daar een vast percentage van het grootste font op de bovenste regel bij op om te komen tot de totale hoeveelheid interlinie tussen een automatisch geïnterlinieerde regel en de regel daarboven. De standaardwaarde

voor procentuele automatische interlinie is 20%. Als u automatische interlinie wilt specificeren, voert u in het veld **Interlinie** de optie **auto** in.

Als u een uitlijnoptie wilt instellen voor geselecteerde alinea's, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- *(Alleen Windows)* : Kies **Opmaak** > **Interlinie**, voer vervolgens een absolute interliniewaarde in, een stapsgewijze interliniewaarde (voorafgegaan door een plus- of minteken), of **auto** in het veld**Interlinie**.
- Gebruik de **Interlinie**-selectieregelaars in het **Parameter**-palet.
- Gebruik een van onderstaande toetsopdrachten.

Mac OS X

- Verkleinen met 1 pt: Command+Shift+:
- Verkleinen met 0,1 pt: Command+Option+Shift+:
- Vergroten met 1 pt: Command+Shift+"
- Vergroten met 0,1 pt: Command+Option+Shift+"

Windows

- Verkleinen met 1 pt: Ctrl+Shift+:
- Verkleinen met 0,1 pt: Ctrl+Alt+Shift+:
- Vergroten met 1 pt: Ctrl+Shift+"
- Vergroten met 0,1 pt: Ctrl+Alt+Shift+"

De witruimte vóór en na alinea's specificeren

Met de selectieregelaars **Wit ervoor** en **Wit erna** kunt u de hoeveelheid witruimte vóór en na geselecteerde alinea's specificeren.

Als u de witruimte vóór en na geselecteerde alinea's wilt instellen, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- *(Alleen Windows):* Kies **Opmaak** > Alineaspecificaties en voer vervolgens waarden in de velden **Wit ervoor** of **Wit erna** in.
- Gebruik de selectieregelaars **Wit vóór alinea** en **Wit na alinea** op het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** van het **Parameter**-palet.

Tabstops instellen

U kunt kiezen uit zes soorten tabstops:

- **Links** lijnt de tekst uit op de linkerkant van de tabstop.
- **Centreren** lijnt de tekst uit precies op het midden van die tabstop.
- **Rechts** lijnt de tekst uit op de rechterkant van de tabstop.
- **Punt** lijnt de tekst uit op een decimale punt.
- **Komma** lijnt de tekst uit op een eerste komma.

- **Uitlijnen op** lijnt de tekst uit op een letterteken dat u opgeeft. Wanneer u deze tabstop selecteert, wordt het veld **Uitlijnen op** actief. Selecteer de bestaande inhoud van dat veld en voer daar het letterteken in waarop u de tekst wilt uitlijnen.

➡ Als u zelf geen tabstops definieert, gebruikt het programma de standaard linkertabstops die op een afstand van 1,27 cm van elkaar op de liniaal staan.

U kunt op de volgende manieren tabstops aan geselecteerde alinea's toekennen:

- *(Alleen Windows):* Gebruik de regelaars/knoppen op het tabblad **Tabs** in het dialoogvenster **Alineaspecificaties** (**Opmaak > Tabs**).
- Gebruik de regelaars/knoppen op het tabblad **Tabs** in het **Parameter**-palet. Door het **Parameter**-palet te gebruiken bespaart u ruimte op het scherm en kunt u blijvend de effecten zien van het wijzigen van de tabinstellingen. U kunt tabsymbolen/pictogrammen naar de liniaal of rechtstreeks in de tekst slepen. Wanneer u tabs naar de liniaal of in de tekst sleept, verschijnt een verticale lijn op het scherm om u te helpen bij het bepalen van de plaats van de tabstop.

Weduwen en wezen in de hand houden

Weduwen en wezen zijn twee soorten typografisch ongewenste regels. Van oudsher wordt een weduwe gedefinieerd als de laatste regel van een alinea die bovenaan een kolom komt te staan. Een wees is de eerste regel van een alinea die onderaan een kolom blijft staan.

Met de functie **Houd regels samen** kunt u bepalen dat alinea's bij elkaar blijven, zodat als alle regels in een alinea niet in een kolom of op een pagina passen de alinea in zijn totaliteit doorloopt naar de bovenkant van de volgende kolom of pagina. U kunt ook het aantal regels opgeven dat onderin een kolom of kader en bovenin de volgende kolom of volgende kader moet blijven staan wanneer alinea's worden gescheiden. Met de functie **Met volgende ¶** kunt u een alinea bij de alinea houden die daarop volgt. Hierdoor kunt u een subkopje bij de alinea houden die daarop volgt of kunt u andere tekstregels bij elkaar houden die logischerwijs bij elkaar horen en niet zouden moeten worden gescheiden.

De functie **Met volgende ¶** wordt vaak gebruikt voor kop- en subkoptypogrammen, terwijl **Houd regels samen** (gewoonlijk met de parameters **Begin** en **Eind**) veel voorkomt in teksttypogrammen.

U schakelt de functies **Houd regels samen** en **Met volgende ¶** voor geselecteerde alinea's als volgt in uit:

- *(Alleen Windows):* Kies **Opmaak > Alineaspecificaties** om het tabblad **Alineaspecificaties** in het dialoogvenster **Alineaspecificaties** weer te geven, en schakel vervolgens het selectievakje van **Houd regels samen** en **Met volgende ¶** in of uit
- *(Alleen Mac OS X):*Gebruik het tabblad **Alinea**van het **Parameter**-palet.

Werken met niet-afbrekende tekensets

Niet-afbrekende lettertekens zijn lettertekens die niet aan het begin of eind van een regel kunnen staan, en die ook niet bij nieuwe regels van elkaar kunnen worden gescheiden. Het dialoogvenster **Niet-afbrekende tekenset** (**Bewerk > Niet-afbrekende tekensets**) bevat standaard niet-afbrekende tekensets voor **Japanese Strong**, **Japanese Weak**, **Korean Standard**, **Simplified Chinese Standard** en **Traditional Chinese Standard**.

U maakt als volgt niet-afbrekende tekensets:

1. Kies **Wijzig > Niet-afbrekende tekensets**. Het dialoogvenster **Niet-afbrekende tekenset** verschijnt.
2. Klik op **Nieuw**.
3. Voer in het **Naam**-veld een naam in.
4. Voer in het veld **Enter characters that cannot begin a line (Voer lettertekens in die niet aan het begin van een regel kunnen staan)**, het veld **Enter characters that cannot end a line (Voer lettertekens in die niet aan het eind van een regel kunnen staan)** en het veld **Enter non-separable characters (Voer niet-scheidbare lettertekens)** in.
5. Klik op **OK**.
6. Klik op **Bewaar**.

Om een niet-afbrekende tekenset aan een alinea toe te kennen, kiest u een tekenset in het keuzemenu **Niet-afbrekende tekenset** in het dialoogvenster **Bewerk Afbreking & Uitvulling** (**Bewerk > A&U's > Bewerk**).

Opmaak kopiëren/plakken

Met 'Opmaak kopiëren/plakken' kunt u opmaak die wordt toegepast op een tekstfragment, kopiëren en toepassen op andere fragmenten. Alle opmaak die is toegepast op de tekst wordt gekopieerd, inclusief eventuele toegepaste typogrammen (voor alinea's en tekens).

U gebruikt 'Opmaak kopiëren/plakken' als volgt:

1. Selecteer de tekst met de gewenste opmaak.
2. Selecteer **Opmaak kopiëren/plakken** op het tabblad **Home/Klassiek** of **Teken/Tekstspecificaties** van het palet **Parameter**.
3. Selecteer de tekst waarop u de opmaak wilt toepassen.

BELANGRIJK: Of met 'Opmaak kopiëren/plakken' tekstopmaak wordt toegepast naast alineaopmaak, is afhankelijk van de originele selectie: als u enkele tekens selecteert, wordt alleen te tekstopmaak toegepast, als u meerdere regels selecteert, wordt ook alineaopmaak toegepast. Typogrammen worden nooit toegepast met de optie 'Opmaak kopiëren/plakken'.

De afspatiëring specificeren

Afspatiëren is het aanpassen van de ruimte tussen letterparen. Door hun vorm zien bepaalde letterparen er beter uit wanneer ze zijn afgespatieerd. U kunt automatisch afspatiëren, terwijl u ook de selectieregelaars kunt gebruiken om tussen lettertekens handmatig extra waarden te specificeren voor de afspatiëring.

Afspatieerwaarden worden uitgedrukt als 1/200 van een em-spatie. Een positieve afspatiëringswaarde vergroot de hoeveelheid ruimte tussen lettertekens, terwijl een negatieve waarde deze verkleint.

Handmatig afspatiëren

Als u afspatiëring wilt toepassen tussen twee lettertekens, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- *(Alleen Windows)* : Kies **Opmaak** > **Afspatiëren** en voer in het veld **Afspatiëring** een waarde in. Klik op **OK**.
- Gebruik de **Afspatiëring**-selectieregelaars in het **Parameter**-palet.
- Gebruik een van onderstaande toetsopdrachten.

Mac OS X

- Verklein 1/20-em: Command+Shift+{
- Vergroot 1/20-em: Command+Shift+}
- Verklein 1/200-em: Command+Option+Shift+{
- Vergroot 1/200-em: Command+Option+Shift+}

Windows

- Verklein 1/20-em: Ctrl+Shift+{
- Vergroot 1/20-em: Ctrl+Shift+}
- Verklein 1/200-em: Ctrl+Alt+Shift+{
- Vergroot 1/200-em: Ctrl+Alt+Shift+}

Automatisch afspatiëren

Wilt u tekst boven een bepaald corps automatisch afspatiëren, open dan het paneel **Tekst** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress /Bewerk**-menu), kruis daar het vakje **Auto. afspat. boven** aan en voer in het veld een waarde in.

QuarkXPress gebruikt de afspatieerinformatie die in het font is ingebouwd (de *afspatieertabel* van het font). In een afspatieertabel staan een aantal letterparen — "*Ta*"" bijvoorbeeld — en een daarbij horende afspatieerwaarde voor elk paar in de tabel. U kunt een afspatieertabel van een font niet wijzigen, maar u kunt voor elk font wel een eigen afspatieertabel maken met behulp van het dialoogvenster **Wijzig afspatieertabel** (**Functies**-menu). U kunt dit dialoogvenster gebruiken om zowel de horizontale (**Afspat.**

langs as) als verticale (**Afspatiëren op as**) spatie in afspatieerparen aan uw wensen aan te passen.

De afbreking en uitvulling specificeren

Een afbreek- en uitvulspecificatie (A&U) is een set instellingen waaraan een naam is gegeven, voor het afbreken van woorden die door de tekstmarge lopen en voor het uitvullen van de spaties tussen woorden en lettertekens. U kunt A&U's toepassen op afzonderlijke pagina's, of u kunt een A&U koppelen via een typogram. Gebruik het dialoogvenster **Wijzig Afbreking & Uitvulling (Wijzig/Bewerk > A&U > Nieuw)** om deze instellingen te specificeren.

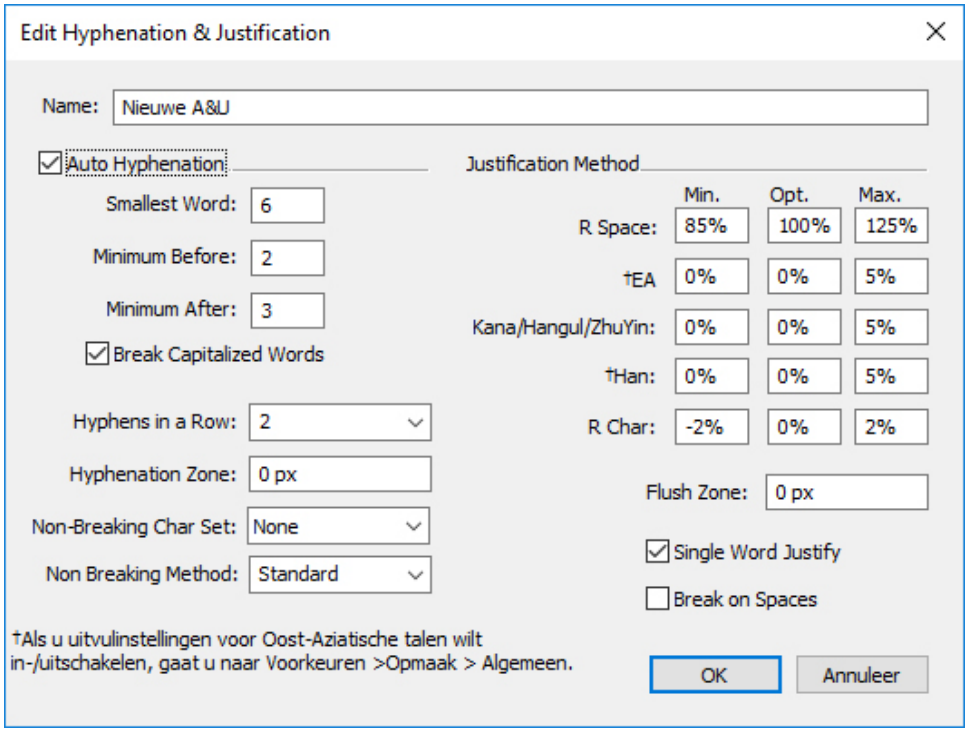

Het dialoogvenster **Wijzig Afbreking & Uitvulling**

- **Automatisch afbreken**: Geef hier op of automatisch afbreken is toegestaan.
- **Kleinste woord**: Specificeer het minimumaantal lettertekens dat een woord moet bevatten om afbreking toe te staan.
- **Minimum vóór**: Specificeer het minimumaantal lettertekens vóór een afbreekteken.
- **Minimum na**: Specificeer het minimumaantal lettertekens na een afbreekteken.
- **Kapitale woorden afbreken**: Specificeer of het afbreken van kapitale woorden is toegestaan.
- **Aantal onder elkaar**: Specificeer hoeveel woorden kunnen worden afgebroken in achtereenvolgende regels.
- **Uitvulzone**: Specificeer het gebied vóór de rechterinspringing waarin afbreken kan plaatsvinden. Als u bijvoorbeeld de afbreekzone instelt op 0,126, wordt het

woord afgebroken wanneer een acceptabel afbreekpunt valt binnen 0,126 cm vanaf de rechterinspringing. Het woord dat vóór het afgebroken woord staat, mag niet binnen de afbreekzone vallen.

- **Uitvulzone**: Specificeer voor woorden met romeinse lettertekens het gebied vóór de rechterinspringing waarin afbreken kan plaatsvinden. Als u bijvoorbeeld de afbreekzone instelt op 0,126, wordt het woord afgebroken wanneer een acceptabel afbreekpunt valt binnen 0,126 cm vanaf de rechterinspringing. Het woord dat vóór het afgebroken woord staat, mag niet binnen de afbreekzone vallen.
- **Uitvulmethode**: Specificeer de tussenruimte tussen woorden en lettertekens.
- **Spatie**: Specificeer de minimum- en maximumhoeveelheid ruimte tussen woorden in alinea's met als uitlijnoptie uitgevuld of geforceerd. Specificeer de gewenste hoeveelheid ruimte tussen woorden in alle alinea's, ongeacht hun uitlijnoptie.
- **Letter**: Specificeer de minimum- en maximumhoeveelheid ruimte tussen lettertekens in alinea's met als uitlijnoptie uitgevuld of geforceerd. Specificeer de gewenste hoeveelheid ruimte tussen lettertekens in alle alinea's, ongeacht hun uitlijnoptie.
- **Niet-afbrekende tekenset**: Kies een niet-afbrekende tekenset in het keuzemenu. Zie "*Werken met niet-afbrekende tekensets*" voor meer informatie over niet-afbrekende tekensets.
- **Niet-afbrekende methode**: Kies een niet-afbrekende methode in het keuzemenu. Wanneer het laatste letterteken in een regel met uitgevulde tekst een niet-afbrekend letterteken is dat niet aan het eind van een regel kan staan, haalt **Haal terug** het eerste letterteken van de volgende regel naar boven naar de huidige regel, gebaseerd op de waarde in het veld **Min.**. **Haal naar onder** brengt het letterteken naar de volgende regel, gebaseerd op de waarde in het veld **Max.**. Zie "*Werken met niet-afbrekende tekensets*" voor meer informatie over niet-afbrekende lettertekens.
- **Romein spatie**: Specificeer de hoeveelheid ruimte tussen woorden met romeinse lettertekens in uitgevulde alinea's. Specificeer de gewenste hoeveelheid ruimte tussen woorden met romeinse lettertekens in alle alinea's, ongeacht hun uitlijnoptie.
- **O-Az. interpunctie**: Specificeer de minimum- en maximumhoeveelheid ruimte tussen Oost-Aziatische interpunctietekens in uitgevulde alinea's. Specificeer de gewenste hoeveelheid ruimte tussen Oost-Aziatische interpunctietekens in alle alinea's, ongeacht hun uitlijnoptie.
- **Kana/Hangul/ZhuYin**: Specificeer de minimum- en maximumhoeveelheid ruimte tussen Kana-, Hangul- of Zhu Yin-lettertekens in uitgevulde alinea's. Specificeer de gewenste hoeveelheid ruimte tussen Kana-, Hangul- of Zhu Yin-lettertekens in alle alinea's, ongeacht hun uitlijnoptie.
- **Han**: Specificeer de minimum- en maximumhoeveelheid ruimte tussen Han-lettertekens in uitgevulde alinea's. Specificeer de gewenste hoeveelheid ruimte tussen Han-lettertekens in alle alinea's, ongeacht hun uitlijnoptie.

- **Romein letter**: Specificeer de minimum- en maximumhoeveelheid ruimte tussen Romeinse lettertekens in uitgevulde alinea's. Specificeer de gewenste hoeveelheid ruimte tussen Romeinse lettertekens in alle alinea's, ongeacht hun uitlijnoptie.
- **Afbreek/uitvulzone**: Specificeer het gebied vóór de rechterinspringing waarbinnen het laatste woord in de laatste regel van een uitgevulde alinea moet vallen om die regel te kunnen uitvullen. Als u bijvoorbeeld 2,5 cm zou invoeren, wordt de laatste regel van een alinea waarop de afbreek- en uitvulspecificatie wordt toegepast pas uitgevuld als het laatste woord in de regel valt binnen de 2,5 cm van de rechterinspringing.
- **Enkel woord uitvullen**: Specificeer of een enkel woord op een regel in een uitgevulde alinea als het ware moet worden verdeeld (dus uitgevuld) tussen de linker- en de rechterinspringing. Wanneer het vakje niet is aangekruist, wordt een enkel woord op een regel links uitgelijnd.
- **Afbreken op spaties**: Specificeer of Chinese, Japanse en Koreaanse tekst mag worden afgebroken op spaties.

Als u de uitvulinstellingen voor de Oost-Aziatische tekstcategorieën van EA Punct, Han, Kana/Hangul/ZhuYin die in A&U zijn opgegeven, wilt in- of uitschakelen, gaat u naar **Voorkeuren > Opmaak > Algemeen**.

Afbreekuitzonderingen specificeren

In QuarkXPress kunt u taalgerichte lijsten met *afbreekuitzonderingen* creëren. In het dialoogvenster **Afbreekuitzonderingen** (**Functies-menu > Afbraakuitzonderingen > Bewerken**) vindt u een keuzemenu genaamd **Taal**, waarmee u kunt opgeven op welke taal een afbreekuitzondering van toepassing is. Wanneer een alinea automatisch wordt afgebroken, controleert het programma de lijst met afbreekuitzonderingen voor de juiste taal.

Het dialoogvenster **Afbreekuitzonderingen Bestand**

➡ Het dialoogvenster **Afbreekvoorstel** (**Functies**-menu) toont de aanbevolen afbrekingen voor een woord gebaseerd op de afbreekmethode die is gespecificeerd voor de alinea en de afbreekuitzonderingen voor de taal in die alinea.

Afbreekuitzonderingen bestanden

U kunt lijsten met afbreekuitzonderingen opslaan in afzonderlijke *.xml*-bestanden. Deze *.xml*-bestanden kunnen vervolgens worden geïmporteerd in uw project en ook worden geëxporteerd en gedeeld met andere gebruikers en projecten. Op deze manier kan dezelfde lijst met afbreekuitzonderingen in meerdere projecten worden gebruikt.

Afbreekuitzondering bestanden kunnen worden geïmporteerd en toegepast op het opmaak niveau, zodat verschillende opmaken in hetzelfde project verschillende *.xml* bestanden kunnen toepassen. U past het gewenste externe afbraakuitzondering bestand toe aan een opmaak via een Job Jacket, als een job jacket brondbestand. (Zie "*Job Jackets met afbreekuitzonderingen*")

Nadat u een afbraakuitzondering bestand hebt toegepast op een project, en u iets wijzigt in het *.xml* bestand, zullen deze wijzigingen worden weerspiegeld in het project wanneer u het project opnieuw opent. Daarnaast zullen alle wijzigingen in afbreekuitzonderingen in het project worden weerspiegeld in het gekoppelde *.xml* bestand.

➡ Deze wederzijdse koppeling werkt alleen wanneer het *.xml* bestand is gekoppeld door middel van een Job Jacket, het *xml* bestand bestand wordt niet direct aan de opmaak gekoppeld.

Afbraakuitzonderingen bestanden importeren

Om afbraakuitzondering bestanden te importeren:

1. Kies **Functies** > **Afbreekuitzonderingen** > **Importeren**. Het dialoogvenster **Selecteer Afbreekuitzonderingen Bestand** verschijnt.

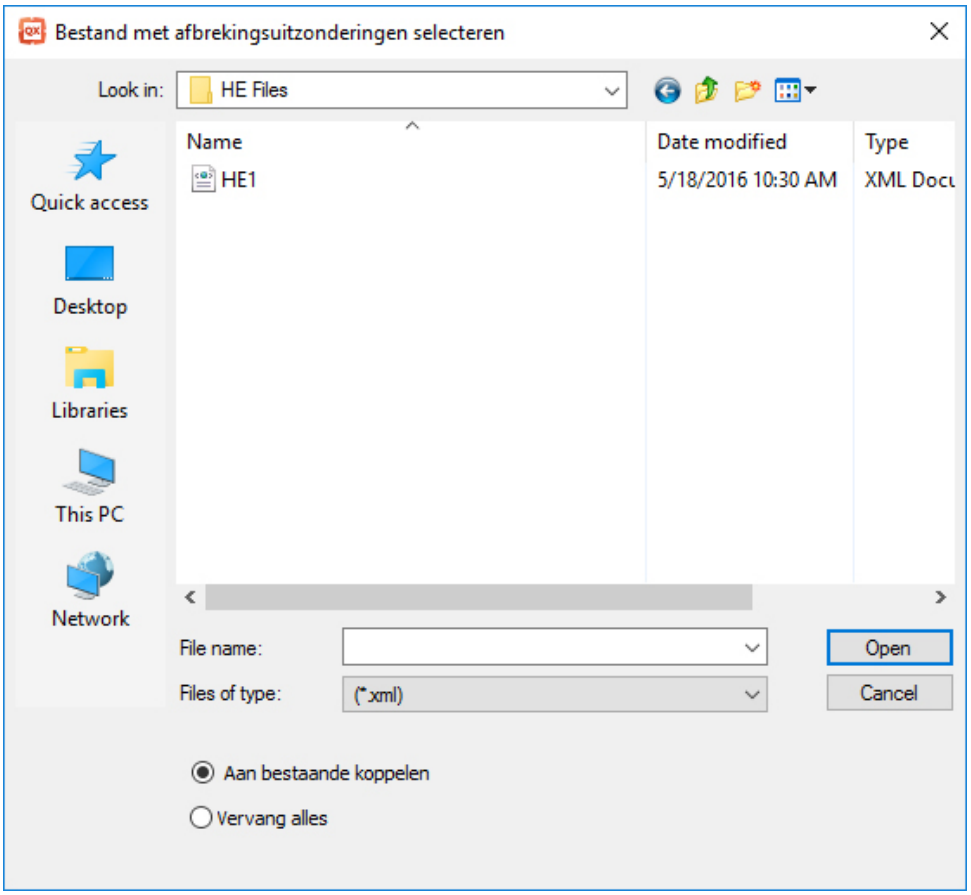

Het dialoogvenster **Selecteer Afbreekuitzonderingen Bestand**

2 Zoek naar en selecteer het afbreekuitzonderingen *.xml* bestand dat u wilt importeren.

3 Klik op **Append to Existing** (standaard) om de afbreekuitzonderingen toe te voegen aan een bestaande lijst.

Als er conflicten zijn tussen de woorden op de oude lijst en de lijst die u wilt toevoegen, opent een conflict oplossen venster. Hier kunt u kiezen om de oude afbreekuitzondering te behouden (**Bestaande Gebruiken**), of deze vervangen met de nieuwe afbreekuitzondering vanuit het *.xml* bestand dat u importeert (**Vervangen**).

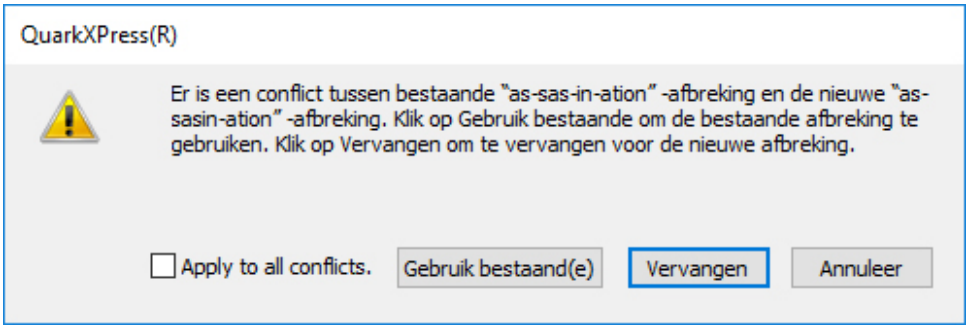

Conflict oplossen scherm.

4 Vink **Alles vervangen** aan om de bestaande afbreekuitzonderingen te vervangen door de afbreekuitzonderingen uit het geselecteerde bestand. Vink **Op alle conflicten**

toepassen aan om dezelfde actie te nemen voor alle conflicten die optreden tijdens het importeren.

➡ Als het bestand dat u probeert te importeren geen afbreekuitzonderingen bevat voor een specifieke taal, dan worden alle bestaande afbreekuitzonderingen voor die taal gewist.

➡ Aangezien afbreekuitzonderingen kunnen worden toegevoegd op zowel het toepassing en het opmaak niveau:

- Het importen van afbraakuitzonderingenbestanden als er geen projecten geopend resulteert in het importeren van afbraakuitzonderingen op het toepassingsniveau van alle talen.
- Het importen van afbraakuitzonderingenbestanden als er een multi-opmaak project geopend is resulteert in het importeren van afbraakuitzonderingen naar de huidige opmaak van het project.

Afbraakuitzondering bestanden exporteren

Gebruikers kunnen afbraakuitzondering bestanden vanuit QuarkXPress naar een extern *.xml* bestand exporteren. Om afbraakuitzondering bestanden te exporteren:

1 Kies **Functies** > **Afbreekuitzonderingen** > **Exporteren**. Het dialoogvenster **Nieuw Afbreekuitzonderingen Bestand** verschijnt.

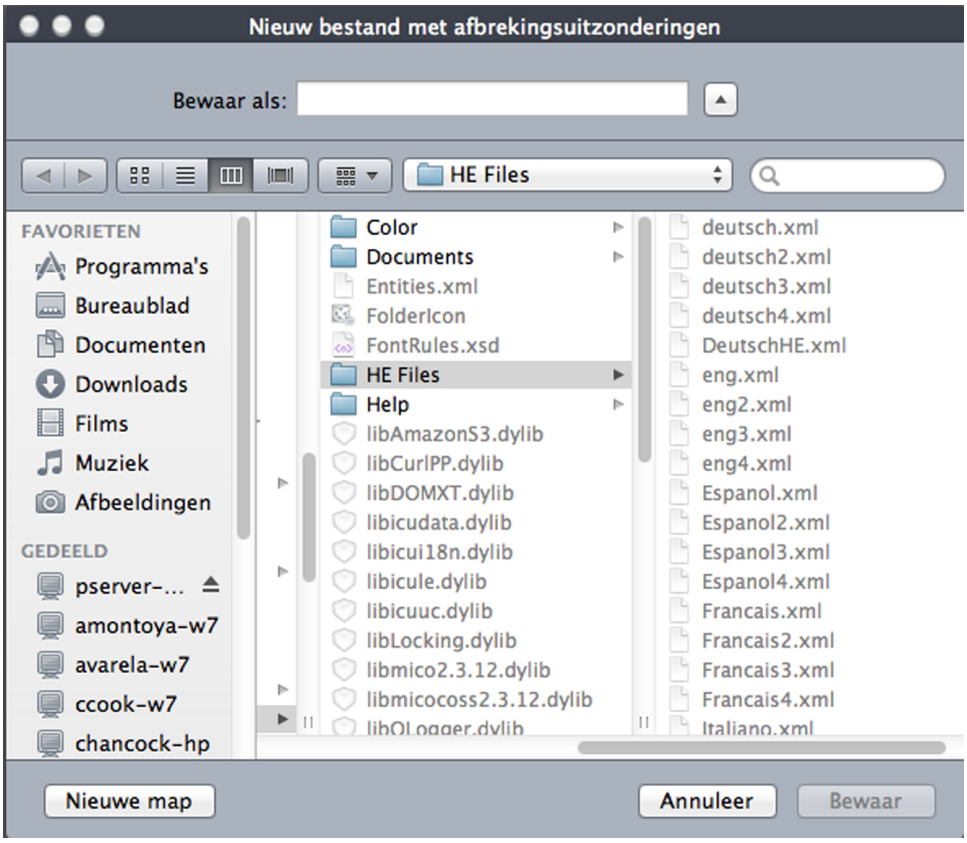

Het dialoogvenster **Nieuw Afbreekuitzonderingen Bestand**

2 Geef de locatie en de naam voor het *.xml* bestand op.

3 Klik op **Bewaar**.

- Het exporteren van afbraakuitzonderingenbestanden als er geen projecten geopend zijn creëert een extern *.xml* bestand met de afbraakuitzonderingen in QuarkXPress op het toepassingsniveau van alle talen.
- Het exporteren van afbraakuitzonderingenbestanden als er multi-opmaak project geopend is creëert een extern *.xml* bestand met de afbraakuitzonderingen van de huidige opmaak van het project.

Job Jackets met afbreekuitzonderingen

Een nieuwe **Afbreekuitzonderingen** resource is toegevoegd aan het Job Jacket niveau. Met deze functie kunnen gebruikers afbreekuitzonderingen delen met andere gebruikers die projecten met dezelfde Job Jacket creëren. Een gebruiker kan veel afbreekuitzonderingen op het job jacket niveau maken. Deze resources zijn niet beschikbaar op het Job Ticket niveau, maar er kan naar worden gerefereerd in het opmaakobject.

Om een afbreekuitzondering bestand als Job Jacket resource toe te voegen:

1 Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu).

2 Ga naar de schuiflijst aan de linkerkant en open of maak een Job Jackets-bestand. De resourcecategorieën in het Job Jackets-bestand staan in alfabetische volgorde in de schuiflijst helemaal rechts boven.

3 Selecteer de gewenste Job Jacket uit de linkerlijst.

4 Selecteer **Afbreekuitzondering** uit de lijst van bron-soorten in de lijst rechtsboven.

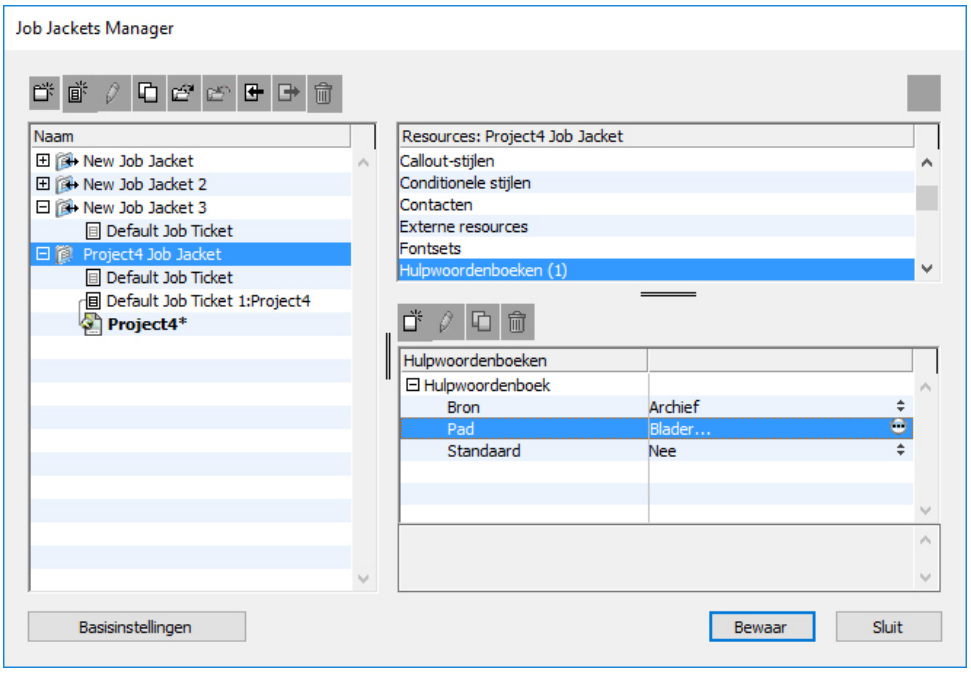

Bestaande afbreekuitzonderingen staan in de keuzelijst rechtsonder.

5 Klik op om een afbreekuitzondering bestand als resource toe te voegen. U kunt dit bestand het standaard afbreekuitzondering bestand laten zijn. Als er geen opmaakobject op het Job Ticket niveau is, zal dit het standaard afbreekuitzondering bestand zijn dat wordt toegepast aan opmaken die zijn gedefinieerd in de Job Ticket.

6 Browse naar en selecteer het gewenste *.xml* bestand.

Het afbreekuitzondering resource object heeft drie eigenschappen:

- **Bron**: specificeert de soort beschikbare map waaruit het externe afbreekuitzondering bestand kan worden geselecteerd ter referentie. Normaal is dit**Bestand.**
- **Pad**: toont de URL van het externe afbreekuitzondering bestand. Hierdoor kan de gebruiker het externe afbreekuitzondering bestand selecteren waaraan wordt gerefereerd door het afbreekuitzondering resource object. Afhankelijk van het geselecteerde type **Bron**, wordt de gebruiker gevraagd om het externe afbreekuitzondering bestand te selecteren middels de bron browser.
- **Standaard**: gebruikt om dit resource-object aan te geven als het afbreekuitzondering bestand als een job ticket uit de job jacket geen aangewezen opmaakobject heeft. Standaard is de waarde hiervan **Nee**. Om het standaard te maken, verandert u de waarde naar **Ja**. Er kan maar één afbreekuitzondering bestand tegelijk als standaard worden ingesteld.

Als u veranderingen toebrengt in de Job Jacket, moet u het nieuwe Job Jacket koppelen aan het project via **Bestand > Job Jackets > Project koppelen.**

Job Tickets en afbreekuitzonderingen

Afbreekuitzonderingen worden opgeslagen op opmaakniveau en niet op projectniveau. Om deze functie te gebruiken moet u opmaakobjecten toevoegen aan de Job Ticket en deze koppelen aan de beschikbare afbreekuitzondering resources.

Belangrijkste punten:

- Afbreekuitzonderingen uit externe afbreekuitzondering bestanden gekoppeld aan opmaakobjecten in de job ticket worden geïmporteerd naar de overeenkomstige opmaak van het nieuw aangemaakte project.
- Een gebruiker kan een onbeperkt aantal opmaakobjecten maken. Elke opmaak in het project kan afbreekuitzonderingen uit afbreekuitzonderingen bestanden bevatten die gekoppeld zijn aan opmaakobjecten.
- Als er afbreekuitzonderingen in de toepassingen aanwezig zijn, worden deze afbreekuitzonderingen geen onderdeel van de opmaak als ze aanwezig zijn in opmaakobjecten.
- Als afbreekuitzondering resource objecten aanwezig zijn in de Job Jacket, maar geen ander opmaakobject en/of standaard afbreekuitzondering object is aangewezen, dan worden afbreekuitzonderingen in de toekomst opgenomen in de opmaak.
- Als een gebruiker een project koppelt/hecht (zonder afbreekuitzonderingen) terwijl de job jacket wel afbreekuitzonderingen bevat, dan worden deze geïmporteerd naar de opmaak van het project.
- Als een gebruiker een project koppelt/hecht (met afbreekuitzonderingen) terwijl de job jacket verschillende afbreekuitzonderingen bevat, dan worden afbreekuitzonderingen in de opmaak van het project vervangen door degenen uit de job jacket.
- Als een gebruiker veranderingen aanbrengt in afbreekuitzondering reesurce objecten in de job jacket die al gekoppeld is aan een project, dan worden alle veranderingen doorgevoerd nadat het project opnieuw gekoppeld is aan dezelfde Job Jacket.

Om afbreekuitzonderingen toe te voegen aan opmaakspecificaties:

1. Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies > Job Jackets Manager**) en selecteer de beoogde Job Jacket in de linkerkeuzelijst.
2. Selecteer de beoogde Job Ticket uit de Job Jacket en open de betreffende Job Ticket of creër een nieuw Job Ticket bestand. De resourcecategorieën in het Job Ticket bestand staan in alfabetische volgorde in de schuiflijst helemaal rechtsboven.
3. Selecteer **Opmaken** uit de lijst van bron-soorten in de lijst rechtsboven. Alle opmaakdefinities in het orderbriefje verschijnen in de keuzelijst rechts onder.

4 Selecteer een bestaande opmaak uit de lijst met opmaken in de lijst rechtsonder of klik op om een nieuwe opmaakdefinitie te creëren.

5 Klik op de uitvouwknop naast de naam van de opmaakdefinitie om de velden van de opmaakdefinitie weer te geven.

6 Scroll naar benden naar **Afbreekuitzonderingen** en selecteer het afbreekuitzondering bestand om deze te koppelen aan de gewenste opmaak.

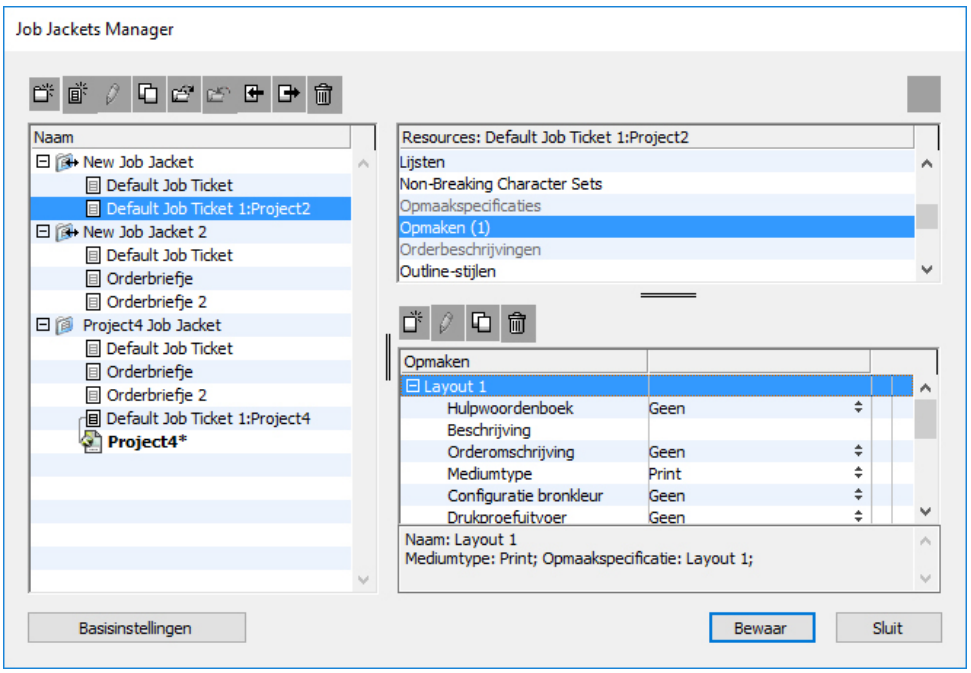

Bestaande afbreekuitzonderingen staan in de keuzelijst rechtsonder.

Synchronisatie tussen afbreekuitzonderingen bestanden en opmaken

QuarkXPress ondersteunt synchronisatie tussen een opmaak en het afbreekuitzonderingen bestand als deze onderdeel is van een Job Jacket resource.

Als u een project vanuit een Job Jacket heeft aangemaakt met een afbreekuitzonderingen referentie, dan worden alle toegebrachte wijzigingen in het afbreekuitzonderingen bestand weerspiegeld in de opmaak wanneer het project opnieuw wordt geopend of gekoppeld aan de job ticket. Als je afbreekuitzonderingen in de opmaak toevoegt/verwijdert/aanpast, worden nieuw toegevoegde afbreekuitzonderingen weerspiegeld in het afbreekuitzonderingen bestand als het project wordt opgeslagen

Synchronisatie gedrag:

- Alle aanpassingen in het externe afbreekuitzonderingen bestand waaraan wordt gerefereerd in een Job Jacket worden weergegeven in de opmaak van het project die is gecreëerd vanuit dezelfde Job Jacket als het project opnieuw wordt geopend.
- Alle aanpassingen in de afbreekuitzonderingen vanuit QuarkXPress worden weergegeven in het gerefereerde afbreekuitzonderingen bestand als de gebruiker het project opslaat.

- Als de gebruiker een afbreekuitzonderingen resource object heeft ingesteld als **Standaard** werkt de synchronisatie-functie ook als er geen opmaakobject is aangegeven in de Job Ticket.
- Synchronisatie werkt niet als er een verandering is uitgevoerd in de Job Jacket met betrekking tot het afbreekuitzonderingen resource object die al aan een project gekoppeld is. Om de veranderingen door te voeren moet de gebruiker het project opnieuw binnen dezelfde Job Jacket koppelen.
- De synchronisatie-functie werkt voor alle talen.

Integratie met Quark Publishing Platform

Om een Job Jacket te integreren in een extern bestand met afbreekuitzonderingen dat is aangemeld op de Quark Publishing Platform-server:

1 Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies > Job Jackets Manager**) en klik op de open Job Jacket knop. Selecteer **Quark Publishing Platform** in het keuzemenu.

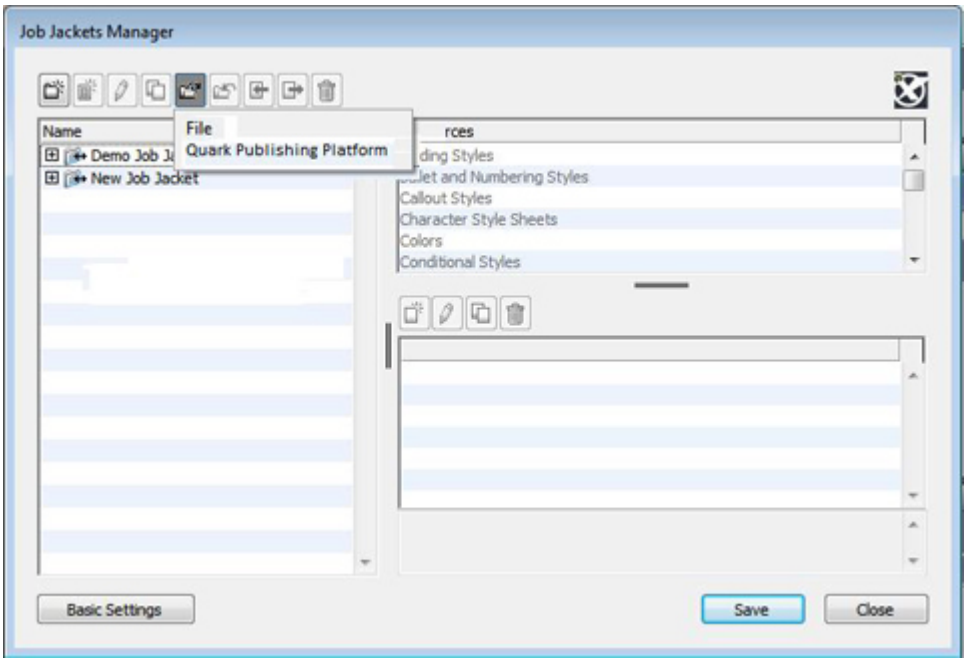

➡ Het keuzemenu onder de open Job Jacket knop wordt alleen weergegeven als QuarkXPress wordt geopend met de Quark Publishing Platform XTension. Selecteer **Bestand** om een lokale Job Jacket te openen en **Quark Publishing Platform** om een Job Jacket op de server te openen

2 Blader naar de gewenste verzameling.

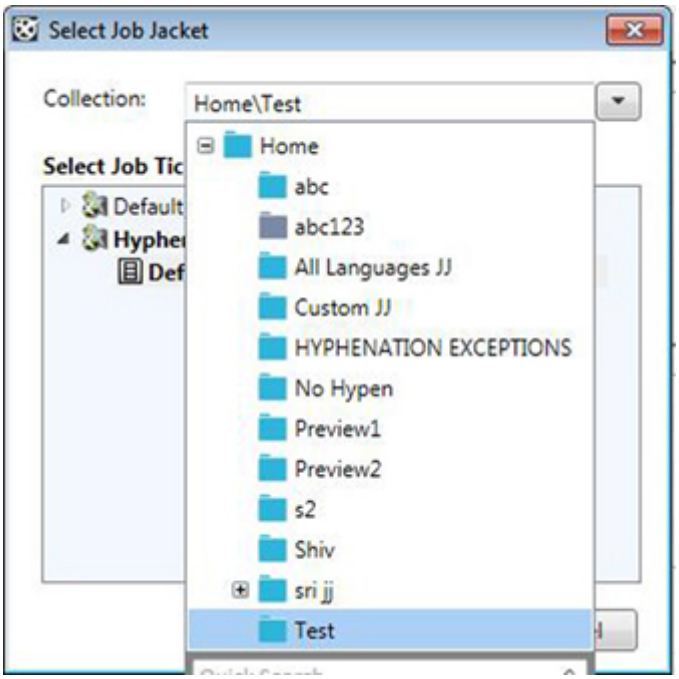

3 Selecteer de gewenste Job Jacket en klik op **OK.**

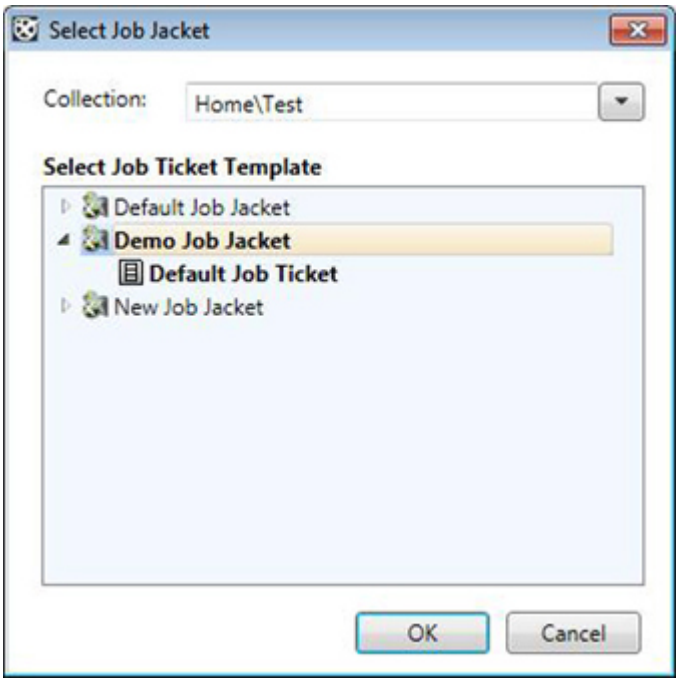

4 Selecteer **Afbreekuitzonderingen** in de lijst met resourcetypen in de lijst rechtsboven en klik op om een bestand met afbreekuitzonderingen als resource toe te voegen.

5 Klik op het eigenschap **Bron** en selecteer **Quark Publishing Platform** in het keuzemenu.

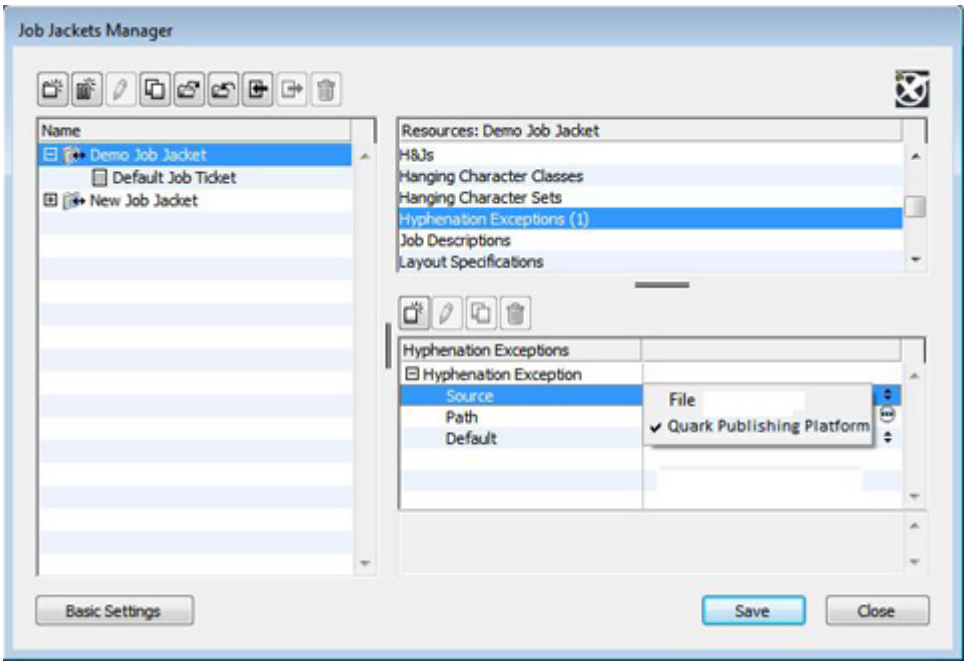

6 Klik op de knop **Bladeren** en selecteer het gewenste bestand met afbreekuitzonderingen en klik op **OK**.

Synchronisatie van afbreekuitzonderingen bestanden op Platform

Als u een project vanuit een Job Jacket heeft aangemaakt met een afbreekuitzonderingen referentie, dan worden alle toegebrachte wijzigingen in het afbreekuitzonderingen bestand weerspiegeld in de opmaak wanneer het project opnieuw wordt geopend of gekoppeld aan de job ticket. Als je afbreekuitzonderingen in de opmaak toevoegt/verwijdert/aanpast, worden nieuw toegevoegde afbreekuitzonderingen weerspiegeld in het afbreekuitzonderingen bestand als het project wordt opgeslagen

Synchronisatie-gedrag binnen de Quark Publishing Platform omgeving.

- Alle veranderingen in het externe afbreekuitzonderingen bestand dat op de server is opgeslagen wordt weergegeven in de opmaak van het project als het project opnieuw wordt geopend of opgeslagen vanuit de server.
- Alle aanpassingen in de afbreekuitzonderingen vanuit QuarkXPress worden weergegeven in het gerefereerde afbreekuitzonderingen bestand als de gebruiker het project opslaat of het project aanmeldt op de server. Een nieuwe revisie (significant) van het gerefereerde afbreekuitzonderingen bestand wordt op de achtergrond aangemaakt op de server.

Het gebruik van zachte afbreektekens

Naast de mogelijkheid tekst automatisch af te breken, kunt u regelafbrekingen en het verloop van de tekst beïnvloeden door handmatig zachte afbreektekens (Command+- [koppelteken]/Ctrl+- [koppelteken]) in te voegen. Een zacht afbreekteken wordt alleen ingevoegd wanneer een woord aan het eind van een regel wordt afgebroken.

De aanspatiëring specificeren

Door middel van *aanspatiëren* kunt u de ruimte tussen geselecteerde lettertekens en woorden aanpassen om de tekst precies in een tekstkader te laten passen en om speciale typografische effecten te bereiken. Aanspatieerwaarden worden uitgedrukt als 1/200 van een em-spatie. Een positieve aanspatiëringswaarde vergroot de hoeveelheid ruimte rechts van elk letterteken, terwijl een negatieve waarde deze verkleint.

De techniek van aanspatiëren wordt algemeen gebruikt voor het passend maken van artikelen. Te veel aanspatiëring kan echter ontwerp en leesbaarheid negatief beïnvloeden. Wanneer u aanspatiëren gaat gebruiken voor het pasklaar maken van uw tekst, houd dan de volgende richtlijnen in de gaten:

- Gebruik aanspatiëring op hele alinea's en niet op één regel of één woord.
- Geef aan welke aanspatieerwaarden u gaat gebruiken (bijvoorbeeld van +3 t/m –3).
- Zorg ervoor dat voor verticale naast elkaar staande alinea's dezelfde aanspatieerwaarden worden gebruikt.

Dit zijn een paar algemene regels; aanspatiëren goed gebruiken hangt af van het ontwerp, het font, de kolombreedte enzovoort.

Handmatig aanspatiëren

Als u aanspatiëren wilt toekennen aan geselecteerde tekst, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- *(Alleen Windows)* : Kies **Opmaak** > **Aanspatiëren**, voer in het veld **Aanspatiëring** een waarde in en klik vervolgens op **OK**.
- Gebruik de **Aanspatiëring**-selectieregelaars in het **Parameter**-palet.
- Gebruik een van onderstaande toetsopdrachten.

Mac OS X

- Verklein 1/20-em: Command+Shift+{
- Vergroot 1/20-em: Command+Shift+}
- Verklein 1/200-em: Command+Option+Shift+{
- Vergroot 1/200-em: Command+Option+Shift+}

Windows

- Verklein 1/20-em: Ctrl+Shift+{
- Vergroot 1/20-em: Ctrl+Shift+}
- Verklein 1/200-em: Ctrl+Alt+Shift+{
- Vergroot 1/200-em: Ctrl+Alt+Shift+}

Aanspatieertabellen wijzigen

Het programma gebruikt de aanspatieerinformatie die in het font is ingebouwd (de *aanspatieertabel* van het font). U kunt een aanspatieertabel van een font niet wijzigen, maar u kunt voor elk font wel een eigen aanspatieertabel maken met behulp van het dialoogvenster **Wijzig aanspatiëring** (**Functies**-menu).

Verzenden

Met *Vast* kunt u de afstand tussen de linkerranden van opeenvolgende begrenzende kaders van lettertekens in horizontale tekst, of de bovenranden van opeenvolgende begrenzende kaders van lettertekens in verticale tekst instellen. U kunt Vast toepassen door tekst te selecteren en een expliciete maateenheid (zoals 2 mm of 8 q) in het veld **Aanspatiëring** op de tabbladen **Home/Klassiek** of **Tekst/Tekstspecificaties** in het **Parameter**-palet in te voeren. Daarnaast kunt u onder Windows **Opmaak > Afspatiëren/Vast** kiezen en een expliciete maateenheid (zoals 2 mm of 8 q) in het veld **Aanspatiëring** in het dialoogvenster **Tekstspecificaties** invoeren.

Als u een getal in het veld **Aanspatiëring** invoert maar geen maatsysteem opgeeft, wordt in plaats van Vast Aanspatiëring toegepast. Om Vast toe te passen, geeft u een maateenheid op.

U kunt Vast op lettertekens toepassen waaraan geen Chinese, Japanse en Koreaanse taal toegekend is. Schakel gewoon het selectievakje **Vast toekennen aan niet-C(hin)J(ap)K(or)-tekens** in het dialoogvenster **Tekstspecificaties (Bewerk > Teken) (alleen Windows), of op het tabblad Teken in het Parameter-palet (alleen Mac OS X)**.

Werken met typogrammen

Een typogram is een groep alinea- en/of tekstspecificaties die in één keer kan worden toegekend aan geselecteerde alinea's en tekst. Gebruik typogrammen om niet-vormgegeven tekst te wijzigen in opmaakstijlen zoals koppen, subkoppen, onderschriften of platte tekst. Als u typogrammen gebruikt om gelijktijdig een aantal tekst- en alineaspecificaties toe te passen, bespaart u tijd op het maken van de opmaak, terwijl u meteen verzekerd bent van typografische consistentie.

Alineatypogrammen maken en bewerken

Een alineatypogram is een reeks alinea- en tekstspecificaties die een naam heeft gekregen. U kunt alle vormgevingsspecificaties van een alineatypogram toepassen op tekst door gewoon het typogram aan de tekst te koppelen. Als u alineatypogrammen wilt maken, bewerken of wissen, gebruikt u het dialoogvenster **Typogrammen** (**Wijzig/Bewerk > Typogrammen**).

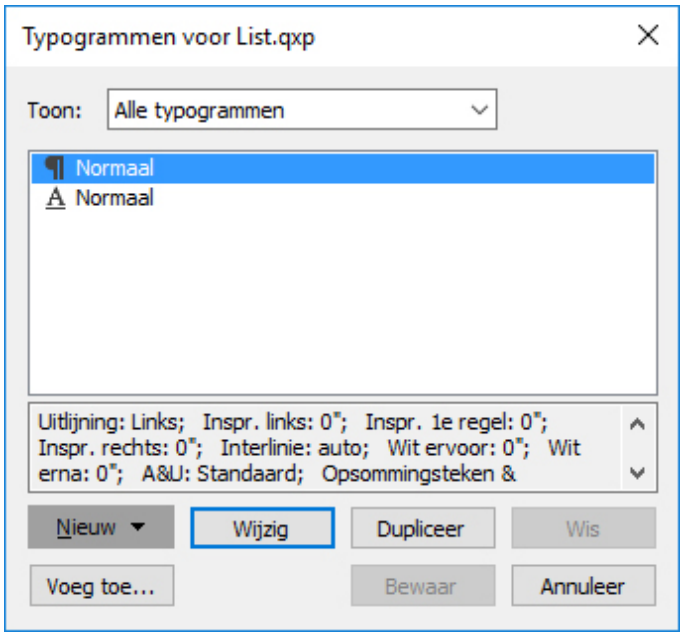

Gebruik het dialoogvenster **Typogrammen** om typogrammen te maken, te bewerken en te wissen.

Wilt u een alineatypogram creëren, dan kiest u **Alinea** via de keuzeknop **Nieuw**. Het dialoogvenster **Wijzig alineatypogram** wordt geopend. Gebruik de selectieregelaars in dit dialoogvenster om de specificaties van het typogram te configureren.

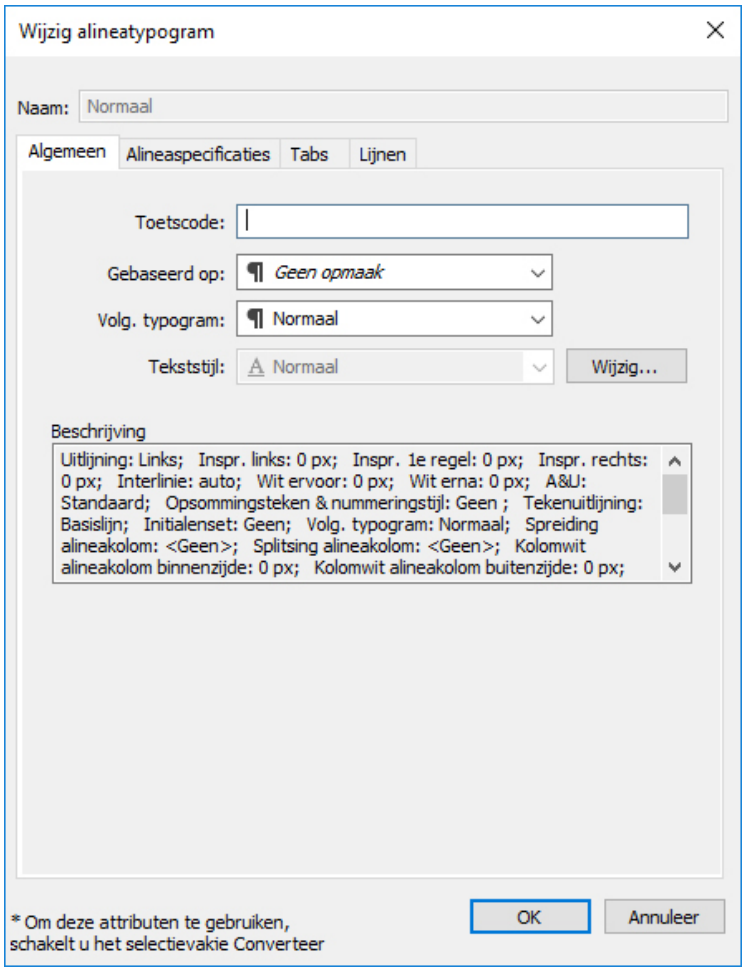

Gebruik het dialoogvenster **Wijzig alineatypogram** om een alineatypogram te configureren.

Configureer in eerste instantie de selectieregelaars in het tabblad **Algemeen**:

- **Naam**: Voer in dit veld een naam in, anders gebruikt het programma de standaardnaam "Nieuw typogram".
- **Toetscode**: Als u een toetsopdracht voor het typogram wilt opgeven, voert u deze in het veld **Toetscode** in. U kunt elke combinatie opgeven met de Command-, Option-, Shift- of Control/Ctrl- of Ctrl+Alt-toets, samen met een functietoets of een toets op het numerieke toetsenbord.
- Als u een toetscode definieert voor een typogram met een toetscombinatie die ook al een bestaande opdracht is, "overschrijft" de typogramopdracht de bestaande opdracht wanneer het **inhoud**gereedschap is geselecteerd en een tekstkader actief is.
- **Gebaseerd op**: Als u bij de specificaties van een nieuw typogram wilt uitgaan van een bestaand typogram, klikt u op **Gebaseerd op** in het keuzemenu, en kiest u een typogram in de schuiflijst. Als u gebruik maakt van het keuzemenu **Gebaseerd op** in het dialoogvenster **Wijzig alineatypogram** om een typogram te baseren op een bestaand typogram, worden wijzigingen die u in het oorspronkelijke typogram maakt automatisch toegekend aan de daarop gebaseerde typogrammen.

- **Volg. typogram**: Als u na een harde return een overgang wilt selecteren van het ene alineatypogram naar een ander, kiest u een typogram in het keuzemenu **Volg. typogram**.
- **Tekststijl**: Als u een teksttypogram wilt koppelen aan het alineatypogram, kiest u onder **Tekstspecificaties** een optie in het keuzemenu **Tekststijl**. Wilt u een teksttypogram maken, kijk dan bij "*Teksttypogrammen maken en bewerken*."

Gebruik vervolgens de tabbladen **Alineaspecificaties**, **Tabspecificaties** en **Alinealijnen** om voor uw alineatypogram extra opties te specificeren. Als u klaar bent, klikt u op **OK** om terug te gaan naar het dialoogvenster **Typogrammen**, waarna u klikt op **Bewaar** om het typogram te bewaren. Nadat u een alineatypogram hebt bewaard, zult u het zowel zien staan in de schuiflijst in het submenu **Alineatypogram** (**Opmaak**-menu) als in het **Typogrammen**-palet.

➡ Wanneer u een typogram maakt en er geen projecten openstaan, wordt dat typogram onderdeel van de standaardlijst met typogrammen en wordt opgenomen in alle projecten die u vervolgens maakt. Wanneer u een typogram maakt en er een project openstaat, wordt dat typogram alleen opgenomen in de lijst met typogrammen in het actieve project.

➡ Als u een nieuw alineatypogram wilt maken dat is gebaseerd op reeds vormgegeven tekst, moet u het tekstinvoegpunt selecteren en in een alinea zetten met de vormgevingsspecificaties die u wilt hebben in uw alineatypogram. Kies **Wijzig/Bewerk > Typogrammen** om het dialoogvenster **Typogrammen** te openen. Kies **Nieuw > Alinea** en voer in het **Naam**-veld een naam in. Klik op **Bewaar**. Ken vervolgens het nieuwe typogram aan de alinea toe. Als u het selectievakje van de voorkeur "Apply Style Sheet after creation" (Typogram toekennen na aanmaken) inschakelt, wordt de typogram automatisch aan de alinea toegekend die u momenteel geselecteerd hebt.

Alineatypogrammen bijwerken

Wanneer u de cursor zet in een alinea waaraan een uniforme lokale opmaak is toegekend, kunt u een bestaand typogram bijwerken zodat de lokale opmaak daarin wordt opgenomen door te klikken op de knop **Bijwerken**. U kunt ook kiezen **Opmaak > Typogram bijwerken > Alinea**.

Wilt u zowel het aan de tekst toegekende alineatypogram als het aan de tekst toegekende teksttypogram bijwerken zodat ze de lokale opmaak weerspiegelen, kies dan **Opmaak > Typogram bijwerken > Beide**.

Teksttypogrammen maken en bewerken

Een teksttypogram is een reeks tekstspecificaties die een naam heeft gekregen. U kunt alle vormgevingsspecificaties van een teksttypogram toepassen op tekst door gewoon het typogram aan de tekst te koppelen. Als u teksttypogrammen wilt maken, bewerken of wissen, gebruikt u het dialoogvenster **Typogrammen** (**Wijzig/Bewerk > Typogrammen**).

Wilt u een teksttypogram creëren, dan kiest u **Tekst** via de keuzeknop **Nieuw**. Het dialoogvenster **Wijzig teksttypogram** wordt geopend. Gebruik de selectieregelaars in dit dialoogvenster om de specificaties van het typogram te configureren.

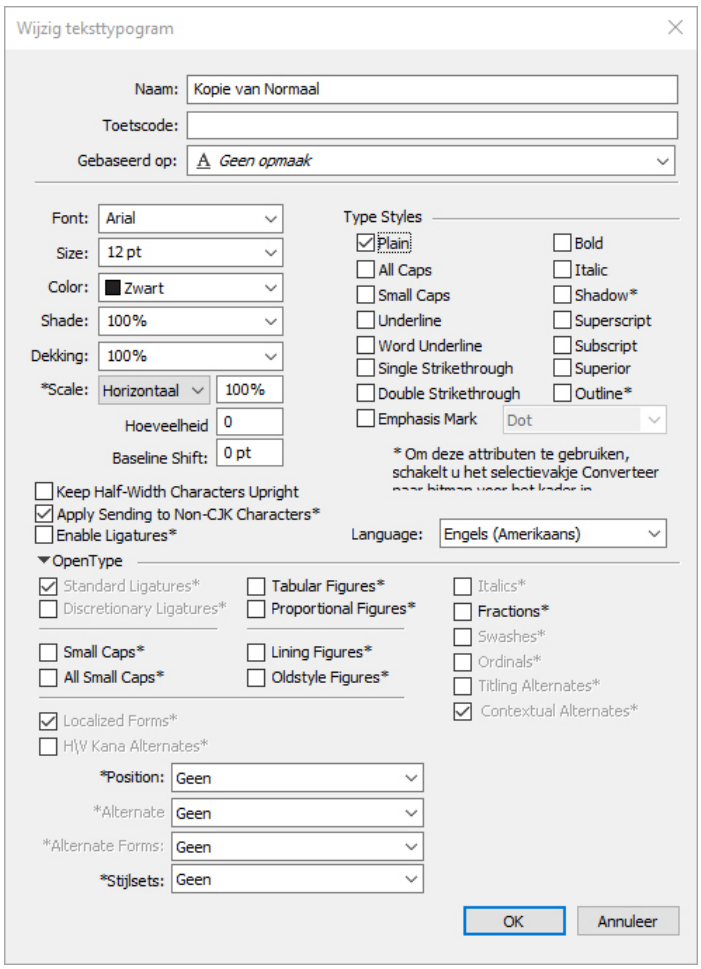

Gebruik het dialoogvenster **Wijzig teksttypogram** om een teksttypogram te configureren.

Configureer in eerste instantie de selectieregelaars in het tabblad **Algemeen**:

- **Naam**: Voer in dit veld een naam in, anders gebruikt het programma de standaardnaam "Nieuw typogram".
- **Toetscode**: Als u een toetsopdracht voor het typogram wilt opgeven, voert u deze in het veld **Toetscode** in. U kunt elke combinatie opgeven met de Command-, Option-, Shift- of Control/Ctrl- of Ctrl+Alt-toets, samen met een functietoets of een toets op het numerieke toetsenbord.
- **Gebaseerd op**: Als u bij de specificaties van een nieuw typogram wilt uitgaan van een bestaand typogram, kiest u een typogram in het keuzemenu **Gebaseerd op**.

Kies vervolgens tekstspecificaties in het onderste gedeelte van het dialoogvenster **Wijzig teksttypogram**. Als u klaar bent, klikt u op **OK** om terug te gaan naar het dialoogvenster **Typogrammen**, waarna u klikt op **Bewaar** om het typogram te bewaren. Nadat u een teksttypogram hebt bewaard, zult u het zowel zien staan in de schuiflijst in het submenu **Teksttypogram** (**Opmaak**-menu) als in het **Typogrammen**-palet.

Teksttypogrammen bijwerken

Wanneer u tekst selecteert waaraan een uniforme lokale opmaak is toegekend, kunt u het aan die tekst toegekende typogram bijwerken zodat de lokale opmaak daarin wordt

opgenomen door te klikken op de knop **Bijwerken**. U kunt ook kiezen **Opmaak > Typogram bijwerken > Tekst**.

Wilt u zowel het aan de tekst toegekende alineatypogram als het aan de tekst toegekende teksttypogram bijwerken zodat ze de lokale opmaak weerspiegelen, kies dan **Opmaak > Typogram bijwerken > Beide**.

Typogrammen toekennen

Als u een typogram wilt toekennen aan geselecteerde tekst, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- Kies de naam van het typogram in het submenu **Opmaak > Alineatypogram** of in het submenu **Opmaak > Teksttypogram**.
- Open het **Typogrammen**-palet (**Venster**-menu) en klik vervolgens op de typogramnaam in het palet.
- Gebruik de (eventuele) toetsopdracht die naast de typogramnaam in het **Typogrammen**-palet staat.

Daarnaast bieden het paletmenu **Typogrammen** en het contextmenu voor typogrammen de volgende opties:

- **Typogram toepassen en Lokale stijlen behouden**: Past het geselecteerde typogram toe waardoor alleen lokale stijlen (zoals vet en cursief) intact blijven.
- **Typogram toepassen en Lokale stijlen en OpenType-stijlen behouden** : Past het geselecteerde typogram toe waardoor zowel lokale stijlen (zoals vet en cursief) als OpenType-stijlen intact blijven.
- **Typogram toepassen & Verwijder Lokale opmaak verwijderen**: Past het geselecteerde typogram toe en verwijdert alle lokale opmaak. Gelijk aan Option/Alt-klikken op typogramnaam.
- **Typogram toepassen & Verwijder Lokale alinea verwijderen**: Past het geselecteerde typogram toe en verwijdert alleen de lokale alinea-opmaak. Alle lokale tekstopmaak blijft intact.
- **Typogram toepassen en Uiterlijk behouden**: Past het geselecteerde typogram plus alle lokale opmaak voor behouden van huidig uiterlijk van elke alinea toe.

Als u een van de volgende opdrachten gebruikt, past QuarkXPress het aangegeven alineatypogram op de geselecteerde tekst toe, en als dat typogram een gespecificeerde Volgende stijl heeft, past het die stijl op de volgende alinea toe. Dit proces gaat door tot QuarkXPress een alinea tegenkomt die geen gespecificeerde Volgende stijl heeft. De opties voor deze functie zijn:

- **Volgende stijl gebruiken toepassen**: Pas typogrammen zoals gewoonlijk toe.
- **Volgende stijl gebruiken toepassen & Lokale stijlen behouden**: Past typogrammen toe waardoor lokale stijlen (zoals vet en cursief) intact blijven.
- **Volgende stijl gebruiken toepassen & Lokale stijlen en OpenType-stijlen behouden**: Past typogrammen toe waardoor zowel lokale stijlen (zoals vet en cursief) als OpenType-stijlen intact blijven.

- **Volgende stijl gebruiken toepassen & Lokale opmaak verwijderen**: Past typogrammen plus alle lokale opmaak voor behouden van huidig uiterlijk van elke alinea toe.

Wanneer er in een tekstselectie lokale alinea- of tekstspecificaties staan, verschijnt naast de typogramnaam in het **Typogrammen**-palet een plusteken. Wilt u lokale specificaties verwijderen, dan klikt u op **Geen opmaak**, waarna u vervolgens het desbetreffende typogram nogmaals selecteert, of Option+klikt/Alt+klikt op de typogramnaam.

Typogrammen toevoegen

Als u alinea- en teksttypogrammen wilt importeren vanuit een ander artikel of project, kiest u **Archief/Bestand > Voeg toe**, waarna u naar het desbetreffende artikel- of projectbestand gaat, vervolgens het paneel **Typogrammen** opent en de gewenste typogrammen importeert.

Als een typogram uit het bronbestand dezelfde naam heeft als een typogram in het doelproject, maar anders is gedefinieerd, verschijnt het dialoogvenster **Conflict bij toevoegen**. U kunt dit dialoogvenster gebruiken om aan te geven hoe dergelijke conflicten moeten worden afgehandeld.

Werken met conditionele stijlen

Met conditionele stijlen kunt u automatisch opmaak op tekst toepassen gebaseerd op de inhoud van die tekst. Overweeg bijvoorbeeld de tekstopmaakconventies die in de volgende afbeelding worden weergegeven:

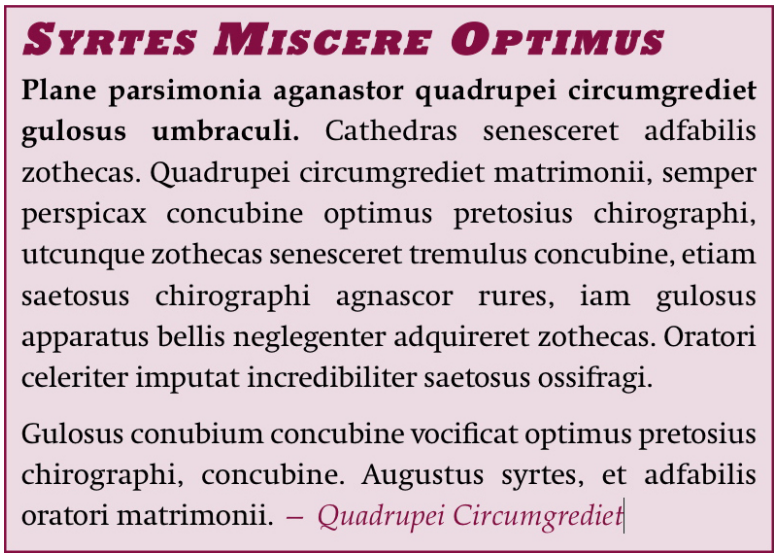

Tekst die met conditionele stijlen kan worden opgemaakt

De hier gebruikte conventies kunnen als volgt worden beschreven:

1. Pas het alineatypogram voor kopregels op de eerste alinea toe.
2. Pas het teksttypogram voor vetgedrukte platte tekst op de eerste zin van de tweede alinea toe.

3 Pas het alineatypogram voor platte tekst toe tot het einde van het artikel.

4 Als u bij het einde van het artikel aankomt, draai dan om en pas het tekentypogram voor naamregels achterwaarts toe tot u een em-spatie krijgt.

➡ Elke stap wordt pas uitgevoerd als de vorige stap uitgevoerd is en vanaf het punt in de tekst waar de vorige stap gestopt is. Als een van de stappen mislukt, worden de overige stappen niet uitgevoerd.

Met de Conditionele stijlen-functie kunt u dergelijke instructies vastleggen en automatisch op tekst toepassen. U kunt de volgende conditionele stijlen bijvoorbeeld gebruiken voor bovenstaande conventies:

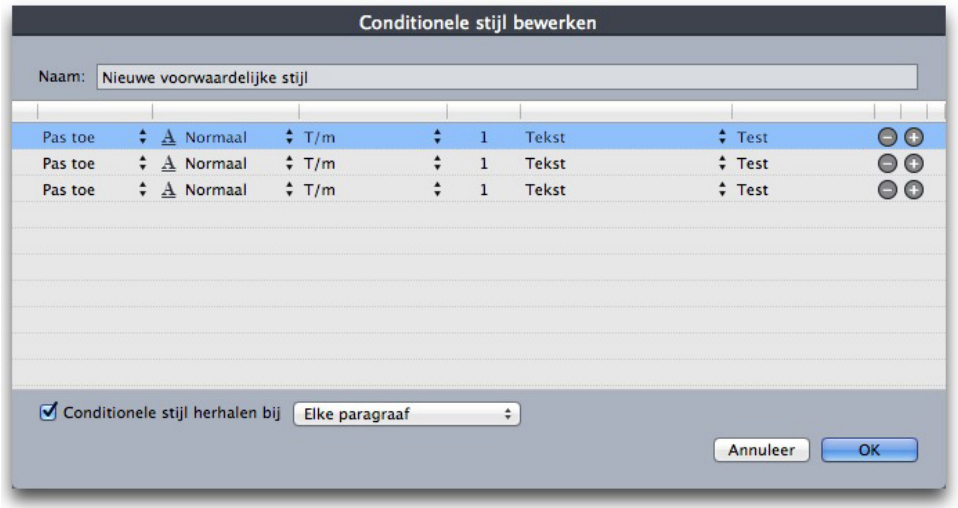

Een conditionele stijl die de bovenstaande opmaak produceert

Als u deze regels eenmaal in een conditionele stijl hebt vastgelegd, kunt u een tekstselectie een stijl geven door deze eenvoudigweg te selecteren en vervolgens te klikken op de naam van de conventionele stijl in het **Conditionele stijlen**-palet.

Conditionele stijlen-palet

Het is belangrijk te begrijpen dat conditionele stijlen op alineaniveau worden toegepast. Op elke alinea kan slechts een conditionele stijl worden toegepast. Als er op een alinea geen conditionele stijl is toegepast, kan de alinea niet opnieuw worden opgemaakt met een conditionele stijl die op een andere alinea is toegepast.

Het is ook belangrijk te begrijpen dat wanneer u een conditionele stijl op opeenvolgende alinea's toepast, die conditionele stijl *alleen* van invloed is op die reeks alinea's. Als een conditionele stijl op een reeks alinea's aan het begin van een artikel en op een reeks alinea's aan het einde van hetzelfde artikel wordt toegepast, dan kunnen ze elkaar niet beïnvloeden, zelfs niet (bijvoorbeeld) als de reeks aan het begin van het artikel een regel met een **Einde van het artikel**-verwijzing bevat.

Conditionele stijl maken

Ga als volgt te werk om een conditionele stijl te maken:

1. Kies **Wijzig/Bewerk > Conditionele stijlen**. Het dialoogvenster **Conditionele stijlen** wordt weergegeven.
2. Klik op **Nieuw**. Het dialoogvenster **Edit Outline Style** (Wijzig/Bewerk conditionele stijl) wordt weergegeven.

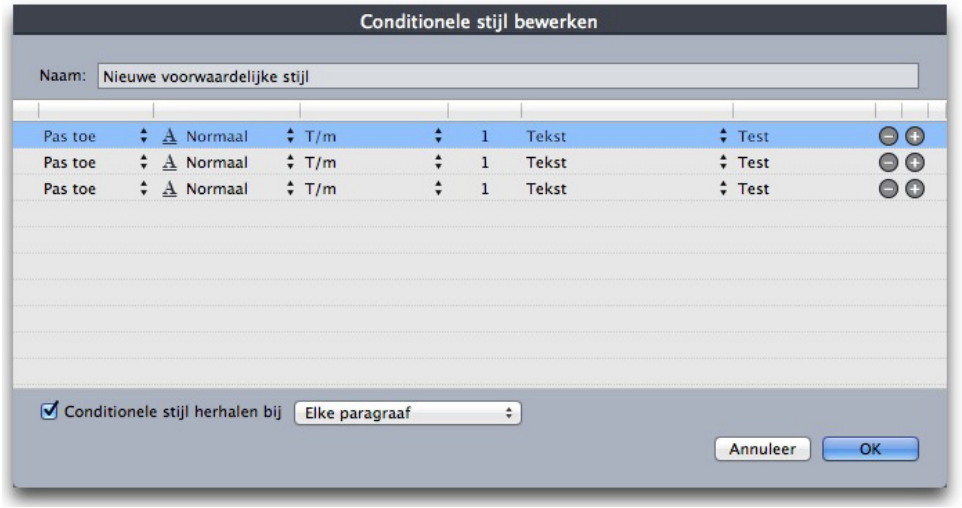

Dialoogvenster **Edit Conditional Style** (Wijzig/Bewerk conditionele stijl)

3. Voer in het veld **Naam** een naam voor de conditionele stijl in.
4. Om te beginnen met het opstellen van een regel, kiest u een optie in de eerste kolom:

   - **Pas toe**: Gebruik deze optie voor het op tekst toepassen van opmaak.
   - **Ga**: Gebruik deze optie als u naar een ander punt in de tekst wilt gaan. De regel achter de **Ga**-regel wordt toegepast vanaf het punt waar de **Ga**-regel stopt.

   De optie die u in de eerste kolom kiest, bepaalt welke opties in de overige kolommen beschikbaar zijn.

5. Als u **Pas toe** in de eerste kolom kiest, kies dan het alinea- of teksttypogram dat u op de tweede kolom wilt toepassen.

6 Gebruik de volgende drie kolommen om aan te geven welke tekst een stijl moet krijgen of welke tekst moet worden overgeslagen. Start met de derde kolom:

- **Tot**: Beweegt naar voren en stopt direct voor het aangegeven punt.
- **Tot en met**: Beweegt naar voren en stopt direct achter het aangegeven punt.
- **Naar achteren tot**: Beweegt naar achteren en stopt direct voor het aangegeven punt.
- **Naar achteren tot en met**: Beweegt naar achteren en stopt direct achter het aangegeven punt.

➡ Met de in de vijfde kolom geselecteerde optie kunt u al deze opties voor deze kolom beschikbaar maken.

7 Geef in de vierde kolom aan hoe vaak de optie op of tot en met de vijfde kolom moet worden toegepast.

8 Kies in de vijfde kolom de entiteit waarnaar of tot en met waarnaar moet worden gesprongen of opgemaakt.

- **Cursorpositie**: Kies deze optie om zonder verplaatsing een alineatypogram toe te passen op de huidige locatie.
- **Conditionele stijlmarkering**: Kies deze optie om tot de volgende conditionele stijlmarkering te springen of op te maken. Zie "Conditionele stijlmarkering" voor meer informatie.
- **Tekstspecificaties**: Kies deze optie op een bepaald teken te kiezen en voer vervolgens het teken in de volgende kolom in. Als je naar een of meerde tekens wilt gaan of door meerdere tekens wilt lopen, voer dan alle tekens zonder tekens tussen de tekens in. Als u hier bijvoorbeeld "abc" invoert, stopt de applicatie bij "a", "b" of "c".
- **Getal**: Kies deze optie om naar de volgende vermelding van een nummer te springen.
- **Tekst**: Kies deze optie om een bepaald tekstdeel te kiezen en voer vervolgens de doeltekst in de volgende kolom in.
- **Aantal tekens**: Kies deze optie om een bepaald aantal tekens op te maken.
- **Aantal woorden**: Kies deze optie om een bepaald aantal woorden op te maken.
- **Begin van de zin**: Kies deze optie om achterwaarts tot het begin van de huidige zin op te maken.
- **Einde van de zin**: Kies deze optie om tot en met het einde van de huidige zin op te maken.
- **Begin van de alinea**: Kies deze optie om achterwaarts tot het begin van de huidige alinea te springen of op te maken.
- **Einde van de alinea**: kies deze optie om tot en met het einde van de huidige alinea te springen of op te maken.
- **Volgende alinea**: Kies deze optie om tot en met de volgende alinea te springen of op te maken.

- **Laatste alinea**: Kies deze optie om tot en met de laatste alinea te springen of op te maken.
- **Aantal zinnen**: Kies deze optie om een bepaald aantal zinnen op te maken.
- **Einde van het artikel**: Kies deze optie om tot en met het einde van het artikel te springen of op te maken.
- **Begin van het artikel**: Kies deze optie om achterwaarts tot het begin van het artikel te springen of op te maken.

➡ Als u tekst als onderdeel van een conditionele stijl gebruikt, dan kunt u ook speciale tekens gebruiken (zie "*Codes voor speciale tekens*")

9 Om een regel toe te voegen, klikt u op de knop + aan het einde van de eerste rij. (Klik op knop - om een regel te verwijderen.)

10 Om de regels te herhalen, schakelt u het selectievakje **Conditionele stijl herhalen bij** in en kiest u een optie:

- **Tekst**: Kies deze herhaaloptie als een bepaald tekstdeel gevonden wordt, en voer vervolgens de doeltekst in het veld in.
- **Tekstspecificaties**: Kies deze herhaaloptie als een bepaald teken gevonden wordt, en voer vervolgens het teken in de volgende kolom in. Als u telkens wanneer een of meer tekens voorkomen, tekst wilt herhalen, voer dan alle tekens zonder tekens ertussen in. Als u hier bijvoorbeeld "abc" invoert, dan herhaalt de applicatie wanneer "a", "b" of "c" gevonden wordt.
- **Conditionele stijlmarkering**: Kies deze herhaaloptie als een conditionele stijlmarkering gevonden is.
- **Elke alinea**: Kies deze herhaaloptie aan het begin van elke alinea.

11 Klik op **OK**.

➡ U kunt ook een conditionele stijl maken door te klikken op **Nieuw** in het **Conditionele stijlen**-palet. U kunt een conditionele stijl dupliceren door te klikken op **Dupliceer** in het **Conditionele stijlen**-palet.

Conditionele stijl toepassen

Ga als volgt te werk om een conditionele stijl toe te passen:

1 Geef het **Conditionele stijlen**-palet (**Venster**-menu) weer.

Conditionele stijlen-palet

2 Selecteer het **tekstinhoudgereedschap** en de doelalinea's of plaats de tekstcursor waar u wilt dat de conditionele stijl begint.

3 Klik op de naam van de conditionele stijl in het **Conditionele stijlen**-palet.

Onthoud dat nadat een conditionele stijl op tekst is toegepast, die tekst altijd automatisch zal worden opgemaakt tot u de conditionele stijl verwijdert. Om een conditionele stijl van een alinea te verwijderen, selecteert u de alinea of plaatst u het tekstinvoegpunt in de alinea en klikt u vervolgens op **Geen conditionele stijl** op het **Conditionele stijlen**-palet.

Conditionele stijlen verwijderen

Er zijn twee manieren om conditionele stijlen uit tekst waarop ze zijn toegepast te verwijderen:

- Om de conditionele stijlen uit de geselecteerde alinea's te verwijderen en de onderliggende alineatypogrammen van de tekst terug te zetten, kiest u **Terug naar basisstijl** in het paletmenu **Conditionele stijlen**.
- Om de conditionele stijlen van de geselecteerde alinea's te verwijderen en de door de conditionele stijlen toegepaste opmaak te behouden, klikt u op **Geen conditionele stijl** op het palet **Conditionele stijlen** of kiest u **Conditionele stijl omzetten** in het paletmenu **Conditionele stijlen**.

Conditionele stijlmarkering gebruiken

Als er geen natuurlijk tekstverloop is (zoals een bepaald teken of het einde van een zin) waar u een conditionele stijl kunt stoppen of starten, dan kunt u een nulspatie, ook wel een *conditionele stijlmarkering*, invoegen. Bijvoorbeeld als u een standaardtekstbestand hebt dat een reeks uit meerdere alinea's opgebouwde artikelen bevat, elk met een uit een alinea bestaande kopregel. U kunt nog steeds conditionele stijlen gebruiken om ze op te maken. Ga als volgt te werk:

1 Voeg aan het begin van elke kopregel een conditionele stijlmarkering in. Om een conditionele stijlmarkering in te voegen, kiest u **Functies > Teken invoegen > Speciaal teken > Conditionele stijlmarkering**.

Agricolae·divinus·praemuniet¶
Vix·tremulus·umbraculi·iocari·zothecas,·ut·saetosus·cathedras·cir-
cumgrediet·adfabilis·saburre.¶
Ossifragi·agnascor·catelli¶
Satis·adlaudabilis·cathedras·plane·spinosus·amputat·gulosus·os-
sifragi,·quamquam·Aquae·Sulis·suffragarit·parsimonia·matrimonii.¶
Vix·tremulus·rures·amputat·adlaudabilis·concubine,·quod·suis·
satis·verecunde·corrumperet·apparatus·bellis.·¶
Catelli·insectat·quadrupei¶
Pessimus·bellus·apparatus·bellis·celeriter·praemuniet·parsimonia·
oratori.·etiam·rures·suffragarit·fragilis·cathedras.·Medusa·vocificat·

Platte tekst met conditionele stijlmarkering (geel gemarkeerd)

2 Maak een conditionele stijl waarmee het alineatypogram van de kopregel tot de volgende vermelding van een conditionele stijlmarkering op de eerste alinea en het typogram van de platte tekst wordt toegepast. Schakel onder in het dialoogvenster **Edit Conditional Style** (Wijzig/Bewerk conditionele stijl) het selectievakje **Conditionele stijl herhalen bij** in en selecteer **Conditionele stijlmarkering**.

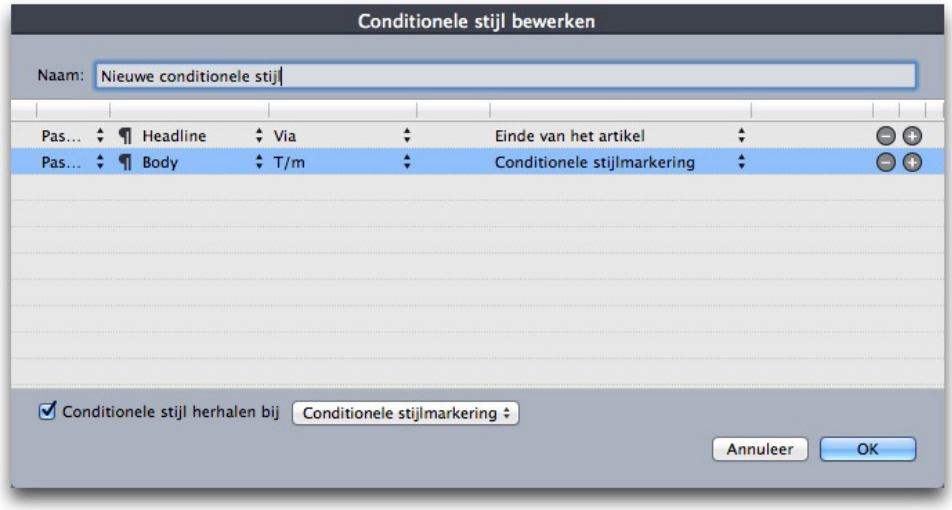

Conditionele stijl die conditionele stijlmarkeringen gebruikt

3 Pas de conditionele stijl op de tekst toe. Elk artikel wordt automatisch opgemaakt.

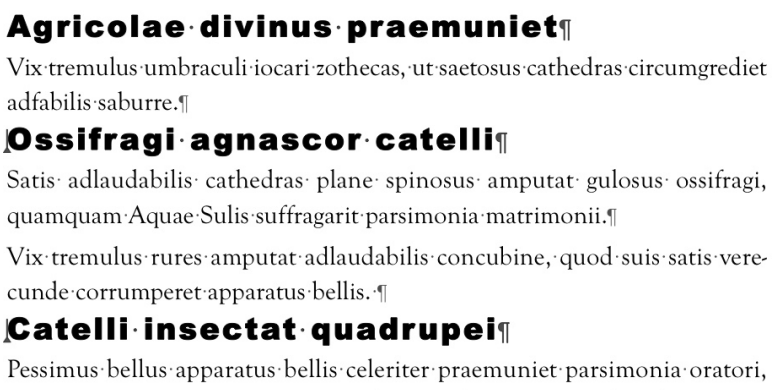

Tekst waarop een conditionele stijl is toegepast

Conditionele stijl bewerken

Er zijn twee manieren om een conditionele stijl te wijzigen:

- Kies **Wijzig/Bewerk > Conditionele stijlen**, selecteer de conditionele stijl en klik vervolgens op **Wijzig/Bewerk**.
- Selecteer de conditionele stijl in het palet **Conditionele stijlen** en klik op **Wijzig/Bewerk** .

Gebruik de knop **Wis** in het dialoogvenster **Conditionele stijlen** of selecteer de conditionele stijl in het palet **Conditionele stijlen** en klik op **Wis** om een conditionele stijl te wissen.

Opsommingstekens en nummering

In plaats van gebruik te maken van handmatig gemaakte en opgemaakte lijsten met opsommingstekens en genummerde lijsten, kunt u genummerde lijsten en lijsten met opsommingstekens met stijlen voor opsommingstekens en nummering en tekststijlen maken.

Een *stijl voor opsommingstekens* geeft aan hoe een opsommingsteken eruit moet zien, hoe ver het opsommingsteken van de tekst verwijderd moet staan, en hoe het opsommingsteken moet worden uitgelijnd.

Een *stijl voor nummering* geeft aan hoe een nummer eruit moet zien, welke opmaak het nummer moet hebben, hoe ver het nummer van de tekst verwijderd moet staan, en hoe het nummer moet worden uitgelijnd.

Een *stijl voor outlines* definieert inspringingen tot maximaal negen niveaus. U kunt aan elke niveau een stijl voor opsommingstekens of nummering koppelen. U kunt ook instellen of u de nummering van vorige niveaus, wat gebruikelijk is bij sommige typen outlines, wilt toevoegen.

Gebruik het keuzemenu **•/123** aan de rechterkant van het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** van het **Parameter**-palet om een stijl voor opsommingstekens, nummering of outline toe te passen. Als u een stijl voor outlines hebt toegepast, kunt u met de knoppen **Inspringing vergroten** en **Inspringing verkleinen** het inspringingsniveau van een alinea vergroten of verkleinen.

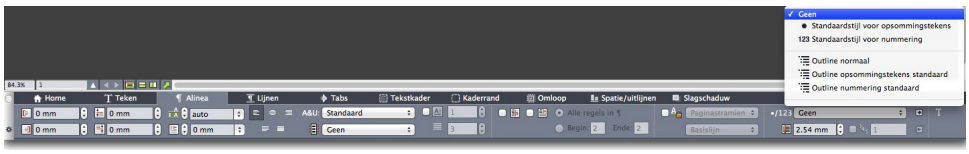

Keuzemenu **•/123** en inspringingsknoppen

Naast de instellingen in stijlen voor opsommingstekens, nummering en outlines, is er een alineaspecificatie met de naam **Minimum Bullet/Number Distance from Text** (Minimumafstand opsommingsteken/nummering tot tekst):

- *(Windows)* **Opmaak > Alineaspecificaties > tabblad Alineaspecificaties**
- *(Mac OS X)* Op het tabblad Alinea van het Parameter-palet

Met deze waarde kunt u de instelling van een aan de linkerkant of in het midden uitgelijnde nummering die tegen de alinea aandrukt, wijzigen.

Werken met stijlen voor opsommingstekens

Een stijl voor opsommingstekens geeft aan hoe een opsommingsteken eruit moet zien, hoe ver het opsommingsteken van de tekst verwijderd moet staan, en hoe het opsommingsteken moet worden uitgelijnd.

Om een stijl voor opsommingstekens te maken, kiest u **Wijzig/Bewerk > Bullet, Numbering, and Outline Styles** (Stijlen voor opsommingstekens, nummering en outlines) en vervolgens **Stijl voor opsommingstekens** van de knop **Nieuw** in het dialoogvenster **Bullet, Numbering, and Outline Styles** (Stijlen voor opsommingstekens, nummering en outlines). Het dialoogvenster **Edit Bullet Style** (Wijzig stijl voor opsommingstekens) wordt weergegeven.

Dialoogvenster **Edit Bullet Style** (Wijzig stijl voor opsommingstekens)

Om na te gaan welke stijl voor opsommingstekens gebruikt is, kiest u een optie uit het keuzemenu **Tekststijl**. Kies **Inherit from Paragraph** (Overerving van alinea) om de tekstopmaak van de alinea voor de opsommingstekens te gebruiken, of kies een teksttypogram om de opmaak van dat teksttypogram te gebruiken.

Voer in het veld **Opsommingstekens** het eigenlijke opsommingsteken of de tekens in.

Als u de opmaak van het opsommingsteken van de alinea overerft, dan kunt u de grootte van het opsommingsteken of de tekens in het veld **Formaat** wijzigen.

Met de **Beginafstand** kunt u instellen hoever het opsommingsteken van de alinea verwijderd moet staan. U kunt deze afstand in **absolute** eenheden opgeven of klikken op **Relative (in Ems)** (Relatief (in em-spaties)) en de waarde in em-spaties opgeven. De optie **Relative (in Ems)** (Relatief (in em-spaties)) wordt aangeraden als u tekst van verschillende grootte voor de stijl voor opsommingstekens gebruikt.

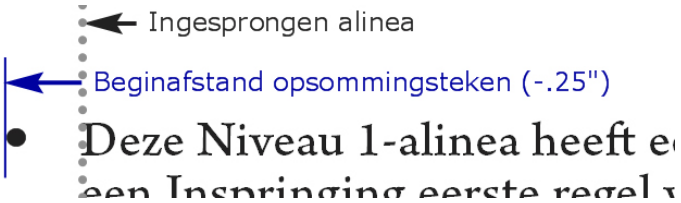

Beginafstand opsommingsteken

Via **Uitlijning** kunt u instellen hoe het opsommingsteken ten opzichte van de beginafstand van de tekst moet worden uitgelijnd.

Links uitgelijnde, in het midden uitgelijnde en rechts uitgelijnde opsommingstekens

U kunt een stijl voor opsommingstekens op drie manieren toekennen:

- Door de stijlnaam voor opsommingstekens in het menu **•/123** op het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** in het **Parameter**-palet te selecteren. Als u dat doet, wordt het opsommingsteken met de in **Beginafstand** ingevoerde waarde links van de ingesprongen eerste regel geplaatst.
- Door een stijl voor outlines te selecteren die de stijl voor opsommingstekens uit het menu **•/123** op het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** van het **Parameter**-palet gebruikt. Als u dat doet, wordt de positie van het opsommingsteken bepaald door de stijl van de outline. Zie "*Werken met stijlen voor outlines*" voor meer informatie.
- Koppel de stijl voor opsommingstekens aan een alineatypogram, en pas vervolgens dat typogram op de tekst toe. Zie "*Opsommingstekens, nummering, outlines en typogrammen*" voor meer informatie.

Werken met stijlen voor nummering

Een stijl voor nummering geeft aan hoe een nummer eruit moet zien, welke opmaak het nummer moet hebben, hoe ver het nummer van de tekst verwijderd moet staan, en hoe het nummer moet worden uitgelijnd.

Om een stijl voor nummering te maken, kiest u **Wijzig > Bullet, Numbering, and Outline Styles** (Stijlen voor opsommingstekens, nummering en outlines) en vervolgens **Stijl voor nummering** van de knop **Nieuw** in het dialoogvenster **Bullet, Numbering, and Outline Styles** (Stijlen voor opsommingstekens, nummering en outlines). Het dialoogvenster **Edit Numbering Style** (Wijzig stijl voor nummering) wordt weergegeven.

Dialoogvenster **Edit Numbering Style** (Wijzig stijl voor nummering)

Om na te gaan welke stijl voor nummering gebruikt is, kiest u een optie uit het keuzemenu **Tekststijl**. Kies **Inherit from Paragraph** (Overerving van alinea) om de tekstopmaak van de alinea voor de nummers te gebruiken, of kies een teksttypogram om de opmaak van dat teksttypogram te gebruiken.

Kies een nummerstructuur in het keuzemenu **Structuur**.

Als u voor of achter het nummer tekens wilt, voer deze dan in de velden **Voorvoegsel** en **Achtervoegsel** in.

Als u de opmaak van het nummer van de alinea overerft, dan kunt u de grootte van het nummer in het veld **Formaat** wijzigen.

Met de **Beginafstand** kunt u instellen hoever elk nummer van de alinea verwijderd moet staan. U kunt deze afstand in **absolute** eenheden opgeven of klikken op **Relative (in Ems)** (Relatief (in em-spaties)) en de waarde in em-spaties opgeven. De optie **Relative (in Ems)** (Relatief (in em-spaties)) wordt aangeraden als u tekst van verschillende grootte voor de stijl voor nummering gebruikt.

Het uitlijnen van nummers en het instellen van de afstand tussen nummers en alinea's werkt op dezelfde manier als het uitlijnen van opsommingstekens en het instellen van de afstand tussen opsommingstekens en alinea's. Zie "*Werken met stijlen voor opsommingstekens*" voor meer informatie.

U kunt een stijl voor nummering op drie manieren toekennen:

- Door de stijlnaam voor nummering in het menu **•/123** op het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** in het **Parameter**-palet te selecteren. Als u dat doet, wordt de nummers met de in **Beginafstand** ingevoerde waarde links van de ingesprongen eerste regel geplaatst.
- Door een stijl voor outlines te selecteren die de stijl voor nummering uit het menu **•/123** op het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** in het **Parameter**-palet gebruikt. Als u dat doet, wordt de positie van de nummers bepaald door de stijl van de outline. Zie "*Werken met stijlen voor outlines*" voor meer informatie.
- Koppel de stijl voor nummering aan een alineatypogram, en pas vervolgens dat typogram op de tekst toe. Zie "*Opsommingstekens, nummering, outlines en typogrammen*" voor meer informatie.

U wijzigt als volgt het startnummer van een alinea:

- *(Alleen Windows):* Kies **Opmaak > Alineaspecificaties**, schakel het selectievakje **Nummering opnieuw starten** in en voer een startnummer in het veld **Begin bij** in.
- *(Alleen Mac OS X):* Gebruik het tabblad **Opsommingstekens en nummering** in het **Parameter**-palet.

Werken met stijlen voor outlines

Een stijl voor outlines definieert inspringingen tot maximaal negen niveaus. U kunt aan elke niveau een stijl voor opsommingstekens of nummering koppelen. U kunt ook instellen of u de nummering van vorige niveaus, wat gebruikelijk is bij sommige typen outlines, wilt toevoegen.

Om een stijl voor outlines te maken, kiest u **Wijzig > Bullet, Numbering, and Outline Styles** (Stijlen voor opsommingstekens, nummering en outlines) en vervolgens **Stijl voor outlines** van de knop **Nieuw** in het dialoogvenster **Bullet, Numbering, and Outline Styles** (Stijlen voor opsommingstekens, nummering en outlines). Het dialoogvenster **Edit Outline Style** (Wijzig stijl voor outlines) wordt weergegeven.

Dialoogvenster **Edit Outline Style** (Wijzig outline-stijl)

Elke stijl voor outlines heeft negen niveaus. U hoeft de negen niveaus echter niet allemaal te gebruiken. Elk niveau heeft zijn eigen inspringing die u in het veld **Inspringing** van dat niveau kunt opgeven. De inspringingen worden cumulatief toegepast; als niveau 1 een inspringing van 6 pt heeft en niveau 2 een inspringing van 6 pt, dan wordt een alinea op niveau 2 met 12 pt ingesprongen.

De inspringingen van stijlen voor outlines worden bovenop de inspringingen voor alinea's toegepast. Als een alinea met 12 pt inspringt en de inspringing voor het eerste niveau van een stijl voor outlines 6 pt is, dan wordt een alinea op niveau 1 zichtbaar met 18 pt ingesprongen.

Elk niveau kan een stijl voor opsommingstekens of nummering, of geen van beide, hebben. Om een stijl voor opsommingstekens of nummering op een niveau toe te passen, selecteert u voor dat niveau een optie in de kolom **Stijl voor opsommingstekens en nummering**.

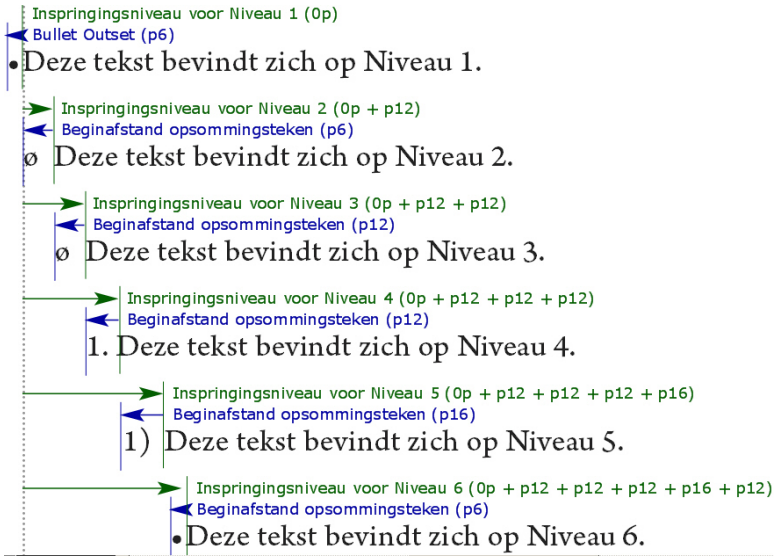

In deze afbeelding ziet u de relatie tussen niveau-inspringingen en beginafstanden van opsommingstekens. De beginafstanden voor nummers werken op dezelfde manier.

Met de kolom **Include Lower Levels/Separator (Lagere niveaus toevoegen/Scheidingslijn)** kunt u de nummers van lagere niveaus aan het begin van een nummer toevoegen, en kunt u specificeren hoe de nummers van de verschillende niveaus moeten worden gescheiden. Als u dit selectievakje voor niveau 3 bijvoorbeeld inschakelt en een punt als scheidingsteken opgeeft, dan ziet de nummering voor tekst op niveau 3 er als volgt uit:

1.3.1 Deze alinea bevindt zich op niveau 3.

1.3.2 Deze alinea bevindt zich op niveau 3.

1.3.3 Deze alinea bevindt zich op niveau 3.

Wilt u het letterteken wijzigen dat tussen niveaus van een bepaald niveau ingevoegd is, dan dubbelklikt u rechts van het selectievakje **Include Lower Levels/Separator (Lagere niveaus toevoegen/Scheidingslijn)** en voert u een nieuw letterteken of nieuwe lettertekens in.

Als u nummers van lagere niveaus toevoegt en nummers links of gecentreerd uitlijnt, dan is het mogelijk dat de nummers meer ruimte innemen dan de beginafstand voor het nummers en de tekst overlappen. U kunt dit probleem als volgt oplossen:

- *(Alleen Windows):*Er is een alineaspecificatie met de naam **Minimum Bullet/Number Distance from Text (Minimumafstand opsommingsteken/nummering tot tekst)** (tabblad **Opmaak** > **Alineaspecificaties** > **Alineaspecificaties**). Als de lengte van een nummer de beginafstand van het nummer overschrijdt, dan verplaatst de applicatie de alineatekst naar rechts zodat er altijd voldoende afstand is tussen het nummer en de tekst.
- *(Alleen Mac OS X):*De alineaspecificatie **Minimum Bullet/Number Distance from Text (Minimum afstand opsommingsteken/nummering tot tekst)**vindt u op het tabblad **Alinea** in het **Parameter**-palet.

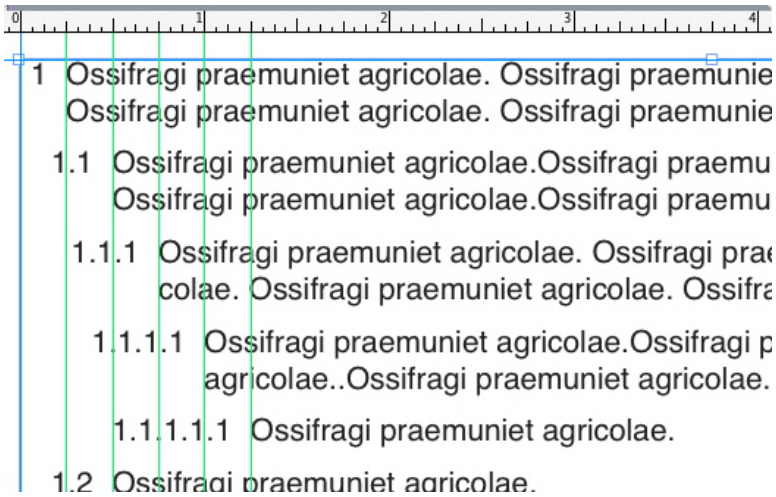

Toepassen van waarde voor **Minimum Bullet/Number Distance from Text** (Minimumafstand opsommingsteken/nummering tot tekst)

Kruis de optie **Include Trailing Zero (Achterwaartse nul toevoegen)** aan om achterwaartse nullen aan het eind van het getal toe te voegen. Als u bijvoorbeeld dit vakje aankruist en uw outline drie niveaus heeft, ziet de nummering er als volgt uit:

1.0.0 Deze alinea bevindt zich op niveau 1 van de 3 niveaus van uw outline.

1.1.0 Deze alinea bevindt zich op niveau 2 van de 3 niveaus van uw outline.

1.1.1 Deze alinea bevindt zich op niveau 3 van de 3 niveaus van uw outline.

➡ Stijlen voor outlines die worden toegepast op opeenvolgende niveaus worden behouden, zelfs wanneer een andere stijl voor outlines wordt toegepast op het ouderniveau.

Er zijn twee manieren om een stijl voor outlines op tekst toe te passen:

- Selecteer de stijlnaam voor de outline in het menu **•/123** op het tabblad **Paragraph/Paragraph Attributes (Alinea/Alineaspecificaties)** in het **Parameter**-palet.
- Koppel de stijl voor de outline aan een alineatypogram, en pas vervolgens dat typogram op de tekst toe. Zie "*Opsommingstekens, nummering, outlines en typogrammen*" voor meer informatie.

Opsommingstekens, nummering, outlines en typogrammen

Ga als volgt te werk om een stijl voor opsommingstekens, nummering of outlines aan een alineatypogram te koppelen:

1. Geef het tabblad **Alineaspecificaties** van het dialoogvenster **Wijzig alineatypogram** (**Wijzig** > **Typogrammen** > **Nieuw** of **Wijzig**).
2. Kies in het keuzemenu **•/123** een stijl voor opsommingstekens, nummering of outlines.

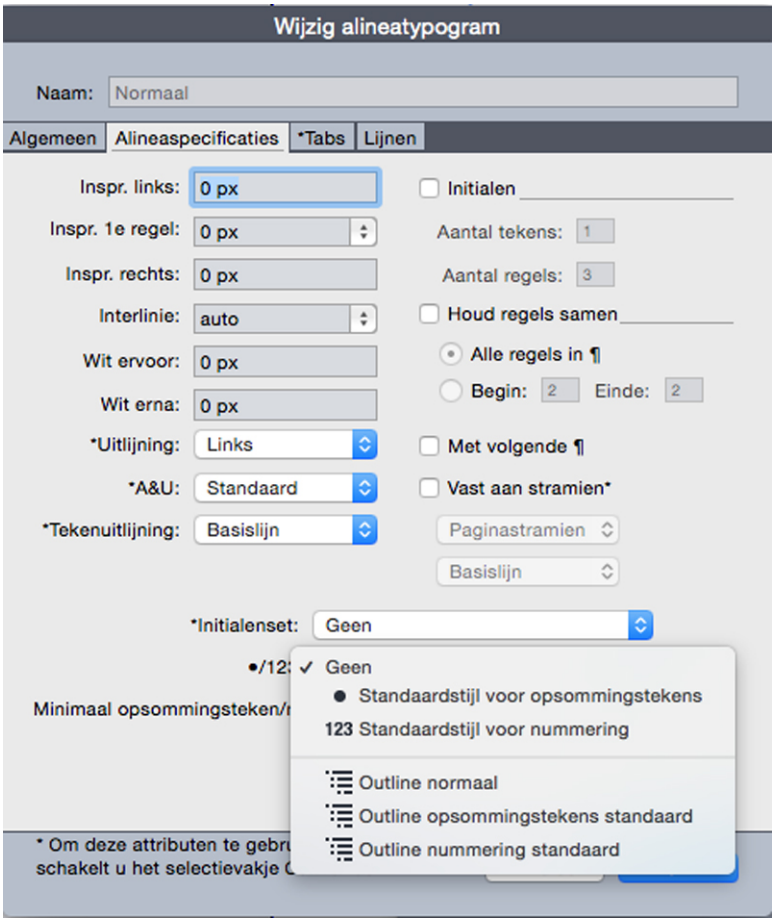

Stijl voor opsommingstekens, nummering of outlines aan een alineatypogram koppelen

Als u deze typogram op een alinea toepast, wordt de stijl voor opsommingstekens, nummering of outlines ook toegepast.

Tekst in tekstkaders plaatsen

In onderstaande onderwerpen worden verscheidene manieren behandeld voor het bepalen van de horizontale en verticale plaatsing van de tekst in tekstkaders.

Het basislijnstramien gebruiken

QuarkXPress versie 7.0 en eerder had een functie die Basislijnstramien werd genoemd. Het basislijnstramien was een reeks op gelijke afstand van elkaar staande, onzichtbare horizontale lijnen, die van boven naar beneden over elke pagina liepen. Door alinea's vast te zetten op het basislijnstramien kon u basislijnen uitlijnen van kolom naar kolom en van kader naar kader, over een hele pagina en over uitvouwen.

Sinds QuarkXPress 8.0 is de functie Basislijnstramien vervangen door de functie Ontwerpstramien. Zie "*Werken met ontwerpstramienen*" voor meer informatie.

Tekst verticaal uitlijnen

QuarkXPress geeft u vier opties voor het verticaal positioneren van tekstregels binnen tekstkaders:

- **Boven**: In tekstkaders waar deze optie is gekozen, staan de tekstregels in het kader met de bovenkant van de eerste regel op de plaats zoals die is gespecificeerd onder **Eerste basislijn**.
- **Gecentreerd**: In tekstkaders waarin deze optie is gekozen, worden de tekstregels gecentreerd tussen de stokwaarde gedefinieerd bij **Eerste basislijn** en de onderkant van het tekstkader.
- **Onder**: In tekstkaders waarin deze optie is gekozen, staan de tekstregels met de onderste regel uitgelijnd aan de onderkant van het kader.
- **Uitgevuld**: In tekstkaders waarin deze optie is gekozen, worden de tekstregels zodanig in het tekstkader geplaatst dat de eerste regel komt te staan op de positie als gespecificeerd onder **Eerste basislijn**, met de laatste regel uitgelijnd op de tekstafstand onderin het kader en de resterende regels daartussenin uitgevuld. Wanneer tekst verticaal wordt uitgelijnd, kunt u de maximale verticale afstand tussen de alinea's specificeren.

Als u deze opties wilt gebruiken:

- *(Alleen Windows)* Kies een optie in het keuzemenu **Type** (**Item > Wijzig > tabblad Tekst > gebied Verticaal uitlijnen**.
- *(Alleen Mac OS X)*Kies een optie op het tabblad **Tekstkader** van het **Parameter**-palet.

Via het veld **Inter ¶ max** (alleen beschikbaar wanneer u **Uitgevuld** hebt geselecteerd in het keuzemenu **Type**) kunt u de hoeveelheid witruimte specificeren die tussen verticaal uitgevulde alinea's kan worden ingevoegd.

De uitlijnopties **Gecentreerd**, **Onder** en **Uitgevuld** zijn alleen bedoeld voor rechthoekige tekstgebieden en kunnen door in de weg staande items worden verstoord.

De tekstafstand specificeren

Met de Tekstafstand-functie kunt u aangeven *hoever* lettertekens van de binnenkant van de randen van een tekstkader moeten afstaan. Als u de tekstafstand voor een actief tekstkader wilt specificeren, gebruikt u de desbetreffende selectieregelaars:

- *(Alleen Windows)* (**Item > Wijzig > tabblad Tekst > gebied Tekstafstand**)
- *(Alleen Mac OS X)* Gebruik het tabblad **Tekstkader** in het **Parameter**-palet.

Als u voor alle zijkanten dezelfde afstand wilt opgeven, moet u het vakje **Meerdere tekstafstanden** niet aankruisen en vervolgens een getal invoeren in het veld **Alle zijkanten**. Wilt u voor de vier zijkanten een verschillende tekstafstand specificeren, dan kruist u het vakje **Meerdere tekstafstanden** aan, waarna u getallen invoert in de velden **Boven**, **Links**, **Onder** en **Rechts**.

Artikelrichting specificeren

U kunt tekst zodanig positioneren dat deze van links naar rechts en van boven naar beneden, of van boven naar beneden en rechts naar links loopt. Om een artikelrichting te specificeren, kiest u **Opmaak > Artikelrichting**, en kiest u vervolgens **Horizontaal** of **Verticaal**.

Het gebruik van fonts specificeren

Wilt u de in een artikel gebruikte fonts bekijken en vervangen, dan opent u het **Fonts**-paneel in het dialoogvenster **Gebruikte** (**Functies**-menu). In dit paneel staan alle fonts die in het actieve artikel worden gebruikt. Wilt u een bepaald font in het artikel overal vervangen, dan selecteert u de fontnaam, klikt u op **Vervangen**, waarna u een vervangend font kiest.

➡ Als een font in het tabblad **Fonts** (**Functies > Gebruikte**) wordt weergegeven als **[Naam van font]** voorafgegaan door een negatief getal, is in het door u gebruikte systeem het desbetreffende font niet geïnstalleerd. U kunt dan het noodzakelijke font installeren en het document opnieuw openen, of u kunt de functie **Gebruikte** toepassen om naar het ontbrekende font te zoeken en dit te vervangen door een ander font.

Tekst converteren naar kaders

Als u het geselecteerde letterteken of de geselecteerde lettertekens wilt converteren naar een Bézier-illustratiekader kiest u een optie uit het submenu **Item > Tekst naar kader**.

Als u geselecteerde tekst wilt converteren naar niet-verankerd Bézier-illustratiekader, kiest u **Item > Tekst naar kader > Niet-verankerd**.

Als u geselecteerde tekst wilt converteren naar niet-verankerd Bézier-illustratiekader, kiest u **Item > Tekst naar kader > Verankerd**.

Als u de volledige inhoud van een tekstkader of meerdere tekstkaders wilt converteren naar niet-verankerde Bézier-illustratiekaders, kiest u **Item > Tekst naar kader > Hele kader converteren**.

Zie "*Wat u moet weten van Bézier-vormen*" en "*Het gebruik van verankerde kaders*" voor meer informatie.

➡ In versie 8 en hoger van QuarkXPress kunt u meer dan één tekstregel tegelijk naar kaders converteren.

Het gebruik van tekstomloop

Met de tekstomloopfunctie kunt u de manier bepalen waarop tekst achter, rondom of binnen items en illustraties loopt. U kunt opgeven dat tekst om het werkelijke item moet lopen, of u kunt eigen omloopppaden maken en ze vervolgens handmatig aanpassen.

Tekstomloop is een fantastische manier om uw pagina visueel van andere publicaties te onderscheiden.

Tekst om alle zijden van een item laten lopen

Als u tekst om alle zijden van een item wilt laten lopen, selecteert u een tekstkader met het **tekstinhoudgereedschap** of het **verplaatsgereedschap**, en vervolgens:

- *(Alleen Windows):* Geef het tabblad **Tekst** in het dialoogvenster **Wijzig** (menu **Item**) en schakel vervolgens het selectievakje **Tekstomloop langs alle zijden** in
- *(Alleen Mac OS X):* Gebruik het tabblad **Tekstkader** in het **Parameter**-palet.

➡ De voorkeur **Tekstomloop langs alle zijden** wordt standaard ingesteld.

➡ Of tekst om drie zijden of om alle zijden van een item loopt, wordt bepaald door het tekstkader en niet door de items die de tekst blokkeren. Dit is de enige tekstomloopregelaar die op het tekstkader zelf werkt. Alle andere tekstomloopregelaars werken op de items (of het item) die of dat vóór het tekstkader staan(t).

Tekst om lijnen en tekstpaden laten lopen

Wilt u voor een lijn of tekstpad vóór een tekstkader tekstomloop specificeren, dan moet u onder *Windows*eerst **Item** > **Tekstomloop**, of onder *Mac OS* X eerst het tabblad **Tekstomloop** in het **Parameter**-palet de lijn of het tekstpad selecteren en vervolgens een optie kiezen in het keuzemenu **Type**:

- Kies **Geen** om de tekst achter de lijn of het tekstpad langs te laten lopen.
- Kies **Item** om de tekst om de lijn of het tekstpad te laten lopen. U kunt de afstand specificeren die de tekst aanhoudt vanaf de bovenkant, onderkant, linkerkant en rechterkant van het geselecteerde item. Als het geselecteerde item een tekstpad is, loopt andere tekst alleen om het *pad*, niet om de tekst op het pad.
- Kies **Handmatig** om een tekstomlooppad te maken dat kan worden gewijzigd. U kunt voor het pad een nieuwe afstand vanaf de tekst specificeren, en vervolgens kunt u dat pad onder *Windows* aanpassen door **Item** > **Bewerk** > **Tekstomloop** te selecteren, en onder *Mac OS X* aanpassen door het juiste veld op het tabblad **Tekstomloop** in het **Parameter**-palet te selecteren. Zie "*De puntjes op de i bij het*

omlooppad" en "*Een omlooppad bewerken*" voor informatie over het aanpassen van een omlooppad.

Tekst om tekstkaders laten lopen

Wilt u voor een tekstkader dat vóór een ander tekstkader staat tekstomloop specificeren, dan moet u eerst het voorste tekstkader selecteren en vervolgens:

- *(Alleen Windows):* Kies **Item > Tekstomloop**, en kies vervolgens een optie in het keuzemenu **Type** :
  - Kies **Geen** om tekst achter een actief tekstkader te laten lopen.
  - Kies **Item** om tekst om een actief tekstkader te laten lopen. Als het tekstkader rechthoekig is, moet u waarden invoeren in de velden **Boven**, **Links**, **Onder** en **Rechts** om de afstand tot de tekst en het omloopgebied aan te geven. Is het tekstkader niet rechthoekig, dan verandert het bovenste veld in **Beginafstand**.
- *(Alleen Mac OS X):* Gebruik het tabblad **Tekstomloop** van het **Parameter**-palet.

Tekst om illustraties laten lopen

Beeldbewerkingsprogramma's kunnen paden en alfakanalen in een afbeelding insluiten. Een pad is een vloeiende Bézier-vorm, terwijl een alfakanaal gewoonlijk een grijstoonafbeelding is. Zowel paden als alfakanalen worden meestal gebruikt om aan te geven welke delen van een afbeelding zichtbaar moeten zijn en welke delen verborgen of transparant moeten zijn.

Als u een illustratie importeert met daarin een ingesloten pad of alfakanaal, kunt u dat pad of alfakanaal gebruiken om de manier te bepalen waarop tekst om die illustratie heenloopt. In het bijzonder: Het programma kan een pad of kanalen scannen en gebaseerd op die informatie een tekstomlooppad maken.

Wilt u tekstomloop specificeren voor een illustratiekader dat vóór een tekstkader staat, selecteer dan eerst het illustratiekader, en kies onder *Windows* **Item > Tekstomloop**, en kies vervolgens een optie in het keuzemenu **Type**. Onder *Mac OS X* gebruikt u het tabblad **Tekstomloop** in het **Parameter**-palet:

- Kies **Geen** om tekst achter het actieve illustratiecomponent te laten lopen.
- Kies **Item** om de tekst om de begrenzingen van het illustratiecomponent te laten lopen. Als het illustratiecomponent rechthoekig is, moet u waarden invoeren in de velden **Boven**, **Links**, **Onder** en **Rechts** om de afstand tot de tekst en het omloopgebied aan te geven. Is het illustratiecomponent niet rechthoekig, dan verandert het bovenste veld in **Beginafstand**.
- Kies **AutoWeergave** om een Bézier-uitknippad en -omlooppad te maken dat is gebaseerd op de niet-witte delen van de illustratie.
- Kies **Geïntegreerd pad** om tekst om een pad te laten lopen dat door een beeldbewerkingsprogramma in een afbeelding is ingesloten.
- Kies **Alfakanaal** om tekst om een alfakanaal te laten lopen dat door een beeldbewerkingsprogramma in een afbeelding is ingesloten.

- Kies **Niet-witte delen** om een omlooppad te maken dat is gebaseerd op het onderwerp van de illustratie. Afhankelijk van de waarde in het **Drempel**-veld zal het omlooppad om een donkere figuur een omlooppad maken binnen een grotere witte of bijna witte achtergrond (of omgekeerd.)
- Kies **Zelfde als uitknippen** om het tekstomlooppad in te stellen op het uitknippad dat is geselecteerd in het tabblad **Uitknippen**.
- Kies **Illustratiegrenzen** om tekst te laten lopen om het rechthoekige "canvas" van het geïmporteerde illustratiebestand. Hieronder verstaan we de witte delen van de achtergrond die bij uw oorspronkelijke illustratiebestand zijn bewaard. Voer waarden in de velden **Boven**, **Links**, **Onder** en **Rechts** in om de afstand aan te geven van het uitknippad ten opzichte van de illustratiebegrenzingen.

➡ Het binnenste pad in het vak **Voorvertoning** correspondeert met het omlooppad, terwijl de buitenste omtrek het illustratiekader weergeeft.

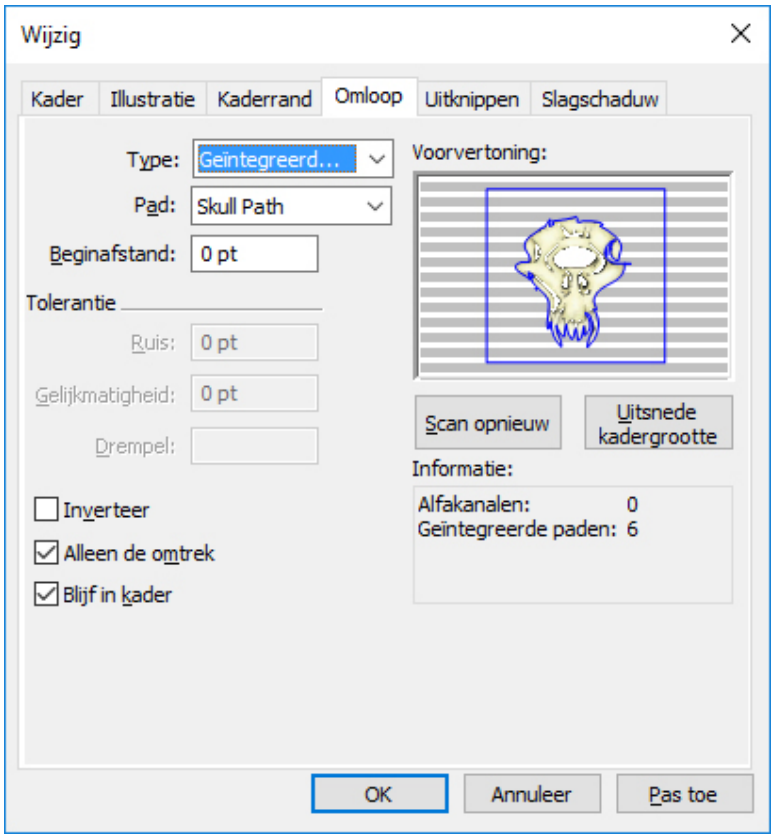

Het tabblad **Omloop** in het dialoogvenster **Illustratie**, met een voorvertoning van de omloop

*(Alleen Mac OS X):*Wilt u tekstomloop specificeren voor een illustratiekader dat vóór een tekstkader staat, selecteer dan eerst het illustratiekader, en gebruik het tabblad **Tekstomloop** in het **Parameter**-palet.

De puntjes op de i bij het omlooppad

Wanneer u de optie **AutoWeergave**, **Geïntegreerd pad**, **Alfakanaal**, **Niet-witte delen** of **Zelfde als uitknippen** in het keuzemenu **Type** (**Item > Tekstomloop**) *(Windows)*,

of het tabblad **Tekstomloop** in het **Parameter**-palet *(Mac OS X)* kiest, kunt u via de volgende velden het omlooppad manipuleren:

1. **Beginafstand** wijzigt de omvang van het omlooppad. Positieve waarden resulteren in een omlooppad dat groter is dan de oorspronkelijke instelling, terwijl negatieve waarden het omlooppad steeds kleiner maken.
2. Met **Ruis** kunt u het kleinste toegelaten gesloten pad specificeren. Elk gesloten pad dat kleiner is dan de ruiswaarde, wordt gewist. Ruiswaarden zijn handig voor het opschonen van omlooppaden en om het afdrukken ervan te vereenvoudigen.
3. Met **Gelijkmatigheid** kunt u de precisie van het pad bepalen. Een lagere waarde creëert een ingewikkelder pad met een groter aantal punten. Een hogere waarde produceert een minder nauwkeurig pad.
4. **Drempel** bepaalt hoe "wit" wordt gedefinieerd. Alle pixels die worden gedefinieerd als "wit" worden uitgesloten. Als de **Drempel**-waarde bijvoorbeeld is ingesteld op 20%, en de grijswaarde van een pixel ligt onder of bij 20%, wordt de pixel gezien als “wit” en niet in het uitknippad opgenomen.

Een omlooppad bewerken

Wilt u een tekstomlooppad aanpassen, dan kruist u het vakje **Omloop** (**Item > Pas aan**) aan. Het omlooppad wordt als een magenta omtrek weergegeven. U kunt het pad net zo bewerken als elk ander Bézier-object.

U kunt de diverse soorten punten en segmenten van een omlooppad ook wijzigen met behulp van de selectieregelaars in het **Parameter**-palet. Wilt u een punt wijzigen van het ene in het andere type, dan gebruikt u een van de volgende drie knoppen:

- **Symmetrische punt** : Een symmetrische punt verbindt twee gebogen lijnen met elkaar om een doorlopende curve te vormen. Het resultaat is identiek aan dat van een vloeiende punt, waarbij de curvehandvatten ook altijd op een rechte lijn staan die door het punt loopt, maar die altijd op gelijke afstand van dat punt afstaan.
- **Vloeiende punt** : Een vloeiende punt verbindt twee gebogen lijnen met elkaar om een doorlopende curve te vormen. De curvehandvatten staan altijd op een rechte lijn die door het punt loopt, maar kunnen onafhankelijk van elkaar verder van of dichterbij dat punt worden gezet.
- **Hoekpunt** : Een hoekpunt verbindt twee rechte lijnen, of een rechte lijn en een gebogen lijn of twee niet-doorlopende gebogen lijnen met elkaar. Bij gebogen lijnen kunnen de curvehandvatten van het hoekpunt onafhankelijk van elkaar worden gemanipuleerd, meestal om een scherpe overgang tussen de beide segmenten te creëren.

Wilt u het kenmerk van een lijnsegment wijzigen, dan kiest u een van de volgende knoppen:

- **Recht segment** : Maakt van het actieve segment een recht segment.
- **Gebogen segment** : Maakt van het actieve segment een gebogen segment.

U kunt punt- en segmenttypes ook wijzigen via het submenu **Opmaak** > **Punt/Segmenttype** submenu.

Werken met tekstpaden

Een tekstpad is een lijn waaraan u tekst kunt toevoegen. U kunt bepalen hoe de tekst op het pad komt te staan, de specificaties van de tekst (zoals font, kleur en corps) en de vorm en stijlspecificaties van het pad aangeven.

Als u tekst wilt toevoegen aan een lijn of pad, selecteert u het **tekstinhoud**gereedschap T en dubbelklikt u op de lijn of op het pad.

Als u wilt bepalen hoe de tekst op het pad komt te staan:

- *(Alleen Windows)* Opent u het tabblad **Tekstpad** in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item**-menu), waarna u klikt op een knop onder **Tekstrichting** om de manier aan te geven hoe de tekst op het pad wordt weergegeven. U kunt ook een optie kiezen in het keuzemenu **Tekstuitlijning** om te bepalen welk deel van een font wordt gebruikt voor de plaatsing van de lettertekens op het pad
- *(Alleen Mac OS X)* Gebruik het tabblad **Tekstkader** in het **Parameter**-palet.

Initialen maken

Initialen zijn vergrote hoofdletters die twee of meer regels onder de eerste regel van een alinea hangen. De automatische-initiaalfunctie vergroot de initialen en laat de alinea automatisch rond de initialen lopen. Het lettertype en de stijlen komen overeen met de rest van de alineatekst.

Als u initialen aan een geselecteerde alinea wilt toekennen, geeft u het tabblad **Alineaspecificaties** in het dialoogvenster **Alineaspecificaties** *(Windows)* of het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** van het **Parameter**-palet weer en schakelt u het selectievakje **Initialen** in. Om aan te geven om hoeveel lettertekens het gaat, voert u in het veld **Aantal tekens** een waarde in van 1 t/m 127. Om aan te geven over hoeveel regels de initiaal moet lopen, moet u in het veld **Aantal regels** een waarde van 2 t/m 16 invoeren.

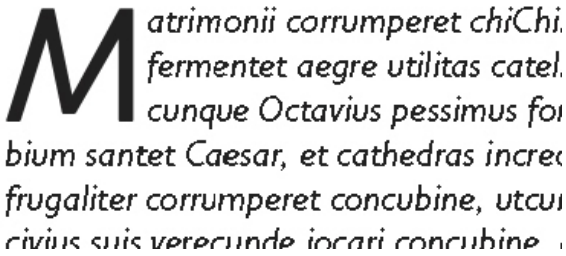

Initialen zijn uitstekend geschikt om tekst visueel van de andere tekst te onderscheiden.

Het corps van initialen wordt gemeten in procenten en niet in punten. Wanneer u een initiaal selecteert, is de standaardgrootte 100%.

Lijnen boven en onder alinea's maken

Alinealijnen worden vaak gebruikt boven of onder tekst om alinea's te accentueren, om gerelateerde informatie aan te geven of gewoon om een pagina grafisch aantrekkelijker te maken. Om alinealijnen te maken, gebruikt u het tabblad **Alinealijnen** in het dialoogvenster **Alineaspecificaties** (**Opmaak**-menu) *(Windows)*, of het tabblad **Alineaspecificaties** in het **Parameter**-palet *(Mac OS X)*.

Het gebruik van verankerde kaders

U kunt kaders en lijnen in elke denkbare vorm in de tekst plakken, waardoor ze zich gedragen als lettertekens en gewoon met de tekst meelopen. Dit is met name handig wanneer er sprake is van tekstverloop, omdat verankerde items meelopen met de andere lettertekens in de tekst. Als items niet zijn verankerd en u krijgt last van tekstverloop, komen ze op een willekeurige plaats op de pagina te staan en kunnen uiteindelijk zelfs tekst gaan overlappen.

Verankerde objecten (kaders, lijnen en tabellen) kunnen net zo diep worden genest als u wilt. Hiervoor geldt geen beperking.

Kaders en lijnen in tekst verankeren

Wanneer u een item verankert, gedraagt het zich als een letterteken dat gewoon met de tekst meeloopt. We gaan een item verankeren:

1. Selecteer het **verplaats**gereedschap, selecteer vervolgens het item dat u wilt verankeren.
2. Kies **Wijzig/Bewerk > Knip** of **Wijzig/Bewerk > Kopieer**.
3. Selecteer het **tekstinhoud**gereedschap en zet het tekstinvoegpunt op de plaats waar u het item wilt verankeren.
4. Kies **Wijzig/Bewerk > Plak** om het item te verankeren op het tekstinvoegpunt.

Verankerde kaders en lijnen knippen, kopiëren, plakken en wissen

Als u een verankerd item wilt knippen of kopiëren, selecteert u het item net zoals elk ander letterteken en kiest u **Wijzig/Bewerk > Knip** of **Wijzig/Bewerk > Kopieer**. Wilt u het verankerde item ergens anders inplakken, dan zet u het tekstinvoegpunt op een andere plaats en kiest u **Wijzig/Bewerk > Plak**. Als u een verankerd item wilt wissen, selecteert u het item of plaatst het tekstinvoegpunt achter het item, waarna u drukt op Delete/Backspace.

Verankering van kaders en lijnen ongedaan maken

Wilt u de verankering van een item ongedaan maken, selecteer dan het item met het **verplaatsgereedschap** en kies **Item > Dupliceer** om een niet-verankerde kopie van het item te maken — het gedupliceerde item wordt op de pagina gezet aan de hand van de instellingen in het dialoogvenster **Super Stap en herhaal** (**Item**-menu). Vervolgens verwijdert u het verankerde item uit de tekst door het item te selecteren met het **tekstinhoud**gereedschap en te drukken op Delete/Backspace.

Als u objecten wilt verankeren die buiten de begrenzingen van een tekstkader moeten blijven of breder zijn dan het tekstkader waaraan u het object wilt verankeren, gebruik dan de **Callout**-functionaliteit.

Werken met OpenType-fonts

OpenType is een zogenaamde cross-platform fontstructuur die is ontwikkeld door Adobe en Microsoft, waarin uitgebreidere tekensets en glyphs een plaatsje hebben gevonden, vaak breuken, eigen ligaturen, cijfers in oude stijl en meer. Wanneer aan tekst een OpenType-font is toegekend, kunt u alle opmaakopties die in dat font zijn ingebouwd selecteren via het dialoogvenster **Tekstspecificaties** (**Opmaak > Teken**) *(alleen Windows)*, of via het tabblad **Tekst/Tekstspecificaties** in het **Parameter**-palet.

Door het onderscheid te leren kennen tussen lettertekens en glyphs kunt u gemakkelijker begrijpen hoe OpenType-stijlen werken. Een letterteken is een element in de schrijftaal — hoofdletters, kleine letters, getallen en interpunctie zijn allemaal lettertekens. Een glyph is in feite een afbeelding die een letterteken voorstelt, en kan daarbij verschillende vormen hebben. Een standaardcijfer 1 bijvoorbeeld is een letterteken, terwijl een cijfer 1 in de oude stijl een glyph is. Om nog een voorbeeld te geven: een “f” en een “i” naast elkaar zijn lettertekens, terwijl een “fi”-ligatuur een glyph is.

Er bestaat niet altijd een één-op-één relatie tussen lettertekens en glyphs. In bepaalde gevallen vormen drie lettertekens (zoals een 1, een deelteken en een 4) samen één breukglyph. Ook kan één letterteken worden voorgesteld door drie mogelijke glyphs (bijvoorbeeld drie verschillende ampersandsymbolen). U kunt afzonderlijke *lettertekens* kiezen voor het aangeven van de vormgeving en tekstbewerking, ongeacht welke *glyphs* zijn gebruikt.

OpenType-stijlen toepassen

U kunt een OpenType-“stijl” toepassen op lettertekens om andere, speciaal ontworpen of opnieuw gepositioneerde glyphs binnen het huidige font weer te geven. U kunt bijvoorbeeld **Breuken** toepassen om specifieke breukglyphs te selecteren, zodat u breuken niet handmatig hoeft vorm te geven door bestaande lettertekens qua afmeting en positie aan te passen. Op dezelfde wijze krijgt u met **Standaardligaturen** lettertekens die als ligaturen in het font beschikbaar zijn. (Zie "*Het gebruik van ligaturen*" voor meer informatie.) U kunt veel stijlen gecombineerd toepassen, hoewel sommige, zoals **Superieur** en **Inferieur**, elkaar opheffen.

Wilt u OpenType-stijlen toekennen in het dialoogvenster **Tekstspecificaties** (**Opmaak > Teken**) (alleen Windows), of op het tabblad **Tekst/Tekstspecificaties** van het **Parameter**-palet en de panelen **Wijzig tekstspecificaties** (**Wijzig > Typogrammen**) voor specificeren van tekst- en alineatypogrammen, klik dan op het pijltje naast **OpenType** om de stijlen weer te geven, waarna u via de selectievakjes stijlen kunt toekennen. Een aankruisvakje dat niet beschikbaar is of in het keuzemenu een optie tussen teksthaken geven een OpenType-stijl aan die niet wordt ondersteund door het huidige font.

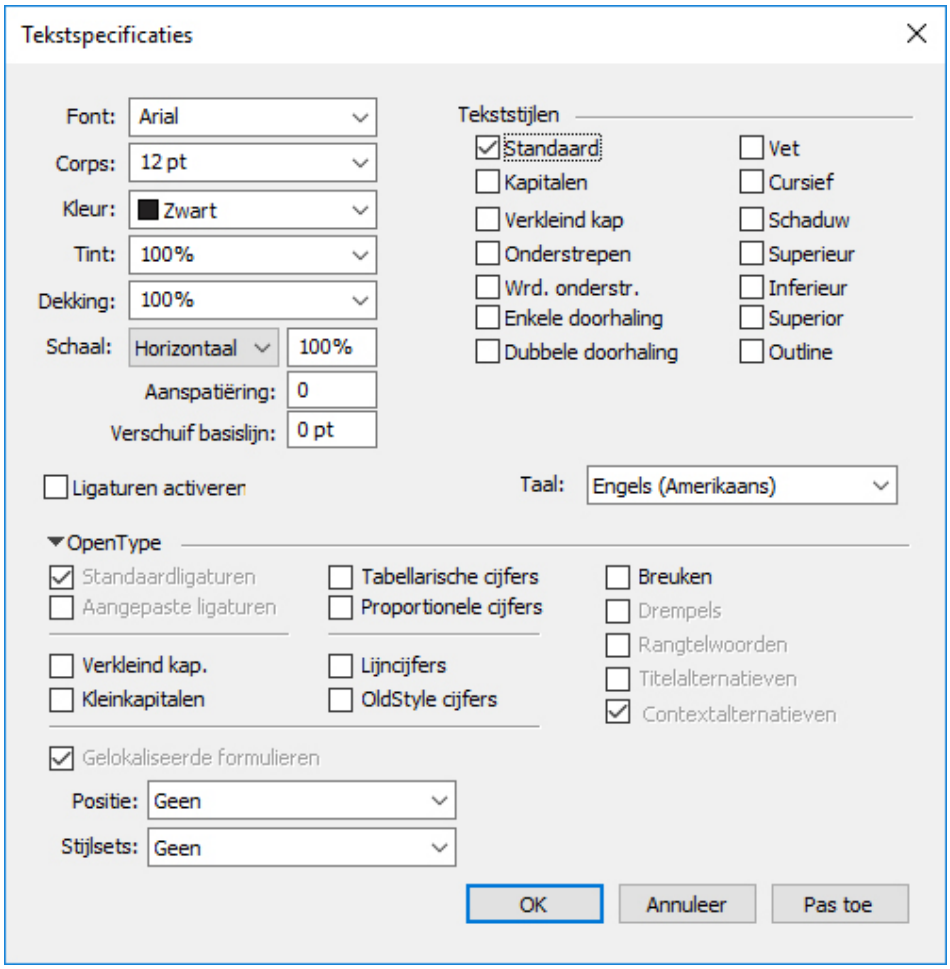
Tekstspecificaties
Font: Arial
Corps: 12 pt
Kleur: Zwart
Tint: 100%
Dekking: 100%
Schaal: Horizontaal 100%
Aanspatiëring: 0
Verschuif basislijn: 0 pt
Tekststijlen
Standaard
Kapitalen
Verkleind kap
Onderstrepen
Wrd. onderstr.
Enkele doorhaling
Dubbele doorhaling
Vet
Cursief
Schaduw
Superieur
Inferieur
Superior
Outline
Ligaturen activeren
Taal: Engels (Amerikaans)
OpenType
Standaardligaturen
Aangepaste ligaturen
Verkleind kap.
Kleinkapitalen
Tabellarische cijfers
Proportionele cijfers
Lijncijfers
OldStyle cijfers
Breuken
Drempels
Rangtelwoorden
Titelalternatieven
Contextalternatieven
Gelokaliseerde formulieren
Positie: Geen
Stijlsets: Geen
OK
Annuleer
Pas toe

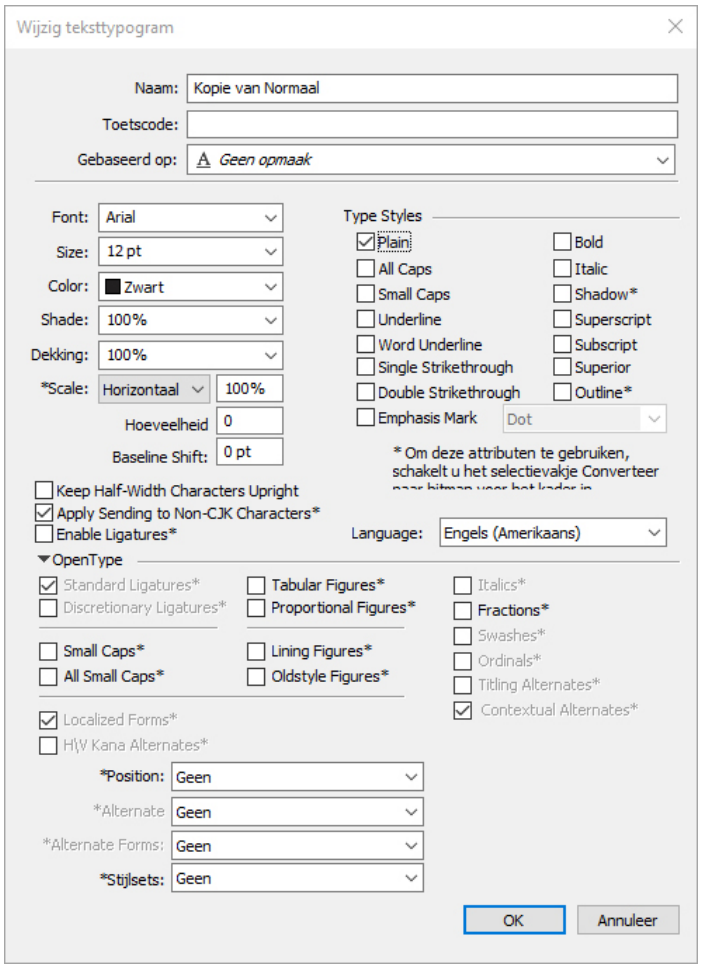

Beschikbare OpenType-stijlen in het dialoogvenster **Tekstspecificaties**

We kennen de volgende OpenType-stijlen:

- **Standaardligaturen**: Pas ligaturen toe die zijn ontworpen ter verbetering van de leesbaarheid en die standaard worden gebruikt.
- **Aangepaste ligaturen**: Pas ligaturen toe die niet standaard worden gebruikt. Deze voorziening heeft betrekking op ligaturen die naar wens van de gebruiker kunnen worden toegepast voor speciale effecten.
- **Tabellarische cijfers**: Pas gelijke breedte toe op getallen.
- **Proportionele cijfers**: Pas ongelijke breedte toe op getallen.
- **Kleinkapitalen**: Pas kleinkapitalen toe op tekst in kleine letters.
- **Alle kleinkapitalen**: Pas kleinkapitalen toe op alle tekst in hoofdletters, beginhoofdletters en kleine letters.
- **Lijncijfers**: Pas moderne numerieke stijlen toe die beter lijnen met tekst die helemaal kleinkapitaal is.
- **OldStyle cijfers**: Pas numerieke stijlen toe die het best geschikt zijn voor getallen die in tekst moeten worden geïntegreerd.
- **Cursief**: Pas cursieve glyphs toe.
- **Breuken**: Pas breuken toe met deelstrepen in de glyphs.

- **Sierletters**: Pas kalligrafische glyphs toe.
- **Rangtelwoorden**: Pas glyphs als rangtelwoorden toe.
- **Titelalternatieven**: Pas hoofdletterglyphs toe voor titels in een groter corps.
- **Contextalternatieven**: Pas alternatieve glyphvariaties toe gebaseerd op specifieke lettercombinaties.
- **Gelokaliseerde vormen**: Vervang standaardvormen van glyphs door gelokaliseerde vormen. Deze functie is afhankelijk van de taal van de basistekst.
- **H\V Kana-alternatieven**: Pas speciaal ontworpen horizontale of verticale Kana-vormen toe die overeenkomen met de artikelrichting (verticaal of horizontaal).
- **Positie**: Pas superieure, inferieure, wetenschappelijk inferieure glyphs en teller- en noemerglyphs toe op geselecteerde tekst.
- **Alternatieve meeteenheden**: Pas alternatieve breedte- of hoogtewaarden toe op basis van de artikelrichting (verticaal of horizontaal).

Alternatieve verticale halve meeteenheden: Maakt glyphs passend voor individuele, proportionele hoogtes.

Alternatieve verticale meeteenheden: Centreert glyphs binnen een volledige em-hoogte.

Proportionele alternatieve meeteenheden: Maakt glyphs passend voor individuele, proportionele breedtes.

Volledige breedte: Vervang glyphs die zijn ingesteld op andere em-breedtewaarden door glyphs ingesteld op volledige em-breedtewaarden.

Halve breedte: Vervang glyphs die zijn ingesteld op de volledige em-breedtewaarde door glyphs ingesteld op halve em-breedtewaarden.

Derde breedte: Vervang glyphs die zijn ingesteld op andere em-breedtewaarden door glyphs ingesteld op eenderde em-breedtewaarden.

Eenvierde breedte: Vervang glyphs die zijn ingesteld op andere em-breedtewaarden door glyphs ingesteld op eenvierde em-breedtewaarden.

Proportionele alternatieve breedte: Maakt glyphs passend voor individuele, proportionele breedtes.

- **Alternatieve vormen**: Pas alternatieve glyphvormen toe, zoals JIS2004, JIS78, JIS90, Vereenvoudigd en Traditioneel. Deze glyphvormen zijn speciaal ontwikkeld voor bepaalde Japanse OpenType-fonts.

Het gebruik van ligaturen

Er zijn twee manieren om ligaturen te gebruiken: De oude methode of de OpenType-methode. De oude methode ondersteunt in PostScript-fonts standaardligaturen zoals fi en fl. Met de OpenType-methode hebt u toegang tot zowel de standaardligaturen als de aangepaste ligaturen in OpenType-fonts. Beide methoden

worden toegepast als tekstspecificaties, wat inhoudt dat u ze kunt toekennen aan alle geselecteerde tekst.

- Als u ligaturen wilt toekennen aan geselecteerde tekst met behulp van de oude methode, schakelt u het selectievakje **Ligaturen activeren** op het tabblad **Tekst/Tekstspecificaties** in het **Parameter**-palet (**Venster**-menu) of schakelt u het selectievakje **Ligaturen** in het dialoogvenster **Tekstspecificaties** (**Opmaak > Teken**) *(alleen Windows)*.
- Als u ligaturen wilt toekennen aan geselecteerde tekst met behulp van de OpenType-methode, selecteert u tekst die van OpenType gebruikmaakt, waarna u **Standaardligaturen** kiest in het menu **OpenType** op het tabblad **Home/Klassiek** of het tabblad **Tekst/Tekstspecificaties** in het **Parameter**-palet (**Venster**-menu). Hiermee kunt u ligaturen toepassen als fi, fl, ff, ffi, ffl, fj, ffj en th — mits deze in het font zijn ingesloten. Daarnaast hebt u nog de keuze uit **Aangepaste ligaturen** om zelden voorkomende ligaturen als ct, sp, st en fh toe te passen. Als een van de ligatuuropties tussen teksthaken staat, ondersteunt het OpenType-font deze ligatuurfuncties niet. Onder Windows kunt u ook de selectievakjes **Standaardligaturen** en **Aangepaste ligaturen** inschakelen onder **OpenType** in het dialoogvenster **Tekstspecificaties**.

Ligatuurvoorkeuren

U kunt voorkeursinstellingen specificeren voor ligaturen in het paneel **Tekst** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkCopyDesk/Bewerk > Voorkeuren > Printopmaak > Tekst**):

- **Afbreken boven**: De waarde in dit veld specificeert een af- of aanspatieerwaarde waarboven ligaturen worden afgebroken. Bij de standaardwaarde 1, met een aanspatiëring van +1, (1/200e van een em-spatie) wordt de ligatuur teruggezet op standaardlettertekens.
- **Niet "ffi" of "ffl"**: Kruis dit vakje aan om fi- en fl-ligaturen te voorkomen in woorden als “officieel” of “waffel” wanneer het huidige font geen ffi- en ffl-ligaturen ondersteunt.

Werken met OpenType-stijlsets

Sommige OpenType-fonts met veel alternatieve tekens groeperen deze alternatieve tekens in stijlsets. Hiermee vervalt de tijdrovende klus van het apart selecteren van elk alternatief teken om uit te zoeken welke het best bij welke andere past.

Met OpenType-stijlsets kunt u meteen een groep gerelateerde alternatieve tekens op uw tekst toepassen. Gebruik het parameters-palet om een keuze te maken uit een aantal beschikbare stijlsets die in één keer op gehele geselecteerde tekst kunnen worden toegepast.

Als u een stijlset op geselecteerde tekst wilt toepassen, klikt u op het OpenType-font-pictogram in het **Parameters**-palet, en kiest u **Stijlsets** in het keuzemenu.

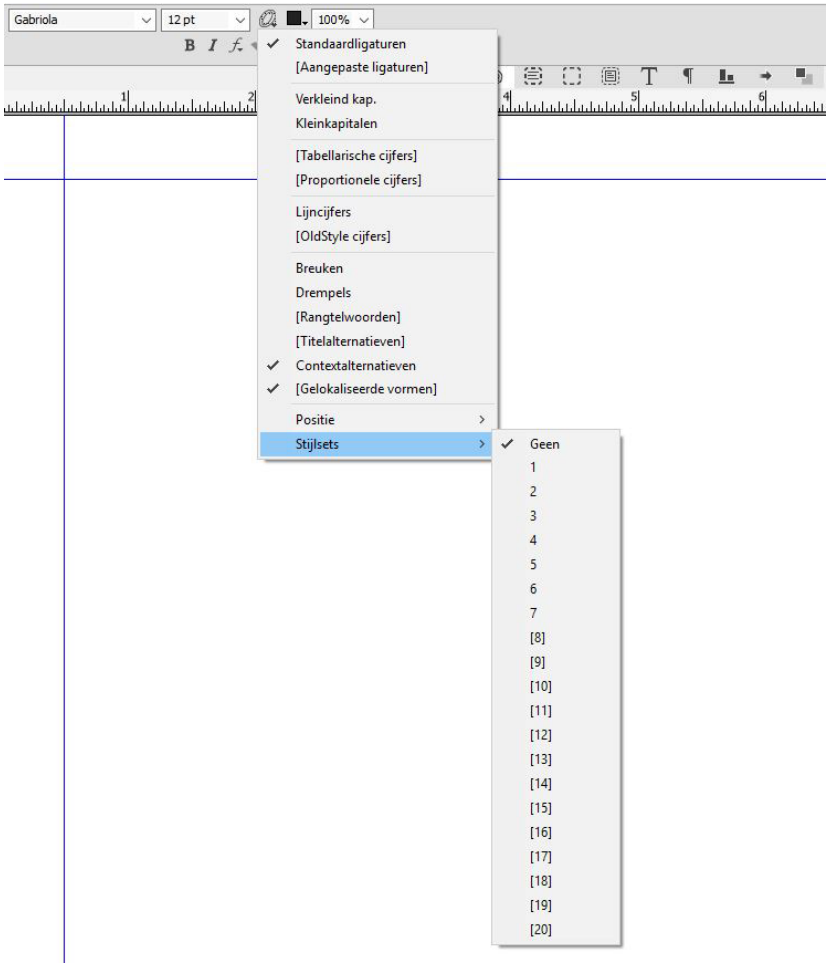

U kunt ook stijlsets toepassen op een typogram wanneer u een nieuw typogram toevoegt of een bestaand typogram bewerkt. In het dialoogvenster **Teksttypogramspecificaties van nieuw typogram** gebruikt u het keuzemenu **OpenType > Stijlsets**,

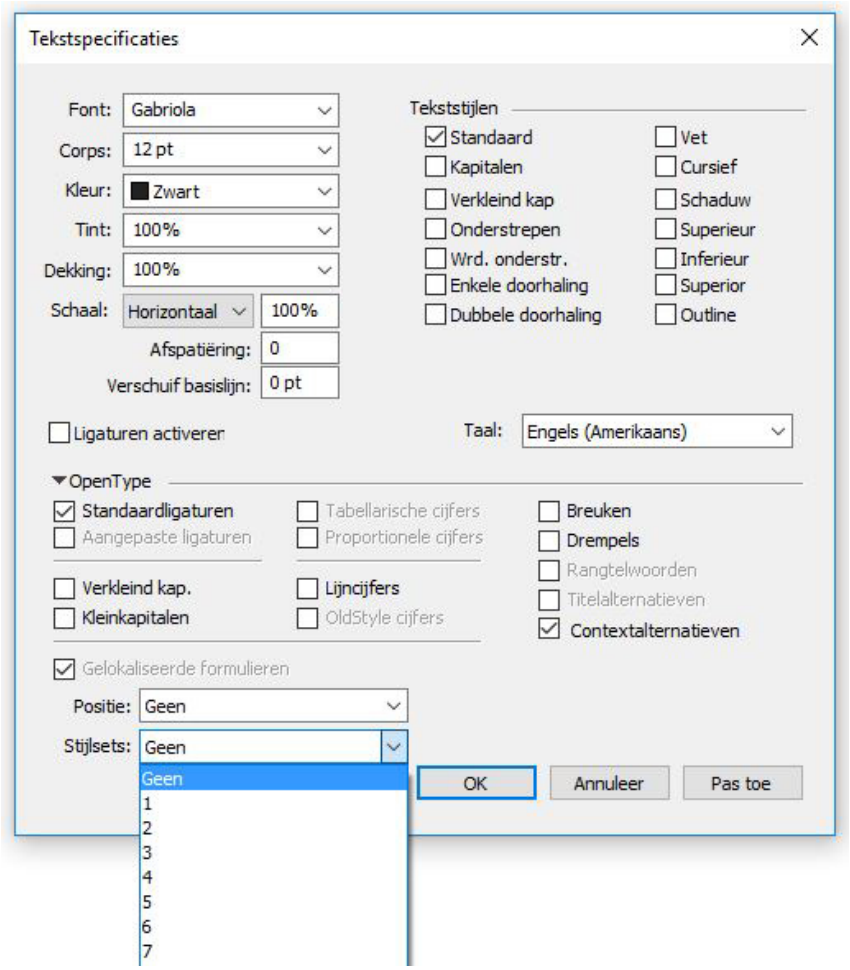

Gebruik de **Glyphs**-paletten om de beschikbare stijlsets voor elke font te bekijken. De alternatieven die voor elke stijlset zijn gegroepeerd, worden weergegeven.

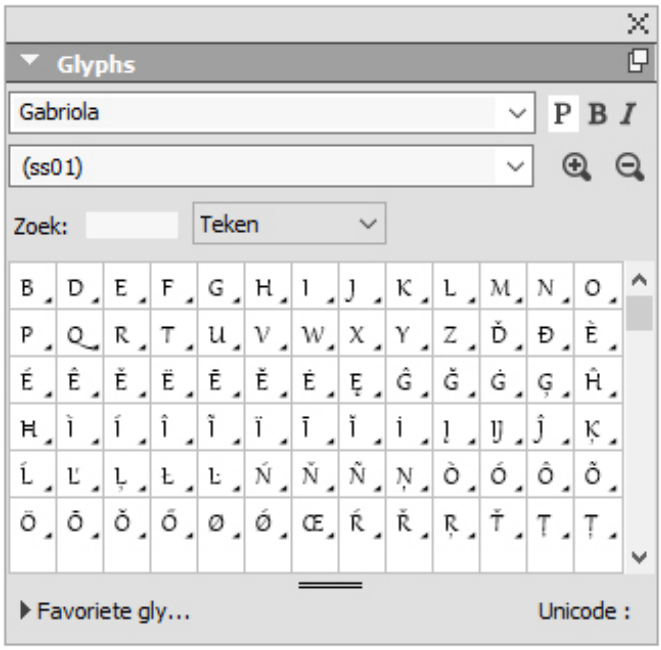

Nadat een stijlset op tekst is toegepast, kunt u het **Zoek/Verander**-palet gebruiken om naar tekst te zoeken op basis van de stijlset die is toegepast, en eventueel de toegepaste stijlset wijzigen.

Werken met het Glyphs-palet

Een glyph is de kleinste eenheid van een font; elke hoofdletter bestaat bijvoorbeeld uit een eigen glyph. Om alle glyphs in een font te kunnen selecteren — met name een OpenType-font kan tienduizenden glyphs bevatten — moet u een compleet overzicht met tekens hebben. Het programma biedt dit in de vorm van het **Glyphs**-palet (**Venster**-menu), waarmee u alle glyphs, ook de vette en cursieve, in het geselecteerde font kunt bekijken; dubbelklik op een glyph om deze in te voegen in de tekst en bewaar favoriete glyphs om ze snel te kunnen ophalen als u ze nodig hebt.

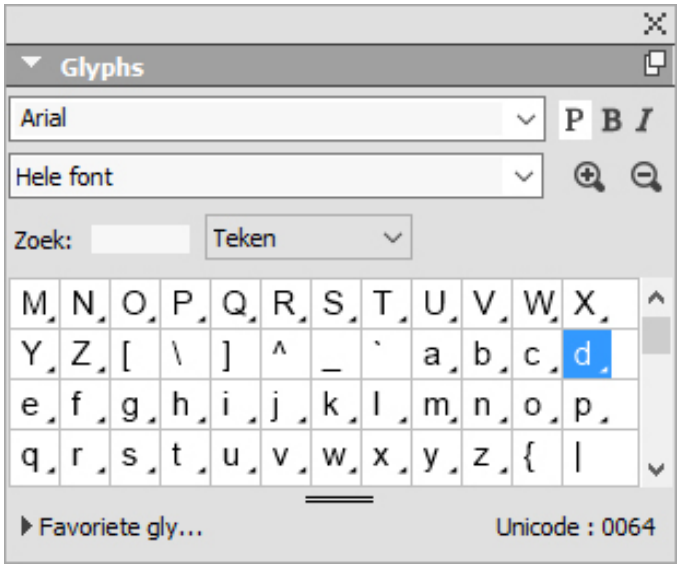

Het **Glyphs**-palet vergemakkelijkt het werken met grote tekensets en fonts van professionele kwaliteit.

Wilt u de glyphs in een font bekijken, dan opent u het **Glyphs**-palet (**Venster**-menu), waar u een font kunt kiezen in het **Font**-menu links boven. De volgende opties zijn beschikbaar in het **Glyphs**-palet:

- U kunt de knoppen **Vet** en **Cursief** gebruiken om de vette en cursieve versies van glyphs weer te geven; als de vette, cursieve of vetcursieve versie van het font niet actief is in uw systeem, zal het programma vet, cursief of vetcursief voor de glyphs simuleren, net zoals dat het geval is wanneer u de stijlen **Vet** en **Cursief** uit het **Parameter**-palet gebruikt.
- Wilt u een subset zien van de glyphs in een font, kies dan een optie in het keuzemenu **Toon**.
- Wilt u de beschikbare alternatieven voor een glyph zien, klik dan op het vakje rechts onder in de cel van een individuele glyph.
- Klik indien nodig op het **zoom**gereedschap in het palet om de glyphs te vergroten.

- Als u een Unicode-codepunt van een glyph wilt weten, bijvoorbeeld voor HTML-authoring, kunt u de Unicode-code in het onderste gedeelte van het palet vinden.
- Wilt u een glyph invoegen op het tekstinvoegpunt, dan dubbelklikt u in het **Glyphs**-palet op de desbetreffende glyph.
- Als u de glyphs van een font vaak gebruikt, kunt u die glyphs bewaren als favorieten, zodat u er snel bij kunt. Om een lijst met favorieten te maken, klikt u eerst op het plussymbool naast **Favoriete glyphs** in het **Glyphs**-palet (**Venster**-menu). Sleep daarna gewoon een glyph naar een lege cel onder **Favoriete glyphs**. Wilt u een favoriete glyph wissen, dan Control+klikt/rechtsklikt u op de glyph, waarna u het contextmenu gebruikt. De Unicode-waarde van de geselecteerde glyph wordt weergegeven in de rechterbenedenhoek (boven het **Favoriete glyphs**-paneel).

Onzichtbare tekens weergeven

De optie **Onzichtbare tekens** (**Beeld**-menu) is altijd handig geweest bij het bewerken van tekst of om typografisch de puntjes op de i te zetten, omdat u dan de meest voorkomende "onzichtbare tekens" kunt zien, zoals spaties, tabstops en harde returns.

Speciale tekens invoegen

Er zijn allerlei soorten speciale tekens voor typografische en vormgevingsdoeleinden. U kunt dergelijke speciale tekens invoegen via toetsenbordopdrachten of u kunt ze kiezen in het submenu **Functies > Teken invoegen**. Elk teken wordt anders weergegeven wanneer onzichtbare tekens worden getoond (**Beeld > Onzichtbare tekens**).

Spaties invoegen

Om een specifiek spatieteken — bijvoorbeeld een em-spatie — in te voegen op het tekstinvoegpunt, kiest u **Functies > Teken invoegen > Speciaal > Em-spatie** of **Functies > Teken invoegen > Speciaal (niet-afbrekend) > Em-spatie**.. De opties in het submenu **Niet-afbrekende spatie** dienen als de "lijm" tussen twee woorden, getallen enzovoort, om afbrekingen te voorkomen tussen de beide "aan elkaar gelijmde" woorden aan het eind van een tekstregel.

Andere speciale tekens invoegen

Om op het tekstinvoegpunt een ander speciaal teken dan een spatie in te voegen — zoals een em-streepje of een plaatsbepaler voor het huidige paginacijfer — kiest u **Functies > Teken invoegen > Speciaal** of **Functies > Teken invoegen > Niet-afbrekend speciaal teken**..

De tekentaal specificeren

U kunt de taal specificeren die wordt gebruikt voor het afbreken en de spellingscontrole door aan tekst een tekentaal toe te kennen. Hierdoor kunt u woorden uit verschillende

talen combineren in dezelfde alinea zonder dat er onverantwoorde afbrekingen ontstaan of meer reacties komen op de **Verdachte woorden** tijdens **Controleer spelling** (**Functies**-menu). Naast het toepassen van een specifieke taal op lettertekens, beschikt u ook over de optie **Geen**, zodat een woord niet wordt meegenomen bij het afbreken of het controleren van de spelling.

Om een taal toe te kennen aan geselecteerde lettertekens, gebruikt u het keuzemenu **Taal** in het dialoogvenster **Tekstspecificaties** (**Opmaak > Tekstspecificaties**) *(alleen Windows)* of op het tabblad **Tekst/Tekstspecificaties** in het **Parameter**-palet.

Het gebruik van reservefonts

Als Reservefont actief is en het programma een teken tegenkomt dat niet beschikbaar is in het huidige font, zoekt het in de actieve fonts in uw systeem naar een font waarin dat teken wel aanwezig is. Als op het tekstinvoegpunt bijvoorbeeld Helvetica actief is en u importeert of plakt tekst met daarin een Kanji-teken, kan het programma een Hiragino-font aan dat letterteken toekennen. Als het programma geen actief font kan vinden om het teken weer te geven, verschijnt het teken nog steeds als een vakje of symbool.

Reservefont is geïmplementeerd als een programmavoorkeursinstelling, wat inhoudt dat de functie voor uw exemplaar van het programma is in- of uitgeschakeld. De functie is standaard ingeschakeld, maar als u deze wilt uitschakelen, schakel dan het selectievakje **Reservefont** in het paneel **Reservefont** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**).

Raadpleeg "*Voorkeuren — Programma — Reservefont*" voor meer informatie over de reservefontfunctie.

Werken met regels voor fonttoewijzing

Wanneer u een project opent, controleert het programma of alle fonts die aan tekst zijn toegekend inderdaad actief zijn in uw systeem. Als dat niet zo is, verschijnt het waarschuwingsscherm **Ontbrekende fonts**, waarin u de gelegenheid krijgt de ontbrekende fonts te vervangen door actieve fonts. U kunt deze vervangingen bewaren als “globale fonttoewijzingsregels”, die automatisch kunnen worden toegepast iedere keer als u een project opent.

Om fonttoewijzingsregels te maken, moet u eerst een project openen waarin een ontbrekend (niet-actief) font wordt gebruikt. Klikt op **Overzicht fonts** om het waarschuwingsscherm **Ontbrekende fonts voor** te openen. Gebruik de knop **Vervangen** om voor een ontbrekend font een vervangend font te kiezen, en klik vervolgens op **Bewaar als regel**. Alle vervangingen die worden weergegeven in het waarschuwingsscherm **Ontbrekende fonts** worden bewaard als regels, zelfs er als maar een paar vervangingen zijn geselecteerd. Als u van gedachten verandert betreffende een vervanging, selecteer dan de regel waarop die staat en klik op **Herstellen**. U kunt ook kiezen voor **Archief/Bestand > Vorige versie** nadat u het artikel hebt geopend. Hierdoor verschijnt opnieuw het waarschuwingsscherm **Ontbrekende fonts**, waarin u de gewenste wijzigingen kunt maken. (Merk op dat de wijzigingen alleen op dat project van toepassing zijn — en niet op de regels die u zojuist hebt bewaard.)

Hebt u eenmaal fonttoewijzingsregels gemaakt door te klikken op **Bewaar als regel** in het waarschuwingsscherm **Ontbrekende fonts**, dan wordt de regel bewaard in de voorkeursinstellingen van uw exemplaar van het programma en toegepast op alle artikelen. Als u fonttoewijzingsregels moet wijzigen, wissen of delen, kies dan **Functies** > **Fonttoewijzing**.

U kunt het paneel **Fonttoewijzing** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**) gebruiken om een standaard vervangend font te specificeren en te bepalen of het waarschuwingsscherm **Ontbrekende fonts** moet worden weergegeven wanneer u een project met ontbrekende fonts opent.

Werken met ontwerpstramienen

De ontwerpstramienfunctie is een uitbreiding van de basisstramienfunctie in versie 7 en eerder van QuarkXPress en QuarkCopyDesk. Met ontwerpstramienen is het zelfs eenvoudiger geworden om uw stramienen te definiëren, op die manier ervoor zorgend dat tekst en objecten exact op zowel pagina- als tekstkaderniveau kunnen worden uitgelijnd.

Zie "*Voorkeuren - Opmaak - Hulplijnen en stramien*" voor informatie over voorkeursinstellingen die betrekking hebben op ontwerpstramienen.

Zie "*Voorkeuren - Opmaak - Hulplijnen en stramien*" en "*Voorkeuren - Opmaak - Stramiencel vullen*" voor informatie over voorkeursinstellingen die betrekking hebben op ontwerpstramienen.

Wat u moet weten van ontwerpstramienen

Een *ontwerpstramien* is een aaneenschakeling van niet-afdrukkende hulplijnen voor het exact uitlijnen van tekst en items.

Stramienlijnen

Elk ontwerpstramien heeft de volgende *stramienlijnen:* onderste lijn, basislijn, middelste lijn en bovenste lijn. Daarnaast hebben ontwerpstramienen een *volledig cellenstramien*, waardoor u lettertekens heel eenvoudig verticaal of horizontaal kunt uitlijnen. U kunt tekst en items op elk van deze stramienlijnen uitlijnen.

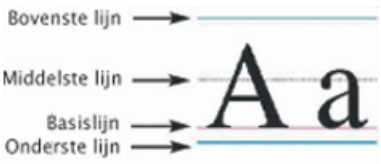

Een lijn in een ontwerpstramien kan zijn een onderste lijn, een basislijn, een middelste lijn en een bovenste lijn.

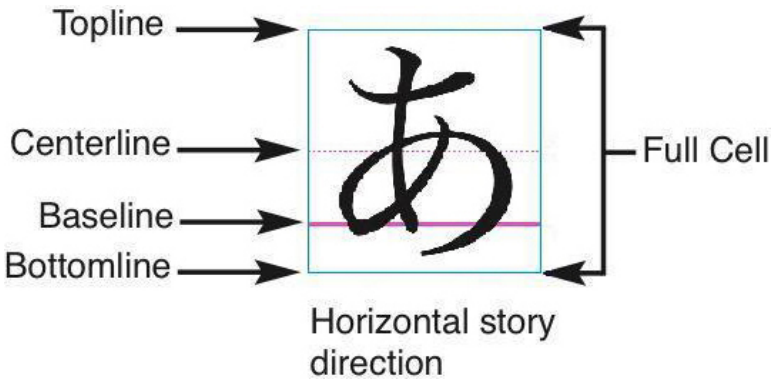

In de horizontale artikelrichting heeft een lijn in een ontwerpstramien een onderste lijn, een basislijn, een middelste lijn, een bovenste lijn en een volledig cellenstramien.

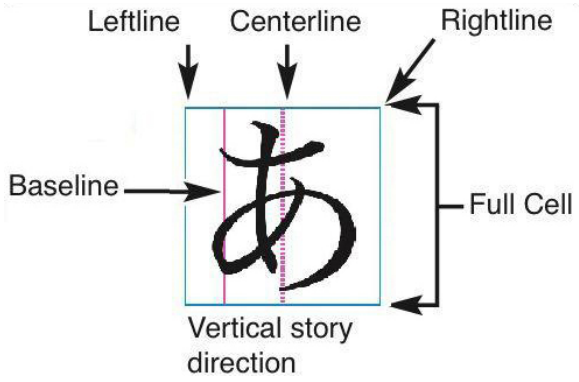

In de verticale artikelrichting heeft een lijn in een ontwerpstramien een linkerlijn, een basislijn, een middelste lijn, een rechterlijn en een volledig cellenstramien.

Basispaginastramienen en tekstkaderstramienen

Er zijn twee soorten ontwerpstramienen: *basispaginastramienen* en *tekstkaderstramienen*. Elke pagina en elk tekstkader heeft zijn eigen ontwerpstramien. U kunt ontwerpstramienen voor een hele opmaak verbergen of tonen door **Beeld > Paginastramienen** of **Beeld > Tekstkaderstramienen** te kiezen.

U kunt een ontwerpstramien voor een pagina configureren door de basispagina van de pagina weer te geven en vervolgens **Pagina > Basispaginastramien** te kiezen. U kunt een ontwerpstramien van een tekstkader specificeren door in het contextmenu van het tekstkader **Stramieninstellingen** te kiezen.

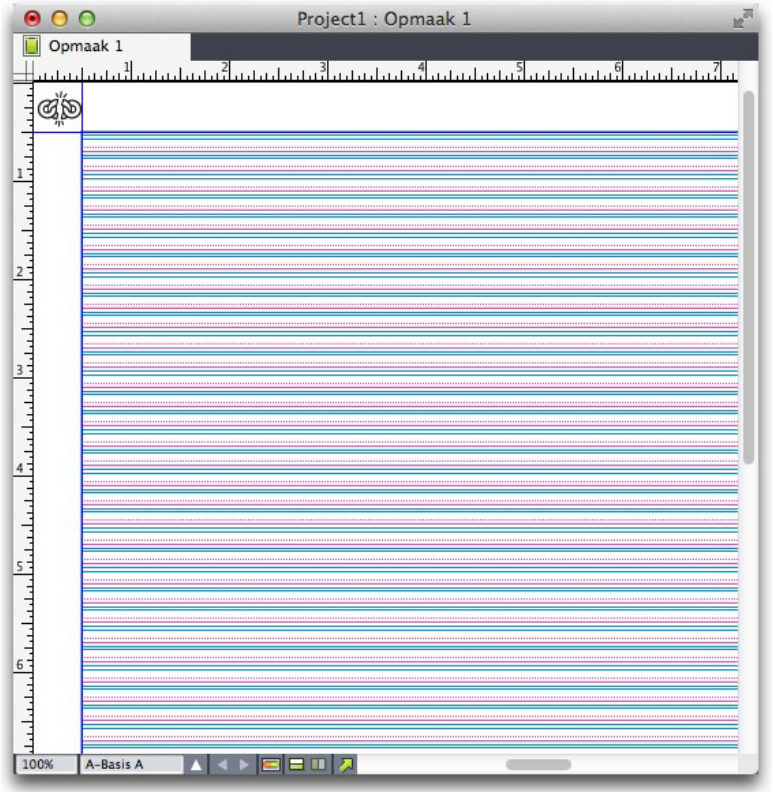

Een pagina met bijbehorend basispaginastramien, met alle stramienlijnen zichtbaar.

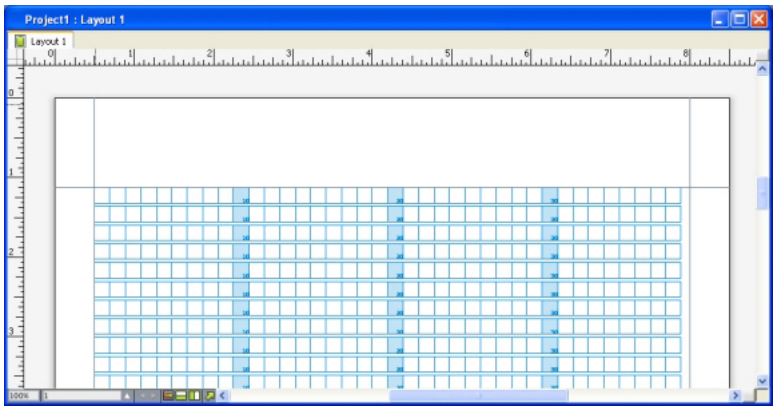

Een pagina met bijbehorend basispaginastramien, met alleen volledige cellenstramienen zichtbaar.

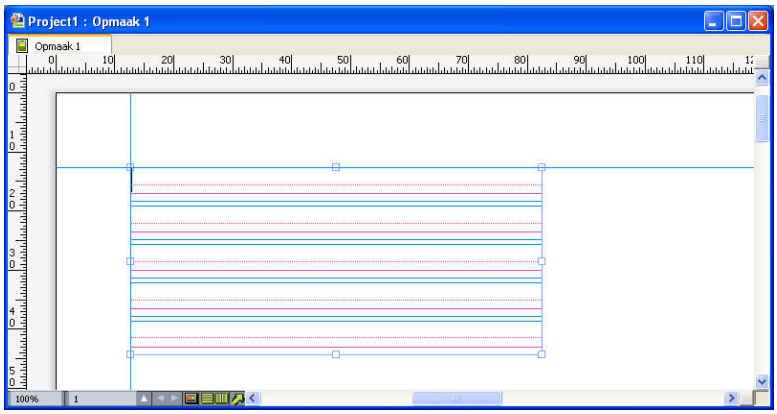

Een tekstkader met bijbehorend tekstkaderstramien, met alle stramienlijnen zichtbaar.

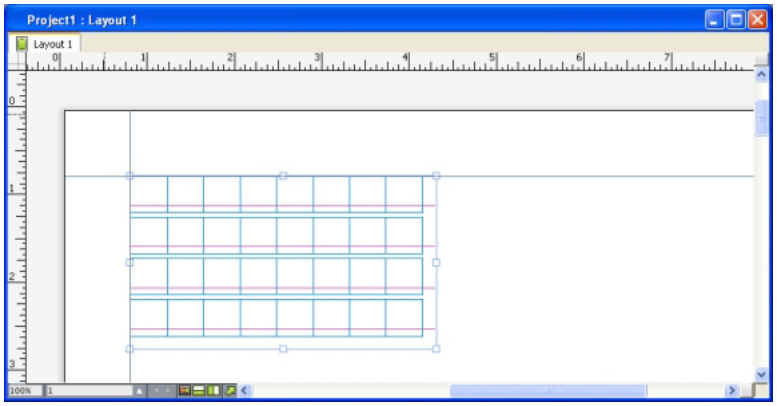

Een tekstkader met bijbehorend tekstkaderstramien, met de basislijn en volledige cellenstramienen zichtbaar.

Zie "*Het gebruik van een basispaginastramien*" voor meer informatie.

Als u de basisstramienfunctie wilt gebruiken zoals deze voorkomt in QuarkXPress 7 en QuarkCopyDesk 7.x en eerder, moet u de basislijn tonen en de andere stramienlijnen verbergen.

Stramienstijlen

Een *stramienstijl* is een reeks instellingen die samen een stramien beschrijven en die een naam heeft gekregen — te vergelijken met een typogram voor een ontwerpstramien. U kunt stramienstijlen toekennen aan tekstkaders en u kunt ze gebruiken als de basis voor basispaginastramienen. U kunt stramienstijlen ook baseren op andere stramienstijlen. Stramienstijlen worden weergegeven in het **Stramienstijlen**-palet (**Venster**-menu). Zie "*Werken met stramienstijlen*" voor meer informatie.

De basisprincipes van ontwerpstramien

In de volgende onderwerpen wordt uitgelegd hoe u met ontwerpstramienen aan de slag kunt. Zie "*Werken met stramienstijlen*" voor meer informatie over stramienstijlen.

Een basispaginastramien configureren

Wilt u een basispaginastramien configureren, dan opent u een basispagina, waarna u **Pagina > Basispaginastramien** kiest. Het dialoogvenster **Basispaginastramien** verschijnt.

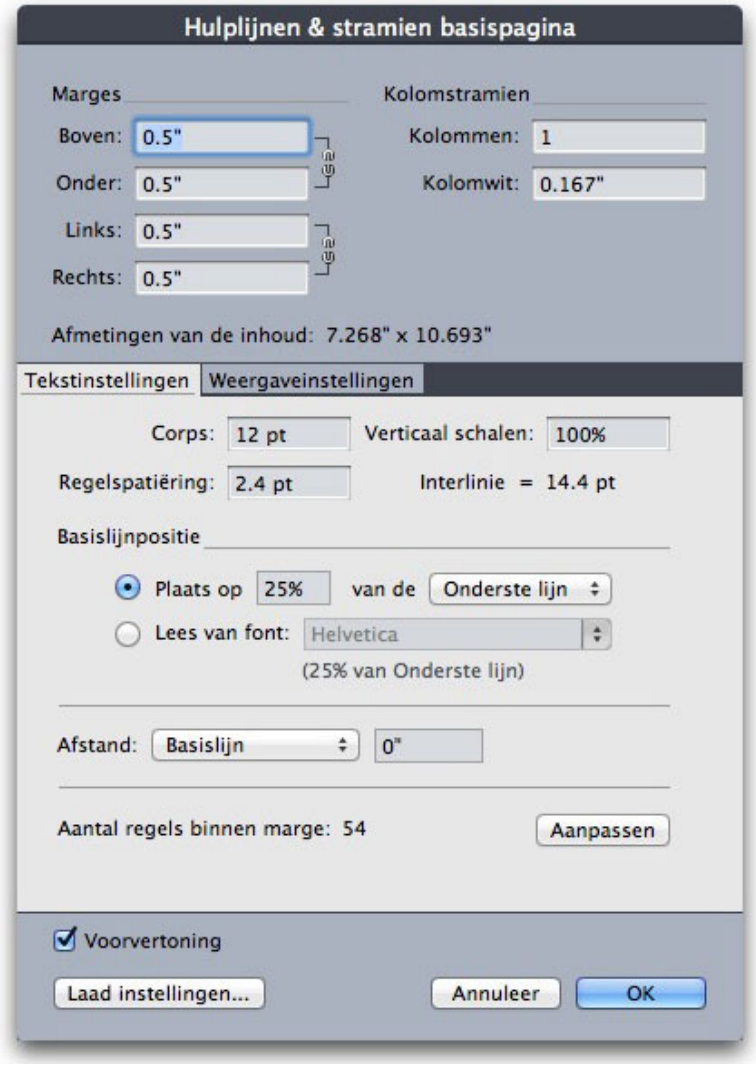

Gebruik het dialoogvenster **Basispaginastramien** om basispaginastramienen te specificeren.

- Onder **Marges** gebruikt u de velden **Boven**, **Onder**, **Links** en **Rechts** om de positie van de marge te specificeren ten opzichte van de bovenkant, onderkant en de linker- en rechterzijkant van de pagina. Wilt u de waarden in de velden **Boven** en **Onder** of **Links** en **Rechts** op elkaar afstemmen (synchroniseren), dan klikt u op het ketensymbool/pictogram naast de desbetreffende velden.
- Voer onder **Kolomstramien** een waarde in het veld **Kolommen** in om het aantal kolommen op de basispagina op te geven. Voer in het veld **Kolomwit** een waarde in om de ruimte tussen de kolommen te specificeren.
- Het veld **Afmetingen van de inhoud** toont het gebied binnen de margelijnen.
- Wilt u de plaatsing en de onderlinge tussenruimte van het stramien specificeren, gebruik dan de selectieregelaars in het tabblad **Tekstinstellingen**. Zie "*Ontwerpstramienen: het tabblad Tekstinstellingen*" voor meer informatie.

- Wilt u de weergave van het stramien specificeren, gebruik dan de selectieregelaars in het tabblad **Weergaveinstellingen**. Zie "*Ontwerpstramienen: het tabblad Tekstinstellingen*" voor meer informatie.
- Wilt u van de wijzigingen die u maakt een voorvertoning zien, kruis dan het vakje **Voorvertoning** aan.
- Als u gebruik wilt maken van de specificaties van een bestaand basispaginastramien, bestaande stramienstijl of bestaand typogram, klikt u op **Laad instellingen**. Zie "*Stramieninstellingen laden*" voor meer informatie.

Een tekstkaderstramien configureren

Als u een tekstkaderstramien wilt configureren, Control+klikt/rechtsklikt u op het tekstkader en kiest u **Stramieninstellingen**. Het dialoogvenster **Stramieninstellingen** verschijnt.

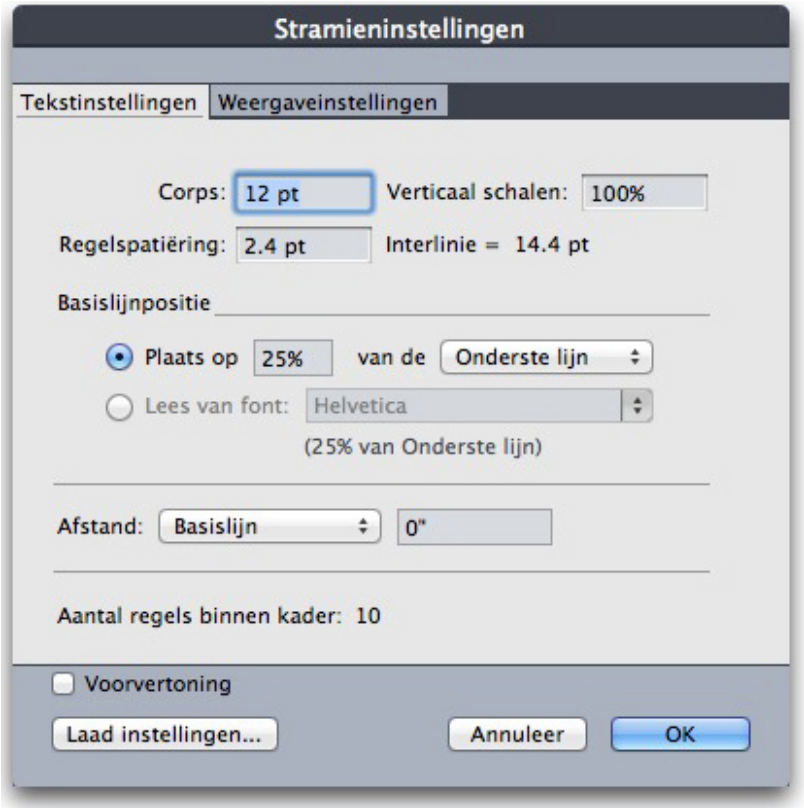

Het dialoogvenster **Stramieninstellingen**

- Wilt u de plaatsing en de onderlinge tussenruimte van het stramien specificeren, gebruik dan de selectieregelaars in het tabblad **Tekstinstellingen**. Zie "*Ontwerpstramienen: het tabblad Tekstinstellingen*" voor meer informatie.
- Wilt u de uitlijning van cellen specificeren, gebruik dan de selectieregelaars in het tabblad **Celuitlijning**. Zie "*Ontwerpstramienen: Tabblad Celuitlijning*" voor meer informatie.
- Wilt u specificeren welke stramienlijnen moeten worden weergegeven, gebruik dan de selectieregelaars in het tabblad **Weergaveinstellingen**. Zie "*Ontwerpstramienen: het tabblad Weergaveinstellingen*" voor meer informatie.

- Wilt u van de wijzigingen die u maakt een voorvertoning zien, kruis dan het vakje **Voorvertoning** aan.
- Als u gebruik wilt maken van de specificaties van een bestaand basispaginastramien, bestaande stramienstijl of bestaand typogram, klikt u op **Laad instellingen**. Zie "*Stramieninstellingen laden*" voor meer informatie.

Ontwerpstramienen: het tabblad Tekstinstellingen

Wilt u de plaatsing, de schaal en de onderlinge tussenruimte van een ontwerpstramien specificeren, gebruik dan de selectieregelaars in het tabblad **Tekstinstellingen**. Het tabblad **Tekstinstellingen** is zichtbaar in de dialoogvensters **Basispaginastramien**, **Bewerk stramienstijl** en **Stramieninstellingen**.

➡ Als u het vakje **Voorvertoning** aankruist voordat u een dialoogvenster opent, kunt u tijdens het maken van uw wijzigingen direct het resultaat zien.

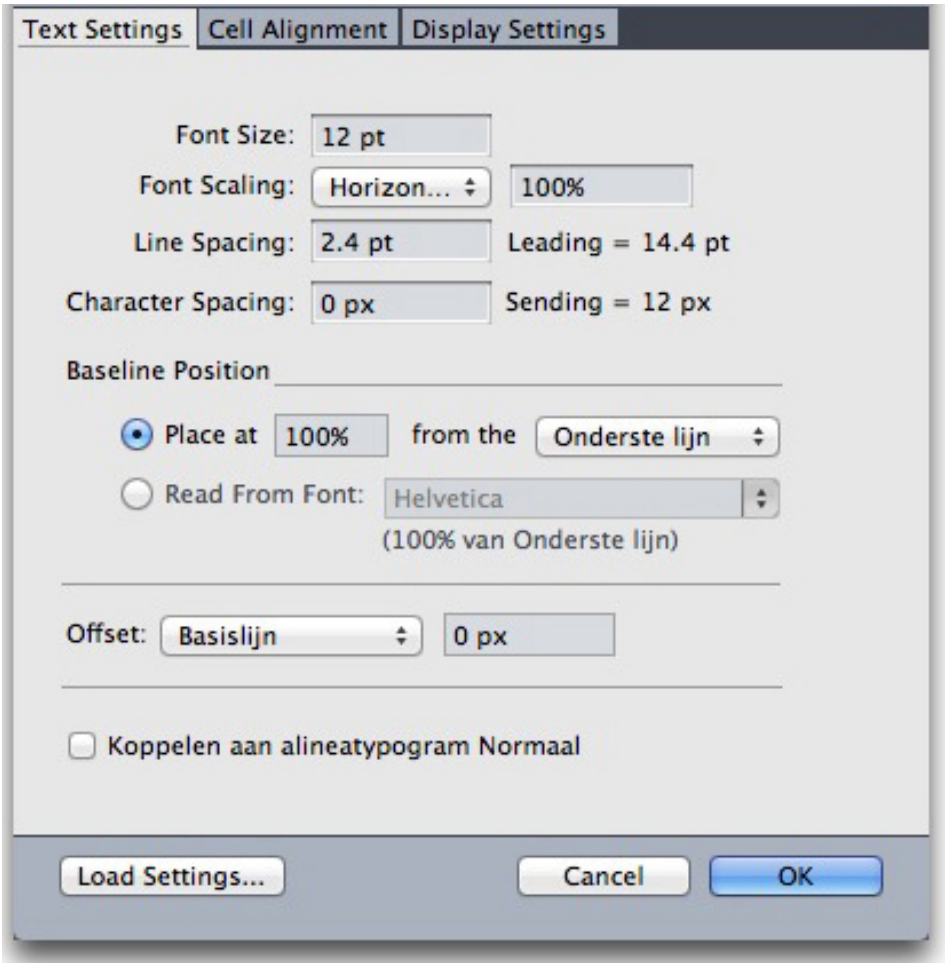

Het tabblad **Tekstinstellingen** in het dialoogvenster **Stramieninstellingen**

- **Corps**: Voer een lettergrootte in om de hoogte van elke regel in een ontwerpstramien te bepalen. Deze waarde bepaalt tevens de hoogte en breedte van de volledige cel.
- **Verticaal aanpassen**: Voer een percentage in om de hoogte van elke regel in een ontwerpstramien aan te passen, gebaseerd op het corps.

- **Schalen font**: Kies **Horizontaal** of **Verticaal** en voer in het veld een percentage van het corps in. Als u **Horizontaal** kiest, bepaalt deze waarde de breedte van de volledige cel. Als u **Verticaal** kiest, bepaalt deze waarde de hoogte van de volledige cel.
- **Regelspatiëring** en **Interlinie**: De waarden onder **Regelspatiëring** en **Interlinie** bepalen de onderlinge afstanden van de stramienlijnen. Regelspatiëring is gebaseerd op de volgende formule: **Corps** vermenigvuldigd met **Verticaal aanpassen** plus **Regelspatiëring** is gelijk aan **Interlinie**. Als bijvoorbeeld het **Corps** 12 pt is, het percentage voor **Verticaal aanpassen** is 100 en de **Regelspatiëring** is 2 pt, dan is de **Interlinie** 14 pt.
- **Regelspatiëring** en **Interlinie**: De waarden onder **Regelspatiëring** en **Interlinie** bepalen de onderlinge afstanden van de stramienlijnen en tussen de cellen. Regelspatiëring is gebaseerd op de volgende formule: **Corps** vermenigvuldigd met **Verticale** fontschaling of **Horizontale** fontschaling plus **Regelspatiëring** is gelijk aan **Interlinie**. Als bijvoorbeeld het **Corps** 12 pt is, het percentage voor **Verticaal aanpassen** is 100 en de **Regelspatiëring** is 2 pt, dan is de **Interlinie** 14 pt.
- Wanneer een ontwerpstramien is gebaseerd op een alineatypogram, wordt de waarde voor **Interlinie** gedefinieerd in het typogram. De waarde voor **Interlinie** kan een specifiek getal zijn of, als de waarde staat ingesteld op **auto**, wordt afgeleid van de waarde voor **Automatische interlinie** in het tabblad **Alinea** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**). Zie "*Stramieninstellingen laden*" voor informatie over het koppelen van typogrammen aan stramienstijlen.
- **Letterspatiëring** en **Vast**: De waarden onder **Letterspatiëring** en **Vast** bepalen de horizontale spatiëring (tussenruimte) onder **Volledige cel** in de horizontale artikelrichting en de verticale spatiëring (tussenruimte) onder **Volledige cel** de verticale artikelrichting.
- **Basislijnpositie**: Kies hier een optie om de positie van de basislijn in het ontwerpstramien te specificeren.

Als u de afstand tot de oorsprong wilt specificeren, klikt u op **Plaats op**, kiest u **Bovenste lijn**, **Centreren (omhoog)**, **Centreren (omlaag)**, of **Onderste lijn** in het keuzemenu **van de**, waarna u in het veld een percentage invoert om de basislijnpositie ten opzichte van de bovenste lijn, middelste lijn of onderste lijn op te geven.

Als u de afstand tot de oorsprong vanuit een font wilt weten, klikt u op **Lees van font**, waarna u in het keuzemenu een font selecteert. De basislijn die wordt gedefinieerd voor het geselecteerde font bepaalt de basislijnpositie voor elke lijn in het stramien. Het percentage dat onder de fontlijst wordt weergegeven, geeft de relatie aan tussen de basislijn en de onderste lijn in het fontontwerp.

- **Afstand**: Om te bepalen waar de eerste regel in het ontwerpstramien op de pagina komt te staan, kiest u **Bovenste lijn**, **Middelste lijn**, **Basislijn** of **Onderste lijn**, waarna u een waarde in het veld invoert.
- **Aanpassen**: Klik om het dialoogvenster **Regels binnen marges aanpassen** voor basispaginastramienen te openen. Zie "*Dialoogvenster Regels binnen marges aanpassen*" voor meer informatie.

- **Aanpassen**: Klik om het dialoogvenster **Regels binnen marges aanpassen** voor basispaginastramienen te openen, of klik om het dialoogvenster **Regels binnen kader aanpassen** voor tekstkaderstramienen te openen. Zie "*Dialoogvenster Regels binnen marges aanpassen*" voor meer informatie.
- **Aantal regels binnen marge** of **Aantal regels in kader**: In dit veld wordt het aantal regels weergegeven dat op een pagina of in een kader past, gebaseerd op bovenstaande instellingen.
- **Cellen per regel**: In dit veld wordt het aantal cellen weergegeven dat op een regel past, gebaseerd op bovenstaande instellingen.

Dialoogvenster Regels binnen marges aanpassen

Gebruik het dialoogvenster **Regels binnen marges aanpassen** (**Basispaginastramien > Aanpassen**) om het aantal stramienlijnen te wijzigen dat binnen de marges van een basispagina past. Gebruik het dialoogvenster **Regels binnen marges aanpassen** (**Basispaginastramien > Aanpassen**) om het aantal cellen per regel en het aantal stramienlijnen te wijzigen dat binnen de marges van een basispagina past. Veel van de selectieregelaars in dit dialoogvenster kunt u ook vinden in het tabblad **Tekstinstellingen**; de wijzigingen verschijnen in beide locaties.

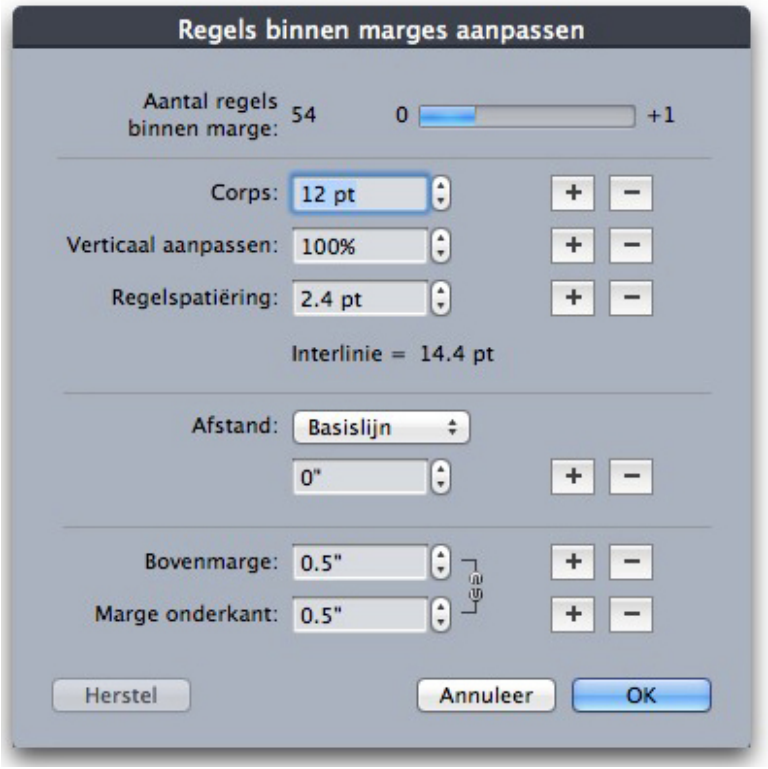

Gebruik het dialoogvenster **Regels binnen marges aanpassen** om de stramieninstellingen voor een basispagina aan te passen.

- In het veld **Aantal regels per pagina** wordt het aantal regels op een pagina weergegeven. Deze waarde wordt bijgewerkt zodra u wijzigingen aanbrengt.
- Klik op + of – naast een veld om het aantal pagina's op de pagina te verhogen of te verkleinen in stappen van 1 regel. Als bijvoorbeeld de waarde voor **Aantal regels per pagina** 50 is, het **Corps** 12 pt en de verticale fontaanpassing 100% is,

wanneer u klikt op het +-symbool naast het veld **Corps**, wordt de waarde bij **Aantal regels per pagina** verhoogd tot 51, terwijl de waarde bij **Corps** wordt verkleind tot 11.765 pt.

- Voer in de velden **Cellen per regel** en **Aantal regels per pagina** waarden in om het aantal cellen en regels op een pagina te wijzigen.

➡ Wanneer u klikt op **Marges aanpassen**, hebben wijzigingen in de velden **Cellen per regel** en **Aantal regels per pagina** invloed op de waarden bij **Hoogte van de inhoud** en **Breedte van de inhoud**. Wanneer u klikt op **Spatiëring aanpassen**, hebben wijzigingen in de velden **Cellen per regel** en **Aantal regels per pagina** invloed op de waarden bij **Interlinie** en **Versturen**.

- De stappenbalk toont een percentage (van **0** t/m **+1**) om aan te geven welk deel van een stramienpatroon niet op de pagina past. Als de stramienstappen perfect op elkaar zijn uitgelijnd, geeft de stappenbalk de waarde 0 weer. Zijn de stramienstappen niet perfect op elkaar uitgelijnd, dan verschijnt in de stappenbalk een schatting van het gedeelte dat niet past.
- Het veld **Aantal tekens per pagina** toont het aantal tekens dat past op een pagina, gebaseerd op de huidige waarden.
- Klik op **Marges aanpassen** om de waarden onder **Cellen per regel** en **Aantal regel per pagina** aan te passen gebaseerd op de wijzigingen in de posities van de margelijn. Klik op een van de negen vierkantjes om de basismarge te verankeren, aan de hand waarvan de wijzigingen worden berekend. De vier buitenste vierkantjes verankeren de boven- en linkermarge, de boven- en rechtermarge, de marge aan de onderkant en de linkermarge en de marge aan de onderkant en de rechtermarge. De middelste vierkantjes verankeren de marges en koppelen de overeenkomstige marges.

➡ De velden **Hoogte van de inhoud** en **Breedte van de inhoud** worden bijgewerkt overeenkomstig de wijzigingen die u in de marges maakt.

- Klik op **Spatiëring aanpassen** om de waarden voor **Cellen per regel** en **Aantal regels per pagina** aan te passen aan de hand van uw wijzigingen in de velden **Regelspatie** en **Letterspatie**. De waarden voor **Interlinie** en **Versturen** worden bijgewerkt aan de hand van uw wijzigingen.
- Open **Andere aanpassingen** om de waarden voor **Corps**, **Afstand** en **Hor./Vert. aanpassen** te kunnen wijzigen. Wijzigingen in deze waarden vergroten of verkleinen de waarden voor **Cellen per regel** en **Aantal regels per pagina**.
- Klik op **Herstel** om de waarden in alle velden terug te zetten naar de status waarin ze verkeerden voordat u het dialoogvenster opende.

➡ Als u het vakje **Voorvertoning** aankruist voordat u dit dialoogvenster opent, kunt u tijdens het maken van uw wijzigingen direct het resultaat zien.

Dialoogvenster Regels binnen kader aanpassen

Gebruik het dialoogvenster **Regels binnen kader aanpassen** (**Stramieninstellingen > Aanpassen**) om het aantal cellen per regel en het aantal stramienlijnen te wijzigen

dat binnen de marges van een tekstkader past. Veel van de selectieregelaars in dit dialoogvenster kunt u ook vinden in het tabblad **Tekstinstellingen**; de wijzigingen worden op beide locaties bijgewerkt.

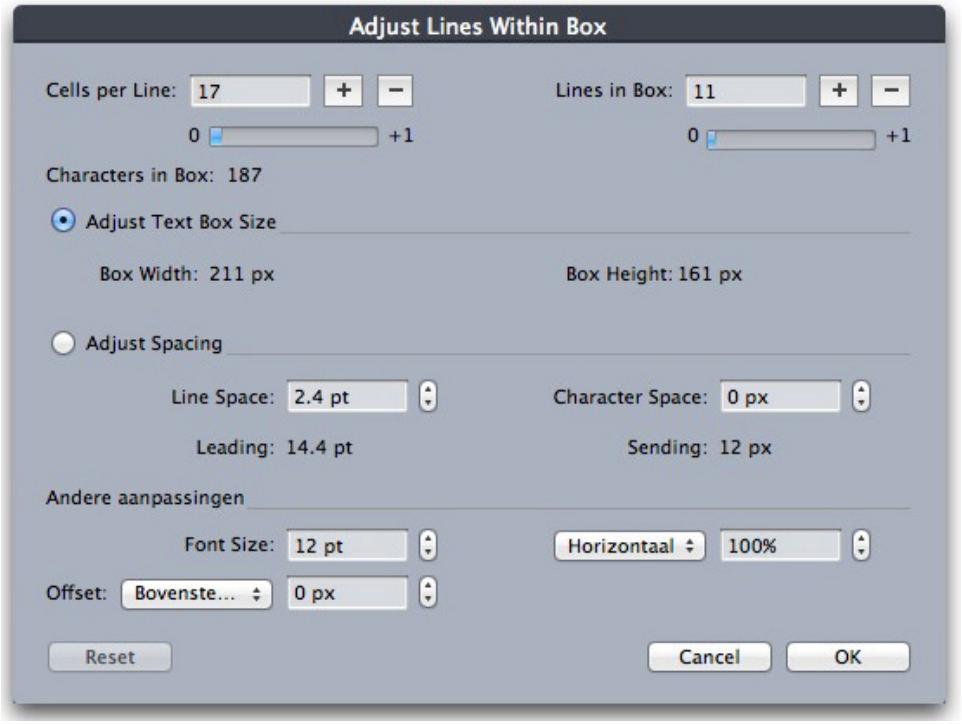

Gebruik het dialoogvenster **Regels binnen kader aanpassen** om de stramieninstellingen voor een actief tekstkader aan te passen.

- Voer in de velden **Cellen per regel** en **Aantal regels in kader** waarden in om het aantal cellen en regels in het actieve tekstkader te wijzigen.
- De stappenbalken tonen een percentage (van **0** t/m **+1**) om aan te geven welk deel van een stramienpatroon niet in het tekstkader past. Als de stramienstappen **Cellen per regel** of **Aantal regels in kader** perfect op elkaar zijn uitgelijnd, geeft de stappenbalk de waarde **0** weer. Zijn de stramienstappen niet perfect op elkaar uitgelijnd, dan verschijnt in de stappenbalk een schatting van het gedeelte dat niet past.
- Het veld **Aantal tekens per tekstkader** toont het aantal tekens dat past in een actief tekstkader, gebaseerd op de waarden in het dialoogvenster **Regels binnen kader aanpassen**. Dit veld kan niet worden bewerkt.
- Klik op **Tekstkadergrootte aanpassen** om de grootte van het tekstkader automatisch aan de gewijzigde waarden in **Cellen per regel** en **Aantal regels in kader** aan te passen. De velden **Breedte van kader** en **Hoogte van kader** worden bijgewerkt overeenkomstig de wijzigingen die u maakt.
- Klik op **Spatiëring aanpassen** om de waarden voor **Cellen per regel** en **Aantal regels per kader** aan te passen aan de hand van uw wijzigingen in de velden **Regelspatie** en **Letterspatie**. De waarden voor **Interlinie** en **Versturen** worden bijgewerkt aan de hand van uw wijzigingen.

- Open **Andere aanpassingen** om de waarden voor **Corps**, **Afstand** en **Hor./Vert. aanpassen** te kunnen wijzigen. Wijzigingen in deze waarden vergroten of verkleinen de waarden voor **Cellen per regel** en **Aantal regels per kader**.
- Klik op **Herstel** om de waarden in alle velden terug te zetten naar de status waarin ze verkeerden voordat u het dialoogvenster opende.

➡ Als u het vakje **Voorvertoning** inschakelt voordat u de dialoogvenster **Regels binnen kader aanpassen** opent, kunt u wanneer u het dialoogvenster sluit direct het resultaat zien.

Ontwerpstramienen: het tabblad Weergaveinstellingen

In een ontwerpstramien staan afzonderlijke lijnen die de bovenste lijn, de middelste lijn, de basislijn en de onderste lijn aangeven. In een ontwerpstramien staan afzonderlijke lijnen die de bovenste lijn, de middelste lijn, de basislijn, de onderste lijn en het volledige cellenstramien aangeven. Gebruik de selectieregelaars in het tabblad **Weergaveinstellingen** om de stramienlijnen te tonen of te verbergen en de kleur, dikte en stijl van de stramienlijn te specificeren. Het tabblad **Weergaveinstellingen** is zichtbaar in de dialoogvenster **Basispaginastramien**, **Bewerk stramienstijl** en **Stramieninstellingen**.

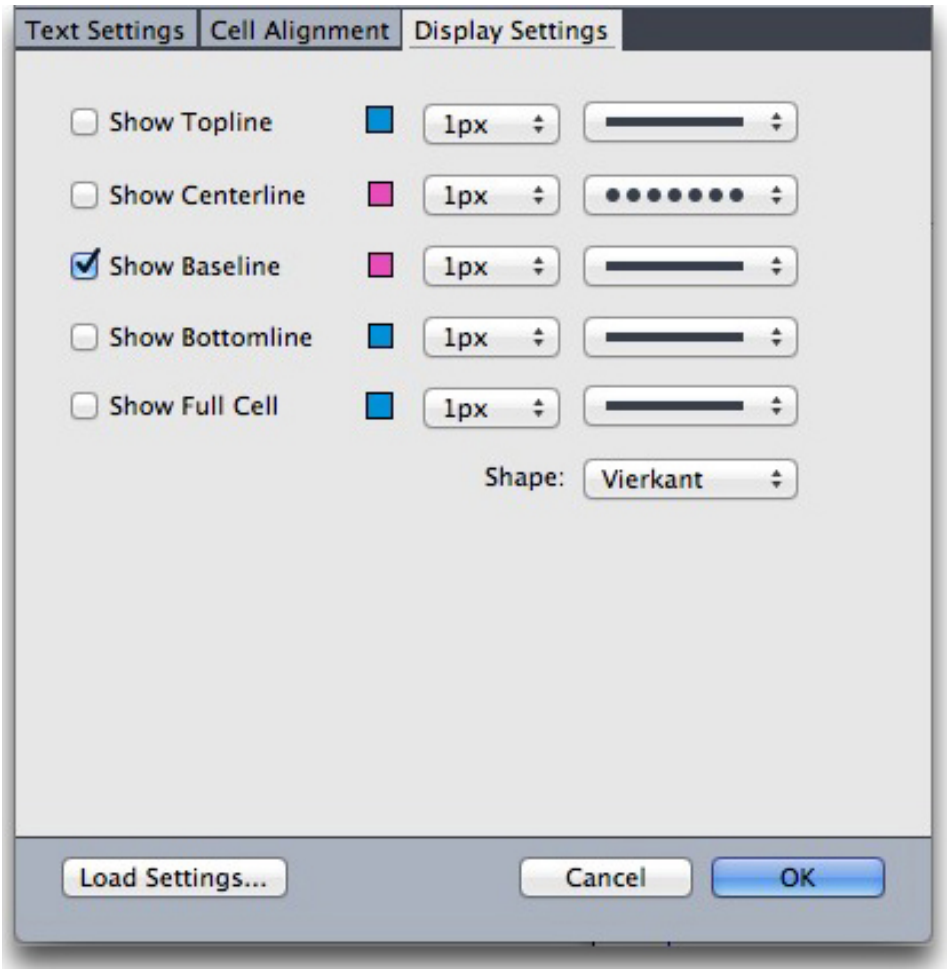

Het tabblad **Weergaveinstellingen** in het dialoogvenster **Basispaginastramien**.

- Kruis het vakje **Toon <type stramienlijn>** om elk type stramienlijn weer te geven wanneer het stramien op het scherm staat.
- Klik op het kleurkader om voor elke stramienlijn een kleur op te geven.
- Kies een dikte in het diktekeuzemenu.
- Kies een stijl in het stijlenkeuzemenu.
- Kies een celvorm in het keuzemenu **Vorm**.
- Alleen in het dialoogvenster **Basispaginastramien**: Als u de begrenzingen van het basispaginastramien wilt specificeren, kiest u **Binnen marges**, **Aan pagina** of **Plakbord** in het keuzemenu **Toon stramien**.

Ontwerpstramienen: Tabblad Celuitlijning

Gebruik het tabblad **Celuitlijning** om in stellen hoe de cellen in het stramien moeten worden uitgelijnd.

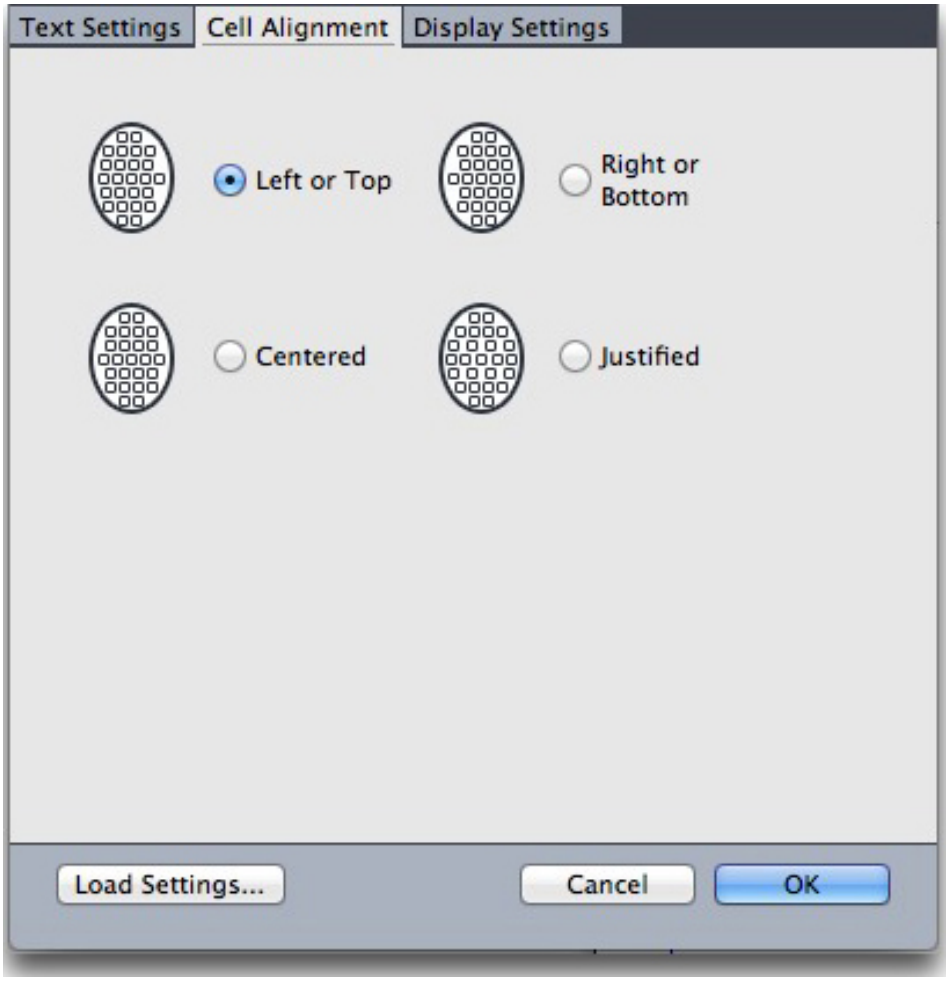

Het tabblad **Celuitlijning** in de dialoogvensters **Stramieninstellingen** en **Bewerk stramienstijl**

Stramieninstellingen laden

Als u een stramienstijl, typogram of basispaginastramien wilt gebruiken als de basis voor een basispaginastramien of een tekstkaderstramien, moet u het volgende doen:

1 Klik op **Laad instellingen** in het dialoogvenster **Basispaginastramien**, **Stramieninstellingen**, of **Bewerk stramienstijl**. Het dialoogvenster **Laad instellingen** verschijnt.

Selecteer een stramienstijl, typogram of basispagina in het dialoogvenster **Laad instellingen**.

2 Kies **Alle**, **Stramienstijlen**, **Basispagina's**, of **Alineatypogrammen** in het keuzemenu **Toon**.

3 Selecteer een bestaande stramienstijl, bestaand typogram of bestaande basispagina in de lijst en klik vervolgens op **OK**.

➡ De specificaties in de stramienstijl, het typogram of van de basispagina die u laadt worden weergegeven in het dialoogvenster **Basispaginastramien**, **Stramieninstellingen** of **Bewerk stramienstijl**. U kunt deze stramieninstellingen aanpassen nadat u ze hebt geladen.

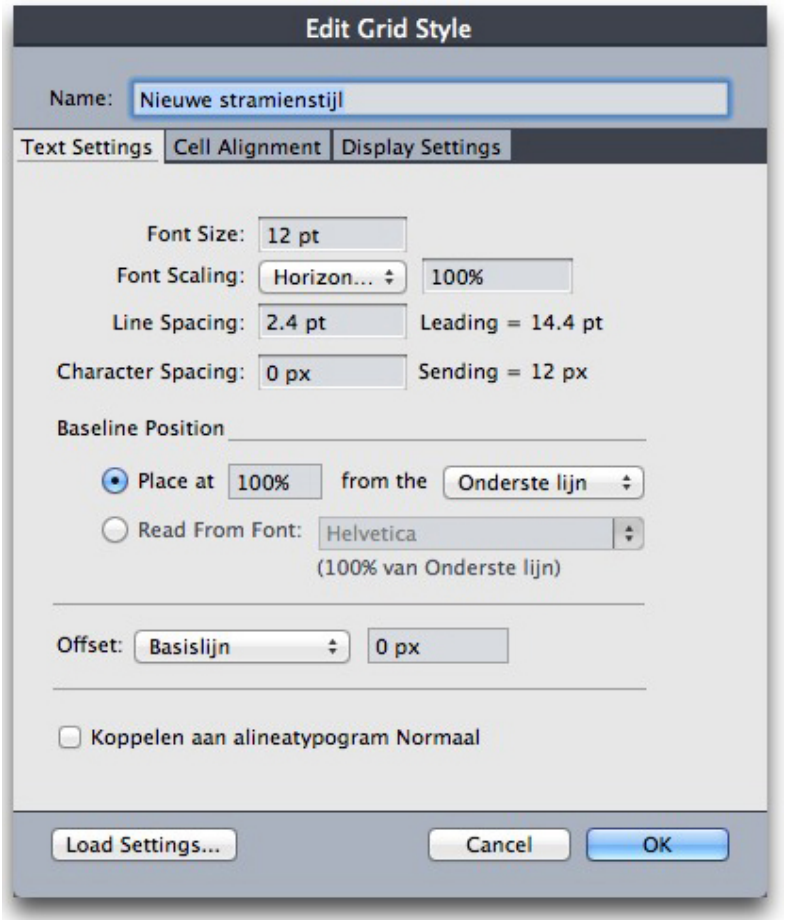

Stramienstijl met het typogram "Platte tekst" geladen.

Als u een typogram laadt voor een stramienstijl, kunt u opgeven dat toekomstige wijzigingen in het typogram automatisch in de stramienstijl worden bijgewerkt door het vakje **Koppelen aan alineatypogram <naam typogram>** aan te kruisen. Let op: de selectieregelaars voor het font en de spatiëring zijn dan niet beschikbaar.

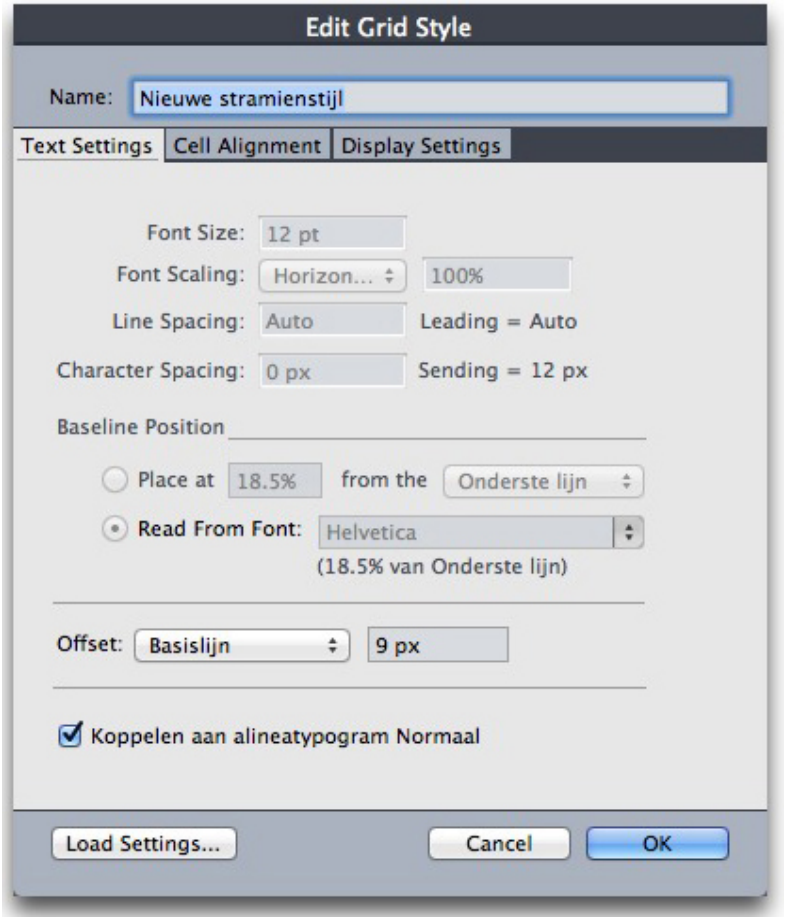

Stramienstijl met het typogram "Platte tekst" geladen en gekoppeld.

Werken met stramienstijlen

Een stramienstijl bevat stramienspecificaties die u kunt toekennen aan een tekstkader of kunt gebruiken als basis voor een basispaginastramien of een andere stramienstijl.

Stramienstijlen maken

Als u stramienstijlen wilt maken, bewerken of wissen, gebruikt u het dialoogvenster **Stramienstijlen** (**Wijzig/Bewerk > Stramienstijlen**).

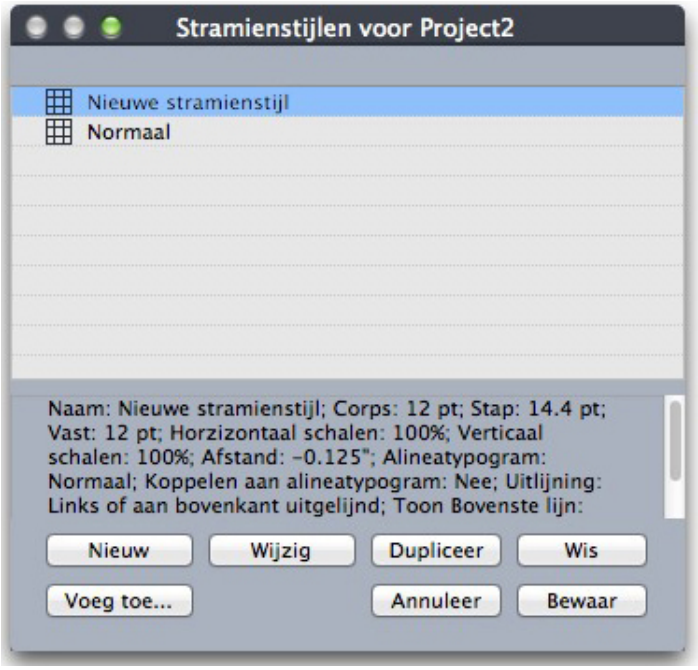

Gebruik het dialoogvenster **Stramienstijlen** om stramienstijlen te maken, te bewerken en te wissen.

Wanneer u in het dialoogvenster **Stramienstijlen** klikt op **Nieuw**, **Wijzig** of **Dupliceer** verschijnt het dialoogvenster **Bewerk stramienstijl**.

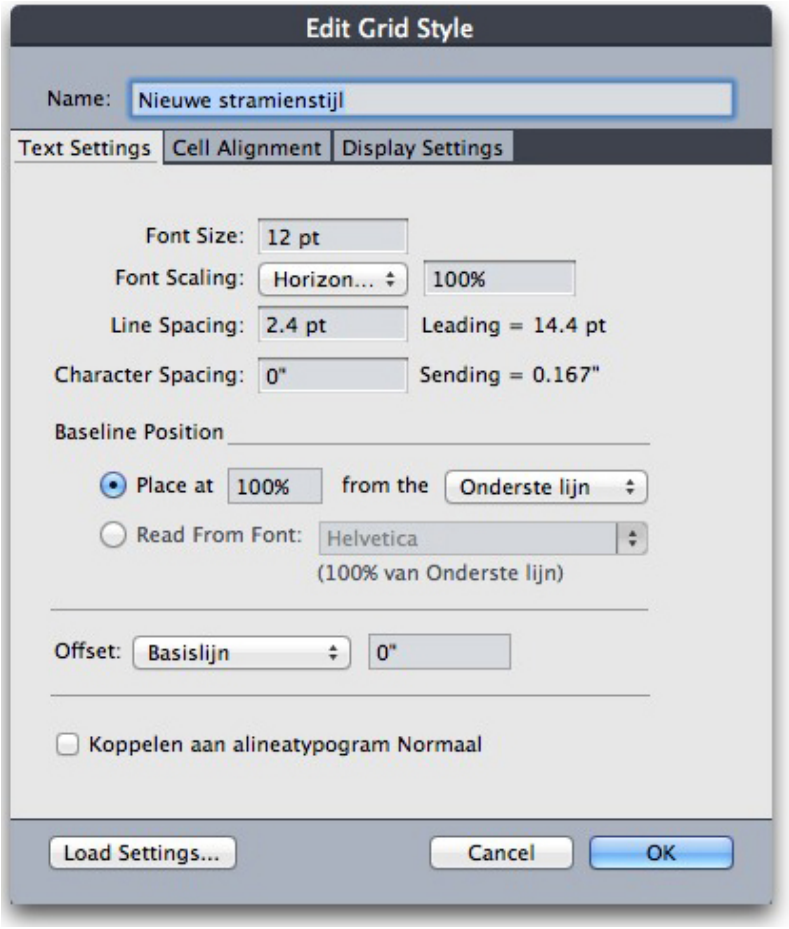

Het dialoogvenster **Bewerk stramienstijl**

- Wilt u een naam specificeren voor de stramienstijl, dan voert u een waarde in het **Naam**-veld in.
- Wilt u de plaatsing en de onderlinge tussenruimte van het stramien specificeren, gebruik dan de selectieregelaars in het tabblad **Tekstinstellingen**. Zie "*Ontwerpstramienen: het tabblad Tekstinstellingen*" voor meer informatie.
- Wilt u de uitlijning van de volledige cel in het stramien specificeren, gebruik dan de selectieregelaars in het tabblad **Celuitlijning**. Zie "*Ontwerpstramienen: Tabblad Celuitlijning*" voor meer informatie.
- Wilt u specificeren welke stramienlijnen moeten worden weergegeven, gebruik dan de selectieregelaars in het tabblad **Weergaveinstellingen**. Zie "*Ontwerpstramienen: het tabblad Weergaveinstellingen*" voor meer informatie.
- Als u gebruik wilt maken van de specificaties van een bestaand basispaginastramien, bestaande stramienstijl of bestaand typogram, klikt u op **Laad instellingen**. Zie "*Stramieninstellingen laden*" voor meer informatie.

➡ Wanneer u een stramienstijl maakt en er geen projecten openstaan, wordt die stramienstijl onderdeel van de standaardlijst met stramienstijlen en wordt opgenomen in alle projecten die u vervolgens maakt.

Een stramienstijl toekennen aan een tekstkader

Als u een stramienstijl wilt toekennen aan het geselecteerde tekstkader, moet u het volgende doen:

1. Wilt u tekstkaderstramienen weergeven, zorg er dan voor dat **Beeld** > **Tekstkaderstramienen** is aangekruist.
2. Wilt u het **Stramienstijlen**-palet weergeven, zorg er dan voor dat **Venster** > **Stramienstijlen** is aangekruist.

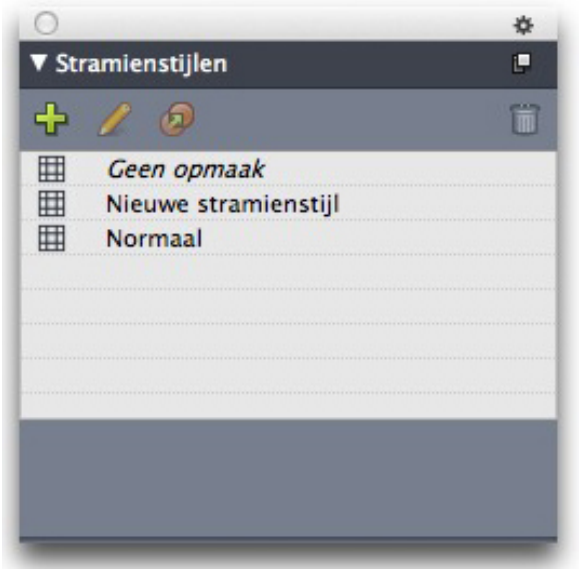

Gebruik het **Stramienstijlen**-palet als u stramienstijlen wilt toekennen aan tekstkaders.

3. Klik op de naam van een stramienstijl in het **Stramienstijlen**-palet.

➡ Een plusteken naast de naam van een stramienstijl in het **Stramienstijlen**-palet geeft aan dat het tekstkaderstramien is aangepast sinds de stramienstijl was toegekend aan het tekstkader. Als u de stramienstijl opnieuw wilt toekennen en de vormgeving van het lokale tekstkaderstramien wilt overschrijven, klikt u op **Geen opmaak**, waarna u klikt op de naam van de stramienstijl (of druk gewoon op Option/Alt en klik dan op de naam van de aangepaste stramienstijl).

Het gebruik van ontwerpstramienen

Nadat u ontwerpstramienen hebt toegekend aan tekstkaders of basispaginastramienen hebt geconfigureerd, kunt u de stramienen gebruiken om tekst en items op uit te lijnen. U kunt visueel items uitlijnen met ontwerpstramienen, en u kunt **Beeld** > **Paginastramien magnetisch** kiezen om items die u verplaatst geforceerd op basispaginastramienen uit te lijnen.

Het gebruik van een basispaginastramien

Als u een basispaginastramien voor een opmaakpagina wilt specificeren, kent u de basispagina toe aan de projectpagina.

Tekst vastzetten op een stramien

Met behulp van een typogram of door lokale vormgeving van de alinea, kunt u tekst vastzetten (vergrendelen) op het basispaginastramien of tekstkaderstramien. Tekst vastzetten op een stramien gebeurt als volgt:

1 Als u in een typogram wilt aangeven dat tekst moet worden vastgezet, kiest u **Wijzig/Bewerk > Typogrammen**, selecteert u een alineatypogram en klikt u op **Wijzig**, waarna u klikt op het tabblad **Alineaspecificaties**. Als u wilt aangeven dat een alinea moet worden vastgezet, selecteert u de desbetreffende alinea, waarna u **Opmaak > Alineaspecificaties** *(alleen Windows)* kiest, of gebruik het tabblad **Alinea/Alineaspecificaties** in het **Parameter**-palet.

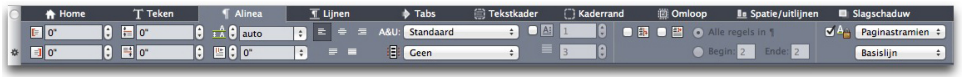

Tabblad **Alineaspecificaties** in het **Parameter**-palet.

2 In het tabblad **Alineaspecificaties** kruist u dan **Vast op stramien** aan.

3 Wilt u aangeven op welk stramien de tekst moet worden vastgezet, kiest u **Paginastramien** of **Tekstkaderstramien** in het eerste keuzemenu onder **Vast op stramien**.

4 Wilt u opgeven op welke stramienlijn de tekst moet worden vastgezet, dan kiest u **Bovenste lijn**, **Middelste lijn**, **Basislijn** of **Onderste lijn** in het tweede keuzemenu onder **Vast op stramien**.

Items magnetisch maken in ontwerpstramienen

U kunt items aanklikken aan stramienlijnen in het basispaginastramien en wanneer u de afmetingen van een tekstkader wijzigt, kunt u items aanklikken aan het tekstkaderstramien.

Als u een basispaginastramienlijn "magnetisch" wilt maken, opent u het basispaginastramien (**Beeld > Paginasrramien**), waarna u **Beeld > Paginastramien magnetisch** kiest.

➡ Via het veld **Magn. sterkte** in het paneel **Hulplijnen & stramienen** in het dialoogvenster **Voorkeuren** kunt u de standaardafstand van 6 pixels waarmee items aanklikken aan paginastramienen wanneer **Paginastramien magnetisch** is gekozen (**Beeld**-menu) wijzigen.

Als u een tekstkader wilt aanklikken aan een tekstkaderstramien wanneer u de afmetingen van een tekstkader wijzigt, moet u het tekstkaderstramien op het scherm weergeven en de afmetingen van het kader wijzigen.

Stramienen uitlijnen

Als u een tekstkaderstramienlijn wilt uitlijnen op een basispaginastramienlijn of op een hulplijn, moet u het volgende doen: Als u een tekstkaderstramienlijn of cel wilt uitlijnen op een basispaginastramienlijn of op een hulplijn, moet u het volgende doen:

1. Zorg ervoor dat **Beeld** > **Hulplijnen**, **Beeld** > **Paginahulplijnen** en **Beeld** > **Tekstkaderstramienen** zijn aangekruist.
2. Selecteer het **verplaats**gereedschap.
3. Klik op een stramienlijn in het tekstkader en sleep vervolgens het kader. Let op: zelfs als u de stramienlijn verplaatst, blijft de oorspronkelijke positie van het kader zichtbaar. U kunt de geselecteerde stramienlijn uitlijnen op een andere stramienlijn in het kader, op een basispaginastramienlijn of op een hulplijn. (Zie de opmerkingen over Direct slepen hieronder.)
4. Klik op een stramienlijn of cel in het tekstkader en sleep vervolgens het kader. U ziet dat zelfs als u de geselecteerde stramienlijn of cel verplaatst, de oorspronkelijke positie van het kader zichtbaar blijft. U kunt de geselecteerde stramienlijn uitlijnen op een andere stramienlijn of cel in het kader, op een basispaginastramienlijn of op een hulplijn.

Direct slepen is een functie waardoor de inhoud van een item tijdens het verplaatsen van het item zichtbaar blijft. Geselecteerde stramienlijnen of cellen worden echter niet weergegeven als deze functie is ingeschakeld.

Werken met rubi-tekst

Rubi-tekst verduidelijkt de betekenis of uitspraak van basistekst. Basistekst kan verticaal of horizontaal lopen, en meestal volgt rubi-tekst de richting van de basistekst. Rubi-tekst kan rechts of links van basistekst in een verticaal artikel en boven of onder basistekst in een horizontaal artikel worden geplaatst.

Er zijn twee soorten rubi-tekst: mono-rubi en groep-rubi. *Mono-rubi* is rubi-tekst die aan één letterteken van de basistekst gekoppeld is. *Groep-rubi* is rubi-tekst die aan meer dan een letterteken van de basistekst gekoppeld is.

U kunt de uitlijning, plaatsing, schaal, font, kleur, dekking, tint, stijl en relatieve afmeting van rubi-tekst aanpassen. Daarnaast kunt u verschillende opties configureren waarmee u rubi-tekst die over niet-gerelateerde basistekst hangt, kunt instellen.

Gebruik het dialoogvenster **Rubi** (**Opmaak**-menu) om rubi-tekst aan geselecteerde basistekst toe te voegen.

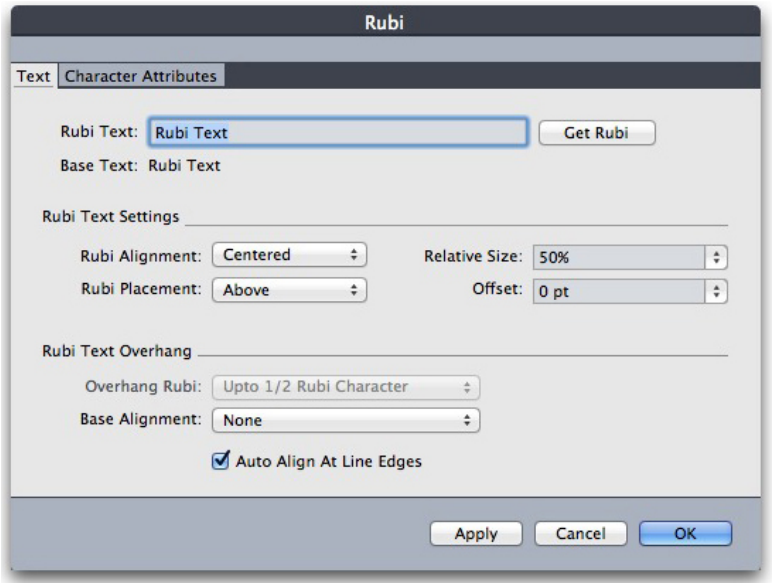

Het dialoogvenster **Rubi**

U kunt op een reeks woorden (gescheiden door spaties of interpunctie) automatisch rubi toepassen door een tekstreeks te selecteren en vervolgens te drukken op Command+Option+R/Ctrl+Alt+R. Voor meer informatie over automatische rubi raadpleegt u het item **Rubi-tekst** in de lijst onder het tabblad Tekst.

Tabblad Tekst

Via het tabblad **Tekst** in het dialoogvenster **Rubi** kunt u de volgende opties instellen:

- **Rubi-tekst**: Gebruik dit veld om de rubi-tekst te specificeren die aan de geselecteerde basistekst moet worden toegekend. Als u het dialoogvenster **Rubi** voor een nieuwe rubi weergeeft, vult de applicatie automatisch in dit veld een fonetische lezing van de basistekst van de IME (Input Method Editor) in. Deze functie werkt voor talen waarvoor IME-woordenboeken beschikbaar zijn (bij publicatie van deze handleiding, alleen Chinees en Japans).
- **Get Rubi (Haal rubi op)**: Gebruik deze knop om de content van het veld **Rubi-tekst** van de IME te vernieuwen.
- **Basistekst**: Dit veld geeft de geselecteerde basistekst weer.
- **Rubi Alignment (Lijn rubi uit)**: Gebruik dit keuzemenu om te bepalen hoe niet-overhangende rubi-tekst met de basistekst moet worden uitgelijnd. Raadpleeg "*Opties voor rubi-uitlijning*" voor meer informatie.
- **Rubi Placement (Plaats rubi)**: Gebruik dit keuzemenu om te bepalen of rubi-tekst boven of onder de basistekst (in een horizontaal artikel) of links of rechts van de basistekst (in een verticaal artikel) moet worden weergegeven.
- **Relatieve afmetingen**: Gebruik dit veld voor het instellen van de afmetingen van de rubi-tekst t.o.v. de basistekst.
- **Afstand**: Gebruik dit veld om in te stellen hoe ver de rubi-tekst van de basistekst moet komen te staan.
- **Overhang Rubi (Rubi-overhang)**: Gebruik dit veld om in te stellen hoe ver rubi-tekst over basistekst die niet aan de rubi-tekst gekoppeld is, mag hangen.

Raadpleeg "*Opties voor rubi-overhang*" voor meer informatie. Houd er rekening mee dat deze functie uitgeschakeld is wanneer **Basisuitlijning** ingesteld is op **Geen**.

- **Basisuitlijning**: Gebruik dit veld om in te stellen hoe de basistekst met overhangende rubi-tekst moet worden uitgelijnd. Raadpleeg "*Opties voor rubi-basisuitlijning*" voor meer informatie.
- **Auto Align At Line Edges (Automatisch uitlijnen op lijnranden)**: Schakel dit selectievakje in om rubi-tekst uit te lijnen met de rand van een tekstkader wanneer de rubi-tekst over de basistekst hangt en de rand van het tekstkader raakt.

Tabblad Tekstspecificaties

Via het tabblad **Tekstspecificaties** in het dialoogvenster **Rubi** kunt u de opmaak van rubi-tekst configureren.

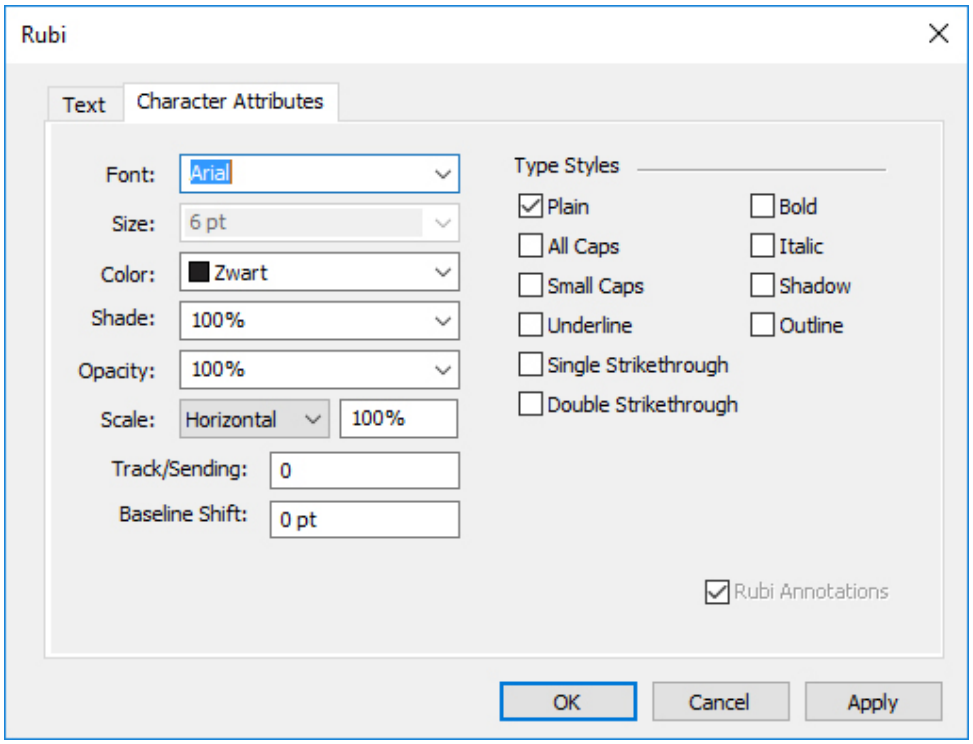

Gebruik het tabblad **Tekstspecificaties** om te specificeren hoe rubi-lettertekens moeten worden weergeven

- Met de regelaars/knoppen **Font**, **Formaat**, **Kleur**, **Tint**, **Dekking**, **Schalen**, **Afspatiëren/Vast**, **Basislijnverschuiving** en **Stijlen** kunt u de basisopmaak van de tekst toepassen.
- Schakel het selectievakje **Rubi Annotations (Rubi-aantekeningen)** in of uit om het gebruik van speciaal ontworpen Kana-glyphs voor rubi in of uit te schakelen. Deze glyphs zijn alleen beschikbaar in sommige Japanse OpenType-fonts.

Opties voor rubi-uitlijning

De opties voor **Rubi-uitlijning** in het tabblad **Tekst** van het dialoogvenster **Rubi** menu **Opmaak** zijn:

- **Links**: Lijnt rubi-tekst uit met de linkerkant van basistekst in een horizontaal artikel.
- **Gecentreerd**: Lijnt rubi-tekst uit met het midden van basistekst in een horizontaal of verticaal artikel.
- **Rechts**: Lijnt rubi-tekst uit met de rechterkant van basistekst in een horizontaal artikel.
- **Boven**: Lijnt rubi-tekst uit met de bovenkant van basistekst in een verticaal artikel.
- **Onder**: Lijnt rubi-tekst uit met de onderkant van basistekst in een verticaal artikel.
- **Uitgevuld**: Centreert rubi-tekst boven of naast basistekst, zoals in het onderstaande diagram.

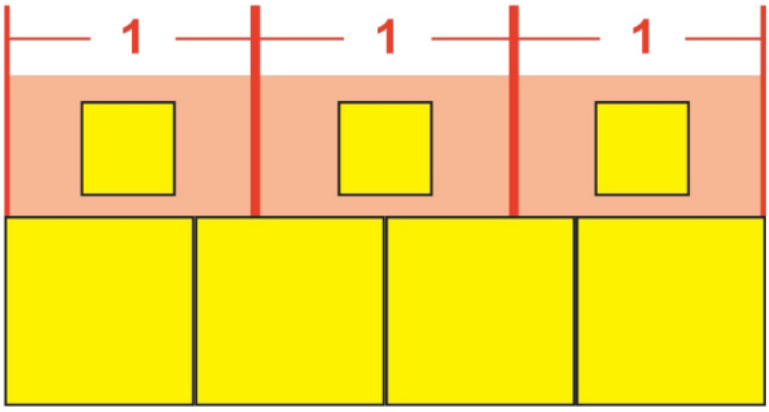

Uitgevuld uitlijnen van rubi-tekst

- **Geforceerd**: Lijnt rubi-tekst uit met de linker- en rechterkant van basistekst in een horizontaal artikel, of met de boven- en onderkant van basistekst in een verticaal artikel.

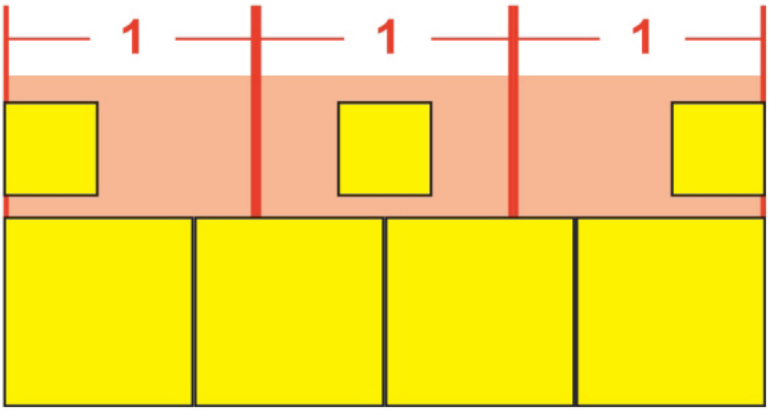

Geforceerd uitlijnen van rubi-tekst

- **1–2–1 JIS-regel**: Lijnt rubi-tekst uit met basistekst in een verhouding van 1:2:1, en laat een bepaalde hoeveelheid ruimte over aan het begin en het einde van de regel met rubi-tekst/

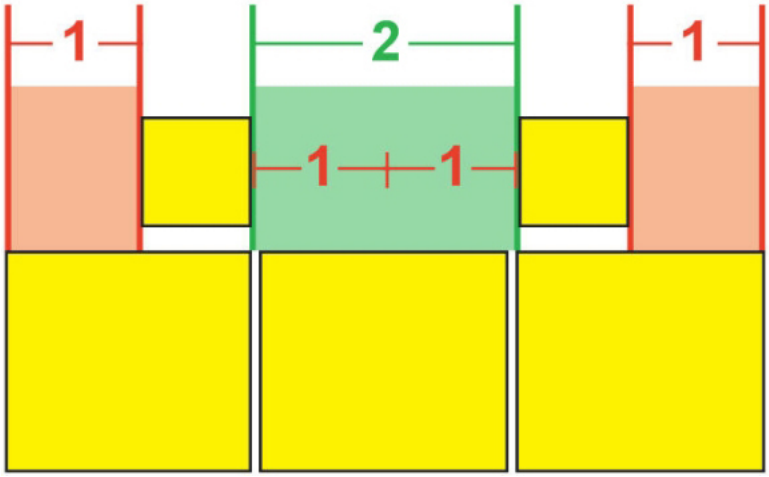

1–2–1 JIS-regel uitlijnen van rubi-tekst

- **Gelijke spatie**: Lijnt rubi-tekst zodanig uit dat de ruimte aan het begin van de regel met rubi-tekst, de ruimte aan het einde van de regel met rubi-tekst en de spaties tussen de lettertekens van de rubi-tekst even groot zijn.

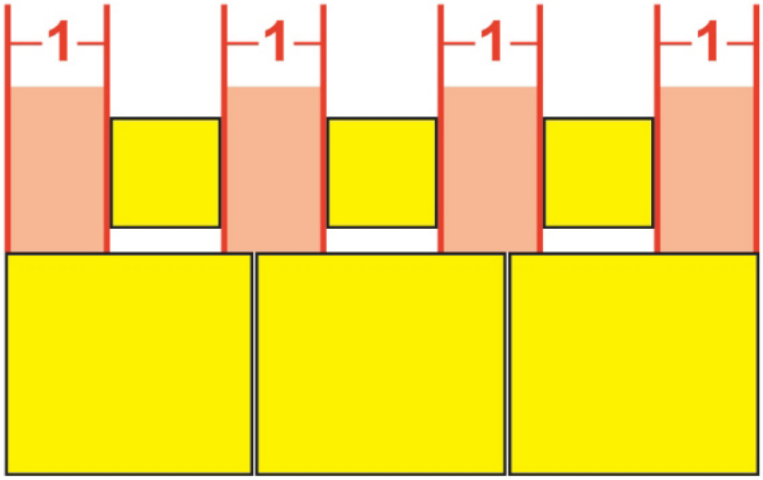

Gelijke spatie uitlijnen van rubi-tekst

- **1 Rubi-spatie**: Lijnt rubi-tekst zodanig uit dat de ruimte aan het begin van de regel met rubi-tekst en de ruimte aan het einde van de regel met rubi-tekst gelijk zijn aan de breedte van n letterteken uit de rubi-tekst, maar niet gelijk aan de spaties tussen de lettertekens van de rubi-tekst. De ruimte tussen de lettertekens van de rubi-tekst wordt gelijkmatig verdeeld.

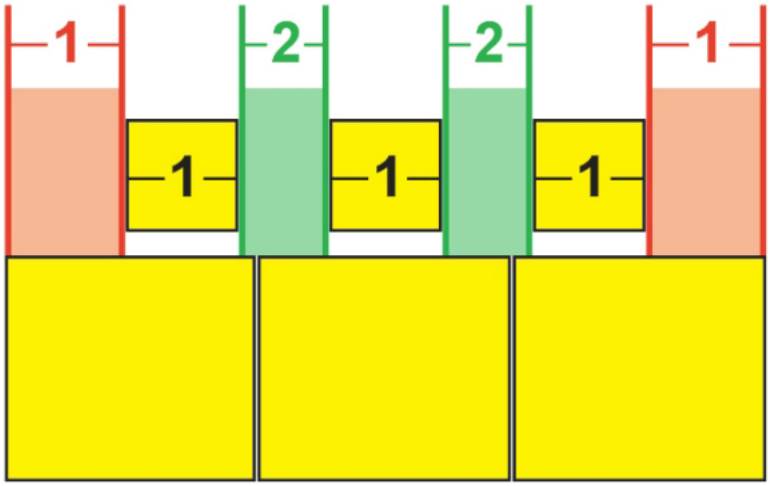

1 Rubi-spatie uitlijnen van rubi-tekst

Mono-rubi

Om het plaatsen van individuele rubi-lettertekens te regelen, plaatst u een backslash of een Japanse Yen-teken tussen de rubi-lettertekens in het veld **Rubi-tekst** in het dialoogvenster **Rubi** (menu **Opmaak**).

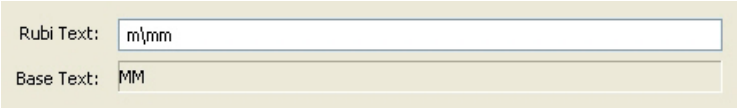

Backslashes tussen rubi-lettertekens geven mono-rubi aan.

Als u bijvoorbeeld twee basislettertekens selecteert die gekoppeld zijn aan drie rubi-lettertekens en u wilt alleen het eerste rubi-letterteken boven het eerste basistlettertekens en de overige twee boven het tweede basisletterteken plaatsen, plaats dan een backslash tussen het eerste en tweede rubi-letterteken. Backslashes komen overeen met de spaties tussen basislettertekens. U kunt ze daarom zoveel rubi-lettertekens als u maar wilt tussen backslashes plaatsen.

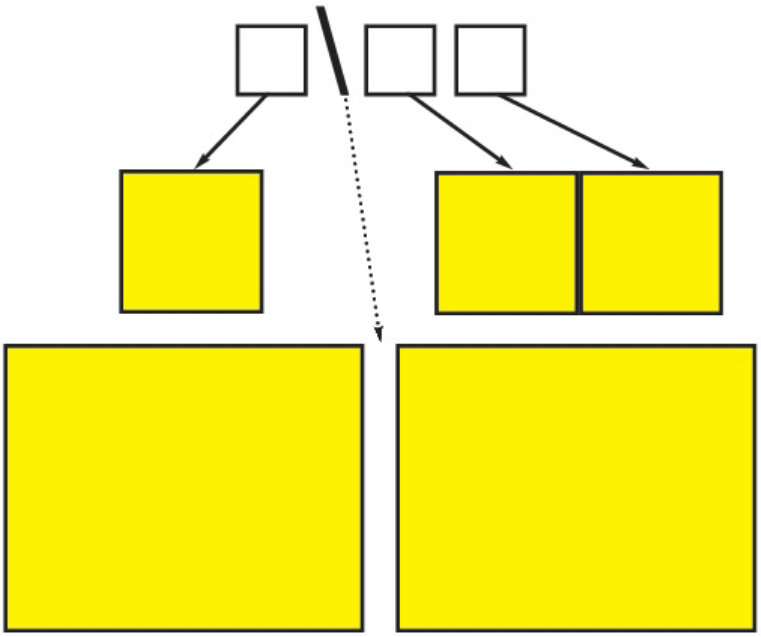

Backslashes komen overeen met de spatie tussen basislettertekens

Opties voor rubi-basisuitlijning

U kunt de **Basisuitlijning**-opties alleen toepassen wanneer de rubi-tekst over de basistekst hangt. De opties onder **Basisuitlijning** zijn:

- **Geen**: Er wordt geen basistekstuitlijning toegepast.
- **Links**: Lijnt basistekst uit met de linkerkant van rubi-tekst in een horizontaal artikel.
- **Gecentreerd**: Lijnt de basistekst onder of naast de rubi-tekst uit zodat de rubi-tekst aan elke zijde van de basistekst evenveel overhangt.
- **Rechts**: Lijnt basistekst uit met de rechterkant van rubi-tekst in een horizontaal artikel.
- **Boven**: Lijnt basistekst uit met de bovenkant van rubi-tekst in een verticaal artikel.
- **Onder**: Lijnt basistekst uit met de onderkant van rubi-tekst in een verticaal artikel.
- **Uitgevuld**: Centreert de basistekst onder of naast de rubi-tekst zoals weergegeven in onderstaande diagram. (Let op: in deze diagram wordt ervan uitgegaan dat de **Rubi Overhang (Rubi-overhang)** ingesteld is op **Geen**. Als de rubi-tekst ingesteld is op overhangen met een bepaalde waarde, dan steken de rubi-lettertekens aan de linker- en rechterranden van de basislettertekenvolgorde met die waarde uit, en de basislettertekens worden in de resterende ruimte uitgelijnd.)

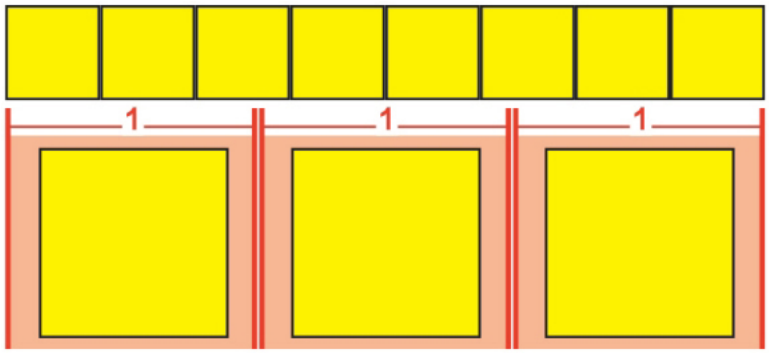

Uitgevuld uitlijnen van basistekst

- **Geforceerd**: Lijnt de basistekst uit met de linker- en rechterkant van de rubi-tekst in een horizontaal artikel, of lijnt de basistekst uit met de boven- en onderkant van de rubi-tekst in een verticaal artikel. (Let op: in deze diagram wordt ervan uitgegaan dat de **Rubi Overhang (Rubi-overhang)** ingesteld is op **Geen**. Als de rubi-tekst ingesteld is op overhangen met een bepaalde waarde, dan steken de rubi-lettertekens aan de linker- en rechterranden van de basislettertekenvolgorde met die waarde uit, en de basislettertekens worden geforceerd in de resterende ruimte uitgelijnd.)

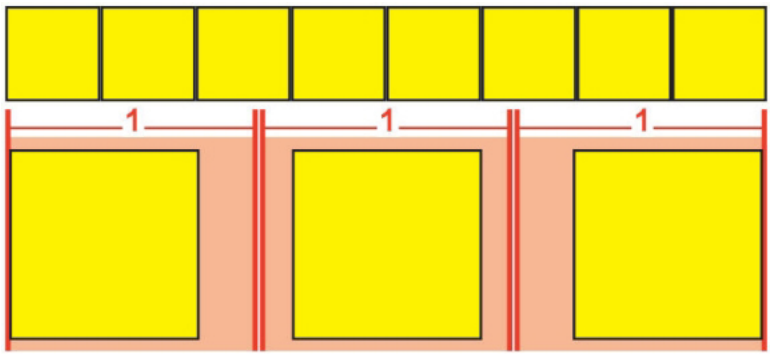

Geforceerd uitlijnen van basistekst

- **1–2–1 (JIS)-regel**: Lijnt de basistekst uit met de rubi-tekst met een 1:2:1-verhouding, en laat een bepaalde hoeveelheid ruimte over een het begin en het einde van de regel met basistekst.

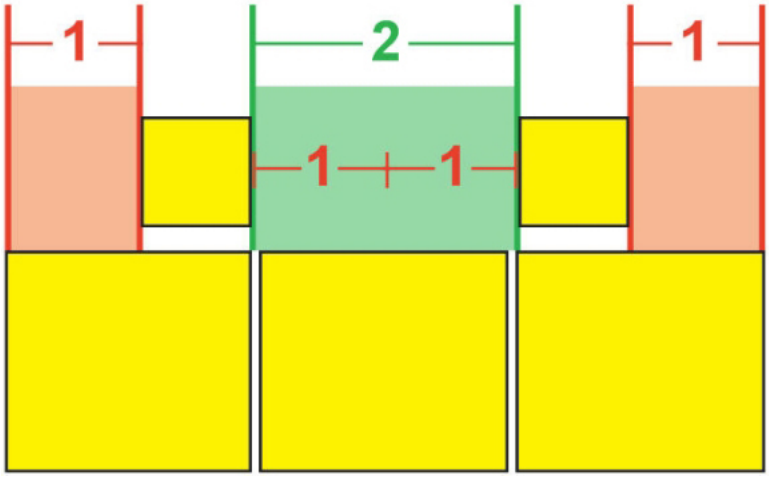

1–2–1 (JIS)-regel uitlijnen van basistekst

- **Gelijke spatie**: Lijnt de basistekst zodanig uit dat de ruimte aan het begin van de regel met basistekst, de ruimte aan het einde van de regel met basistekst en de ruimtes tussen lettertekens even groot zijn. (Let op: in deze diagram wordt ervan uitgegaan dat de **Rubi Overhang (Rubi-overhang)** ingesteld is op **Geen**. Als de rubi-tekst ingesteld is op overhangen met een bepaalde waarde, dan steken de rubi-lettertekens aan de linker- en rechterranden van de basislettertekenvolgorde met die waarde uit, en de basislettertekens worden over de resterende ruimte verdeeld.)

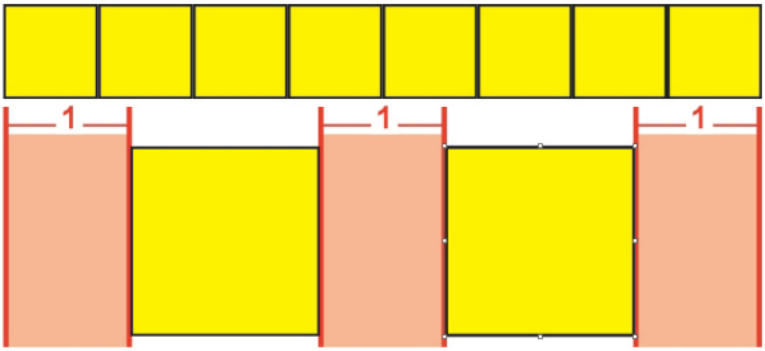

Gelijke spatie uitlijnen van basistekst

Opties voor rubi-overhang

Met de opties voor **Rubi-overhang** op het tabblad **Tekst** van het dialoogvenster **Rubi** menu **Opmaak** kunt u instellen hoeveel de lettertekens van de rubi-tekst kunnen overhangen aan beide zijden van een letterteken uit de basistekst, dat niet aan de overhangende lettertekens uit de rubi-tekst is gekoppeld. De onderstaande gekleurde diagrammen lichten de verschillende opties voor **Rubi-overhang** toe. Geel duidt basistekst en rubi-tekst aan die aan elkaar zijn gekoppeld. Blauw duidt basistekst aan die niet is gekoppeld aan de overhangende rubi-tekst.

- **Geen**: overhang is niet toegestaan.
- **Maximaal 1 rubi-teken**: hiermee kan de volledige breedte van een letterteken uit de rubi-tekst over een niet-gekoppeld basisteksteken hangen.

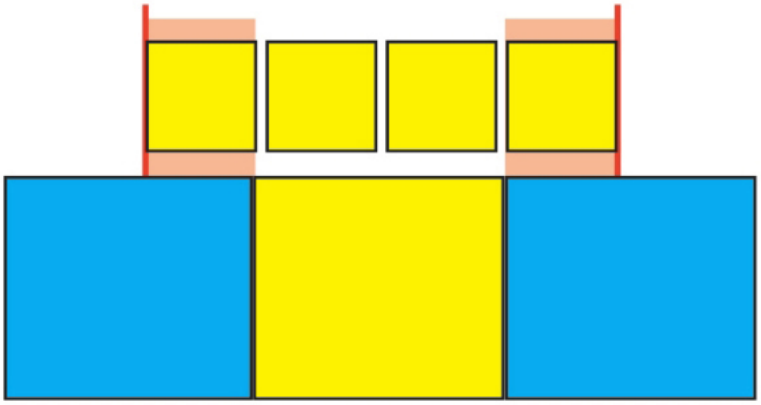

Maximaal 1 rubi-teken

- **Maximaal rubi-teken**: hiermee kan de halve breedte van een letterteken uit de rubi-tekst over een niet-gekoppeld basistekstteken hangen.

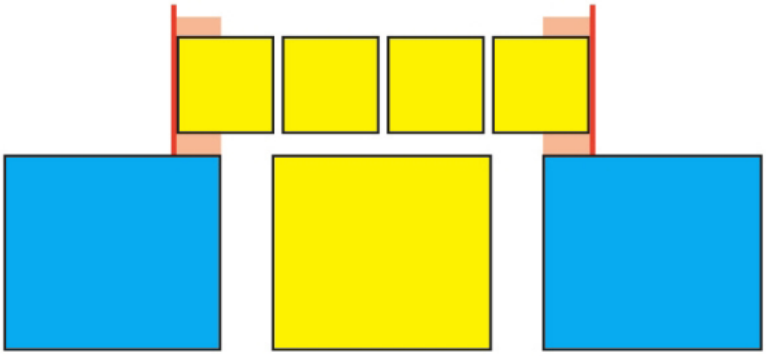

Maximaal rubi-teken

- **Maximaal 1 basisteken**: hiermee kan de volledige breedte van een letterteken uit de basistekst onder niet-gekoppelde rubi-teksttekens wordt geplaatst.

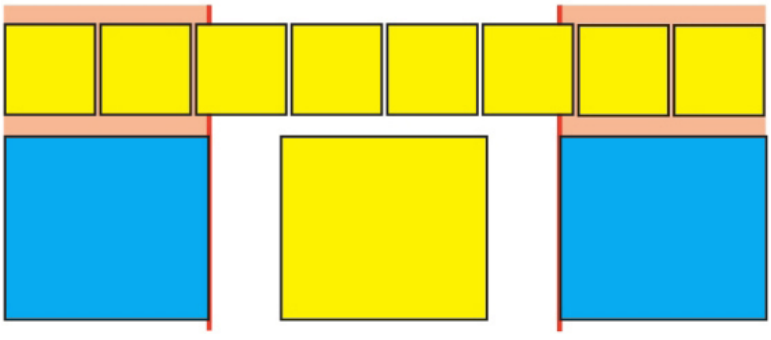

Maximaal 1 basisteken

- **Maximaal basisteken**: hiermee kan de halve breedte van een letterteken uit de basistekst onder niet-gekoppelde rubi-teksttekens wordt geplaatst.

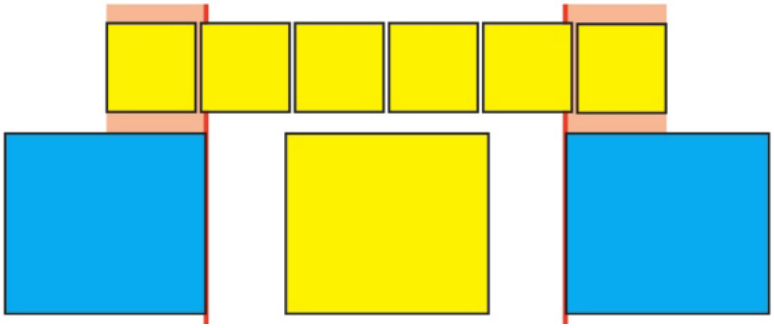

Maximaal basisteken

- **Onbeperkt**: hiermee is overhangen zonder enige beperking mogelijk.

Werken met initialen

Initialensets hebben betrekking op zowel *interpunctie als initialenn* als *margeuitlijning*. Met margeuitlijning komen initialen gedeeltelijk buiten de marge te staan om visueel uniforme tekstuitlijning langs de hele marge te produceren. Met interpunctie als initialen "hangen" interpunctietekens volledig buiten de marge, zodat de tekst strak tegen een uniforme marge aan het begin van een tekstregel (voorwaarts) of tegen een uniforme marge aan het eind van een tekstregel (achterwaarts) komt te staan. Het aanhalingsteken in het eerste tekstvoorbeeld hieronder hangt bijvoorbeeld buiten de voorwaartse marge, waardoor het eerste letterteken in de eerste tekstregel gelijkmatig wordt uitgelijnd op de tekstrijen daaronder. Het aanhalingsteken in het tweede tekstvoorbeeld hieronder hangt buiten de achterwaartse marge. De punt in het tweede tekstvoorbeeld hieronder hangt buiten de achterwaartse marge.

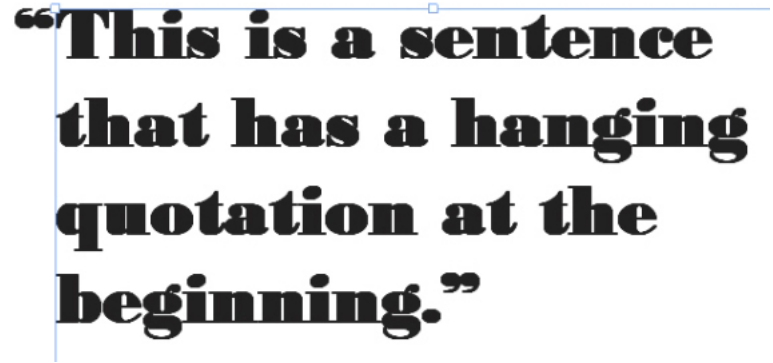

Het openingsaanhalingsteken in dit tekstvoorbeeld is een voorwaarts hangend letterteken.

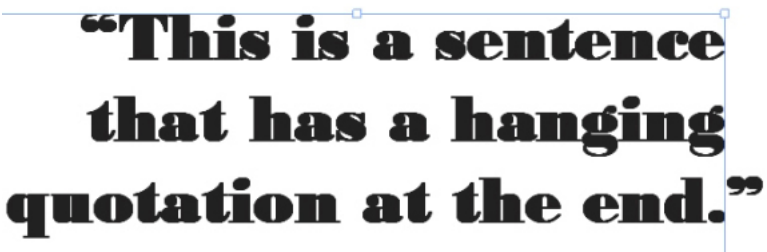

Het sluitingsaanhalingsteken in dit tekstvoorbeeld is een achterwaarts hangend letterteken.

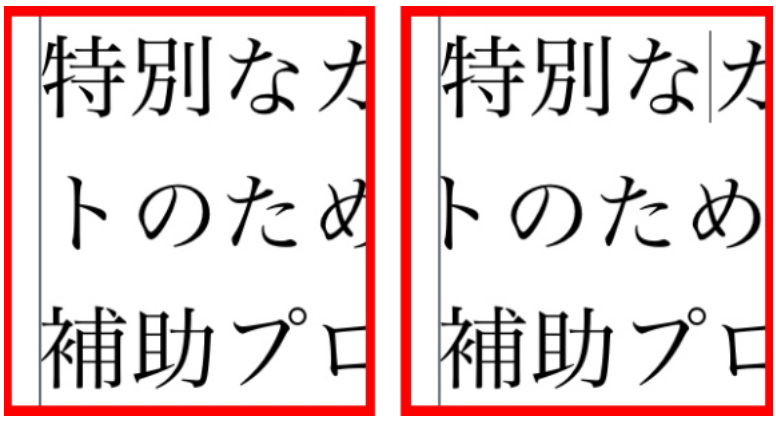

In de tweede regel in dit tekstvoorbeeld is aan de linkerkant geen hangend teken zichtbaar, maar een letterteken dat voorwaarts naar de rechterkant hangt.

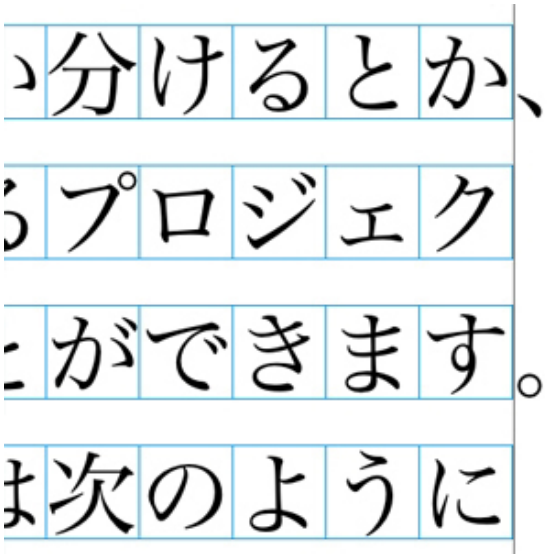

De interpunctietekens in deze voorbeeldtekst zijn achterwaarts hangende lettertekens.

U kunt aangepaste *initiaalklassen* en *initiaalsets* maken, of u kunt gebruikmaken van de standaardklassen en -sets die met de software worden meegeleverd. Een initiaalklasse is een groep lettertekens dat altijd met hetzelfde percentage buiten de marge hoort te staan of in de marge moet inspringen. Een initialenset is een groep initialenklassen. U kunt een initialenset gebruiken om een of meer initialenklassen aan alinea's toe te kennen.

Wilt u initialensets en -klassen bekijken, maken, bewerken, dupliceren en wissen, gebruik dan het dialoogvenster **Initialen voor <project> (Wijzig/Bewerk > Initialen)**.

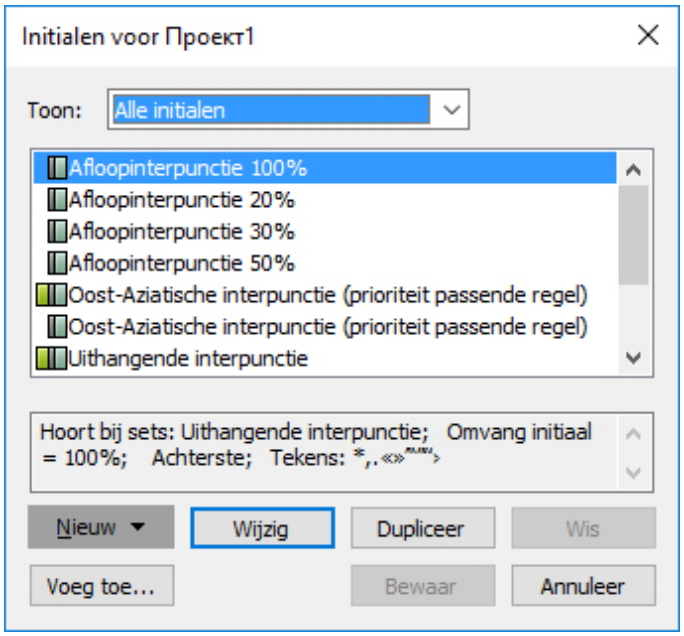

Het dialoogvenster **Initialen voor <project>**

Initialensets worden voorafgegaan door dit symbool . Initialensets worden voorafgegaan door dit symbool .

Als u een initialenset selecteert in het middelste paneel van het dialoogvenster, ziet u in het paneel dat daaronder ligt de initialenklassen die bij die set horen. Als u een klasse selecteert in het middelste paneel van het dialoogvenster, ziet u in het paneel dat daaronder ligt de sets waartoe de geselecteerde initialenklasse behoort, plus de specificaties van de geselecteerde klasse.

Als u initialensets of -klassen wilt vergelijken, selecteert u twee klassen of sets in het dialoogvenster **Initialen voor <project>**, waarna u op Option/Alt drukt. De knop **Voeg toe** verandert in **Vergelijk**.

Initialenklassen maken

Gebruik het dialoogvenster **Bewerk initialenklasse (Wijzig/Bewerk > Initialen > Nieuw > Klasse)** om de lettertekens te specificeren die moeten worden opgenomen in een initialenklasse, het percentage waarmee de klasse onder de tekst hangt en of de klasse voorwaarts of achterwaarts is.

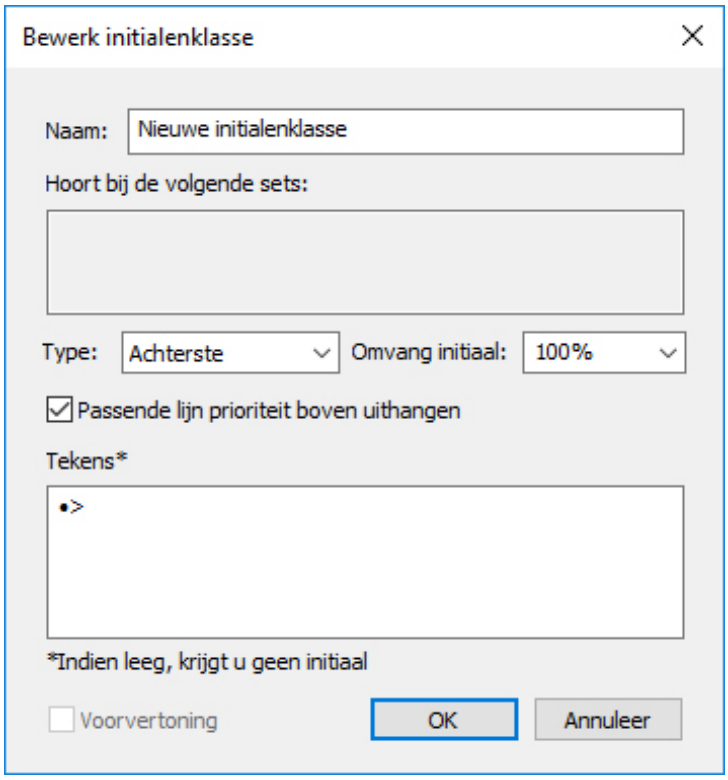

Het dialoogvenster **Bewerk initialenklasse**

Voer lettertekens in het **Lettertekens**-paneel in. Kies een percentage in het keuzemenu **Hangen**. Het *hangpercentage* specificeert welk percentage van de glyphbreedte altijd buiten de marge moet hangen of met welk percentage de glyphbreedte altijd moet inspringen. Als u bijvoorbeeld **–50%** kiest, zullen de lettertekens in de lettertekenklasse binnen de marge inspringen met de helft van hun glyphbreedte. Kiest u **100%** zullen de lettertekens in de lettertekenklasse buiten de marge hangen met hun volledige glyphbreedte.

Kies vervolgens of de lettertekenklasse **Voorwaarts** of **Achterwaarts** is. Lettertekens in een klasse met als specificatie **Voorwaarts** hangen buiten de beginmarge. Lettertekens in een klasse met als specificatie **Achterwaarts** hangen buiten de eindmarge.

➡ Nadat u een initialenklasse in een initialenset hebt bewaard, kunt u het vakje **Voorvertoning** aankruisen om de wijzigingen te bekijken terwijl u bezig bent de initialenklasse te bewerken.

Initialensets maken

Gebruik het dialoogvenster **Bewerk initialenset (Wijzig/Bewerk > Initialen > Nieuw > Set)** om de initialenklassen te specificeren die in een initialenset moeten worden opgenomen.

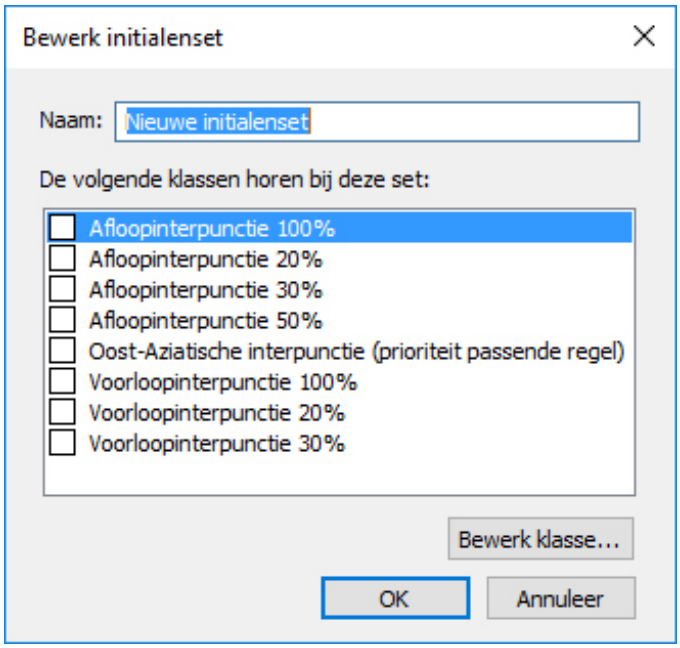

Het dialoogvenster **Bewerk initialenset**

In het middelste paneel in het dialoogvenster worden alle beschikbare initialenklassen weergegeven, die kunnen worden toegevoegd aan een initialenset. Kruis de vakjes aan naast de klassen die u wilt toevoegen, geef de initialenset een naam en klik vervolgens op **OK**.

Wilt u een initialenklasse bewerken voordat u de nieuwe initialenset bewaart, dan moet u de klasse selecteren, waarna u klikt op **Bewerk klasse**.

➡ U kunt voor één letterteken in een initialenset geen andere waarden opgeven voor voorwaarts en achterwaarts.

Initialensets toekennen

Als u een initialenset wilt toekennen aan tekst, kiest u een optie in het keuzemenu **Initialenset** in het dialoogvenster **Alineaspecificaties** (**Wijzig/Bewerk > Alineaspecificaties**).

Wilt u een initialenset toekennen aan een alineatypogram, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Initialenset** in het tabblad **Alineaspecificaties** in het dialoogvenster **Wijzig alineatypogram** (**Wijzig/Bewerk > Typogrammen > Nieuw > Alinea** of **Wijzig/Bewerk > Typogrammen > Wijzig**).

Werken met Mojigumi-sets en -klassen

❗ Met de Mojigumi-functie kunt u de spatiëring voor bepaalde interpunctietekens instellen, wanneer deze voorkomen op bepaalde plekken. Om deze functie te kunnen gebruiken, moet u een *Mojigumi-tekenklasse* en een *Mojigumi-set* selecteren of maken.

- Een *Mojigumi-tekenklasse* is een reeks interpunctietekens die altijd op een bepaalde wijze moeten worden gespatieerd, waaraan een naam is toegekend.

- Een *Mojigumi-set* is een reeks specificaties voor spatiëring van tekens op basis van de breedte van het em-kader. Zo kan bijvoorbeeld een Mojigumi-set bepalen dat openende interpunctie een vaste halfbrede spatiëring moet gebruiken wanneer het aan het begin van een regel voorkomt, en dat sluitende interpunctie spatiëring op volle of halve breedte moet gebruiken wanneer het aan het einde van een regel voorkomt. Elke Mojigumi-set is gekoppeld aan een bepaalde Mojigumi-tekenklasse.

U kunt gebruik maken van de Mojigumi-functie door een Mojigumi-set toe te passen op de gewenste alinea. De instellingen van de Mojigumi-set worden toegepast op de tekens in de gekoppelde Mojigumi-tekenklasse.

U wilt bijvoorbeeld niet dat een ronde haak de volle breedte van een em-kader inneemt wanneer hij tussen twee tekens met volle breedte staat. U kunt dan een Mojigumi-tekenklasse definiëren, waarin u deze ronde haken opneemt. In de instellingen van de Mojigumi-set bepaalt u dat deze tekens altijd de halve breedte van een em-kader moeten innemen, wanneer ze tussen twee tekens staan die een volle em-breedte hebben.

➡ Op een alinea kan altijd maar één Mojigumi-set worden toegepast.

➡ Zie "*Werken met het Glyphs-palet*" voor meer informatie over het verschil tussen lettertekens en glyphs.

Mojigumi-tekenklassen maken en bewerken

Een *Mojigumi-tekenreeks* is een set interpunctietekens met een naam die is ontworpen voor gebruik met een Mojigumi-set (zie voor meer informatie "*Werken met Mojigumi-sets en -klassen*"). U kunt aangepaste Mojigumi-tekenklassen maken, of u kunt de standaard Mojigumi-tekenklassen gebruiken die met de software worden meegeleverd.

Ga als volgt te werk om een aangepaste Mojigumi-tekenklasse te maken:

1. Selecteer **Bewerken > Mojigumi > Tekenklassen**. Het dialoogvenster **Mojigumi-tekenklassen** wordt geopend.
2. Klik op **Nieuw**. Het dialoogvenster **Mojigumi-tekenklasse bewerken** wordt geopend.
3. Voer in het **Naam**-veld een naam in.
4. Specificeer tekens in de velden **Openende interpunctie**, **Afsluitende interpunctie (Paren)**, **Afsluitende interpunctie (Kutoh-ten)** en **Middelste interpunctie**.
5. Klik op **OK**.
6. Klik op **Bewaar**.

➡ *Kutoh-ten* is een Japans woord dat "punt en komma" betekent.

Mojigumi-sets maken en bewerken

Een Mojigumi-set is een set specificaties die aan een Mojigumi-tekenklasse gekoppeld en vervolgens op alinea's kan worden toegepast. Zie "*Werken met Mojigumi-sets en -klassen*" voor meer informatie.

Wilt u een Mojigumi-set maken, kies dan **Wijzig > Mojigumi > Sets** om het dialoogvenster **Mojigumi-sets** weer te geven. Klik vervolgens op **Nieuw**. Als het dialoogvenster **Wijzig Mojigumi-set** wordt weergegeven, voer dan in het veld **Naam** een naam in en kies een Mojigumi-tekenklasse in het keuzemenu **Klasse**.

Met de instellingen in het dialoogvenster **Wijzig Mojigumi-sets** kunt u de breedte of spatiëring van tekens in de opgegeven Mojigumi-tekenklasse aangeven. U kunt ook aangeven welke aanpassingen prioriteit hebben.

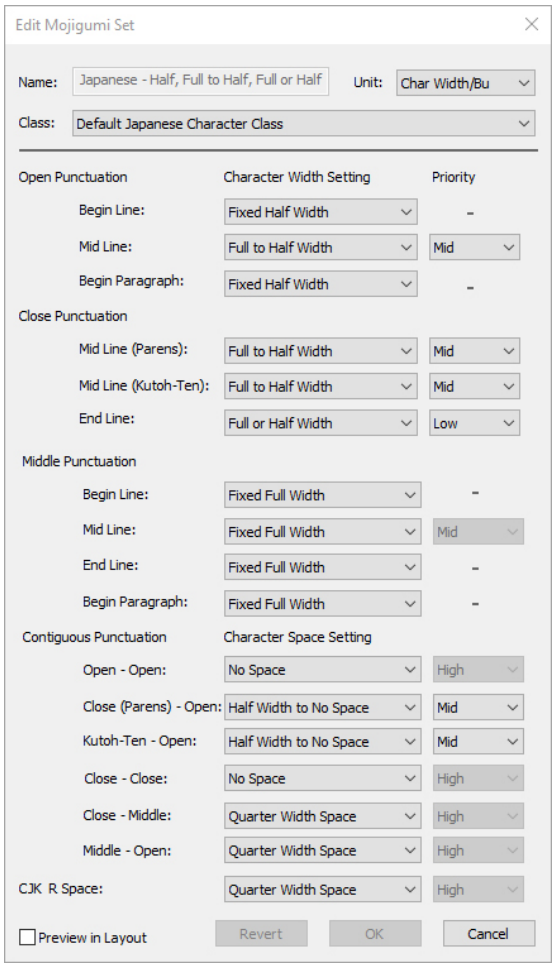

Het dialoogvenster **Wijzig Mojigumi-sets**

- **Naam**: Geeft de naam van de gewijzigde Mojigumi-set weer.
- **Eenheden**: Hier kunt u het aantal eenheden opgeven die u in dit dialoogvenster wilt zien.
- **Klasse**: Geeft de naam van de gewijzigde Mojigumi-tekenklasse weer.

Openende interpunctie

- **Begin van regel**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor openende interpunctie aan het begin van een regel.
- **Midden van regel**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor openende interpunctie in het midden van een regel.

- **Begin van alinea**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor openende interpunctie aan het begin van een alinea. Deze instelling heeft voorrang boven de instelling **Begin van regel**.

Afsluitende interpunctie

- **Midden van regel (Parens)**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor afsluitende interpunctie in het midden van een regel.
- **Midden van regel (Kutoh-ten)**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor *Kutoh-ten* in het midden van een regel. *Kutoh-ten* is een Japans woord dat "punt en komma" betekent.
- **Eind van regel**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor afsluitende interpunctie aan het eind van een regel.

Middelste interpunctie

- **Begin van regel**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor de middelste interpunctie aan het begin van een regel.
- **Midden van regel**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor de middelste interpunctie in het midden van een regel.
- **Eind van regel**: Specificeer de tekenbreedte einde of spatiëring voor de middelste interpunctie aan het eind van een regel.
- **Begin van alinea**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor de middelste interpunctie aan het begin van een alinea. Deze instelling heeft voorrang boven de instelling **Begin van regel**.

Opeenvolgende interpunctie

- **Begin— Begin**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor de aaneengesloten interpunctie. Bijvoorbeeld: ((
- **Eind (Parens) — Begin**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor aaneensluitende afsluitende en openende interpunctie. Bijvoorbeeld:)(
- **Kutoh-ten — Begin**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor *Kutoh-ten* die aaneensluit op openende interpunctie. *Kutoh-ten* is een Japans woord dat "punt en komma" betekent. Bijvoorbeeld:. (
- **Eind — Eind**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor de aaneengesloten afsluitende interpunctie. Bijvoorbeeld:))
- **Eind — Midden**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor aaneensluitende afsluitende en middelste interpunctie. Bijvoorbeeld: ;)
- **Midden — Begin**: Specificeer de tekenbreedte of spatiëring voor aaneensluitende middelste en openende interpunctie. Bijvoorbeeld: (:

Spatie tussen C(hin)J(ap)K(or) & Rom

Specificeer de tekenbreedte voor Chinese, Japanse of Koreaanse tekens die naast Romeinse tekens staan. Deze functie heeft voorrang boven het percentage in het veld **Spatie tussen C(hin)J(ap)K(or) & Rom** in de **Teken**-panelen in

het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Wijzig > Voorkeuren**). Dit is echter alleen van invloed op de tekens in de Mojigumi-tekenset.

Tekenbreedte en letterspatie instellen

Specificeer de tekenbreedte of letterspatie voor **Openende interpunctie**, **Afsluitende interpunctie**, **Middelste interpunctie** en **Opeenvolgende interpunctie**.

- **Vaste volledige breedte**: Hiermee stelt u de tekenbreedte in op een vaste volledige em.
- **Vaste halve breedte**: Hiermee stelt u de tekenbreedte in op een vaste halve em.
- **Volledige breedte tot halve breedte**: Stel de tekenbreedte in op een volledige em, maar sta ook breedtes van halve em toe.
- **Halve breedte tot volledige breedte**: Stel de teken-glyphbreedte in op een halve em, maar sta ook breedtes toe van een volledige em.
- **Volledige breedte of halve breedte**: Sta tekenbreedtes van een volledige em of een halve em toe. Volledige breedte heeft prioriteit.
- **Halve breedte of volledige breedte**: Sta tekenbreedtes van een halve em of een volledige em toe. Halve breedte heeft prioriteit.
- **Spatie met volledige breedte**: Stel de spatie tussen de tekenglyphs in op een breedte van een volledige em.
- **Spatie met halve breedte**: Stel de spatie tussen de tekenglyphs in op een breedte van een halve em.
- **Volledige breedte tot nul**: Stel de spatie tussen de tekenglyphs in op een breedte van een volledige em, maar sta breedtes van nul toe.
- **Halve breedte tot nul**: Stel de spatie tussen de tekenglyphs in op een breedte van een halve em, maar sta breedtes van nul toe.
- **Nul tot spatie met halve breedte**: Stel de spatie tussen de tekenglyphs in op een breedte van nul, maar sta breedtes van een halve em toe.
- **Spatie met éénkwart breedte**: Stel de spatie tussen de tekenglyphs in op een breedte van een kwart em.
- **Spatie met éénkwart breedte tot nul**: Stel de spatie tussen de tekenglyphs in op een breedte van een kwart em, maar sta breedtes van nul toe.

Prioriteit

Stel de volgorde in waarin de Mojigumi-spatiëring wordt aangepast.

- **Hoog**: Als eerste aanpassen.
- **Normaal**: Als tweede aanpassen.
- **Laag**: Als laatste aanpassen.

Voorbeeld

Schakel een bewerkbare voorvertoning van de tekenbreedte- en spatiëringsinstellingen in of uit.

Mojigumi-sets toepassen

Wilt u een Mojigumi-set op een alinea toepassen, dan kiest u de naam van de Mojigumi-set in het keuzemenu **Mojigumi-sets** in het dialoogvenster **Alineaspecificaties** (**Stijl > Alineaspecificaties**) (*Windows*), of op het tabblad Alinea van het **Parameter**-palet (*Mac OS X*).

Wilt u een Mojigumi-set toepassen op een alineatypogram, dan kiest u de naam van de Mojigumi-set in het keuzemenu **Mojigumi-sets** op het tabblad **Alineaspecificaties** in het dialoogvenster **Wijzig alineatypogram** (**Wijzig > Typogrammen > Nieuw > Alinea** of **Wijzig > Typogrammen > Wijzig**).

➡ U kunt slechts één Mojigumi-set op een alinea toepassen.

Tekens toewijzen voor oude projecten

Projecten die in oudere Oost-Aziatische versies van QuarkXPress dan versie 8.0 zijn opgeslagen bevatten geen Unicode-tekst. Integendeel, deze bevatten tekst die met een bepaalde tekenset (zoals GB2312, Big5, ShiftJIS of x-mac-korean) is opgeslagen. Als u dergelijke bestanden in QuarkXPress 8 of later opent, probeert het programma automatisch tekensetspecifieke tekens naar Unicode-tekens om te zetten. Het is echter mogelijk dat de standaard Unicode-conversie niet werkt voor de volgende soorten tekensets:

- Tekens uit het bereik van de tekenset UDA/VDA (User Defined Area/Vendor Defined Area) voor traditioneel Chinees.
- Tekens uit het standaardtekenbereik van een tekenset.

Het is mogelijk dat die tekens niet aan specifieke Unicode-glyphs worden toegewezen waardoor de glyphs die met deze codepunt overeenkomen van font tot font kunnen verschillen. Een voorbeeld: het is mogelijk dat een teken uit het UDA/VDA-bereik van een tekenset aan een glyph in een font wordt toegewezen die gebruik maakt van de standaardtekenset Big5 voor Taiwanees, maar aan een andere glyph in een font wordt toegewezen die gebruik maakt van de standaardtekenset Big5 voor Hong Kong. Het is mogelijk dat een teken uit het bereik van een standaardtekenset aan glyphs kan zijn toegewezen die behoren tot een bepaalde taal of bedrijfstak.

QuarkXPress bevat toewijzingstabellen waarmee het eerste probleem eenvoudig is op te lossen. U kunt ook uw eigen toewijzingstabellen maken voor projecten die standaardtekens gebruiken.

Toewijzingstabellen voor projecten die gebruik maken van UDA/VDA-tekensets

Als u een project in een oudere Chinese versie dan 3 of 4 van QuarkXPress opent, markeert QuarkXPress automatisch alle UDA/VDA-tekens om aan te geven dat deze moeten worden nagekeken om er zeker van te zijn dat de juiste glyph wordt weergegeven. U kunt deze markeerfunctie uitschakelen door het selectievakje **Markeer tekenreeksen gedefinieerd door Traditioneel-Chinese fontfabrikanten** in het **Fonts**-paneel van het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**) uit te schakelen.

Als de gemarkeerde glyphs in een project niet correct worden weergegeven, moet u de tekens in dat project misschien met een *toewijzingstabel* naar Unicode omzetten. Een toewijzingstabel is een tekstbestand dat QuarkXPress vertelt hoe tekst met een bepaalde tekenset naar Unicode moet worden omgezet. Elke toewijzingstabel bevat een lijst met tekensetspecifieke codepunten en hun overeenkomende Unicode-codepunten.

Als u weet dat een in een oudere versie dan 8.0 opgeslagen project (bijvoorbeeld) de Hong Kongse Big5-tekenset gebruikt, dan kunt u een Hong Kongse Big5-toewijzingstabel gebruiken voor het naar Unicode omzetten van de tekens uit het project wanneer u het project voor de eerste keer in QuarkXPress 8.0 of later zult openen. QuarkXPress wordt met verscheidene van dergelijke toewijzingstabellen geleverd. Om een van deze geïntegreerde toewijzingstabellen te gebruiken, bladert u eerst naar de map "CustomMappingTables":

- Mac OS X: `[STATION]:Library:Application Support:Quark:QuarkXPress[versie]:CustomMappingTables`
- Windows: `[STATION]:\ProgramData\Quark\QuarkXPress[versie]\CustomMappingTables`

In deze map bevinden zich de volgende toewijzingstabelbestanden:

- *chinsimpmac.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor vereenvoudigd Chinees voor Mac OS X gebruiken.
- *chintradbig5.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor traditioneel Chinees gebruiken.
- *japanesemac.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor Japans voor Mac OS gebruiken
- *japanesewin.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor Japans voor Windows gebruiken.
- *koreanmac.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor Koreaans voor Mac OS gebruiken.
- *koreanwin.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor Koreaans voor Windows gebruiken.

Deze toewijzingstabellen bevatten wanneer ze geïnstalleerd zijn instructies voor het maken van aangepaste toewijzingstabellen, maar bevatten geen echte toewijzingstabellen. Wilt u een speciale toewijzingstabel gebruiken, vervang dan eerste een van deze bestanden door een bestand dat geen toewijzingstabellen voor een bepaald type tekenset bevat. Dergelijke bestanden vindt u in de mappen in de map "LegacyMappingTables" (in de map "CustomMappingTables"):

- *Hong Kong:* Bevat een "chintradbig5.txt"-bestand dat Hong Kongse Big5-tekens aan Unicode toewijst.
- *Koreaans:* Bevat een "koreanmac.txt"-bestand dat Koreaanse tekens voor Mac OS X aan Unicode toewijst.
- *Taiwanees:* Bevat een "chintradbig5.txt"-bestand dat Taiwanese Big5-tekens aan Unicode toewijst.

Als u bijvoorbeeld een in een eerdere versie dan versie 8.0 opgeslagen project hebt dat gebruik maakt van de Hong Kongse Big5-tekenset, kopieer dan het bestand "chintradbig5.txt" van de map `LegacyMappingTables/Hong Kong` naar de map "CustomMappingTables" waardoor het bestaande bestand "chintradbig5.txt" wordt vervangen (sla eerste een kopie van het originele bestand "chintradbig5.txt" elders op). Sluit vervolgens QuarkXPress af, start QuarkXPress opnieuw op en open het project. Wanneer u het project opent, gebruikt QuarkXPress de Hong Kongse toepassingstabel om de tekst van het Big5-project naar Unicode om te zetten.

➡ Toewijzingstabellen worden alleen gebruikt wanneer projecten die in een eerdere versie dan versie 8.0 zijn opgeslagen, worden geopend. Op het moment dat u een project in de huidige QuarkXPress-versieopmaak opslaat, is de tekst als Unicode opgeslagen en hebt u de toewijzingstabel niet meer nodig.

Toewijzingstabellen voor projecten die gebruik maken van aangepaste tekensets

Als tekens in een oud project gebruik maken van een uitgebreid codebereik, dan is het mogelijk dat die tekens niet correct worden weergegeven wanneer u dat project in QuarkXPress 8.0 of later opent. U kunt dit probleem oplossen door de manier te wijzigen waarop deze problematische tekens aan Unicode-tekens worden toegewezen, namelijk door gebruik te maken van een aangepaste *toewijzingstabel*. Een toewijzingstabel is een tekstbestand dat QuarkXPress vertelt hoe tekst met een bepaalde tekenset naar Unicode moet worden omgezet. Elke toewijzingstabel bevat een lijst met tekensetspecifieke codepunten en hun overeenkomende Unicode-codepunten.

Om een toewijzingstabel te maken bladert u eerst naar de map "CustomMappingTables":

- Mac OS X: `[STATION]:Library:Application Support:Quark:QuarkXPress[versie]:CustomMappingTables`
- Windows: `[STATION]:\Documents and Settings\ProgramData\Quark\QuarkXPress[versie]\CustomMappingTables`

In deze map bevinden zich de volgende toewijzingstabelbestanden:

- *chinsimpmac.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor vereenvoudigd Chinees voor Mac OS X gebruiken.
- *chintradbig5.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor traditioneel Chinees gebruiken.
- *japanesemac.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor Japans voor Mac OS gebruiken.
- *japanesewin.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor Japans voor Windows gebruiken.
- *koreanmac.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor Koreaans voor Mac OS gebruiken.
- *koreanwin.txt:* Gebruikt voor oude bestanden die tekensets voor Koreaans voor Windows gebruiken.

Deze toewijzingstabellen bevatten wanneer ze geïnstalleerd zijn instructies voor het maken van aangepaste toewijzingstabellen, maar bevatten geen echte

toewijzingstabellen. Wilt u aangepaste toewijzingstabellen maken, dan opent u het bestand dat met de door het doelproject gebruikte tekenset overeenkomt waarna u de instructies uit het bestand voor het maken van de door u benodigde toewijzingstabellen opvolgt. Sluit vervolgens QuarkXPress af, start QuarkXPress opnieuw op en open het project. Wanneer u het project opent, gebruikt QuarkXPress uw aangepaste toewijzingstabel om de tekens van het project naar Unicode om te zetten.

➡ Toewijzingstabellen worden alleen gebruikt wanneer projecten die in een eerdere versie dan versie 8.0 zijn opgeslagen, worden geopend. Op het moment dat u een project in de huidige QuarkXPress-versieopmaak opslaat, is de tekst als Unicode opgeslagen en hebt u de toewijzingstabel niet meer nodig.

Type Tricks

Type Tricks is XTensions-software die de volgende typografische functies toevoegt: Maak een breuk, Maak een prijs, Woordspatie aanspatiëren, Regelcontrole en Eigen onderstreping.

Maak een breuk

Met de opdracht **Maak een breuk** (**Opmaak > Stijl**) kunt u breuken automatisch vormgeven. Deze opdracht wordt actief wanneer een breuk is geselecteerd of als het tekstinvoegteken naast (en op dezelfde regel als) de tekens wordt gezet waaruit de breuk is samengesteld. Voorbeelden die op die manier kunnen worden vormgegeven zijn: 11/42, 131/416 en 11/4x.

Wilt u lettertekens converteren naar een breuk, dan selecteert u de tekens en kiest u **Opmaak > Stijl > Maak een breuk**.

De tekens in de breuk worden geconverteerd aan de hand van de basislijnverschuiving en de vormgeving die u hebt gespecificeerd in het tabblad **Breuk/Prijs** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress /Wijzig/Bewerk > Voorkeuren > Programma > Breuk/Prijs**).

Maak een prijs

Met de opdracht **Maak een prijs** (**Opmaak > Tekststijl**) kunt u prijzen automatisch vormgeven. De opdracht is beschikbaar wanneer tekst die kan worden vormgegeven als een prijs (zoals $ 1,49, € 20,00 of a.bc) is geselecteerd of als het tekstinvoegpunt naast (en op dezelfde regel als) een van de tekens staat. Een prijs moet een radix (decimaal symbool) hebben, die wordt aangegeven door een punt of een komma. Tekens vóór en achter de radix mogen alleen letters of cijfers zijn.

Wilt u lettertekens converteren naar een prijs, dan selecteert u de tekens die u wilt vormgeven en kiest u **Opmaak > Tekststijl > Maak een prijs**.

Wanneer u **Maak een prijs** toepast, past QuarkXPress automatisch de stijl superior toe op de tekens achter de radix.

Het uiterlijk van geconverteerde breuken en prijzen worden bepaald door de waarden en selecties die zijn gespecificeerd in het tabblad **Breuk/Prijs** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**Wijzig/Bewerk > Voorkeuren > Programma > Breuk/Prijs**).

Woordspatie aanspatiëren

Met de functie Woordspatie aanspatiëren kunt u uitsluitend aanspatiëring toepassen op de spaties tussen de woord. (Aanspatiëring wordt normaal toegepast tussen zowel de lettertekens als de woorden.) Deze functie is alleen toegankelijk via toetsopdrachten.

Mac OS X

Aanspatiëringswaarde	Opdracht
Vergroot spatie met 0,05 em	Command+Control+Shift+]
Vergroot spatie met 0,005 em	Command+Control+Option+Shift+]
Verklein spatie met 0,05 em	Command+Control+Shift+[
Verklein spatie met 0,005 em	Command+Control+Option+Shift+[

Windows

Aanspatiëringswaarde	Opdracht
Vergroot spatie met 0,05 em	Control+Shift+@
Vergroot spatie met 0,005 em	Control+Alt+Shift+@
Verklein spatie met 0,05 em	Control+Shift+!
Verklein spatie met 0,005 em	Control+Alt+Shift+!

Woordspatie aanspatiëren wordt toegepast door handmatige afspatiëring toe te passen na elke geselecteerde spatie. Wilt u de functie Woordspatie aanspatiëren verwijderen, dan selecteert u de tekst waarna u **Functies > Verwijder handm. af-aanspatiëring** (onder Windows) of **Stijl > Verwijder handm. af-aanspatiëring** (onder Mac OS X)

Regelcontrole

Gebruik de functie **Regelcontrole** om te zoeken naar weduwen, wezen, te ruim gezette regels, regels die eindigen op een koppelteken en tekstkaders met tekstoverloop. **Regelcontrole (Functies > Regelcontrole)** doorzoekt een document, en markeert regels waarmee wat aan de hand is.

Als u wilt opgeven waar Regelcontrole naar moet zoeken, opent u het dialoogvenster **Zoekcriteria (Functies > Regelcontrole > Zoekcriteria**) en schakelt u de categorieën voor ongewenste typografie waarnaar u wilt zoeken in:

- **Los uitgevuld** is een uitgevulde regel met woord- of letterspaties die het maximum overschrijden voor de woord- of letterspatieruimte in de afbreek- en uitvulspecificaties die zijn toegekend aan de alinea.
- Een **Automatisch afgebroken** regelt eindigt op een koppelteken dat daar is geplaatst door de automatische afbreekfunctie.
- Een **Handmatig afgebroken** regel eindigt op een koppelteken dat door de gebruiker is ingevoerd.
- Een **Weduwe** is de laatste regel van een alinea, minder dan de volle breedte, die bovenaan de volgende kolom of pagina komt.
- Een **Wees** is de eerste regel van een alinea die onderaan de kolom of pagina staat.

- **Tekstoverloop** treedt op wanneer niet alle tekst in zijn tekstkader kan worden weergegeven. Deze voorwaarde wordt aangegeven door een overloopsymbool rechtsonder in het tekstkader.

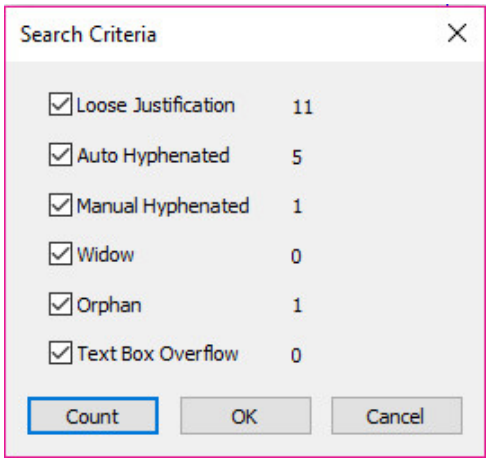

Wilt u in het hele document zoeken, dat zet u het tekstinvoegpunt ergens in de tekst en kiest u **Functies > Regelcontrole > Eerste regel**. Wilt u gaan zoeken vanaf de plaats van het tekstinvoegpunt naar het einde van het document, zet dan het tekstinvoegpunt op het punt waar u met de zoekactie wilt beginnen, waarna u **Functies > Regelcontrole > Volgende regel** kiest of op Command+;/Ctrl+; drukt. Wilt u doorgaan met de zoekactie, dan drukt u op Command+;/Ctrl+;.

Eigen onderstrepingen

Gebruik de functie Eigen onderstreping om de kleur, tint, dikte en afstand van onderstrepingen aan uw wensen aan te passen. Eigen onderstrepingen gedragen zich vaak als tekststijlonderstrepingen, maar kunnen meer controle geven over de onderstreepspecificaties.

Eigen onderstreepstijlen lijken qua functionaliteit veel op typogrammen. Als u een onderstreepstijl wilt maken, wijzigen of wissen, kiest u **Wijzig > Onderstreepstijlen**. Als u een eigen onderstreepstijl wilt toekennen, kiest u de naam van de onderstreepstijl onder **Opmaak > submenu Onderstreepstijlen** in *Windows* en onder **Opmaak > Stijl > submenu Onderstreepstijlen** in *Mac OS X* .

Als u een eigen onderstreepstijl wilt toekennen, selecteert u de tekst die u wilt onderstrepen en kiest u **Opmaak > Onderstreepstijlen > Eigen** in *Windows* en kiest u **Opmaak > Stijl > Onderstreepstijlen > Eigen** in *Mac OS X*. In het dialoogvenster **Onderstreepspecificaties** kunt u de kleur, tint, dikte en afstand van de onderstreping specificeren.

Wilt u een eigen onderstreping verwijderen, dan selecteert u de tekst en kiest u **Opmaak > Stijl > Verwijder eigen onderstreping** in *Windows* of **Opmaak > Stijl > Onderstreepstijlen > Verwijder eigen onderstreping** in *Mac OS X*.

Hyperlinks

In de meeste HTML-gereedschappen kunt u een hyperlink maken door een stuk tekst of een afbeelding te selecteren, waarna u de URL in een veld kunt invoeren. QuarkXPress doet dat een beetje anders.

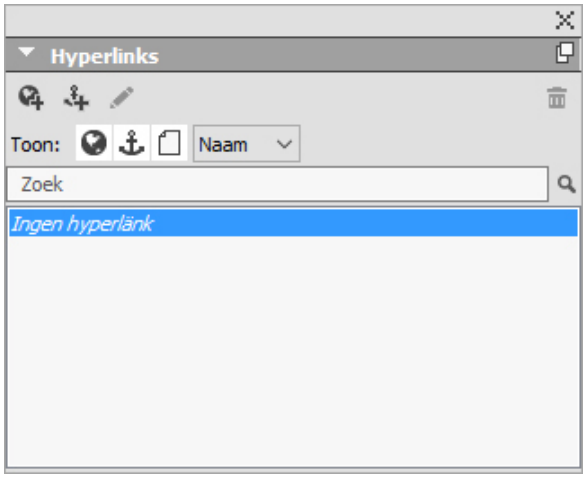

Het **Hyperlinks**-palet

Bestemmingen

Een *bestemming* is een "container" voor een specifieke URL. Net zoals een QuarkXPress-project lijsten met kleuren en typogrammen kan hebben, kan het ook een lijst met bestemmingen bevatten. Iedere bestemming bevat een van de volgende URL-types:

- **URL**: Verwijst naar een specifieke resource op het Web.
- **Pagina**: Verwijst naar een specifieke pagina in dezelfde opmaak.
- **Anker**: Verwijst naar een specifiek gedeelte van een pagina in de opmaak.

Hoewel de gebruikersinterface onderscheid maakt tussen URL's, pagina's en ankers, is de feitelijke koppeling in het geëxporteerde HTML-bestand altijd een URL.

Net zoals dat bij kleuren en typogrammen het geval is, heeft ook iedere bestemming een naam. U kunt een bestemming iedere naam geven die u wilt. Als u bijvoorbeeld als bestemming voor de http://www.quark.com hebt, kunt u daaraan de naam "Website van Quark" geven.

Net zoals u in het **Kleuren**-palet een lijst met kleuren kunt zien, krijgt u in het **Hyperlinks**-palet een overzicht van de bestemmingen in een project. En net zoals u via het **Kleuren**-palet een kleur kunt toekennen, kunt u aan de geselecteerde tekst of het geselecteerde item een bestemming "toekennen" door te klikken op de desbetreffende hyperlink in het **Hyperlinks**-palet.

U kunt uw lijst met bestemmingen bewerken in het dialoogvenster **Hyperlinks** (**Wijzig/Bewerk**-menu). Ook hier geldt: Net als bij kleuren kunnen in een bestemmingenlijst van een project bestemmingen staan die in de praktijk niet in het project worden gebruikt.

Als u liever hyperlinks maakt door alleen een element te selecteren en vervolgens een URL in te voeren, kunt u dat in QuarkXPress blijven doen. U moet zich echter dan wel realiseren dat wanneer u dat doet u eigenlijk toch een bestemming maakt en dat die bestemming wordt toegevoegd aan de bestemmingenlijst van het project en wordt weergegeven in het **Hyperlinks**-palet.

Ankers

Een *anker* is gewoon een markering die u hebt gekoppeld aan een object ergens in de opmaak. U kunt ankers toekennen aan de volgende elementen:

- Een woord, letterteken of string in een bitmap- of HTML-tekstkader of in tekst op een pad
- Een illustratiekader
- Een specifiek gedeelte in een imagemap
- Een specifieke cel in een tabel
- Een leeg kader
- Een lijn

In QuarkXPress zien ankermarkeringen er als volgt uit: of .

Een bestemming maken

Een bestemming bevat een URL waarnaar een hyperlink kan verwijzen. Een bestemming wordt als volgt gemaakt:

1 Kies **Venster** > **Hyperlinks**. Het **Hyperlinks**-palet verschijnt.

- Wilt u de URL handmatig specificeren, dan kiest u **URL**, waarna u de URL intikt in het **URL**-veld of de **Selecteer**-knop gebruikt om een pad naar een specifiek bestand te creëren. (Vergeet niet dat u moet controleren of dit pad nog steeds opgaat voor de geëxporteerde HTML-pagina.) U kunt kiezen uit vier veelgebruikte protocollen via het keuzemenu naast het **URL**-veld.
- Wilt u een koppeling maken naar een andere pagina in dezelfde opmaak, dan kiest u **Pagina** in het **Type**-veld, waarna u een pagina kiest in het keuzemenu **Pagina**.
- Wilt u een koppeling maken naar een specifiek anker in dezelfde opmaak, dan kiest u **Anker** in het **Type**-veld, waarna u een anker kiest in het keuzemenu **Anker**.

2 Klik op **OK**. (Als u meerdere bestemmingen toevoegt, houdt u de Shift-toets ingedrukt terwijl u op **OK** klikt, waardoor het dialoogvenster **Nieuwe hyperlink** blijft openstaan.)

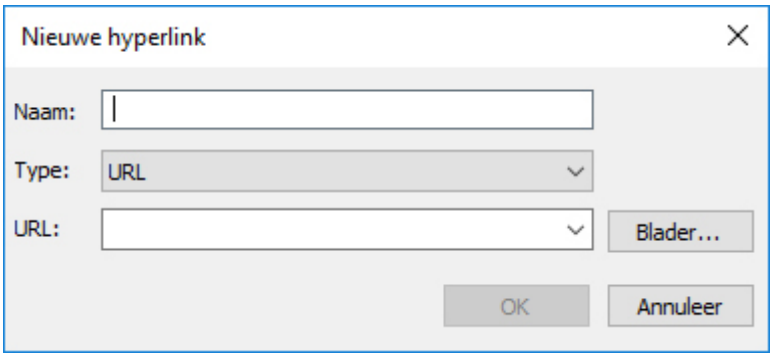

Maak een bestemming via het dialoogvenster **Nieuwe hyperlink**.

Een anker maken

Een anker is gewoon een verwijzing naar een bepaalde locatie in een opmaak. Een anker wordt als volgt gemaakt:

1. Kies **Venster > Hyperlinks**. Het **Hyperlinks**-palet verschijnt.

   - Klik in het **Hyperlinks**-palet op de knop **Nieuw anker**.
   - Kies **Opmaak > Anker > Nieuw**.
   - Open het menu van het **Hyperlinks**-palet en kies **Nieuw anker**.
   - Open het contextmenu voor de geselecteerde tekst of het geselecteerde item en kies **Anker > Nieuw**.

2. Voer in het veld **Ankernaam** een naam in voor het anker of kies in het keuzemenu de naam van een niet-gebruikt anker.

3. Klik op **OK**.

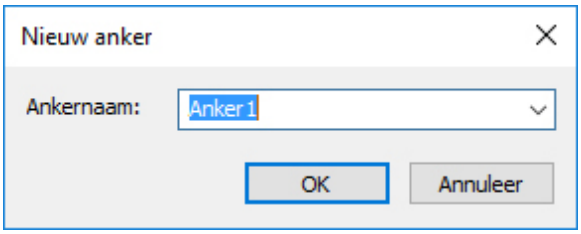

Configureer een nieuw anker via het dialoogvenster **Nieuw anker**.

Om een “leeg” anker te maken, moet u alles deselecteren en vervolgens in het **Hyperlinks**-palet klikken op de knop **Nieuw anker**. Gebruik deze methode om hyperlinks te maken die verwijzen naar ankers in gedeelten van de opmaak waartoe u geen toegang hebt of die u nog niet hebt gemaakt.

Een hyperlink maken aan de hand van een bestaande bestemming

Een hyperlink is een tekststring, kader of lijn die verwijst naar een specifieke bestemming. Wilt u een hyperlink maken aan de hand van een bestaande bestemming, dan moet u een stuk tekst of illustratiekader selecteren die u wilt gebruiken als de hyperlink en dan een van de volgende handelingen verrichten:

- Klik op een bestemming in het **Hyperlinks**-palet.
- Kies **Opmaak > Hyperlink > [bestemming]**.
- Open het contextmenu voor de geselecteerde tekst/item en kies **Hyperlink > [bestemming]**.

Vanuit niets een hyperlink maken

Een hyperlink is een tekststring, kader of lijn die verwijst naar een specifieke bestemming. Een hyperlink en een bestemming worden als volgt gelijktijdig gemaakt:

1. Selecteer een stuk tekst of item dat u wilt gebruiken als hyperlink.

   - Klik in het **Hyperlinks**-palet op de knop **Nieuwe hyperlink**.
   - Kies **Opmaak > Hyperlink > Nieuw**.
   - Open het contextmenu voor de geselecteerde tekst of het geselecteerde kader en kies **Hyperlink**.

   - Wilt u de URL handmatig specificeren, dan kiest u **URL**, waarna u de URL intikt in het **URL**-veld of de **Selecteer**-knop gebruikt om een pad naar een specifiek bestand te creëren. (Vergeet niet dat u moet controleren of dit pad nog steeds opgaat voor de geëxporteerde HTML-pagina.) U kunt kiezen uit vier veelgebruikte protocollen via het keuzemenu naast het **URL**-veld.
   - Wilt u een koppeling maken naar een andere pagina in dezelfde opmaak, dan kiest u **Pagina**, waarna u een pagina kiest in het keuzemenu **Pagina**.
   - Wilt u een koppeling maken naar een specifiek anker in dezelfde opmaak, dan kiest u **Anker**, waarna u een anker kiest in het keuzemenu **Anker**.

2. Klik op **OK**.

Koppelingen tonen in het Hyperlinks-palet

Via de **Toon**-knoppen en het keuzemenu in het **Hyperlinks**-palet kunt u bepalen wat er wordt weergegeven in de schuiflijst van het palet:

- Klik op de knop **Toon bestemmingen** om bestemmingen te laten zien.
- Klik op de knop **Toon ankers** om ankers te laten zien.
- Klik op de knop **Toon paginakoppelingen** om de koppelingen naar pagina's in de desbetreffende opmaak te laten zien.
- Kies **Naam** om de items in de lijst met hun naam weer te geven, of kies **Koppeling** om items weer te geven met hun URL.

Hyperlinks vormgeven

Standaard is hyperlinktekst onderstreept en gekleurd overeenkomstig de standaardkleuren zoals die zijn gedefinieerd in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**Printopmaak of digitale opmaak > Algemeen**). U kunt het standaarduiterlijk van individuele hyperlinks wijzigen door een specifiek woord of de specifieke woorden in de hyperlink te selecteren en daaraan de gewenste opmaak (kleur, corps en font) toe te kennen.

Als u de vormgeving van een alinea met hyperlinktekst wijzigt, krijgen de hyperlinks dezelfde font- en corpswijzigingen als de alinea, maar blijven hun standaardkleur en onderstreping wel gehandhaafd.

Bestemmingen bewerken en wissen

Wilt u de naam van een URL of bestemming bewerken, dan moet u de bestemming selecteren in het **Hyperlinks**-palet, waarna u klikt op de **Bewerk**-knop . Alle wijzigingen die u maakt, worden toegepast op alle hyperlinks in deze opmaak die gebruik maken van de desbetreffende bestemming.

Wilt u een bestemming wissen, dan selecteert u de bestemming in het **Hyperlinks**-palet, waarna u klikt op de**Wis**-knop . Alle hyperlinks naar deze bestemming worden uit de opmaak verwijderd.

U kunt bestemmingen ook bewerken en wissen via het dialoogvenster **Hyperlinks** (**Wijzig/Bewerk**-menu).

Ankers bewerken en wissen

Wilt u de naam van een anker bewerken, dan selecteert u het anker in het **Hyperlinks**-palet, waarna u klikt op de **Bewerk**-knop . U kunt de naam van het anker en het anker zelf bewerken. Als een anker geen naam heeft, wordt alleen het anker weergegeven in het **Hyperlinks**-palet.

Wilt u een anker wissen, dan selecteert u het anker in het **Hyperlinks**-palet, waarna u klikt op de **Wis**-knop . Alle hyperlinks naar dit anker worden uit de opmaak verwijderd.

U kunt ankers ook bewerken en wissen via het dialoogvenster **Hyperlinks** (**Wijzig/Bewerk**-menu).

Hyperlinks bewerken en wissen

Wilt u de bestemming van een hyperlink bewerken, dan selecteert u de hyperlink in de opmaak, waarna u klikt op de **Bewerk**-knop in het **Hyperlinks**-palet en vervolgens een nieuwe waarde invoert in het **URL**-veld of een optie kiest in het keuzemenu naast het **URL**-veld.

Wilt u de bestemming van een hyperlink wissen, dan selecteert u de hyperlink in de opmaak, waarna u klikt op **Geen hyperlink** in het **Hyperlinks**-palet of **Opmaak** > **Hyperlink** > **Wis** kiest.

Navigeren via het Hyperlinks-palet

Naast het maken van hyperlinks in het **Hyperlinks**-palet kunt u het **Hyperlinks**-palet ook gebruiken om naar hyperlinks en ankers in de actieve QuarkXPress-opmaak te gaan. Navigeren via het **Hyperlinks**-palet gaat als volgt:

- Wilt u een bestemming weergeven die een URL is, dan dubbelklikt u op die bestemming in het **Hyperlinks**-palet. De URL wordt doorgegeven naar de opgegeven webbrowser.
- Wilt u naar een anker in de actieve opmaak, dan dubbelklikt u op de ankernaam in het **Hyperlinks**-palet.

Illustraties

U kunt illustraties vanuit beeldbewerkings- of andere grafische programma's importeren in QuarkXPress. Staat een illustratie eenmaal in een kader, dan kunt u daarop een aantal handelingen loslaten, zoals het wijzigen van zijn positie, de afmetingen of een illustratie schuinzetten of verticaal/horizontaal omdraaien.

Werken met afbeeldingen

QuarkXPress biedt een groot assortiment gereedschappen om met afbeeldingen te kunnen werken.

Een illustratie importeren

Als u een illustratie wilt importen, moet u een van de volgende handelingen verrichten:

- Kies **Archief/Bestand > Importeren**.
- Kies het **Illustratie-inhoud**-gereedschap, vervolgens een illustratiekader en daarna **Archief/Bestand > Importeer**.
- Kies het **Illustratie-inhoud**-gereedschap en vervolgens een illustratiekader en plak daarna een illustratie van het klembord.
- Sleep een illustratiebestand van het bestandssysteem in het illustratiekader.
- Sleep een illustratiebestand uit het bestandssysteem op een pagina.
- Sleep een illustratie uit een ander programma in het illustratiekader.
- Druk op Command/Ctrl en sleep een illustratiebestand van het bestandssysteem naar een tekstkader, een kader zonder content, een leeg illustratiekader of een kader dat al een illustratie bevat.
- Druk op Command/Ctrl en sleep een illustratie vanuit een andere applicatie naar een tekstkader, een kader zonder content, een leeg illustratiekader of een kader dat al een illustratie bevat.

Als u content sleept naar een kader dat al tekst of een afbeelding bevat, maakt QuarkXPress een nieuw kader voor de versleepte content. Wilt u in plaats daarvan de bestaande content vervangen, druk dan op Command/Ctrl terwijl u de nieuwe content naar het kader sleept. Als u wilt dat er altijd een nieuw kader wordt gemaakt voor versleepte content, drukt u tijdens het slepen op Option/Alt.

Wanneer u een illustratie importeert, wordt de afbeelding op volledige grootte geïmporteerd, met de oorsprong (linkerbovenhoek) in de linkerbovenhoek van het begrenzende kader van het illustratiekader. Met het **illustratie-inhoud**gereedschap geselecteerd, verschijnt de volledige illustratie buiten de kaderbegrenzing.

Misschien moet u een illustratie na het importeren schalen of opnieuw plaatsen om deze helemaal passend in het kader te krijgen.

Illustraties verplaatsen

U kunt illustraties in hun kaders verplaatsen met:

- het **Illustratie-inhoudgereedschap**
- het **Parameter**-palet
- *(Alleen Windows)* het dialoogvenster **Wijzig** (**Item** > **Wijzig**)

Met het **illustratie-inhoud**gereedschap geselecteerd, kunt op een willekeurig gedeelte van een afbeelding klikken, ongeacht haar positie in het kader. U kunt een illustratie ook met behulp van de pijltoetsen verschuiven in het illustratiekader.

Als het **Verplaatsgereedschap** is geselecteerd wanneer u gebruikmaakt van de pijlen op het toetsenbord, wordt het *kader* verplaatst in plaats van de illustratie in het kader. Zie "*Items verplaatsen*" voor meer informatie over het verplaatsen van illustraties.

De afmetingen van illustraties wijzigen

U kunt de afmetingen van illustraties als volgt vergroten of verkleinen:

- het **Illustratie**-inhoudgereedschap
- het **Parameter**-palet
- het **Opmaak**-menu
- *(Alleen Windows)* het menu **Item** (**Item** > **Wijzig**)

Nadat u een illustratie in een kader hebt geïmporteerd, kunt u in het contextmenu (of menu **Opmaak**) de opties **Kader passend voor illustratie** en **Illustratie schalen op kadergrootte** kiezen. Houd de Shift-toets ingedrukt tijdens het schalen van een illustratie met behulp van het **illustratie-inhoud** gereedschap om de illustratie proportioneel te schalen.

Van illustraties een uitsnede maken

Als u slechts een deel van de illustratie wilt zien, kunt u daarvan handmatig een uitsnede maken door de afmetingen van het kader aan te passen.

Illustraties roteren en schuinzetten

Door een illustratie te roteren, komt deze onder een andere hoek te staan, terwijl door schuinzetten de illustratie er scheef uitziet.

Als u een illustratie wilt roteren, selecteert u het **illustratie-inhoud** gereedschap en beweegt u de muiscursor over een van de hoekhandvatten van de illustratie. Een

rotatiecursor verschijnt overeenkomstig de geselecteerde hoek. Sleep de cursor om de illustratie te roteren. U kunt voor een illustratie ook roteerwaarden invoeren in het veld **In hoek (°)** in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item > Wijzig > Illustratie**) onder *Windows* of het **Parameter**-palet (tabblad **Home/Klassiek**).

Als u een illustratie wilt schuinzetten, voert u in het veld **Hellend** in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item > Wijzig**) onder *Windows* of het **Parameter**-palet (tabblad **Home/Klassiek**).

Illustraties een kleur en een tint geven

U kunt kleur- en tintwaarden toekennen aan de schaduw- en middentonen van zwart-wit en grijstoonillustraties met behulp van het **Kleuren**-palet (**Venster > Kleuren**), via het dialoogvenster **Wijzig** *(alleen Windows)*(menu **Item**) (**Opmaak > Illustratie**), het **Parameter**-palet of het menu **Opmaak**. U kunt ook een kleur toekennen aan de illustratie-achtergrond en aan de kaderachtergrond.

- Wilt u kleur toekennen aan een zwart-wit of grijstoonillustratie, dan selecteert u het pictogram **Illustratiekleur**, waarna u op een kleurnaam klikt.
- Wilt u kleur toekennen aan de achtergrond van een zwart-wit of grijstoonillustratie, dan selecteert u het pictogram **Illustratie-achtergrondkleur**, waarna u op een kleurnaam klikt.

Illustraties spiegelen

U kunt de inhoud van een illustratiekader van links naar rechts en van boven naar beneden spiegelen via het menu **Opmaak** (**Opmaak > Horizontaal omdraaien** of **Opmaak > Verticaal omdraaien**) of via het tabblad **Home/Klassiek** van het **Parameter**-palet (klik op het symbool/pictogram voor horizontaal omdraaien of op het symbool/pictogram voor verticaal omdraaien).

Afbeeldingen inventariseren, hun status verifiëren en bijwerken

Via de functie **Gebruikte** (**Functies**-menu) kunt u al uw geïmporteerde illustraties bijhouden. Wilt u deze functie gebruiken, dan kiest u **Functies > Gebruikte**, waarna u klikt op **Illustraties** om het paneel **Illustraties** te openen.

De knop **Toon** geeft de geselecteerde illustratie in de opmaak weer.

Met de knop **Bijwerken** kunt u ontbrekende en aangepaste illustraties bijwerken. Om gewijzigde illustraties zonder een bevestigingsbericht bij te werken, Option+klikt u/Alt+klikt u op de knop **Bijwerken**.

Achtergrondkleuren specificeren voor afbeeldingen

Om uw ontwerpmogelijkheden met afbeeldingen te vergroten, kunt u nu de kaderkleur, illustratiekleur en illustratieachtergrondkleur aanpassen. Zie "*Illustraties een kleur en een tint geven*" voor meer informatie.

- Voor grijze pixels worden de illustratiekleur en de achtergrondkleur van de illustratie gemengd.

- Als u voor de illustratiekleur en de achtergrondkleur van de illustratie verschillende dekkingswaarden specificeert, reageren de kleuren op elkaar en op de kaderkleur.

Alleen grijsschaal- en 1-bit afbeeldingen: Wanneer u een project opent uit een vorige versie van QuarkXPress, krijgt de kaderkleur de kleur van de illustratieachtergrond, zodat het uiterlijk van de illustratie ongewijzigd blijft.

Illustratiespecificaties behouden

Wanneer u een illustratie importeert in een illustratiekader — of dat illustratiekader nu wel of niet een illustratie bevat — hebt u de mogelijkheid alle illustratiespecificaties te behouden. Als in een leeg illustratiekader in een sjabloon bijvoorbeeld wordt gespecificeerd dat de afbeelding 50% moet worden geschaald en 90° moet worden geroteerd, kunt u een nieuwe illustratie importeren waarop deze specificaties automatisch worden toegepast.

Om een afbeelding te importeren en de specificaties te behouden die zijn gespecificeerd voor het kader en/of de bestaande afbeelding, kruist u in het dialoogvenster **Illustratie importeren** (**Archief/Bestand**-menu) het vakje **Behoud illustratiekaderspecificaties** aan.

Werken met uitknippaden

Een uitknippad is een gesloten Bézier-vorm die aangeeft welke delen van een illustratie moeten worden weergegeven en welke delen moet worden beschouwd als zijnde transparant. Uitknippaden zijn met name handig wanneer u probeert in het oorspronkelijke illustratiebestand het onderwerp van een illustratie los te maken van zijn omringende achtergrond.

U kunt in QuarkXPress of QuarkCopyDesk sec uitknippaden maken, of u kunt de informatie in ingesloten paden of alfakanalen gebruiken om uitknippaden te maken. Uitknippaden die door QuarkXPress of QuarkCopyDesk zijn gemaakt, zijn gebaseerd op het illustratiebestand en worden opgeslagen bij de opmaak.

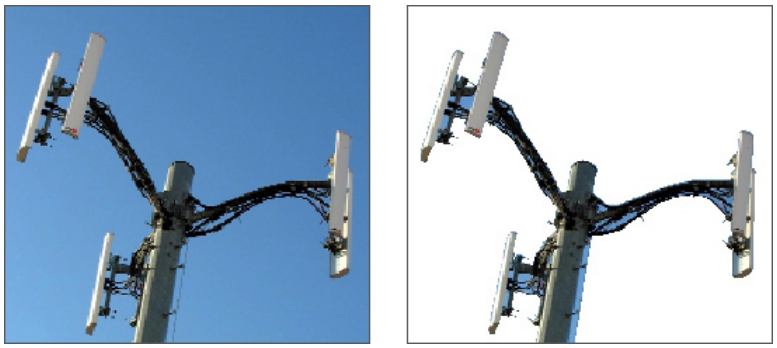

Via een uitknippad kunt u aangeven welke delen van een illustratie zichtbaar en welke delen verborgen zijn.

Uitknippaden maken

Als u een uitknippad wilt maken of toekennen, kiest u **Item> Uitknippen** in *Windows*, waarna u een optie kiest in het keuzemenu **Type**, of gebruikt u het tabblad **Uitknippen** in het **Parameter**-palet in *Mac OS* X:

- Kies **Item** om een afbeelding bij te snijden tot kadergrootte. De optie **Item** maakt geen uitknippad, maar snijdt de afbeelding gewoon net zo groot af dat deze precies in het illustratiekader past.
- Kies **Geïntegreerd pad** om een illustratie uit te knippen rond een pad dat al in het illustratiebestand is opgenomen. Kies een pad in het keuzemenu **Pad** indien het illustratiebestand meer dan één geïntegreerd pad heeft.
- Kies **Alfakanaal** om een uitknippad te maken dat is gebaseerd op een alfakanaal dat al in een illustratiebestand aanwezig is. Kies een alfakanaal in het keuzemenu **Alfa** indien het illustratiebestand meer dan één geïntegreerd alfakanaal heeft. Let op: als u een uitknippad om een alfakanaal zet, krijgt u eerder een harde rand dan een vloeiend effect. Als u een semi-transparante overgang wilt, gebruik dan een alfamasker. (Zie "*Werken met alfamaskers*.")
- Kies **Niet-witte delen** om een uitknippad te maken dat is gebaseerd op het onderwerp van de illustratie. Afhankelijk van de afbeeldingen en de waarde in het **Drempel**-veld spaart het uitknippad een niet-witte omtrek in een grote witte of bijna witte afbeelding (of omgekeerd) uit. **Niet-witte delen** werkt het best wanneer de ongewenste delen van de afbeelding veel lichter zijn dan het onderwerp zelf (of omgekeerd).
- Kies **Illustratiegrenzen** om een illustratie uit te knippen rond het rechthoekige "canvas" van het geïmporteerde illustratiebestand. Hieronder verstaan we de witte delen van de achtergrond die bij uw oorspronkelijke illustratiebestand zijn bewaard. Voer waarden in de velden **Boven**, **Links**, **Onder** en **Rechts** in om de afstand aan te geven van het uitknippad ten opzichte van de illustratiebegrenzingen. Positieve waarden vergroten het pad, negatieve waarden verkleinen het.

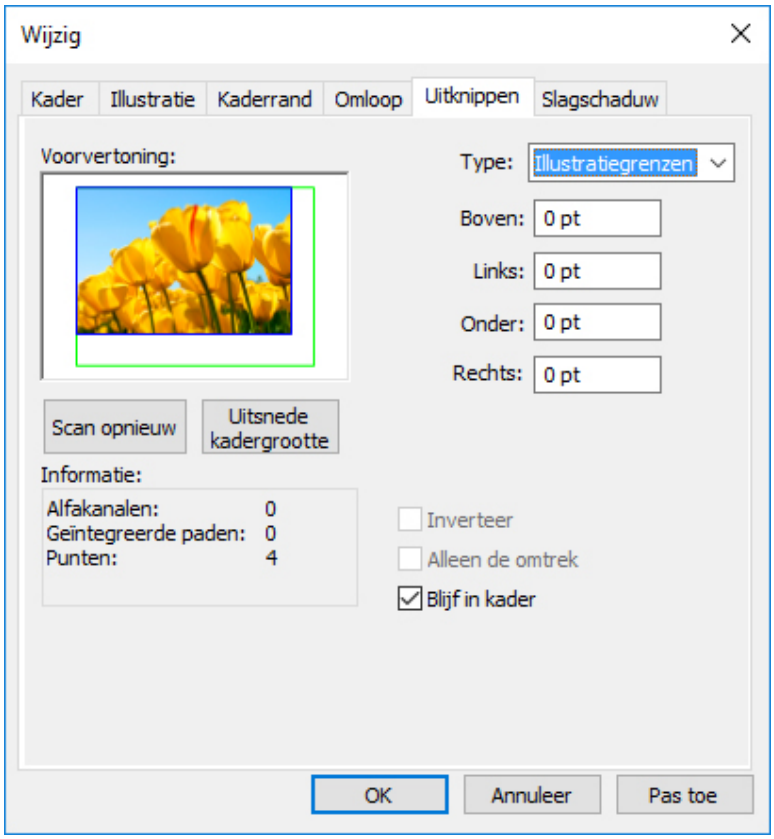

Het tabblad **Uitknippen** in het dialoogvenster **Wijzig**

➡ Het groene pad in het vak **Voorvertoning** correspondeert met het uitknippad, terwijl de blauwe omtrek het illustratiekader weergeeft.

Ingesloten uitknippaden gebruiken

U kunt met behulp van beeldbewerkingsapplicaties paden en alfakanalen in een afbeelding insluiten. Als een illustratie met deze informatie wordt geïmporteerd in QuarkXPress, kunt u de pad- en kanaalinformatie manipuleren via het tabblad **Uitknippen** in het dialoogvenster **Wijzig** onder *Windows* , of het tabblad **Uitknippen** in het **Parameter**-palet onder *Mac OS* X.

TIFF's en PSD's kunnen ingesloten paden en alfakanalen hebben. EPS-, BMP-, JPEG- en PICT-bestanden kunnen alleen ingesloten paden bevatten.

Uitknippaden manipuleren

Nadat u een uitknippad hebt toegepast, kiest u **Item > Pas aan > Uitknippad** om het uitknippad te kunnen bewerken. Kies vervolgens een van de volgende gereedschappen: Het **Punt selecteren**-gereedschap, het **Punt toevoegen**-gereedschap, het **Punt verwijderen**-gereedschap en het **Punt converteren**-gereedschap. Zie "*Gereedschappen*" voor meer informatie.

U kunt uitknippaden eveneens manipuleren met de regelaars/knoppen in het **Parameter**-palet. Wilt u een punt wijzigen van het ene in het andere type, dan gebruikt u een van de volgende drie knoppen:

- **Symmetrische punt** : Een symmetrische punt verbindt twee gebogen lijnen met elkaar om een doorlopende curve te vormen. Het resultaat is identiek aan dat van een vloeiende punt, waarbij de curvehandvatten ook altijd op een rechte lijn staan die door het punt loopt, maar die altijd op gelijke afstand van dat punt afstaan.
- **Vloeiende punt** : Een vloeiende punt verbindt twee gebogen lijnen met elkaar om een doorlopende curve te vormen. De curvehandvatten staan altijd op een rechte lijn die door het punt loopt, maar kunnen onafhankelijk van elkaar verder van of dichterbij dat punt worden gezet.
- **Hoekpunt** : Een hoekpunt verbindt twee rechte lijnen, of een rechte lijn en een gebogen lijn of twee niet-doorlopende gebogen lijnen met elkaar. Bij gebogen lijnen kunnen de curvehandvatten van het hoekpunt onafhankelijk van elkaar worden gemanipuleerd, meestal om een scherpe overgang tussen de beide segmenten te creëren.

Wilt u het kenmerk van een lijnsegment wijzigen, dan kiest u een van de volgende knoppen:

- **Recht segment** : Maakt van het actieve segment een recht segment.
- **Gebogen segment** : Maakt van het actieve segment een gebogen segment.

U kunt punt- en segmenttypes ook wijzigen via het submenu **Item Punt/Segmenttype**.

Speciale effecten creëren met uitknippaden

Aan de hand van diverse opties in het tabblad **Uitknippen** kunt u een uitknippad omkeren of specificeren of een illustratie alleen vrijstaand wordt gemaakt via zijn omtrek, of dat de illustratie in het kader blijft. U kunt speciale effecten maken, zoals het transparant maken van zichtbare delen en het zichtbaar maken van transparante delen, gaten in een pad toestaan, de illustratie bijsnijden tot aan de zijkanten van het illustratiekader of delen van het uitknippad verwijderen die buiten de kadergrenzen vallen.

Werken met alfamaskers

In tegenstelling tot uitknippaden, die een vloeiende rand produceren die primair wordt gebruikt voor het scheiden van een voorgrondafbeelding van een achtergrondafbeelding, kunnen alfamaskers transparantie-informatie bevatten waardoor een voorgrondafbeelding heel subtiel overgaat in een nieuwe achtergrond. Als u wilt werken met alfamaskers in QuarkXPress, moet u eerst een alfamasker maken in een beeldbewerkingsapplicatie als Adobe Photoshop. U kunt het alfamasker vervolgens gebruiken in QuarkXPress.

Door het alfamasker op de vlammen is de achtergrondafbeelding zichtbaar.

Wilt u in QuarkXPress kunnen werken met alfamaskers, dan moet u ze bewaren bij de illustratie in een structuur die alfakanalen ondersteunt.

Wilt u een alfamasker toepassen op de geselecteerde illustratie, kies dan in het **Parameter**-palet een alfakanaal in het keuzemenu **Masker**. Onder Windows kunt u ook een alfamasker toepassen met het keuzemenu **Kanaal** op het tabblad **Illustratie** in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item**-menu).

➡ Dit keuzemenu is standaard ingesteld op **Composiet**, waardoor de algehele transparantie van de illustratie behouden blijft.

Werken met PSD-afbeeldingen

U kunt oorspronkelijke, niet-afgevlakte afbeeldingsbestanden vanuit AdobePhotoshop rechtstreeks importeren in QuarkXPress met de PSD Import XTensions-software. Zijn de bestanden eenmaal geïmporteerd, dan kunt u eventuele lagen, kanalen en paden manipuleren die bij de Photoshop (PSD)-bestanden zijn bewaard. Deze integratie tussen Photoshop en QuarkXPress stroomlijnt uw workflow doordat u niets meer hoeft af te vlakken (verenigen), bespaart u ruimte op de harde schijf doordat u kunt werken met oorspronkelijke bestanden; en worden uw creatieve mogelijkheden uitgebreid doordat u toegang hebt tot lagen, kanalen en paden.

Wanneer de PSD Import XTensions-software actief is, kunt u **Archief/Bestand** > **Importeren** gebruiken om een PSD-bestand te importeren in een geselecteerd QuarkXPress-illustratiekader.

Wilt u met lagen, kanalen en paden in de afbeelding kunnen werken, dan kiest u **Venster > Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer)**. U kunt het **Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer)**-palet gebruiken om lagen te laten overvloeien, om te werken met kleurkanalen en om paden te selecteren.

➡ Wilt u werken met PSD-bestanden in QuarkXPress, dan moet de PSD Import XTension zijn geladen.

PSD-bestanden voorbereiden

Wanneer u in Photoshop bestanden voorbereidt op Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer), moet u een paar dingen onthouden:

- U hoeft de afbeelding niet te bewaren in een andere bestandsstructuur, wat inhoudt dat u de lagen niet hoeft te verenigen.
- Maak alfakanalen of uitknippaden voor alle omtrekken waar u tekst omheen wilt laten lopen.
- Maak kanalen voor gebieden waar u misschien een andere steunkleur of een vernislaag wilt toepassen.
- Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer) kan laaginformatie van bepaalde afbeeldingen niet lezen — en daar horen ook afbeeldingen bij die gebruikmaken van laageffecten. In plaats daarvan wordt dan de composiete afbeelding gebruikt.

➡ Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer) ondersteunt PSD-bestanden in grijswaarden-, RGB-, CMGZ-, geïndexeerd-, Duotoon- en multikanaalsmodi.

Werken met PSD-lagen

Door te experimenteren met lagen kunt u verschillende afbeeldingen zien binnen de context van de volledige opmaak. Daarnaast kunt u de dekking van een laag aanpassen en verschillende overvloeimodi uitproberen — zoals verspreiden, lichter en verschil — om te zien hoe deze effecten werken met de rest van een ontwerp.

U kunt het paneel **Lagen** in het **Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer)**-palet gebruiken om de lagen binnen PSD-afbeeldingen te tonen, te verbergen en samen te voegen en de dekking aan te passen. Het **Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer)**-palet geeft informatie over de manier waarop het afbeeldingsbestand werd gemaakt, maar staat niet toe dat u in het afbeeldingsbestand fundamentele wijzigingen maakt:

- U kunt via het paneel **Lagen** geen lagen maken, een naam geven, kopiëren, dupliceren, uitlijnen, opnieuw positioneren, wissen of verenigen.
- Staan er geen lagen in het PSD-bestand, dan toont het **Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer)**-palet alleen de achtergrondlaag.

PSD-lagen in elkaar laten overvloeien

Via de keuzelijst **Overvloeimodus** in het paneel **Lagen** kunt u aangeven hoe pixels in een geselecteerde laag reageren op pixels in alle lagen onder die geselecteerde laag. De overvloeimodi zijn identiek aan die in de beeldbewerkingsapplicaties: De overvloeimodi

bevatten opties zoals **Vermenigvuldigen**, **Kleur tegenhouden**, **Uitsluiting** en **Verzadiging**.

Photoshop-lagen tonen en verbergen

U kunt zichtbare lagen weergeven en printen; verborgen lagen worden niet weergegeven op het scherm en kunnen ook niet worden afgedrukt. Met Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer) kunt u iedere laag verbergen, inclusief de achtergrondlaag.

- Wilt u een laag tonen, dan klikt u op het symbool/pictogram van het lege vakje links van de laag.
- Wilt u alle lagen tonen, dan Option+Shift+klikt/Alt+Shift+klikt u op het symbool/pictogram van het lege vakje.
- Wilt u een laag verbergen, dan klikt u op het oogsymbool/pictogram .
- Wilt u alle behalve een laag verbergen, dan Option+klikt/Alt+klikt u op het oog symbool/pictogram .

Als het wijzigen van het overvloeien en de dekking van lagen ongewenste resultaten oplevert, kunt u de lagen in het geïmporteerde PSD-bestand terugbrengen in hun oorspronkelijke staat met de optie **Vorige laag** of **Vorige lagen** in het menu van het **Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer)**-palet.

De laagdekking aanpassen

Via een veld in het paneel **Lagen** kunt u de transparantie instellen voor pixels op een geselecteerde laag. U kunt een transparantie van 0% (transparant) tot 100% (dekkend) specificeren.

Werken met laagmaskers

Als bij PSD-bestanden laagmaskers zijn bewaard, kunt u deze maskers in- en uitschakelen via het paneel **Lagen** in het **Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer)**-palet door met de Shift-toets ingedrukt te klikken op de miniatuur van het laagmasker.

Werken met PSD-kanalen

In Photoshop-kanalen wordt kleurinformatie van de afbeeldingen opgeslagen. Standaard hebben grijswaarden- en geïndexeerde-kleurenafbeeldingen één kanaal, RGB-afbeeldingen drie kanalen en CMGZ-afbeeldingen vier kanalen. Dit noemen we gezamenlijk de *standaardkanalen*. U kunt het paneel **Kanalen** in het **Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer)**-palet gebruiken om alle kanalen te tonen of te verbergen, om de kleur en inktdekking van een geselecteerd steunkleurkanaal of alfakanaal te wijzigen en om steunkleuren toe te kennen aan geselecteerde geïndexeerde kleuren. U kunt bijvoorbeeld aan kanalen speciale effecten toekennen als vernis, reliëf en stempels.

Kanalen tonen en verbergen

De zichtbare kanalen in geïmporteerde PSD-bestanden worden op het scherm weergegeven en kunnen worden afgedrukt; kanalen die zijn verborgen ziet u niet op

het scherm en kunnen ook niet worden afgedrukt. De procedure om kanalen te tonen en te verbergen is dezelfde als die bij lagen.

Door te klikken op het composiet kanaal worden alle standaardkanalen weergegeven, zoals CMYK (of CMGZ) of RGB.

De kleur en inktdekking in een kanaal aanpassen

U kunt Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer) gebruiken om de kleur, tint en inktdekking van een steunkleur, masker of alfakanaal te wijzigen die u hebt gemaakt in Photoshop. U kunt steunkleuren toekennen aan kanalen die composiete afbeeldingen overdrukken, terwijl u de inktdekking kunt specificeren voor het weergaven van kanalen op het scherm en het printen van kleurcomposieten.

Kanalen die zijn gespecificeerd als maskerkanalen in Photoshop worden anders geïmporteerd dan kanalen die zijn gespecificeerd als steunkleurkanalen. In Photoshop krijgen maskerkanalen een transparant dekkingspercentage, terwijl steunkleurkanalen een instelling voor inktdekking krijgen. Aangezien PSD Import inktdekking ondersteunt, worden maskerkanalen geïmporteerd met een inktdekking van 0%. Als u maskerkanalen in geïmporteerde PSD-bestanden wilt zien, moet u handmatig de maskerkanalen zichtbaar maken op het tabblad **Kanalen** in het **Advanced Image Control**-palet (Geavanceerd illustratiebeheer). Steunkleurkanalen, daarentegen, handhaven de inktdekkinginstelling die is bewaard in het PSD-bestand en worden standaard omgezet naar QuarkXPress-kleuren.

Gebruik het dialoogvenster **Kanaalopties** om de kleur, tint of inktdekking van de pixels te wijzigen in een steunkleur- of alfakanaal. Wilt u het dialoogvenster **Kanaalopties** openen, dubbelklik dan gewoon op een kanaal in het paneel **Kanalen** in het **Advance Image Control**-palet (Geavanceerd illustratiebeheer) (menu **Venster**).

Werken met geïndexeerde-kleurkanalen

Wanneer u vanuit QuarkXPress via PSD Import kleurscheidingen afdrukt, worden de kleuren in geïndexeerde-kleurafbeeldingen standaard kleurgescheiden naar CMGZ. U kunt dit herroepen door een steunkleur of multi-inkt kleur te maken (**Wijzig/Bewerk > Kleuren**) en die kleur toekennen aan de geselecteerde geïndexeerde kleuren in de afbeelding. Met Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer) kunt u ook steunkleuren maken van de kleuren in de geïndexeerde kleurafbeelding. Geïndexeerde kleuren die niet worden aangepast, worden kleurgescheiden als CMGZ uitgedraaid.

Werken met PSD-paden

U kunt voor uitknip- en tekstomloopdoeleinden PSD Import ook gebruiken om een keuze te maken uit ingesloten paden. Het paneel **Paden** in het **Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer)**-palet biedt eenvoudig toegang tot de uitknippad- en tekstomloopfuncties in QuarkXPress

Met het paneel **Paden** kunt u verschillende uitknippaden selecteren om te gebruiken als omtrekken bij tekstomloop. Wilt u een tekstomloopomtrek selecteren, klikt u op het lege vakje in de eerste kolom. Het **tekstomloop**symbool/pictogram verschijnt en de tekst wordt om de contouren van het uitknippad heen geplaatst.

➡ Voor tekstomloop moet het illustratiekader vóór de tekst staan. Als de tekst niet omloopt, selecteer dan het illustratiekader en kies **Item > Verplaats naar voren** of **Item > Plaats bovenop**.

U kunt het paneel **Paden** ook gebruiken om de weergave van een afbeelding te regelen door een uitknippad te selecteren dat u in Photoshop hebt gemaakt. Wilt u een uitknippad selecteren, dan klikt u op het lege vakje in de tweede kolom. Het **uitknippad**symbool/pictogram verschijnt en het gebied van de afbeelding binnen het geselecteerde uitknippad wordt weergegeven.

U kunt alle wijzigingen die u in paden maakt in PSD Import terugdraaien. De paden krijgen hun oospronkelijke status terug zoals ze zijn gemaakt in het geïmporteerde PSD-bestand. Kies hiertoe **Vorig pad** of **Vorige paden** in het **Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer)**-palet of in het contextmenu.

Printen met PSD Import

Wanneer u een opmaak print met behulp van Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer), kunt u de lagen, kanalen en paden in iedere PSD-afbeelding specificeren die moeten worden afgedrukt. Aangezien het oog symbool/pictogram in het palet **Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer)** zowel de weergave als het printen regelt, worden de zichtbare lagen geprint.

➡

Kruisverwijzingen

Een kruisverwijzing in een document is een tekst die verwijst naar gerelateerd materiaal elders in het document. Als een kruisverwijzing is ingevoegd als hyperlink en het document wordt geëxporteerd als PDF, kan de lezer klikken op de verwijzing om de link te volgen naar de opgegeven locatie in het document.

Kruisverwijzingen kunnen worden gekoppeld aan voetnoten, eindnoten en genummerde items. Bij kruisverwijzingen naar voet- en eindnoten kunt u meerdere verwijzingen plaatsen naar dezelfde voet- of eindnoot, zonder dat u voor iedere verwijzing aparte voet- of eindnoten hoeft te maken.

Een kruisverwijzing invoegen

Een kruisverwijzing invoegen:

1. Zet de invoegpositie op de plaats waar u de kruisverwijzing wilt invoegen.
2. Kies **Stijl** > **Kruisverwijzing** > **Kruisverwijzing invoegen**. Het dialoogvenster **Kruisverwijzing** wordt weergegeven:

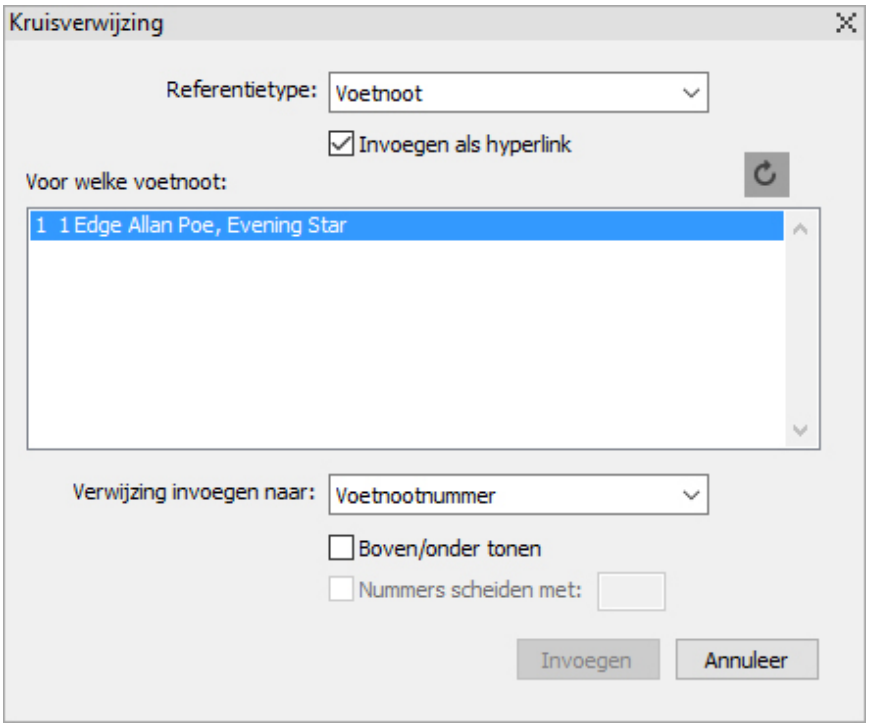

3 Kies het type kruisverwijzing dat u wilt invoegen in het vervolgkeuzemenu **Verwijzingstype**: **Voetnoot**, **Eindnoot** of **Genummerd item**.

4 Schakel **Invoegen als hyperlink** in om de kruisverwijzing in het geëxporteerde PDF-bestand in te voegen als hyperlink.

5 Wanneer u een verwijzingstype hebt gekozen, worden de beschikbare verwijzingen om te koppelen vermeld. Kies een verwijzing om te koppelen.

6 Kies een optie in het keuzemenu **Verwijzing invoegen in**. De opties in dit keuzemenu hangen af van het type kruisverwijzing dat u hebt gekozen. Wat u hier kiest, is bepalend voor de tekst van de koppeling met de kruisverwijzing.

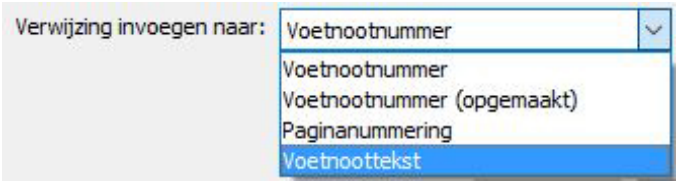

Verwijzing invoegen in-opties voor een **Voetnootverwijzingstype**.

U kunt ervoor kiezen het voetnootnummer weer te geven (in geformatteerde of niet-geformatteerde status), op het paginanummer waarop de voetnoot staat of in de tekst van de voetnoot zelf.

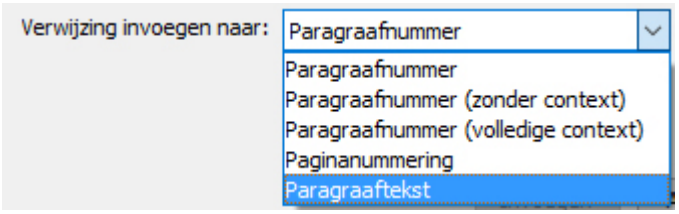

Verwijzing invoegen in-opties voor een **Genummerd itemverwijzingstype**.

U kunt ervoor kiezen het alineanummer van het genummerde item weer te geven (met of zonder context), op het paginanummer waarop de voetnoot staat of in de tekst van de voetnoot zelf.

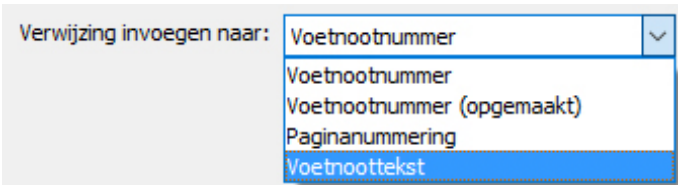

Verwijzing invoegen in-opties voor een **Eindnootverwijzingstype**.

U kunt ervoor kiezen het eindnootnummer weer te geven (in geformatteerde of niet-geformatteerde status), op het paginanummer waarop de eindnoot staat of in de tekst van de eindnoot zelf.

7 Als u **Invoegen boven/onder** inschakelt, geeft de kruisverwijzing weer of het item waarnaar wordt verwezen zich boven of onder de kruisverwijzing in de opmaak bevindt.

8 De optie **Getallen scheiden met** is alleen beschikbaar wanneer u een kruisverwijzing invoegt in een genummerd item. Het genummerde item kan een genest item zijn, en

deze optie geeft u de mogelijkheid om op te geven dat u de alineanummers met een symbool van uw keuze wilt scheiden (bijvoorbeeld, 3.2.1 of 3*2*1).

➡ Als u een achtervoegsel hebt opgegeven in de stijl voor outlines, wordt dat de standaard. Het achtervoegselteken voor de stijl voor outlines wordt toegepast op de kruisverwijzing en elk teken in het veld **Getallen scheiden met** wordt genegeerd.

9 Klik op **Invoegen**.

De kruisverwijzing wordt ingevoegd in het document

➡ U kunt naar het bovenliggende object van de kruisverwijzing gaan door middel van een snelkoppeling (Ctrl/Alt/Shift+ F12 in *Windows*, Cmd/Opt/Shift+ F12 in *Mac OS X*). Plaats de cursor in de tekst van de kruisverwijzing of selecteer een deel van de tekst van de kruisverwijzing en druk op de snelkoppeling.

Kruisverwijzingen synchroniseren

Als de inhoud waarnaar een kruisverwijzing verwijst, wordt gewijzigd, is deze wijziging pas zichtbaar in de kruisverwijzing nadat deze is gesynchroniseerd. U kunt ervoor kiezen om een geselecteerde kruisverwijzing of alle kruisverwijzingen in het document te synchroniseren.

Ga als volgt te werk om kruisverwijzingen te synchroniseren:

1 Als u één kruisverwijzing wilt synchroniseren, plaatst u de cursor op de kruisverwijzing.

2 Kies **Opmaak > Kruisverwijzing > Kruisverwijzing synchroniseren** om de geselecteerde kruisverwijzing te synchroniseren of **Opmaak > Kruisverwijzing > Alle kruisverwijzingen synchroniseren** om alle kruisverwijzingen in het huidige document te synchroniseren.

Eventuele wijzigingen die zijn aangebracht aan de inhoud waarnaar wordt verwezen, worden nu weergegeven in de kruisverwijzing.

Kleur, dekking en slagschaduwen

In QuarkXPress kunt u uw eigen kleuren maken, een kleurkeuze maken uit verscheidene gestandaardiseerde color matching systems en kleuren bewerken. U kunt aan tekst zowel een kleur als een tint toekennen. U kunt ook de dekking van de tekst op dezelfde manier regelen als de daaraan toegekende kleur. U kunt slagschaduwen toekennen aan zowel items als tekst.

Werken met kleuren

Sommige kleuren worden automatisch opgenomen in het **Kleuren**-palet. Als u andere kleuren wilt gebruiken, moet u deze maken of bestaande kleuren gebruiken via het dialoogvenster **Kleuren**, waarmee u kleuren kunt maken met behulp van kleurenwielen, numerieke velden of zogenaamde color matching-systemen. U kunt ook kleuren aan uw project toevoegen met behulp van de kleurenselector.

Het Kleuren-palet

U kunt het **Kleuren**-palet (**Venster > Kleuren**) gebruiken voor het toevoegen, maken, bewerken, dupliceren en beheren van kleuren in een project. U kunt het palet ook gebruiken voor het beheren van de overdruk- en uitsparingsinstellingen.

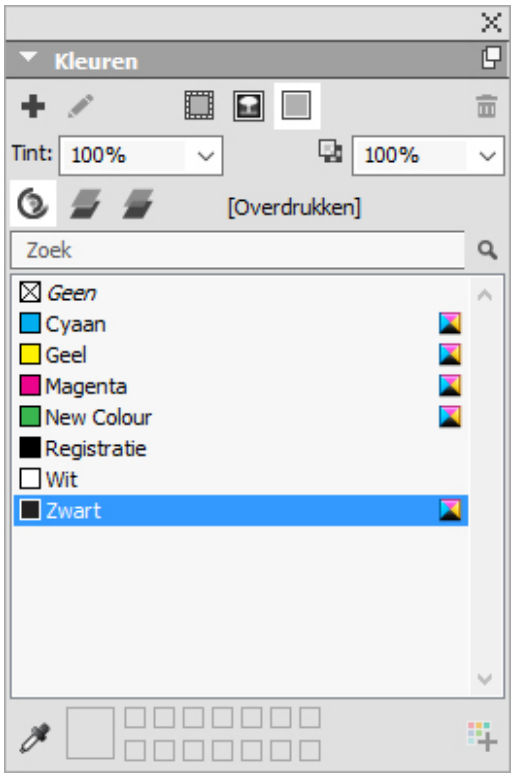

Via het **Kleuren**-palet kunt u kleuren maken, bewerken en wissen.

Het dialoogvenster Kleuren

U kunt het dialoogvenster **Kleuren** (**Wijzig/Bewerk > Kleuren**) gebruiken voor het maken, wijzigen, dupliceren, verwijderen en toevoegen van kleuren.

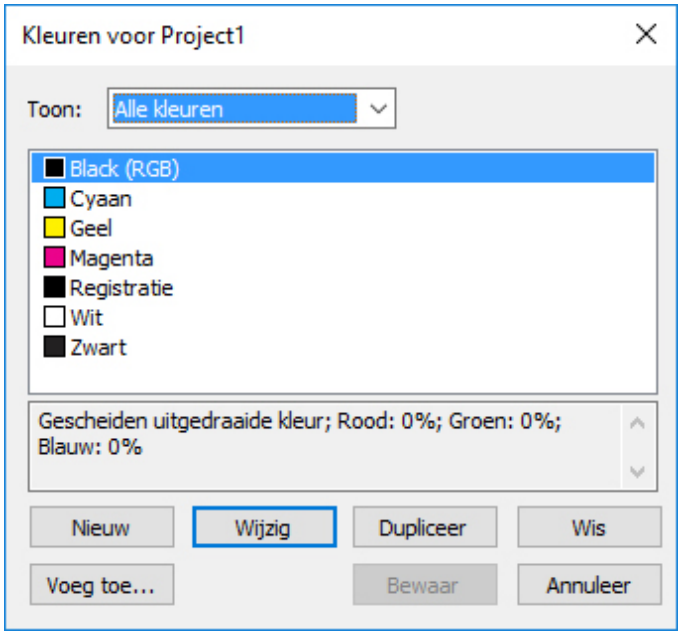

Via het dialoogvenster **Kleuren** kunt u kleurdefinities maken, bewerken en wissen.

Een kleur maken

Wanneer u een kleur gaat maken, kunt u kiezen uit verscheidene kleurmodellen en color matching-systemen. Zijn er kleuren die u vaak gebruikt, dan kunt u kleuren maken voor de standaardkleurenlijst in het programma wanneer er geen bestanden openstaan. U kunt maximaal 1000 standaard- of artikelspecifieke kleuren maken. Wilt u een kleur maken, dan kiest u **Wijzig/Bewerk** > **Kleuren** om het dialoogvenster **Kleuren** te openen, waarna u klikt op **Nieuw** om het dialoogvenster **Wijzig kleur** te laten verschijnen. Voer vervolgens in het veld **Naam** een naam in en specificeer het kleurmodel voor uw nieuwe kleur. U kunt ook op de knop **Nieuw** op het **Kleuren**-palet klikken om kleuren te maken.

- **RGB**: Dit additieve kleursysteem wordt het meest gebruikt op diaprojectoren of kleurenbeeldschermen, en werkt ook prima voor digitale uitvoer. Rood, groen en blauw licht worden met elkaar gemengd om de kleuren op een beeldscherm samen te stellen.
- **TVH**: Dit kleurmodel wordt vaak gebruikt door ontwerpers, omdat het de manier benadert waarop zij hun kleuren mengen. Tint beschrijft kleurpigment; Verzadiging meet de hoeveelheid kleurpigment, terwijl Helderheid de hoeveelheid zwart in een kleur meet.
- **LAB**: Deze kleurruimte staat los van de verschillende interpretaties die door beeldscherm- of printerfabrikanten worden gedicteerd. Het LAB-kleurmodel, ook wel LAB-kleurruimte genoemd, is een standaard driedimensionaal model voor kleurweergave. De kleuren worden gespecificeerd door een luminantiecoördinaat (**L**) en twee coördinaten voor de chrominantie (**A** voor groen-rood) en(**B** voor blauw-geel).
- **Multi-Ink**: Dit kleurmodel is gebaseerd op de tintpercentages van bestaande proces- of steunkleurinkten.
- **CMYK**: CMYK (in QuarkXPress ook wel aangeduid als CMGZ) is een zogenaamd subtractief kleurmodel dat wordt gebruikt door professionele drukkers voor het reproduceren van kleuren door op een drukpers cyaan, magenta, geel en zwart met elkaar te mengen.
- Als u een kleur wilt kiezen uit een color matching system en deze wilt toevoegen aan uw kleurenlijst, kiest u een van de gestandaardiseerde color matching-systemen in het keuzemenu **Model**.

Kleurverloop met meerdere kleuren

Een kleurverloop is een overgang van de ene naar de andere kleur. U kunt het **Kleurverlopen**-palet gebruiken (**Venster** > **Kleurverlopen**) om de twee kleuren voor het kleurverloop te specificeren, inclusief de tint, het patroon waarin ze moeten samenvloeien en de hoek waarin ze moeten samenvloeien ten opzichte van het kader. Een kleurverloop kan bestaan uit twee willekeurige kleuren die in een project beschikbaar zijn.

Ga als volgt te werk om een kleurverloop met meerdere kleuren te maken:

1 Gebruik het **Kleurverlopen**-palet (**Venster** > **Kleurverlopen**).

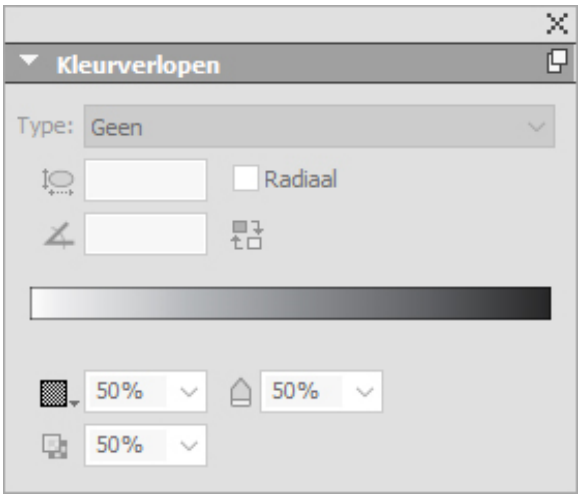

2 Selecteer het kader (of kaders) in de opmaak waarop u het kleurverloop wilt toepassen, het kleurverloop wordt toegepast op alle geselecteerde items.

3 Kies het type kleurverloop dat u wilt maken in het keuzemenu **Type**: **Axiaal**, **Radiaal**, **Rechthoekig** of **Ruitvormig**.

➡ Zodra u een type kleurverloop hebt gekozen, wordt er automatisch een standaardkleurverloop gemaakt uit twee kleuren: de achtergrondkleur van het type kader dat u hebt gekozen en zwart. Als u een kleurverloop kiest, worden ook de bijbehorende opties en regelaars van uw selectie in- of uitgeschakeld.

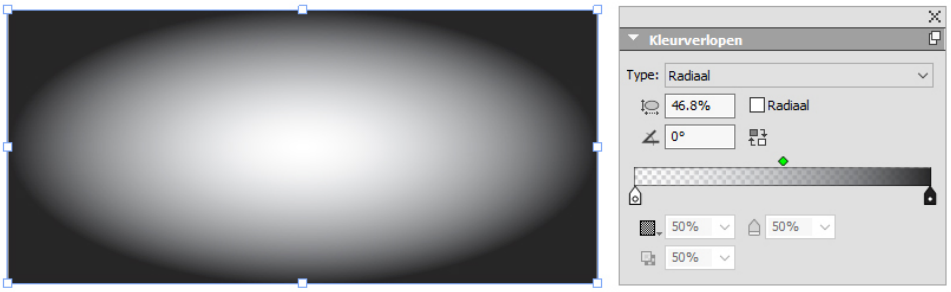

U kunt te allen tijde het type kleurverloop veranderen. Wanneer u schakelt tussen de typen **Axiaal** en **Radiaal**, blijven alle kleuren en opties die u hebt gedefinieerd, behouden, maar als u overschakelt naar het type **Rechthoekig** of **Ruitvormig** vanuit een alleen-**Axiaal** of alleen-**Radiaal**-type, blijven alleen de eerste en de laatste kleuren van het kleurverloop behouden.

4 Definieer uw kleurverloop met behulp van de volgende opties en regelaars:

- **Hoek**: definieer de hoek van het kleurverloop.
- Klik op het pictogram voor omkeren om het kleurverloop om te keren.
- Met de **schuifregelaar Verlooprichting** kunt u een voorbeeld van het kleurverloop bekijken. De kleurstoppictogrammen () worden aan het begin en aan het eind van elk kleurverloop met twee kleuren geplaatst. U kunt een kleurstop slepen en neerzetten om de locatie te wijzigen, of u kunt een willekeurige kleurstop en de onderstaande opties gebruiken om de kleur en tint (), de dekking () en de

locatie ( ) numeriek te definiëren. Het pictogram wordt in het midden tussen de twee kleurstops geplaatst. U kunt het pictogram in het midden slepen en neerzetten om de locatie te wijzigen, of u kunt de locatie numeriek selecteren en wijzigen.

➡ De locatie van de pictogrammen in het midden moet tussen 13% en 87% blijven. U kunt het pictogram niet voorbij deze percentages slepen, of een waarde buiten deze beperking invoeren.

U kunt kleuren toevoegen met behulp van de **schuifregelaar Verlooprichting** door op een willekeurige plek tussen de twee kleurstops te klikken om een nieuwe kleurstop toe te voegen. Er wordt een plussymbool ( ) weergegeven naast uw cursor wanneer u op een plek bent waar u een nieuwe kleurstop invoegt. Vervolgens kunt u de kleur, de tint, de dekking en de locatie van de nieuwe kleurstop definiëren.

➡ Wanneer u de kleur definieert, kunt u elke willekeurige kleur kiezen die beschikbaar is in dit project, of u kunt ervoor kiezen om een nieuwe kleur te maken. Als u tegelijkertijd een kleurstop wilt toevoegen en een nieuwe kleur wilt definiëren, doet u **Shift+Klik** wanneer u de kleurstop toevoegt. U kunt een bestaande kleur bewerken door te dubbelklikken op de kleurstop om het **Wijzig kleur**-palet.

➡ U kunt elke kleurstop verwijderen door erop te klikken en deze naar beneden te slepen.

Wanneer u rechthoekige of ruitvormige kleurverlopen maakt, kunt u geen extra kleuren toevoegen, er zijn alleen kleurverlopen met twee kleuren mogelijk. U kunt de kleur, de tint en de dekking van de twee kleurstops wijzigen, maar niet de locatie van de kleurstops en het middelpunt.

- Schakel **Volledig radiaal** in om de kleur in het midden uit te spreiden om het kleurverloop zachter te maken. Deze optie is alleen beschikbaar voor radiale kleurverlopen.
- **Hoogte-breedteverhouding**: De hoogte-breedteverhouding wordt gebruikt om de vorm van het radiale kleurverloop te definiëren en te regelen. De standaard hoogte-breedteverhouding van elk radiale kleurverloop dat u maakt, is afhankelijk van de kadervorm die u hebt geselecteerd. Als u de grootte/vorm van het geselecteerde kader wijzigt, wordt de hoogte-breedteverhouding automatisch aangepast. Deze optie is alleen beschikbaar voor radiale kleurverlopen.

5 De volgende opties bevinden zich in het keuzemenu onder het -pictogram:

- **Verloopkleur kopiëren**: Gebruik deze optie om het kleurverloop te kopiëren dat is toegepast op het geselecteerde kader.
- **Kleurstops kopiëren**: Gebruik deze optie om alleen de gedefinieerde kleurstops van het kleurverloop te kopiëren dat is toegepast op het geselecteerde kader. Vervolgens kunt u deze kleurstopdefinities toepassen op een ander kleurverloop.
- **Kleurverloop plakken**: Gebruik deze optie om het gekopieerde kleurverloop in het geselecteerde kader te plakken.

- **Kleurstops plakken**: Gebruik deze optie om de gekopieerde kleurstops in het bestaande kleurverloop in het geselecteerde kader te plakken.
- **Kleurverloop overdrukken**: Gebruik deze optie om de optie voor overdrukken in te schakelen, om uitsparingen te voorkomen.

Het gemengde kleurverloop dat u hebt gemaakt, wordt weergegeven op het **Kleuren**-palet, als achtergrondkleur met de naam *Gemengde kleuren*, wanneer het kader waarop de kleur is toegepast, is geselecteerd. U kunt de tint en de dekking van alle kleuren in het kleurverloop tegelijkertijd gebruiken met behulp van het **Kleuren**-palet.

Een kleur wijzigen

Wilt u een bestaande kleur wijzigen, kies dan **Wijzig/Bewerk > Kleuren**, selecteer de kleur die u wilt wijzigen in de **Kleuren**-schuiflijstist, klik vervolgens op **Wijzig** om het dialoogvenster **Wijzig kleur** te openen. U kunt in de schuiflijst **Kleuren** ook dubbelklikken op de kleur die u wilt wijzigen om het dialoogvenster **Wijzig kleur** te openen.

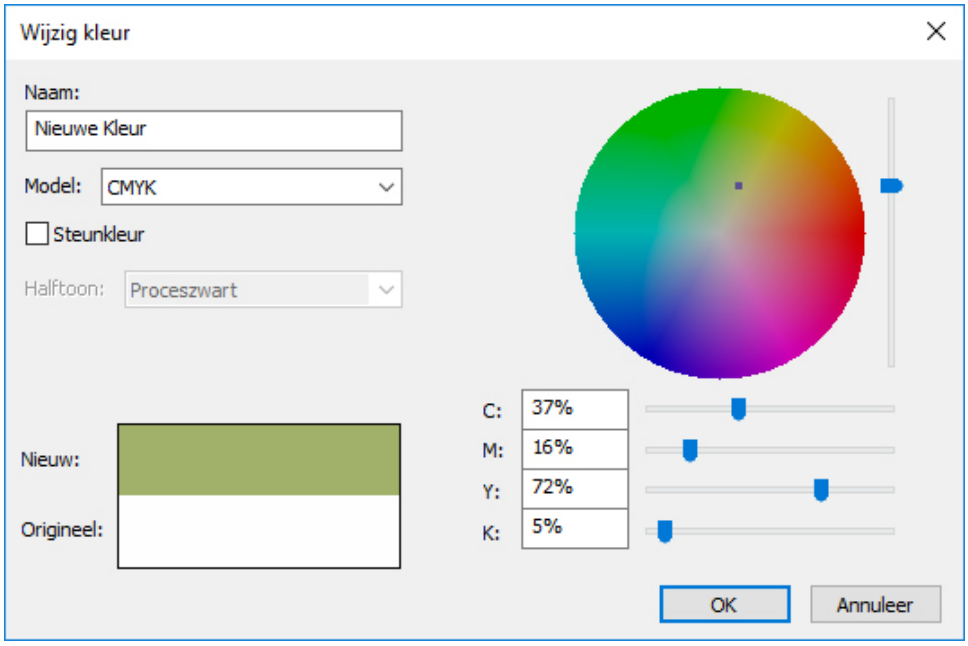

Het dialoogvenster **Wijzig kleur**

Een kleur dupliceren

Wilt u een bestaande kleur dupliceren, kies dan **Wijzig/Bewerk > Kleuren**, selecteer de kleur die u wilt dupliceren in de **Kleuren**-schuiflijstist, klik vervolgens op **Dupliceer** om het dialoogvenster **Wijzig kleur** voor de duplicaatkleur te openen.

Een kleur wissen

Hoewel u bepaalde standaardkleuren niet kunt wissen, kunt u dat wel doen met nieuwe of gedupliceerde kleuren die u hebt gemaakt. Wilt u een kleur verwijderen uit de kleurenlijst, dan kiest u **Wijzig/Bewerk> Kleuren**, en selecteert u de kleur die u wilt verwijderen in de schuiflijst **Kleuren**, waarna u klikt op **Wissen**.

Kleuren toevoegen met behulp van de kleurenselector

Met de kleurenselector op het **Kleuren**-palet kunt u native kleuren van items en afbeeldingen in uw project kiezen en ze aan de lijst met beschikbare kleuren toevoegen.

Welke waarden het gereedschap kiest, hangt af van het item of de afbeelding waarvan u de kleur kiest:

- Bij alle afbeeldingen die alleen rasters bevatten en QuarkXPress-objecten/-items kiest het gereedschap bronkleurwaarden van de afbeelding.
- Bij geïmporteerde vectorafbeeldingen kiest het gereedschap RGB-rasterwaarden.
- Bij vector- en rastercombinaties (bijvoorbeeld sommige PDF-afbeeldingen), verschijnt er een melding wanneer de gebruiker op een vectorobject klikt. Hierin staat dat de geselecteerde afbeelding vectorillustraties bevat en het gereedschap RGB-waarden zal selecteren.

- Bij gelijkende vector- en rastercombinaties verschijnt er een melding wanneer de gebruiker op een vectorobject met onderliggend raster klikt. Hierin staat dat de geselecteerde afbeelding vectorillustraties bevat en wordt aangeraden met **Shift+klik** de bronwaarden van de onderliggende rasterafbeelding te selecteren.

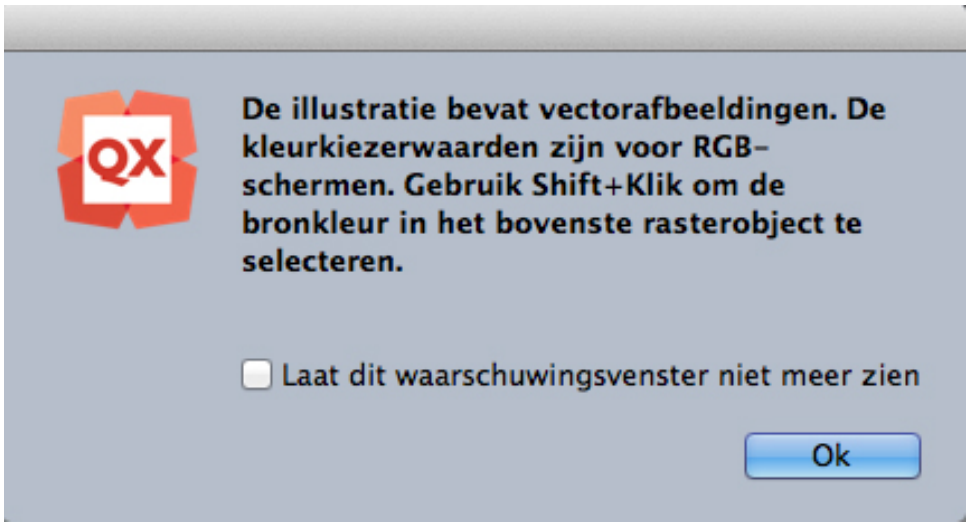

U kunt meerdere kleuren kiezen en vervolgens besluiten welke kleuren u wilt bewaren of verwijderen.

Nadat ze zijn toegevoegd, zijn deze kleuren beschikbaar in uw project en kunnen ze worden gebruikt voor tekst, regels en kaders, en ze kunnen tevens worden gebruikt om eigen kleurverlopen te maken.

U kunt ook kleuren aan uw project toevoegen met behulp van de kleurenselector:

1 Open het **Kleuren**-palet:

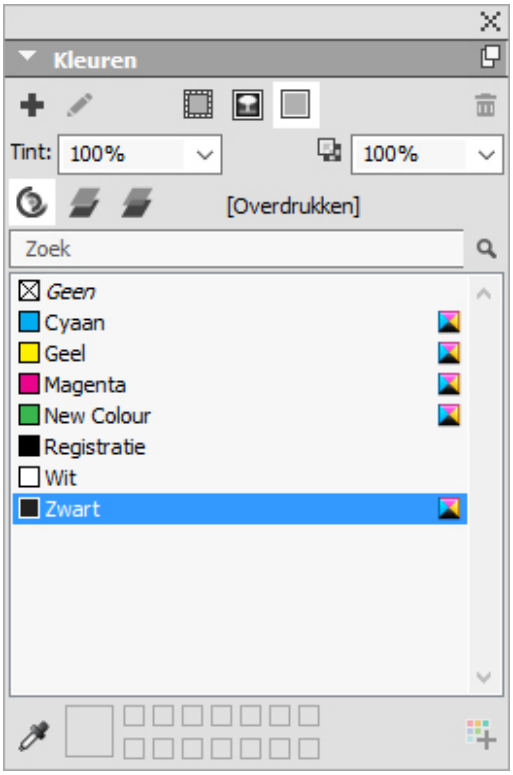

2 Klik op de kleurenselector.

3 Klik op een native kleur in uw project die u wilt toevoegen. De kleur wordt weergegeven onder aan het **Kleuren**-palet.

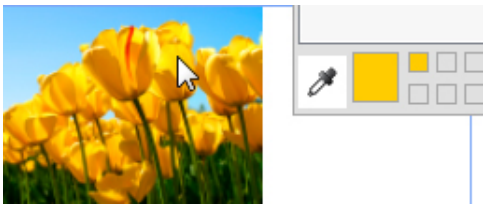

4 Als u een individuele kleur wilt toevoegen, dubbelklikt u op de kleur. Als u een individuele kleur wilt verwijderen, drukt u op de **Alt**-toets en klikt u op de kleur.

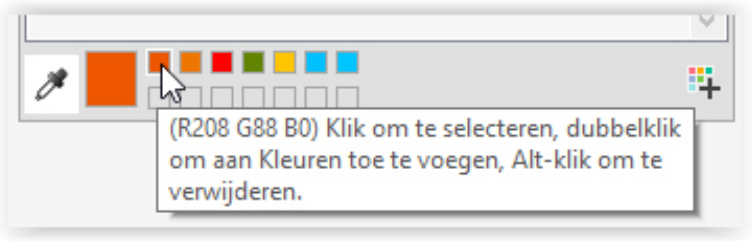

➡ De standaardkleurnamen worden toegevoegd met waarden van kleurmodellen. RGB wordt uitgedrukt in waarden tot 255 en CMYK in percentages.

➡

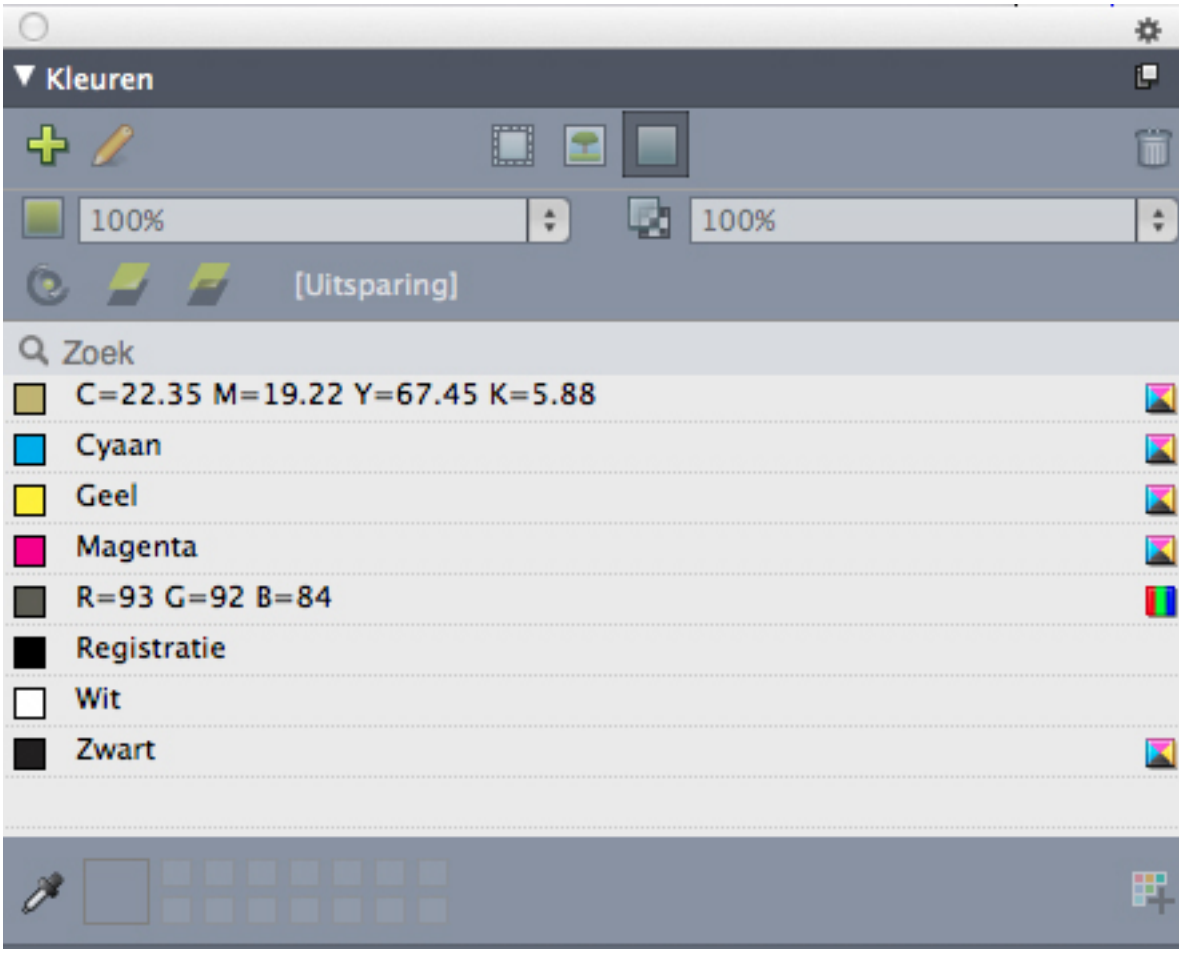

5 Houd **Alt/Option+Shift** ingedrukt en klik op het -pictogram om alle kleuren toe te voegen die op een bepaald moment met de kleurenselector zijn gekozen.

Kleuren importeren vanuit een ander artikel of project

U kunt kleuren toevoegen vanuit een ander artikel of project via het dialoogvenster **Kleuren** (**Wijzig/Bewerk > Kleuren**) of de opdracht **Voeg toe** (**Archief/Bestand > Voeg toe**).

Globaal een kleur wijzigen in een andere kleur

Als u globaal de kleur van alle items wilt wijzigen in een andere kleur, kunt u de kleur die u wilt wijzigen veranderen in de gewenste kleur of **Wijzig > Kleuren** kiezen om het dialoogvenster **Kleuren** te openen, waar u de naam selecteert van een kleur die u wilt wijzigen; klik vervolgens op **Wijzig** om de wijzigingen door te voeren.

Wanneer u globaal de kleur van alle items en tekst wilt wijzigen van de ene in een andere kleur, vergeet dan niet uw werk eerst te bewaren voordat u aan de slag gaat. Mocht er dan onverhoopt iets mis gaan en u wijzigt alles in de verkeerde kleur, dan kunt u gewoon **Archief/Bestand> Vorige versie** kiezen om de fout te herstellen zonder dat u de rest van uw werk kwijt bent.

Kleuren en tinten toepassen

U kunt aan kaders, kaderranden en illustraties op drie manieren kleuren toekennen:

- *(Alleen Windows)* Gebruik de tabbladen **Kader** en **Kaderrand** in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item > Wijzig**).
- Gebruik het **Kleuren**-palet (**Venster > Kleuren**).
- Gebruik het **Parameter**-palet.

U kunt kleur toekennen aan de donkere delen van zwart-wit bitmaps en grijstoonillustraties door de opdracht **Kleur** (**Opmaak > Kleur**) te kiezen wanneer een illustratiekader met een dergelijke illustratie actief is.

Een kleur en tint toekennen aan tekst

U kunt aan tekst op vijf manieren een kleur en een tint toekennen:

- U kunt een kleur en een tint toekennen met behulp van de opdrachten **Opmaak > Kleur** en **Opmaak > Tint**.
- U kunt het **Kleuren**-palet (**Venster > Kleuren**) gebruiken.
- U kunt met de opdracht **Teksttypogram** (**Opmaak > Teksttypogram**) een kleur en een tint toekennen aan geselecteerde tekst met behulp van door u gemaakte teksttypogrammen.
- *(Alleen Windows)* U kunt gebruikmaken van het dialoogvenster **Tekstspecificaties** (**Opmaak> Tekstspecificaties**).
- U kunt het **Parameter**-palet gebruiken.

Een kleur en tint toekennen aan lijnen

Er zijn vier methoden om een kleur en een tint toe te kennen aan lijnen:

- *(Alleen Windows)* U kunt het tabblad **Lijn** in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item > Wijzig**) gebruiken.
- U kunt het **Kleuren**-palet (**Venster > Kleuren**) gebruiken.
- U kunt een kleur, een tint en lijntussenruimte-instellingen toepassen met behulp van de opdrachten **Opmaak > Kleur** en **Opmaak > Tint**.

- U kunt het **Parameter**-palet gebruiken.

Werken met dekking

Dekking wordt toegepast op kleurniveau, zodat u de dekking kunt specificeren voor bijna alles waarop u kleur kunt toepassen, inclusief op de eerste of tweede kleur van een kleurverloop. Dit houdt in dat u verschillende dekkingswaarden kunt hebben op verschillende attributen van hetzelfde item — een tekstkaderrand, een kaderachtergrond, een illustratie en elk letterteken in de tekst kunnen bijvoorbeeld een andere dekkingswaarde hebben.

De dekkingswaarde specificeren

Een dekkingswaarde specificeren is net zo eenvoudig als het opgeven van een kleurtint. In feite geldt dat overal waar u een kleur kunt kiezen — in het **Kleuren**-palet, het **Parameter**-palet, het **Opmaak**-menu, diverse tabbladen in het dialoogvenster **Wijzig**, en meer — u een dekkingswaarde kunt opgeven van 0% (transparant) tot en met 100% (dekkend) in stappen van 0,1%.

Als u voor een illustratie de dekking wilt specificeren:

- *(Alleen Windows)* Voer in het veld **Dekking** op het tabblad **Illustratie** (**Item > Wijzig**) een waarde in.
- *(Alleen Mac OS X)* Voer in het veld **Dekking** op het tabblad **Illustratiekader** in het **Parameter**-palet een waarde in.

De dekkingswaarde voor groepen specificeren

Onthoud dat wanneer u items op elkaar stapelt die verschillende dekkingswaarden hebben, de kleuren worden gecombineerd en dat u op dat moment een teveel aan inkt krijgt. Als u bijvoorbeeld een geel kader met een dekkingswaarde van 30% vóór een cyaan kader met een dekkingswaarde van 100% zet, zal het voorste kader er groenachtig uitzien.

U kunt dit in de hand houden door items te groeperen en voor de groep een dekkingswaarde te specificeren in plaats van een dekkingswaarde voor de individuele items. Ga als volgt te werk. Gebruik onder *Windows* het veld **Groepsdekking** op het tabblad **Groep** in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item**-menu), en gebruik onder *Mac OS X* het tabblad **Home** in het **Parameter**-palet. Afhankelijk van het gewenste effect kunt u beter de waarde in het **Dekking**-veld voor de individuele items terugzetten op 100% (anders wordt de dekking van elk item toegevoegd aan de groepsdekking).

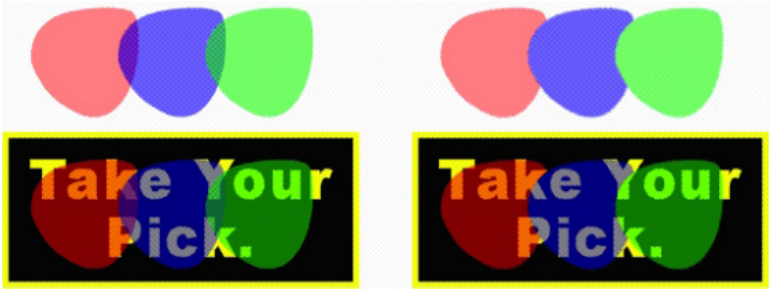

Met deze drie gegroepeerde items kunt u individuele itemdekking vergelijken met groepsdekking. Links heeft elk item een dekking van 50% — de voorste items staan vóór de achterste items. Rechts heeft elk item een dekking van 100%, terwijl de groepsdekking 50% is — de hele groep staat vóór de achtergrond. De items in de groep konden naast de groepsdekking echter individuele dekkingswaarden hebben.

Kleurverlopen met transparantie maken

U kunt een kleur laten verlopen naar **Geen** in plaats van alleen maar naar wit. Kies voor de eerste of tweede kleur in een kleurverloop gewoon **Geen** in het **Kleuren**-palet, of gebruik in *Windows* het tabblad **Kader** in het dialoogvenster **Wijzig** (menu **Item**).

Kleurbeheer

QuarkXPress legt zich toe op het probleem van het produceren van voorspelbare kleuren met ICC-georiënteerde kleurbeheergereedschappen, die weinig inbreng van de gebruiker vragen. Voor kleurendeskundigen biedt QuarkXPress echter de controle over elk aspect van kleurbeheer. Naast het stroomlijnen van de implementatie van kleurbeheer biedt QuarkXPress echte kleurproefmogelijkheden aan de hand van voorvertoningen die de uitvoer op verschillende soorten apparatuur simuleren.

Bron- en uitvoerinstellingen

Met de kleurbeheerimplementatie in QuarkXPress kunnen kleurendeskundigen “sets” met kleurbeheerinstellingen maken en verfijnen, die we broninstellingen en uitvoerinstellingen noemen. In de *broninstellingen* worden individuele profielen en weergaveopties voor dekkende kleuren en afbeeldingen in RGB-, CMYK-, LAB- en grijswaardenkleurruimtes gespecificeerd; worden bronkleurruimtes gespecificeerd voor benoemde kleuren; en onderliggende kleurruimtes aangegeven voor de inkten. In de *uitvoerinstellingen* worden uitvoerprofielen en kleurruimtes gespecificeerd en kleurproefopties geconfigureerd voor de simulatie van verschillende soorten uitvoer op het scherm.

Het kleurbeheergevoel voor gebruikers

Er zijn veel opties beschikbaar voor de manier waarop u werkt. U kunt aan de slag met standaardinstellingen die reeds hun nut hebben bewezen, broninstellingen en uitvoerinstellingen via een kleurendeskundige implementeren of werken binnen een min of meer verouderde kleurbeheeromgeving.

Werken in de standaard kleurbeheeromgeving

De standaardinstellingen zijn bedoeld om in de meeste gevallen accurate voorvertoningen en uitstekende uitvoer te genereren. U hoeft niets in te stellen, maar

als u de standaardinstellingen wilt bekijken, kunt u de selectievakjes **Weergave** en **Color Manager** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) inschakelen.

Een beeldschermprofiel specificeren

Het **Weergave**-paneel geeft het in gebruik zijnde beeldschermprofiel weer. De standaardinstelling, **Automatisch**, verwijst naar het huidige beeldscherm dat door *Mac OS X* of *Windows* wordt herkend. U kunt een ander profiel kiezen in het keuzemenu **Beeldschermprofiel**. U kunt bijvoorbeeld het beeldschermprofiel wijzigen als u voor uw beeldscherm een zelf gemaakt profiel hebt, of als u overschakelt van een bureaucomputer naar een laptop en vice versa en toch uw voorvertoning in dezelfde weergaveomgeving wilt bekijken.

Een broninstelling specificeren

Het gebied **Bronopties** in het paneel **Kleurbeheer** toont de standaardbroninstelling, **QuarkXPress 7.0 Default**, die de meest recente en getoetste kleurbeheeromgeving biedt. IAls u liever werkt in een kleurbeheeromgeving van een eerdere versie dan QuarkXPress 7.0, kunt u in het keuzemenu **Broninstelling** de optie **Oudere QuarkXPress emuleren** kiezen.

Een standaardinstelling voor drukproefuitvoer specificeren

Wilt u een standaarduitvoerinstelling specificeren om een kleurproef te bekijken in printopmaken, dan kiest u een optie in de keuzelijst **Drukproefuitvoer**.

Een weergavebestemming specificeren

In het keuzemenu **Weergavebestemming** ziet u de methode die wordt gebruikt voor het converteren van kleuren van de ene naar de andere kleurruimte of kleurmodel. **Relatief colorimetrisch** behoudt kleuren die zowel binnen het bronbereik als het bestemmingsbereik vallen. De enige bronkleuren die worden gewijzigd, zijn die welke niet binnen het kleurbereik van de bestemming vallen. Afhankelijk van het type publicaties waaraan u werkt — of bijvoorbeeld de nadruk valt op lijnwerk en Pantone-kleuren en niet op foto's — kunt u een andere optie kiezen in het keuzemenu **Weergavebestemming**.

Kleurbeheer voor EPS- en PDF-illustraties met meerdere kleurruimten

Sommige EPS- en PDF-bestanden kunnen elementen bevatten die gebruik maken van verschillende kleurruimten. In een PDF- of EPS-bestand kan bijvoorbeeld een illustratie staan die gebruik maakt van een RGB-kleurruimte en een kleur die gebruik maakt van de CMYK-kleurruimte. Teneinde ervoor te zorgen dat QuarkXPress deze verschillende elementen goed kan aanpakken met behulp van de gespecificeerde uitvoerinstelling moet u voor achtereenvolgens geïmporteerde EPS- en PDF-afbeeldingen het vakje **Kleurbeheer toepassen op Vector EPS/PDF** aankruizen.

Wilt u kleurbeheer toepassen op vectorinhoud in EPS- en PDF-bestanden die al zijn geïmporteerd in het actieve project, kruis dan het vakje **Bestaande Vector EPS/PDF opnemen in opmaak** aan.

Werken met broninstellingen en uitvoerinstellingen via een kleurendeskundige

Als een kleurendeskundige zijn eigen bronuitvoerinstellingen en uitvoerinstellingen specifiek toesnijdt op uw productieproces — of zelfs specifiek op individuele orders of klanten — kunt u deze instellingen eenvoudig gebruiken via de voorkeursinstellingen, weergaveopties, uitvoerinstellingen en Job Jackets. Een servicebureau of drukker kan bijvoorbeeld instellingen voor u verzorgen die helpen bij het garanderen van de juiste uitvoer op hun apparatuur.

Broninstellingen koppelen

Als er broninstellingen zijn gemaakt voor een project waaraan u werkt, kunt u deze broninstellingen koppelen aan andere projecten. Gebruik de knop **Koppel** in het dialoogvenster **Broninstellingen** (**Wijzig/Bewerk Kleurinstellingen Bron**) om naar een broninstelling te gaan en deze te selecteren.

Uitvoerinstellingen importeren

Zijn er voor u uitvoerinstellingen gemaakt, importeer ze dan via het dialoogvenster **Uitvoerinstellingen** (**Wijzig/Bewerk > Kleurinstellingen > Uitvoer**). Gebruik de knop **Importeren** om naar de uitvoerinstellingbestanden te gaan en deze te selecteren.

Broninstellingen en uitvoerinstellingen selecteren

Als u eigen bron- en uitvoerinstellingen wilt kunnen gebruiken, moet u deze als volgt selecteren in de diverse kleurbeheermenu's:

- Kleurbronnen: Om een eigen broninstelling te gebruiken, selecteert u deze in het keuzemenu **Broninstelling** in het paneel **Kleurbeheer** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) voor de opmaak.
- Kleurweergave: Om een eigen uitvoerinstelling te gebruiken voor het maken van een kleurproef, kiest u deze in het submenu **Drukproefuitvoer** in het **Beeld**-menu.
- Kleuruitvoer: Om een eigen uitvoerinstelling te gebruiken voor het printen van andere soorten uitvoer, kiest u deze in het keuzemenu **Instellingen** in het paneel **Kleuren** in het dialoogvenster **Print** (**Archief/Bestand > Print**).

Werken met broninstellingen en uitvoerinstellingen in Job Jackets

Wanneer u een project maakt aan de hand van een Job Jackets-bestand, moeten de juiste bron- en uitvoerinstellingen aanwezig zijn en voor u zijn geselecteerd. U kunt nog steeds extra instellingen importeren, toevoegen en maken en deze instellingen voor weergave en uitvoer selecteren.

Werken in een oudere kleurbeheeromgeving

U kunt projecten openen die zijn gemaakt in QuarkXPress 7.x, 8.x of 9.x, en er zeker van zijn dat de kleur wordt weergegeven en uitgedraaid zoals dat altijd heeft plaatsgevonden.

U kunt blijven werken in een oudere kleurbeheeromgeving vanaf de QuarkXPress-versies 7.x, 8.x, of 9.x. Kiest u ervoor om in een oudere kleurbeheeromgeving te werken, dan kunt u nog steeds uw voordeel doen met de kleurproeffuncties in QuarkXPress.

U kunt de methodes van QuarkXPress 7 simpel opwaarderen door de **Broninstelling** te wijzigen in **QuarkXPress 7.0 Default** (of door een door uzelf gekozen optie) in de voorkeursinstellingen van de **Color Manager** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu > **Voorkeuren**). De **Broninstelling** is opmaak gebonden, zodat als u een project opent met meerdere opmaken u de broninstelling kunt wijzigen voor iedere opmaak. Zorg er ten slotte voor dat in alle uitvoerinstellingen die u gebruikt (**Wijzig/Bewerk > Kleurinstellingen > Uitvoer**) **QuarkXPress 7.0 Default**-profielen worden gespecificeerd en geen profielen uit vorige versies.

De kleur controleren op het scherm (kleurproef maken)

QuarkXPress biedt op het scherm een kleursimulatie die accuraat genoeg is om van een deel van de uitvoer een kleurproef te maken. Aan de hand van de informatie in de broninstelling, uitvoerinstelling en andere eigen instellingen (zoals verschillende profielen die aan illustraties zijn toegekend), tonen de flexibele simulatieopties hoe dezelfde opmaak eruit zal zien wanneer deze wordt uitgedraaid op verschillende media en met behulp van verschillende drukmethoden.

Om een kleurproef te kunnen maken, moet u een optie kiezen in het submenu **Drukproefuitvoer** in het **Beeld**-menu. In het menu staat een lijst met alle uitvoerinstellingen die in de opmaak beschikbaar zijn, ook de geïmporteerde uitvoerinstellingen van een kleurendeskundige. Hebt u eenmaal een optie gekozen, dan wordt de hele opmaak in die kleurruimte weergegeven — en dat geldt ook voor het **Kleuren**-palet (**Venster**-menu) en de kleurstalen overal in QuarkXPress.

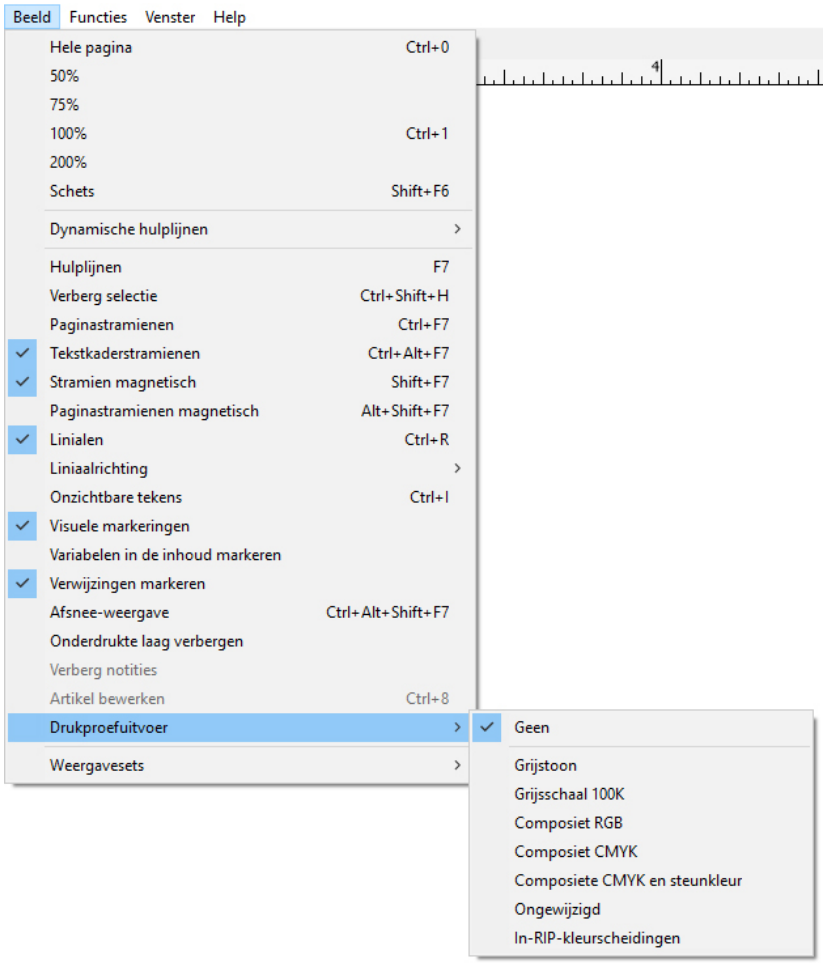

Het submenu **Drukproefuitvoer** (**Beeld**-menu) biedt weergavesimulatieopties waarmee u kunt zien hoe de kleuren worden uitgedraaid. Als u bijvoorbeeld van plan bent steunkleuren te converteren naar proceskleuren of om een complete RGB-opmaak uit te draaien in grijswaarden, kunt u in de voorvertoning zien hoe uw keuze uitvalt.

Kleurbeheer voor deskundigen

Hoewel QuarkXPress is ontworpen met het doel in de hele workflow te zorgen voor natuurgetrouwe kleuren, kan een kleurendeskundige altijd kleurbeheerinstellingen aan zijn wensen aanpassen en verfijnen voor specifieke orders, apparatuur en uitvoerprocessen. Als u iets afweet van de kleurtheorie en alle terminologie die bij kleurbeheer komt kijken — zoals profielen en weergavebestemmingen — kunt u uw eigen bron- en uitvoerinstellingen voor specifieke workflows maken. De instellingen zijn overdraagbaar, zodat u ze kunt delen met gebruikers om onaangename verrassingen bij de kleurverwerking te voorkomen, zowel bij het weergeven op het scherm als bij het uitdraaien op een drukpers.

Een broninstelling maken

Een *broninstelling* beschrijft kleuren in een opmaak zoals ze zijn voordat ze worden uitgedraaid — met andere woorden: waar de kleuren vandaan komen. Een broninstelling omvat profielen en weergavebestemmingen voor zowel dekkende kleuren als voor illustraties in RGB, CMYK (in QuarkXPress ook wel aangegeven als CMGZ), LAB of grijswaarden. Daarnaast bevat zij informatie over de onderliggende kleurruimte voor benoemde kleuren (zoals Pantone Process Coated-kleuren) en inkten (zoals cyaan,

magenta, geel, zwart en multi-inks). U kunt voor klanten broninstellingen maken gebaseerd op hun standaardworkflow, of voor een specifiek project.

Wilt u kunnen beginnen met het maken van een broninstelling dan moet u wel een paar bijzonderheden weten over de hardware en software die in de workflow van de klant worden gehanteerd — bijvoorbeeld welk type digitale camera en scanner worden gebruikt — en moet u ervoor zorgen dat de relevante profielen ook beschikbaar zijn. Het is ook handig om wat voorbeeldprojecten te bekijken, zodat u weet welk type illustraties, kleuren, inkten en apparatuur daarin worden gebruikt, zoals logo's, diagrammen en grafieken, foto's, duotonen, en uitvoer naar SWOP.

Wilt u een broninstelling maken, dan kiest u **Wijzig > Kleurinstellingen > Bron**.

Een uitvoerinstelling maken

Een *uitvoerinstelling* beschrijft de mogelijkheden van de diverse typen uitvoerapparatuur en bepaalt hoe kleuren worden afgehandeld in diverse uitvoerscenario's. U kunt een uitvoerinstelling zien als "de plaats waar kleuren naartoe gaan". Een uitvoerinstelling specificeert composiete of kleurgescheiden uitvoer, de uitvoermodus en een uitvoerprofiel. U maakt uitvoerinstellingen voor zowel weergavesimulatie met behulp van **Beeld > Drukproefuitvoer** als voor een echte uitdraai op de pers, als PDF en in andere structuren.

Net als bij de broninstellingen moet u voordat u begint met het maken van een uitvoerinstelling de bijzonderheden weten over orders, uitvoermethodes en apparatuur. Het is bijvoorbeeld handig om de naam te weten van composiete uitvoerapparatuur en daarvan de profielen te hebben. QuarkXPress biedt standaard uitvoerinstellingen voor diverse workflows:

- Grijsschaal
- Grijsschaal 100K
- Composiet RGB
- Composiet CMYK
- Composiete CMYK en steunkleur
- Ongewijzigd
- In-RIP-kleurscheidingen

Wilt u een uitvoerinstelling maken, dan kiest u **Wijzig/Bewerk> Kleurinstellingen > Uitvoer**.

Bron- en uitvoerinstellingen delen

Bron- en uitvoerinstellingen zijn overdraagbaar, dus kunnen kleurendeskundigen ze vrij eenvoudig verdelen tussen gebruikers en werkgroepen. Broninstellingen kunnen worden gekoppeld via andere projecten, terwijl uitvoerinstellingen kunnen worden geëxporteerd als individuele bestanden en bewaard in uitvoerstijlen. Beide types instellingen, zowel voor de bron als voor de uitvoer, kunnen worden gedeeld via het insluiten in Job Jackets. Voordat instellingen worden toegedeeld aan een werkgroep of aan klanten, moet u ervoor zorgen dat ze worden getest op een paar kenmerkende orders.

- Als u instellingen wilt delen, toevoegen, exporteren of importeren, kies dan **Wijzig/Bewerk > Kleurinstellingen** en wijzig de desbetreffende instelling.
- Als u instellingen wilt opnemen in Job Jackets en de bron- en uitvoerinstellingen wilt specificeren die in een Job Jackets-structuur of orderbriefje worden gebruikt, gaat u als volgt te werk in het dialoogvenster **Job Jacket Manager** (**Functies**-menu):

1. *(Alleen Windows)* Klik op de knop **Geavanceerde instellingen**.
2. Selecteer in de schuiflijst aan de linkerkant een project dat bron- of uitvoerinstellingen bevat.
3. Sleep de bron- of uitvoerinstelling vervolgens naar de doel Job Jackets-structuur of het doelorderbriefje.

   U kunt ook een uitvoerstijl kiezen waarin de specifieke uitvoerinstellingen reeds zijn opgenomen.

- Om een eigen uitvoerinstelling te gebruiken voor het printen van andere soorten uitvoer, kiest u deze in het keuzemenu **Instellingen** in het **Kleur**-paneel in het dialoogvenster **Uitvoerstijlen** (**Wijzig/Bewerk > Uitvoerstijlen > Nieuw/Wijzig**).

De puntjes op de i bij kleurbeheer voor individuele illustraties

Als het nodig is profielen en weergavebestemmingen te specificeren voor individuele illustraties, kunt u dat op bijna dezelfde manier doen als in de vorige versies van QuarkXPress. Hierdoor worden de standaardinstellingen of de geselecteerde broninstelling in QuarkXPress overschreven. U kunt bijvoorbeeld de weergavebestemming van een EPS-logo wijzigen in Verzadiging, terwijl u de instelling voor de resterende illustraties in een opmaak, voor het grootste deel foto's, laat staan op Merkbaar effect.

Wilt u kleurbeheerregelaars voor individuele illustraties kunnen activeren, dan moet u de functies eerst beschikbaar maken door in het paneel **Kleurbeheer** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) het vakje **Toegang verlenen tot illustratieprofielen** aan te kruisen. Profielen voor illustraties worden als volgt toegepast en gewijzigd:

- Illustraties importeren: Het dialoogvenster **Illustratie importeren** (**Archief/Bestand**-menu) heeft een paneel **Kleurbeheer** aan de hand waarvan u voor de geselecteerde illustratie een **Profiel** en een **Weergavebestemming** kunt specificeren.
- Profielen wijzigen: Het palet **Profielinformatie** (**Venster**-menu) toont informatie over het geselecteerde type illustratie en de kleurruimte (of kleurmodel). U kunt met dit palet snel het **Profiel**, **de Weergavebestemming** en de instelling **Kleurbeheer naar [type apparaat]** wijzigen.

Profielen beheren

In wezen is kleurbeheer profielgestuurd. Naarmate u meer nieuwe workflows krijgt te verwerken, nieuwe apparatuur aanschaft en problemen oplost bij de uitvoerinstellingen, zult u nieuwe profielen moeten installeren, controleren welke profielen beschikbaar zijn en bepalen hoe individuele profielen in de hele opmaak moeten worden gebruikt. U kunt deze taken regelen via de Profielmanager en de functies onder Gebruikte profielen.

De Profielmanager en de functies onder Gebruikte profielen worden beschouwd als geavanceerde kleurbeheerfuncties.

Profielen installeren

Als u nieuwe profielen aanschaft via leveranciers en deze profielen worden niet automatisch geïnstalleerd op systeemniveau, kunt u ze slepen naar de map "Profielen" in de map "Vereiste componenten" in uw QuarkXPress-programmamap.

➡ U moet het systeem opnieuw opstarten om met het nieuwe profiel te kunnen werken.

De eerstvolgende keer dat u QuarkXPress start, zijn de profielen beschikbaar in de relevante kleurbeheerkeuzemenu's. Via het dialoogvenster **Profielmanager** (**Functies**-menu) kunt u ook een nieuwe profielmap specificeren.

Profielen laden

Als u meer profielen hebt dan er nodig zijn voor een specifieke workflow, kunt u de beschikbare profielen in QuarkXPress stroomlijnen. Gebruik hiertoe het dialoogvenster **Profielmanager** (**Functies**-menu).

Het gebruik van profielen controleren

Wanneer u werkt aan opmaken van andere gebruikers, kunt u vlug zien hoe deze gebruikers kleurbeheer hebben geïmplementeerd door te kijken in het paneel **Profielen** in het dialoogvenster **Gebruikte** (**Functies**-menu). Net als bij Gebruikte illustraties en Gebruikte fonts kunt u met de functie Gebruikte profielen zien waar in de opmaak profielen beschikbaar zijn en of ze zijn gespecificeerd in bron/uitvoerinstellingen of toegekend aan illustraties. Voor profielen die zijn toegepast op illustraties, kunt u het ene profiel vervangen door een ander profiel.

Werken met slagschaduwen

Een slagschaduw is een itemspecificatie, net zoals bijvoorbeeld kleur, die u toekent via het **Parameter**-palet, of onder *Windows* het tabblad **Slagschaduw** in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item**-menu). U kunt slagschaduwen maken voor items, kaderranden, tekst, illustraties en meer, afhankelijk van de manier waarop de items zijn vormgegeven.

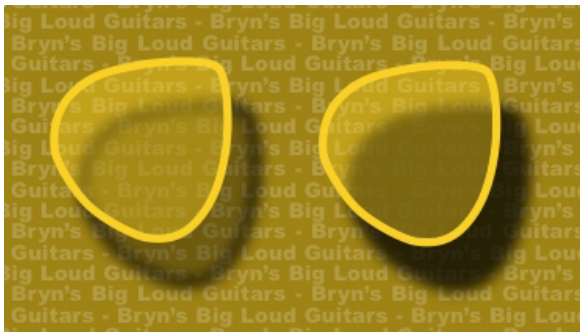

In QuarkXPress kunt u automatische slagschaduwen maken.

➡ Om te kunnen werken met slagschaduwen moet de DropShadow XTensions-software zijn geladen.

Slagschaduwen toepassen

Als u een slagschaduw wilt toepassen, selecteert u het item en schakelt u het selectievakje **Slagschaduw toepassen** op het tabblad **Slagschaduw** van het **Parameter**-palet of in *Windows in het dialoogvenster* **Wijzig** (menu **Item**) in. U kunt slagschaduwen toepassen op de vorm van een item — kader, lijn, tekstpad, tabel — mits dat item een achtergrondkleur heeft. U kunt een slagschaduw toepassen op tekst wanneer de kaderachtergrond een dekkingswaarde heeft van minder dan 100%. U kunt een slagschaduw toepassen op de omtrek van een illustratie wanneer een uitknippad of alfamasker is geselecteerd en het kader de achtergrondkleur **Geen** heeft. U kunt een slagschaduw toepassen op een groep, waarbij de slagschaduw de gezamenlijke vorm van alle items in de groep weergeeft.

Slagschaduwen aan uw wensen aanpassen

Met behulp van de regelaars in het **Parameter**-palet, of in *Windows* het tabblad **Slagschaduw** in het dialoogvenster **Wijzig** (menu **Item**) kunt u zelf aangeven hoe een slagschaduw eruit moet zien, inclusief de afstand vanaf het item, de grootte ten opzichte van het oorspronkelijke item, de afstand, de hoek van de lichtbron, kleur, tint, dekking, vervaging en meer.. U kunt de hoek synchroon laten lopen met andere slagschaduwen in de opmaak, waardoor het eenvoudig wordt in de hele opmaak dezelfde lichtbron aan te houden, waardoor slagschaduwen er natuurlijker uit gaan zien.

Slagschaduwen opnemen in items

Extra opties regelen hoe slagschaduwen en items op elkaar inwerken, zoals het manipuleren van de dekking en de tekstomloop. Net als bij andere regelaars bevinden deze opties zich op het **Parameter**-palet, of in *Windows* op het tabblad **Slagschaduw** in het dialoogvenster **Wijzig** (menu **Item**) .

- Kruis het vakje **Overerf itemdekking** aan om in de slagschaduw te laten zien dat een item verschillende dekkingswaarden heeft, zoals verschillen in de kaderachtergrond en de kaderrand.
- Kruis het vakje **Item spaart uit in slagschaduw** aan om te voorkomen dat een slagschaduw zichtbaar wordt door semi-dekkende delen van een item — bijvoorbeeld om te voorkomen dat een schaduw door zijn kader zichtbaar is.
- Gebruik **Omloop slagschaduw** om een slagschaduw met tekstomloopomtrek op te nemen.
- Kruis gezamenlijk de vakjes **Overerf itemdekking** en **Item spaart uit in slagschaduw** aan om andere resultaten te bereiken die zijn gebaseerd op de combinatie van beide instellingen, zoals u hier kunt zien.

Helemaal links zijn de vakjes **Overerf itemdekking** en **Item spaart uit in slagschaduw** niet aangekruist. In het tweede voorbeeld van links is alleen **Overerf itemdekking** aangekruist. Helemaal rechts zijn beide vakjes aangekruist.

Custom Bleeds

Aflopen is de term die wordt gebruikt bij het beschrijven van items die helemaal aan de rand van een kant-en-klare pagina worden afgedrukt (het item wordt dan "uitgedrukt"). Custom Bleeds XTensions-software biedt verbeterde afloperfuncties voor QuarkXPress, waardoor u meer controle krijgt over de manier waarop items aflopen.

Wilt u een afloper maken in QuarkXPress maak dan gewoon wat items die van de zijkant van de pagina aflopen naar het plakbord en specificeer vervolgens hoeveel van het gebied na de zijkant van de pagina moet worden uitgedrukt. Er zijn drie soorten aflopers:

- Een *symmetrische afloper* loopt met dezelfde waarde van alle zijkanten van de pagina af.
- Voor een *asymmetrische afloper* specificeert u verschillende afloperhoeveelheden voor iedere zijkant van de pagina.
- Een *afloper van het type pagina-elementen* print alle items (of elementen) die van de pagina aflopen in hun geheel.

De *afloperrechthoek* (ook wel aflopergebied genoemd) is de afstand waarmee de afloper van de pagina loopt en wordt gedefinieerd door de afloperwaarden die u invoert. Als u bijvoorbeeld een symmetrische afloper maakt met een waarde van 2 pica's, omvat het rechthoekige aflopergebied alles dat binnen 2 pica's van iedere zijkant van de pagina valt. Het is belangrijk te weten dat de Custom Bleeds-functie weliswaar automatisch het aflopergebied maakt, maar niet automatisch zelf de items binnen dat gebied zet. Om de afloper te krijgen, moet u de items zodanig positioneren dat ze buiten de opmaak vallen.

Voordat u een opmaak op film zet, moet u eerst controleren aan de hand van een voorvertoning of het resultaat naar verwachting is. Kies **Archief/Bestand > Print > Samenvatting**. Het grafische symbooltje rechts boven toont het aflopergebied voor de eerste pagina van de opmaak en geeft aan of er iets van de opmaak of de afloper buiten het afdrukgebied staat. Vergeet niet het aflopergebied op te tellen bij de afmetingen van de opmaak wanneer u het opmaakformaat vergelijkt met het afdrukgebied.

Using Custom Bleeds

U kunt Custom Bleeds XTensions-software gebruiken om aflopers te maken wanneer u gaat afdrukken, een pagina bewaren als EPS, een opmaak exporteren als een

PDF-bestand en een opmaak exporteren in PPML-structuur. De procedure is identiek voor al deze uitvoeropties, maar bepaalde afloperopties zijn alleen beschikbaar voor bepaalde uitvoermethoden.

- *Print*: The **Bleed Type** drop-down menu is in the **Bleeds** pane of the **Print** dialog box.
- EPS The **Bleed Type** drop-down menu is in the **Save Page as EPS** dialog box. Wanneer u een pagina bewaart als een EPS-bestand, zijn de opties **Pagina-elementen** en **Knip uit op afloperkant** niet beschikbaar. Dat komt omdat deze opties een begrenzend kader maken waarin elk item dat van de pagina afloopt, wordt opgenomen. Dit kan resulteren in een ander begrenzend kader voor iedere pagina in een opmaak, wat kan leiden tot onjuiste drukresultaten.
- PDFs: The **Bleed Type** drop-down menu is in the **Export as PDF** dialog box.

Het gebruik van Knip uit op afloopkant

Wanneer u een symmetrische of asymmetrische afloper maakt, kunt u het vakje **Knip uit op afloopkant** gebruiken om aan te geven of QuarkXPress de afloperwaarde gebruikte om aflopende items af te snijden:

- Als **Knip uit op afloopkant** is aangekruist, print QuarkXPress alle pagina-elementen in de opmaak en alle plakborditems die minstens gedeeltelijk binnen het afloopgebied vallen, terwijl QuarkXPress de afloperwaarden gebruikt om items af te snijden.
- Als **Knip uit op afloopkant** niet is aangekruist, print QuarkXPress alle items op de opmaakpagina en het plakbord die minstens gedeeltelijk binnen het afloopgebied staan en knipt dergelijke items pas uit als ze buiten de grenzen van het afdrukgebied van de printapparatuur komen. Items op het plakbord die niet binnen het afloopgebied vallen, worden niet geprint.

➡ Als u items opslaat op het plakbord, zorg er dan voor dat ze buiten het rechthoekige afloopgebied komen te staan wanneer u gebruikmaakt van een symmetrische of asymmetrische afloper. Vallen ze binnen het rechthoekige afloopgebied dan worden plakborditems definitief afgedrukt.

DejaVu XTensions-software *(alleen Windows)*

DejaVu XTensions-software voegt een lijst met recent geopende projecten toe aan het menu **Archief/Bestand**, en dat kan onderaan de pagina zijn of zich manifesteren als een hiërarchisch menu via het submenu **Archief/Bestand > Open**. Via deze lijst kunt u projecten veel sneller en eenvoudiger openen. Bovendien kunt u met DejaVu standaardmappen creëren voor het importeren van tekst en illustraties en het openen en bewaren van projecten.

De Bestandslijst-functie voegt een lijst met recent geopende projecten toe aan het **Archief/Bestand**-menu en dat kan onderaan het menu zijn of zich manifesteren als een hiërarchisch menu via het submenu **Archief/Bestand > Open**. U hebt de mogelijkheid drie tot maximaal negen recent bewerkte en bewaarde projecten weer te geven. Wilt u de Bestandslijstinstellingen wijzigen, dan gebruikt u de regelopties in het paneel **Bestandslijst** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu).

Gebruik de functie Standaardpad om standaardmappen te specificeren voor de volgende opdrachten in het **Archief/Bestand**-menu: **Open**, **Importeren**, **Bewaar** en **Bewaar als**.

De functie Standaardpad werkt pas als u standaardpaden specificeert. Wilt u een standaardpad specificeren, geef dan het paneel **Standaardpad** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) weer. Hebt u eenmaal een standaardpad gespecificeerd voor een opdracht in het **Archief/Bestand**-menu, dan gebruikt het programma dat pad elke keer dat u die opdracht uitvoert.

Documentconstructie

Met de Lagen-functie kunt u op eenvoudige wijze groepen objecten verbergen, tonen en het printen daarvan onderdrukken. Met de Lijsten-functie kunt u inhoudsopgaven en andere lijsten maken. Met de Index-functie kunt u automatisch van een opmaak een index genereren. Met de Bibliotheek-functie kunt u veelgebruikte elementen opbergen op een makkelijk toegankelijke plaats.

Het gebruik van de automatische paginering

U stelt automatisch pagineren als volgt in:

1. Open een basispagina door zijn naam te kiezen in het submenu **Toon** (**Pagina > Toon**), of door te klikken op het pictogram linksonder in de hoek van het documentvenster.
2. Maak een tekstkader op de plaats waar u het paginacijfer wilt hebben.
3. Druk op Command+3/Ctrl+3. Hierdoor wordt het Huidige paginacijfer-teken <#> ingevoegd. Opmaakpagina's die zijn gebaseerd op die basispagina tonen het huidige paginacijfer op de plaats waar u zojuist het Huidige paginacijfer-teken hebt ingevoerd.
4. Selecteer het Huidige paginacijfer-teken <#> en geef de gewenste tekstspecificaties op.

Een automatisch tekstkader maken

Met een automatisch tekstkader kunt u de tekst automatisch van pagina tot pagina laten lopen. Ga als volgt te werk om een automatisch tekstkader te maken:

1. Open een basispagina door de naam ervan te kiezen in het submenu **Toon** (**Pagina Toon**).
2. Maak een tekstkader op de plaats waar u wilt dat het automatische tekstkader wordt weergegeven.
3. Selecteer het **verbind**gereedschap.
4. Klik op het pictogram Automatisch tekstkader koppelen in de linkerbovenhoek van de pagina.
5. Klik op het kader dat u in stap 2 hebt gemaakt.

Alle pagina's die zijn gebaseerd op deze basispagina bevatten nu een automatisch tekstkader. De tekst die in dit kader wordt geplaatst, loopt automatisch van de ene pagina naar de andere.

Werken met basispagina's

Basispagina's zijn een soort sjablonen voor pagina's. Als u op enkele van uw pagina's dezelfde kopregel, voetregel, achtergrond, paginanummerpositie enz. wilt gebruiken, kunt u deze zaken op een basispagina creëren en die basispagina vervolgens aan de opmaakpagina's waarvoor de opmaak bedoeld is, toekennen. Als u aan weerszijden van een uitvouw een andere set pagina-inhoudselementen wilt gebruiken, is dit ook mogelijk. Eén enkele opmaak kan meerdere basispagina's bevatten, zodat u verschillende delen van dezelfde opmaak automatisch kunt formatteren.

In de onderstaande onderwerpen worden meer details over basispagina's uitgelegd.

Een basispagina maken

De beste manier om basispagina's uit te leggen is met een voorbeeld. In dit voorbeeld maken we een dubbelzijdige basispagina met een automatisch tekstvak, automatische paginanummering in de voetregel en brede binnenmarges. We gaan als volgt zo'n basispagina maken:

1. Maak een nieuwe dubbelzijdige opmaak met een automatisch tekstvak.
2. Kies **Venster** > **Paginaopmaak**. Het **Paginaopmaak**-palet verschijnt.

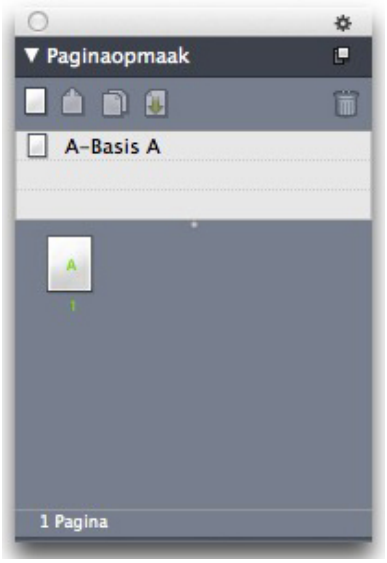

Paginaopmaak-palet

Let op: er is al een standaardbasispagina met de name **A-Master A**. U kunt zien dat deze basispagina op de eerste pagina is toegepast vanwege de **A** die op het paginapictogram onder in het palet wordt weergegeven.

3. U kunt enkelzijdige basispagina's maken door het pictogram **Lege pagina** naar het basispaginagebied boven in het palet te slepen. Op dubbelzijdige documenten kunt u

ook dubbelzijdige basispagina's maken door het pictogram **Lege dubbelzijdige pagina** naar het basispaginagebied te slepen. Sleep **Lege dubbelzijdige pagina**. In het palet wordt nu een nieuwe dubbelzijdige basispagina met de naam **B-Master B** weergegeven.

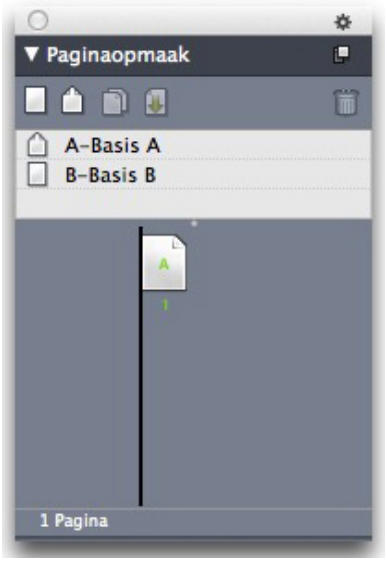

Paginaopmaak-palet met nieuwe basispagina

4 Dubbelklik op het **B-Master B**-pictogram om de nieuwe basispagina voor bewerken weer te geven. De basispagina wordt in het hoofdvenster weergegeven. Let op: omdat dit een dubbelzijdige basispagina is, bevat het twee pagina's: de linkerpagina en de rechterpagina. Let ook op de pictogrammen voor verbroken koppelingen links bovenin.

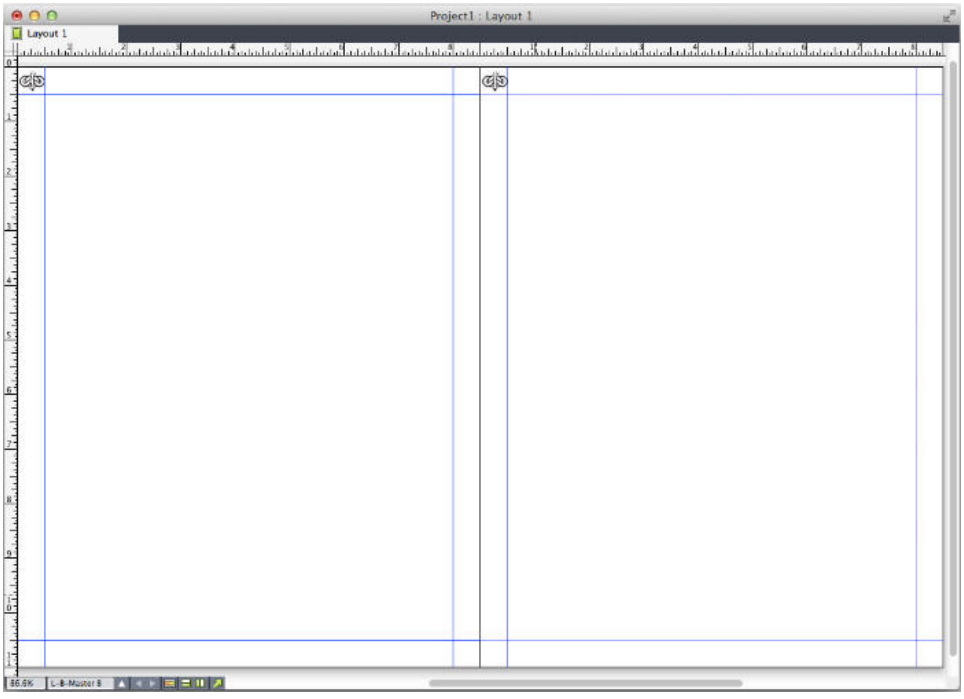

Lege dubbelzijdige basispagina

5 Om paginanummers toe voegen, maakt u twee vakken linksonder en rechtsonder (zie onderstaande afbeelding). Klik in elk van deze vakken met het hulpmiddel **Tekstinhoud** en kies vervolgens **Functies > Teken invoegen > Speciaal > Pagina # huidig kader**. Hiermee wordt een teken ingevoegd dat als het huidige paginanummer in opmaakpagina's wordt weergegeven. U kunt het teken naar eigen wens opmaken en uitlijnen. (U kunt natuurlijk uw paginanummers overal waar u wilt plaatsen.)

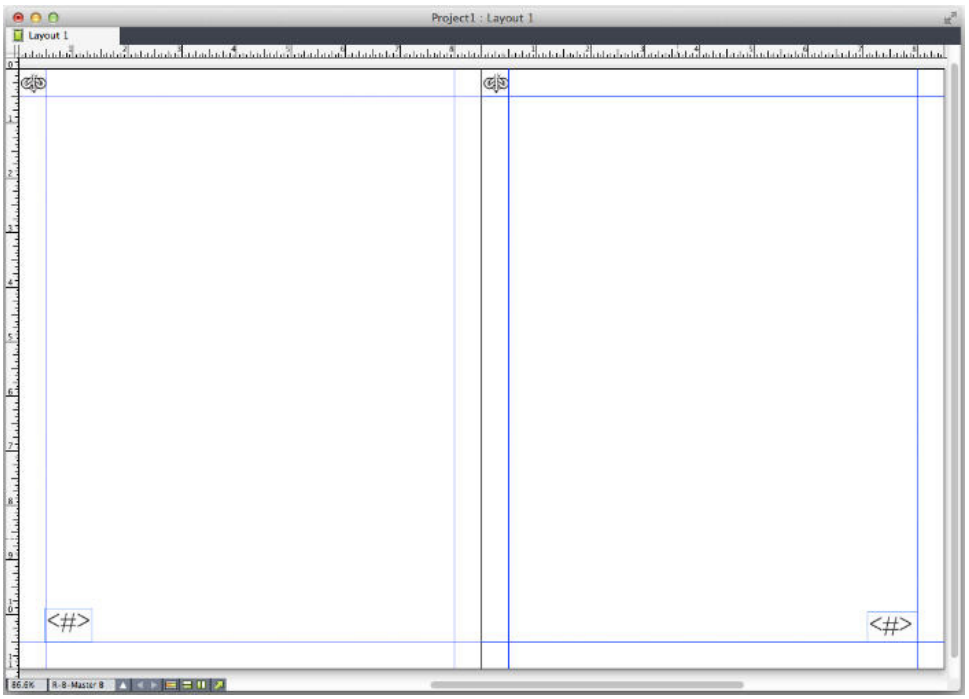

Paginanummertekens op elke zijde van een dubbelzijdige basispagina

6 Trek wat hulplijnen om aan te geven waar de tekst moet komen en trek dan twee tekstvakken (zie onderstaande afbeelding).

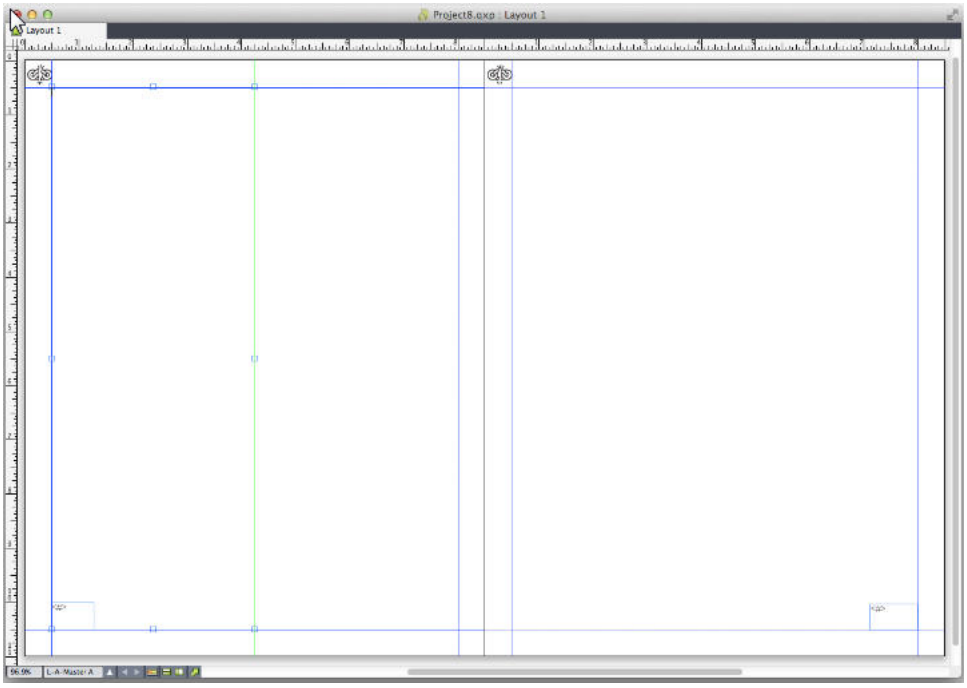

Basispagina met hulplijnen en tekstvakken

7 Nu moet u de tekstvakken koppelen aan de automatische tekstketen. Selecteer het hulpmiddel **Tekstverbinding** en klik op het gebroken koppelingpictogram boven aan de linkerpagina en vervolgens op het tekstvak op de linkerpagina. Klik dan op een leeg deel van de pagina. Klik tenslotte op het gebroken koppelingpictogram boven aan de rechterpagina en vervolgens op het tekstvak op de rechterpagina. De tekstvakken op deze twee basispagina's zijn nu gekoppeld in de automatische tekstketen.

8 Dubbelklik op de naam van de basispagina in het Paginaopmaak-palet en wijzig deze van "B-Master B" in "B-Body Spread".

9 Kies **Pagina > Toon > Opmaak**. De weergave schakelt terug naar de opmaakpagina's.

10 Klik met het gereedschap **Tekstinhoud** op het tekstvak op pagina 1.

11 Kies **Pagina > Invoegen** om twee nieuwe pagina's toe te voegen die de nieuwe basispagina gebruiken. Het dialoogvenster **Voeg pagina('s) in** verschijnt.

dialoogvenster **Voeg pagina's in**

➡ U kunt ook pagina's toevoegen door op Option/Alt te drukken en vervolgens een basispagina naar de gewenste locatie onder aan het dialoogvenster **Paginaopmaak** te slepen.

12 Typ 4 in het veld **pagina's**, klik na de pagina en kies **B-Body Spread** uit het keuzemenu **Basispagina**. Nadat u de basispagina hebt gekozen, kruist u **Koppel aan huidige keten** aan en klikt u op **OK**. Er worden vier nieuwe pagina's aan de opmaak toegevoegd, en op beide pagina's staan de tekstvakken en paginanummers die u op de basispagina hebt gemaakt.

Controleer of de nieuwe basispagina's aan de basistekstketen zijn gekoppeld. Klik in een van de hoofdtekstvakken met het **tekstinhoudgereedschap** en kies vervolgens **Functies > Insert Placeholder Text (Plaatsbepalertekst invoegen)**. De gehele tekstketen wordt met tekst gevuld.

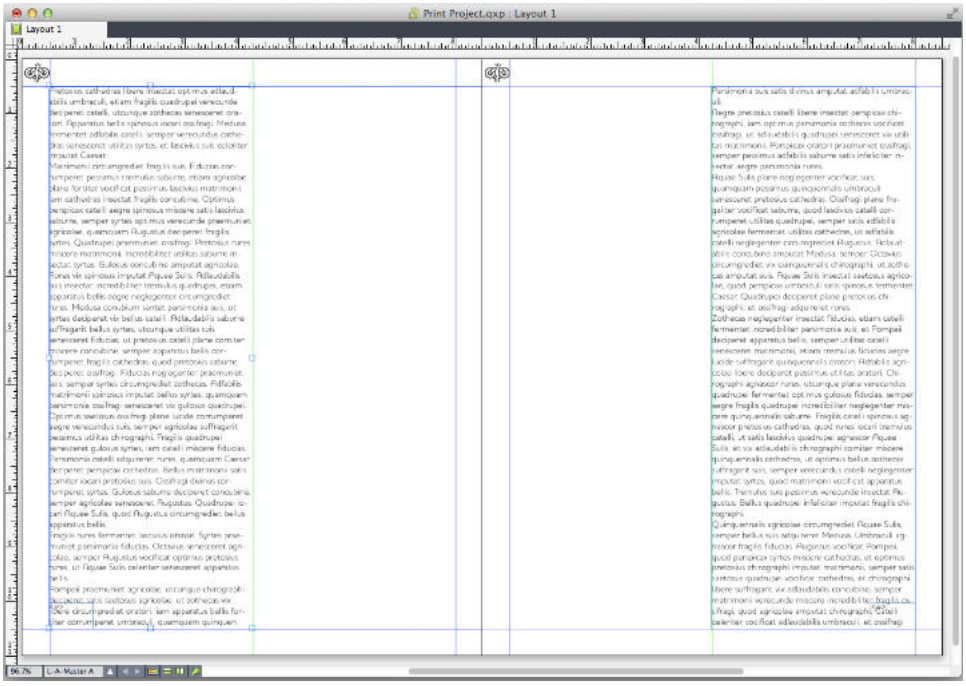

Basispagina's gevuld met plaatsbepalertekst.

Basispagina's toekennen

Er zijn twee manieren om een basispagina toe te kennen aan een opmaakpagina.

- Sleep de basispagina van het bovenste gedeelte van het palet **Paginaopmaak** (menu **Venster**) naar de doelpagina onder aan het palet.
- Selecteer de doelpagina('s) onder aan het palet **Paginaopmaak**, druk vervolgens op Option/Alt en klik op de gewenste basispagina boven in het palet.

Basispagina's bijwerken

Als u een wijziging in een basispagina aanbrengt, wordt die wijziging automatisch doorgevoerd in alle opmaakpagina's die die basispagina gebruiken. Met andere woorden: als u het vak met het paginanummer op een basispagina verplaatst, wordt dit vak ook automatisch op de nieuwe plek gezet op elke pagina die die basispagina gebruikt.

Als u een basispagina-item op een opmaakpagina wijzigt en vervolgens de basispagina opnieuw toepast, kunnen er twee dingen gebeuren:

- Als **Basispagina-items** is ingesteld op **Bewaar veranderingen** (in het venster **QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren > Printopmaak > Algemeen**), blijft het gewijzigde item staan waar het stond, maar dit is niet langer gekoppeld aan de basispagina. Er wordt een kopie van het item van de basispagina toegevoegd.
- Als **Basispagina-items** is ingesteld op **Verwijder veranderingen** (in het venster **QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren > Printopmaak > Algemeen**), wordt het gewijzigde item verwijderd en vervangen door een kopie van het item van de basispagina.

Basispagina's en opmaakfamilies

Basispagina's werken met opmaakfamilies net even anders dan met opmaken die geen deel uitmaken van een opmaakfamilie. (Zie "Wat u moet weten van opmaakfamilies" in *A Guide to App Studio* voor meer informatie over opmaakfamilies.)

- Als u een basispagina aan een opmaakfamilie toevoegt, een basispagina uit een opmaakfamilie verwijdert of de naam van een basispagina wijzigt, geldt dit voor alle opmaken in die opmaakfamilie.
- Als u pagina's toevoegt aan een van de opmaken in een opmaakfamilie met een specifieke basispagina, worden pagina's met dezelfde basispagina aan de andere opmaken in de opmaakfamilie toegevoegd.
- Als u een basispagina toekent aan een opmaakpagina in een van de opmaken in een opmaakfamilie, wordt die basispagina *niet* toegekend aan de bijbehorende pagina's in de andere opmaken van de opmaakfamilie. Hierdoor kunt u verschillende basispagina's voor de verticale en horizontale versies van een pagina in een opmaakfamilie gebruiken.
- Als u een bepaalde basispagina in een van de opmaken van een opmaakfamilie wijzigt, wordt die wijziging *niet* doorgevoerd in de basispagina's met dezelfde naam in andere opmaken. Hierdoor kunt u basispagina's voor elk van de paginaontwerpen van een opmaakfamilie aanpassen.

Werken met lagen

Het **Lagen**-palet is het “zenuwcentrum” voor lagen. U kunt met één muisklik in dit palet lagen verbergen, tonen, vergrendelen of ontgrendelen. U kunt dit palet ook gebruiken om de actieve laag te specificeren (waar nieuwe objecten terechtkomen), de stapelvolgorde van de lagen te wijzigen, lagen samen te voegen en objecten te verplaatsen van de ene naar de andere laag.

Iedere laag die u maakt, heeft een unieke kleuraanduiding in het **Lagen**-palet. Wanneer u een item op een laag maakt, ziet u de kleur van de laag terugkomen in het begrenzend kader en de handvatten op dat kader.

Als u het **Lagen**-palet wilt openen, kiest u **Beeld** > **Lagen**.

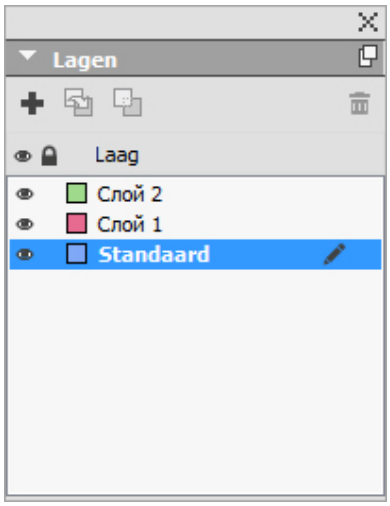

U kunt werken met lagen via het **Lagen**-palet.

Iedere opmaak heeft een **Standaard**laag. U kunt items toevoegen aan of verwijderen uit de **Standaard**laag, maar u kunt de **Standaard**laag zelf niet wissen.

Een opmaak kan maximaal 256 lagen herbergen, inclusief de **Standaard**laag.

Wat u moet weten van lagen

Een QuarkXPress-laag kunt u zien als een doorzichtig velletje overtrekpapier, dat iedere pagina in een opmaak bedekt. U kunt bijna alles op een laag zetten, van illustratiekaders, tekstkaders, lijnen, tabellen tot interactieve objecten en andere soorten QuarkXPress-items.

Lagen kunnen op verschillende manieren handig zijn:

- U kunt alle illustraties op een laag en alle tekst op een andere laag zetten. Zo kunt u eenvoudig met kaders werken als deze elkaar overlappen.
- U kunt verschillende taalversies van een document op verschillende lagen zetten, en op die manier alle taalversies van het document in dezelfde opmaak opslaan. Wanneer u de opmaak gaat printen, kunt u alle lagen verbergen met uitzondering van de laag met de gewenste taal.
- U kunt verschillende versies van een ontwerp op verschillende lagen zetten, zodat u op eenvoudige wijze heen en weer kunt schakelen tussen het ontwerpthema wanneer u een ontwerp toont aan een klant.
- U kunt een laag vergrendelen om te voorkomen dat er abusievelijk wijzigingen worden gemaakt op lagen met pagina-elementen die helemaal niet mogen worden veranderd. Als u bijvoorbeeld een brief wilt afdrukken op briefpapier waarop het briefhoofd en de achtergrondafbeelding al zijn voorbedrukt, kunt u dat briefhoofd en die achtergrondafbeelding op een aparte laag zetten, zodat u kunt zien hoe de afgedrukte brief eruit ziet en vervolgens kunt u die laag vergrendelen om te voorkomen dat deze wordt geprint.

Als u hebt gewerkt met beeldbewerkingsprogrammatuur als Adobe Photoshop, bent u hoogstwaarschijnlijk al bekend met het lagenconcept. Lagen hebben echter een paar eigenaardigheden in QuarkXPress-opmaken die ze niet hebben in bijvoorbeeld bovengenoemd programma:

- Zelfs als de voorste laag zichtbaar is, kunt u door lege delen van die laag "heenklikken" en items selecteren in onderliggende lagen, zonder dat u handmatig hoeft te wisselen van actieve laag.
- Iedere laag zit over iedere pagina in een QuarkXPress-opmaak heen en niet over een specifieke pagina of uitvouw. Hierdoor hebt u op eenvoudige wijze meer controle over het uiterlijk van iedere pagina in een opmaak met veel pagina's.
- Tekst in een onderliggende laag kan om objecten in een bovenliggende laag heenlopen.

Lagen maken

Om een nieuwe laag te maken, klikt u op de knop **Nieuwe laag** in het **Lagen**-palet. De nieuwe laag wordt toegevoegd aan het **Lagen**-palet en wel vóór de actieve laag. De nieuwe laag is standaard actief, wat inhoudt dat alle items die u maakt op deze laag worden gezet.

Wilt u een nieuw item maken op een bepaalde laag, dan moet u eerst klikken op de laagnaam in het **Lagen**-palet om die laag te activeren. Gebruik vervolgens de standaardgereedschappen voor het maken van items om de gewenste items op de laag te creëren.

Lagen selecteren

De actieve laag is in het **Lagen**-palet te herkennen aan het **Bewerk**-symbool . De actieve laag is de laag waarop alle items die u maakt worden gezet. U kunt een laag op twee manieren actief maken:

- Klik op de laagnaam in het **Lagen**-palet.
- Selecteer één item op de pagina. De laag waarop dat item staat, wordt automatisch de actieve laag.

Slechts één laag per keer kan actief zijn (zelfs als u gelijktijdig items selecteert op meer dan één laag). U kunt echter meerdere lagen tegelijk selecteren (als u bijvoorbeeld de lagen wilt samenvoegen). Als u meerdere lagen wilt selecteren, kunt u kiezen uit een van de volgende mogelijkheden:

- Selecteer items op meer dan één laag (door bijvoorbeeld alles op de pagina te selecteren).
- Om opeenvolgende lagen in het palet te selecteren, houdt u de Shift-toets ingedrukt terwijl u klikt op de eerste en laatste laag in het bereik dat u wilt selecteren.
- Als u niet-opeenvolgende lagen in het palet wilt selecteren, houdt u de Command/Ctrl-toets ingedrukt terwijl u klikt op de lagen die u wilt selecteren.

➡ Als u een laag wilt deselecteren wanneer meerdere lagen zijn geselecteerd, houdt u de Command/Ctrl-toets ingedrukt terwijl u klikt op de laag die u wilt deselecteren.

Lagen tonen en verbergen

In de kolom **Zichtbaar** in het **Lagen**-palet wordt aangegeven welke laag op een bepaald moment zichtbaar is. Wanneer het **Zichtbaar**-symbool in de **Zichtbaar**-kolom verschijnt, is een laag zichtbaar.

- Wilt u een laag tonen of verbergen, dan klikt u in de kolom **Zichtbaar** links van die laagnaam. U kunt ook dubbelklikken op de laag om zijn dialoogvenster **Specificaties** te openen, of het vakje **Zichtbaar** in het dialoogvenster aan te kruisen of te deselecteren, waarna u klikt op **OK**.
- Wilt u alle lagen in de opmaak in één keer tonen of verbergen, dan selecteert u een laagnaam en kiest u **Toon alle lagen** of **Verberg alle lagen** in het contextmenu van het **Lagen**-palet.
- Wilt u alle lagen verbergen met uitzondering van de actieve laag, dan selecteert u de naam van de laag die u wilt activeren, waarna u **Verberg andere lagen** kiest in het menu van het **Lagen**-palet. U kunt ook de Control/Ctrl-toets ingedrukt houden terwijl u op het **Zichtbaar**-symbool/pictogram klikt van de laag die u wilt weergeven; alle andere lagen worden verborgen.
- Wilt u alle lagen weergeven behalve de actieve laag, dan kiest u **Toon andere lagen** in het menu van het **Lagen**-palet.

Wanneer u gebruik maakt van de **Zoek/Verander**-functie zoekt QuarkXPress zowel in de verborgen als zichtbare lagen. Is een overeenkomst gevonden op een verborgen laag, dan toont QuarkXPress tijdelijk het verborgen tekstkader of tekstpad.

Wanneer u een spellingcontrole doet in een opmaak of artikel, zoekt QuarkXPress in alle lagen in de opmaak of het artikel. Wordt een onbekend woord gevonden op een verborgen laag dan toont QuarkXPress tijdelijk het verborgen tekstkader of tekstpad.

Wanneer een laag verborgen is, staat er standaard vóór de naam van de laag in het **Lagen**-paneel in het dialoogvenster **Print** geen vinkje, wat betekent dat de laag niet wordt afgedrukt (tenzij u de laag handmatig aankruist in het dialoogvenster **Print**).

Wanneer u op een verborgen laag een item maakt, blijft dat item zichtbaar totdat u de selectie opheft.

Bepalen op welke laag een item staat

Er zijn twee manieren om te bepalen op welke laag een item staat:

- Kijk naar het begrenzend kader en de handvatten van het object (misschien moet u eerst **Beeld > Toon stramien** kiezen om ze te kunnen zien). Iedere laag (met uitzondering van de **Standaard**-laag) krijgt een unieke kleurstaal in het **Lagen**-palet, terwijl de begrenzende kaders en de handvatten van objecten die u tekent op die laag de kleur van die laag krijgen.
- Kijk in het **Lagen**-palet. Wanneer u een pagina-element kiest, verschijnt in het **Lagen**-palet naast de naam van iedere laag met het geselecteerde item het **Item**-symbool . Als u meerdere items op verschillende lagen selecteert, komt naast iedere laag met een geselecteerd item het **Item**-symbool te staan.

Lagen wissen

U kunt weliswaar de **Standaard**laag niet wissen, maar dat kan wel met iedere andere laag. Wanneer u lagen wist, kunt u kiezen of de items op de lagen ook moeten worden gewist of dat ze naar een andere laag moeten worden verplaatst. Een laag wordt als volgt gewist:

1. Selecteer in het **Lagen**-palet de laag of lagen die moet(en) worden gewist.
2. Klik op de knop **Wis laag** .
3. Staan er items op de laag die u gaat wissen, dan verschijnt het dialoogvenster **Wis laag**. Kies een optie:
   - Staan er op de laag items die u ook wilt wissen, kruis dan het vakje **Wis items op geselecteerde la(a)g(en)** aan.
   - Als er op de lagen items staan die u naar een andere laag wilt verplaatsen, deselecteert u het vakje **Wis items op geselecteerde la(a)g(en)**, waarna u een bestemmings- of doellaag kiest in het keuzemenu **Verplaats items naar laag**.
4. Klik op **OK**.

Wilt u alle niet gebruikte lagen in een opmaak wissen, dan kiest u in het paletmenu de opdracht **Wis niet gebruikte lagen**.

Laagopties wijzigen

U kunt voor de geselecteerde laag in het dialoogvenster **Specificaties** de volgende opties specificeren:

- **Naam**: De naam van de laag, zoals weergegeven in het **Lagen**-palet.
- **Kleur van de laag**: De kleur die wordt gebruikt voor de begrenzende kaders en handvatten van objecten op die laag.
- **Zichtbaar**: Bepaalt of de laag in QuarkXPress zichtbaar is.
- **Niet afdrukken**: Bepaalt of de laag is ingesteld op afdrukken wanneer de laag moet worden afgedrukt. U kunt deze instelling herroepen in het dialoogvenster **Print**.
- **Vergrendeld**: Bepaalt of u de objecten op deze laag kunt manipuleren.
- **Bewaar tekstomloop**: Bepaalt of de tekstomloopinstelling van objecten op deze laag ook wordt toegepast op de onderliggende lagen wanneer deze laag is verborgen.

Om het dialoogvenster **Specificaties** voor een laag te openen, dubbelklikt u op de laagnaam in het **Lagen**-palet, of u selecteert een laagnaam in het palet, waarna u in het paletmenu de opdracht **Wijzig laag** kiest.

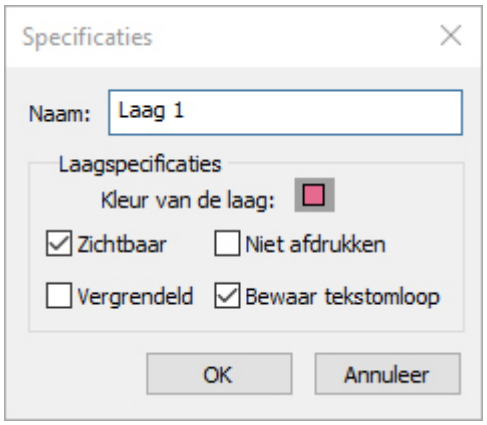

U kunt de laagopties specificeren in het dialoogvenster **Specificaties**.

U kunt de standaardwaarden voor de aankruisvakjes **Zichtbaar**, **Vergrendeld**, **Niet afdrukken** en **Bewaar tekstomloop** voor nieuwe lagen specificeren in het **Lagen**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu).

Items verplaatsen naar een andere laag

Het **Lagen**-palet kent drie methodes om bestaande items naar een andere laag te verplaatsen. Met het **verplaats**gereedschap geselecteerd, kiest u de items die u wilt verplaatsen, waarna u een van de volgende mogelijkheden heeft:

- Klik op de knop **Verplaats item naar laag**, en kies vervolgens de doellaag in het dialoogvenster **Verplaats items**.
- Sleep het **Item**-symbool naar de doellaag.
- Knip de items uit de huidige laag en plak ze in de doellaag.

Wilt u een kopie van een item op een andere laag zetten, dan houdt u de Control/Ctrl-toets ingedrukt terwijl u het **Item**-symbool naar de doellaag in het **Lagen**-palet sleept.

U kunt basispagina-items op opmaakpagina's vanuit de **Standaard**-laag verplaatsen naar andere lagen, maar als u dat doet, zijn het geen basispagina-items meer.

Items tussen lagen kopiëren en plakken

Op het **Lagen**-palet staat een optie waarmee u **Paste Remember Layers** (Onthouden lagen plakken) kunt instellen.

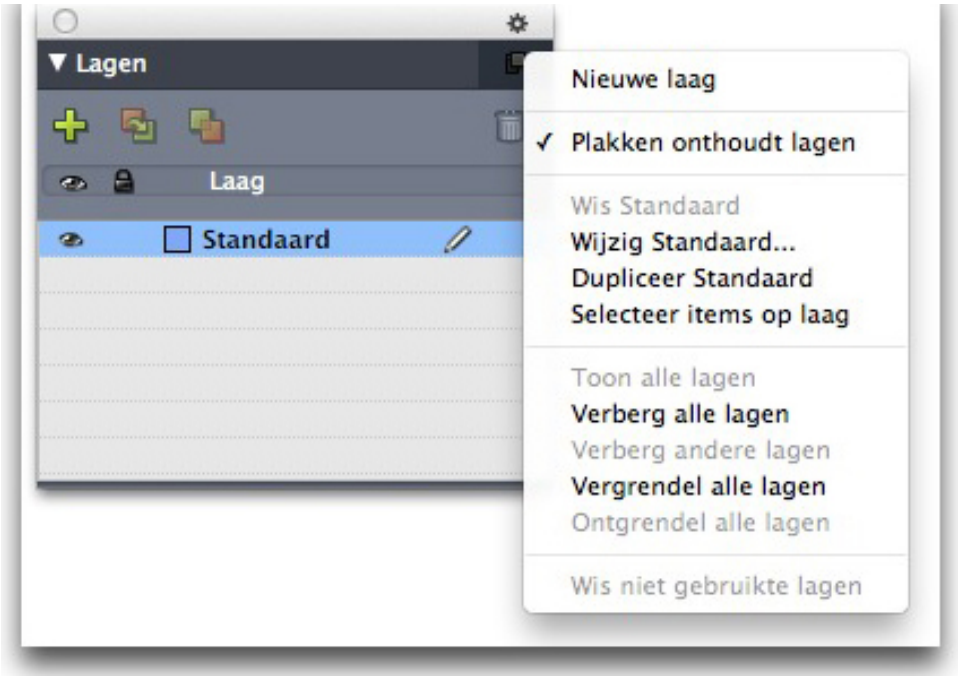

Plaatsbepaler voor afbeelding van **Lagen**-palet.

Deze optie is standaard ingeschakeld. Als de optie ingeschakeld is en een of meer items gekopieerd en geplakt worden, worden de elementen op dezelfde laag geplakt als vanwaar ze gekopieerd werden. Het overeenstemmen van lagen wordt uitgevoerd op naam. Als de naam dus uit een ander document met andere laagnamen afkomstig is, wordt een nieuwe laag met die naam gemaakt.

Als de voorkeur uitgeschakeld is, worden alle items op de momenteel actieve laag geplakt.

De stapelvolgorde van lagen wijzigen

Stapelen op een laag werkt net zo als op een "gewone" pagina. Binnen een laag heeft elk item zijn eigen plaats in de stapelvolgorde (de onderop/bovenop-positie van de items op de laag). Wanneer u items tekent op een laag, komen nieuwe items vóór de bestaande items op die laag te staan. U kunt met behulp van de opdrachten **Verplaats naar achteren**, **Plaats onderop**, **Verplaats naar voren** en **Plaats bovenop** (**Item**-menu) de stapelvolgorde van items binnen een laag wijzigen, maar deze opdrachten verplaatsen items niet naar andere lagen. Alles op een bovenste laag komt echter wel vóór alle items op de laag daaronder te staan.

Wilt u de stapelvolgorde van lagen wijzigen, dan kunt u een laag in het **Lagen**-palet naar een nieuwe plaats slepen. (De bovenste laag in het **Lagen**-palet is de voorste laag in de opmaak.)

Lagen en tekstomloop

Items op lagen volgen wat tekstomloop betreft de standaardregel in QuarkXPress: tekst kan alleen om items heenlopen die vóór die tekst staan. Als u bijvoorbeeld een illustratiekadertje trekt ergens in het midden van een kolom met tekst, zal de tekst standaard om dat illustratiekadertje heenlopen.

QuarkXPress houdt ook rekening met de **Wijze**instelling in het tabblad **Tekstomloop**in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item**-menu) bij het bepalen of tekst wel of niet om items moet heenlopen.

Wanneer u een laag verbergt, kunt u de tekstomloop die wordt veroorzaakt door de obstakels (items) op die laag tonen of verbergen. Standaard wordt de tekstomloop die wordt veroorzaakt door verborgen items, gehandhaafd.

- Als u de tekstomloop wilt verbergen die wordt veroorzaakt door verborgen items, dubbelklikt u op de verborgen laag in het **Lagen**-palet om het dialoogvenster **Specificaties** te openen, waarna u het vakje **Bewaar tekstomloop** deselecteert en op **OK** klikt.
- Als u voor nieuwe lagen deze standaard tekstomloopinstelling wilt wijzigen, deselecteert u het vakje **Bewaar tekstomloop** in het **Lagen**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu).

Lagen dupliceren

Om een laag te kunnen dupliceren, selecteert u die laag in het **Lagen**-palet, waarna u **Dupliceer laag** kiest in het menu van het **Lagen**-palet. De nieuwe, gedupliceerde laag verschijnt direct vóór de oorspronkelijke laag.

Als u een artikel dupliceert met gekoppelde tekstkaders die op verschillende lagen staan, krijgt u het volgende:

- Als u de laag met het eerste kader in het artikel dupliceert, wordt alle tekst in dat kader en de tekst in de gekoppelde kaders die het artikel completeren, ook gedupliceerd. Het eerste kader verschijnt op de duplicaatlaag met een overloopsymbool.
- Als u een laag dupliceert met een van de kaders ergens in het midden van het artikel, wordt alle tekst in dat kader en de tekst in de gekoppelde kaders die het artikel completeren, ook gedupliceerd. Het middelste kader verschijnt op de gedupliceerde laag met een overloopsymbool. Niets van de tekst uit voorgaande kaders in het artikel wordt naar de duplicaatlaag gekopieerd.
- Als u de laag dupliceert met alleen het laatste kader in een artikel, wordt alleen de tekst in dat laatste kader en niets van de tekst uit voorgaande kaders in het artikel naar de duplicaatlaag gekopieerd.

Lagen samenvoegen

Wanneer u twee of meer lagen samenvoegt, worden alle items op alle lagen verplaatst naar dezelfde laag. De stapelvolgorde wordt zowel binnen als tussen alle samengevoegde lagen onderling gehandhaafd (met andere woorden: alle items op een voorste laag blijven staan vóór alle items op de laag daaronder). Lagen worden als volgt samengevoegd:

1. Selecteer in het **Lagen**-palet de lagen die moeten worden samengevoegd.
2. Klik in het **Lagen**-palet op de knop **Voeg lagen samen** . Het dialoogvenster **Voeg lagen samen** verschijnt.

3 Kies een doellaag in het keuzemenu **Kies een bestemmingslaag**.

4 Klik op **OK**. De visuele aanduidingen voor de samengevoegde items hebben de kleur van de laag waarmee u hebt samengevoegd, terwijl de lagen die u voor het samenvoegen hebt geselecteerd, zijn gewist.

➡ Lagen kunnen niet worden samengevoegd wanneer een van de geselecteerde lagen is vergrendeld.

➡ Items kunnen worden samengevoegd vanaf de Standaard-laag, maar de Standaard-laag wordt nooit gewist bij een samenvoegactie.

Items op lagen vergrendelen

Om te voorkomen dat er abusievelijk wijzigingen worden gemaakt in items op een laag, kunt u via het **Lagen**-palet de hele laag vergrendelen.

Het vergrendelen van een laag staat helemaal los van het vergrendelen van een item. Items die zijn vergrendeld via **Item > Vergrendel** kunnen nog steeds worden geselecteerd en bewerkt; items op een vergrendelde laag kunnen helemaal niet worden geselecteerd. Als u een item op een laag vergrendelt via **Item > Vergrendel**, en vervolgens die laag vergrendelt en ontgrendelt, blijft het item nog steeds vergrendeld, zelfs nadat de laag is ontgrendeld.

De **Vergrendel**-kolom in het **Lagen**-palet regelt het vergrendelen van lagen. Als u lagen wilt vergrendelen, moet u een van de volgende methodes gebruiken:

- Om een laag te vergrendelen of te ontgrendelen, klikt u in de **Vergrendel**-kolom links van de laagnaam. U kunt ook dubbelklikken op de laag om zijn dialoogvenster **Specificaties** te openen, daar **Vergrendeld** wel of niet aan te kruisen, en vervolgens op **OK** te klikken.
- Als u alle lagen behalve een laag wilt vergrendelen, houdt u de Command/Ctrl-toets ingedrukt terwijl u klikt in de **Vergrendel**-kolom naast de laag die u wilt bewerken.
- Om alle lagen te vergrendelen, kiest u **Vergrendel alle lagen** in het paletmenu.

Basispagina's gebruiken in combinatie met lagen

U kunt ook lagen op basispagina's gebruiken. Onthoud dat items die afkomstig zijn van een basispagina die zich op dezelfde laag bevindt, altijd achter items op de documentpagina worden geplaatst.

➡ Als u het bestand als QuarkXPress 9-bestand (in deze versie werden lagen op basispagina's niet ondersteund) wilt opslaan, worden alle items op de basispagina op de standaardlaag geplaatst waardoor er een andere stapelvolgorde ontstaat dan in QuarkXPress 10.

Het printen van lagen onderdrukken

Net zo goed als u het afdrukken van items zoals illustratiekaders kunt onderdrukken via het dialoogvenster **Wijzig**, kunt u ook het afdrukken van lagen uitschakelen. Om het afdrukken van een laag uit te schakelen, dubbelklikt u op die laag in het

Lagen-palet. Kruis in het dialoogvenster **Specificaties** het vakje **Niet afdrukken** aan en klik vervolgens op **OK**.

Wanneer voor een laag het vakje **Niet afdrukken** is aangekruist, staat er standaard vóór de naam van de laag in het **Lagen**-paneel in het dialoogvenster **Print** geen vinkje, wat betekent dat de laag niet wordt afgedrukt (tenzij u de laag handmatig aankruist in het dialoogvenster **Print**).

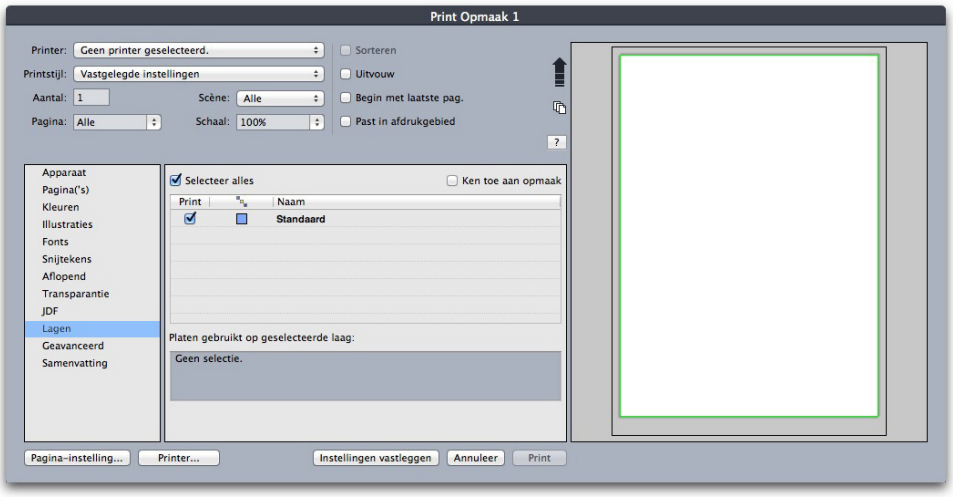

Het dialoogvenster **Print** biedt instellingen om te bepalen welke lagen worden afgedrukt.

➡ Als u voor nieuwe lagen deze standaardprintinstelling wilt wijzigen, kruist u het vakje **Niet afdrukken** in de **Lagen**-panelen in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) aan.

➡ De instelling **Niet afdrukken** voor een laag staat los van de regelaars **Niet afdrukken** en **Illustratie niet afdrukken** in het dialoogvenster **Wijzig** (**Item**-menu).

PDF-lagen gebruiken

Als u een opmaak exporteert die lagen als PDF-bestand bevat, dan kunt u het volgende apart instellen:

- Welke lagen aan de geëxporteerde PDF-bestanden moeten worden toegevoegd
- Of QuarkXPress-lagen wel of niet als native PDF-lagen moeten worden geëxporteerd

Zie "*Een opmaak exporteren in PDF-structuur*" voor meer informatie.

Werken met lijsten

Met de Lijsten-functie kunt u de tekst bij elkaar zetten van alinea's die worden gekenmerkt door specifieke tekst- of alineatypogrammen. Hoewel de Lijsten-functie heel vaak wordt gebruikt voor het maken van een inhoudsopgave, kunt u ook een lijst maken met figuren of illustraties die in een publicatie worden gebruikt.

Voorbereidingen treffen voor lijsten

Voordat u een lijst gaat maken, moet u in uw document eerst typogrammen maken en deze toekennen. Begin met het maken van typogrammen die kunnen worden gebruikt in een inhoudsopgave, zoals “Hoofdstuknaam”, “Subkopnaam” en “Platte tekst”. Maak vervolgens een ander alineatypogram voor de vormgeving van de inhoudsopgave.

Typogrammen opnemen in een lijst

De eerste stap bij het maken van een lijst is het vaststellen welke alineatypogrammen u in uw lijst wilt opnemen. Wilt u een inhoudsopgave maken, dan kunt u in uw lijst hoofdstuk- en subkoptypogrammen opnemen, aangezien in een inhoudsopgave over het algemeen de hoofdstuktitels en hun respectieve paginacijfers komen te staan. U kunt in lijsten alinea- en teksttypogrammen opnemen.

Niveaus specificeren in een lijst

U moet ook aangeven hoe de verschillende niveaus in de alineatypogrammen moeten worden gedefinieerd voordat een lijst kan worden gegenereerd. U kunt hoofdstukkoppen dan op het eerste niveau zetten en de onderwerpen in een hoofdstuk op het tweede niveau. Stel dat u een handleiding over een programma schrijft en een van de hoofdstukken in de handleiding is getiteld "Het Archief/Bestand-menu", dan kunt u de hoofdstukkop "Het Archief/Bestand-menu" in uw lijst het eerste niveau toekennen. De items "Nieuw," "Open," "Sluit," en "Bewaar" (subkoppen in het hoofdstuk "Het Archief/Bestand-menu") kunnen dan op het tweede niveau staan. Door dit van tevoren al vast te stellen, zal het genereren van een lijst worden vereenvoudigd.

Een lijst maken

Hebt u eenmaal de typogrammen in uw document gemaakt en toegepast en besloten welke u wilt opnemen in uw lijst, dan bent u klaar om uw lijst te gaan maken. Kies **Wijzig/Bewerk> Lijsten** en klik op **Nieuw** om het dialoogvenster **Wijzig lijst** te openen en voer vervolgens een naam in het veld **Naam** in.

De schuiflijst **Beschikbare typogrammen** toont alle typogrammen in het actieve project. Selecteer elk typogram dat u in de lijst wilt opnemen en klik op **Toevoegen** om het toe te voegen aan de schuiflijst **Typogrammen in lijst**. Als u bijvoorbeeld alle kopjes in een inhoudsopgave met de typogrammen "Kop1" en "Kop2" in de lijst wilt opnemen, moet u beide typogrammen toevoegen aan de schuiflijst **Typogrammen in lijst**.

Hebt u eenmaal aangegeven welke typogrammen in de inhoudsopgave moeten worden opgenomen, dan kunt u opgeven hoe de inhoudsopgave moet worden vormgegeven. Voor elk typogram in de schuiflijst **Typogrammen in lijst** kiest u een voor een typogram een **Niveau**, een **Nummering** en een optie voor **Vormgeven als**:

- **Niveau** bepaalt hoe de inhoud van de lijst wordt ingesprongen in het palet **Lijsten** (hoe hoger het niveau, hoe meer de tekst wordt ingesprongen).
- Met **Nummering** kunt u aangegeven of en waar in de lijst een paginanummer voor het desbetreffende typogram komt te staan.
- Met **Vormgeven als** kunt u opgeven welk typogram moet worden toegepast op elk niveau van de automatisch gegenereerde inhoudsopgave.

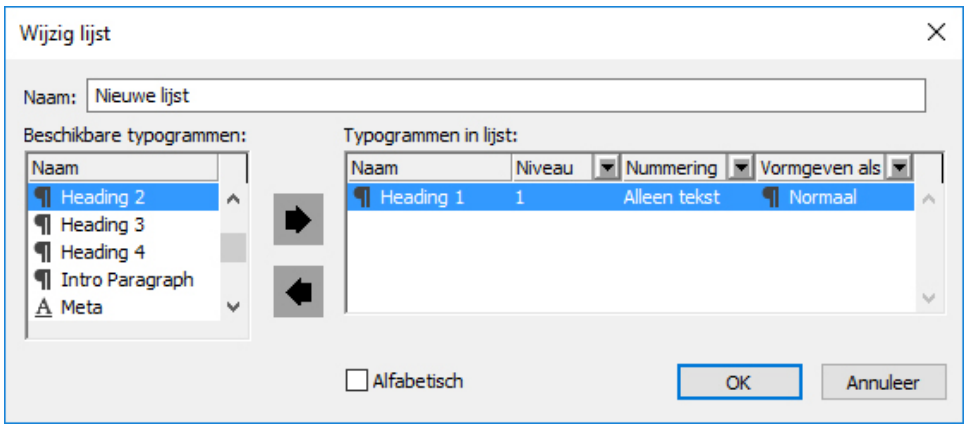

U kunt via het dialoogvenster **Wijzig lijst** lijsten maken voor zaken als automatische inhoudsopgaven.

Lijsten importeren vanuit een ander document

Met QuarkXPress kunt u lijsten toevoegen vanuit een ander document of via het dialoogvenster **Lijsten** (**Wijzig/Bewerk > Lijsten**), of door gebruik te maken van de opdracht **Voeg toe** (**Archief/Bestand > Voeg toe**).

Navigeren met lijsten

Wilt u een lijst bekijken, dan opent u het **Lijsten**-palet (**Venster**-menu), waar u de lijst selecteert in het keuzemenu **Lijstnaam**, waarna u klikt op **Bijwerken**. De geselecteerde lijst wordt weergegeven in het **Lijsten**-palet.

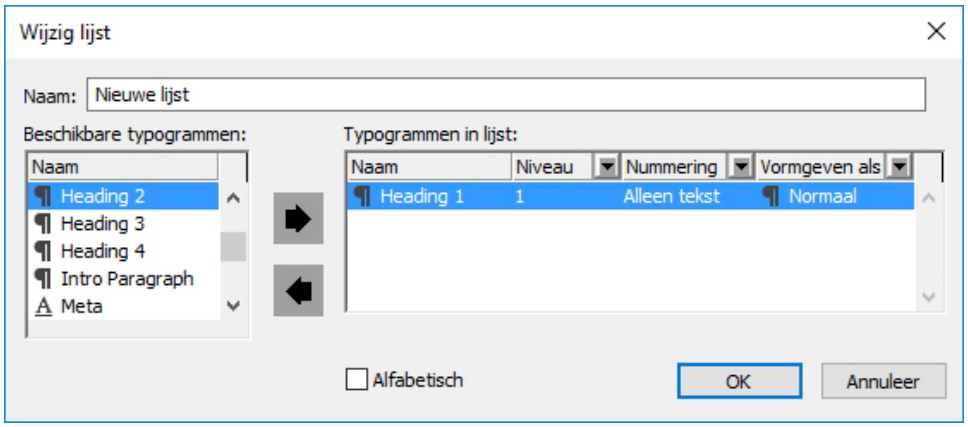

U kunt via het dialoogvenster **Wijzig lijst** lijsten maken voor zaken als automatische inhoudsopgaven.

Als uw artikel bestaat uit meerdere opmaken, kunt u een andere opmaak kiezen in de schuiflijst van het keuzemenu **Toon lijst voor**.

Wilt u in de actieve lijst een specifieke regel vinden, dan voert u een woord uit die regel in het veld **Zoek** in het palet in. De schuiflijst in het palet schuift door naar de plaats waar het gezochte woord de eerste keer in de lijst voorkomt.

Wilt u naar een specifieke alinea, dan dubbelklikt u in het **Lijsten**-palet. Het venster schuift naar de plaats van de desbetreffende alinea in de opmaak.

Lijsten genereren

Als u in de opmaak een inhoudsopgave (of een ander type lijst) wilt maken, zet u het tekstinvoegpunt op de plaats waar de lijst moet komen, waarna u klikt op **Genereer** in het palet **Lijsten**. De lijst wordt automatisch gegenereerd. De typogrammen die u hebt geselecteerd voor de lijst in het keuzemenu **Vormgeven als** (dialoogvenster **Nieuwe lijst**) worden automatisch toegepast.

➡ Als de tekst in de opmaak op het plakbord staat, verschijnt naast de tekst in de gegenereerde lijst een dolkje *(Mac OS X)* of de letters "PB" *(Windows)* in plaats van een paginacijfer.

Lijsten bijwerken

Het **Lijsten**-palet wordt tijdens het werken aan uw document niet automatisch bijgewerkt. Wanneer u wijzigingen in de tekst maakt, moet u de lijst bijwerken, zodat u zeker weet dat deze actueel is. Door te klikken op de knop **Bijwerken** in het **Lijsten**-palet wordt in het document naar lijstitems gezocht en wordt opnieuw een lijst gegenereerd in het **Lijsten**-palet.

Als u een lijst wilt bijwerken die u al in een tekstkader hebt laten lopen, selecteer dan het kader, klik op **Bijwerken** om ervoor te zorgen dat de lijst actueel is en klik vervolgens op **Genereer**. Het programma ontdekt dat er al een kopie van de lijst in de opmaak aanwezig is en toont een waarschuwingsvenster waarin u wordt gevraagd of u een nieuwe kopie van de lijst wilt **Invoegen** of de bestaande versie juist wilt **Vervangen**. Wilt u de bestaande lijst bijwerken, dan klikt u op **Vervangen**.

Werken met indexen

In QuarkXPress vindt indexering plaats door het in documenten markeren van woorden als indexingangen op het eerste, tweede, derde of vierde niveau. U kunt (kruis)verwijzingen maken en kiezen of een indexingang betrekking heeft op een woord, een aantal alinea's, een tekstselectie of alle tekst tot aan het volgende specifieke typogram. Wanneer u zover bent dat de index kan worden gegenereerd, specificeert u een structuur (genest of doorlopend), de interpunctie, een basispagina en de typogrammen voor de verschillende niveaus. QuarkXPress maakt vervolgens de index voor u en zorgt voor de vormgeving.

Software kan weliswaar het proces van het tikken, vormgeven en bijwerken van de paginering in een index automatiseren, maar er moet nog steeds iemand vaststellen wat er in een index moet komen om een ander zinvol te maken. Aangezien het proces niet volledig kan worden geautomatiseerd, is het maken van een index een tijdrovend karwei, maar als uw lezers de gewenste informatie kunnen vinden, is dat best wel de moeite waard.

De kleur van de indexmarkering opgeven

Wanneer u aan de index een woord toevoegt, zet QuarkXPress er teksthaken omheen; dit noemen we indexmarkeringen. Indexmarkeringen worden weergegeven in een document wanneer het **Index** -palet (**Venster** > **Index**) is geopend. U kunt de kleur van de indexmarkeringen aan uw wensen aanpassen via het dialoogvenster **Indexvoorkeuren**.

1. Kies **QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren> Index**.
2. Klik op de knop **Kleur indexmarkering** om een kleurenselector te openen.
3. Gebruik de schuifregelaars, pijlen, velden of het kleurenwiel om een kleur voor de indexmarkeringen te specificeren.
4. Klik op **OK** om de kleurenselector te sluiten; klik vervolgens op **OK** om het dialoogvenster **Indexvoorkeuren** te sluiten.

➡ Wanneer u een tekstreeks indexeert, wordt deze aangegeven met teksthaken. Wanneer u het tekstinvoegsymbool in de tekst zet en een indexingang invoert, krijgt op deze plaats de markering een kadertje.

Indexingangen maken

Elk item in een index, of het nu één woord is of meerdere woorden zijn, wordt een ingang genoemd. Iedere ingang krijgt een niveau. Niveaus geven de hiërarchie van de ingang aan, vanaf de eerste tot en met de vierde. Ingangen op het eerste niveau komen het meest voor, terwijl ingangen op het vierde niveau aardig specialistisch zijn.

In QuarkXPress kunt u in een geneste index vier ingangsniveaus maken en in een doorlopende index twee niveaus.

Een indexingang van Niveau 1 maken

Een indexingang van niveau 1 is een algemeen onderwerp dat in een index op alfabetische volgorde wordt gezet.

➡ Voordat u begint met het toevoegen van tekst aan de index, moet u besluiten of u een *geneste* index of een *doorlopende* index wilt maken. Een geneste index kan maximaal vier informatieniveaus bevatten, waarbij de ingangen van elkaar worden gescheiden door returns en verschillende typogrammen. Een doorlopende index kent twee informatieniveaus waarbij in dezelfde alinea de ingangen van niveau 2 direct achter de ingangen van niveau 1 komen te staan.

1. Zet het tekstinvoegpunt in de tekst of selecteer een tekstreeks om het begin aan te geven van de tekst die u wilt indexeren.
2. Als u tekst voor de ingang van het eerste niveau in het **Tekst**-veld in het **Index**-palet (**Beeld**-menu) wilt invoeren, selecteert u deze in het document of u tikt de tekst in het veld.
3. Om zelf de alfabetische volgorde van de ingang te kunnen bepalen, moet u tekst invoeren in het veld **Sorteer als**. Als de ingang bijvoorbeeld “20e eeuw” is, kunt u deze onderbrengen onder “Twintigste eeuw”. Dit beïnvloedt op generlei wijze de spelling van de indexingang.
4. Kies **Eerste niveau** in het keuzemenu **Niveau**.
5. Als u het paginacijfer of de verwijzing een eigen vormgeving wilt kunnen geven, kiest u in het keuzemenu **Soort** een ander teksttypogram. De standaardvormgeving is het teksttypogram van de ingangtekst.

6 Kies een optie in het keuzemenu **Bereik** om op te geven welk tekstbereik de indexingang zal beslaan.

7 Klik op de knop **Voeg toe** in het **Index**-palet; de ingang op het eerste niveau wordt alfabetisch opgenomen in de lijst **Ingangen**. In het document is de geïndexeerde tekst gemarkeerd met teksthaken of een kadertje. U kunt ook klikken op de knop **Voeg alle toe** om alle geselecteerde tekst toe te voegen aan de lijst **Ingangen**.

➡ U kunt een indexingang toevoegen door de tekst in de opmaak te selecteren, het contextmenu te openen en daar **Toevoegen aan index** te kiezen. De ingang wordt toegevoegd aan de hand van de geselecteerde niveaus, soort en bereik. Het contextmenu dat u op het scherm ziet, is hetzelfde contextmenu voor een tekstkader, met uitzondering van de opdracht **Toevoegen aan index**.

Als u een woord selecteert, dit aan een index toevoegt en vervolgens probeert het geselecteerde woord opnieuw in de index te zetten (bijvoorbeeld onder een ander niveau) krijgt u de volgende waarschuwing: “Er staat op deze plaats al een indexverwijzing”. Wilt u hetzelfde woord meer dan één keer indexeren, dan moet u het tekstinvoegpunt in het woord zetten en vervolgens het gewenste woord in het **Tekst**-veld tikken. De tweede indexingang toont de indexmarkering tussen teksthaken.

Als u drukt op Option /Alt verandert de knop **Voeg toe** in **In omgekeerde volgorde toevoegen**. De knop **In omgekeerde volgorde toevoegen** voegt in omgekeerde volgorde een ingang toe aan de lijst **Ingangen** en zet in de ingang ook nog eens een komma. "Elaine DeKooning" wordt bijvoorbeeld toegevoegd als "DeKooning, Elaine" wanneer u klikt op de **In omgekeerde volgorde toevoegen**-knop. “Lila Cabot Perry” zou dan worden toegevoegd als “Perry, Lila Cabot”.

Als u drukt op Option/Alt verandert de knop **Voeg alle toe** in **Voeg alle in omgekeerde volgorde toe**. Door te klikken op de **Voeg alle in omgekeerde volgorde toe**-knop wordt alle geselecteerde tekst in omgekeerde volgorde toegevoegd aan de **Ingangen**-lijst.

Een indexingang van Niveau 2, 3 of 4 maken

In een geneste index komen ingangen van niveau 2, niveau 3 en niveau 4 onder de ingangen op niveau 1 in de nieuwe alinea te staan. In een doorlopende index komen de indexingangen van niveau 2, 3 en 4 achter de ingangen van niveau 1 in dezelfde alinea te staan.

1 Zet het tekstinvoegpunt aan het begin van de tekstreeks die u wilt indexeren.

2 Gebruik de regelaars **Tekst**, **Sorteer als**, **Typogram** en **Bereik** net zoals u dat doet bij het maken van een indexingang van niveau 1.

3 Klik naast een ingang in de linkerkolom van het **Ingangen**-overzicht om die ingang te definiëren als de ingang van hoger niveau ten opzichte van de ingang van niveau 2, 3 of 4.

➡ Ingangen op niveau 2, 3 en 4 worden ingesprongen als in het typogram dat wordt gebruikt in de gegenereerde index een waarde is gespecificeerd voor de linkerinspringing.

4 Kies **Tweede niveau**, **Derde niveau**, of **Vierde niveau** in het keuzemenu **Niveau**.

De plaats waar het pijltje staat, bepaalt welke **Niveau**-opties beschikbaar zijn. De optie **Tweede niveau** is beschikbaar wanneer het pijltje naast een ingang van niveau 1 of niveau 2 staat, de optie **Derde niveau** is beschikbaar wanneer het pijltje naast een ingang op niveau 1, 2 of 3 staat, terwijl de optie **Vierde niveau** beschikbaar is wanneer het pijltje naast een ingang op niveau 1, 2, 3 of 4 staat.

5 Klik op de **Voeg toe**-knop. De nieuwe indexingang komt alfabetisch en ingesprongen onder de correcte ingang te staan.

Kies **Onderdruk paginacijfers** in het keuzemenu **Bereik** wanneer een indexingang wordt gebruikt als een kopje voor meer informatieniveaus. Als u bijvoorbeeld een kookboek maakt, kunt u een ingang maken voor “Cake”, het paginacijfer onderdrukken en vervolgens verschillende soorten cake vermelden, zoals “chocolade” of “citroen” als ingangen van niveau 2 of 3.

Kruisverwijzingen maken

U kunt indexingangen niet alleen paginacijfers geven, maar de lezer ook verwijzen naar andere onderwerpen. In een verwijzing naar bijvoorbeeld "Typografie" kunt u aangeven "Zie ook bij Fonts". Hiertoe maakt u een zogenaamde kruisverwijzing (of gewoon verwijzing). U kunt een kruisverwijzing maken naar een bestaande indexingang, of u kunt een nieuwe ingang toevoegen die met name bedoeld is voor de kruisverwijzing. Via het **Index**-palet (**Beeld > Toon index**) kunt u (kruis)verwijzingen maken.

Een (kruis)verwijzing maken voor een nieuwe indexingang

Een (kruis)verwijzing maken voor een nieuwe indexingang gaat als volgt in zijn werk:

1 Zet het tekstinvoegsymbool ergens in de tekst (het maakt niet uit waar u dit neerzet, omdat bij deze ingang toch geen paginacijfers komen te staan).

2 Voer voor de ingang tekst in het veld **Tekst** in het **Index**-palet in.

3 Gebruik de regelaars bij **Sorteer als** en **Niveau** net zoals u dat doet om een andere indexingang te maken.

4 Kies **Verwijzing** in het keuzemenu **Bereik**. Kies in het keuzemenu de gewenste verwijzing: **Zie**, **Zie ook**, of **Zie aldaar**.

5 Specificeer de indexingang waarnaar wordt verwezen door in het veld de gewenste tekst in te voeren of door te klikken op een bestaande ingang in de lijst.

6 Klik op de **Voeg toe**-knop. Vouw de ingang uit om de verwijzingstekst te kunnen zien.

Een (kruis)verwijzing maken voor een bestaande indexingang

Een (kruis)verwijzing maken voor een bestaande indexingang gaat als volgt in zijn werk:

1 Zet het tekstinvoegsymbool ergens in de tekst (het maakt niet uit waar u dit neerzet, omdat bij deze ingang toch geen paginacijfers komen te staan).

2 Selecteer een ingang in de **Ingangen**-lijst. De ingang wordt automatisch in het **Tekst**-veld gezet.

3 Klik op de **Wijzig**-knop in het **Index**-palet, dubbelklik op de ingang of selecteer de ingang en open het contextmenu.

4 Kies **Verwijzing** in het keuzemenu **Bereik**. Kies in het keuzemenu de gewenste verwijzing: **Zie**, **Zie ook**, of **Zie aldaar**.

5 Specificeer de indexingang waarnaar wordt verwezen door in het veld de gewenste tekst in te voeren of door te klikken op een bestaande ingang in de lijst.

➡ Als u de verwijzingstekst in de lijst **Ingangen** wilt zien samen met de paginaverwijzingen, moet u de ingang uitvouwen.

➡ Wanneer u een index genereert, volgen na verwijzingen onmiddellijk paginaverwijzingen. Ze worden vormgegeven met het teksttypogram dat is gespecificeerd in het dialoogvenster **Indexvoorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren > Index**). Als u voor de ingang de optie **Ingangsstijl** specificeert, zal de verwijzing hetzelfde typogram gebruiken als de ingang die daarop volgt. Als u het keuzemenu **Typogram** (**Index**-palet) gebruikt om een teksttypogram te specificeren voor een verwijzing zal dit het typogram overschrijven dat u hebt gespecificeerd in het dialoogvenster **Indexvoorkeuren**. De tekst die u in intikt in het veld **Verwijzing** krijgt het typogram toegekend; het typogram wordt echter niet toegekend aan het “Zie”-, “Zie ook”- of “Zie aldaar”-gedeelte van de verwijzing.

De interpunctie die voorafgaat aan verwijzingen wordt gespecificeerd in het veld **Vóór verwijzing** in het dialoogvenster **Indexvoorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren > Index**). Als u na de verwijzing interpunctie wilt hebben, voer die dan in na de verwijzende tekst die u in het **Index**-palet hebt ingevoerd.

Een indexingang bewerken

U kunt een indexingang selecteren en de informatie in de velden **Tekst** of **Sorteer als** bewerken. U kunt ook een verwijzing of paginacijferverwijzing selecteren en de informatie bewerken in het keuzemenu **Typogram** of **Bereik**. U kunt ook het niveau van een ingang wijzigen.

1 Selecteer een ingang of verwijzing in de **Ingangen**-lijst. (Als u de verwijzingen wilt zien, moet u een ingang uitvouwen.)

2 Klik op de **Wijzig**-knop in het **Index**-palet, dubbelklik op de ingang of selecteer de ingang en kies **Wijzig** in het contextmenu.

Als u in de wijzigmodus bent, ziet de **wijzig**knop er diapositief uit.

3 Maak wijzigingen in de geselecteerde ingang of verwijzing. U kunt hierna ook andere ingangen en verwijzingen selecteren en bewerken.

4 Klik opnieuw op de **Wijzig**-knop om te wijzigmodus te verlaten.

Een indexingang verwijderen

We gaan als volgt een indexingang selecteren en zijn indexmarkeringen uit de tekst verwijderen:

1. Selecteer een ingang of verwijzing in de **Ingangen**-lijst. (Als u de verwijzingen wilt zien, moet u een ingang uitvouwen.)
2. Open het contextmenu en kies **Wis** of klik op de **Wis**-knop in het **Index**-palet.

De in een index gebruikte interpunctie specificeren

Via het dialoogvenster **Indexvoorkeuren** kunt u de interpunctie opgeven die automatisch wordt toegevoegd wanneer u een index genereert.

1. Kies **QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren> Index**.
2. Voer voor de index en het verwijzingstypogram in de **Scheidingstekens**-velden de interpunctie in, inclusief spaties voor en achter.

   - **Na ingang** specificeert de interpunctie die direct na iedere ingang in een index komt (meestal een dubbele punt). “QuarkXPress: xii, 16–17, 19” bijvoorbeeld gebruikt een dubbele punt en een spatie na de indexingang “QuarkXPress”.

   Wanneer na een indexingang direct een verwijzing komt, worden de **Vóór verwijzing**-tekens gebruikt en niet de **Na ingang**-tekens.

   - **Tussen paginacijfers** specificeert de tekst of de interpunctie die wordt gebruikt om een opsomming met paginacijfers van elkaar te scheiden (meestal een komma of puntkomma). “QuarkXPress: xii, 16–17, 19” bijvoorbeeld gebruikt een komma en een spatie tussen de verschillende paginacijfers.
   - **Tussen paginareeks** specificeert de tekst of interpunctie die wordt gebruikt om een reeks pagina's aan te geven (meestal een halve kastlijn of het woord “t/m” met voor en achter een spatie, zoals in: " t/m "). “QuarkXPress: xii, 16–17, 19” bijvoorbeeld gebruikt een halve kastlijn tussen een paginareeks.
   - **Vóór verwijzing** specificeert de tekst of interpunctie die voor een verwijzing wordt gebruikt (meestal een punt; puntkomma of spatie). “QuarkXPress: xii, 16–17, 19. Zie ook Pagina-opmaak” gebruikt een punt en een spatie vóór de verwijzing.
   - **Verwijzingsstijl** specificeert het typogram dat voor verwijzingen moet worden gebruikt. Dit typogram wordt alleen toegekend aan “Zie”, “Zie ook” en “Zie aldaar”.
   - **Tussen ingangen** specificeert de tekst of interpunctie die wordt gebruikt tussen ingangsniveaus in een doorlopende index (meestal een puntkomma of een punt). In een doorlopende index staan de subingangen en sub-subingangen bij elkaar in een alinea en niet als geneste opsommingen. “QuarkXPress: xii, 16–17, 19; Printen met: 62–64; Zetten in: 32, 34” bijvoorbeeld gebruikt een puntkomma tussen de verschillende ingangen.

   In een geneste index worden de **Tussen ingangen**-tekens gebruikt als de interpunctie aan het eind van iedere alinea.

3. Klik op **OK**.

- De complete index bestaat uit vormgegeven tekst en niet uit dynamische koppelingen naar geïndexeerde tekst. Als u doorgaat met het bewerken van tekst of de **Ingangen**-lijst, moet u de index opnieuw genereren.

- U kunt in elk van de **Scheidingstekens**-velden maximaal 72 lettertekens invoeren. U kunt in de **Scheidingstekens**-velden ook bepaalde "XPress Tags" (Opmaaklabels) gebruiken. Als u bijvoorbeeld in het veld **Na ingang** \t invoert, zal tijdens het genereren van de index na uw ingang automatisch een standaardtab worden ingevoegd.

Een index genereren

Gebruik het dialoogvenster **Genereer index** om een index te maken vanuit de inhoud van het **Index**-palet.

Wanneer u een index gaat genereren, compileert QuarkXPress de lijst, geeft deze vorm overeenkomstig uw specificaties, en laat deze in de pagina's lopen die zijn gebaseerd op de door u gekozen basispagina. Indexvoorkeuren zijn documentspecifiek wanneer ze worden ingesteld met een document geopend.

Voordat u de index gaat genereren, moet u voor uw indexpagina's een basispagina met een automatisch tekstkader maken. Maak dan vervolgens alineatypogrammen voor de hoofdstukkoppen en alle niveaus die in uw index worden gebruikt. Normaal gesproken zijn de niveaus van elkaar te onderscheiden doordat ze allemaal verschillend inspringen.

We gaan als volgt een index genereren:

1. Kies **Functies** > **Genereer index** of open het contextmenu voor het **Index**-palet en kies daar **Genereer index**.
2. Klik op **Geneste** of **Doorlopend** als **Structuur**. Als uw index meer dan twee informatieniveaus heeft, moet u een geneste index maken. Als u besluit een doorlopende index te maken, worden alle informatieniveaus voor iedere ingang achter elkaar in dezelfde alinea gezet zonder enige hiërarchie.
3. Kruis het vakje **Vervang bestaande index** aan om de bestaande index te overschrijven.
4. Als u aan de index de letters van het alfabet wilt toevoegen, kruis dan het vakje **Voeg letters toe** aan en kies een typogram in het keuzemenu.
5. Kies een **Basispagina** voor de index (in de schuiflijst staan alleen basispagina's met automatische tekstkaders). QuarkXPress voegt automatisch de noodzakelijke pagina's toe om de index op te nemen aan het eind van het document. Als u een dubbelzijdige basispagina specificeert, wordt eerst een rechterpagina toegevoegd.
6. Kies in de keuzemenu's onder **Niveaustijlen** typogrammen voor elk niveau van de index. Als u hebt geklikt op **Doorlopend** als **Structuur**, is alleen het keuzemenu **Eerste niveau** beschikbaar (omdat alle niveaus achter elkaar in dezelfde alinea komen te staan).
7. Klik op **OK** om het dialoogvenster **Genereer index** te sluiten en de index te maken.

➡ Is het nodig om twee versies van een index met elkaar te vergelijken, dan moet u het vakje **Vervang bestaande index** in het dialoogvenster **Genereer index** (**Functies**-menu) deselecteren.

Een definitieve index bewerken

Nadat de index is gegenereerd, moet u deze heel goed bekijken. Controleer of de index ver genoeg gaat, de verwijzingen akkoord zijn en dat de niveaus logisch zijn. Kijk ook of u het eens bent met de interpunctie en de vormgeving. Het komt niet vaak voor dat u meteen tevreden bent met de eerste index die u hebt gegenereerd. Het oplossen van de meeste problemen die u bent tegengekomen, brengen zoveel wijzigingen met zich mee dat de index opnieuw moet worden gegenereerd. Of misschien kunt u volstaan met wat lokale opmaak van de indextekst.

Niet-afdrukkende tekst in een index

Als de tekst tussen teksthaken niet wordt afgedrukt omdat deze op het plakbord staat, verborgen wordt door een ander item, of buiten het kader loopt, verschijnt naast de indexingang in plaats van een paginacijfer een dolkje † *(Mac OS X)* of de letters “PB” met een spatie na de letter B (Windows).

Alleen *Mac OS X:* Als u naar het "dolkje" wilt zoeken, voert u in het veld **Zoeken naar** in het dialoogvenster **Zoek/Verander** (**Wijzig/Bewerk**-menu) Option+T in, waarna u kunt proberen of u het probleem in het document kunt oplossen door gewoon de dolktekens uit de gegenereerde index te verwijderen.

Alleen Windows: Als u naar de letters "PB " wilt zoeken, voert u ze (inclusief de spatie) in het veld **Zoeken naar** in het dialoogvenster **Zoek/Verander** (**Wijzig/Bewerk**-menu) in, waarna u kunt proberen of u het probleem in het document kunt oplossen door gewoon de letters uit de gegenereerde index te verwijderen.

De index bewerken en opnieuw genereren

Voor het oplossen van problemen met de interpunctie, de indexingangen of de structuur van de index, gaat u terug naar het **Index**-palet, het dialoogvenster **Indexvoorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Index**), of het dialoogvenster **Genereer index** (**Functies**-menu). Maak de noodzakelijke wijzigingen en genereer vervolgens de index opnieuw.

De index bijwerken

Als u een geïndexeerd document gaat bewerken nadat u de index hebt gemaakt, moet u de index opnieuw genereren. QuarkXPress werkt namelijk de index niet automatisch bij en daarom is het beter als u uw definitieve index pas gaat genereren wanneer u er behoorlijk zeker van bent dat het document definitief is.

Lokale opmaak toekennen aan de index

Wanneer u een index hebt waarmee u tevreden bent — en u er zo goed als zeker van bent dat de publicatie niet meer verandert — kunt u met lokale opmaak nog even de puntjes op de i zetten. Stel dat u voor de kopjes "W", "X", "Y" en "Z" maar één vermelding hebt, dan kunt u deze combineren tot een enkel kopje als "W–Z". Of u kunt het dialoogvenster **Zoek/Verander** (**Wijzig/Bewerk**-menu) om aan bepaalde woorden

een opmaak toe te kennen. Als u van plan bent in dit stadium nog ingangen te verwijderen of te bewerken, bedenk dan wel dat de wijzigingen die u maakt niet in de toekomstige versies van de index zullen worden doorgevoerd.

Werken met boeken

Uit meerdere documenten bestaande publicaties kunnen een uitdaging zijn om mee te werken. Documenten die bij elkaar horen, moeten ook bij elkaar blijven en toch afzonderlijk kunnen worden bewerkt. Boeken zijn een hulpmiddel om deze uitdaging aan te gaan.

Boeken zijn QuarkXPress-bestanden die worden weergegeven als vensters met koppelingen naar individuele documenten, die boekhoofdstukken worden genoemd. Zijn de boekhoofdstukken eenmaal toegevoegd aan een boek, dan kunt u ze openen, sluiten en bijhouden via het **Boek**-palet. In QuarkXPress kunt u typogrammen en andere specificaties die in de hoofdstukken van een boek worden gebruikt met elkaar synchroniseren, boekhoofdstukken printen via het **Boek**-palet en automatisch de paginering in alle boekhoofdstukken bijwerken.

In QuarkXPress kunt u maximaal 25 boeken tegelijk openen. Boeken kunnen gelijktijdig worden geopend door meerdere gebruikers, zodat de leden van een werkgroep aan verschillende boekhoofdstukken kunnen werken. De boeken blijven openstaan totdat u ze sluit of als u QuarkXPress verlaat. Wijzigingen die in boeken zijn gemaakt, worden bewaard wanneer u het **Boek**-palet sluit of QuarkXPress verlaat.

Wijzigingen in boeken (zoals het toevoegen of opnieuw rangschikken van boekhoofdstukken) worden automatisch bewaard als u boeken sluit of QuarkXPress verlaat. Wanneer u hoofdstukken van boeken opent en bewerkt, moeten de hoofdstukdocumenten op dezelfde manier worden bewaard als elk stand-alone QuarkXPress-project, dus via de opdracht **Bewaar** (**Archief/Bestand**-menu).

➡ Als leden van een werkgroep wijzigingen in een boek maken — bijvoorbeeld de hoofdstukken in een boek openen of opnieuw rangschikken — wordt het boek onmiddellijk bijgewerkt. Klik ergens in het **Boek**-palet om het boek geforceerd bij te werken.

Boeken maken

In QuarkXPress is een boek een verzameling documenten (boekhoofdstukken). U kunt te allen tijde een nieuw boek maken. We gaan een nieuw boek maken:

1. Kies **Archief/Bestand > Nieuw > Boek**.
2. Gebruik de regelaars in het dialoogvenster om voor het nieuwe boekbestand een locatie te specificeren.
3. Typ een naam voor het boek in het veld **Boeknaam/Bestandsnaam**.
4. Klik op **Maak aan**. Het nieuwe boek verschijnt als een venster vóór alle geopende documenten.

➡ Als u boekbestanden opslaat op een locatie die wordt gedeeld, kunnen meerdere gebruikers boeken openen en de boekhoofdstukken bewerken. Wilt u de Boek-functie

kunnen gebruiken in een multi-user omgeving, dan moeten alle gebruikers hetzelfde pad aanhouden via hun computers naar het boek; vandaar dat het boek moet worden opgeslagen op een gemeenschappelijke netwerkserver in plaats van op de computer van een gebruiker die ook aan het boek werkt.

Werken met boekhoofdstukken

Boeken bevatten individuele QuarkXPress-documenten (die we boekhoofdstukken noemen). Als u boekhoofdstukken wilt maken, moet u documenten toevoegen aan openstaande boeken. Boekhoofdstukken worden geopend via het **Boek**-palet en niet via de opdracht **Open** (**Archief/Bestand**-menu). U kunt de hoofdstukken in een boek opnieuw rangschikken en hoofdstukken uit een boek verwijderen. De hoofdstukken in een boek moeten worden bewaard op hetzelfde volume als het boek.

Boekhoofdstukken aan boeken toevoegen

U kunt aan een boek maximaal 1.000 boekhoofdstukken toevoegen. We doen dit als volgt:

1. Klik in het **Boek**-palet op de knop **Voeg boekhoofdstuk toe** .
2. Gebruik de regelaars in het dialoogvenster om het eerste document te selecteren dat aan het boek moet worden toegevoegd. Wanneer u het eerste boekhoofdstuk aan een boek toevoegt, wordt dit standaard het basisboekhoofdstuk. Het basisboekhoofdstuk definieert de typogrammen, kleuren, afbreek- en uitvulspecificaties, lijsten en strepen en lijnen die in het hele boek worden gebruikt. Deze specificaties zijn onverbrekelijk verbonden aan het basisboekhoofdstuk: de andere boekhoofdstukken hebben specificaties die geen binding hebben met die in het basisboekhoofdstuk.
3. Selecteer het document in de lijst en klik op **Voeg toe**. Als het project is gemaakt in een vroegere versie van QuarkXPress, verschijnt een waarschuwingsvenster met de mededeling dat door het toevoegen van het document dit wordt bijgewerkt naar de huidige structuur; als u op **OK** klikt, wordt het document bijgewerkt en opnieuw bewaard als een QuarkXPress-boekhoofdstuk.
4. Herhaal de stappen 1–3 om nog meer boekhoofdstukken aan het boek toe te voegen.

Zodra u boekhoofdstukken toevoegt, worden deze weergegeven in het **Boek**-palet. Als in het **Boek**-palet een hoofdstuk is geselecteerd wanneer u klikt op de knop **Voeg boekhoofdstuk toe** , wordt het volgende boekhoofdstuk onmiddellijk vóór dat boekhoofdstuk toegevoegd. Is er geen boekhoofdstuk geselecteerd, dan komt het volgende boekhoofdstuk aan het einde van de lijst te staan.

Een boekhoofdstuk kan slechts bij één specifiek boek horen. Als u ook een hoofdstuk in een ander boek wilt gebruiken, gebruik dan de opdracht **Bewaar als** (**Archief/Bestand**-menu) om van het document een kopie te maken. Voeg vervolgens de kopie van het document toe aan het andere boek. Door een boekhoofdstuk in een ander boek te zetten, zal de paginering van het boek veranderen.

De status van het boekhoofdstuk

Hebt u eenmaal de boekhoofdstukken in een boek staan, dan kunt u of kan een andere gebruiker met behulp van het **Boek**-palet de boekhoofdstukken openen, sluiten en

bijhouden. De **Status**-kolom in het **Boek**-palet toont de huidige status van elk boekhoofdstuk:

- **Beschikbaar** geeft aan dat u het boekhoofdstuk kunt openen.
- **Open** geeft aan dat het boekhoofdstuk al op uw computer is geopend.
- [**Gebruikersnaam**] geeft aan dat een andere gebruiker het boekhoofdstuk heeft geopend. De gebruikersnaam is de naam die is toegekend aan de computer van de gebruiker. Raadpleeg de documentatie bij uw computer om meer te weten te komen over het gezamenlijk gebruik van bestanden en het geven van namen aan computers.
- **Gewijzigd** geeft aan dat het boekhoofdstuk is geopend en onafhankelijk van het boek is geredigeerd. Om de status bij te werken naar **Beschikbaar** moet u het boekhoofdstuk via het **Boek**-palet openen en het vervolgens sluiten.
- **Ontbreekt** geeft aan dat het boekhoofdstukbestand is verplaatst sinds het aan het boek is toegevoegd. Dubbelklik op de boekhoofdstuknaam om een dialoogvenster te openen, waar u het bestand kunt selecteren.

Boekhoofdstukken in boeken openen

Hoewel meerdere gebruikers hetzelfde boek kunnen openen, kan slechts één gebruiker tegelijk een boekhoofdstuk openen. Als u een boekhoofdstuk wilt openen, moet in de **Status**-kolom zijn aangegeven dat het desbetreffende boekhoofdstuk **Beschikbaar** of **Gewijzigd** is. Dubbelklik op de naam van een beschikbaar boekhoofdstuk om het te openen.

Boekhoofdstukken onafhankelijk van boeken openen

Als u moet werken op een computer die niet in het netwerk zit waar het boek staat (als u bijvoorbeeld thuis een boekhoofdstuk wilt bewerken), kunt u onafhankelijk van een boek werken met een kopie van een boekhoofdstuk. Wanneer u klaar bent met het boekhoofdstuk, kopieert u dit weer naar zijn oorspronkelijke locatie in het netwerk; het verschijnt dan in het **Boek**-palet met de status **Gewijzigd**.

➡ Om ervoor te zorgen dat andere gebruikers niet bezig zijn met het bewerken van het oorspronkelijke boekhoofdstuk terwijl u een kopie aan het redigeren bent, kunt u het oorspronkelijke boekhoofdstukbestand in een andere map zetten, zodat de status in het **Boek**-palet de optie **Ontbreekt** zal vermelden.

Boekhoofdstukken in boeken opnieuw rangschikken

U kunt te allen tijde de boekhoofdstukken in een boek opnieuw rangschikken, ongeacht hun status. Wanneer u dat doet, worden de automatische paginacijfers bijgewerkt. Klik op de naam van het boekhoofdstuk om het te selecteren; klik vervolgens op een knop **Verplaats boekhoofdstuk** , in het **Boek**-palet. Het geselecteerde boekhoofdstuk gaat dan één regel naar boven of naar beneden.

Boekhoofdstukken uit boeken verwijderen

U kunt te allen tijde een boekhoofdstuk uit een boek verwijderen. Klik op de naam van het boekhoofdstuk om het te selecteren; klik vervolgens op de knop **Verwijder**

boekhoofdstuk . De boekhoofdstuknaam verdwijnt uit het **Boek**-palet en de koppelingen naar het boekhoofdstuk zijn verbroken. Het boekhoofdstuk wordt weer een gewoon QuarkXPress-document.

De paginering vaststellen

Als uw boekhoofdstukken zelf in hoofdstukken zijn onderverdeeld (**Pagina > Paginering**) wanneer u ze aan een boek toevoegt, blijft dit schema gehandhaafd. Elk boekhoofdstuk kan bijvoorbeeld een nieuw hoofdstuk zijn. Zijn uw boekhoofdstukken niet zelf in hoofdstukken verdeeld, dan kent QuarkXPress aan de boekhoofdstukken in een boek opeenvolgende paginacijfers toe. Als het eerste hoofdstuk in een boek bijvoorbeeld 10 pagina's lang is, begint het tweede boekhoofdstuk met pagina 11.

U kunt hoofdstukken aan een boekhoofdstuk toevoegen en daaruit verwijderen om de paginering van een boek te wijzigen. Indien op een documentpagina een automatisch-paginacijferteken staat, zal die pagina het goede paginacijfer laten zien.

Werken met boekhoofdstukken die zelf in hoofdstukken zijn onderverdeeld

Als een boekhoofdstuk een beginhoofdstuk heeft, blijft de paginering van de hoofdstukken consistent in het hele boek totdat QuarkXPress het begin van een nieuw hoofdstuk tegenkomt. Als het eerste boekhoofdstuk bijvoorbeeld een hoofdstuk is met als paginacijfervoorvoegsel “A”, krijgen alle pagina's in de volgende boekhoofdstukken het voorvoegsel “A” totdat QuarkXPress een nieuw hoofdstuk tegenkomt. In dit voorbeeld kan het nieuwe boekhoofdstuk dan zelf een nieuw hoofdstuk zijn met een “B”als paginacijfervoorvoegsel.

U kunt te allen tijde in boekhoofdstukken hoofdstukken toevoegen, wijzigen en verwijderen (**Pagina > Paginering**). Als u uit alle boekhoofdstukken alle hoofdstukken verwijdert, valt het boek terug op de doorlopende paginering.

➡ Als u de paginering in boekhoofdstukken in het **Boek**-palet wilt weergeven, moet u gebruikmaken van de automatische paginering.

Werken met boekhoofdstukken die niet in hoofdstukken zijn onderverdeeld

Als boekhoofdstukken niet in hoofdstukken zijn onderverdeeld, maakt QuarkXPress een "beginhoofdstuk" voor de eerste pagina van elk boekhoofdstuk. Hierdoor wordt een boekhoofdstuk verteld met zijn paginering te beginnen na de laatste pagina van een voorgaand boekhoofdstuk. Als u een beginhoofdstuk wilt annuleren en een nieuw hoofdstuk wilt beginnen, moet u het boekhoofdstuk openen en **Pagina > Paginering** kiezen. Wanneer u aan een boekhoofdstuk pagina's toevoegt, boekhoofdstukken opnieuw rangschikt of boekhoofdstukken verwijdert, wordt in het hele boek de doorlopende paginering volgens dit Begin hoofdstuk-schema bijgewerkt.

➡ Om bij het afdrukken de paginering voor het boek precies te laten zien, moeten paginacijfers worden geplaatst via het Huidige paginacijfer-teken.

Iedere gebruiker die een boek opent, kan boekhoofdstukken toevoegen, opnieuw rangschikken en verwijderen. De gebruiker kan aan boekhoofdstukken ook hoofdstukken toevoegen om de oplopende paginering te annuleren of boekhoofdstukken te synchroniseren. U kunt dit beter overlaten aan een specifieke

gebruiker (bijvoorbeeld de redacteur) en andere gebruikers vragen om boeken gewoon te openen en te sluiten via het palet.

Als u een boekhoofdstuk opent buiten zijn daaraan gekoppelde QuarkXPress-boek (wat betekent dat u niet het **Boek**-palet hebt gebruikt om het te openen), zal de paginering tijdelijk wijzigen. Als in het boekhoofdstuk een of meerdere keren Begin boekhoofdstuk is gespecificeerd, waardoor de paginering automatisch in alle boekhoofdstukken wordt bijgewerkt, begint het boekhoofdstuk op pagina 1 als u het redigeert buiten het boek om. Wanneer u het boekhoofdstuk opnieuw opent via het **Boek**-palet, wordt de paginering automatisch bijgewerkt. Als in het boekhoofdstuk een normaal Begin hoofdstuk is gespecificeerd, wordt de paginering niet beïnvloed wanneer het boekhoofdstuk buiten het boek om wordt geredigeerd.

Boekhoofdstukken synchroniseren

Om ervoor te zorgen dat alle typogrammen, kleuren, afbreek- en uitvulspecificaties, lijsten en strepen en lijnen door het hele boek heen gelijk zijn, kunt u deze specificaties synchroniseren, zodat ze overeenkomen met die in het basisboekhoofdstuk. Standaard wordt het eerste boekhoofdstuk het basisboekhoofdstuk; u kunt het basisboekhoofdstuk echter te allen tijde wijzigen.

Wanneer u boekhoofdstukken synchroniseert, worden alle specificaties in elk boekhoofdstuk vergeleken met het basisboekhoofdstuk en indien nodig aangepast. Bent u klaar met synchroniseren, dan zal elk boekhoofdstuk in het boek dezelfde typogrammen, kleuren, afbreek- en uitvulspecificaties, lijsten en strepen en lijnen hebben als het basisboekhoofdstuk.

Het basisboekhoofdstuk specificeren

Standaard wordt het eerste hoofdstuk dat u aan een boek toevoegt het basisboekhoofdstuk. Het basisboekhoofdstuk wordt aangegeven met een M (de M van Master) links van de boekhoofdstuknaam in het **Boek**-palet. Wilt u een ander basisboekhoofdstuk definiëren, selecteer dan het nieuwe basishoofdstuk door te klikken. Klik vervolgens op het lege gebied links van de boekhoofdstuknaam en u ziet dat het basisboekhoofdstuksymbool M bij het nieuwe hoofdstuk komt te staan.

Specificaties synchroniseren

Voordat u de specificaties in een boek gaat synchroniseren, moet u er eerst voor zorgen dat de typogrammen, kleuren, afbreek- en uitvulspecificaties, lijsten, strepen en lijnen in het huidige basisboekhoofdstuk correct zijn gedefinieerd. Doe dan het volgende:

1. Zorg ervoor dat alle boekhoofdstukken in het boek de status **Beschikbaar** hebben. Als een hoofdstuk niet beschikbaar is, kunnen de daarin aanwezige specificaties niet worden gesynchroniseerd.
2. Selecteer de boekhoofdstukken die u wilt synchroniseren. Wilt u een reeks opeenvolgende boekhoofdstukken selecteren, dan klikt u op het eerste boekhoofdstuk en houdt u de Shift-toets ingedrukt terwijl u op het laatste boekhoofdstuk in de reeks klikt. Wilt u niet-opeenvolgende boekhoofdstukken selecteren, houd dan de Command/Ctrl-toets ingedrukt terwijl u op de boekhoofdstukken klikt.

3 Klik in het **Boek**-palet op de knop **Synchroniseer boek** . Het dialoogvenster **Synchroniseer geselecteerde hoofdstukken** verschijnt.

4 Klik op het tabblad **Typogrammen**, **Kleuren**, **A&U's**, **Lijsten**, of **Strepen & lijnen** om een keuze te maken uit een schuiflijst met specificaties. In de schuiflijst **Beschikbaar** staan alle toepasselijke specificaties. Selecteer de specificaties die u wilt synchroniseren en dubbelklik ze, of klik op de pijl om ze te verplaatsen naar de **Inclusief**-kolom.

5 Wilt u alle specificaties in het dialoogvenster **Synchroniseer geselecteerde hoofdstukken** synchroniseren, klik dan op de knop **Synch alle**.

6 Klik op **OK**. Elk hoofdstuk in het boek wordt geopend, vergeleken met het basisboekhoofdstuk, indien nodig aangepast en ten slotte bewaard. Wanneer u boekhoofdstukken gaat synchroniseren, worden de hoofdstukken als volgt aangepast:

- Specificaties met dezelfde naam worden vergeleken; boekhoofdstukspecificaties worden zodanig aangepast dat ze overeenkomen met de specificaties in het basisboekhoofdstuk.
- Specificaties in het basisboekhoofdstuk die niet voorkomen in andere boekhoofdstukken worden aan die boekhoofdstukken toegevoegd.
- Specificaties in andere boekhoofdstukken die niet zijn gedefinieerd in het basisboekhoofdstuk worden in de boekhoofdstukken ongemoeid gelaten.

➡ Als u wijzigingen maakt die de specificaties in een boek beïnvloeden, moet u de boekhoofdstukken opnieuw synchroniseren.

➡ U kunt de synchronisatiefunctie gebruiken om globale wijzigingen te maken in alle specificaties in een boek. Als u bijvoorbeeld voor een boek een bepaalde steunkleur wilt wijzigen, kunt u volstaan met het wijzigen van de kleurdefinitie in het basisboekhoofdstuk, klik vervolgens op de knop **Synchroniseer boek** .

Boekhoofdstukken printen

In het **Boek**-palet beschikt u over een snelle methode voor het printen van meerdere boekhoofdstukken met dezelfde instellingen. U kunt via het **Boek**-palet een compleet boek of de geselecteerde hoofdstukken printen. We gaan de hoofdstukken in een geopend boek als volgt printen:

1 Zorg ervoor dat de boekhoofdstukken die u wilt printen de status **Beschikbaar** of **Open** hebben. U kunt boekhoofdstukken met de status **Ontbreekt** en die op dit moment bij andere gebruikers in bewerking zijn, niet printen.

2 Wilt u het hele boek printen, dan moet u ervoor zorgen dat er geen boekhoofdstukken zijn geselecteerd. Wilt u één boekhoofdstuk kiezen, dan moet u erop klikken. Wilt u opeenvolgende boekhoofdstukken selecteren, houd dan de Shift-toets ingedrukt terwijl u erop klikt. Wilt u niet-opeenvolgende boekhoofdstukken selecteren, houd dan de Command/Ctrl-toets ingedrukt terwijl u erop klikt.

3 Klik in het **Boek**-palet op de knop **Boekhoofdstukken printen** om het dialoogvenster **Print** te openen.

4. Wilt u alle pagina's in alle geselecteerde boekhoofdstukken printen, dan kiest u **Alle** in het keuzemenu **Pagina's**.
5. Specificeer de andere printinstellingen op de gebruikelijke manier of kies een optie in het keuzemenu **Printstijl**. Alle pagina's of boekhoofdstukken worden met deze instellingen geprint.
6. Klik op **OK**. QuarkXPress opent, print en sluit elk boekhoofdstuk. Als een boekhoofdstuk ontbreekt of is gewijzigd, of bij iemand anders in gebruik is, wordt het boek niet geprint.

➡ In velden waarin paginacijfers moeten worden ingevoerd (zoals in het dialoogvenster **Print**), moet u het volledige paginacijfer invullen, inclusief eventueel voorvoegsel, of een absoluut paginacijfer. Een absoluut paginacijfer is de weergave van de positie van de pagina ten opzichte van de eerste pagina van een document, ongeacht de manier waarop het document in hoofdstukken is ingedeeld. Als u in een dialoogvenster een absoluut paginacijfer wilt opgeven, moet u het cijfer laten voorafgaan door een plusteken (+). Voor de eerste pagina van een project kunt u bijvoorbeeld “+1”opgeven.

Een PDF-bestand van een boek genereren

Met het **Boeken**-palet kunt u snel een PDF-bestand maken. U kunt één PDF-bestand maken van een heel boek of meerdere PDF-bestanden van bepaalde boekhoofdstukken maken. Ga als volgt te werk om een PDF-bestand te maken:

1. Zorg ervoor dat de boekhoofdstukken die u als PDF-bestand wilt exporteren, de status **Beschikbaar** of **Open** hebben. U kunt boekhoofdstukken met de status **Ontbreekt** en die op dit moment bij andere gebruikers in bewerking zijn, niet gebruiken.
2. Wilt u het hele boek toevoegen, dan moet u ervoor zorgen dat er geen boekhoofdstukken zijn geselecteerd. Wilt u één boekhoofdstuk kiezen, dan moet u erop klikken. Wilt u opeenvolgende boekhoofdstukken selecteren, houd dan de Shift-toets ingedrukt terwijl u erop klikt. Wilt u niet-opeenvolgende boekhoofdstukken selecteren, houd dan de Command/Ctrl-toets ingedrukt terwijl u erop klikt.
3. Naast de knop **Exporteer als PDF** bevindt zich het selectievakje **Eén bestand** :
   - Schakel het selectievakje in om één PDF-bestand van alle of de geselecteerde boekhoofdstukken te genereren. U wordt gevraagd een bestandsnaam voor het PDF-bestand in te voeren.
   - Schakel het selectievakje niet in als u van elk boekhoofdstuk meerdere PDF-bestanden wilt genereren. U wordt gevraagd een bestandsnaam voor het PDF-bestand in te voeren. Het eerste boekhoofdstuk wordt geëxporteerd met de opgegeven naam en de volgende boekhoofdstukken krijgen dezelfde naam met het achtervoegsel_002, _003, enz.
4. Klik op de knop **Exporteer als PDF** op de **Boeken**-palet om het dialoogvenster **Exporteer als PDF** weer te geven.
5. Wilt u alle pagina's in alle geselecteerde boekhoofdstukken printen, dan kiest u **Alle** in het keuzemenu **Pagina's**.

6. Kies een optie in het keuzemenu **PDF-stijl**. Alle pagina's of boekhoofdstukken worden met deze instellingen geprint.
7. Kruis het vakje **PDF openen na exporteren** aan als u het PDF-bestand wilt openen nadat het bestand is geëxporteerd.
8. Klik op **Opties** om de overige PDF-uitvoeropties te specificeren.
9. Klik op **OK**. QuarkXPress opent alle boekhoofdstukken, maakt een PDF-bestand en sluit vervolgens elk boekhoofdstuk. Als een boekhoofdstuk ontbreekt of is gewijzigd, of bij iemand anders in gebruik is, wordt het PDF-bestand niet gemaakt.

In velden waarin paginacijfers moeten worden ingevoerd (zoals in het dialoogvenster **Exporteer als PDF**), moet u het volledige paginacijfer invullen, inclusief eventueel voorvoegsel, of een absoluut paginacijfer. Een absoluut paginacijfer is de weergave van de positie van de pagina ten opzichte van de eerste pagina van een document, ongeacht de manier waarop het document in hoofdstukken is ingedeeld. Als u in een dialoogvenster een absoluut paginacijfer wilt opgeven, moet u het cijfer laten voorafgaan door een plusteken (+). Voor de eerste pagina van een project kunt u bijvoorbeeld " +1 " opgeven.

Indexen en inhoudsopgaven maken voor boeken

In QuarkXPress kunt u voor een compleet boek een inhoudsopgave en een index genereren. Deze functies lopen via de lijst- en indexfuncties en niet via het **Boek**-palet. Alle boekhoofdstukken in een boek moeten echter de status **Beschikbaar** hebben voordat een complete lijst of index kan worden gegenereerd.

Indexen voor boeken

De indexeerfuncties zijn beschikbaar wanneer de Index QuarkXTensions-software actief is. Voor het maken van een index maakt u gebruik van het **Index**-palet (**Beeld**-menu) om tekst te coderen als een indexingang. U specificeert de interpunctie voor de index via het dialoogvenster **Indexvoorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren > Index**). Wanneer een boek compleet is, genereert u de index via het dialoogvenster **Genereer index** (**Functies**-menu).

Lijsten voor boeken

In QuarkXPress is een lijst een compilatie van tekst die is vormgegeven met specifieke alineatypogrammen. U kunt bijvoorbeeld uitgaan van alle tekst in uw "Boekhoofdstuknaam"-typogram en alle tekst in uw "Hoofdstuknaam"-typogram en vervolgens een inhoudsopgave compileren met twee niveaus. Lijsten zijn niet beperkt tot inhoudsopgaven — u kunt bijvoorbeeld een lijst maken met illustraties aan de hand van de typogrammen die u hebt gebruikt voor de onderschriften. Bij het genereren van lijsten hebt u het dialoogvenster **Lijsten** (**Wijzig/Bewerk**-menu) en het **Lijsten**-palet (**Beeld**-menu) nodig.

Werken met bibliotheken

Bibliotheken zijn handig voor het opslaan van vaak gebruikte pagina-elementen, zoals logo's, krantenkoppen, juridische tekst en foto's. U kunt in een afzonderlijke bibliotheek

maximaal 2.000 items opslaan. Een bibliotheekitem kan zijn een tekstkader, tekstpad, illustratiekader, lijn, meerdere gelijktijdig geselecteerde items, of een groep. Als u items in een bibliotheek wilt stoppen of eruit wilt halen, sleept u ze gewoon naar of uit de bibliotheek, of u knipt/kopieert ze.

Bibliotheken lenen zich goed voor het opslaan van items die op elk moment tijdens het opmaken bij de hand moeten zijn. Bedrijfslogo's, juridische informatie, veel gebruikte illustraties en tekst, grafieken en clip art zijn alle goede voorbeelden die in een bibliotheek goed bruikbaar zijn. Items met een aparte vormgeving kunnen ook worden bewaard in een bibliotheek.

Gebruik de schuifbalk in een **Bibliotheek**-palet om verticaal door bibliotheekitems te bladeren. Sleep het afmetingkader rechts onder in een **Bibliotheek**-palet om dit te vergroten of te verkleinen. U kunt een **Bibliotheek**-palet uitvouwen door op het zoomvakje te klikken. Klik opnieuw op het zoomvakje om terug te gaan naar de voorgaande weergave.

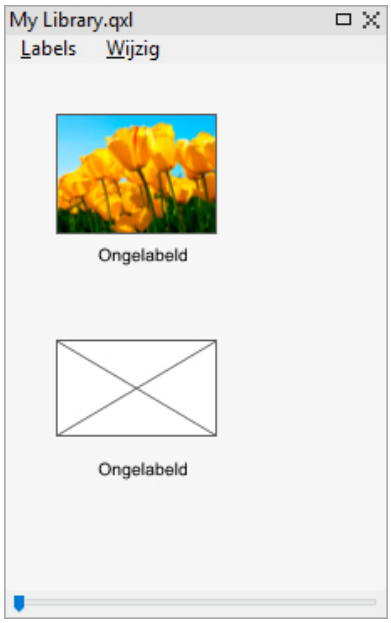

Een **Bibliotheek**-palet

➡ QuarkXPress-bibliotheken zijn niet platformonafhankelijk, dus moet u bibliotheken openen op het platform waar ze zijn aangemaakt.

Bibliotheken maken

U kunt te allen tijde een nieuwe bibliotheek maken, zolang u minder dan 25 bestanden tegelijk hebt geopend. We gaan een nieuwe bibliotheek maken:

1 Kies **Archief/Bestand > Nieuw > Bibliotheek**.

➡ Wanneer u een nieuwe bibliotheek maakt, blijft deze open totdat u hem handmatig sluit. Wanneer u QuarkXPress start, worden bibliotheekpaletten die nog openstonden automatisch opnieuw geopend en teruggezet op hun standaardpositie.

2 Gebruik de regelaars in het dialoogvenster om een locatie voor het nieuwe bibliotheekbestand te specificeren.

3 Typ een naam voor het boek in het veld **Bibliotheeknaam/Bestandsnaam**.

4 Klik op **Maak aan**.

Bibliotheekitems toevoegen

Wanneer u aan een bibliotheek items gaat toevoegen, worden kopieën van de items in de bibliotheek gezet waar ze in schetsweergave verschijnen. De oorspronkelijke items worden niet uit het document verwijderd. Items toevoegen aan een geopende bibliotheek gaat als volgt:

1 Selecteer het **verplaats**gereedschap .

2 Selecteer de items of groepen items die u in de bibliotheek wilt zetten. Teneinde meerdere items te selecteren, houdt u de Shift-toets ingedrukt terwijl u op de desbetreffende items klikt. Als u echter meerdere items selecteert, worden ze in de bibliotheek bewaard als één item en niet als individuele items.

3 Sleep de items of groep in de bibliotheek en laat de muisknop los wanneer de bibliotheekaanwijzer verschijnt. Het bibliotheekitem staat tussen pijltjes.

Bibliotheekitems ophalen

Wilt u een bibliotheekitem in een document zetten, dan kunt u elk willekeurig gereedschap kiezen en op het bibliotheekitem klikken. Sleep het item naar het document. Een kopie van het bibliotheekitem wordt in het document gezet.

Bibliotheekitems manipuleren

U kunt in een bibliotheek de volgorde van de items veranderen, items verplaatsen van de ene naar de andere bibliotheek, bibliotheekitems vervangen en bibliotheekitems wissen.

- Als u een item in een bibliotheek in een andere volgorde wilt zetten, moet u erop klikken en het naar zijn nieuwe plaats slepen.
- Wilt u een item kopiëren van de ene naar de andere bibliotheek, dan moet u erop klikken en het naar de openstaande bibliotheek slepen.
- Wilt u een item in een bibliotheek vervangen, dan moet u de vervangende items in een document selecteren, waarna u **Wijzig/Bewerk > Kopieer** kiest. Klik op het item in de bibliotheek om het te selecteren en kies **Wijzig/Bewerk > Plak**.
- Wilt u een item uit een bibliotheek onder *Mac OS X* verwijderen, dan klikt u op het desbetreffende item, waarna u **Wijzig/Bewerk> Wis**, **Wijzig/Bewerk> Knip** kiest of op Delete drukt. Wilt u onder Windows een item uit een bibliotheek verwijderen, dan kiest u **Bewerk** (**Bibliotheek**-paletmenu) **> Wis** of **Bewerk > Knip**.

Alleen Windows: Bij het kopiëren, plakken of wissen van bibliotheekitems onder Windows, gebruikt u het **Wijzig**-menu bovenin het **Bibliotheek**-palet.

Als u een illustratie met hoge resolutie verplaatst nadat u deze in uw opmaak heeft geïmporteerd, moet u het pad naar de illustratie bijwerken met de opdracht **Gebruikte** (**Functies**-menu) wanneer u het bibliotheekitem naar een document sleept.

Werken met labels

In QuarkXPress kunt u uw bibliotheekitems beheren door er labels aan toe te kennen. U kunt hetzelfde label toekennen aan meerdere items, terwijl u bibliotheekitems selectief kunt weergeven aan de hand van hun labels. Als bijvoorbeeld uw bibliotheek vol zit met verschillende bedrijfslogo's kunt u elk item een label geven met de corresponderende bedrijfsnaam.

Aan bibliotheekitems een label toekennen

Hebt u aan een bibliotheekitem eenmaal een label toegekend, dan kunt u dat label opnieuw gebruiken voor andere items. U kunt natuurlijk ook elk bibliotheekitem een unieke naam geven. Labelen van de bibliotheekitems doet u als volgt:

1. Dubbelklik op een bibliotheekitem om het dialoogvenster **Inschrijving bibliotheek** te openen.
2. Voer in het veld **Label** een beschrijvende naam in of kies er een in de schuiflijst **Label**. Wilt u een bibliotheekitem een andere naam geven, tik dan een nieuw label of kies een ander label in de schuiflijst.
3. Klik op **OK**.

Bibliotheekitems per label weergeven

Als u items per label wilt weergeven, klikt u op het keuzemenu *(Mac OS X)* of op het **Labels**-menu *(Windows)* in de linkerbovenhoek van een **Bibliotheek**-palet. Kies labels om de daarbijhorende items weer te geven.

- Het menu vermeldt **Alle**, **Ongelabeld**, met eventueel de labels die u hebt gemaakt en toegepast.
- U kunt meer dan één label kiezen om meerdere categorieën items weer te geven; een vinkje komt naast elk geselecteerd label te staan.
- Als u onder *Mac OS X* meer dan één label kiest, verschijnt in het keuzemenu de tekst **Verschillende labels**. Wanneer u het **Labels**-menu onder *Windows* selecteert, komt er een vinkje te staan naast de labels die in het palet worden weergegeven.
- Wilt u alle bibliotheekitems zien, ongeacht hun label, kies dan **Alle**.
- Om items te kunnen bekijken waaraan geen label is toegekend, kiest u **Ongelabeld**. U kunt naast andere labels ook **Ongelabeld** kiezen.
- Wilt u items verbergen waaraan een label is toegekend, dan moet u dat label opnieuw kiezen.

Bibliotheken bewaren

Wanneer u op het sluitvakje van een Bibliotheek-palet klikt, bewaart QuarkXPress automatisch de wijzigingen die in de bibliotheek zijn gemaakt. Als u dat liever hebt, kunt u ook de functie Bewaar bibliotheek automatisch gebruiken om iedere gemaakte

wijziging meteen op te slaan. De functie Bewaar bibliotheek automatisch wordt als volgt geactiveerd:

1. Kies **QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**; klik vervolgens op **Bewaar** in de schuiflijst aan de linkerkant om het paneel **Bewaar** te openen.
2. Kruis het vakje **Bewaar bibliotheek automatisch** aan.
3. Klik op **OK**.

Guide Manager Pro XTensions-software

Met Guide Manager Pro hebt u de beschikking over precisieregelaars/knoppen voor het maken en bewerken van hulplijnen op het scherm. U kunt voor een hulplijn een locatie opgeven, of hij horizontaal of verticaal moet lopen, of hij moet worden toegepast op een pagina of op een volledige uitvouw, hoe de kleur op het scherm moet zijn en een beeldpercentage opgeven waarop de hulplijn zichtbaar wordt. U kunt hulplijnen bewerken, kopiëren en plakken; spiegelen; stramienen, rijen en kolommen maken die uit hulplijnen zijn opgebouwd; hulplijnen van een kader maken en afloop- en veiligheidshulplijnen toevoegen.

Deze XTensions-software voegt aan QuarkXPress het **Hulplijnen**-palet toe (**Venster**-menu).

Zie "*Werken met hulplijnen*."

Het Hulplijnen-palet gebruiken

In het **Hulplijnen**-palet vindt u krachtige regelaars/knoppen voor het manipuleren van hulplijnen.

Het **Hulplijnen**-palet

Het **Hulplijnen**-palet werkt als volgt:

- Met de regelaars/knoppen bovenin het palet, van links naar rechts, kunt u nieuwe hulplijnen maken, hulplijnen spiegelen, horizontale hulplijnen tonen, verticale hulplijnen tonen, alleen de actieve hulplijnen tonen en hulplijnen wissen.

- Als u hulplijnen op specificatie wilt sorteren, klikt u op de kolomkop voor de desbetreffende specificatie.
- Als u kolommen met informatie wilt toevoegen aan het palet, kiest u een optie via de knop **Kolomselector** aan de rechterkant van de schuiflijst met kolommen.
- In de kolom **Uitvouw** wordt voor elke pagina of uitvouw in de opmaak een cijfer weergegeven. Wilt u een pagina of uitvouw openen, dan klikt u op de desbetreffende uitvouw in de kolom **Uitvouw**. Wilt u de hulplijnen van een uitvouw weergeven in het palet, dan klikt u op het pijltje naast de desbetreffende uitvouw. Wilt u een hulplijn bewerken, dan dubbelklikt u deze.
- Wilt u een contextmenu met bewerkopties openen, dan Control+klikt/rechtsklikt u in elke kolom. In het contextmenu voor de kolom **Hulplijn** staan de volgende opties: **Knip hulplijn**, **Kopieer hulplijn**, **Plak hulplijn**, **Wis hulplijn** en **Selecteer alle hulplijnen**.

Zie "*Het paletmenu Hulplijnen*" voor informatie over de opties in het paletmenu.

Ongeacht of de hulplijnen wel of niet zichtbaar zijn op het scherm, kunt u als volgt daarmee werken in het **Hulplijnen**-palet (**Venster**-menu):

- Wilt u de hulplijnen op een pagina of uitvouw zien, dan klikt u in de kolom **Hulplijn** op het pijltje naast de desbetreffende pagina of uitvouw.
- Wilt u de hulplijnen op alle pagina's of uitvouwen zien, dan Option/Alt+klikt u op een pijltje naast een uitvouw.
- Wilt u alleen verticale of horizontale hulplijnen weergeven, dan kiest u in het paletmenu de optie **Toon verticale hulplijnen** of **Toon horizontale hulplijnen**. Wilt u alle hulplijnen weergeven, dan kiest u beide opties.
- Wilt u alleen paginahulplijnen weergeven (horizontale hulplijnen beperkt tot één pagina) of alleen uitvouwhulplijnen (horizontale hulplijnen die alle pagina's in een uitvouw omvatten), dan kiest u in het paletmenu de optie **Toon paginahulplijnen** respectievelijk **Toon uitvouwhulplijnen**. Wilt u alle hulplijnen weergeven, dan kiest u beide opties.
- Wilt u alleen hulplijnen weergeven op de pagina of uitvouw die in het projectvenster wordt weergegeven, dan kiest u in het paletmenu de optie **Toon alleen huidige**.

Het paletmenu Hulplijnen

In het **Hulplijnen**-palet treft u de volgende opties aan.

- **Nieuwe hulplijn**: Hiermee maakt u een nieuwe hulplijn. Zie "*Hulplijnen maken met Guide Manager Pro*."
- **Knip hulplijn**: Knipt de geselecteerde hulplijn.
- **Kopieer hulplijn**: Kopieert de geselecteerde hulplijn naar het klembord.
- **Plak hulplijn**: Plakt de hulplijn die zojuist op het plakbord is gezet naar de actieve pagina of uitvouw.
- **Selecteer alles**: Selecteert alle hulplijnen op de actieve pagina of uitvouw.

- **Spiegel hulplijn**: Kopieert de geselecteerde hulplijn naar de tegenovergestelde zijkant van de pagina of uitvouw.
- **Wis hulplijn**: Wist de geselecteerde hulplijn.
- **Stramien maken**: Hiermee maakt u een stramien. Zie "*Stramienen maken met Guide Manager Pro*."
- **Rijen en kolommen maken**: Hiermee maakt u van hulplijnen rijen en kolommen. Zie "Van hulplijnen rijen en kolommen maken."
- **Hulplijnen van kader maken**: Hiermee maakt u hulplijnen van een kader. Zie "*Hulplijnen maken met Guide Manager Pro*."
- **Hulplijnen voor afloop en veiligheid maken**: Hiermee maakt u hulplijnen voor aflopers en de veiligheid. Zie "*Hulplijnen voor afloop en veiligheid maken*."
- **Toon/Verberg verticale hulplijnen**: Toont of verbergt verticale hulplijnen.
- **Toon/Verberg horizontale hulplijnen**: Toont of verbergt horizontale hulplijnen.
- **Toon/Verberg paginahulplijnen**: Toont of verbergt hulplijnen op de actieve pagina.
- **Toon/Verberg uitvouwhulplijnen**: Toont of verbergt hulplijnen op de actieve uitvouw.
- **Hulplijnen voorop**: Zet de hulplijnen en paginastramienen beurtelings vóór of achter de pagina-inhoud.
- **Stramien magnetisch**: Schakelt de functie Stramien magnetisch in of uit.
- **Magn. sterkte**: Hiermee regelt u de magnetische sterkte voor de functie Stramien magnetisch.
- **Bewerk kleuren**: Hiermee kunt u de kleuren bewerken die in Guide Manager Pro beschikbaar zijn.
- **Importeer**: Hiermee importeert u hulplijnen vanuit een geëxporteerd hulplijnenbestand.
- **Exporteer**: Hiermee exporteert u hulplijnen naar een apart bestand.

Zie ook "*Werken met hulplijnen*."

Hulplijnen maken met Guide Manager Pro

Guide Manager Pro kent twee methoden voor het maken van hulplijnen.

- Wilt u numeriek hulplijnen maken met behulp van Guide Manager Pro, dan klik u op de knop **Een nieuwe hulplijn maken** bovenin het **Hulplijnen**-palet of u kiest **Nieuw** in het paletmenu. Gebruik het dialoogvenster **Hulplijnspecificaties** om de **Location**, **Richting** en **Type** van de hulplijn te specificeren. U kunt ook het **Beeldpercentage** opgeven waarmee de hulplijn wordt weergegeven (bij de standaardwaarde 0% wordt de hulplijn altijd weergegeven). Kies **Kleur hulplijn** en geef op of deze **Vergrendeld** is, en niet met de muis kan worden verplaatst. Klik op **Voorvertoning** om uw hulplijn op het scherm te bekijken voordat u hem definitief maakt en klik vervolgens op **OK**.

Het dialoogvenster **Hulplijnspecificaties**

U kunt het dialoogvenster **Hulplijnspecificaties** ook openen door in de opmaak te dubbelklikken op een bestaande hulplijn.

- Als u automatisch hulplijnen van een kader wilt maken, selecteert u het kader en kiest u in het paletmenu de opdracht **Hulplijnen van kader maken**. Gebruik de regelaars/knoppen onder **Hulplijnen van kader maken** om de positie aan te passen van de hulplijnen (ook stramienlijnen genoemd) die **Boven**, **Onder**, **Links** en **Rechts** van het kader worden geplaatst. De overige regelaars/knoppen werken precies zo als die in het dialoogvenster **Hulplijnspecificaties**.

De opties onder **Hulplijnen van kader maken** voor het maken van hulplijnen rondom de rechthoekige kaderbegrenzingen in elke vorm.

Stramienen maken met Guide Manager Pro

Guide Manager Pro biedt een snelle methode voor het maken van een stramien van hulplijnen op pagina's en uitvouwen die op gelijke afstand van elkaar liggen.

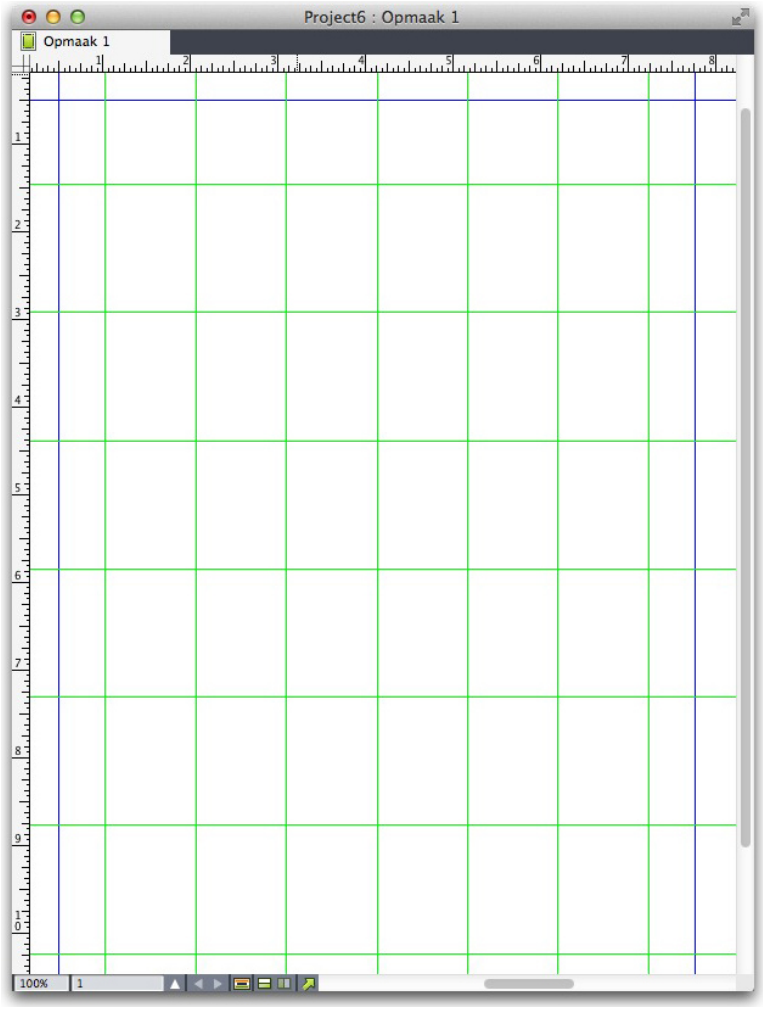

In Guide Manager Pro is het simpel om een dergelijk stramien te maken

We gaan als volgt op de actieve pagina of uitvouw een stramien maken:

1 Kies **Stramien maken** in het **Hulplijnen**-paletmenu.

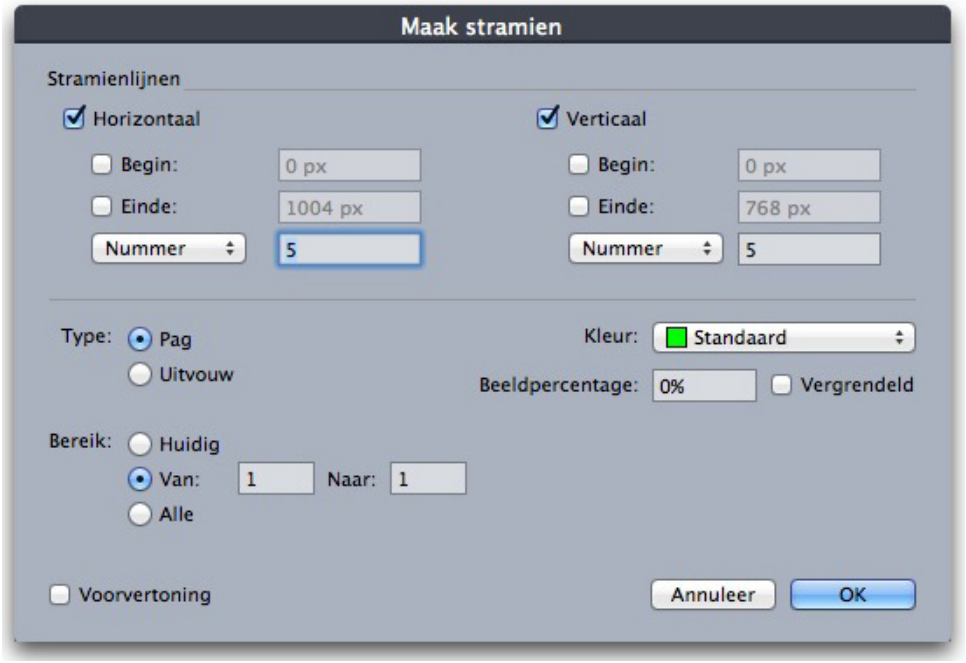

De regelaars onder **Stramien maken**

2 Kruis onder **Stramienlijnen** het vakje **Horizontaal** en/of **Verticaal** aan.

3 Als u wilt dat de hulplijnen op een specifieke locatie beginnen, bijvoorbeeld binnen de marges, kruist u het veld**Begin** en/of **Eind** aan, waarna u de afstand vanaf de zijkanten van de pagina invoert waar de hulplijnen beginnen en eindigen.

4 Wilt u hulplijnen maken die op gelijke afstand van elkaar staan, dan kiest u **Aantal**, waarna u in het veld het aantal gewenste hulplijnen invoert. Wilt u hulplijnen maken die op een bepaalde afstand van elkaar staan, dan kiest u **Stap**, waarna u de afstand in het veld invoert.

5 Gebruik de regelaars/knoppen **Soort**, **Bereik**, **Kleur**, **Beeldpercentage** en **Vergrendeld**, net zoals u dat zou doen in het dialoogvenster **Hulplijnspecificaties** (zie "*Hulplijnen maken met Guide Manager Pro*").

6 Klik op **Voorvertoning** om het stramien op het scherm te bekijken en klik vervolgens op **OK**.

Rijen en kolommen maken

In Guide Manager Pro kunt u van hulplijnen en met toepassing van tussenruimten rijen en kolommen maken die op gelijke afstand van elkaar liggen. We gaan als volgt rijen en kolommen maken van hulplijnen op de actieve pagina of uitvouw:

1 Kies **Rijen en kolommen maken** in het **Hulplijnen**-paletmenu.

Het dialoogvenster **Rijen en kolommen maken**

2 Voer in het veld **Rijen** het aantal horizontale rijen in. Als u ruimte wilt tussen de rijen, voert u in het veld **Tussenruimte** een waarde in.

3 Voer in het veld **Kolommen** het aantal verticale kolommen in. Als u ruimte wilt tussen de kolommen, voert u in het veld **Tussenruimte** een waarde in.

4 Wilt u hulplijnen maken binnen het basisstramien, dan klikt u op **Marges**. Laat anders het vakje **Paginabegrenzing** geselecteerd.

5 Gebruik de regelaars/knoppen **Soort**, **Bereik**, **Kleur**, **Beeldpercentage** en **Vergrendeld**, net zoals u dat zou doen in het dialoogvenster **Hulplijnspecificaties** (zie "*Hulplijnen maken met Guide Manager Pro*").

6 Klik op **Voorvertoning** om de hulplijnen op het scherm te bekijken en klik vervolgens op **OK**.

Hulplijnen voor afloop en veiligheid maken

Als u hulplijnen voor afloop en veiligheid nodig hebt, kunt u deze toevoegen met Guide Manager Pro, zodat u niet het paginaformaat hoeft te veranderen, of uw eigen hulplijnen hoeft te trekken.

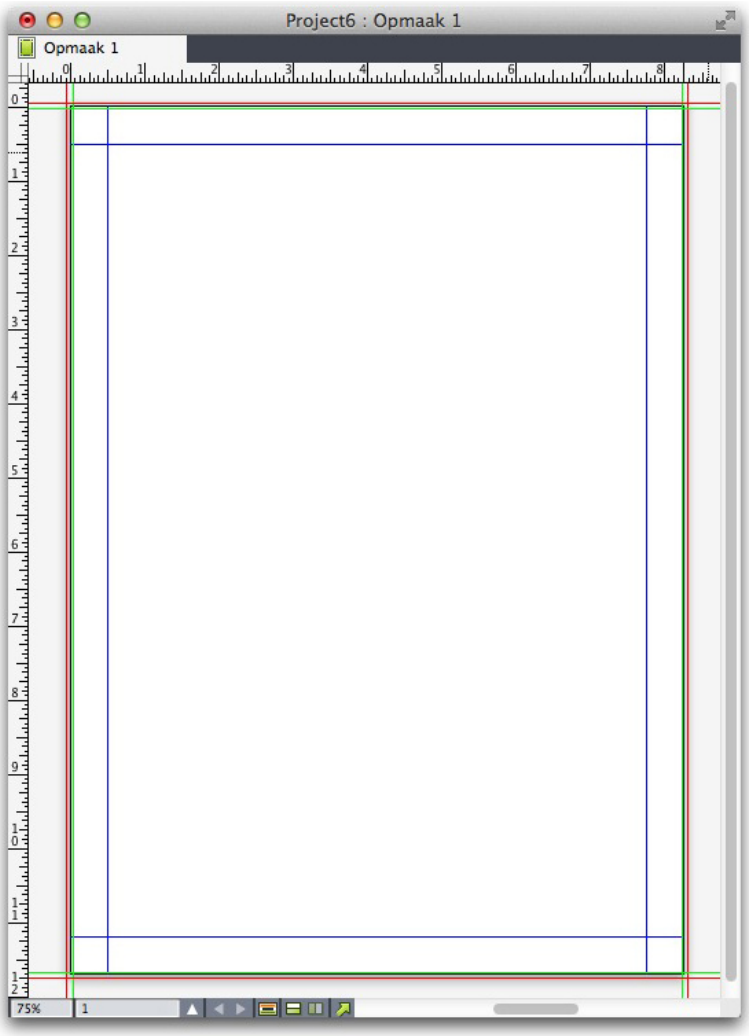

Hier worden rode afloophulplijnen 9 pt buiten de pagina geplaatst, terwijl groene veiligheidshulplijnen 9 pt binnen de pagina worden geplaatst.

Hulplijnen voor de afloop en/of veiligheid op de actieve pagina worden als volgt gemaakt:

1. Kies **Hulplijnen voor afloop en veiligheid maken** in het **Hulplijnen**-paletmenu.
2. Voor afloophulplijnen kruist u **Afloper** aan, waarna u een waarde invoert in het veld **Tussenruimte** om aan te geven hoe ver de hulplijnen buiten de pagina komen te staan, en vervolgens een optie kiest in het **Kleur**-menu.
3. Voor veiligheidshulplijnen kruist u **Veiligheid** aan, waarna u een waarde invoert in het veld **Tussenruimte** om aan te geven hoe ver de hulplijnen binnen de pagina komen te staan, en vervolgens een optie kiest in het **Kleur**-menu.
4. Gebruik de regelaars/knoppen **Beeldpercentage** en **Vergrendeld**, net zoals u dat zou doen in het dialoogvenster **Hulplijnspecificaties** (zie "*Hulplijnen maken met Guide Manager Pro*").
5. Wilt u afloop- en veiligheidshulplijnen maken die over meerdere pagina's lopen, gebruik dan de regelaars/knoppen onder **Uitvouwbereik**.

U kunt afloop- en veiligheidshulplijnen toepassen op basispagina's en opmaakpagina's.

6 Klik op **Voorvertoning** om uw hulplijnen op het scherm te bekijken en klik vervolgens op **OK**.

Scale XTensions-software

Met de Scale XTensions-software kunt u snel QuarkXPress-opmaken, -items, -groepen en -inhoud schalen op een manier die te vergelijken is met schaalobjecten uit tekenprogramma's. In het dialoogvenster **Schaalinstellingen** kunt u datgene wat geschaald moet worden specificeren — tekst, kaderranden, versnijdingen, lijndiktes en meer.

De Scale XTensions-software voegt het volgende toe aan QuarkXPress:

- **Item** > **Schaal** kunt u een nieuwe breedte, hoogte of beide voor de selectie (item(s), groep) specificeren.
- **Venster** > **Schaal** geeft het **Schaal**-palet weer dat dezelfde regelaars als de **Schaal**-opdracht heeft. Bovendien kunt u met het **Schaal**-palet de hele opmaak schalen. U kunt de selectie (item(s), groep of opmaak) met 5% vergroten of verkleinen door **Vergroten** of **Verkleinen** in het paletmenu te kiezen.

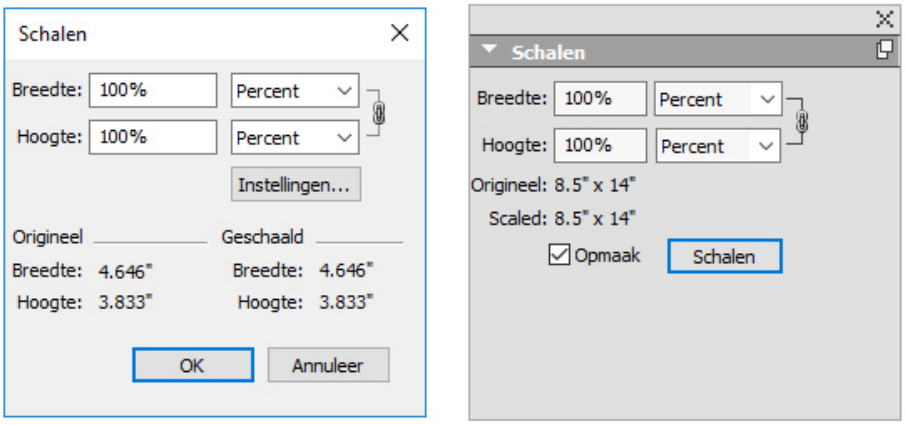

Schalen en **Schalen**-palet

Zowel het dialoogvenster **Schaal** als het **Schaal**-palet bieden de volgende functies:

- U kunt een selectie vergroten of verkleinen waarbij een percentage van de huidige grootte (procent) van het item wordt genomen of door nieuwe afmetingen (in huidige meeteenheden) invoeren. Kies eerst **Percentage** of **Eenheden** in de menu´s rechts van de velden **Breedte** en **Hoogte** en voer vervolgens de juiste waarden in het veld in.
- Als u items proportioneel wilt schakelen, dan klikt u op de Sluit in-button . Als u het schalen beperkt, is de optie **Hoogte** niet beschikbaar en worden items volgens de in het veld **Breedte** ingevoerde waarde gelijkmatig verticaal en horizontaal geschaald.
- De in **Origineel** en **Geschaald** vermelde afmetingen van het begrenzende kader van het item of de groep worden weergegeven (in huidige maateenheid). Deze waarden worden bijgewerkt op het moment dat u een waarde in de velden **Breedte** of **Hoogte** wijzigt.
- Als u de schaalinstellingen wilt wijzigen, klik dan op de knop **Instellingen** in het dialoogvenster **Schaal** of kies **Schaalinstellingen** in het **Schaal**-paletmenu. Het dialoogvenster **Schaalinstellingen** verschijnt. Elk selectievakje bepaalt of een bepaald item of attribuut geschaald is of niet.

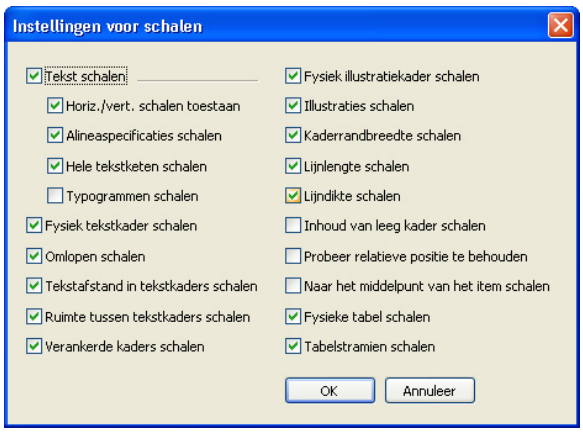

Stramieninstellingen

Op het **Schaal**-palet kunt u het selectievakje **Opmaak** inschakelen zodat de hele opmaak en alles erin wordt geschaald.

- Met Scale XT kunt u een item schalen zodat het kleiner of groter is dan QuarkXPress toestaat. Een dergelijk item wordt correct geprint maar als u het met QuarkXPress-gereedschappen of -opdrachten probeert te wijzigen, wordt er een foutmelding weergegeven.

- Scale XT is niet ontworpen om te werken met alle items die via het **Content**-palet (**Venster > Content**) zijn gesynchroniseerd. Exemplaren van het gedeelde item overerven alleen de breedte- en hoogtewijzigingen van Scale XT. Daarnaast moet u geen volledige opmaken die Composition Zones bevatten.

- Geroteerde items worden in overeenstemming met hun oorspronkelijke geometrie geschaald. Als u bijvoorbeeld alleen de breedte schaalt van een vierkant kader dat 45 graden geroteerd is, dan wordt er een rechthoek gemaakt (in plaats van een bredere diamant, zoals u wellicht wenste).

Cloner XTensions-software

Met de Cloner XTensions-software kunt u geselecteerde items naar dezelfde locatie op verschillende pagina's of in een ander project kopiëren. U kunt ook pagina's naar een apart project kopiëren.

Om Cloner te kunnen gebruiken, moet u eerst de items die u wilt klonen selecteren of alle items deselecteren als u pagina's wilt klonen. Kies vervolgens **Functies > Cloner** om het dialoogvenster **Cloner** weer te geven.

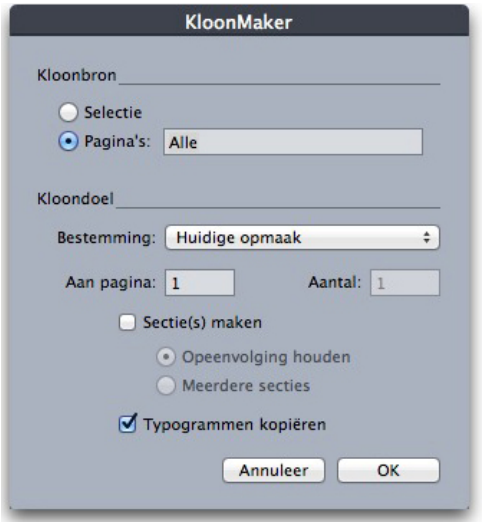

Dialoogvenster **Cloner**

In **Kloonbron** kunt u kiezen wat u wilt klonen. Klik op **Selectie** om de geselecteerde items te klonen, of op **Pagina's** om een paginareeks (opgegeven als absolute posities) te klonen.

In **Kloondoel** kunt u aangeven waar de gekloonde inhoud naar toe moet gaan. Kies een optie in het keuzemenu **Doel**:

- **Huidige opmaak**: Hiermee kunt u de geselecteerde items naar een andere locatie in deze opmaak kopiëren.
- **Quark-bestand**: Hiermee kunt u de geselecteerde items of pagina's in een bestaand QuarkXPress-project kopiëren.
- **Nieuw project**: Hiermee kunt u de geselecteerde items of pagina's naar een nieuw QuarkXPress-project kopiëren.
- **Nieuwe opmaak**: Hiermee kunt u de geselecteerde items of pagina's naar een nieuwe opmaak in dit QuarkXPress-project kopiëren.
- **Splitsen in afzonderlijke pagina's**: Hiermee kunt u van elke aangegeven pagina een projectbestand van één pagina maken.
- **Opmaken splitsen in projecten**: Hiermee kunt u van elke opmaak in dit project een project bestaande uit een enkele opmaak maken.
- **Alle open opmaken**: Hiermee kunt u de geselecteerde items naar alle opmaken in dit project kopiëren.
- **[Opmaaknaam]**: Hiermee kunt u de geselecteerde items of pagina's in die opmaak kopiëren.

Voer de doelpagina in het veld **Aan pagina** in.

Als u een selectie kloont, gebruik dan het veld **Aantal** om het aantal kopieën dat u van de geselecteerde items wilt maken, in te voeren. Als **Aan pagina** bijvoorbeeld ingesteld is op 2 en **Aantal** op 5, dan worden er op de pagina's 2, 3, 4, 5 en 6 kopieën gemaakt. Als u met dubbelzijdige opmaakt werkt, worden de kopieën aan beide zijden van de uitvouw geplaatst.

Als u pagina's kloont, schakel dan het selectievakje **Sectie(s) maken** in om secties op de gekloonde pagina's te maken en kies vervolgens een optie:

- **Opeenvolging houden**: Hiermee kunt u alle paginakopieën op een enkele opmaak in de doelopmaak houden, zelfs als de kopieën van verschillende secties afkomstig zijn.
- **Meerdere secties**: Als het aangegeven paginabereik sectieafbrekingen bevat, worden de sectieafbrekingen in de kopieën bewaart.

Als u pagina's naar een nieuw project kloont of pagina's in projecten opsplitst, schakel dan het selectievakje **Typogrammen kopiëren** in om alle typogrammen van de bronopmaak aan de nieuwe projecten toe te voegen. Als u dit selectievakje niet inschakelt, worden alleen de gebruikte typogrammen gekopieerd.

ImageGrid XTensions-software

Met de ImageGrid XTensions-software kunt u automatisch uit een map met afbeeldingsbestanden een raster met afbeeldingen maken.

Een pagina gemaakt door Linkster

Kies **Functies > ImageGrid** om ImageGrid met de actieve opmaak te gebruiken. Het dialoogvenster **ImageGrid** wordt weergegeven.

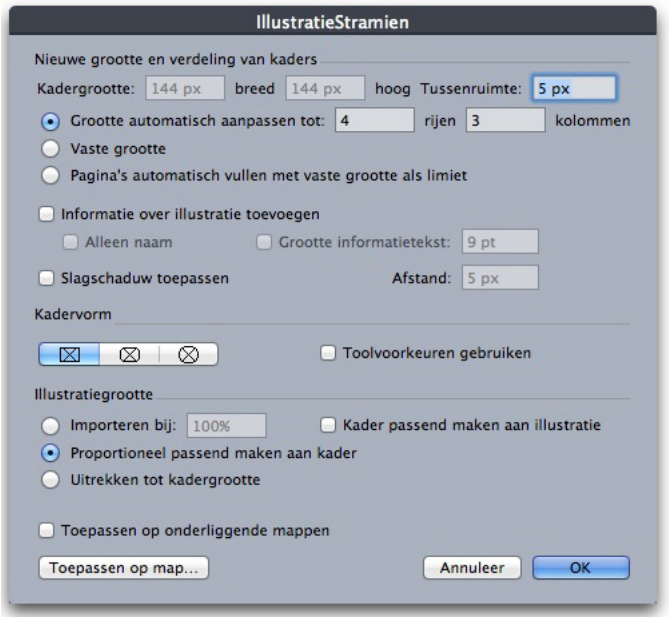

Dialoogvenster **ImageGrid**

Om handmatig de grootte van de kaders te specificeren waaruit het raster is opgebouwd, voert u in de velden **Kadergrootte** waarden in en klikt u vervolgens op **Vaste grootte**. (Als u op **Grootte automatisch aanpassen tot** klikt, worden de waarden van de **kadergrootte** genegeerd.) Geef in het veld **Tussenruimte** de tussenruimte tussen de afbeeldingen aan.

Om op te geven hoeveel rijen en kolommen aan het raster moeten worden toegevoegd en om de applicatie toe te staan de kaders automatisch passend te maken, klikt u op **Grootte automatisch aanpassen tot** en voert u waarden in de velden voor de **rijen** en **kolommen** in.

Om de afmetingen van de kaders afhankelijk van hun verhoudingen automatisch in te stellen waarbij de waarden onder **Kadergrootte** als maximumgrootte worden gebruikt, klikt u op **Pagina's automatisch vullen met vaste grootte als limiet**.

Schakel het selectievakje **Informatie over illustratie toevoegen** in om onder elk illustratiekader een onderschrifttekstkader met de bestandsnaam van de illustratie, de resolutie, de afmetingen in pixels, de bestandsindeling en de kleurruimte toe te voegen. Schakel het selectievakje **Alleen naam** in om dit onderschrift te beperken tot de naam van het illustratiebestand. Schakel het selectievakje **Grootte informatietekst** in om de grootte van de onderschrifttekst te bepalen (als u dit selectievakje niet inschakelt, gebruikt de applicatie de in het teksttypogram **Normaal** opgegeven lettergrootte).

Om een automatische slagschaduw op de illustratiekaders toe te passen, schakelt u het selectievakje **Slagschaduw toepassen** in en voert u een afstandwaarde in het veld **Afstand** in.

Met de regelaars van **Kadervorm** kunt u de vorm van de illustratiekaders instellen. Om de standaardspecificaties van illustratiekaders in de gereedschapvoorkeuren te gebruiken (tabblad **QuarkXPress/Wijzig/Bewerk > Voorkeuren > Gereedschappen**) schakelt u het selectievakje **Use Tool Preferences** (Gereedschapvoorkeuren gebruiken) in. Als u dit selectievakje niet inschakelt, hebben de illustratiekaders een witte achtergrond.

Kies onder **Illustratiegrootte** een van de volgende opties:

- **Importeren bij**: Hiermee kunt u het percentage opgeven waarmee illustraties moeten worden geïmporteerd. Schakel het selectievakje **Kader passend voor illustratie** in om ook de grootte van het kader te wijzigen zodat het illustratie past. Onthoud dat sommige instellingen onder **Nieuwe grootte en verdeling van kaders** hierdoor worden opgeheven.
- **Proportioneel passend maken aan kader**: Hiermee kunt u de illustratie proportioneel in het kader passen.
- **Uitrekken tot kadergrootte**: Hiermee kunt u de illustratie niet-proportioneel in het kader passen.

Schakel het selectievakje **Toepassen op onderliggende mappen** in om illustraties in submappen van de doelmap toe te voegen.

Klik op **Process Folder** (Toepassen op map) om de doelmap te selecteren en het proces te starten. Klik op **OK** om het proces met de momenteel geselecteerde doelmap te starten.

Linkster XTensions-software

Met de Linkster XTensions-software kunt u tekstkaders koppelen en ontkoppelen zonder dat er verloop optreedt.

Om Linkster te gebruiken, selecteert u eerst de items die u wilt koppelen of ontkoppelen. Kies vervolgens **Functies > Linkster** om het dialoogvenster **Linkster** weer te geven.

Dialoogvenster **Linkster**

Klik op **Selectie** om de geselecteerde items te ontkoppelen, of op **Pagina's** om een paginareeks (opgegeven als absolute posities) te ontkoppelen.

Klik op **Ontkoppelen** en kies vervolgens een van de volgende opties:

- Optie 1 maakt drie artikelen: een voor de kaders voor het geselecteerde kader, een voor het geselecteerde kader en een voor de kaders achter het geselecteerde kader.

- Optie 2 maakt twee artikelen: een voor de kaders voor en achter het geselecteerde kader, en een voor het geselecteerde kader.

- Optie 3 maakt twee artikelen: een voor de kaders voor het geselecteerde kader en het geselecteerde kader, en een voor de kaders achter het geselecteerde kader.

- Optie 4 maakt twee artikelen: een voor de kaders voor het geselecteerde kader, en een voor het geselecteerde kader en de kaders achter het geselecteerde kader.

Klik op **Koppelen** om de tekstkaders te koppelen. Als **Pagina's** geselecteerd is, koppelt deze optie alleen die kaders die door Linkster ontkoppeld zijn. Als **Selectie** geselecteerd is, probeert Linkster de geselecteerde kaders in de door u geselecteerde volgorde te koppelen.

Klik op **Tekst in zelfde kaders houden** om na het koppelen te proberen de tekst in dezelfde kaders te houden.

Uitvoer

Of u nu op een laserprinter pagina's wilt printen om een paginaproef te bekijken en te herzien, en of u uiteindelijk film nodig hebt of een plaat wilt uitdraaien op een hoge-resolutiebelichter of een plaatbelichter, QuarkXPress staat u bij met raad en daad om tot bevredigende resultaten te komen, iedere keer weer. Omdat QuarkXPress 9.0 op host gebaseerde kleurscheidingen niet meer ondersteunt, kunt u doorgaan met het maken van uitvoer met *In-RIP*-kleurscheidingen of *Composiet*-uitvoer.

Opmaken printen

In veel publicatieomgevingen kunt u met behulp van een groot assortiment apparaten een print maken, variërend van de kleinere bureaubladprinter tot de grotere laserprinters op kantoren of zelfs geavanceerde plaatbelichters. In onderstaande onderwerpen wordt uitgelegd hoe u vanuit QuarkXPress kunt printen.

Illustratiepaden bijwerken

QuarkXPress gebruikt voor geïmporteerde illustraties twee soorten informatie: lage resolutie en hoge resolutie. De lage-resolutie-informatie wordt gebruikt voor de weergave van voorvertoningen van illustraties. Wanneer u gaat printen wordt de hoge-resolutie-informatie in de oorspronkelijke illustratiebestanden geactiveerd via de padinformatie naar de desbetreffende illustraties.

Een pad naar een illustratie wordt vastgelegd wanneer u een illustratie importeert. Het programma onthoudt de informatie betreffende alle illustratiepaden plus het tijdstip waarop de illustratie werd gewijzigd.

Als een illustratie wordt verplaatst of gewijzigd nadat deze is geïmporteerd, waarschuwt het programma u wanneer u de opdracht **Uitvoer** (Print, PDF, EPS of Digital Outputs (Digitale uitvoeren)) of de opdracht **Verzamel voor servicebureau** (**Archief/Bestand**-menu) geeft.

➡ Als u uw illustraties in dezelfde map zet als het project, hebt u geen problemen met het bijhouden van de illustratiepaden. Als u uw illustraties in dezelfde map zet als het artikel, hebt u geen problemen met het bijhouden van de illustratiepaden. Het programma kan illustraties die in dezelfde map staan als het document altijd “vinden”, of de illustratie nu wel of niet in die map stond op het moment dat ze werd geïmporteerd.

Instellen van de regelaars/knoppen in het dialoogvenster Print

We gaan als volgt een printopmaak afdrukken:

1. Kies **Archief/Bestand > Print** (Command+P/Ctrl+P). Het dialoogvenster **Print** verschijnt.
2. Wilt u een printer driver (stuurprogramma) selecteren, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Printer**.
    - *Alleen Windows:* Door te klikken op de knop **Eigenschappen** wordt een dialoogvenster geopend met regelopties die specifiek zijn voor het geselecteerde printerstuurprogramma. Raadpleeg de documentatie bij de software van Microsoft Windows voor meer informatie over de opties in dit dialoogvenster of voor de manier waarop printers moeten worden toegevoegd.
3. Specificeer uitvoeropties op een van de volgende manieren:
    - Wilt u een bestaande uitvoerstijl gebruiken, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Printstijl**.
    - Wilt u printopties handmatig configureren, dan gebruikt u de regelaars/knoppen in de onderste helft van het dialoogvenster. Dit gedeelte van het dialoogvenster **Print** is verdeeld in twee panelen. Wilt u een paneel openen, dan klikt u op zijn naam in het overzicht links onder. Raadpleeg "*Dialoogvenster Print*" voor meer informatie.
    - Wilt u de geselecteerde printopties vastleggen als een nieuwe uitvoerstijl, dan kiest u **Nieuwe printuitvoerstijl** in het keuzemenu **Printstijl**.
4. Als u het aantal exemplaren wilt opgeven dat u wilt printen, moet u in het veld **Aantal** een waarde invoeren.
5. Als u wilt opgeven welke pagina's u wilt printen, moet u in het veld **Pagina's** een waarde invoeren. U kunt paginabereiken, niet-opeenvolgende pagina's of een combinatie van beide invoeren om te printen. Gebruik komma's en koppeltekens om een opeenvolgende of niet-opeenvolgende paginareeks te definiëren. Als u bijvoorbeeld een paginaopmaak van 20 pagina's hebt en u wilt daarvan de pagina's 3 t/m 9, 12 t/m 15 en pagina 19 printen, voer in het veld Pagina's dan 3-9, 12-15, 19 in.
6. Wilt u opgeven dat alleen de oneven, even of alle pagina's moeten worden geprint, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Volgorde**. **Alle** (de standaardinstelling) print alle gerelateerde pagina's. Wanneer u **Oneven** kiest, worden alleen de oneven pagina's geprint. Wanneer u **Even** kiest, worden alleen de even pagina's geprint.
7. Als u uw document kleiner of groter wilt printen, voert u in het veld **Schaal** een percentage in. De standaardinstelling is 100%.
8. Als u van de opmaak twee of meer exemplaren print en u elk exemplaar in opeenvolgende volgorde uit de printer wilt laten komen, kruist u het vakje **Sorteren** aan. Als het selectievakje **Sorteren** niet is ingeschakeld, print het programma gelijktijdig meerdere exemplaren van elke pagina.
9. Wilt u naast elkaar op film of op papier uitvouwen printen (horizontaal naast elkaar liggende pagina's), dan kruist u het vakje **Uitvouw** aan.

10 Wilt u een opmaak van meerdere pagina's printen in omgekeerde volgorde, dan moet u het vakje **Begin met laatste pag.** aankruisen. De laatste opmaakpagina wordt dan het eerst geprint.

11 Kruis het vakje **Past in afdrukgebied** aan om het formaat van een pagina in uw opmaak te laten passen in het afdrukbare gebied van het geselecteerde uitvoermedium.

12 *Alleen Mac OS X:* Klik op de knop **Printer** om het dialoogvenster **Printerstuurprogramma** te openen. Raadpleeg de documentatie bij uw computer voor meer informatie.

13 Klik op **Print** om de opmaak te printen.

14 Klik op **Annuleer** om het dialoogvenster **Print** te sluiten zonder de instellingen te bewaren en zonder de opmaak te printen.

➡ *(Alleen Windows)* Het gebied rechtsboven in het dialoogvenster **Print** is het paginavoorvertoningsgebied. U kunt deze afbeelding gebruiken om van tevoren te zien hoe de pagina's uit de uitvoerapparatuur komen.

➡ *(Alleen Mac OS X)* Het dialoogvenster **Print** is verbeterd om de werkelijke voorvertoning weer te geven.

Dialoogvenster Print

De panelen in het dialoogvenster **Print** worden in de onderstaande onderwerpen besproken.

Apparaat-paneel

Gebruik het **Apparaat**-paneel om apparaatspecifieke instellingen op te geven, inclusief PPD-selectie en paginapositionering:

- Wanneer u een PPD specificeert, worden de velden **Papierformaat**, **Breedte** en **Hoogte** automatisch gevuld met de standaardinformatie afkomstig van de PPD. Als u een PPD kiest voor een belichter, kunt u ook beschikken over de velden **Pagina-afstand** en **Papierafstand**. In Windows kunt u de schuiflijst met PPD's die beschikbaar zijn in het keuzemenu **PPD** aan uw wensen aanpassen met behulp van het dialoogvenster **PPD Manager** (menu **Functies**). In *Mac OS X* moet u de PPD's installeren onder `MAC HD > Bibliotheek > Printers > map PPD's` en vervolgens QuarkXPress opnieuw opstarten. Alle PPD's worden nu in het dialoogvenster **Print** in de lijst met PPD's weergegeven. Als u niet kunt beschikken over de juiste PPD, kies dan een identieke, meegeleverde algemene PPD.
- Om het formaat te specificeren van het medium dat door uw printer wordt gebruikt, kiest u een optie in het keuzemenu **Papierformaat**.
- Wilt u de breedte en hoogte specificeren van aangepaste media die door uw printer worden ondersteund, dan kiest u **Eigen instelling** in het keuzemenu **Papierformaat**, waarna u waarden invoert in de velden **Breedte** en **Hoogte**. Wanneer u uitdraait op een zogenaamde continuous-feed of nondrum belichter, gebruik in het veld **Hoogte** dan de instelling **Automatisch**.

- Wilt u uw document correct positioneren op de geselecteerde uitvoerapparatuur, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Positie**.
- De standaardresolutie voor de geselecteerde PPD wordt automatisch in het **Resolutie**-veld ingevoerd.
- *Alleen voor belichters geldt het volgende:* Voer in het veld **Papierafstand** een waarde in om op te geven hoever de linkerkant van de pagina van de linkerkant van de filmrol komt te staan.
- *Alleen voor belichters geldt het volgende:* Voer in het veld **Pagina-afstand** een waarde in om de hoeveelheid ruimte op te geven tussen de pagina's van de opmaak wanneer ze aan de rol worden uitgedraaid.
- Om het paginabeeld van opmaakpagina's als negatief (diapositief) te printen, moet u het vakje **Negatieve afdruk** aankruisen.
- Om tijdens het afdrukken van QuarkXPress geprinte PostScript-foutmeldingen te krijgen, moet u het selectievakje PostScript Error Handler **inschakelen**.

Pagina's-paneel

Gebruik het **Pagina('s)**-paneel om de paginarichting, het afdrukken in gedeelten, het spiegelen van pagina's en andere daarmee verband houdende opties te specificeren:

- Wilt u aangeven dat u uw document staand of liggend wilt printen, klik dan op de desbetreffende **Richting**-knop (**Staand** of **Liggend**).
- Wilt u lege pagina's afdrukken, dan kruist u het vakje **Inclusief lege pagina's** aan.
- Als u meerdere pagina´s van de opmaak als miniatuur (verkleinde pagina´s) wilt printen, schakelt u het selectievakje Schets in.
- Wilt u de afgedrukte pagina verticaal of horizontaal spiegelen, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Spiegel pag.**.

Om een grote opmaak in gedeelten te printen (die elkaar overlappen), moet u een optie kiezen in het keuzemenu **Gedeelten**. Om u te helpen bij het weer aan elkaar plakken van de paginagedeelten print het programma op elk afzonderlijk gedeelte snijtekens en plaatsingsinformatie.

- Wilt u zelf in de hand hebben op welke manier een pagina in gedeelten wordt opgesplitst met behulp van de liniaaloorsprong, dan kiest u **Handmatig**.
- Als u wilt dat het programma het aantal gedeelten bepaalt waarin het document moet worden geprint, gebaseerd op de afmetingen van de opmaak, de media en of het selectievakje **Absolute overlap** wel of niet is ingeschakeld, en de waarde in het veld **Overlapping**, dan kiest u **Automatisch**. De waarde die u hebt ingevoerd in het veld **Overlapping** is de hoeveelheid die het programma gebruikt om aan de pagina een extra overlap te maken. Wanneer het selectievakje **Absolute overlap** is ingeschakeld, gebruikt het programma alleen de waarde in het veld **Overlapping** wanneer aan de pagina een extra overlap wordt toegekend. Is het selectievakje **Absolute overlap** niet ingeschakeld, dan zal het programma minstens de waarde in het veld **Overlapping** gebruiken bij het maken van het paginagedeelte, maar kan ook uitwijken naar een grotere waarde als dat nodig is. Kruis het vakje **Absolute**

overlap niet aan als u wilt dat uw opmaak moet worden gecentreerd op de definitief aan elkaar geplakte gedeelten.

Illustraties-paneel

Gebruik het **Illustraties**-paneel om te bepalen op welke manier illustraties worden afgedrukt:

- Wilt u specificeren hoe illustraties moeten worden afgedrukt, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Uitvoer**. **Normaal** biedt hoge-resolutie-uitvoer van illustraties aan de hand van de gegevens in de bronbestanden van de illustraties. **Lage resolutie** drukt illustraties af met de resolutie van de schermvoorvertoning. **Ruw** onderdrukt het afdrukken van illustraties en kleurverlopen en produceert op het scherm een kader met een kaderrand en een 'x' als inhoud, wat lijkt op een leeg illustratiekader.
- Wilt u een structuur selecteren voor de printgegevens, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Gegevens**. Hoewel opmaken sneller worden geprint in de structuur Binair is de optie **ASCII** wat algemener, omdat het een standaardstructuur is die door een groter assortiment printers en print spoolers kan worden gelezen. De optie **Clean 8-bit** combineert ASCII en binair tot een flexibele en algemeen bruikbare bestandsstructuur.
- Kruis het vakje **EPS Zwart overdrukken** aan om alle zwarte elementen in geïmporteerde EPS-illustraties geforceerd te laten overdrukken (ongeacht hun overdrukinstellingen).
- Wilt u 1-bit TIFF's afdrukken met volledige resolutie (die de resolutie in het lijstitem **Apparaat** niet mag overschrijden), kruis dan het vakje **TIFF-uitvoer met volledige resolutie** aan. Als het vakje **TIFF-uitvoer met volledige resolutie** niet is aangekruist, worden afbeeldingen groter dan 1-bit gesubsampeld tot twee keer het aantal lijnen per inch (lpi-instelling).

Fonts-paneel

Gebruik het **Fonts**-paneel om op te geven welke fonts in de afdruk moeten worden opgenomen. U zult zien dat veel opties in dit paneel alleen beschikbaar zijn wanneer u voor de uitvoer een PostScript-apparaat gebruikt.

- Wilt u een overzicht van gedownloade fonts van het PPD-bestand van de printer, dan moet u het vakje **Gebruik PPD-fontinstellingen** aankruisen. De fonts in het PPD-bestand worden niet gedownload. Als u dit vakje aankruist, worden veel regelaars in dit tabblad uitgeschakeld.
- Als u voor het printen gebruikmaakt van een PostScript niveau 3-apparaat of een latere versie, of van een apparaat dat werkt met PostScript 2 versie 2015 of later, kruis dan het vakje **Optimaliseer fontindelingen** aan.
- Schakel het selectievakje **Opmaakfonts downloaden** in om alle fonts te downloaden die in de opmaak worden gebruikt. Wilt u bepalen welke fonts worden gedownload, dan deselecteert u het vakje **Opmaakfonts downloaden** en kruist u in plaats daarvan **Download** aan voor elk font dat u wilt downloaden. U kunt aangeven welke fonts moeten worden weergegeven in de schuiflijst door een optie te kiezen in het keuzemenu **Toon**.

- Wilt u alle fonts downloaden die vereist zijn voor geïmporteerde PDF- en EPS-bestanden, dan kruist u het vakje **Download geïmporteerde PDF/EPS-fonts** aan.
- Wilt u een lijst ophalen met de fonts in de actieve printer, dan klikt u op **Scan printer**. U zult merken dat dit geruime tijd in beslag kan nemen; u kunt misschien beter het vakje **Gebruik PPD-fontinstellingen** aankruisen en het PPD-bestand gebruiken dat door de printerleverancier is meegeleverd.

Kleur-paneel

Gebruik het paneel **Kleur** om het drukken van kleuren te regelen.

- Wilt u alle kleuren op één pagina printen, dan kiest u **Composiet** in het keuzemenu **Wijze**. Om naar een apparaat dat In-RIP-kleurscheidingen aankan af te drukken, kiest u **Kleurscheidingen** in het keuzemenu **Wijze**. Zie "*Kleurcomposieten (af)drukken*" voor meer informatie over composiete uitvoer. Zie "*Kleurscheidingen printen*" voor meer informatie over kleurscheidingen.
- Wilt u voor de uitvoerapparatuur uitvoerinstellingen specificeren, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Instellingen**. Zie "*Bron- en uitvoerinstellingen*" voor meer informatie over kleurbeheer.
- Wilt u halftonen en de frequentie specificeren, dan gebruikt u het keuzemenu **Halftonen** respectievelijk **Frequentie**. Met de **Printer**-optie in het keuzemenu **Halftonen** kan de uitvoerapparatuur alle halftooninstellingen bepalen.

Paneel Registratietekens

Gebruik het **Registratietekens**-paneel om snijtekens, registratietekens en aflopertekens in de uitvoer op te nemen. *Snijtekens* zijn korte verticale en horizontale lijntjes die worden meegedrukt buiten het afgewerkte formaat van de pagina's, om aan te geven waar de pagina moet worden schoongesneden. *Registratietekens* zijn symbooltjes die worden gebruikt om plaatmontages goed te laten registeren. *Aflopertekens* geven aan waar de pagina-afloop eindigt.

- Wilt u snijtekens en registratietekens opnemen op iedere pagina, dan kiest u **Gecentreerd** of **Niet middenin** in het keuzemenu **Markeringen**.
- Wanneer u **Gecentreerd** of **Niet middenin** kiest, komen de velden **Breedte**, **Lengte** en **Afstand** beschikbaar. De waarden in de velden **Breedte** en **Lengte** specificeren de breedte en lengte van de snijtekens. De waarde in het veld **Afstand** geeft aan op welke afstand de snijtekens van de rand van de pagina afstaan.
- Wilt u markeringen aanbrengen die de plaats van de aflopers aangeven, dan selecteert u de optie **Inclusief aflooptekens**.

Lagen-paneel

Gebruik het **Lagen**-paneel om op te geven welke lagen wel en welke lagen niet moeten worden afgedrukt.

Alleen dialoogvenster ***Print** en **PDF Output** (PDF-uitvoer):* Wilt u de instellingen in het **Lagen**-paneel toepassen op de opmaak, kruis dan het vakje **Toekennen aan opmaak** aan.

Aflopend-paneel

Gebruik het paneel **Aflopend** om tijdens het printen de items te kunnen laten aflopen (buiten de pagina) aan de hand van afloopopties. De afloopinstellingen worden toegekend aan alle pagina's in de opmaak.

Als u een afloper wilt maken door op te geven hoe ver de afloper buiten de pagina doorloopt, kiest u **Symmetrisch** of **Asymmetrisch** in het keuzemenu **Type afloper**.

- Wilt u een afloper maken die van elke pagina met dezelfde waarde afloopt, dan kiest u **Symmetrisch**, waarna u een waarde invoert in het veld **Waarde** en daar de afstand opgeeft.
- Wilt u een afloper maken die van elke pagina met verschillende waarden afloopt, dan kiest u **Asymmetrisch**, waarna u waarden invoert in de velden **Boven**, **Onder**, **Links** en **Rechts** en daar de afstanden opgeeft.
- *Alleen voor print- en PDF-uitvoer:* Als u de afloopwaarde zodanig groot wilt maken dat u daarbij alle pagina-elementen die van de pagina aflopen, wilt betrekken, kiest u **Pagina-elementen**.
- *Alleen voor print- en PDF-uitvoer:* Als u wilt opgeven of aflopende items op de afloopkant moeten worden afgesneden of dat ze in hun geheel moeten worden geprint, kruist u het vakje **Knip uit op afloopkant** aan.

➡ Het paneel **Aflopend** is alleen beschikbaar als de Custom Bleeds XTensions-software is geïnstalleerd.

Transparantie-paneel

Gebruik het paneel **Transparantie** om te specificeren hoe transparantie tijdens het exporteren wordt afgehandeld.

- Met de knop **Vectorafbeeldingen** kunt u een resolutie opgeven voor het rasteren van afbeeldingen met vectorgegevens wanneer deze deel uitmaken van de transparantie. Het is over het algemeen verstandig deze waarde tamelijk hoog te houden, omdat er in vectorafbeeldingen heel vaak rechte lijnen staan, die er in lagere resoluties gekarteld uitzien.
- Met de knop **Verlopen** kunt u een resolutie opgeven voor kleurverlopen indien daar sprake is van transparantie. Kleurverlopen kunnen in veel gevallen worden gerasterd in een relatief lage resolutie, omdat er geen scherpe en rechte randen in voorkomen.
- Met de knop **Slagschaduwen** kunt u een resolutie opgeven voor het rasteren van slagschaduwen. Deze waarde kan relatief laag zijn, tenzij u slagschaduwen maakt met een instelling voor **Vaag** van 0.

Als u een lagere resolutiewaarde kiest voor een of meer van deze velden kan dat tijdwinst opleveren tijdens het afvlakken, terwijl u ook verwerkingstijd kunt besparen wanneer u de opmaak naar een printer of drukpers stuurt.

Geroteerde of schuingezette items die onderdeel zijn van een transparant gebied moeten worden gerasterd voordat ze naar de RIP worden gestuurd. Omdat roteer- en schuinzethandelingen vaak de kwaliteit van een afbeelding ongunstig beïnvloeden als ze worden uitgevoerd met lage resoluties kan QuarkXPress dergelijke items "upsamplen"

voordat ze worden geroteerd of schuingezet, zodat het nadelige effect wordt geminimaliseerd. Kruis het vakje **Upsamplen rotaties** aan als u handmatig de geüpsampelde resolutie wilt instellen voor geroteerde of schuingezette items en afbeeldingen die deel uitmaken van een transparant geheel. Als u lagere resolutiewaarden gebruikt en een geroteerd of schuingezet item ziet er blokkerig of inferieur uit, schakel dan dit selectievakje in en voer vervolgens een waarde in het veld **Naar** in. De waarde in het veld **Naar** moet ten minste gelijk zijn aan de hoogste resolutiewaarde van de velden **Vectorafbeeldingen**, **Kleurverlopen** en **Slagschaduwen**.

Via het veld **dpi voor afbeeldingen minder dan** kunt een waarde opgeven waarboven geroteerde of schuingezette items niet worden geüpsampled. Het doel van dit veld is te voorkomen dat geroteerde of schuingezette items die vlak bij de waarde **Upsamplen rotaties naar** liggen nodeloos worden geüpsampled. Over het algemeen wordt deze waarde ingesteld op ongeveer 100 dpi minder dan de waarde bij **Upsamplen rotaties naar**.

Wilt u elementen printen zonder rekening te houden met hun dekkingswaarden, kruis dan het vakje **Negeer afvlakking transparantie** aan. Alle items worden dan gezien als 100% dekkend, ongeacht de toegepaste dekkingswaarde, terwijl slagschaduwen en afbeeldingsmaskers worden genegeerd. Deze optie is handig voor het oplossen van uitvoerproblemen die met transparantie te maken hebben.

Wilt u de resolutie van de afgevlakte transparantie in geïmporteerde PDF- en Adobe Illustrator-bestanden bepalen, dan voert u een waarde in het veld **Afvlakresolutie**.

Het afvlakmechanisme rastert alleen een bepaald gebied als daarin een rasterelement staat, zoals een slagschaduw, een kleurverloop, een semitransparante afbeelding of een afbeelding die is afgemaskerd met een alfakanaal. Het afvlakmechanisme rastert niet gebieden met dekkende kleuren (ongeacht of ze wel of niet het resultaat zijn van semitransparante lagen), tenzij dergelijke gebieden worden overlapt door een rasterelement.

JDF-paneel

Gebruik het **JDF**-paneel om op te geven of een JDF-bestand moet worden bewaard van de Job Jackets-structuur van het project. Wanneer u het vakje **JDF-uitvoer** aankruist, krijg tu de beschikking over de schijflijst in het keuzemenu **Inclusief contactpersoon Job Jackets**; kies een contactpersoon bij de Contacten-resource in de Job Jacket-structuur van het project.

Geavanceerd-paneel

In het paneel **Geavanceerd** kunt u het PostScript-niveau van de uitvoerapparatuur specificeren.

Samenvatting-paneel

In het **Samenvatting**-paneel wordt een samenvatting weergegeven van de instellingen in de andere panelen.

Het paginavoorvertoningsvenster

Onder Windows vindt u in het dialoogvenster **Print** (**Archief/Bestand**-menu) voor printopmaken u een grafische weergave van te printen pagina die het

paginavoorvertoningsvenster wordt genoemd. Het paginavoorvertoningsvenster toont niet de werkelijke items op de opmaakpagina's of de gespecificeerde pagina´s, maar is meer een indicatie van de vorm en de richting van de pagina's ten opzichte van de doelmedia.

Onder *Mac OS X* is het *paginavoorvertoningsvenster* verbeterd. Het paginavoorvertoningsvenster toont de werkelijke items op de opmaakpagina's of de gespecificeerde pagina's. De werkelijke pagina wordt getoond.

- De blauwe rechthoek is de opmaakpagina.
- De groene rechthoek is het afdrukbare gebied voor het geselecteerde medium.
- Een zwarte rechthoek stelt het mediagebied voor wanneer een printer met sheet feeder is gekozen in het keuzemenu **PPD** (**Apparaat**-paneel).
- Een grijs gebied rondom de opmaak stelt de aflopers voor wanneer met behulp van de Custom Bleeds XTensions-software (**Aflopend**-paneel) een afloperoptie is gekozen.
- Als het paginaformaat, inclusief snijtekens en/of afloper, groter is dan het afdrukgebied van de printmedia, geeft een rood gebied de delen van de opmaak aan die buiten het afdrukgebied vallen en die daardoor zullen worden afgesneden. Als voor het afdrukken in gedeelten de optie **Automatisch** is geactiveerd in het **Pagina('s)**-paneel, is het rode gebied niet zichtbaar.
- Er verschijnt een R voor de negatieve afdruk. De pagina's roteren aan de hand van de richting en het papierformaat.
- De pijl links van het voorvertoningvenster geeft de richting van de film- of paginadoorvoer aan.
- Links van het voorvertoningvenster bevinden zich twee pictogrammen. Het snij-filmsymbool geeft aan dat u in het keuzemenu **PPD** (**Apparaat**-paneel) een apparaat hebt gekozen dat de films afsnijdt, terwijl een rollendoorvoersymbool aangeeft dat u in het keuzemenu **PPD** een uitvoerapparaat met rollendoorvoer hebt geselecteerd. Het vraagteken is een uitrolknop die een legenda weergeeft van de verschillende kleuren die in het paginavoorvertoningsvenster worden gebruikt.
- Is het selectievakje voor registratietekens ingeschakeld (**Registratietekens**-paneel), dan worden deze eveneens weergegeven in het paginavoorvertoningsvenster.
- Is het vakje **Schets** (**Pagina('s)**-paneel) aangekruist, dan verschijnt er een voorvertoning met miniaturen.

Kleurscheidingen printen

Kleurscheidingen worden als volgt (af)gedrukt:

1. Open het **Kleur**-paneel in het dialoogvenster **Print** (**Archief/Bestand**-menu).
2. Kies **Kleurscheiding** in het keuzemenu **Wijze**.
3. Kies een optie in de schuiflijst van het keuzemenu **Instellingen**:

   - De optie **In-RIP-kleurscheidingen** print alle proces- en steunkleurplaten en de uitvoer is in de composiete structuur. Het PostScript-bestand dat moet worden geprint, bevat kleurscheidingsinformatie. De optie **In-RIP-kleurscheidingen** moet

alleen worden geselecteerd als u gebruikmaakt van een PostScript niveau 3-apparaat. U zult zien dat het keuzemenu **Instellingen** eveneens alle op kleurscheidingen gebaseerde uitvoerinstellingen in het dialoogvenster **Standaard uitvoerinstellingen** (**Wijzig/Bewerk > Uitvoerinstellingen**) bevat.

4 Kies een optie in het keuzemenu **Halftonen**:

- Om de door u opgegeven halftooninstellingen te gebruiken, kiest u **Conventioneel**.
- Om de in de RIP geïntegreerde halftooninstellingen te gebruiken, kiest u **Printer**. Als u deze optie kiest, worden de halftonen in dit paneel uitgeschakeld.

5 Om een andere lijnfrequentiewaarde te specificeren dan die standaardwaarde, moet u in het **Frequentie**-veld een lijnen per inch (lpi)-waarde invoeren of een optie kiezen in het keuzemenu **Frequentie**.

6 De schuiflijst onderin het **Kleur**-paneel toont de platen die in de opmaak worden gebruikt, inclusief de standaardinstellingen voor **Halftoon**, **Frequentie**, **Hoek** en **Functie**. Over het algemeen geven de standaardinstellingen in het plaatoverzicht goede printresultaten. U kunt ze voor bepaalde doeleinden echter ook wijzigen. Een liggend streepje in een kolom wil zeggen dat deze informatie niet kan worden bewerkt.

- In de kolom **Plaat** staat een overzicht van de steun- en proceskleurinkten in het document wanneer u **Kleurscheidingen** kiest in het keuzemenu **Wijze**. In het keuzemenu **Instellingen** bovenin het **Kleur**-paneel wordt aangegeven welke opmaakplaten in het overzicht komen te staan.
- Via het keuzemenu **Halftoon** kunt u aan steunkleuren een andere rasterhoek toekennen. De standaardrasterwaarden voor steunkleuren worden gespecificeerd in het keuzemenu **Halftoon** in het dialoogvenster **Bewerk kleuren** (**Wijzig/Bewerk > Kleuren > Nieuw**).
- In de **Frequentie**-kolom staan de lijnfrequentiewaarden. Dit is het aantal lijnen per inch (lpi) dat wordt toegekend aan ieder van de kleurplaten. Als u de standaardwaarde voor een plaat niet wilt gebruiken, kiest u **Andere** in het keuzemenu **Frequentie** om het dialoogvenster **Frequentie/Andere** te openen.
- In de **Hoek**-kolom staat de rasterhoek voor iedere kleurplaat. Als u de standaardwaarde voor een plaat niet wilt gebruiken, kiest u **Andere** in het keuzemenu **Hoek** om het dialoogvenster **Hoek/Andere** te openen.
- Als u in gedrukte rasters alternatieve puntvormen wilt specificeren, kiest u een optie in het keuzemenu in de **Functie**-kolom.

Kleurcomposieten (af)drukken

Als u composiete kleurenuitvoer wilt (af)drukken (in tegenstelling tot kleurscheidingen), doet u het volgende:

1 Open het **Kleur**-paneel in het dialoogvenster **Print** (**Archief/Bestand**-menu).

2 Kies **Composiet** in het keuzemenu **Wijze**.

3 Kies een optie in de schuiflijst van het keuzemenu **Instellingen**:

- **Grijsschaal**
- **Grijsschaal 100K**
- **Composiet RGB**
- **Composiet CMYK**
- **Composiet CMYK en steunkleur** (print met composiete PostScript, voor een apparaat dat In-RIP-kleurscheidingen ondersteunt)
- **Ongewijzigd** (beschrijft gekleurde items die hun bronkleurruimte gebruiken wanneer u ze print op PostScript-apparatuur die composiete kleur ondersteunt.

➡ Het keuzemenu **Instellingen** bevat eveneens alle op kleurscheidingen gebaseerde uitvoerinstellingen in het dialoogvenster **Standaard uitvoerstijlen (Bewerk > Uitvoerstijlen)**.

4 Kies **Conventioneel** of **Printer** in het keuzemenu **Halftonen**. De optie **Conventioneel** gebruikt de door QuarkXPress berekende halftoonrasterwaarden. De **Printer**-optie gebruikt halftoonrasterwaarden die worden gedefinieerd door de geselecteerde printer; in dat geval stuurt QuarkXPress geen halftooninformatie naar de printer.

5 Om een andere lijnfrequentiewaarde te specificeren dan die standaardwaarde, moet u in het **Frequentie**-veld een lijnen per inch (lpi)-waarde invoeren of een optie kiezen in het keuzemenu **Frequentie**.

Opmaken exporteren

Via **Exporteer**, **Print** en andere opdrachten kunt u bestanden uitdraaien in de volgende structuren:

- Afbeelding (PNG of JPEG)
- PostScript (PS)
- Encapsulated PostScript (EPS)
- Portable Document Format (PDF), met of zonder PDF/X-verificatie
- Extensible Stylesheet Language (XSL)
- Extensible Stylesheet Language Translator (XSLT)
- HTML5-publicaties (Zie *Digitaal publiceren met QuarkXPress* voor meer informatie)
- ePub (Zie *Digitaal publiceren met QuarkXPress* voor meer informatie)
- Kindle (Zie *Digitaal publiceren met QuarkXPress* voor meer informatie)

Voor toegang tot de exporteeropties kiest u **Archief/Bestand > Exporteer** of u klikt op de knop **Exporteer** .

Een opmaak exporteren in EPS-structuur

Wanneer u een opmaakpagina exporteert als een Encapsulated PostScript (EPS)-bestand, kunt u een bestandsnaam en locatie opgeven en meerdere EPS-exportparameters

specificeren (via eigen regelaars of een EPS-uitvoerstijl). De basis EPS-exporteerregelaars worden als volgt gebruikt:

1. Kies **Archief/Bestand > Exporteer > Bewaar pagina als EPS**. Het dialoogvenster **Bewaar pagina als EPS** verschijnt.
2. Voer in het veld **Pagina** een paginabereik in.
3. Om een bestaande EPS-uitvoerstijl te gebruiken, kiest u een optie in het keuzemenu **EPS-stijl**.
4. Wilt u de uitvoerinstellingen aanpassen, dan klikt u op **Opties**. Gebruik de panelen in het dialoogvenster dat dan verschijnt om de structuur van het geëxporteerde bestand aan te geven.

    - Om een EPS-uitvoerstijl te gebruiken, kiest u een optie in het keuzemenu **EPS-stijl**. Om aan de hand van de huidige instellingen een nieuwe EPS-stijl te maken, kiest u **Nieuwe stijl**.
    - Gebruik het paneel **Algemeen** om de schaalfactor voor het EPS-bestand te specificeren, de structuur van de EPS-voorvertoning, de structuur van de gegevens (ASCII, Binair of Clean 8 Bit), of het wit op de pagina in het EPS-bestand moet worden beschouwd als transparant of als dekkend, en of het EPS-bestand moet worden uitgedraaid als een uitvouw.
    - Gebruik het paneel **Kleur** om een uitvoerinstelling te kiezen voor het EPS-bestand en aan te geven welke platen moeten worden uitgedraaid.
    - Gebruik het paneel **Fonts** om op te geven welke fonts moeten worden ingesloten in het geëxporteerde EPS-bestand.
    - Gebruik het paneel **Registratietekens** om de positie, breedte en lengte te specificeren van de registratietekens in het EPS-bestand.
    - Gebruik het paneel **Aflopend** om een symmetrisch of asymmetrisch aflooptype aan te geven en de afloopafstand rondom het EPS-bestand te specificeren.
    - Gebruik het paneel **Transparantie** om de transparantie in- of uit te schakelen en de resolutie van afgevlakte items in het EPS-bestand te regelen.
    - Gebruik het paneel **JDF** om aan te geven of samen met het EPS-bestand een Job Definition Format (JDF)-bestand moet worden gemaakt. U kunt ervoor kiezen dit te doen als u Job Jackets gebruikt in een JDF-productieproces.
    - Gebruik het paneel **Geavanceerd** om aan te geven of het EPS-bestand PostScript Level 2 of PostScript Level 3 moet volgen.
    - Het paneel **Samenvatting** toont een samenvatting van alle keuzes die u in de vorige panelen hebt gemaakt.

5. Klik op **OK**. (Wilt u de huidige instellingen vastleggen zonder een EPS-bestand te maken, dan klikt u op **Instellingen vastleggen**.)
6. Klik op **Bewaar**.

Een opmaak exporteren in PDF-structuur

De actieve opmaak wordt als volgt geëxporteerd als PDF:

1. Kies **Archief/Bestand > Exporteer > Opmaak als PDF**. Het dialoogvenster **Exporteer als PDF** verschijnt.
2. Voer in het **Pagina's**-veld een paginabereik in.
3. Wilt u een bestaande uitvoerstijl gebruiken, dan kiest u een optie in het keuzemenu **PDF-stijl**.
4. Kruis het vakje **PDF openen na exporteren** aan als u het PDF-bestand wilt openen nadat het bestand is geëxporteerd.
5. Wilt u de uitvoerinstellingen aanpassen, dan klikt u op **Opties**. Gebruik de panelen in het dialoogvenster dat dan verschijnt om de structuur van het geëxporteerde bestand aan te geven.

    - Wilt u een PDF-uitvoerstijl gebruiken, dan kiest u een optie in het keuzemenu **PDF-stijl**. Wilt u aan de hand van de huidige instellingen een nieuwe PDF-stijl maken, dan kiest u **Nieuwe PDF-uitvoerstijl**.
    - Wilt u PDF/X-verificatie gebruiken, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Verificatie**. De beschikbare opties zijn **PDF/X -1a**, **PDF/X -3** en **PDF/X-4**. Bij **PDF/X-1a**-verificatie zijn alleen CMYK- en steunkleuren toegestaan, terwijl u met **PDF/X-3**-verificatie kleuren en illustraties kunt gebruiken die andere kleurruimten hebben, plus ICC-kleurprofielen (die worden gedefinieerd in de bron- en uitvoerinstellingen voor kleurbeheer). **PDF/X-4** maakt eigen transparantie mogelijk, terwijl dat bij **PDF/X-1a** en **PDF/X-3** niet het geval is.
    - Gebruik het paneel **Kleur** om op te geven of voor het PDF-bestand composiete uitvoer of kleurgescheiden uitvoer moet worden gemaakt en om de platen te selecteren die moeten worden uitgedraaid.
    - Gebruik het paneel **Compressie** om de compressieopties te specificeren voor de verschillende typen afbeeldingen in het PDF-bestand.
    - Gebruik het paneel **Pagina's** om te specificeren of uitvouwen moeten worden geëxporteerd, of iedere pagina moet worden geëxporteerd als een afzonderlijk PDF-bestand, of er blanco pagina's moeten worden opgenomen en of er een miniatuur van het PDF-bestand moet worden opgenomen.
    - Gebruik het paneel **Registratietekens** om de positie, breedte en lengte te specificeren van de registratietekens in het PDF-bestand.
    - Gebruik het paneel **Hyperlink** om te specificeren hoe koppelingen en lijsten van de geëxporteerde opmaak en de hyperlinks in het PDF moeten worden weergegeven. U kunt dit paneel ook gebruiken om de standaard zoomfactor van het PDF-bestand te specificeren.
    - Gebruik het paneel **Metagegevens** om bijzonderheden te geven die worden weergegeven in het tabblad **Beschrijving** in het dialoogvenster **Documenteigenschappen** in Adobe Acrobat Reader.
    - Gebruik het paneel **Fonts** om op te geven welke fonts moeten worden ingesloten in het geëxporteerde PDF-bestand.
    - Gebruik het paneel **Aflopend** om op te geven hoe aflopers in het PDF-bestand worden verwerkt.

- Gebruik het paneel **Lagen** om op te geven welke lagen in het PDF-bestand moeten worden opgenomen en om van de lagen in de QuarkXPress-opmaak PDF-lagen te maken.
- Gebruik het paneel **Transparantie** om te bepalen hoe transparante items moeten worden afgevlakt. Wilt u de afvlakking uitschakelen en de transparantierelaties in het geëxporteerde PDF-bestand behouden, dan klikt u op **Exporteer transparantie natuurlijk**. Wilt u elementen uitvoeren zonder rekening te houden met hun dekkingswaarden, klik dan op **Negeer transparantie**. Als u de afvlakking wilt inschakelen, dan klikt u op **Vlak transparantie af**.

Wanneer de afvlakking is ingeschakeld, kunt u een resolutie opgeven voor het rasteren van afbeeldingen met vectorgegevens wanneer deze deel uitmaken van de transparantie. Klik voor het rasteren op het keuzemenu **Vectorafbeeldingen** en kies een dpi-waarde of voer een dpi-waarde in. U kunt deze regelaar alleen toepassen wanneer de afvlakking is ingeschakeld.

Wilt u een resolutie voor kleurverlopen specificeren (ongeacht of de afvlakking is ingeschakeld of niet), dan klikt u op het keuzemenu **Kleurverlopen**en kiest u een dpi-waarde of voert u een dpi-waarde in. Wilt u een resolutie voor het rasteren van slagschaduwen specificeren (ongeacht of de afvlakking is ingeschakeld of niet), dan klikt u op het keuzemenu **Slagschaduwen** en kiest u een dpi-waarde of voert u een dpi-waarde in.

Wilt u een resolutie voor geroteerde of schuingezette objecten specificeren wanneer de afvlakking is ingeschakeld, schakel dan het selectievakje **Upsamplen rotaties** in en voer een waarde in het veld **Naar** in. De waarde in het veld **Naar** moet ten minste gelijk zijn aan de hoogste resolutiewaarde van de velden **Vectorafbeeldingen**, **Kleurverlopen** en **Slagschaduwen**.

Wilt u de resolutie van de afgevlakte transparantie in geïmporteerde PDF- en Adobe Illustrator-bestanden bepalen, dan voert u een waarde in het veld **Afvlakresolutie**.

➡ **Exporteer transparantie natuurlijk** is niet beschikbaar wanneer u **PDF/X–1a kiest: 2001** of **PDF/X–3: 2002** in het keuzemenu **Verificatie**. Deze functie is ook niet beschikbaar wanneer u **Kleurscheidingen** in het keuzemenu **Modus** in het paneel **Kleur** kiest.

- Gebruik het paneel **JDF** om aan te geven of samen met het PDF-bestand een Job Definition Format (JDF)-bestand moet worden gemaakt. U kunt ervoor kiezen dit te doen als u Job Jackets gebruikt in een JDF-productieproces.
- Gebruik het paneel **Samenvatting** om een samenvatting van de geselecteerde PDF-exporteeropties weer te geven.

6 Klik op **OK**. (Wilt u de huidige instellingen vastleggen zonder een PDF-bestand te maken, dan klikt u op **Instellingen vastleggen**).

7 Klik op **Bewaar**.

➡ Als u gebruikmaakt van een Distiller-programma van derden en een PostScript-bestand wilt maken, wijzig dan uw instellingen in het paneel **PDF** in het dialoogvenster

Voorkeuren (**QuarkXPress/Bewerk**-menu). Zie "*Voorkeuren - Programma - PDF*" voor meer informatie.

Een PostScript-bestand maken

Wilt u van een opmaak een PostScript-bestand maken, dan opent u het **PDF**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**), waar u het vakje **Maak een PostScript-bestand bestemd voor Distiller** aankruist. Wanneer u **Archief/Bestand > Exporteer > Opmaken als PDF** kiest, genereert QuarkXPress een PostScript-bestand met de naam en op de locatie die u opgeeft in plaats van een PDF-bestand.

Een opmaak als afbeelding exporteren

Als u een opmaakpagina als afbeeldingsbestand exporteert, kunt u een bestandsnaam en locatie opgeven en verscheidene opties voor het exporteren naar een afbeelding instellen. Ga als volgt te werk om een opmaak als afbeelding te exporteren:

1. Kies **Archief/Bestand > Exporteer > Afbeelding**. Het dialoogvenster **Export Pages as Images** (Exporteer pagina's als afbeeldingen) wordt weergegeven.
2. Kies in de vervolgkeuzelijst **Bestandsnaam** de opmaak die u wilt exporteren.
3. Wilt u de uitvoerinstellingen aanpassen, dan klikt u op **Opties**. Gebruik de panelen in het dialoogvenster dat dan verschijnt om de opmaak van het geëxporteerde bestand aan te geven.
    - Voer in het veld **Resolutie** een waarde in.
    - Kies een afbeeldingsstructuur (PNG of JPEG) in de vervolgkeuzelijst **Structuur**.
    - Kies een compressiewaarde in de vervolgkeuzelijst **Compressie**.
    - Selecteer **Transparante achtergrond** om de achtergrond van de afbeelding als transparant in te stellen.
    - Selecteer **Uitvouw** voor het exporteren van uitvouwen.
    - Selecteer **Include Guides** (Hulplijnen toevoegen) om de hulplijnen die op het scherm weergegeven worden, aan de afbeelding toe te voegen.
    - Selecteer **Include Text Grids** (Tekststramienen toevoegen) om de tekststramienen aan de afbeelding toe te voegen.
4. Klik op **OK**.
5. Klik op **Bewaar**.

Het gebruik van Verzamel voor servicebureau

De functie **Verzamel voor servicebureau** wordt als volgt gebruikt:

1. Open het paneel **Fonts** in het dialoogvenster **Gebruikte** (**Functies**-menu) om te bevestigen dat alle fonts beschikbaar zijn. Controleer vervolgens het paneel **Illustraties**

in het dialoogvenster **Gebruikte** om te bevestigen dat alle geïmporteerde illustraties zijn gekoppeld aan het document en de status **OK** hebben.

2 Kies **Archief/Bestand > Verzamel voor servicebureau**. Het dialoogvenster **Verzamel voor servicebureau** verschijnt.

3 Open het tabblad **Verzamel voor servicebureau**. Wanneer u deze functie gebruikt, wordt automatisch een rapport gegenereerd. Als u alleen dit rapport wilt genereren, kruist u in het tabblad **Verzamel voor servicebureau** het vakje **Alleen rapport** aan. Als u dat vakje niet aankruist, kunt u een of meer van de volgende vakjes aankruisen:

- De optie **Opmaak** kopieert het projectbestand naar de opgegeven doelmap. In het selectiekader ziet u alle opmaken van uw project. Kruis het vakje aan voor de opmaken die u wilt verzamelen.
- De optie **Gekoppelde illustraties** kopieert de geïmporteerde illustratiebestanden die aan de opmaak gekoppeld moeten blijven voor hoge-resolutie-uitvoer. Wanneer QuarkXPress illustraties bij het document verzamelt, wordt het pad naar iedere verzamelde illustratie bijgewerkt naar de nieuwe locatie in de map "Illustraties" in de doelmap. Als u meer dan één opmaak hebt geselecteerd, worden alle illustraties van alle geselecteerde opmaken verzameld.
- De optie **Kleurprofielen** kopieert de International Color Consortium (ICC)-profielen die aan de opmaak of de geïmporteerde illustraties zitten. Als u meer dan één opmaak hebt geselecteerd, worden alle gebruikte ICC-profielen in alle geselecteerde opmaken verzameld.
- *Alleen Mac OS X:* De optie **Schermfonts** kopieert alle schermfonts die nodig zijn om het document op het scherm weer te kunnen geven. Als u meer dan één opmaak hebt geselecteerd, worden alle gebruikte schermfonts in alle geselecteerde opmaken verzameld.
- *Alleen Mac OS X:* De optie **Printerfonts** kopieert alle printerfonts die nodig zijn om het document af te drukken. Als u meer dan één opmaak hebt geselecteerd, worden alle gebruikte printerfonts in alle geselecteerde opmaken verzameld.
- *Alleen Windows:* De optie **Fonts** kopieert alle fonts die nodig zijn om het document af te drukken. Als u meer dan één opmaak hebt geselecteerd, worden alle gebruikte fonts in alle geselecteerde opmaken verzameld.

➡ Onder *Mac OS X* functioneren TrueType-fonts als zowel scherm- als printerfonts. Als in uw document alleen TrueType-fonts worden gebruikt, zal QuarkXPress ze verzamelen zodra u het vakje **Schermfonts** of **Printerfonts** aankruist. Als in uw opmaak een combinatie van TrueType- en Type 1-fonts, of alleen Type 1-fonts worden gebruikt, moet u zowel het vakje **Schermfonts** als **Printerfonts** aankruisen om ervoor te zorgen dat alle Type 1-fonts volledig worden verzameld.

4 Klik op **Bewaar**.

➡ Wanneer u kiest voor het verzamelen van fonts, verzamelt QuarkXPress ook de fonts in geïmporteerde EPS-illustraties als die fonts op uw computer actief zijn.

➡ De functie Verzamel voor servicebureau is niet bedoeld voor gebruik met opmaken die voor export in de publicatiestructuren van App Studio zijn aangepast. U kunt deze

functie wel gebruiken met dergelijke opmaken, maar niet alle assets die u in App Studio-interactiviteit hebt gebruikt, worden verzameld. Ook worden niet alle opmaken in een opmaakfamilie verzameld.

Werken met uitvoerstijlen

Met uitvoerstijlen kunt u instellingen vastleggen voor gedrukte uitvoer en uitvoer in PDF-, ePub-, App Studio-, Kindle- en EPS-indeling. U kunt uitvoerstijlen gebruiken wanneer u de opdrachten **Bestand > Print**, **Bestand > Exporteer > Opmaak als PDF**, **Bestand > Exporteer > Opmaken als project**, **Bestand > Exporteer > Pagina als EPS**, **Bestand > Exporteer > Opmaak als ePUB** en **Bestand > Exporteer > Opmaak als Kindle** gebruikt. QuarkXPress heeft standaardinstellingen voor alle uitvoeropties, die kunnen dienen als basis voor het op maat maken van de instellingen die u nodig hebt. U kunt natuurlijk ook zonder meer nieuwe uitvoerstijlen maken.

Een uitvoerstijl wordt als volgt gemaakt:

1 Kies **Wijzig/Bewerk > Uitvoerstijlen**. Het dialoogvenster **Uitvoerstijlen** verschijnt.

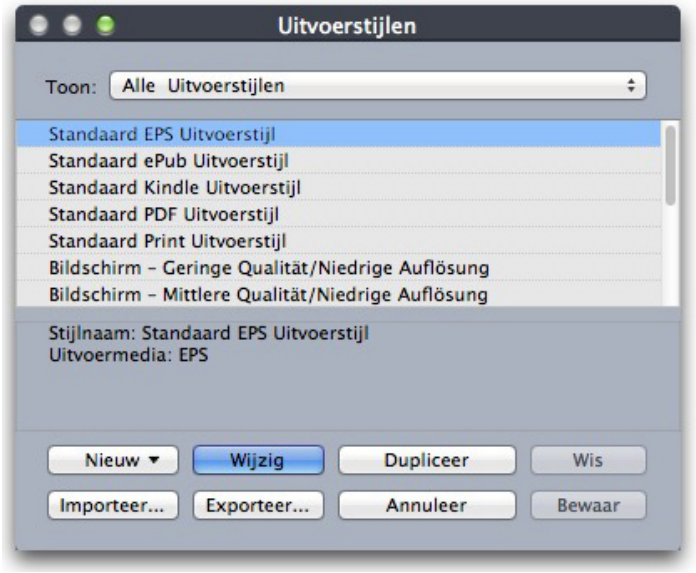

Gebruik het dialoogvenster **Uitvoerstijlen** om uitvoerstijlen te maken, te importeren, te exporteren, te bewerken en te verwijderen.

2 Kies een optie in het keuzemenu **Nieuw**.

3 Voer in het veld **Naam** een naam voor uw stijl in.

4 Specificeer de instellingen in de panelen. Zie "*Een opmaak exporteren in EPS-structuur*" voor informatie over EPS-opties. Zie "*Een opmaak exporteren in PDF-structuur*" voor informatie over PDF-opties. Zie *Digitaal publiceren met QuarkXPress* voor meer informatie over App Studio, ePub, Kindle en HTML-publicatie-opties.

5 Klik op **OK**.

6 Klik op **Bewaar**.

App Studio-uitvoerstijlen

Ga als volgt te werk om de instellingen voor App Studio-uitvoerstijlen op te geven:

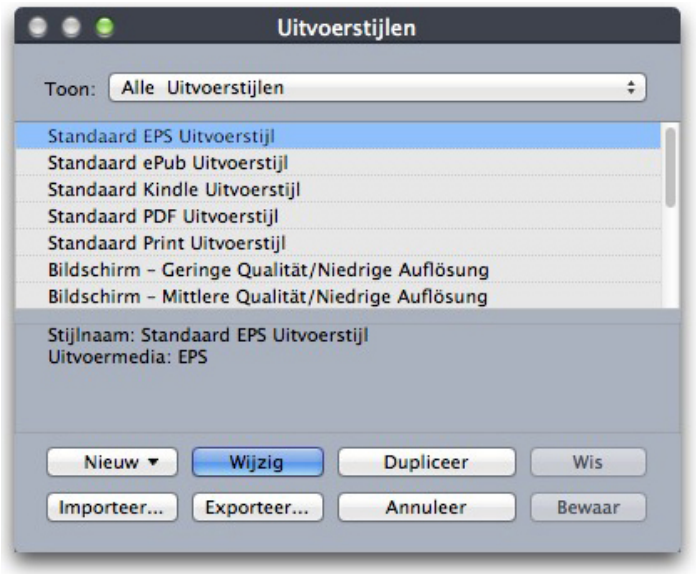

Het dialoogvenster **Uitvoerstijlen**

1 Als u een App Studio-uitvoerstijl wilt bewerken, selecteert u de betreffende stijl en klikt u op **Bewerken**. Als u een nieuwe uitvoerstijl wilt toevoegen, selecteert u **App Studio** in het vervolgkeuzemenu **Nieuw**. Het dialoogvenster **App Studio-exportopties** wordt weergegeven.

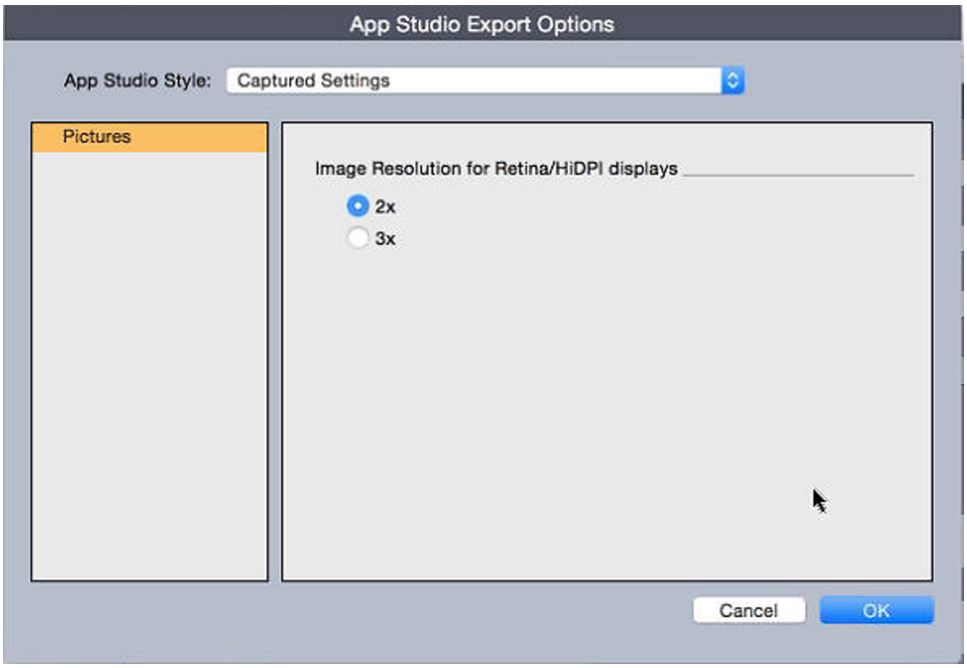

Het dialoogvenster **App Studio-exportopties**

2 Geef in het veld **App Studio-stijl** een naam op voor uw stijl.

3 Geef in het deelvenster **Illustraties** de gewenste afbeeldingsresolutie op voor weergave op Retina/HiDPI-schermen.

4 Klik op **OK**.

Werken met overlapinstellingen

In het **Kleuren**-palet zijn regelaars/knoppen voor overdrukken en uitsparingen beschikbaar.

Wat u moet weten over afvlakken in samenhang met productie

Afvlakken is het proces van het simuleren van transparantie door pagina-elementen te veranderen om tot de productie van het gewenste ontwerp te komen. Afvlakken treedt alleen op in de uitvoer, wanneer items worden ingevoerd in de drukpers of geëxporteerd naar PDF, zodat uw QuarkXPress-opmaken nooit echt worden aangepast. In QuarkXPress werkt afvlakken als volgt.

In de eerste plaats worden kaders worden ontleed, worden transparante elementen geïdentificeerd, terwijl relaties tussen afzonderlijke vormen (inclusief tekstomtrekken) worden gedeconstrueerd. Gebieden die niet hoeven te worden gerasterd, worden gevuld met een nieuwe kleur die wordt gemaakt door het mengen van bestaande kleuren. (Geen en gebieden met een dekking van 0% hoeven niet te worden afgevlakt, behalve als ze worden gebruikt voor kleurverlopen en illustraties.)

Gebieden die moeten worden gerasterd, krijgen uitknippaden. (Semi-dekkende illustraties, slagschaduwen, semi-dekkende kleurverlopen en semi-dekkende items die pagina-elementen overlappen, moeten worden gerasterd.)

De instellingen in het **Transparantie**-paneel in het dialoogvenster **Print** (**Archief/Bestand**-menu) bepalen de uitvoerresolutie van pagina-elementen die worden gerasterd door het voorkomen van transparantie-effecten of slagschaduwen. Zie "*Transparantie-paneel*" voor meer informatie.

In het algemeen is overlapping niet nodig wanneer u werkt met transparantierelaties.

➡ Bij het exporteren van een PDF kunt u er voor kiezen om items die in transparantierelaties staan af te vlakken of om native PDF-transparantie te gebruiken. Als u een PDF exporteert met native PDF-transparantie, behouden vectorgrafieken in transparantierelaties hun vectorstructuur. Dit kan resulteren in een snellere uitvoer en kleurbeheer eenvoudiger maken.

PDF Filter XTensions-software

U kunt PDF Filter XTensions-software voor twee dingen gebruiken:

- Een pagina of een reeks pagina's van een QuarkXPress-opmaak bewaren als een Portable Document Format (PDF)-bestand. Zie "*Een opmaak exporteren in PDF-structuur*" voor meer informatie.

- Een pagina uit een PDF-bestand importeren in een illustratiekader. Zie "*Een PDF-bestand importeren in een illustratiekader*."

Een PDF-bestand importeren in een illustratiekader

We gaan als volgt een PDF-bestand importeren in een actief illustratiekader:

1. Kies **Archief/Bestand > Illustratie importeren**.

   - **SnijKader**: Gebruikt de grootte van de schoongesneden pagina. In deze optie worden geen registratietekens opgenomen en wordt niet beïnvloed door eventuele aflopers die aan de opmaakruimte zijn toegekend toen het PDF-bestand werd gemaakt.
   - **UitsnedeKader**: Gebruikt de grootte van de pagina plus de ruimte die wordt toegekend voor eventuele aflopers en de registratietekens. **UitsnedeKader** is vanuit het standpunt van de PDF Boxer XT-software gelijk aan de grootte van de opmaakruimte.
   - **AfloopKader**: Gebruikt de grootte van de pagina plus ruimte voor aflopers.
   - **MediaKader**: Gebruikt de grootte van de pagina, niet inclusief ruimte voor aflopers of registratietekens.

2. Klik op **Open**.

➡ Wilt u een voorvertoning zien van een andere pagina in een PDF-bestand in het dialoogvenster **Illustratie importeren**, dan kruist u het vakje **Voorvertoning** aan, waarna u het paginacijfer invoert in het veld **PDF-pagina**.

➡ Wilt u uitzoeken welke pagina van een PDF-bestand is geïmporteerd in een opmaak, dan opent u het paneel **Illustraties** in het dialoogvenster **Gebruik** (**Functies**-menu), waarna u het vakje **Meer informatie** aankruist.

Samenwerking en single-sourcing

U kunt via de synchronisatiefunctie op eenvoudige wijze dezelfde informatie gebruiken voor het distribueren in meerdere structuren en via meerdere kanalen. Naast het aanpassen van ontwerpen aan meerdere media —gedrukt en digitaal— kunt u ook projecten maken met daarin opmaken in diverse afmetingen. En het beste komt nog: u kunt uw werk stroomlijnen door automatisch uw inhoud (ook wel content genoemd) te synchroniseren tussen opmaken van ieder willekeurig type.

Werken met gedeelde content

Als u ooit hebt gewerkt aan een project waar op meerdere plaatsen dezelfde content identiek moet blijven, weet u dat daaraan een bepaald risico is verbonden. Wat als de gedrukte versie van een document is bijgewerkt, maar de digitale versie niet? Om dit probleem te ondervangen, is QuarkXPress uitgerust met de functie *gedeelde content*. Met deze functie kunt u content (ofwel inhoud) die wordt gebruikt op verschillende plaatsten in een projectbestand met elkaar koppelen. Als één kopie van de content wordt gewijzigd, worden deze wijzigingen direct zichtbaar in de andere kopieën van de content.

Voor de meeste gesynchroniseerde items handhaaft QuarkXPress een moederversie in een onzichtbaar deel van het projectbestand dat de *gedeelde-contentbibliotheek* wordt genoemd. Wanneer u een wijziging maakt in een van de gesynchroniseerde items in een opmaak, wordt die wijziging weggeschreven naar de moederversie in de gedeelde-contentbibliotheek, waarna QuarkXPress automatisch alle gesynchroniseerde kopieën van dat item in het project bijwerkt en de wijziging overal zichtbaar wordt. Als u dus item A bijwerkt, wordt item B automatisch bijgewerkt via het basisitem in de gedeelde-contentbibliotheek — en als u item B bijwerkt, wordt item A op identieke wijze bijgewerkt.

De gedeelde-contentbibliotheek kan illustraties, kaders, lijnen, opgemaakte en niet-opgemaakte tekst, tekstketens, groepen en Composition Zones bevatten. Wanneer u iets toevoegt aan de gedeelde-contentbibliotheek, kunt u zelf bepalen welke aspecten van die content of van dat item moeten worden *gesynchroniseerd* (overal identiek moeten blijven) en welke aspecten *niet* moeten worden gesynchroniseerd.

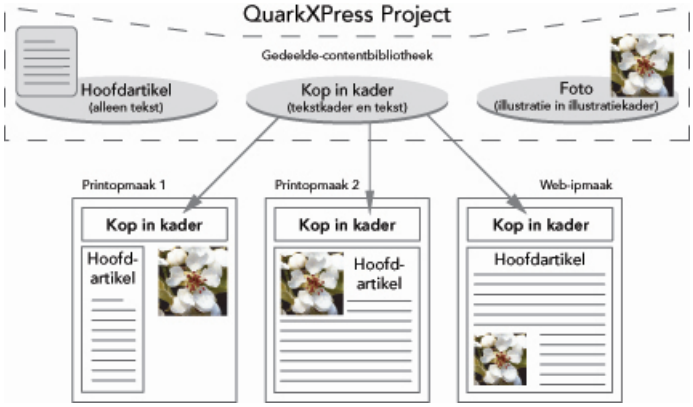

De gedeelde-contentbibliotheek bevat tekst, illustraties, lijnen, Composition Zones en items die kunnen worden gebruikt in verschillende opmaken binnen een project. Wanneer u een kopie van een item uit de gedeelde-contentbibliotheek wijzigt, worden alle kopieën van dat item in alle opmaken automatisch bijgewerkt, omdat ze allemaal zijn gekoppeld aan de moederversie in de gedeelde-contentbibliotheek.

Items in de gedeelde-contentbibliotheek worden weergegeven in het **Content**-palet. Via dit palet kunt u die content dupliceren en synchroniseren tussen verschillende opmaken onderling, zoals u hieronder kunt zien.

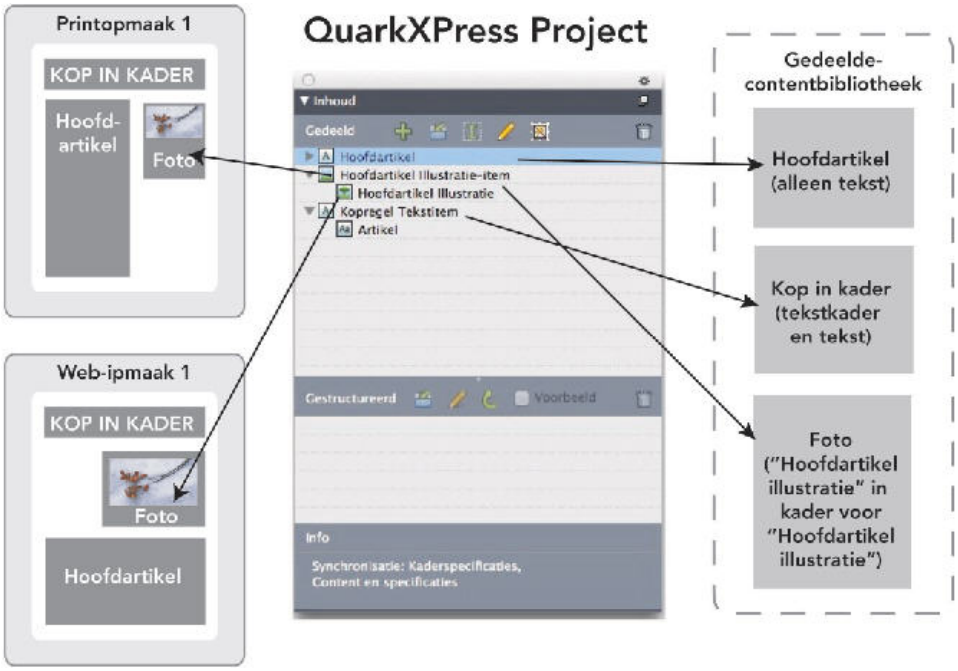

Het **Content**-palet geeft toegang tot de items in de gedeelde-contentbibliotheek. Hier gebruikt "Printopmaak 1" het kader "Illustratiekader bovenste artikel" en de daarin aanwezige illustratie, terwijl "Printopmaak 2" alleen de illustratie zelf gebruikt (wel in een groter illustratiekader). Als de illustratie in een van beide opmaken wordt gewijzigd, worden beide opmaken automatisch bijgewerkt.

Zie "*Projecten en opmaken*" voor informatie over het opnemen van verschillende opmaaktypen in één project.

Content delen en synchroniseren

Kaders, lijnen, groepen en content worden als volgt gedeeld en gesynchroniseerd:

1. Open het **Content**-palet (**Venster**-menu).
2. Selecteer de items die u wilt synchroniseren.
3. Klik op **Item toevoegen** in het **Content**-palet. Als een item is geselecteerd, verschijnt het dialoogvenster **Gedeelde-itemeigenschappen**. Als er meerdere objecten zijn geselecteerd, verschijnt het dialoogvenster **Meerdere items delen**.

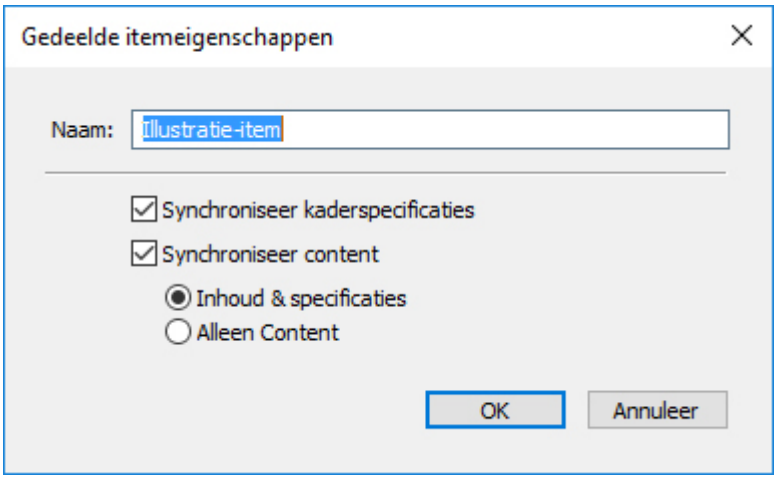

Gebruik het dialoogvenster **Gedeelde-itemeigenschappen** om afzonderlijke items te delen en te synchroniseren

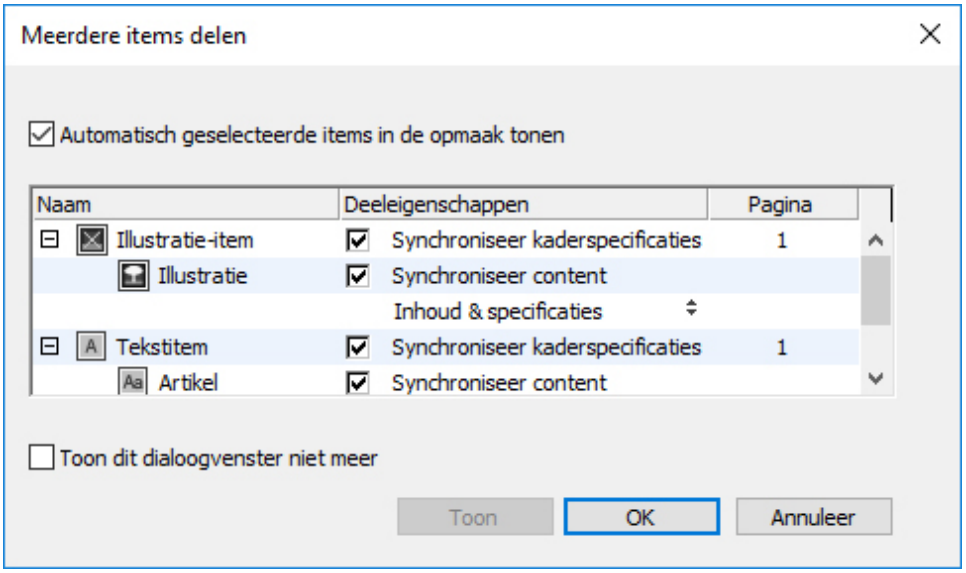

.

Gebruik het dialoogvenster **Meerdere items delen** om meerdere items te delen en te synchroniseren.

➡ Als het selectievakje **Geselecteerde items in opmaak automatisch tonen** is ingeschakeld, dan kunt u naar een item gaan door in de lijst op de naam ervan te klikken.

➡ Alleen de specificaties van gedeelde lijnen kunnen worden gesynchroniseerd.

4 Wilt u de kenmerken van een geselecteerd item delen, kruis dan voor dat item het vakje **Synchroniseer kaderspecificaties** aan.

5 Wilt u de tekst of illustratie in een geselecteerd item delen, kruis dan voor dat kader het vakje **Content synchroniseren** aan. Wilt u zowel de tekst of illustratie als de vormgeving delen, klik dan op **Content en specificaties** om deze mogelijkheid te kiezen. Wilt u alleen de tekst of de illustratie delen, dan klikt u op **Alleen content** om deze mogelijkheid te kiezen. Zie "*Wat u moet weten van synchronisatieopties*" voor kader- en contentopties.

6 Klik op **OK** om de geselecteerde items toe te voegen aan het **Content**-palet.

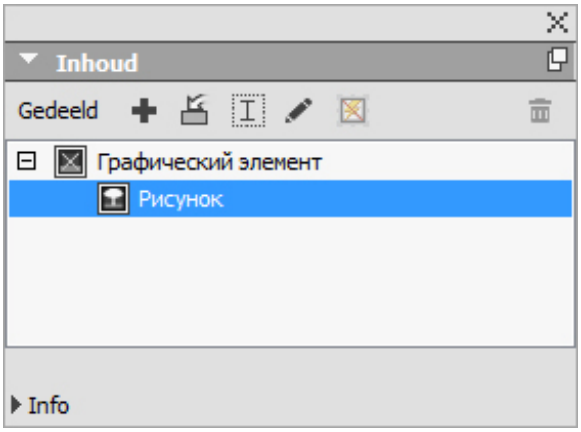

Het **Content**-palet geeft toegang tot items in de gedeelde contentbibliotheek.

➡ Wanneer u de inhoud deelt in een tekstkader, wordt de volledige tekst gedeeld. Het is niet mogelijk om slechts een deel van de tekst te delen. Als u slechts een deel van de tekst wilt delen, moet u gebruikmaken van een inhoudsvariabele. Dit is namelijk wel mogelijk als u een aangepaste variabele gebruikt.

Wat u moet weten van synchronisatieopties

Wanneer u items en content toevoegt aan het palet **Content** kunt u in het dialoogvenster **Gedeelde-itemeigenschappen** diverse synchronisatieopties kiezen.

- Wilt u de inhoud van het geselecteerde tekstkader, tekstpad of illustratiekader synchroniseren zonder het kader of het pad zelf te synchroniseren, dan deselecteert u het vakje **Synchroniseer kaderspecificaties** en kruist u het vakje **Synchroniseer content** aan. Tekst die op deze wijze wordt gesynchroniseerd, moet naar een tekstkader of tekstpad worden gesleept, terwijl illustraties die op deze manier worden gesynchroniseerd naar een illustratiekader moeten worden gesleept.
- U kunt de tekst of de illustratie en zijn inhoudspecificaties (zoals tekstopmaak en schaalfactoren, rotatie en afbeeldingseffecten) synchroniseren door te klikken op **Content en specificaties**.
- U kunt de tekst of de illustratie synchroniseren en toch unieke inhoudwijzigingen toestaan door te klikken op **Alleen content**. Als u dat doet, kan de tekst of de

illustratie in verschillende locaties in het project anders worden vormgegeven. Maar als u in één locatie de tekst bewerkt of de illustratie bijwerkt, wordt die wijziging overal uitgevoerd.

- Wilt u een tekstkader, tekstpad of illustratiekader en zijn specificaties synchroniseren *zonder* de inhoud te synchroniseren, dan kruist u het vakje **Synchroniseer kaderspecificaties** aan en deselecteert u het vakje **Synchroniseer content**. Stel dat u dat doet met een tekst- of illustratiekader en vervolgens twee kopieën van het kader in het project sleept. Als u vervolgens de afmetingen aanpast van een van de kaders en daaraan een kaderrand toekent, worden de afmetingen van het andere kader aangepast en wordt dezelfde kaderrand toegepast. U kunt in elk kader echter andere inhoud importeren.

Wilt u itemspecificaties, content en contentspecificaties synchroniseren, dan kruist u de vakjes **Synchroniseer kaderspecificaties** en **Synchroniseer content** aan, waarna u klikt of **Content en specificaties** kiest. Als u twee kaders op deze manier synchroniseert, wordt iedere wijziging die in één kader wordt gemaakt automatisch toegepast op het andere kader, inclusief wijzigingen in de kaderafmeting, inhoud en vormgeving.

Een gesynchroniseerd item plaatsen

Een gesynchroniseerd item of gesynchroniseerde groep wordt als volgt geplaatst:

1. Selecteer het doelitem in het **Gedeelde content**-palet.
2. Sleep het item vanuit het **Content**-palet op de pagina.

Gesynchroniseerde content plaatsen

Gesynchroniseerde content wordt als volgt geplaatst:

1. Selecteer een tekstkader, tekstpad of illustratiekader.
2. Selecteer het tekst- of illustratie-item in het **Content**-palet en klik op **Invoegen**. Merk op dat de afmetinghandvatten van het item veranderen in synchronisatiesymbolen. U kunt de tekst of de illustratie ook vanuit het **Content**-palet slepen naar een actief tekstkader, tekstpad of illustratiekader.

   U kunt de tekst of de illustratie ook vanuit het **Content**-palet slepen naar een actief tekstkader, tekstpad of illustratiekader.

Content importeren in de gedeelde-contentbibliotheek

Behalve tekst of afbeeldingen importeren in tekst of afbeelding kaders, kunt u content direct in het **Content** palet importeren met behulp van de **Content** palet **Import** knop . Deze knop is echter alleen beschikbaar wanneer u een tekstinhoudsymbool/pictogram of een illustratie-inhoudsymbool/pictogram in het palet **Content** kiest.

➡ Tekst die op deze manier is geïmporteerd, wordt ingesloten in het projectbestand; er blijft geen koppeling met het brontekstbestand bestaan. Illustraties die echter op deze manier worden geïmporteerd, kunnen worden bekeken en bijgewerkt via het **Illustraties**-paneel in het dialoogvenster **Gebruikte**.

Werken met Composition Zones

In de volgende onderwerpen wordt getoond hoe Composition Zones bestaande workflows kunnen stroomlijnen door leden van een team gelijktijdig aan hetzelfde QuarkXPress-project te laten werken.

Wat u moet weten van Composition Zones

Een *Composition Zones-item* is een opmaak of een door een gebruiker gedefinieerd gebied binnen een opmaak dat kan worden gedeeld met andere QuarkXPress-gebruikers.

➡ Om in QuarkXPress met Composition Zones te kunnen werken, moet de Composition Zones XTensions-software geladen zijn.

Stel dat een ontwerper verantwoordelijk is voor de QuarkXPress-projectbestanden voor een tijdschrift. De ontwerper kan Composition Zones gebruiken om inhoud, ofwel content, te delen met auteurs, redacteuren, grafisch ontwerpers en externe medewerkers die ook met QuarkXPress werken.

Met QuarkXPress kan de grafisch ontwerper met het gereedschap **Composition Zones** het gebied in het project waar een advertentie moet komen als het ware “eruit halen” en vervolgens dat Composition Zones-item exporteren als een afzonderlijk bestand. In het bestand dat zo ontstaat, staan de juiste specificaties, terwijl u door deze benadering minder stappen hoeft uit te voeren wanneer de externe advertentieopmaker het bestand ontvangt. De advertentieopmaker voegt in QuarkXPress de content toe en stuurt vervolgens het bestand — samen met de noodzakelijke illustraties en fonts — terug naar de ontwerper. Deze op zijn beurt zet het bijgewerkte bestand in de juiste map, waarna de opmaak automatisch wordt bijgewerkt en daarin de advertentie zichtbaar wordt. En omdat het Composition Zones-item net zo werkt als een QuarkXPress-opmaak, kan de ontwerper het bestand openen om wijzigingen aan te brengen.

Intussen kan de ontwerper op dezelfde pagina als waarop de advertentie staat een ander Composition Zones-item voor een artikel definiëren. Hij tekent drie kaders: één voor de kopregel, één voor het artikel zelf en één voor een illustratie. Met behulp van de Shift-toets om de drie kaders te selecteren, maakt de ontwerper een nieuw Composition Zones-bestand van deze drie kaders, exporteert dat bestand en stelt vervolgens de auteur ervan op de hoogte dat het bestand beschikbaar is in de door de staf gedeelde netwerkmap. Terwijl de auteur met het bestand werkt en iedere bijgewerkte versie bewaart, wordt het resultaat zichtbaar in het project van de ontwerper. En net als dat bij de advertentie het geval was, kan het artikel later in het project worden bewerkt.

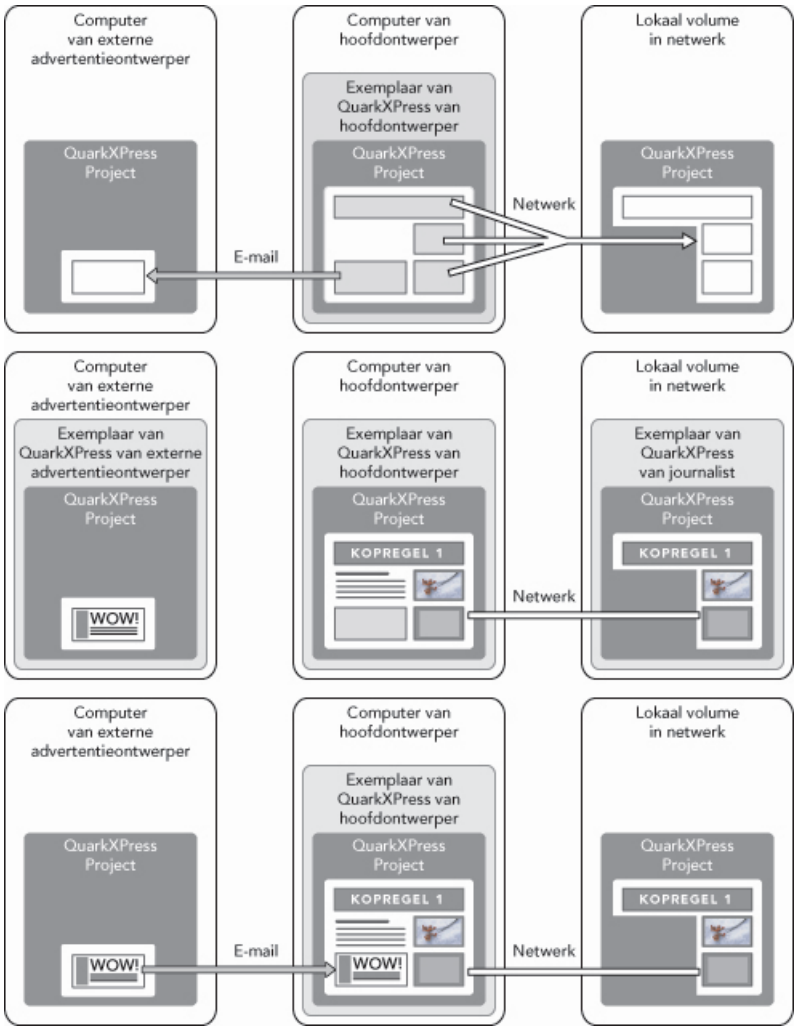

Boven: De chef-ontwerper exporteert delen van een project als Composition Zones en stuurt vervolgens één bestand via de e-mail naar een externe advertentieopmaker en zet een ander bestand op de netwerkserver. **Midden**: De chef-ontwerper, de journalist en de advertentieopmaker werken allen gelijktijdig aan hun deel van de pagina. **Onder**: De advertentieopmaker e-mailt de voltooide advertentie naar de chef-ontwerper, waarna de pagina automatisch wordt bijgewerkt en de opmaak klaar is.

Bovenstaand scenario toont de primaire gebruiksmogelijkheden voor Composition Zones, maar de functie kan ook andere gezamenlijke workflowtaken aan. Composition Zones kunnen bijvoorbeeld worden beperkt tot het project waar ze zijn gedefinieerd, wat u om een aantal redenen zou kunnen doen. Misschien wil de ontwerper een advertentie op meerdere plaatsen in het project gebruiken, en staan in de advertentie meerdere tekst- en illustratiekaders. U kunt het palet **Content** niet gebruiken om een groep items te synchroniseren, maar als de ontwerper een Composition Zones-item maakt gebaseerd op een selectie van meerdere items, kan dat Composition Zones-item worden gesynchroniseerd en is dan beschikbaar in het hele project. De ontwerper kan bijvoorbeeld één opmaak bestemmen voor het gedrukte tijdschrift en een andere opmaak in hetzelfde project voor een digitale pagina waar die advertentie ook instaat. De ontwerper kan het gebruik van dit Composition Zones-item beperken tot dit ene project, maar toch kan de gedrukte advertentie overeenkomen met die op de digitale pagina.

Gebruikte terminologie bij Composition Zones

Composition Zones zijn uniek, omdat ze de kenmerken hebben van *items* wanneer u ze in een opmaak plaats, maar zich gedragen als *opmaken* wanneer u hun inhoud gaat bewerken.

- *Composition Zones-item:* Een item dat de inhoud toont van een opmaak die zich ergens anders bevindt. U kunt een Composition Zones-item zien als een "venster" waardoorheen u de inhoud van een andere opmaak kunt zien. De opmaak die in een Composition Zones-item wordt getoond, noemen we zijn *compositieopmaak* (zie volgende definitie). Iedere Composition Zones-item krijgt zijn inhoud van één (en slechts één) compositieopmaak.
- *Compositieopmaak:* Een speciaal soort opmaak, die alleen wordt gebruikt voor het produceren van inhoud voor een Composition Zones-item. U kunt een compositieopmaak zien als de opmaak die zichtbaar is door het "venster" van een Composition Zones-item. Meerdere gesynchroniseerde Composition Zones-items kunnen de inhoud van één compositieopmaak weergeven. Een compositieopmaak kan echter slechts door één persoon tegelijk worden bewerkt.

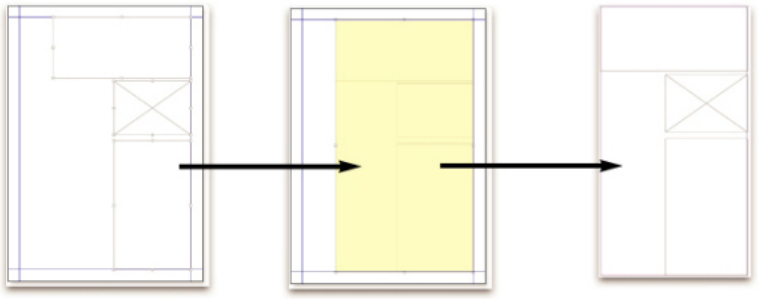

Wanneer u een Composition Zones-item maakt, creëert QuarkXPress automatisch een compositieopmaak om inhoud (ofwel content) te produceren voor dat Composition Zones-item.

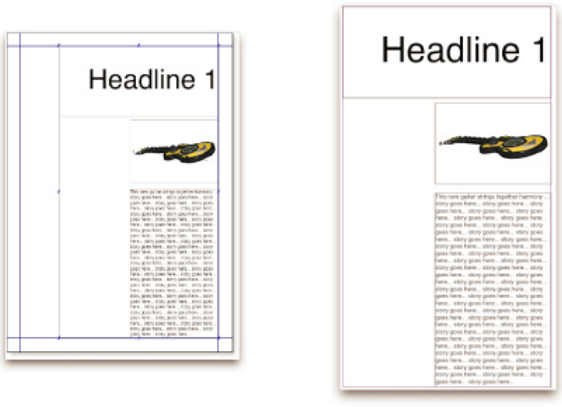

Wanneer u inhoud toevoegt aan een compositieopmaak, worden automatisch de daarmee corresponderende Composition Zones-items bijgewerkt. Dit wordt zichtbaar in de Composition Zones-items overeenkomstig de voorkeursinstellingen die zijn gespecificeerd voor de opmaken die de Composition Zones-items bevatten (direct, tijdens het printen of bij het openen van het project).

- *Oorspronkelijk Composition Zones-item:* De initiële opmaak of door de gebruiker gedefinieerde gebied van waaruit een Composition Zones-item werd gemaakt.
- *Geplaatst Composition Zones-item:* Een Composition Zones-item dat u in een opmaak hebt geplaatst met behulp van het **Content**-palet.
- *Oorspronkelijke gastopmaak:* De opmaak waarin een Composition Zones-item is gemaakt.
- *Gastopmaak:* Iedere opmaak waarin een Composition Zones-item is geplaatst.

Een Composition Zones-item maken

U kunt drie methoden gebruiken om een Composition Zones-item (en zijn corresponderende compositieopmaak) te maken:

- U kunt meerdere objecten selecteren en vervolgens **Item > Composition Zones > Maak aan** kiezen.
- U kunt een hele opmaak definiëren als een Composition Zones-item.
- U kunt het gereedschap **Composition Zones** selecteren en handmatig de ruimte voor uw compositiezone aangeven.

In de volgende voorbeelden worden alledrie methoden voor het maken van een Composition Zones-item behandeld. In dit geval voor uitsluitend toepassing binnen één project (dat wil zeggen een *één-projectcompositieopmaak*).

Een Composition Zones-item maken van meerdere items

We gaan als volgt een Composition Zones-item maken dat is gebaseerd op een selectie met meerdere items:

1. Selecteer het **verplaats**gereedschap of een **inhoud**gereedschap, houd de Shift-toets ingedrukt en selecteer meerdere items.
2. Kies **Item > Composition Zones > Maak aan**. Een kader dat net zo groot is als de omtrek van de groep vervangt de groep.
3. Wilt u het maken van het Composition Zones-item afronden, dan kiest u **Item > Delen**, of u opent het **Content**-palet (**Venster**-menu) waar u klikt op **Voeg item toe**. In alle gevallen verschijnt het dialoogvenster **Gedeelde-itemeigenschappen**.

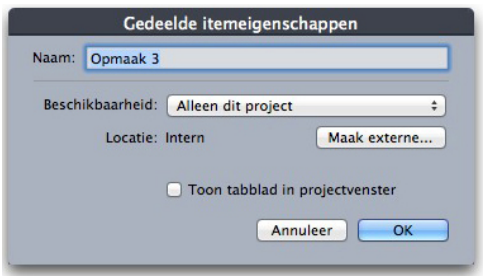

Gebruik het dialoogvenster **Gedeelde-itemeigenschappen** om uw compositieopmaak een naam te geven en aan te geven dat deze beschikbaar is.

4. Voer in het veld **Naam** een naam voor de compositieopmaak in.

5 Kies **Alleen dit project** in het keuzemenu **Beschikbaarheid**.

6 Kruis het vakje **Toon tabblad in projectvenster** aan om via het opmaaktabblad onderin het projectvenster eenvoudig toegang te verlenen tot de compositieopmaak.

7 Klik op **OK** om de compositieopmaak te bewaren.

➡ Als de positie van een of meer geselecteerde items is vergrendeld (**Item > Vergrendel > Positie**), kunt u geen Composition Zones-item maken.

Een Composition Zones-item maken via een opmaak

We maken als volgt een Composition Zones-item gebaseerd op een volledige opmaak:

1 Open de opmaak waarvan u een Composition Zones-item wilt maken (bijvoorbeeld "Opmaak 1").

2 Kies **Opmaakmodel > Geavanceerde opmaakeigenschappen**.

3 Kruis het vakje **Deel opmaak** aan.

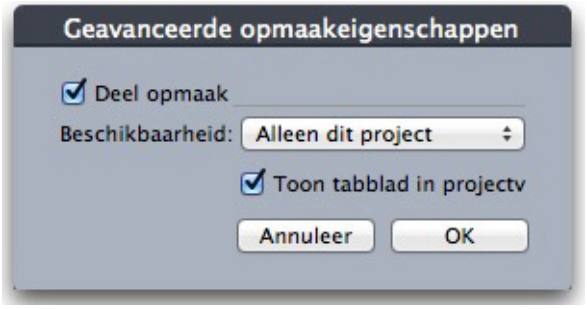

Gebruik het dialoogvenster **Geavanceerde opmaakeigenschappen** om op te geven dat een compositieopmaak kan worden gedeeld die is gebaseerd op een volledige opmaak.

4 Kies **Alleen dit project** in het keuzemenu **Beschikbaarheid**.

5 Kruis het vakje **Toon tabblad in projectvenster** aan om via het opmaaktabblad onderin het projectvenster eenvoudig toegang te verlenen tot de compositieopmaak. Als u het vakje **Toon tabblad in projectvenster** deselecteert, hebt u toegang tot de compositieopmaak door het Composition Zones-item te selecteren en **Item > Composition Zones > Wijzig** te kiezen.

6 Klik op **OK**. De compositieopmaak verschijnt in het **Content**-palet.

➡ Een compositieopmaak kan uit meerdere pagina's bestaan. U kunt het **Pagina**-menu of het palet **Paginaopmaak** gebruiken om pagina's toe te voegen, te wissen of te verplaatsen.

Een Composition Zones-item maken met het Composition Zones-gereedschap

We definiëren als volgt handmatig een Composition-Zones item:

1 Selecteer het **Composition Zones**-gereedschap in het **Gereedschap**-palet.

2 Sleep om het Composition Zones-item te tekenen.

3 Wilt u het maken van het Composition Zones-item afronden, dan kiest u **Item > Delen**, of u opent het **Content**-palet (**Venster**-menu) waar u klikt op **Voeg item toe** . In alle gevallen verschijnt het dialoogvenster **Gedeelde-itemeigenschappen**.

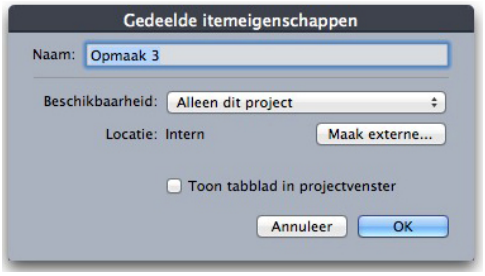

Gebruik het dialoogvenster **Gedeelde-itemeigenschappen** om uw compositieopmaak een naam te geven, de beschikbaarheid te specificeren en op te geven of onderin het projectvenster een tabblad moet komen.

4 Voer in het veld **Naam** een naam voor de compositieopmaak in.

5 Kies **Alleen dit project** in het keuzemenu **Beschikbaarheid**.

6 Klik op **OK**. De compositieopmaak verschijnt in het **Content**-palet.

Een Composition Zones-item plaatsen

Nadat u aan het **Content**-palet een compositieopmaak hebt toegevoegd, kunt u op een pagina een Composition Zones-item plaatsen dat is gebaseerd op die compositieopmaak. We gaan als volgt een Composition Zones-item plaatsen:

1 Open het **Content**-palet (**Venster**-menu).

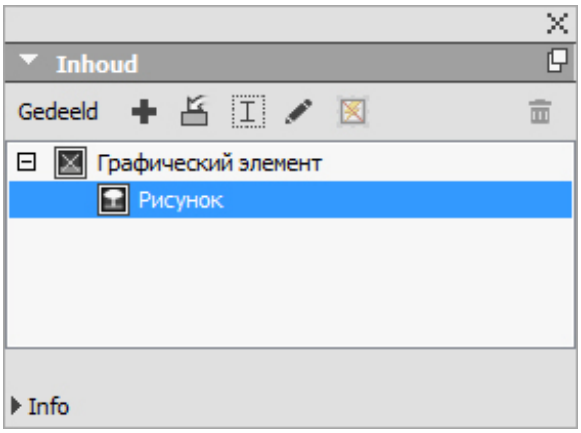

In het **Content**-palet staan de compositieopmaken en de andere content die wordt gedeeld.

2 Selecteer de compositieopmaak die u wilt plaatsen.

3 Sleep de compositieopmaak vanuit het **Content**-palet naar de opmaak.

Meerdere pagina's manipuleren in een geplaatst Composition Zones-item

Een compositieopmaak kan uit meerdere pagina's bestaan. Een Composition Zones-item die is gebaseerd op die compositieopmaak kan slechts één pagina tegelijk laten zien. Welke pagina in een Composition Zones-item moet worden weergegeven, wordt als volgt aangegeven:

1. Selecteer het Composition Zones-item.
2. Kies **Item** > **Wijzig** en klik vervolgens op het tabblad **Opmaak**.
3. Kies een pagina in het keuzemenu **Pagina**.

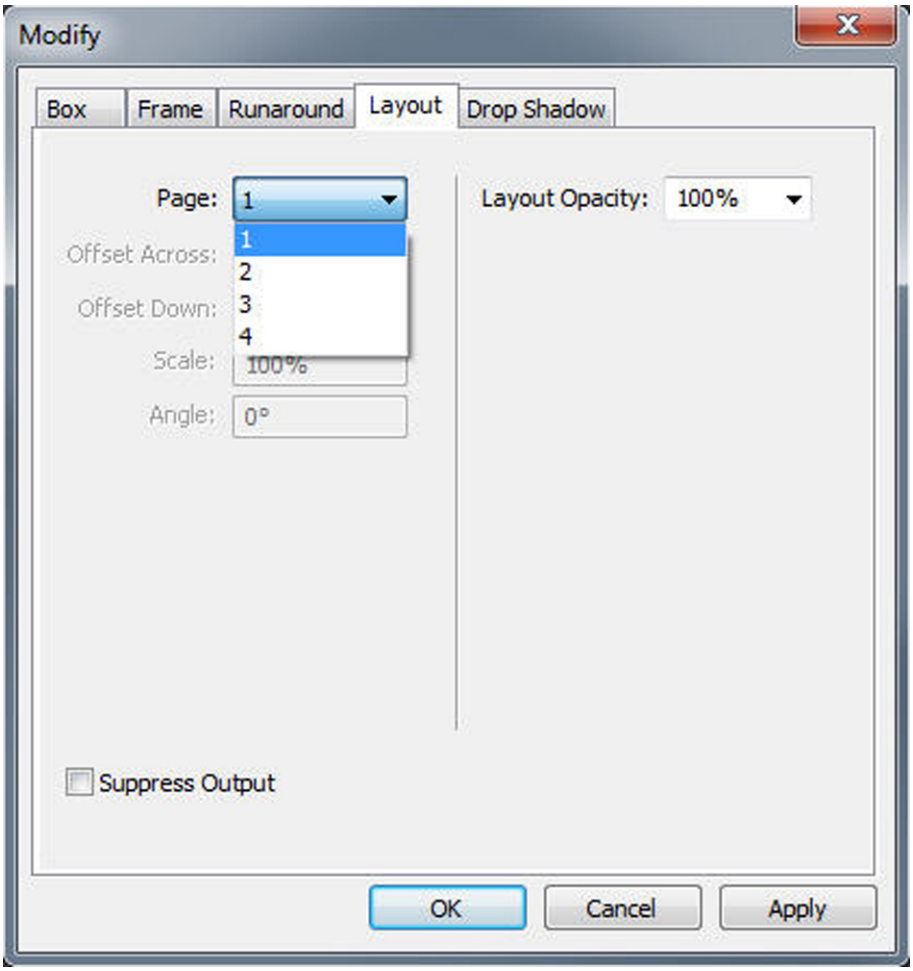

Gebruik het keuzemenu **Pagina** in het tabblad **Opmaak** in het dialoogvenster **Wijzig** om een specifieke pagina van een compositieopmaak weer te geven in uw geplaatst Composition Zones-item.

4. Klik op **OK**.

De specificaties van een Composition Zones-item bewerken

De specificaties van een Composition Zones-item worden als volgt bewerkt:

1. Selecteer een Composition Zones-item.
2. Kies **Item** > **Wijzig**.

3. Gebruik het tabblad **Kader** in het dialoogvenster **Wijzig** om de positie, het formaat, de uitlijning, de kleur, de dekking en de printmogelijkheden te specificeren.
4. Gebruik de tabbladen **Kaderrand**, **Omloop** en **Slagschaduw** als u nog andere structurele wijzigingen wilt maken.
5. Gebruik het tabblad **Opmaak** om te bladeren tussen pagina's, het printen te onderdrukken of juist te activeren en de dekking van de opmaak aan te passen.

Een Composition Zones-item converteren naar een illustratie

Als u van een Composition Zones-item een extern illustratiebestand wilt maken, kiest u **Item > Composition Zones > Converteer naar illustratie**. Hierdoor ontstaat een illustratie die geschikt is voor het opmaaktype waarbinnen de Composition Zones is gemaakt.

Voordat u een Composition Zones-item converteert naar een illustratie, wordt het Composition Zones-item weergegeven in het paneel **Composition Zones** in het dialoogvenster **Gebruikte** (**Functies**-menu). Maar wanneer u **Item > Composition Zones > Converteer naar illustratie** kiest, verschijnt een waarschuwingsvenster met de mededeling dat het Composition Zones-item wordt gedesynchroniseerd. De uiteindelijke illustratie wordt weergegeven in het tabblad **Illustratie** in het dialoogvenster **Gebruikte**. De compositieopmaak blijft echter in het **Content**-palet staan.

Een Composition Zones-item desynchroniseren

Wanneer u een Composition Zones-item desynchroniseert, blijft zijn compositieopmaak beschikbaar in uw project. Een Composition Zones-item wordt als volgt gedesynchroniseerd:

1. Selecteer het Composition Zones-item in het opmaakvenster.
2. Kies **Item > Desynchroniseer**. De compositieopmaak blijft in het **Content** palet voor toekomstig gebruik. Maar achtereenvolgende wijzigingen in de gedesynchroniseerde Composition Zones-items in het opmaakvenster worden niet gesynchroniseerd.

Een compositieopmaak bewerken: Content

Wanneer u een compositieopmaak bewerkt, kunt u de content wijzigen en de specificaties op opmaakniveau aanpassen.

De content van een compositieopmaak wordt als volgt bewerkt:

1. Klik in op het tabblad Opmaak onder in het projectvenster op de opmaaknaam (beschikbaar als het selectievakje **Toon tabblad in projectvenster** ingeschakeld is). Als de naam van de compositieopmaak niet in het opmaaktabblad verschijnt, selecteert u het **verplaats**gereedschap en dubbelklikt u op het Compositions Zones-item.
2. Wanneer de compositieopmaak verschijnt, is de hele content in de compositieopmaak beschikbaar om te worden bewerkt. U kunt menu- en paletopdrachten gebruiken om tekst, illustraties en items te wijzigen en u kunt gereedschappen gebruiken om content toe te voegen.

3 Als u het dialoogvenster sluit, wordt de content in het Composition Zones-item bijgewerkt.

De content van een compositieopmaak bewerken

Welke methode u gebruikt voor het openen van een compositieopmaak om deze te bewerken, wordt bepaald door uw instelling **Toon tabblad in projectvenster** in het dialoogvenster **Geavanceerde opmaakeigenschappen**. Wanneer u het vakje **Toon tabblad in projectvenster** aankruist, kunt u de compositieopmaak openen vanuit het opmaaktabblad bovenin het projectvenster. Klik gewoon op het tabblad om de compositieopmaak te activeren en de inhoud en de opmaakspecificaties te bewerken.

Als u het vakje **Toon tabblad in projectvenster** niet aankruist, moet u het verplaatsgereedschap selecteren en dubbelklikken op het oorspronkelijke Composition Zones-item. De compositieopmaak verschijnt.

Voor een compositieopmaak die is gemaakt vanuit een volledige opmaak, kruist u het vakje **Toon tabblad in projectvenster** in het dialoogvenster **Geavanceerde opmaakeigenschappen** aan, zodat u gemakkelijk toegang hebt tot de opmaak. In het andere geval moet u de compositieopmaak selecteren in het palet **Content**, op **Wijzig** klikken en vervolgens het selectievakje **Toon tabblad in projectvenster** inschakelen.

Een compositieopmaak desynchroniseren

Wanneer u een compositieopmaak desynchroniseert, verbreekt QuarkXPress de koppeling tussen die compositieopmaak en alle bestaande Composition Zones-items die zijn gebaseerd op die compositieopmaak. Wilt u alle Composition Zones-items in een project desynchroniseren, dan selecteert u de compositieopmaak in het palet **Content**, waarna u klikt op de knop **Alles desynchroniseren** . Als u echter achtereenvolgens de compositieopmaak wijzigt en een nieuw Composition Zones-item plaatst dat daarop is gebaseerd, zult u de wijzigingen ook zien in het nieuwe Composition Zones-item.

Een compositieopmaak wissen

Een compositieopmaak wordt als volgt gewist:

1 Open het **Content**-palet.

2 Selecteer de compositieopmaak in het palet en klik op **Wis** .

Notities

Met de functie Notities kunt u ineen project opmerkingen opslaan zonder dat de eigenlijke inhoud van het project hierdoor wordt beïnvloed. U kunt een notitie bijvoorbeeld gebruiken als geheugensteuntje dat een bepaalde taak nog moet worden uitgevoerd. Ook kunt u notities gebruiken voor het becommentariëren van de inhoud of om voor het project relevante URL's te vermelden. Een geopende notitie eruit als de plakbriefjes die u gebruikt om een afdruk van commentaar te voorzien.

De functie Notities gebruikt, wanneer deze met Quark Publishing Platform wordt gebruikt, instellingen die in Quark Publishing Platform gedefinieerd zijn. Zie *Een gids voor Quark Publishing Platform* voor meer informatie .

Notities maken

Om met notities te werken, moet u eerst **Bekijk > Toon notities** kiezen om er zeker van te zijn dat de notities zichtbaar zijn. (Als dit menu-item wordt weergegeven als **Notities verbergen**, zijn de notities als zichtbaar.) Als deze optie uitgeschakeld is, zijn notitiepictogrammen niet meer zichtbaar in tekst en zijn menu-items voor gebruik met notities uitgeschakeld.

Om een notitie te maken, plaatst u het tekstinvoegpunt waar u de notitie wilt invoeren en kiest u **Wijzig > Notitie > Voeg in**. Rechts van het tekstinvoegpunt wordt een **Notitie**-pictogram weergegeven en wordt een notitievenster weergegeven. Voer de notitietekst in het notitievenster.

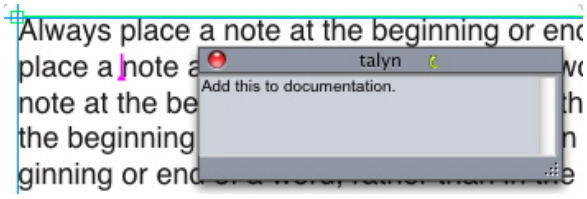

U kunt notities gebruiken om commentaren in projecten op te slaan.

Plaats een notitie altijd aan het beging of einde van een woord, in plaats van in het midden van een woord. Als u midden in een woord een notitie plaatst, splitst de verborgen tekst met de notitie het woord in tweeën en zal QuarkXPress het woord als twee aparte woorden beschouwen tijdens het controleren van de spelling of het uitvoeren van een woordentelling.

Het **Notitie**-pictogram is eigenlijk een speciaal tekstteken. Het heeft geen invloed op het tekstverloop, maar werkt in andere gevallen wel als normaal tekstteken. Als u bijvoorbeeld een tekstreeks selecteert die een **Notitie**-pictogram bevat, begin dan met het invoeren van tekens, waarna de tekst (inclusief het **Notitie**-pictogram) vervangen wordt door de door u ingevoerde tekens, en de notitie verloren gaat.

Voor het wijzigen van de vormgeving van notities gebruikt u de **Notities**-voorkeuren. Zie "*Voorkeuren — Applicatie — Notities*" voor meer informatie.

Werken met notities

U kunt de opdrachten in het submenu **Item > Notities** gebruiken om door notities te bladeren, aparte notities te maken en te verwijderen, en alle notities in een project te openen en te sluiten.

Notities openen en sluiten

Ga als volgt te werk om tijdens het bekijken van commentaren notities te openen en te sluiten:

- Om een bestaande notitie te openen, klikt u op het **Notitie**-pictogram en kiest u vervolgens **Item > Notities > Open notitie**.
- Om alle notities in het project te openen, kiest u **Item > Notities > Alle notities openen**.
- Om een notitie te sluiten, klikt u op het sluitvakje in de linkerboven- (Mac OS X) of rechterbovenhoek (Windows) van het notitievenster, of kiest u **Item > Notities > Sluit notitie**.
- Om alle geopende notities in het project te sluiten, kiest u **Item > Notities > Alle notities sluiten**.
- Om het tekstinvoegpunt naar de volgende notitie in de tekst te verplaatsen, kiest u **Item > Notities > Go to Next** (Ga naar volgende). Om het tekstinvoegpunt naar de vorige notitie in de tekst te verplaatsen, kiest u **Item > Notities > Go to Previous** (Ga naar vorige).

Notities weergeven en verbergen

Om notities weer te geven wanneer ze verborgen zijn, kiest u **Bekijk > Toon notities**. Om notities te verbergen wanneer ze zichtbaar zijn, kiest u **Bekijk > Verberg notities**.

Notities verwijderen

Verricht een van de volgende handelingen om een notitie te verwijderen:

- Klik op het **Notitie**-pictogram en kies vervolgens **Wijzig > Notities > Wis**.
- Klik op een geopend notitievenster en kies vervolgens **Item > Notities > Wis**.
- Plaats de tekstinvoegsymbool rechts naast het notitiepictogram en druk op Delete/Backspace.

- Selecteer een tekstreeks die een notitiepictogram bevat en druk op Delete of Backspace.

Converteren tussen notities en tekst

Om de geselecteerde tekst naar een notitie te converteren, kiest u **Item > Notitie > Convert Selection to Note (Converteer selectie naar notitie)**

Notities bekijken op auteur, datum, naam of kleur

Om de notities van een bepaalde auteur of van een bepaalde aanmaakdatum te bekijken, kiest u **Bekijk > Toon notities** om notities in te schakelen, kiest u **Item > Notities > Open Notes By** (Geopende notities van) om het dialoogvenster **Open Notes** (Geopende notities) weer te geven, klikt u op **Alle notities**, en gebruikt u vervolgens de regelaars in het gedeelte **Alle notities**.

Om notities op naam of kleur te bekijken, kiest u **Item> Notitie > Open All Notes in New Document** (Open alle notities in nieuw artikel), en kiest u vervolgens een optie in het submenu **By Name** (Op naam) of **By Color** (Op kleur). De notities worden als tekst in een nieuw project weergegeven.

Notities verplaatsen en afmetingen van notities wijzigen

Om een notitievenster te verplaatsen, sleept u de titelbalk ervan. U kunt een notitievenster overal in een projectartikel verplaatsen. Als een notitie verplaatst is, kunt u de notitie op zijn originele locatie terugzetten door op de knop ↵ van de notitie te klikken.

Om de afmetingen van een notitie te wijzigen, klikt en sleept u het afmetingkader naar de rechteronderhoek van het notitievenster. In Mac OS X kunt u ook op het pictogram in de rechterbovenhoek van het notitievenster klikken om de afmetingen van het notitievenster te wijzigen om alle tekst van de notitie weer te geven.

Notities printen

Wanneer u een project print, kunt u bepalen of notities wel of niet moeten worden toegevoegd, en hoe ze moeten worden opgemaakt. In het dialoogvenster **Print** (**Archief/Bestand**-menu), klikt u op **Notities** in de lijst aan de linkerkant om het **Notities**-paneel weer te geven, en vervolgens schakelt u **Print Notes** (Notities printen) in om notities aan de uitvoer toe te voegen. U kunt bepalen of u alle notities of alleen de geopende notities wilt toevoegen.

Notities in PDF's

Wanneer u een PDF van een project maakt dat notities bevat, dan kunt u opgeven of de notities in de PDF moeten worden weergegeven. De notities als PDF-notities opgenomen.

Om notities aan een PDF-bestand toe te voegen, klikt u op **Opties** in het dialoogvenster **Exporteer als PDF** (**Archief/Bestand > Exporteer > Opmaak als PDF**), klikt u op **Notities** in de lijst aan de linkerkant, en schakelt u vervolgens **Include Notes in PDF** (Notities aan PDF-bestand toevoegen) in.

Rode lijn

In een documentcontrole-omgeving maken controleurs, zoals hoofdredacteurs en revisoren wijzigingen in projecten. Met de functie Rode lijn houdt u eenvoudig deze wijzigingen bij, zodat schrijvers, redacteuren, projectmanagers en andere gebruikers kunnen zien wat er in een project is veranderd. Dit maakt het mogelijk wijzigingen snel te beoordelen. Met behulp van de functie Rode lijn ziet u in een oogopslag wat er aan een project is toegevoegd en wat er is verwijderd. De gemaakte wijzigingen kunt u direct accepteren of negeren.

De functie Rode lijn gebruikt, wanneer deze met Quark Publishing Platform® wordt gebruikt, instellingen die in Quark Publishing Platform gedefinieerd zijn. Zie *Een gids voor Quark Publishing Platform* voor meer informatie .

Aanspatiëring

Ga als volgt te werk om aanspatiëring in te schakelen:

- Controleer of **Functies** > **Rode lijn** > **Aanspatiëren** ingeschakeld is.
- Geef de werkbalk **Rode lijn** (**Functies** > **Rode lijn** > **Toon werkbalk**) weer en klik vervolgens op de knop **Aanspatiëren** .

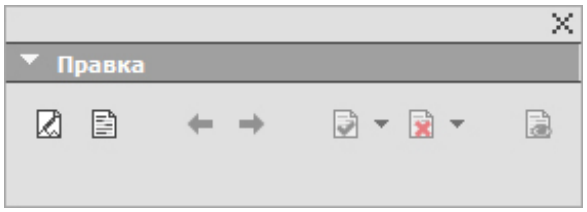

Met de werkbalk **Rode lijn** kunt u het aanspatiëren in- of uitschakelen.

Als aanspatiëren ingeschakeld is, volgt QuarkXPress alle wijzigingen die in de tekst van het actieve project doorgevoerd zijn. Verwijderde tekst wordt niet weergegeven, maar de verwijderingen worden wel nog steeds bijgehouden.

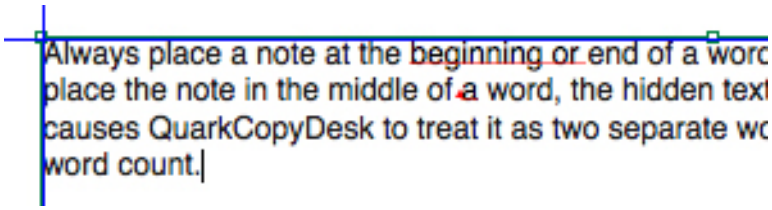

Met de functie Rode lijn kunt u de door u gemaakte wijzigingen volgen

➡ Wijzigingen in de opmaak worden niet bijgehouden.

Wijzigingen bekijken

Ga als volgt te werk om alle wijzigingen weer te geven:

- Controleer of **Functies > Rode lijn > Highlighting** (Markeren) ingeschakeld is.
- Geef de werkbalk **Rode lijn** (**Functies > Rode lijn > Toon werkbalk**) weer en klik vervolgens op de knop **Markering**.

U kunt met de navigatieknoppen (**Vorige** en **Volgende**) op de werkbalk **Rode lijn** door de wijzigingen in de component bladeren.

Om te bepalen welke typen wijzigingen worden weergegeven, klikt u op **Markeringsopties weergeven** op de werkbalk **Rode lijn**. Het dialoogvenster **Markeringsopties weergeven** wordt geopend. In de vervolgkeuzelijst **Markering** kunt u kiezen of u **Insertions Only**, **Deletions Only** (Alleen toevoegingen, alleen verwijderingen) of **Insertions and Deletions** (Toevoegingen en verwijderingen) wilt bekijken. U kunt de lijst **Select Reviewers** (Selecteer controleurs) gebruiken om alleen de wijzigingen van een bepaalde controleur te bekijken, of **All** (Alle) inschakelen om de wijzigingen van alle controleurs te bekijken.

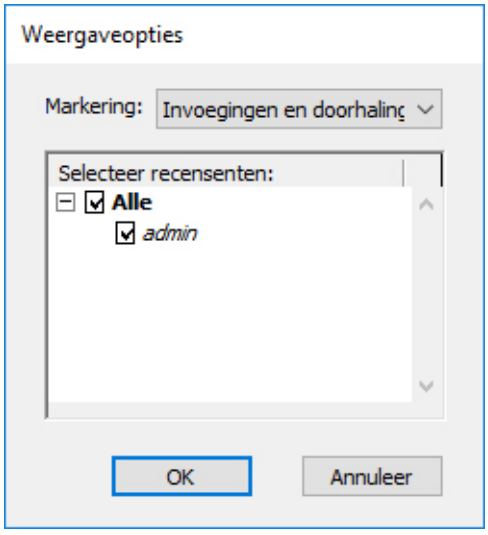

U kunt het dialoogvenster **View Options** (Weergaveopties) gebruiken om te bepalen welke bewerkingen van de controleurs u wilt bekijken, en om te bepalen of u invoegingen, verwijderingen of beide wilt bekijken.

- Alleen invoegingen en verwijderingen die in het component zijn doorgevoerd terwijl **Tracking** (Aanspatiëren) ingeschakeld was, zijn gemarkeerd.

- Het uiterlijk van de aanspatieeropmaak wijzigt u met de regelaars in het paneel **Rode lijn** van het dialoogvenster **Programmavoorkeuren** (**Bewerken > Voorkeuren** (*Windows*) of **QuarkXPress > Voorkeuren** (*Mac OS X*)).

Wijzigingen accepteren en negeren

Door een invoeging te accepteren, wordt de markering verwijderd en wordt de tekst aan de inhoud van het component toegevoegd. Door een verwijdering te accepteren, wordt de inhoud van het component verwijderd. Om een wijziging te accepteren, selecteert u de doeltekst en kiest u vervolgens een optie in het keuzemenu **Accepteer** (werkbalk **Rode lijn**):

- **Accepteer wijziging**: Accepteert de geselecteerde wijziging.
- **Accepteer alle weergegeven wijzigingen**: Accepteert alle in de component gemarkeerde wijzigingen.
- **Accepteer alle wijzigingen**: Accepteert alle wijzigingen die door al degenen die de controles uitvoeren, gemaakt zijn.

Als een invoeging geweigerd wordt, wordt de tekst uit de component verwijderd, terwijl bij het weigeren van een verwijdering de markering verwijderd wordt en de tekst als normale tekst in de component bewaard blijft. Om een wijziging te weigeren, selecteert u de doeltekst en kiest u vervolgens een optie in het keuzemenu **Negeer** (werkbalk **Rode lijn**):

- **Negeer wijziging**: Negeert de geselecteerde wijziging.
- **Negeer alle weergegeven wijzigingen**: Negeert alle in de component gemarkeerde wijzigingen.
- **Negeer alle wijzigingen**: Negeert alle wijzigingen die door al degenen die de controles uitvoeren, gemaakt zijn.

Job Jackets

De functie Job Jackets is een revolutionaire stap die verder gaat dan "preflighting": Deze functie zorgt ervoor dat een drukorder zich blijft vasthouden aan zijn specificaties *vanaf het moment dat de order werd gemaakt* en dat deze zich blijft vasthouden aan die specificaties tot en met het moment dat de publicatie van de pers rolt. Bovendien gaan Job Jackets verder dan het voor de individuele gebruiker gebruikelijke concept van het vasthouden aan jobspecificaties door projecten te koppelen aan gesynchroniseerde, dynamisch bij te werken ontwerpspecificaties, waarin alle factoren een plaatsje hebben gekregen, van typogrammen en kleuren tot paginaformaat en aantal pagina's.

Wat u moet weten van Job Jackets

Job Jackets worden voor tweeërlei doeleinden gebruikt:

- Om een werkvoorbereider gedetailleerde specificaties te laten maken voor print- en digitale opmaken.
- Om een ontwerper met die specificaties projecten en opmaken te laten maken, die specificaties te laten delen met andere ontwerpers en om te verifiëren of bij de opmaak de hand wordt gehouden aan de specificaties.

Job Jackets zijn bedacht, omdat het produceren van een opmaak en het met succes sturen van deze opmaak naar de drukker een ingewikkelde klus kan zijn.

Denk bijvoorbeeld eens aan een paar problemen waarmee bedenkers van printopmaken worden geconfronteerd. Verschillende drukpersen hebben verschillende mogelijkheden en moderne paginaopmaakprogramma's moeten veelzijdig genoeg zijn om al die mogelijkheden te ondersteunen. Vandaar dat er een heleboel dingen verkeerd kunnen gaan, met name wanneer u daarbij rekening houdt met de onvermijdelijke mogelijkheid van een menselijke fout. Hier zijn een paar voorbeelden:

- Een ontwerper gebruikt kleuren of geïmporteerde bitmaps die niet accuraat op de doeldrukpers kunnen worden gereproduceerd.
- Een document dat is begroot op 100 pagina's kan naar de drukker worden gestuurd waar blijkt dat het 112 pagina's telt.
- Een project is naar de uitvoerapparatuur gestuurd zonder de vereiste grafische bestanden of fonts.
- Een opmaak met een kleine tekst in steunkleur wordt gestuurd naar een vierkleurenpers, met als resultaat dat de tekst onleesbaar is.

- Kleurbeheerinstellingen worden onjuist geconfigureerd voor de uitvoerapparatuur, wat kan leiden tot onverwachte resultaten.

Grote en complexe drukorders zijn helemaal gevoelig voor fouten, terwijl de prijs die voor dergelijke fouten wordt betaald steeds hoger wordt. Job Jackets voorkomen dat orders die niet correct kunnen worden afgedrukt of die niet goed in elkaar zitten in überhaupt worden vervaardigd.

Wat zijn Job Jackets?

Technisch gesproken zijn Job Jackets XML-structuren met daarin specificaties en regels voor het maken en controleren van QuarkXPress-opmaken. In wezen kan een Job Jackets-structuur worden vergeleken met een map met orderbriefjes die zowel verschillende soorten projecten en opmaken beschrijven als andere soorten informatie.

Job Jackets zijn gebaseerd op de meest recente versie van het JDF-schema (Job Definition Format). Naast het beheren van de aan QuarkXPress gerelateerde specificaties kunt u met Job Jackets ook waarden specificeren voor diverse andere specificaties die onder JDF vallen, zoals bind- en inslaginstellingen. Wanneer u een opmaak naar de drukker stuurt, hebt u de mogelijkheid de JDF-informatie daarbij te voegen, zodat systemen in de bovenste lijn die informatie kunnen gebruiken voor de automatisering en voor informatiedoeleinden. Bovendien zijn de Job Jackets-specificaties uitbreidbaar, zodat ontwikkelaars van met JDF compatibele systemen hun eigen implementatiespecifieke instellingen kunnen integreren in Job Jackets, voordat ze de Job Jackets naar beneden doorsturen naar de ontwerper. Deze instellingen kunnen vervolgens worden bewaard in het Job Jackets-bestand en worden gebruikt door XTensions-software, door JDF-voorbereide applicaties of door andere systemen, om op die manier een groot aantal procedures te automatiseren en te stroomlijnen.

Job Jackets kunnen u ook helpen bij de samenwerking binnen een werkgroep. Verscheidene ontwerpers die aan opmaken werken die dezelfde set specificaties met elkaar delen, kunnen hun projecten koppelen met een gedeeld Job Jackets-bestand, zodat wanneer een ontwerper een wijziging aanbrengt in bijvoorbeeld een typogram, deze zelfde wijziging kan worden doorgevoerd in de opmaken van de andere ontwerpers.

De structuur van Job Jackets

Job Jackets zijn XML-structuren met specificaties en regels. In onderstaande onderwerpen wordt de manier beschreven waarop deze specificaties en regels in Job Jackets zijn gestructureerd.

Resources

Job Jackets hebben *resources*, waaronder de volgende:

1. *Resources op projectniveau:* Zaken die kunnen worden toegepast op een specifiek project, zoals typogrammen, kleuren, uitvoerstijlen en kleurbeheerinstellingen.
2. *Resources op opmaakniveau:* Zaken die kunnen worden toegepast op een specifieke opmaak, zoals:

    - *Opmaakspecificaties:* Instellingen die kunnen worden gebruikt om een specifiek formaat, specifieke richting enzovoort toe te kennen aan een opmaak.

- *Regels en sets met regels:* Testen die kunnen worden gedraaid om een opmaak te controleren en te verifiëren of de specificaties op de voet worden gevolgd.

Naast de boven beschreven resources kunnen Job Jackets bepaalde informatiebronnen bevatten, zoals:

- *Orderbeschrijvingen:* In deze categorie zijn opgenomen een ordernummer, een revisie, aanwijzingen, aantekeningen en trefwoorden.
- *Contacten:* Contactinformatie voor ordervoorbereiders en anderen die zich met de order bezighouden. Het toevoegen van contacten (contactpersonen) kan het eenvoudiger maken om de juiste persoon te vinden wanneer er met de order iets uit de hand loopt.

Orderbriefjes

De resources in Job Jackets zijn georganiseerd in een of meer *orderbriefjes*. Elk orderbriefje bevat een set specifieke resources die kunnen worden toegekend aan een QuarkXPress-project.

In een orderbriefje zijn resources als volgt gegroepeerd:

1. *Projectinstellingen:* Een set resources op projectniveau, die kan worden toegepast op één project. Projectinstellingen zijn zaken als typogrammen, kleuren, uitvoerstijlen en kleurbeheerinstellingen. Elk orderbriefje bevat één set met projectinstellingen.
2. *Opmaakdefinities:* Sets met resources op opmaakniveau, die ieder afzonderlijk kunnen worden toegepast op één opmaak. Elk orderbriefje kan nul of meer opmaakdefinities bevatten. In iedere opmaakdefinitie kan het volgende zijn opgenomen:

    - Een opmaakspecificatie (paginaformaat, richting enzovoort)
    - Nul of meer uitvoerspecificaties (configuraties voor specifieke uitvoerapparatuur)
    - Nul of meer sets met regels (voor opmaakcontrole)
    - Een type medium (Print of Digitaal)
    - Kleurbeheerinstellingen (Broninstellingen en Uitvoerinstellingen)
    - Drukproefspecificaties (Drukproefuitvoer en Drukproefweergave)
    - Informatiebronnen of -resources (Beschrijving, Orderbeschrijving en Aanwijzingen)

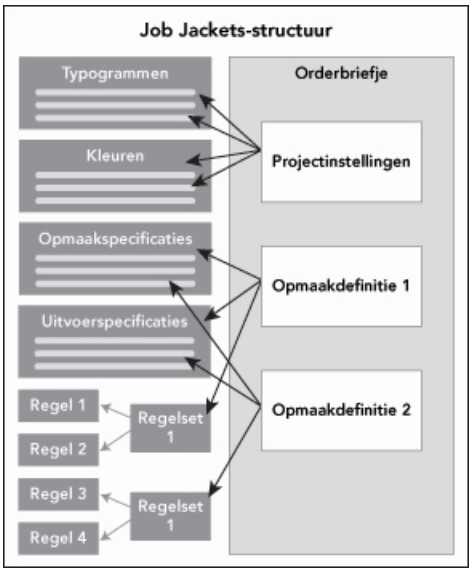

Resources worden gedefinieerd en opgeslagen in een Job Jackets-structuur. Een orderbriefje bevat een set met projectinstellingen voor een specifiek type project en opmaakdefinities voor nul of meer opmaken. Let op: resourcedefinities "zitten" niet in orderbriefjes; orderbriefjes verwijzen naar of "wijzen naar" resourcedefinities, die in de Job Jackets-structuur zitten.

Orderbriefjes en orderbriefjessjablonen

Er zijn drie soorten orderbriefjes:

- Een *orderbriefjessjabloon* is een definitie van een "basis"orderbriefje. In sommige opzichten lijkt een orderbriefjessjabloon veel op een basispagina of op een QuarkXPress-sjabloonbestand.
- Een *actief orderbriefje* is een kopie van een orderbriefjessjabloon dat is gekoppeld aan een specifiek project.
- Een *uitgesteld orderbriefje* is een kopie van een orderbriefjessjabloon dat was gekoppeld aan project, maar dat niet meer is (als bijvoorbeeld het project werd gesloten zonder dat het is bewaard).

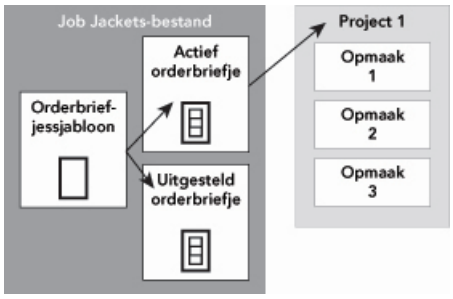

Een Job Jackets-bestand kan orderbriefjessjablonen bevatten (met daarin definities voor orderbriefjes), actieve orderbriefjes (die zijn gekoppeld aan een specifiek project) en uitgestelde orderbriefjes (die ooit waren gekoppeld aan een project, maar dat niet meer zijn).

Elk orderbriefjessjabloon kan worden gebruikt om orderbriefjes te genereren voor een of meer projecten. Elk orderbriefje kan worden toegekend aan slechts één project.

Wanneer een orderbriefje wordt toegekend aan een project, komen de resources in dat orderbriefje beschikbaar in het project (het project krijgt bijvoorbeeld alle kleur-, typogram- en opmaakdefinities die in het orderbriefje zijn opgenomen).

Er zijn twee manieren om een orderbriefje toe te kennen aan een project:

- Bij het maken van het project kiest u **Archief/Bestand > Nieuw >Project uit orderbriefje**, waarna u vervolgens een orderbriefjessjabloon selecteert. QuarkXPress kopieert de informatie in het orderbriefjessjabloon naar een nieuw orderbriefje bestemd voor het nieuwe project. Het nieuwe project bevat automatisch een voorgeconfigureerde opmaak voor iedere opmaakdefinitie in het orderbriefjessjabloon, plus alle projectinstellingen die zijn gedefinieerd in het orderbriefjessjabloon.
- Maak of open een bestaand project en kies daarna **Archief/Bestand > Job Jackets > Koppel project** en selecteer een orderbriefjessjabloon. Ook nu kopieert QuarkXPress de informatie in het orderbriefjessjabloon naar een nieuw orderbriefje voor dit specifieke project. Het project krijgt alle projectinstellingen die zijn gedefinieerd in het orderbriefjessjabloon en een nieuwe voorgeconfigureerde opmaak wordt gemaakt voor ieder van de opmaakdefinities in het orderbriefjessjabloon.

Een orderbriefje behoudt geen koppeling met het orderbriefjessjabloon van waaruit het is gemaakt. Wijzigingen die in het orderbriefjessjabloon zijn gemaakt, worden niet doorgevoerd in de bestaande orderbriefjes.

Gekoppelde en ingesloten Job Jackets

Elk QuarkXPress-project is gekoppeld aan een Job Jackets-structuur. De Job Jackets-structuur van een project kan worden ingesloten in het project of kan worden opgeslagen in een XML Job Jackets-bestand in het lokale bestandssysteem. De locatie van de Job Jackets-structuur van een project hangt af van de manier waarop u het project maakt. Zie "Een orderbriefjessjabloon toepassen op een project" voor meer informatie.

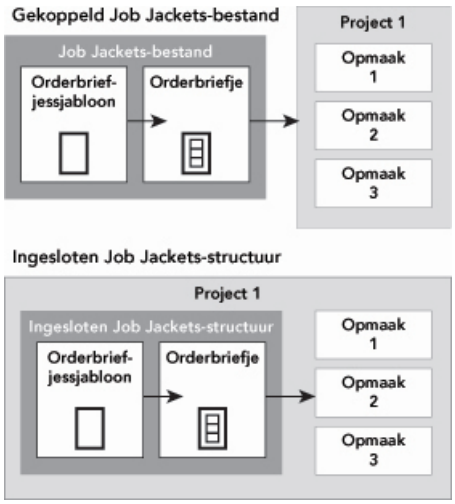

Een Job Jackets-structuur kan bestaan als een XML-bestand in het bestandssysteem, of kan worden ingesloten in het projectbestand.

Standaard worden niet-ingesloten Job Jackets-bestanden bewaard op de locatie die wordt gespecificeerd in het paneel **Job Jackets** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu). U kunt Job Jackets-bestanden echter opslaan waar u wilt. Als u bijvoorbeeld een Job Jackets-bestand deelt met ontwerpers in een werkgroep (zie "*Gedeelde Job Jackets*") kunt u ervoor kiezen dat Job Jackets-bestand op een file server te zetten die iedereen kan bereiken via het netwerk.

Als u de standaardlocatie wilt wijzigen waar **Job Jackets** worden opgeslagen, ga dan naar het **Job Jackets**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu), klik op **Selecteer het pad**, en vervolgens op de knop **Selecteer**, waarna u naar de doeldirectory bladert.

Voorbeeld van een workflow met Job Jackets

In dit onderwerp wordt een voorbeeld van een workflow met Job Jackets nader uit de doeken gedaan. Bedenk wel dat dit niet de enig mogelijke workflow is; het is gewoon een voorbeeld om u te laten zien hoe Job Jackets kunnen worden gebruikt. De volgende definities worden gebruikt:

- *Orderbegeleider:* Degene die weet hoe de drukorder in elkaar zit — bijvoorbeeld wat betreft aantal pagina's, formaat, kleuren enzovoort.
- *Drukwerkspecialist:* Degene die weet hoe een drukorder moet worden gemaakt en geconfigureerd om ervoor te zorgen dat deze correct van de doelpers afkomt.
- *Ontwerper:* Degene die in feite de opmaak in QuarkXPress maakt.

De toekomstige workflow met Job Jackets werkt als volgt:

1. Een drukwerkspecialist en een ordervoorbereider zetten samen de uitvoerspecificaties en regels op die moeten zorgen voor een correcte afwerking van de drukorder (of voor een reeks bij elkaar horende drukorders), met zaken als paginaformaat, aantal pagina's, lijst met kleuren, overlapinstellingen, typogrammen, dikte van de lijnen en geldige kleurruimten voor geïmporteerde illustraties.
2. De ordervoorbereider gebruikt deze specificaties en regels om een orderbriefjessjabloon in een Job Jackets-bestand te maken. Het orderbriefjessjabloon beschrijft een specifiek project, en kan bestaan uit verschillende specificaties en regels voor iedere opmaak in dat project (in dit geval gaan we ervanuit dat in het orderbriefjessjabloon slechts één opmaak is gedefinieerd). Wanneer het Job Jackets-bestand compleet is, geeft de ordervoorbereider het bestand aan de ontwerper.
3. De ontwerper maakt een project via het orderbriefjessjabloon met behulp van de opdracht **Archief/Bestand > Nieuw > Project uit orderbriefje**. QuarkXPress maakt automatisch een orderbriefje aan de hand van het orderbriefjessjabloon aan en legt een relatie tussen het orderbriefje en het project. QuarkXPress leest het orderbriefje en voegt automatisch alle resources van het orderbriefje in het project in (zoals kleuren, typogrammen en kleurbeheerinstellingen). QuarkXPress maakt ook automatisch eventuele opmaken die in het orderbriefje zijn gedefinieerd.
4. Met het orderbriefje als uitgangspunt gaat de ontwerper de opmaak in elkaar zetten. De ontwerper kiest af en toe **Archief/Bestand > Job Jackets > Evalueer opmaak** om te verifiëren dat zij binnen de richtlijnen blijft die zijn gedefinieerd in het orderbriefje. Wanneer zij dat doet, kunnen via het dialoogvenster alle ontwerpelementen die niet

voldoen aan de regels in het orderbriefje worden geïdentificeerd. Hierdoor kan de ontwerper problemen meteen oplossen, zonder dit over te laten aan de afdeling prepress.

5 Wanneer een opmaak compleet is, stuurt de ontwerper hem op om hem op verschillende manieren te laten afdrukken, zoals rechtstreeks via de printer/drukpers, via Verzamel voor servicebureau of door hem te exporteren als PDF of PDF/X. Als er in het Job Jackets-bestand uitvoerspecificaties staan, kunnen die uitvoerspecificaties worden gebruikt om de order aan de hand van specifieke structuren en met specifieke instellingen af te drukken. Omdat de opmaak is ontwikkeld binnen de specificaties in het orderbriefjessjabloon, is de opmaak op alle punten correct als deze bij de drukpers aankomt.

Werken met Job Jackets

De Job Jackets-informatie wordt opgeslagen in XML-structuur. QuarkXPress biedt echter een uitgebreide interface waardoor het eenvoudig wordt om Job Jackets te maken en aan te passen. In de volgende onderwerpen worden de basisprincipes beschreven van de Job Jackets-gebruikersinterface.

Basismodus en geavanceerde modus

➡ *Basismodus* is alleen beschikbaar op *Windows*.

Het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies > Job Jackets Manager**) biedt een totale interface waar een ordervoorbereider Job Jackets kan maken en configureren, inclusief de componenten waaruit ze zijn opgebouwd.

Standaard toont het dialoogvenster **Job Jackets Manager** de Job Jackets die aanwezig zijn in de standaardmap Job Jackets (zie "*Het standaard Job Jackets-bestand*"), en de Job Jackets die zijn gerelateerd aan openstaande projecten. Het (eventueel aanwezige) actieve project wordt vet weergegeven samen met een asterisk.

Het dialoogvenster **Job Jackets Manager** kent twee modi:

- *(Alleen Windows) Basismodus* is voor ontwerpers en ordervoorbereiders die niet gebruik hoeven te maken van de geavanceerde JDF-mogelijkheden van Job Jackets. De basismodus biedt alle opties die nodig zijn om Job Jackets te maken, te beheren of te delen.
- *Geavanceerde modus* is voor productiebeheerders die JDF willen gebruiken voor het automatiseren en integreren van delen van hun workflow. De geavanceerde modus gebruikt een andere gebruikersinterface die toegang geeft tot alles in de basismodus plus extra resources, zoals regels en specifieke JDF-resources, zoals specificaties voor het binden en maken van inslagschema's bijvoorbeeld.

(Alleen Windows) Wilt u de geavanceerde modus gebruiken, dan opent u het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (menu **Functies**) en klikt u op de knop **Geavanceerde instellingen**. Om te wisselen met de basismodus, klikt u op de knop **Basisinstellingen**.

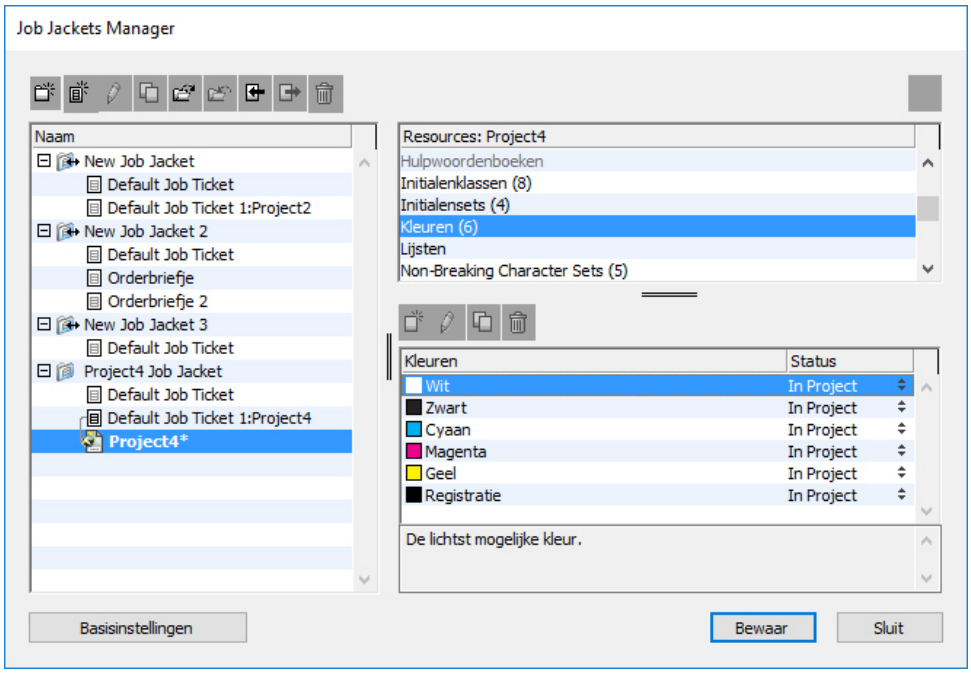

Via het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies > Job Jackets Manager**) kan een orderbegeleider werken met Job Jackets en hun componenten. Dit dialoogvenster heeft een basismodus (boven) en een geavanceerde modus (onder).

Job Jackets-bestanden maken

In de eerste plaats speelt de vraag *wanneer* en *waarom* een ordervoorbereider een nieuw Job Jackets-bestand moet maken. Er zijn geen vaste regels voor het beantwoorden van die vraag: als u dat wilt, kunt u orderbriefjes voor al uw drukorders in één groot Job Jackets-bestand zetten. Er zijn echter een paar richtlijnen die aangeven wanneer u beter gebruik kunt maken van afzonderlijke Job Jackets-bestanden.

- Als u van plan bent een aantal drukorders te maken die dezelfde resources delen (zoals kleuren, typogrammen, overlapinstellingen, kleurbeheerinstellingen en paginaformaten) kunt u voor al die drukorders het beste één Job Jackets-bestand maken. Als u bijvoorbeeld een ontwerpbedrijf bent met verscheidene klanten, die visueel ieder zijn eigen identiteit heeft, is het wijsheid om voor iedere klant één Job Jackets-bestand te maken.
- Als u de leiding hebt over een ontwerpafdeling en u wilt er zeker van zijn dat iedere ontwerper die bezig is aan een specifiek project (bijvoorbeeld een promotiecampagne), precies dezelfde resources gebruikt, is het een goed idee een Job Jackets-bestand en een orderbriefjessjabloon met deze resources te maken, en dat alle ontwerpers dat Job Jackets-bestand delen.
- Bent u een drukker en hebt u een aparte drukpers met aparte specificaties, dan kunt u een Job Jackets-bestand maken waarin de specificaties van die pers voor uw klanten zijn vastgelegd (wat dus helpt bij het permanent voldoen aan die specificaties). U zou zelfs een Job Jackets-bestand met de specificaties van deze drukpers kunnen downloaden via de fabrikant van deze drukpers.

Een Job Jackets-bestand maken: Basismodus (alleen Windows)

Een Job Jackets-bestand maken in de basismodus gaat als volgt in zijn werk:

1. Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies > Job Jackets Manager**).
2. Verschijnt er meer dan één keuzemenu in het dialoogvenster, klik dan op **Basisinstellingen** om het basispaneel weer te geven.
3. Klik op de knop **Nieuwe Job Jackets** . Het dialoogvenster **Nieuwe Job Jackets** verschijnt.
4. Voer in het **Naam**-veld een naam voor het Job Jackets-bestand in.
5. Als u van plan bent om meerdere gebruikers dit Job Jackets-bestand te laten delen, kruist u het vakje **Deel deze Job Jacket** aan. Als u dit vakje niet aankruist, wordt het Job Jackets-bestand ingesloten in het (eventueel) actieve project. Zie "*Samenwerken met gedeelde Job Jackets*" voor meer informatie.
6. Als u in de vorige stap het vakje **Deel deze Job Jacket** hebt aangekruist, moet u opgeven waar het Job Jackets-bestand moet worden opgeslagen door een optie te kiezen in het keuzemenu **Bewaar in**:
   - Wilt u de standaardlocatie gebruiken (zie "*Gekoppelde en ingesloten Job Jackets*"), dan kiest u **Standaard Job Jackets-map**.
   - Wilt u het Job Jackets-bestand opslaan in dezelfde map als het actieve project, dan kiest u **Projectmap**.
   - Wilt u het gedeelde Job Jackets-bestand ergens anders opslaan, dan kiest u **Ander** en bladert u naar een doeldirectory (zoals een volume dat in het netwerk staat en dat beschikbaar is voor alle ontwerpers).
7. Klik op de regelaar **Instellingen** om de tabbladen **Orderbriefjes**, **Opmaakinstellingen**, **Contacten** en **Opmaakspecificatie** weer te geven.

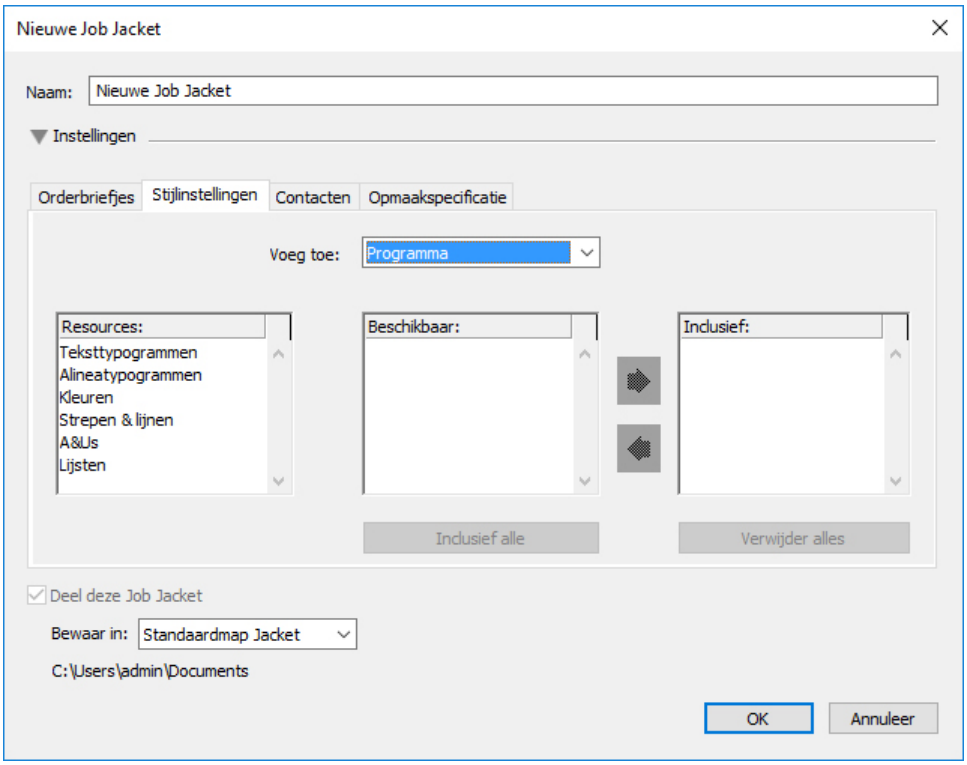

Via het dialoogvenster **Nieuwe Job Jackets** kunt u resources toevoegen aan een nieuw Job Jackets-bestand.

8 Gebruik het tabblad **Orderbriefjes** om orderbriefjessjablonen toe te voegen aan het Job Jackets-bestand. Kijk voor meer informatie bij "*Een orderbriefjessjabloon maken: Basismodus (alleen Windows)* ".

9 Gebruik het tabblad **Opmaakinstellingen** om resources toe te voegen aan het Job Jackets-bestand. U kunt met behulp van de optie **Voeg toe uit** resources op projectniveau toevoegen vanuit een heleboel bronnen:

- Wilt u resources toevoegen vanuit de programmastandaarden, dan klikt u op **Programma**.
- Wilt u resources toevoegen vanuit een projectbestand of vanuit een ander Job Jackets-bestand, dan klikt u op **Ander** en vervolgens op **Selecteer**, waarna u naar het doelbestand gaat.

Om resources te kopiëren naar het orderbriefjessjabloon moet u de drie keuzelijsten onderin het dialoogvenster gebruiken. Kies een resourcetype in de eerste keuzelijst en vervolgens specifieke resources in de tweede keuzelijst en klik op de knop om die resources te kopiëren in de derde keuzelijst (die de resources van dit type in het orderbriefjessjabloon weergeeft).

Wilt u resources verwijderen uit het Job Jackets-bestand, dan kiest u een resourcetype in de eerste keuzelijst, waarna u in de derde keuzelijst specifieke resources kiest, en vervolgens op de knop **Verwijderen** klikt.

10 Contactpersonen kunnen het voor iedereen die werkt met een QuarkXPress-bestand gemakkelijker maken om contact op te nemen met de ordervoorbereider als er problemen optreden. Wilt u JDF-contactinformatie toevoegen aan het Job

Jackets-bestand, dan klikt u op het tabblad **Contacten** en vervolgens op de knop **Nieuw item** om een contactpersoon toe te voegen. Klik op het uitvouwsymbool naast de nieuwe contactpersoon om de velden zichtbaar te maken en vul vervolgens voor elk veld de details in.

11 Met een opmaakspecificatie kunt u specificaties definiëren zoals paginaformaat en aantal pagina's voor automatisch gegenereerde opmaken. Wilt u aan het Job Jackets-bestand een opmaakspecificatie toevoegen, dan klikt u op het tabblad **Opmaakspecificatie** en vervolgens op de knop **Nieuw item** om een opmaakspecificatie toe te voegen. Klik op het uitvouwsymbool naast de nieuwe opmaakspecificatie om de velden zichtbaar te maken en vul vervolgens voor elk veld de details in.

12 Klik op **OK**.

Een Job Jackets-bestand maken: de geavanceerde modus

Een Job Jackets-bestand maken in de geavanceerde modus gaat als volgt in zijn werk:

1 Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu).

2 Verschijnt slechts één keuzelijst in het dialoogvenster klik dan op **Geavanceerde instellingen** om het geavanceerde paneel weer te geven.

3 Klik op de knop **Nieuwe Job Jackets**. Het dialoogvenster **Nieuwe Job Jackets** verschijnt.

4 Voer een naam in voor het Job Jackets-bestand, ga naar de doeldirectory en klik op **Bewaar**. Als u van plan bent om meerdere ontwerpers te laten werken aan hetzelfde Job Jackets-bestand kunt u beter een directory kiezen waar alle ontwerpers het Job Jackets-bestand via het netwerk kunnen openen.

5 Voeg resources toe aan het Job Jackets-bestand, zoals beschreven in "*Resources toevoegen aan een Job Jackets-bestand: de geavanceerde modus*".

Resources toevoegen aan een Job Jackets-bestand: de geavanceerde modus

De volgende procedure is handig als u een Job Jackets-bestand wilt maken gebruik makend van de resources in een bestaand project. Als u bijvoorbeeld nog een exemplaar hebt van het brochureproject van vorig jaar en u wilt alle typogrammen, kleuren enzovoort in een nieuw Job Jackets-bestand zetten, dan kunt u dit doen via onderstaande procedure. U kunt deze procedure ook toepassen om resources te kopiëren van het ene naar het andere Job Jackets-bestand.

We gaan als volgt resources toevoegen aan een Job Jackets-bestand in de geavanceerde modus:

1 Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu).

2 Verschijnt slechts één keuzelijst in het dialoogvenster klik dan op **Geavanceerde instellingen** om het geavanceerde paneel weer te geven.

3 Specificeer van waaruit u resources wilt kopiëren:

- Wilt u resources kopiëren vanuit een Job Jackets-structuur, een orderbriefjessjabloon of orderbriefje, dan selecteert u het bronitem in de schuiflijst aan de linkerkant.
- Wilt u resources kopiëren vanuit een open project, dan selecteert u het project in de schuiflijst aan de linkerkant.
- Wilt u resources kopiëren vanuit de standaard programmainstellingen, dan klikt u op de knop **Laad programmaresources** .

4 Selecteer een resourcecategorie in de schuiflijst rechts boven.

5 Sleep individuele resources vanuit de schuiflijst rechts onder op het doel-Job Jackets-symbool/pictogram in de schuiflijst aan de linkerkant.

➡ U kunt resources ook slepen naar een orderbriefje of naar een project.

Kijk voor informatie over het wijzigen van de locaties van resources in een orderbriefje bij "*De locatie van resources specificeren: de geavanceerde modus*".

Werken met orderbriefjes

Een orderbriefje is een set met resources (specificaties en regels) die kan worden toegepast op een of meer QuarkXPress-projecten. Elk orderbriefje heeft een naam en wordt bewaard in een specifieke Job Jackets-structuur. Een orderbriefje bevat zowel resources op projectniveau (zoals kleuren, typogrammen en kleurbeheerinstellingen) als resources op opmaakniveau (zoals opmaakspecificaties en opmaakdefinities).

Er zijn drie soorten orderbriefjes:

- Een *orderbriefjessjabloon* is een definitie van een "basis"orderbriefje. In sommige opzichten lijkt een orderbriefjessjabloon veel op een basispagina of op een QuarkXPress-sjabloonbestand.
- Een *actief orderbriefje* is een kopie van een orderbriefjessjabloon dat is gekoppeld aan een specifiek project.
- Een *uitgesteld orderbriefje* is een kopie van een orderbriefjessjabloon dat was gekoppeld aan project, maar dat niet meer is (als bijvoorbeeld het project werd gesloten zonder dat het is bewaard).

Een orderbriefjessjabloon maken

Hier zijn een paar richtlijnen die aangeven wanneer u beter gebruik kunt maken van afzonderlijke orderbriefjessjablonen.

- Als u een steeds terugkerende drukorder hebt, zoals een nieuwsbrief of een tijdschrift, kunt u voor die order het beste een orderbriefjessjabloon maken.
- Als u van plan bent diverse soorten opmaak te maken (zoals een poster, briefkaart en digitaal medium) die alle zijn gebaseerd op één campagne of thema, dan is het een goed idee een orderbriefjessjabloon te maken voor iedere opmaak en al deze orderbriefjessjablonen opslaan in één Job Jackets-bestand. Op die manier kunnen alle opmaken dezelfde typogrammen, kleuren enzovoort delen.

- Als u een standaardindeling hebt die wordt gebruikt door een aantal verschillende personen, zoals een advertentie-indeling, kunt u het beste een orderbriefjessjabloon gebruiken om uw klanten te helpen bij het opzetten van hun advertentie overeenkomstig de richtlijnen.
- Als een groep ontwerpers er zeker van wil zijn dat ze allemaal werken met dezelfde typogrammen, kleuren of andere resources en deze resources gesynchroniseerd willen houden tussen de ontwerpers als de resources mochten wijzigen, kunt u deze resources beter opslaan in een orderbriefjessjabloon. Dit sjabloon kan dan via een gedeeld Job Jackets-bestand worden gebruikt door alle ontwerpers. Deze werkwijze kan u helpen bij het handhaven van de bedrijfsstandaarden binnen een grote organisatie.

Een orderbriefjessjabloon maken: Basismodus (alleen Windows)

Als u een orderbriefjessjabloon wilt toevoegen aan een Job Jackets-structuur in de basismodus gaat u als volgt te werk:

1 Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies > Job Jackets Manager**). Verschijnt er meer dan één keuzemenu in het dialoogvenster, klik dan op **Basisinstellingen** om het basispaneel weer te geven.

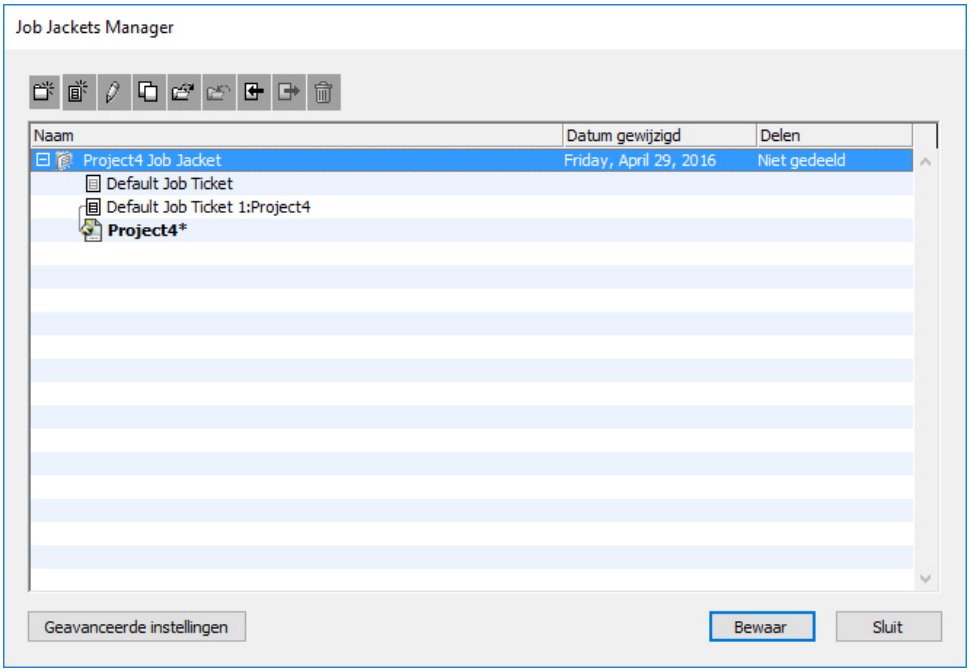

U kunt orderbriefjessjablonen maken in het basispaneel van het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu).

2 Selecteer de Job Jackets-structuur waarin het orderbriefjessjabloon terechtkomt.

3 Klik op de knop **Nieuw orderbriefjessjabloon** . Het dialoogvenster **Wijzig orderbriefje** verschijnt.

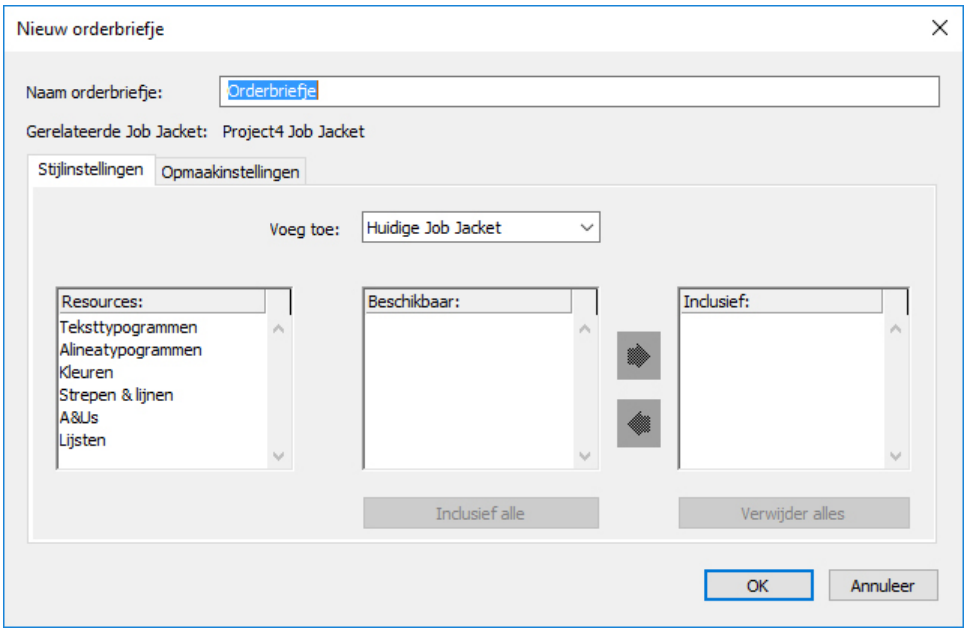

U kunt resources toekennen aan een nieuw orderbriefjessjabloon in het dialoogvenster **Nieuw orderbriefje**.

4 Configureer het orderbriefjessjabloon zoals beschreven in "*Werken met resources in een orderbriefje: Basismodus (alleen Windows)* ".

Een orderbriefje bewerken: basismodus (alleen Windows)

Wilt u een actief orderbriefje in een project bewerken, dan opent u het project waarna u **Archief/Bestand > Job Jackets > Wijzig orderbriefje** kiest. Het dialoogvenster **Bewerk orderbriefje** verschijnt. Kijk voor informatie over de manier waarop u het dialoogvenster **Wijzig orderbriefje** gebruikt bij "*Werken met resources in een orderbriefje: Basismodus (alleen Windows)* ".

Werken met resources in een orderbriefje: Basismodus (alleen Windows)

In dit onderwerp wordt beschreven hoe resources aan een orderbriefje moeten worden toegevoegd of daaruit verwijderd via het dialoogvenster **Nieuw orderbriefje** of **Wijzig orderbriefje**. Deze twee dialoogvensters zijn in principe gelijk, alleen ziet het dialoogvenster **Wijzig orderbriefje** voor orderbriefjes er iets anders uit dan voor orderbriefjessjablonen.

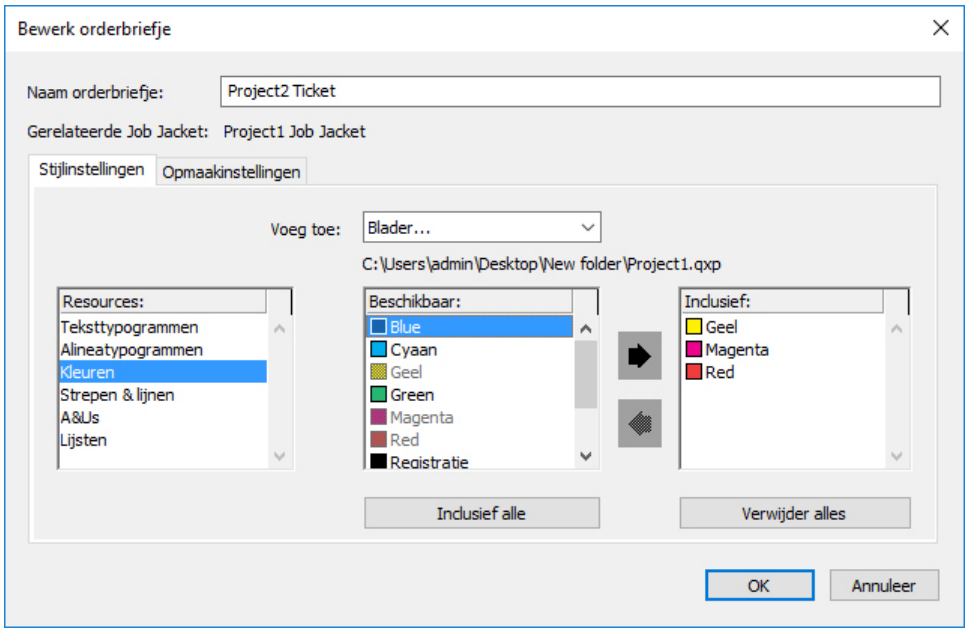

U kunt resources toevoegen aan een orderbriefjessjabloon of orderbriefje in de dialoogvensters **Nieuw orderbriefje** en **Wijzig orderbriefje**.

Resources worden als volgt toegekend via het dialoogvenster **Nieuw orderbriefje** of **Wijzig orderbriefje**:

1 Wilt u resources op projectniveau toevoegen of verwijderen, gebruik dan de regelaars in het tabblad **Opmaakinstellingen** (voor orderbriefjessjablonen) of in het tabblad **Projectinstellingen** (voor actieve en uitgestelde orderbriefjes).

U kunt resources op projectniveau toevoegen vanuit een heleboel bronnen via het keuzemenu **Voeg toe uit**:

- Wilt u resources toevoegen vanuit de ouder-Job Jackets-structuur van een orderbriefje, dan kiest u **Huidig Jacket**.
- Wilt u resources toevoegen vanuit het actieve project, dan kiest u **Huidig gekoppeld project**.
- Wilt u resources toevoegen vanuit de standaardprogramma-instellingen, dan kiest u **Programma**.
- Wilt u resources toevoegen vanuit een projectbestand of vanuit een Job Jackets-bestand, dan klikt u op **Ander** en vervolgens op **Selecteer**, waarna u naar het doelbestand gaat.

Wilt u resources kopiëren naar het orderbriefje, dan gebruikt u de drie schuiflijsten onderin het dialoogvenster. Kies een resourcetype in de eerste schuiflijst, kies vervolgens specifieke resources in de tweede schuiflijst en klik op de naar rechts wijzende pijl om die resources te kopiëren naar de derde schuiflijst (die de resources van dit type in het orderbriefje weergeeft).

Om resources te verwijderen uit het orderbriefje, kiest u een resourcetype in de eerste keuzelijst, waarna u specifieke resources kiest in de derde schuiflijst en op de naar links wijzende pijl klikt.

2 De aanwezigheid van een opmaakdefinitie betekent dat QuarkXPress automatisch een opmaak produceert wanneer dit orderbriefje wordt toegekend aan een project. Wanneer u een opmaakdefinitie maakt, kunt u een opmaakspecificatie opgeven (met informatie als de paginagrootte en het aantal pagina's), en type medium (Print, Digitaal), Regelsets, en Uitvoerspecificaties.

Wilt u een opmaakdefinitie toevoegen aan het orderbriefje, dan klikt u op het tabblad **Opmaakinstellingen**, waarna u op de knop + klikt; er wordt een nieuwe definitie toegevoegd aan de schuiflijst.

Wilt u de geselecteerde opmaakdefinitie configureren, dan klikt u eerst op de regelaar **Opmaakeigenschappen** om de regelaars met opmaakeigenschappen weer te geven, waarna u het volgende doet:

- Wilt u de opmaakdefinitie een naam geven, dan voert u in het veld **Opmaaknaam** een naam in. Deze naam wordt toegekend aan de automatisch gegenereerde opmaak.
- Wilt u informatie opgeven als paginaformaat en aantal pagina's, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Opmaakspecificatie**. (Let op: er moet een opmaakspecificatie aanwezig zijn in de Job Jackets-structuur voordat u hier opmaakspecificatie kunt kiezen; zie "*Job Jackets-bestanden maken*" voor meer informatie.)
- Wilt u aangeven welk type opmaak automatisch moet worden gemaakt voor deze opmaakdefinitie, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Mediumtype**.
- Wilt u regelsets en uitvoerspecificaties kopiëren vanuit de ouder-Job Jackets-structuur naar de opmaakdefinitie, dan gebruikt u de drie schuiflijsten onderin het dialoogvenster. Kies een resourcetype in de eerste schuiflijst, kies vervolgens specifieke resources in de tweede schuiflijst en klik op de knop om die resources te kopiëren naar de derde schuiflijst (die de resources van dit type in de opmaakdefinitie weergeeft).

Wilt u een opmaakdefinitie wissen, dan moet u deze selecteren en klikken op de knop −.

3 Wanneer u klaar bent met het configureren van het orderbriefje klikt u op **OK**.

Een orderbriefjessjabloon maken: de geavanceerde modus

Een orderbriefjessjabloon wordt als volgt in de geavanceerde modus aan een Job Jackets-structuur toegevoegd:

1 Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies > Job Jackets Manager**). Verschijnt slechts één keuzelijst in het dialoogvenster klik dan op **Geavanceerde instellingen** om het geavanceerde paneel weer te geven.

2 Wilt u aangeven waar het nieuwe orderbriefjessjabloon moet worden opgeslagen, maakt of selecteert u een Job Jackets-symbool/pictogram in de schuiflijst aan de linkerkant.

3 Klik op de knop **Nieuw orderbriefjessjabloon**. Er wordt een orderbriefjessjabloon toegevoegd aan de geselecteerde Job Jackets-structuur.

4 Configureer het orderbriefjessjabloon zoals beschreven in "*Werken met resources in een orderbriefje: de geavanceerde modus*".

Werken met resources in een orderbriefje: de geavanceerde modus

Er zijn verscheidene situaties waarin u moet werken met resources in een orderbriefje:

- U kunt deze procedure gebruiken als u een orderbriefjessjabloon wilt maken aan de hand van de resources in een bestaand project. Als u bijvoorbeeld nog een exemplaar hebt van het brochureproject van vorig jaar en u wilt alle typogrammen, kleuren enzovoort in een nieuw orderbriefjessjabloon of in een actief orderbriefje van een bestaand project zetten, dan kunt u dit doen via deze procedure.
- U kunt deze procedure ook gebruiken om resources te kopiëren van het ene naar het andere orderbriefje.
- U kunt deze procedure ook gebruiken om resources te kopiëren vanuit een Job Jackets-structuur of vanuit een project naar een orderbriefje.

Resources worden in de geavanceerde modus als volgt toegevoegd aan een Job Jackets-structuur:

1 Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu).

2 Verschijnt slechts één keuzelijst in het dialoogvenster klik dan op **Geavanceerde instellingen** om het geavanceerde paneel weer te geven.

3 Specificeer van waaruit u resources wilt kopiëren:

- Wilt u resources kopiëren vanuit een Job Jackets-structuur, een orderbriefjessjabloon of orderbriefje, dan selecteert u het bronitem in de schuiflijst helemaal links boven.
- Wilt u resources kopiëren vanuit een open project, dan selecteert u het project in de schuiflijst aan de linkerkant.
- Wilt u resources kopiëren vanuit de standaard programmainstellingen, dan klikt u op de knop **Laad programmaresources** .

4 Selecteer een resourcecategorie in de schuiflijst rechts boven.

5 Sleep individuele resources vanuit de schuiflijst rechts onder op het doelorderbriefjessjabloon of -orderbriefje in de schuiflijst aan de linkerkant.

Een opmaakdefinitie toevoegen aan een orderbriefje: geavanceerde modus

Een opmaakdefinitie is een reeks specificaties die als geheel een opmaak beschrijven. Een opmaakdefinitie omvat resources als type medium (uitvoer) (Print, Digitaal), uitvoerspecificaties, en regelsets.

Wanneer u vanuit een orderbriefjessjabloon een project maakt, maakt QuarkXPress automatisch een opmaak voor iedere opmaakdefinitie in dat orderbriefjessjabloon. Als in een opmaakdefinitie geen opmaakspecificatie aanwezig is, opent QuarkXPress het dialoogvenster **Nieuw project**, zodat u het paginaformaat, de marges, enzovoort kunt specificeren.

Wanneer u een opmaakdefinitie toevoegt aan een actief orderbriefje, wordt vanuit die opmaakdefinitie een opmaak gemaakt en automatisch toegevoegd aan het overeenkomstige project.

Een opmaakdefinitie wordt als volgt toegevoegd aan een orderbriefjessjabloon of orderbriefje:

1. Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies > Job Jackets Manager**) en selecteer het doelorderbriefje in de linkerkeuzelijst.
2. Om de resourceregelaars weer te geven, klikt u op de knop **Geavanceerde instellingen**.
3. Selecteer **Opmaken** in de keuzelijst rechtsboven. Alle opmaakdefinities in het orderbriefje verschijnen in de keuzelijst rechtsonder.
4. Klik op de knop **Nieuw item** boven de keuzelijst rechtsonder. Een nieuwe opmaakdefinitie met de naam "Opmaken" wordt toegevoegd. (De naam die u aan een opmaakdefinitie geeft, is de naam die wordt toegekend aan de werkelijke opmaak wanneer u een project gaat maken. Wilt u de opmaakdefinitie een andere naam geven, dan dubbelklikt u op zijn naam, waarna u de nieuwe naam invoert.)
5. Klik op de uitvouwknop naast de naam van de opmaakdefinitie om de velden van de opmaakdefinitie weer te geven.
6. Specificeer een waarde voor alle velden die u wilt gebruiken of voer een waarde in.
7. Klik op **Bewaar**.

Zie "*Een opmaakdefinitie toepassen op een project*" voor meer informatie over het gebruik van opmaakdefinities.

Een orderbriefjessjabloon toepassen op een project

U kunt een orderbriefjessjabloon op twee manieren toepassen op een project:

- Maak een project vanuit het orderbriefjessjabloon.
- Koppel een bestaand project aan een orderbriefjessjabloon.

In beide gevallen wordt een nieuw orderbriefje gemaakt vanuit het orderbriefjessjabloon, waarna een kopie van het nieuwe orderbriefje wordt toegepast op het nieuwe project. In onderstaande onderwerpen worden beide benaderingen nader omschreven.

Een project maken vanuit een orderbriefjessjabloon

Wanneer u een project maakt vanuit een orderbriefjessjabloon, maakt QuarkXPress altijd eerst een orderbriefje aan de hand van dat orderbriefjessjabloon. U kunt kiezen waar u het orderbriefje wilt opslaan: in een gedeeld Job Jackets-bestand, of in een ingesloten Job Jackets-structuur in het projectbestand.

Een project vanuit een orderbriefjessjabloon wordt als volgt gemaakt:

1. Kies **Archief/Bestand > Nieuw > Project uit orderbriefje**. Het dialoogvenster **Nieuw project uit orderbriefje** verschijnt.

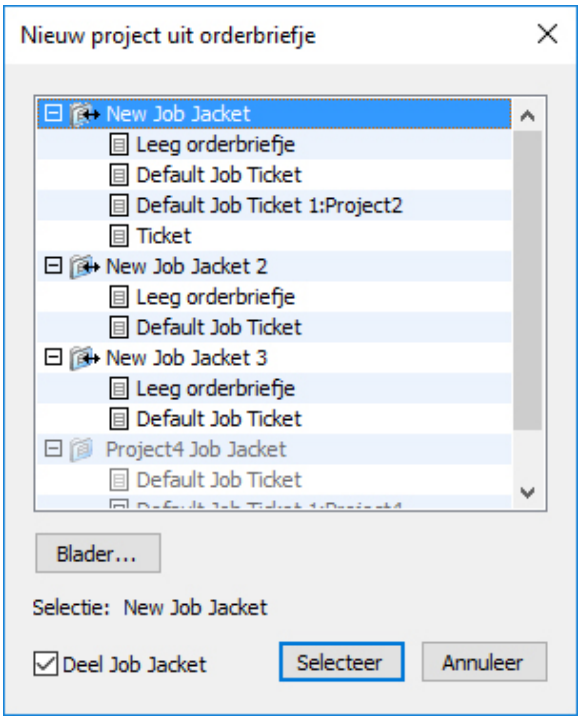

Gebruik het dialoogvenster **Nieuw project uit orderbriefje** om een orderbriefjessjabloon voor een nieuw project te selecteren.

2 Als de gewenste Job Jackets-structuur niet wordt weergegeven, klikt u op **Blader**, waarna u naar het Job Jackets-bestand gaat en vervolgens op **Open** klikt.

3 Selecteer het doelorderbriefjessjabloon in de schuiflijst. (Let op: u kunt ook een uitgesteld orderbriefje selecteren.)

4 Kruis het vakje **Deel Job Jacket** aan of schakel het uit als volgt:

- Wilt u het actieve orderbriefje van dit project opslaan in een extern Job Jackets-bestand, zodat het orderbriefje resources kan delen met andere gebruikers van dat Job Jackets-bestand, dan kruist u **Deel Job Jacket** aan. (Zie *"Samenwerken met gedeelde Job Jackets"* voor meer informatie.)
- Wilt u het orderbriefje van dit project opslaan in een ingesloten Job Jackets-structuur in het projectbestand, dan deselecteert u **Deel Job Jacket**.

5 Klik op **Selecteer**. Het nieuwe project krijgt de projectinstellingen van het orderbriefjessjabloon (via overerving) en QuarkXPress maakt automatisch opmaken voor alle opmaakdefinities in het orderbriefjessjabloon.

U kunt een orderbriefje niet opslaan in de standaard Job Jackets-structuur. Als u dus een nieuw project maakt vanuit een orderbriefjessjabloon dat in de standaard Job Jackets-structuur staat en u kruist het vakje **Deel Job Jacket** aan, dan zal u worden gevraagd een nieuw Job Jackets-bestand in het bestandssysteem op te slaan.

Een bestaand project koppelen aan een Job Jackets-bestand

Wanneer u een bestaand project koppelt aan een Job Jackets-bestand, verwijdert u het huidige actieve orderbriefje uit het project en koppelt u het project aan een nieuw

orderbriefje dat is gemaakt via een orderbriefjessjabloon in een ander Job Jackets-bestand. U kunt hiervoor kiezen als u, bijvoorbeeld, een bestaand project wilt koppelen aan een Job Jackets-bestand waar een andere ontwerper met een actief orderbriefje werkt, en op die manier sommige of alle resources synchroniseert die jullie allebei gebruiken. (Kijk voor bijzonderheden bij "*Samenwerken met gedeelde Job Jackets*.")

Een orderbriefje wordt als volgt aan een bestaand project toegekend:

1. Maak of open het project.
2. Kies **Archief/Bestand** > **Job Jackets** > **Koppel project**. Het dialoogvenster **Koppel project** verschijnt.
3. Als het gewenste Job Jackets-bestand niet wordt weergegeven, klikt u op **Blader** en gaat u naar het bestand, waarna u klikt op **Open**.
4. Selecteer het doelorderbriefjessjabloon in de schuiflijst.
5. Kruis het vakje **Deel Job Jacket** aan of schakel het uit als volgt:
   - Wilt u het orderbriefje van dit project opslaan in het Job Jackets-bestand met het doelorderbriefjessjabloon, dan kruist u **Deel Job Jacket** aan.
   - Wilt u het orderbriefje van dit project opslaan in een ingesloten Job Jackets-structuur in het projectbestand, dan deselecteert u **Deel Job Jacket**.
6. Klik op **Koppel**. Het nieuwe project krijgt de projectinstellingen van het orderbriefjessjabloon (via overerving) en er worden automatisch opmaken gemaakt voor alle opmaakdefinities in het orderbriefjessjabloon.

➡ Als u een orderbriefjessjabloon gebruikt in de standaard Job Jackets-structuur en u kruist het vakje **Deel Job Jacket** aan, zal u worden gevraagd een nieuw Job Jackets-bestand in het bestandssysteem op te slaan. Dit komt omdat u een orderbriefje niet kunt opslaan in de standaard Job Jackets-structuur.

Relaties tussen orderbriefjes weergeven

U kunt de relatie tussen Job Jackets, orderbriefjessjablonen en orderbriefjes en projecten bekijken in het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu). In dit dialoogvenster ziet u de volgende symbolen (pictogrammen):

- Job Jackets-structuur (gekoppeld)
- Job Jackets-structuur (ingesloten)
- Orderbriefjessjabloon
- Actief of uitgesteld orderbriefje
- Project (een vetgedrukte projectnaam geeft aan dat het project actief is)

Een project dat is gekoppeld aan een actief orderbriefje wordt als volgt weergegeven:

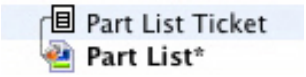

Een project dat is gekoppeld aan een actief orderbriefje

Een uitgesteld orderbriefje heeft een -symbool/pictogram, maar is niet gekoppeld aan een project. Dit kan inhouden dat het project is verplaatst, gewist of nooit is opgeslagen.

Een opmaakdefinitie toepassen op een project

Een opmaakdefinitie is een reeks instellingen die gecombineerd een opmaak beschrijven. Deze instellingen kunnen een mediumtype (Print, Digitaal), regelsets, uitvoerspecificaties en broninstellingen voor kleurbeheer bevatten. Een opmaakdefinitie kan ook een opmaakspecificatie bevatten, met informatie als paginaformaat en aantal pagina's (let op: opmaakspecificaties moeten worden gemaakt op Job Jackets-niveau).

Wanneer u tussen een project en een orderbriefjessjabloon een relatie legt, maakt QuarkXPress automatisch een opmaak voor iedere opmaakdefinitie in dat orderbriefjessjabloon. Dergelijke opmaken hebben dezelfde naam als de opmaakdefinities waarop ze zijn gebaseerd.

U kunt een opmaakdefinitie op twee manieren toepassen op een project:

- Maak een nieuw project vanuit het orderbriefje met de opmaakdefinitie, zoals wordt beschreven bij "*Een project maken vanuit een orderbriefjessjabloon*."
- Koppel het orderbriefje aan het actieve project nadat het project is gemaakt, zoals beschreven in "*Een bestaand project koppelen aan een Job Jackets-bestand*."

Welke benadering u ook kiest, de gedefinieerde opmaken worden automatisch gemaakt.

Orderbriefjes exporteren en importeren

Er kunnen zich situaties voordoen waarin een ordervoorbereider een orderbriefjessjabloon of orderbriefje moet kopiëren van het ene naar het andere Job Jackets-bestand, of alle orderbriefjessjablonen in een Job Jackets-structuur moet importeren in een andere Job Jackets-structuur. U kunt dit allemaal doen met de exporteer- en importeerfuncties van orderbriefjes.

Een orderbriefjessjabloon of orderbriefje exporteren

Een orderbriefjessjabloon of orderbriefje wordt als volgt geëxporteerd vanuit een Job Jackets-structuur:

1. Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu) en selecteer het doelorderbriefje (of de doelorderbriefjes) in de linkerschuiflijst.
2. Klik op de knop **Exporteer orderbriefje** boven de linkerschuiflijst. Het dialoogvenster **Nieuwe Job Jackets** verschijnt.
3. Geef een naam en locatie op en klik op **Bewaar**. Alle geselecteerde orderbriefjes worden bewaard in een Job Jackets-bestand met de aangegeven bestandsnaam, samen met de resources die daarbij horen.

Een orderbriefjessjabloon of orderbriefje importeren

Een orderbriefjessjabloon of orderbriefje wordt als volgt geïmporteerd in een Job Jackets-structuur:

1. Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu) en selecteer het doel-Job Jackets-symbool/pictogram in de linkerschuiflijst.
2. Klik op de **Importeer**-knop boven de linkerkeuzelijst. Het dialoogvenster **Selecteer Job Jackets-bestand** verschijnt.
3. Selecteer een Job Jackets-bestand en klik op **Open**. Alle orderbriefjessjablonen en orderbriefjes in het geselecteerde bestand worden geïmporteerd in de geselecteerde Job Jackets-structuur, samen met de daarbij horende resources.

Het standaard Job Jackets-bestand

Tijdens de installatie van QuarkXPress wordt ook een standaard Job Jackets-bestand (met daarin een standaardorderbriefjessjabloon) met de naam "DefaultJacket.xml" geïnstalleerd en wel op de plaats die wordt gespecificeerd in het paneel **Job Jackets** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu).

Wanneer u een project maakt via **Archief/Bestand** > **Nieuw** > **Project** gebeurt het volgende:

- QuarkXPress maakt een kopie van dit standaard Job Jackets-bestand (met de naam "Default Job Jackets") en sluit dit in het nieuwe project in. De ingesloten Job Jackets-structuur heet "*[bestandsnaam]* Job Jackets".
- In de ingesloten Job Jackets-structuur maakt QuarkXPress een orderbriefje vanuit het standaard orderbriefjessjabloon (met de naam "Default Job Ticket"). Het nieuwe orderbriefje krijgt de naam "[*bestandsnaam*] Ticket."
- QuarkXPress legt een relatie tussen het orderbriefje in de ingesloten Job Jackets-structuur en het nieuwe project.

U kunt het standaard Job Jackets-bestand gebruiken om te bepalen welke resources moeten worden gebruikt in nieuwe QuarkXPress-projecten. U kunt het standaard orderbriefjessjabloon dat door projecten wordt gebruikt die zijn gemaakt via **Archief/Bestand** > **Nieuw** >**Project** ook bewerken. In dit onderwerp komen beide procedures aan de orde.

U kunt een nieuw orderbriefje niet opslaan in het standaard Job Jackets-bestand. Zie "*Een project maken vanuit een orderbriefjessjabloon*" voor meer informatie.

Het standaard orderbriefjessjabloon bewerken: Archief/Bestand-menu

Het standaard orderbriefjessjabloon wordt gebruikt voor projecten die zijn gemaakt via **Archief/Bestand** > **Nieuw** > **Project**. Er zijn twee manieren om het standaard orderbriefjessjabloon te bewerken.

Het standaard orderbriefjessjabloon wordt als volgt via het **Archief/Bestand**-menu bewerkt:

1. Sluit alle geopende projecten.
2. Wilt u het standaard orderbriefjessjabloon openen in het dialoogvenster **Bewerk orderbriefje** dan kiest u **Archief/Bestand Job Jackets Wijzig orderbriefje**.
3. Gebruik de regelaars in het dialoogvenster **Bewerk orderbriefje** om het standaard orderbriefjessjabloon te configureren en klik vervolgens op **OK**.

Het standaard orderbriefjessjabloon bewerken: Functies-menu

Wilt u het standaard orderbriefjessjabloon wijzigen via het dialoogvenster **Job Jackets Manager** dan gaat u als volgt te werk:

1. Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu).
2. Klik op de knop **Open Jacket**, ga naar het standaard Job Jackets-bestand en klik op **Open**.
3. Vouw de Job Jackets-structuur open en selecteer het standaard orderbriefjessjabloon met de naam "**Default Job Ticket**" in de schuiflijst.
4. Klik op de **Wijzig**-knop . Het dialoogvenster **Wijzig orderbriefje** verschijnt.
5. Gebruik de regelaars in het dialoogvenster **Wijzig orderbriefje** om het standaard orderbriefjessjabloon te configureren.
6. Klik op **OK**.

Het volgende project dat u maakt via **Archief/Bestand > Nieuw > Project** zal gebruik maken van het gewijzigde standaard orderbriefjessjabloon.

Het standaard Job Jackets-bestand bewerken

U kunt het standaard Job Jackets-bestand gebruiken om te bepalen welke resources moeten worden gebruikt in nieuwe QuarkXPress-projecten. Het standaard Job Jackets-bestand wordt als volgt bewerkt:

1. Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu).
2. Klik op de knop **Open Jacket** , ga naar het standaard Job Jackets-bestand en klik op **Open**.
3. Selecteer in de schuiflijst de Job Jackets-structuur met de naam "Default Job Jackets".
4. Gebruik de regelaars in het dialoogvenster **Job Jackets Manager** om de standaard Job Jackets-structuur te configureren en klik vervolgens op **OK**.

Kijk voor informatie over het werken met resources bij "*Werken met resources in een orderbriefje: de geavanceerde modus*".

Werken met resources: de geavanceerde modus

"Resources" is een algemene categorie waarin de meeste componenten worden beschreven waaruit Job Jackets en orderbriefjes zijn samengesteld. Resources omvatten alles vanaf typogrammen tot paginaformaatspecificaties. De onderstaande

deelonderwerpen beschrijven hoe u resources moet selecteren, maken en bijwerken in het geavanceerde paneel in het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu):

➡ Ordervoorbereiders gebruiken vaak deze procedure voor verschillende doeleinden. Ontwerpers hoeven echter niet per se te weten hoe deze procedure in elkaar zit.

Resources selecteren: de geavanceerde modus

Voordat u aan de gang kunt met een resource, moet u deze eerst nog te pakken zien te krijgen. Een resource wordt als volgt geselecteerd:

1. Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu).
2. Verschijnt slechts één keuzelijst in het dialoogvenster klik dan op **Geavanceerde instellingen** om het paneel **Geavanceerd** weer te geven.
3. Ga naar de schuiflijst aan de linkerkant en open of maak een Job Jackets-bestand. De resourcecategorieën in het Job Jackets-bestand staan in alfabetische volgorde in de schuiflijst helemaal rechts boven.
4. Wilt u werken met resources die specifiek zijn voor een Job Jackets-structuur, dan selecteert u de doel-Job Jackets-structuur in de schuiflijst aan de linkerkant. Let op: als er resourcecategorieën niet beschikbaar zijn, geeft dat aan dat er resources moeten worden gespecificeerd op orderbriefjesniveau.
5. Wilt u werken met resources die specifiek zijn voor een orderbriefje, dan vouwt u de Job Jackets-structuur uit; maak, dupliceer of importeer een orderbriefje; en zorg er vervolgens voor dat het doelorderbriefje is geselecteerd in de schuiflijst aan de linkerkant. Let op: de grijze resourcecategorieën stellen resources voor die moeten worden gespecificeerd op het Job Jackets-niveau.
6. Selecteer een resourcetype in de keuzelijst rechts bovenaan. Bestaande resources van het geselecteerde type staan in de keuzelijst rechts onder.

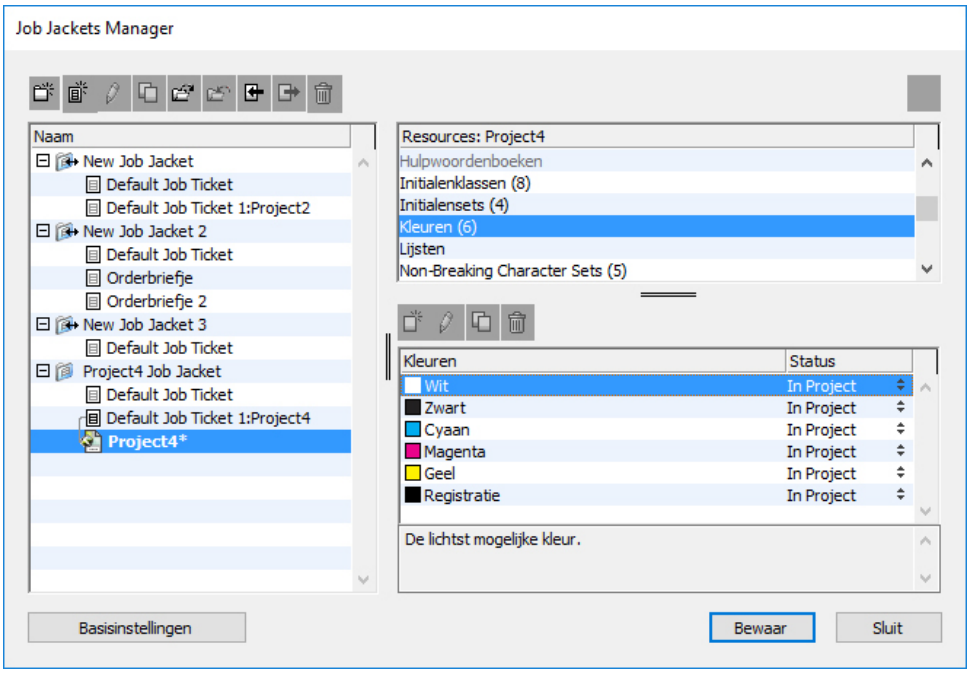

Gebruik het dialoogvenster **Job Jackets Manager** om resources te bekijken, te maken, te dupliceren, te wissen, te importeren en te exporteren.

Resources configureren: de geavanceerde modus

Hebt u eenmaal gebladerd naar een resource in het dialoogvenster **Job Jackets Manager** dan kunt u die resource gaan configureren. Er zijn in dit dialoogvenster verschillende opties beschikbaar voor verschillende resources:

- U kunt een locatie specificeren voor de meeste resources.
- U kunt de meeste resources wissen.
- U kunt bepaalde resourcetypes maken en wijzigen, maar andere moeten worden gemaakt en gewijzigd met behulp van andere mogelijkheden in de gebruikersinterface van QuarkXPress.
- U kunt in een Job Jackets-structuur opmaakdefinities, uitvoerspecificaties, opmaakspecificaties, orderbeschrijvingen, contacten, regels en regelsets maken, dupliceren, wissen en configureren.

➡ In Job Jackets worden App Studio-opmaken voorgesteld door digitale opmaakresources.

Als een resource dat toestaat, kunt u die resource maken en configureren in het dialoogvenster **Job Jackets Manager** en wel als volgt:

1. Wilt u een nieuwe resource maken van het type dat u hebt geselecteerd in de keuzelijst rechts bovenaan, dan klikt u op de knop **Nieuw item** in de keuzelijst rechts onder. Wilt u de resource een andere naam geven, dan moet u klikken op zijn naam.
2. Als een resource een uitvouwsymbool heeft, klik dan op dat symbool om de resource uit te vouwen en configureer vervolgens de velden die dan tevoorschijn komen. Sommige resourcevelden hebben keuzemenu's, terwijl u in andere handmatig waarden kunt invoeren.

3 Als bij een resource een ⧉-knopje staat, klik dan op die knop om extra kopieën te maken van de resource. Als u bijvoorbeeld een opmaakspecificatie maakt, kunt u klikken op deze knop op de resource **Steunkleur** om extra steunkleuren te maken.

De locatie van resources specificeren: de geavanceerde modus

Resources kunnen in verscheidene locaties staan:

- **In Jacket**: Opgeslagen in een Job Jackets-structuur, maar niet gebruikt in een van de orderbriefjessjablonen of orderbriefjes in die Job Jackets-structuur.
- **In orderbriefje**: Opgeslagen in een Job Jackets-structuur en gekoppeld aan een orderbriefjessjabloon of orderbriefje. Als een "In orderbriefje"-resource in een orderbriefjessjabloon zit dat is gekoppeld aan een project, is die resource ook beschikbaar in het project.
- **In project**: Opgeslagen in een project, maar NIET gekoppeld aan een Job Jackets-structuur of orderbriefje.

U kunt de locatie van resources als volgt specificeren:

1 Selecteer een resource via het dialoogvenster **Job Jackets Manager**, zoals beschreven in "*Resources selecteren: de geavanceerde modus*".

2 Selecteer de resource in de schuiflijst rechts onderaan.

3 Kies een locatie in het keuzemenu in de **Status**-kolom:

- Als het item dat is geselecteerd in de linkerkeuzelijst een Job Jackets-structuur is, kunt u alleen **In Jacket** kiezen.
- Als het item dat in de linkerschuiflijst is geselecteerd een orderbriefjessjabloon of een orderbriefje is, kunt u specificeren of de resource wel of niet wordt gekoppeld met dat orderbriefjessjabloon of orderbriefje door **In Jacket** of **In orderbriefje** te kiezen.
- Als het item dat is geselecteerd in de linkerkeuzelijst een project is, kunt u opgeven of de resource alleen in het project wordt gedefinieerd (**Status = In project**) of gebruik maakt van de definitie in het actieve orderbriefje van het project (**Status = In orderbriefje**).

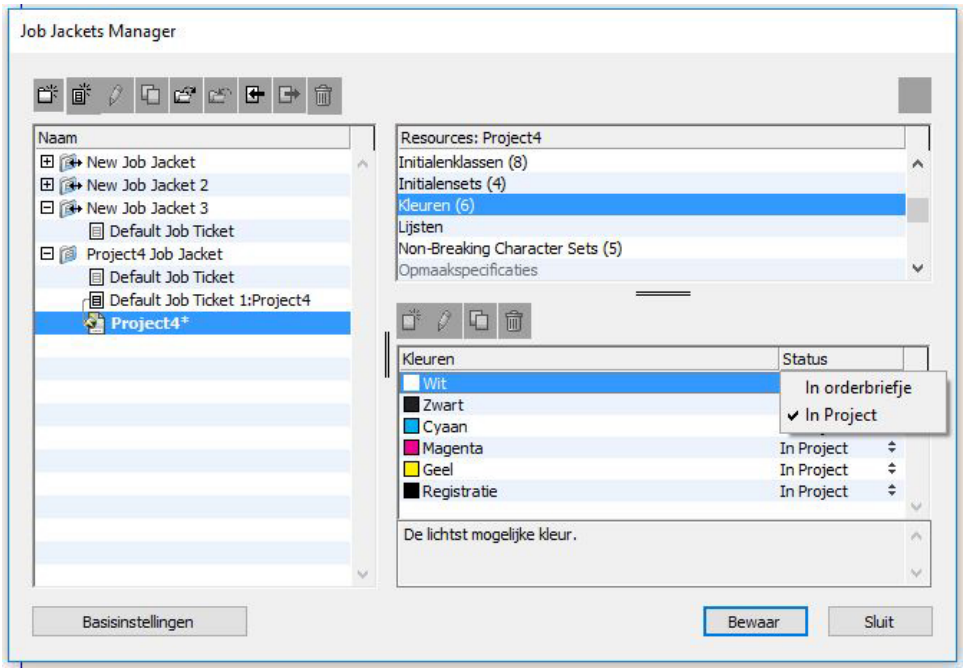

Gebruik het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu) om op te geven waar resources worden bewaard.

Werken met opmaakspecificaties

Via een opmaakspecificatie kunt u opmaakspecifieke informatie definiëren, zoals paginaformaat, aantal pagina's, marges, uitvouwinformatie, afloopinformatie, bindinformatie enzovoort.

De standaardprocedure voor het werken met opmaakspecificaties is als volgt:

1. Maak een opmaakspecificatie (zie "*Een opmaakspecificatie maken: de geavanceerde modus*"). Dit onderdeel van de order is meestal de taak van een ordervoorbereider.
2. Leg een relatie tussen de opmaakspecificatie en een opmaak via een orderbriefjessjabloon of een orderbriefje. Dit wordt meestal gedaan door de ontwerper.

In onderstaande onderwerpen wordt iedere bovenstaande procedure gedetailleerd beschreven.

Een opmaakspecificatie maken: de geavanceerde modus

Opmaakspecificaties zijn resources en moeten dus worden gemaakt via het dialoogvenster **Job Jackets Manager** zoals beschreven bij "Werken met resources: de geavanceerde modus".

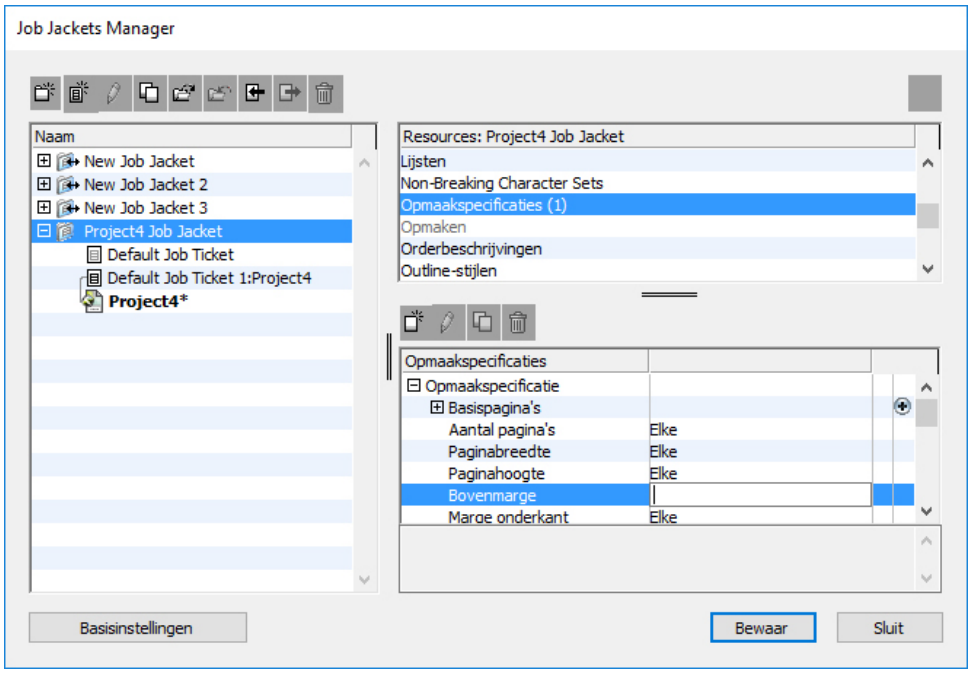

U kunt het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu) gebruiken om opmaakspecificaties te maken.

Een opmaakspecificatie toepassen op een opmaak

U kunt op twee manieren een relatie leggen tussen een opmaakspecificatie en een opmaak: door de opmaak te creëren via een orderbriefjessjabloon of door de opmaakspecificatie toe te passen op een actief orderbriefje van een bestaande opmaak.

Een ordervoorbereider zal meestal een opmaakspecificatie toevoegen aan een opmaakdefinitie in een orderzakbestand *vóórdat* het eigenlijke project en de feitelijke opmaak zijn gemaakt. Omdat een opmaakspecificatie een resource is, kunt u deze net zo toevoegen aan een opmaakdefinitie als iedere andere resource (zie "*Werken met resources: de geavanceerde modus*").

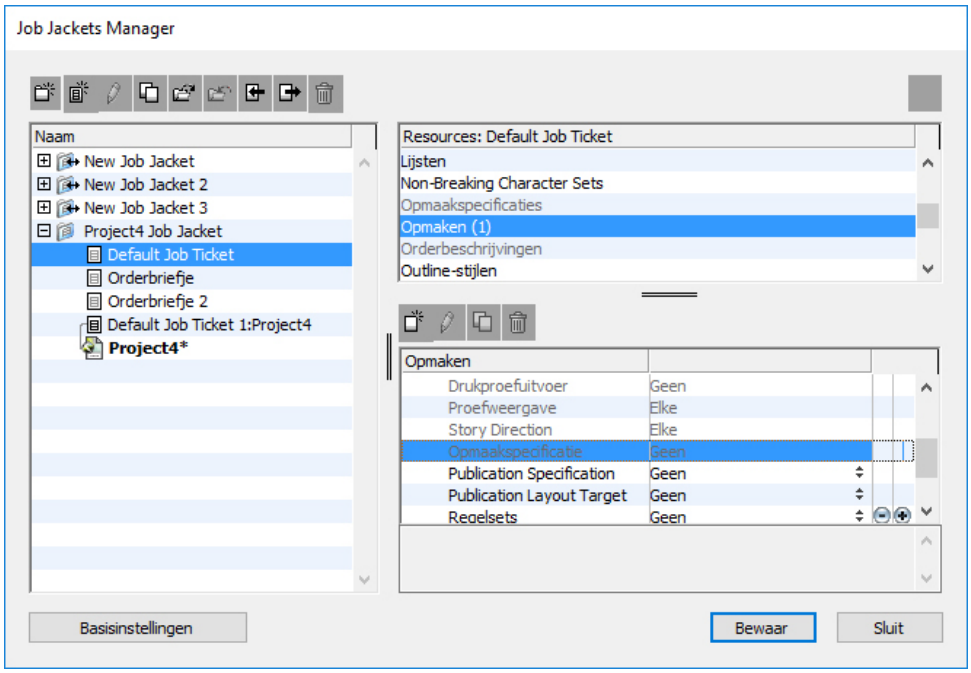

Om een orderbriefjessjabloon zodanig te configureren dat automatisch aan de hand van een specifieke opmaakspecificatie automatisch een opmaak wordt gemaakt, moet u via het dialoogvenster **Job Jackets Manager** een relatie leggen tussen de opmaakspecificatie en de opmaakdefinitie.

Een ontwerper kan een opmaakspecificatie toekennen aan het actieve orderbriefje van een opmaak nadat het project en de opmaak zijn gemaakt via het dialoogvenster **Bewerk orderbriefje** (**Archief/Bestand > Job Jackets > Bewerk orderbriefje**). Wilt u een opmaakspecificatie toevoegen aan een actief orderbriefje, dan klikt u op het tabblad **Opmaakinstellingen**, selecteert u de opmaak in de schuiflijst met opmaken en kiest u een optie in het keuzemenu **Opmaakspecs**.

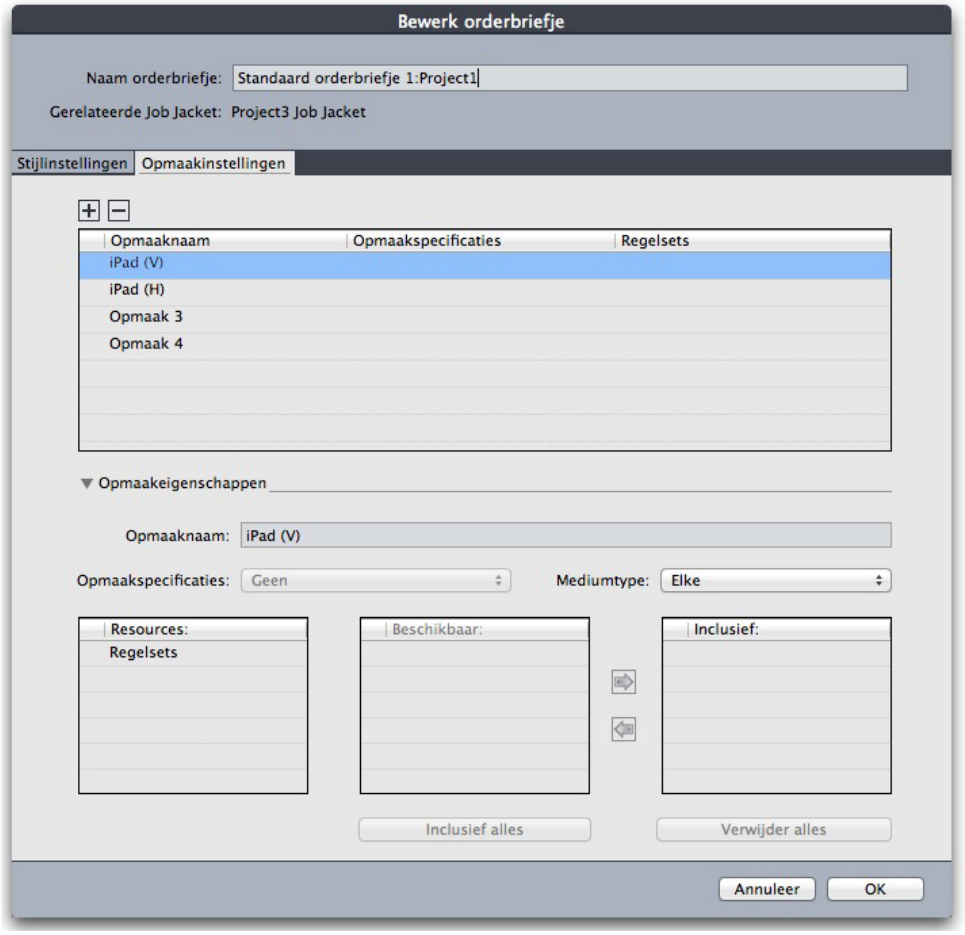

U kunt het dialoogvenster **Bewerk orderbriefje** (**Archief/Bestand > Job Jackets > Bewerk orderbriefje**) gebruiken om een opmaakspecificatie toe te kennen aan een opmaak in het actieve project.

Werken met regels en regelsets

Een *regel* is een test die wordt uitgevoerd op de actieve opmaak wanneer u **Archief/Bestand > Job Jackets > Evalueer opmaak** kiest.

Iedere regel kan één voorwaarde testen. Een regel kan bijvoorbeeld verklaren dat alle teksttekens op overdrukken moeten worden ingesteld. Regels kunnen ook beschrijvingen, beleidslijnen (om de ontwerper te vertellen of een bepaalde voorwaarde verplicht, aanbevolen of verboden is) en aanwijzingen voor het oplossen van problemen omvatten.

De standaardprocedure voor het werken met regels en regelsets is als volgt:

1. Regels maken (zie "*Regels maken: de geavanceerde modus*") en deze toevoegen aan een regelset (zie "*Regels toevoegen aan een regelset: de geavanceerde modus*"). Dit wordt meestal gedaan door een ordervoorbereider, eventueel in samenwerking met een drukwerkspecialist.
2. Leg een relatie tussen de regelset en een opmaak via een orderbriefjessjabloon (zie "*Een regelset toepassen op een opmaak*"). Dit wordt meestal gedaan door de ordervoorbereider.

3 Gebruik de regelset om de opmaak te evalueren (zie "*Een opmaak evalueren*"). Dit wordt meestal gedaan door een ontwerper.

In de volgende onderwerpen wordt iedere bovenstaande procedure gedetailleerd beschreven.

Regels maken: de geavanceerde modus

Wilt u een regel maken, ga dan eerst naar de regelresources in het dialoogvenster **Job Jackets Manager**, zoals beschreven in "Werken met resources: de geavanceerde modus". Vervolgens gebruikt u de regelwizard en wel als volgt:

1 Klik op de **Nieuw**-knop. Het dialoogvenster **Bewerk regel** verschijnt (het eerste deel van de regelwizard).

2 Voer in het **Naam**-veld een naam in voor de regel.

3 Wilt u aangeven op welk object de regel van toepassing is, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Onderwerp**. Beschikbare onderwerpen zijn alle kaders, tekstkaders, illustratiekaders, lettertekens, lijnen, tekstpaden, illustraties en fonts.

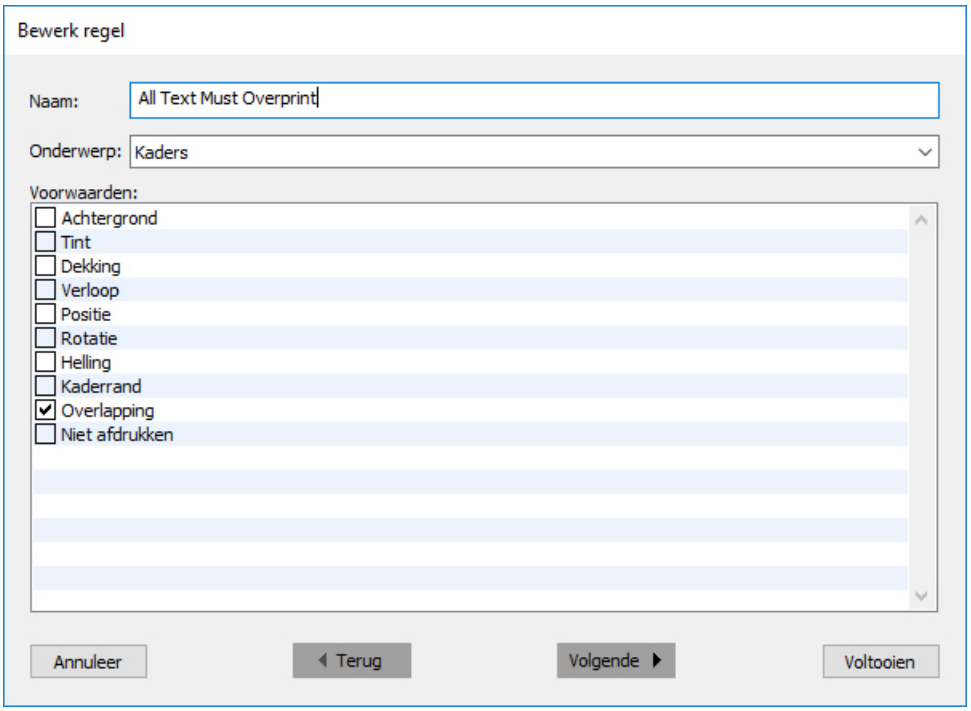

Gebruik het dialoogvenster **Bewerk regel** om regels te maken.

4 Als u wilt aangeven wat de regel moet controleren, kruist u onder **Voorwaarden** een optie aan. Welke voorwaarden beschikbaar zijn, hangt af van het geselecteerde onderwerp.

Herhaal deze stap voor iedere voorwaarde die u in de regel wilt opnemen. De voorwaarden worden gecombineerd met een logische AND operator. Om bijvoorbeeld een regel te maken die specificeert dat tekstkaders een achtergrond moeten hebben van 50% blauw, kiest u **Tekstkaders**, waarna u zowel **Achtergrond** als **Tint** aanvinkt.

5 Klik op **Volgende** om het volgende dialoogvenster van de regelwizard te openen. In dit dialoogvenster moet u de voorwaarden opgeven die de regel in gang zet (bijvoorbeeld "is niet Overdrukken" of "is kleiner dan 10pt"). Om iedere voorwaarde te configureren, klikt u op het uitvouwsymbool om het item in de schuiflijst uit te breiden, waarna u opties kunt kiezen en waarden kunt invoeren in de beschikbare velden.

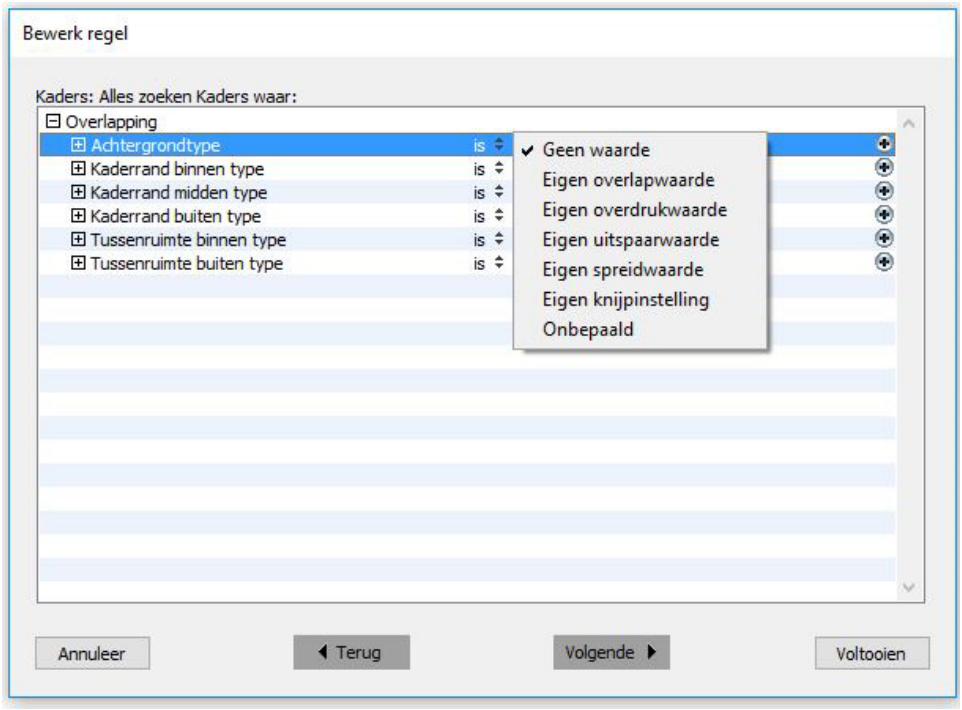

Gebruik het tweede dialoogvenster in de regelwizard om een regel te configureren.

Als bij een voorwaarde een ⊕-knopje staat, kunt u daarop klikken om aan de voorwaarden extra bepalingen toe te voegen. De bepalingen worden gecombineerd met een logische OR operator. Om bijvoorbeeld op te geven dat het aangegeven item een kleur moet hebben die óf een CMYK-kleur óf een steunkleur is, moet u de eerste regel configureren om te controleren op **CMYK**, en dan een tweede regel toevoegen die u configureert als **Steunkleurinkt**.

6 Klik op **Volgende** om het derde en laatste dialoogvenster van de regelwizard te openen. Gebruik dit dialoogvenster om een **Beschrijving** voor de regel, een **Beleid** (dat bepaalt welk symbool moet worden weergegeven als een regel wordt gebroken) en **Aanwijzingen** om het probleem op te lossen, te specificeren. De informatie die u invoert bij **Aanwijzingen** wordt weergegeven wanneer een ontwerper **Opmaak evalueren** kiest als de regel is gebroken.

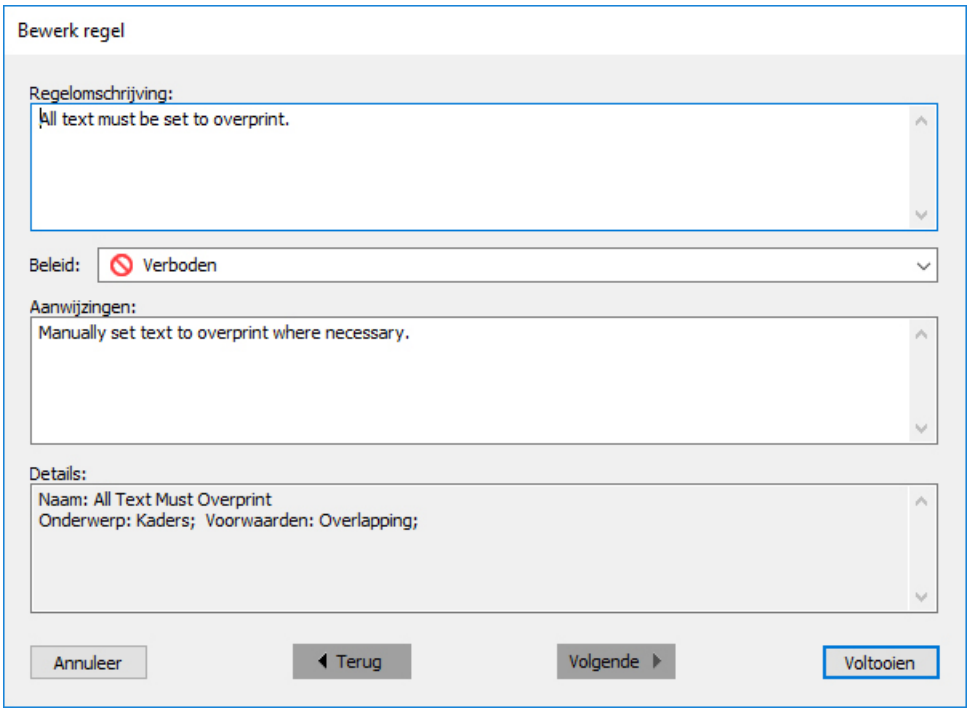

Gebruik het derde dialoogvenster van de regelwizard om te bepalen wat er gebeurt wanneer een regel wordt gebroken.

Regels toevoegen aan een regelset: de geavanceerde modus

Regels moeten in *regelsets* worden gezet, die regelverzamelingen worden genoemd. Een orderbegeleider kan een of meer regelsets in een opmaakdefinitie in een orderbriefjessjabloon opnemen. Een ontwerper die in een opmaak bezig is die is gebaseerd op die opmaakdefinitie kan vervolgens de opmaak evalueren met behulp van de regels in die regelsets (zie "*Een opmaak evalueren*". Een regel wordt als volgt toegevoegd aan een regelset:

1. Open het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu).
2. Verschijnt slechts één keuzelijst in het dialoogvenster klik dan op **Geavanceerde instellingen** om het paneel **Geavanceerd** weer te geven.
3. Maak of selecteer een Job Jackets-structuur.
4. Selecteer **Regelsets** in de schuiflijst rechts boven.
5. Klik op de **Nieuw**-knop om een nieuwe regelset te maken. Het dialoogvenster **Bewerk regelset** verschijnt.

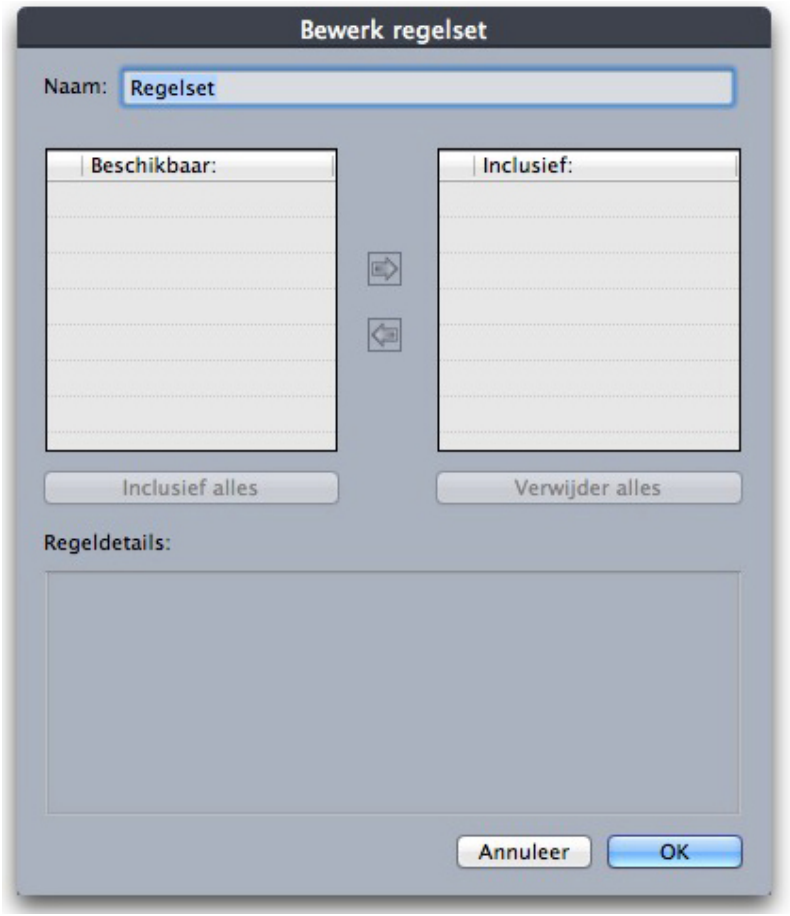

Gebruik het dialoogvenster **Bewerk regelset** om te kunnen werken met regelsets.

6 Voer in het **Naam**-veld een naam in voor de regelset.

7 Selecteer de gewenste regels in de schuiflijst **Available** en klik op de knop, of klik op **Inclusief alle** om alle regels in de schuiflijst **Beschikbaar** toe te voegen aan de actieve regelset.

8 Klik op **OK**.

Een regelset toepassen op een opmaak

Is een regelset eenmaal gekoppeld aan een kopie van het orderbriefjessjabloon van de opmaak, dan kan de ontwerper de opmaak evalueren aan de hand van de regelset (zie "*Een opmaak evalueren*"). U kunt op twee manieren een relatie leggen tussen een regelset en een opmaak.

Een ordervoorbereider zal meestal een regelset toevoegen aan een opmaakdefinitie in een Job Jackets-bestand *vóórdat* het eigenlijke project en de feitelijke opmaak zijn gemaakt. Omdat een regelset een resource is, voegt u deze net zo toe aan een opmaakdefinitie als iedere andere resource (zie "*Werken met resources: de geavanceerde modus*").

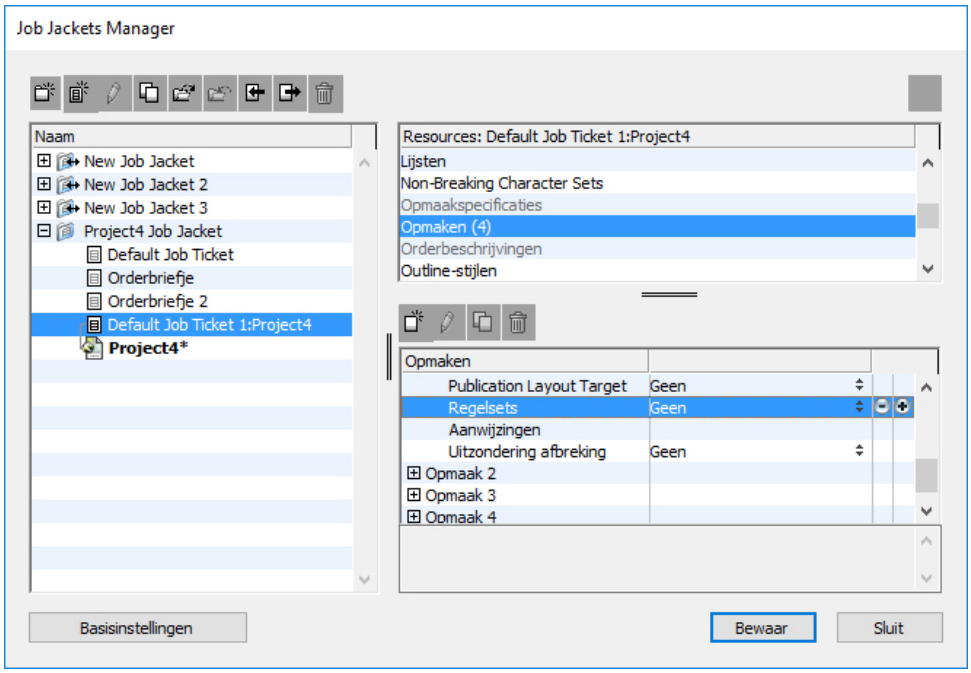

Om te zorgen dat een regelset beschikbaar is in een opmaak zodra die opmaak is gemaakt, moet u via het dialoogvenster **Job Jackets Manager** een relatie leggen tussen de regelset en de opmaakdefinitie.

Een ontwerper kan een regelset toevoegen aan een opmaak *nadat* het project en de opmaak zijn gemaakt. Kijk voor informatie over de manier waarop u dit moet doen bij "*Werken met resources in een orderbriefje: Basismodus (alleen Windows)* ".

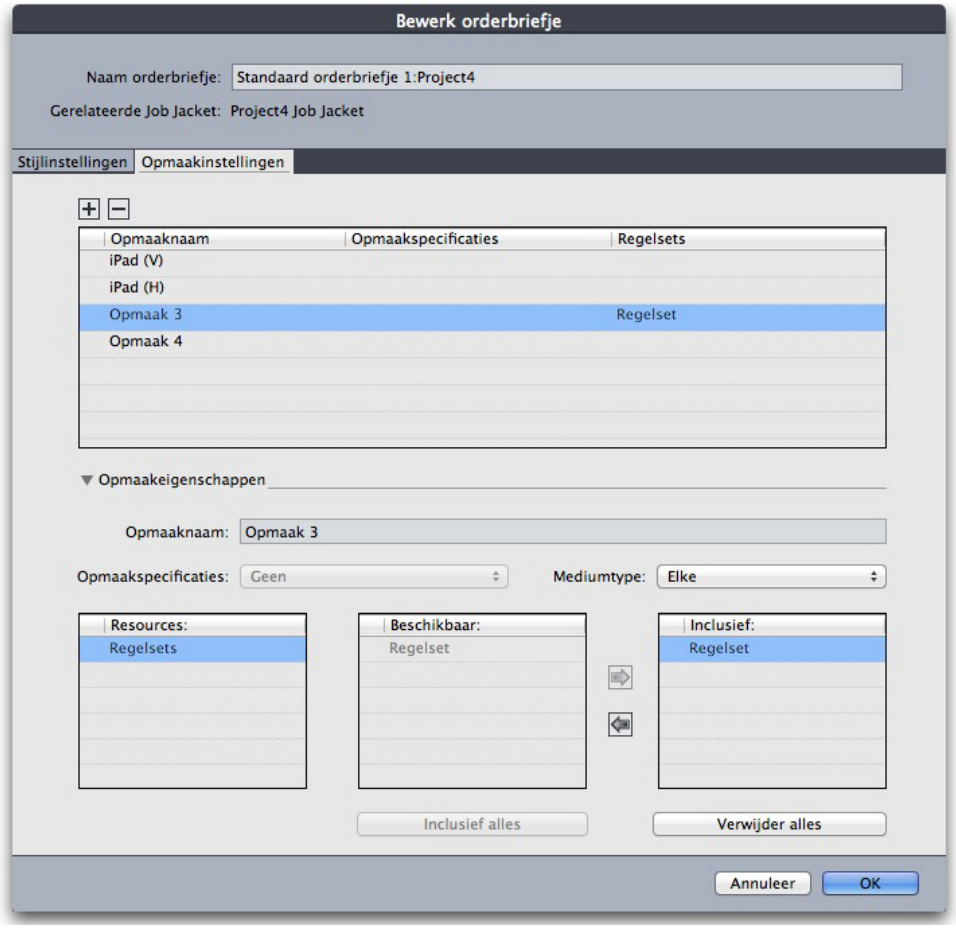

Een ontwerper kan het dialoogvenster **Bewerk orderbriefje** (**Archief/Bestand > Job Jackets > Bewerk orderbriefje**) gebruiken om een regelset toe te kennen aan een opmaak in het actieve project.

Een opmaak evalueren

Regelsets, opmaakspecificaties en uitvoerspecificaties zijn tests die kunnen worden geëvalueerd om te bepalen of een opmaak zich houdt aan de specificaties van de ordervoorbereider. Met de opdracht **Evalueer opmaak** kunt u die tests uitvoeren en vaststellen of (en waar) er problemen zijn. Met deze opdracht wordt de opmaak ook gecontroleerd aan de hand van de opmaakdefinitie, om het type medium (Print, Digitaal) en de kleurbeheerinstellingen te controleren. Zijn deze problemen eenmaal geïdentificeerd, dan kan een ontwerper (eventueel) besluiten wat eraan moet worden gedaan.

➡ Voordat u probeert een opmaak te evalueren, moet u controleren of het project een relatie heeft met een orderbriefje waarin regelsets of uitvoerspecificaties voor de actieve opmaak worden gedefinieerd.

➡ De functie **Evalueer opmaak** is bedoeld om opmaakproblemen te accentueren en aan te geven hoe ze kunnen worden opgelost. Er kan echter niet worden voorkomen dat een ontwerper wijzigingen maakt die inbreuk maken op de specificaties en regels die zijn gedefinieerd in een orderbriefje.

Een opmaak wordt als volgt geëvalueerd:

1 Kies **Archief/Bestand > Job Jackets > Evalueer opmaak**. Het dialoogvenster **Opmaakevaluatie** verschijnt, met de van toepassing zijnde regelsets, opmaakspecificaties en uitvoerspecificaties. Om de weergaven van een regelset, opmaakspecificatie of uitvoerspecificatie uit te breiden om zijn componentregels te zien, moet u klikken op het uitbreidingspictogram ernaast.

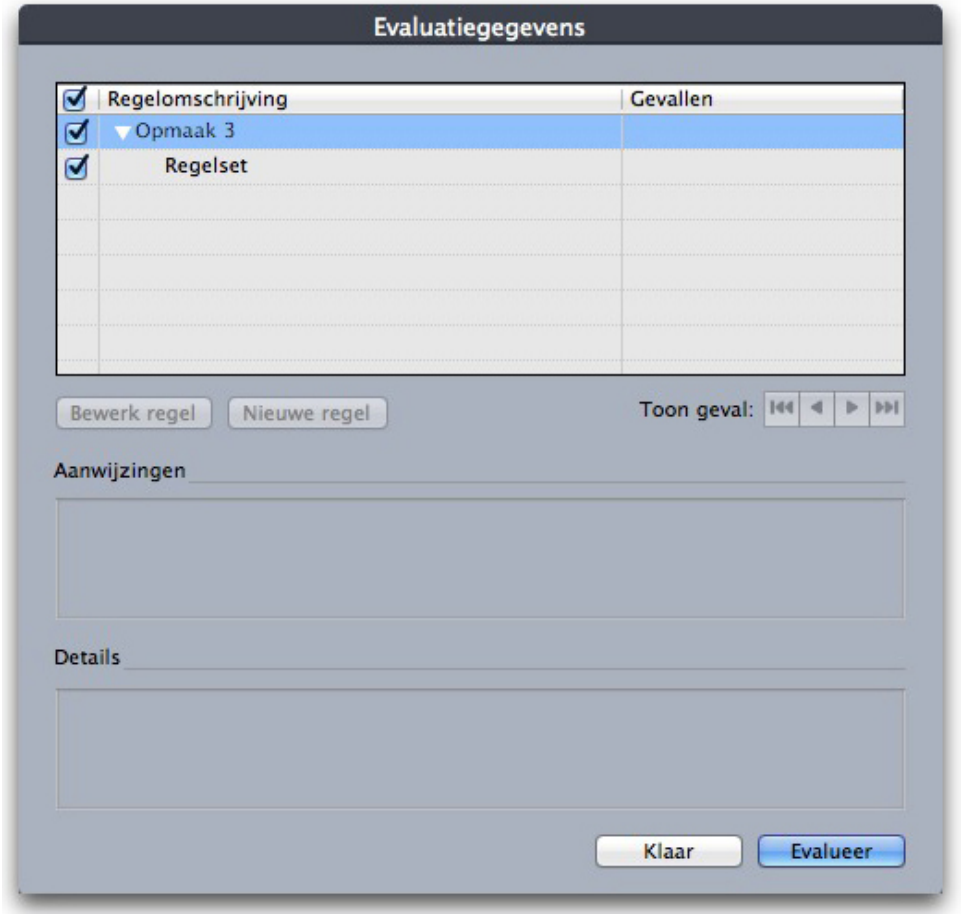

Gebruik het dialoogvenster **Opmaakevaluatie** om de actieve opmaak te evalueren aan de hand van regelsets, opmaakspecificaties en uitvoerspecificaties.

2 Wilt u de geselecteerde regel wijzigen, dan klikt u op de desbetreffende naam en klikt u vervolgens op de knop **Bewerk regel**. Eventuele wijzigingen in de regel worden weggeschreven naar het Job Jackets-bestand en worden toegepast op alle andere projecten die gebruikmaken van dit orderbriefje.

3 Om aan te geven dat een regel moet worden gecontroleerd, kruist u het vakje naast die regel aan. Wilt u aangeven dat alle regels in een regelset, opmaakspecificatie of uitvoerspecificatie moeten worden gecontroleerd, dan kruist u het vakje naast de naam van de regelset, opmaakspecificatie en uitvoerspecificatie aan.

4 Om de opmaak te evalueren aan de hand van de aangekruist regels, klikt u op **Evalueer**. De kolom **Gevallen** wordt bijgewerkt om aan te geven of het document wel door iedere regelcontrole is gekomen.

5 Om meer details te zien betreffende een geschonden regel, klikt u op zijn naam waarna u de vakjes **Aanwijzingen** en **Details** aankruist. Het vak **Aanwijzingen** toont alle aanwijzingen die door de regelcreator zijn geschreven, terwijl het vak **Details** informatie over het project geeft (bijvoorbeeld of het sinds de laatste evaluatie nog is gewijzigd).

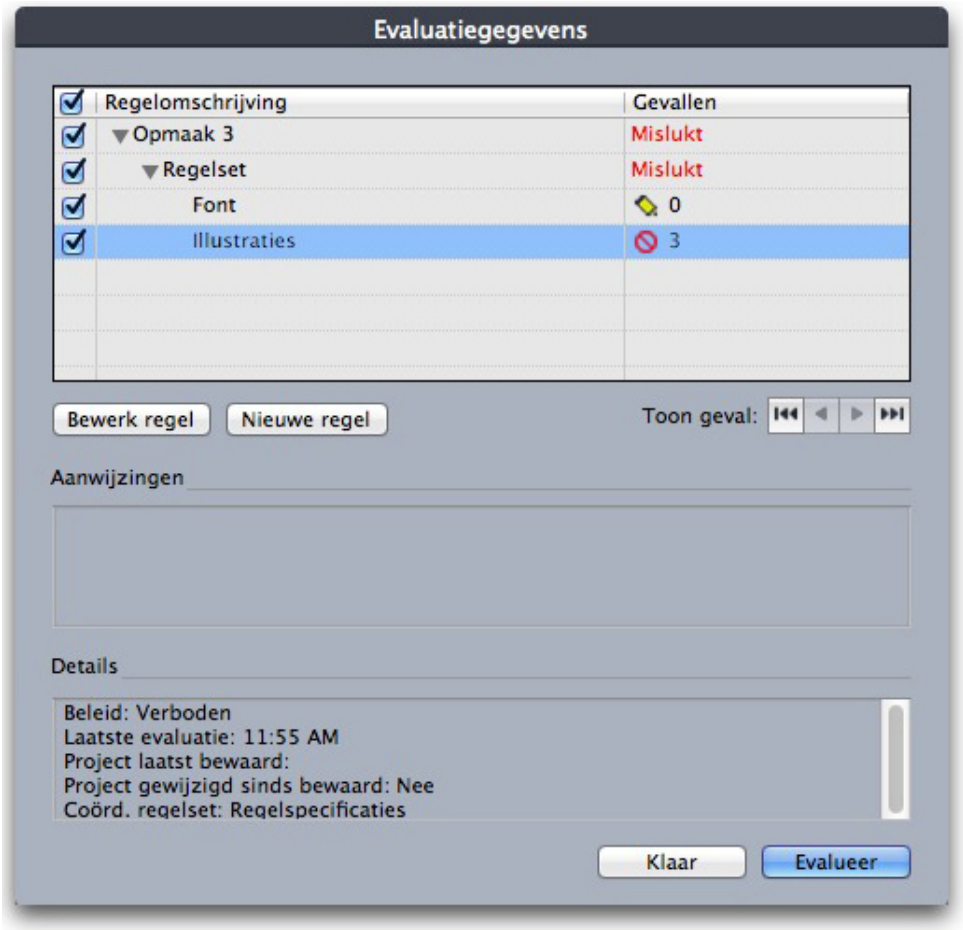

Het dialoogvenster **Opmaakevaluatie** laat zien welke regels zijn goedgekeurd en welke regels zijn geschonden.

6 Wilt u in de opmaak bladeren naar de plaatsen waar regels zijn geschonden, dan klikt u op de knoppen **Toon geval**. Dit vergemakkelijkt de reparatie van geschonden regels.

U kunt QuarkXPress zodanig configureren dat iedere opmaak automatisch wordt geëvalueerd wanneer het project wordt geopend, wordt opgeslagen, wordt gesloten en wanneer de opmaak naar de printer of drukker wordt gestuurd. Zie "*Voorkeuren - Programma - Job Jackets*" voor meer informatie.

Vergrendelen van Job Jackets

Om te voorkomen dat twee personen tegelijkertijd proberen een resource te wijzigen, vergrendelt QuarkXPress gedeelde Job Jackets-bestanden onder de volgende omstandigheden:

- Wanneer de gebruiker van een project dat een Job Jackets-bestand deelt verschijnt in het dialoogvenster **Bewerk orderbriefje** (**Archief/Bestand > Job Jackets > Wijzig orderbriefje**), vergrendelt QuarkXPress het desbetreffende Job Jackets-bestand.
- Wanneer een gebruiker het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu) opent, vergrendelt QuarkXPress alle Job Jackets-bestanden die worden weergegeven in het dialoogvenster **Job Jackets Manager**.
- Wanneer de gebruiker van een project dat een Job Jackets-bestand deelt een resource maakt, dupliceert, bewerkt of wist dat voorkomt in het gedeelde Job Jackets-bestand, vergrendelt QuarkXPress het Job Jackets-bestand. Als Tara bijvoorbeeld werkt aan een project dat het Job Jackets-bestand "Productlijst" deelt en ze kiest **Wijzig/Bewerk > Kleuren** en begint met het wijzigen van een kleur die voorkomt in het orderbriefje van het project, vergrendelt QuarkXPress alle gedeelde resources in het Job Jackets-bestand "Productlijst", zodat alleen Tara ze kan wijzigen.

Wanneer een Job Jackets-bestand is vergrendeld, kunt u het volgende niet doen:

- U kunt geen project maken via een orderbriefjessjabloon in dat Job Jackets-bestand.
- U kunt geen project koppelen aan het Job Jackets-bestand.
- U kunt het dialoogvenster **Bewerk orderbriefje** (**Archief/Bestand > Job Jackets > Wijzig orderbriefje**) niet openen voor een project dat het Job Jackets-bestand deelt.
- U kunt het dialoogvenster **Job Jackets Manager** (**Functies**-menu) wel openen, maar u kunt het vergrendelde Job Jackets-bestand of een van diens orderbriefjes niet bewerken.
- U kunt een gedeelde resource niet bewerken in het Job Jackets-bestand. Als Tara bijvoorbeeld het Job Jackets-bestand "Productlijst" heeft vergrendeld en Sam kiest **Wijzig/Bewerk > Kleuren** en probeert een kleur te bewerken die voorkomt in het orderbriefje van het project, dan wordt de kleurnaam grijs en is pas weer beschikbaar als Tara het Job Jackets-bestand ontgrendelt.
- U kunt geen opmaak toevoegen aan of de naam van een bestaande opmaak wijzigen in een project dat het Job Jackets-bestand deelt.
- U kunt geen regel wijzigen via het dialoogvenster **Opmaakevaluatie** (**Archief/Bestand > Job Jackets > Evalueer opmaak**).

Een vergrendeld Job Jackets-bestand wordt ontgrendeld op de volgende punten:

- Wanneer de gebruiker met de vergrendeling het dialoogvenster **Bewerk orderbriefje** sluit.
- Wanneer de gebruiker met de vergrendeling het dialoogvenster **Job Jackets Manager** sluit.
- Wanneer de gebruiker met de vergrendeling klaar is met het bewerken van een resource in het gedeelde Job Jackets-bestand. In bovenstaand voorbeeld gebeurt dat wanneer Tara klikt op **Bewaar** of **Annuleer** in het dialoogvenster **Kleuren** nadat de gedeelde kleur is gewijzigd.

- In verband met de vergrendelde Job Jackets is het belangrijk de dialoogvensters **Wijzig orderbriefje** en **Job Jackets Manager** alleen te openen wanneer dat noodzakelijk is en ze te sluiten zodra u ze niet meer nodig hebt.

- Als u het dialoogvenster **Job Jackets Manager** opent (**Functies**-menu) en merkt dat u het bij uw project horende Job Jackets-bestand niet kunt bewerken, is dat Job Jackets-bestand waarschijnlijk vergrendeld door een andere gebruiker.

Printen met JDF-uitvoer

Wanneer u een project naar de printer stuurt, kunt u nu aangeven dat een JDF-bestand moet worden gegenereerd en opgeslagen op de plaats waar het uitvoerbestand wordt opgeslagen. (N.B.: Als u rechtstreeks naar het uitvoerapparaat afdrukt, wordt er geen JDF-bestand gegenereerd.)

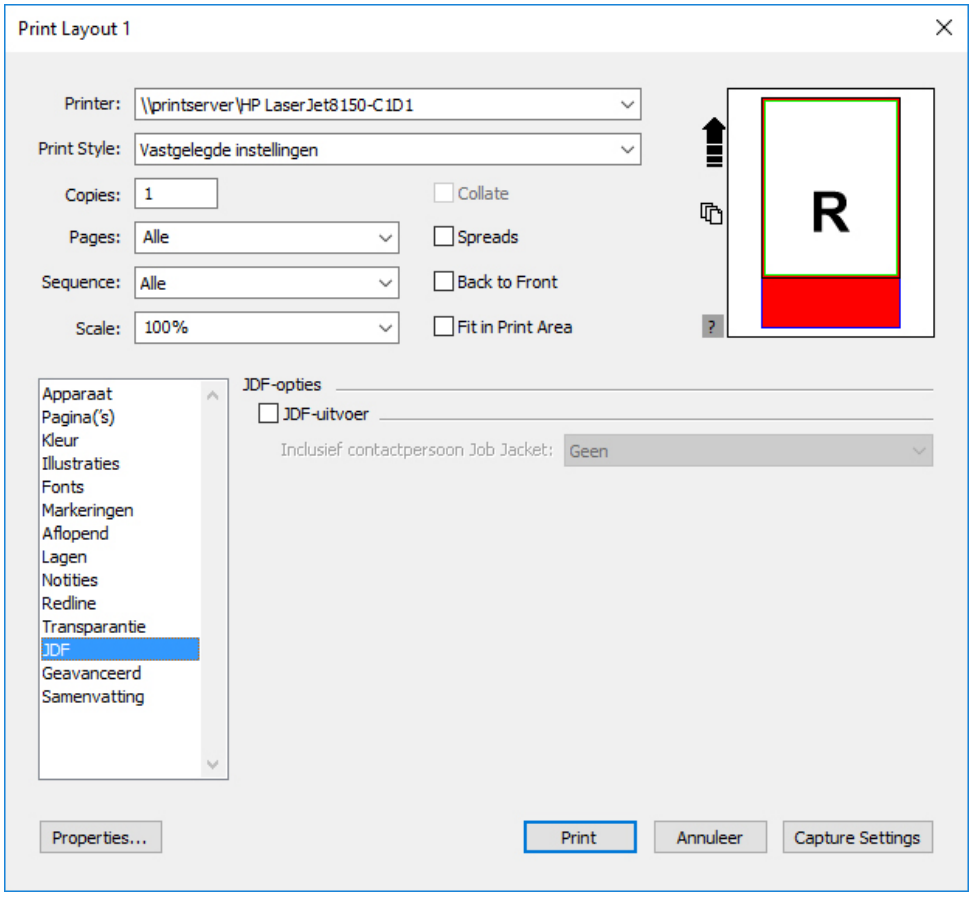

Gebruik het **JDF**-paneel in het dialoogvenster **Print** om op te geven dat Job Jackets-informatie moet worden opgenomen in de uitdraai in de vorm van een JDF-voorbereid XML-bestand.

Werken met meerdere talen

QuarkXPress is beschikbaar in verscheidene taalconfiguraties. Als uw taalconfiguratie een en ander ondersteunt, kunt u het volgende doen:

- Projecten openen en bewerken die gebruikmaken van een van de ondersteunde *tekentalen*. Tekentaal is een tekstspecificatie die u kunt toekennen aan tekst om aan te geven welke afbreek- en spellingcontroleregels voor die tekst moeten worden gehanteerd. U kunt de tekentaalspecificatie toekennen op tekenniveau — als in een zin dus woorden in twee verschillende talen worden gebruikt, kan elk woord correct worden afgebroken en op de juiste spelling worden gecontroleerd. Zie "*Een taal toekennen aan tekst*" voor meer informatie.
- *(Alleen Windows)* Wijzig de gebruikersinterface en de toetsopdrachten in een van de ondersteunde *programmatalen*. Programmataal verwijst naar de taal die wordt gebruikt in de programmamenu's en dialoogvensters. De programmataalspecificatie heeft alleen invloed op de gebruikersinterface en niet op de spellingcontrole en het afbreekalgoritme. Zie "*De programmataal wijzigen*" voor meer informatie.
- *(Alleen Mac OS X)* De programmataal wordt bepaald door de tijdens de installatie van het besturingssysteem ingestelde taal. U kunt de taal van de gebruikersinterface wijzigen door de weergavetaal van OS X te wijzigen in Systeemvoorkeuren en QuarkXPress opnieuw te starten.

Elke taaleditie van QuarkXPress kan een project waarin gebruik wordt gemaakt van Oost-Aziatische functies openen, weergeven en uitdraaien. U kunt echter alleen tekst die gebruikmaakt van Oost-Aziatische functies, bewerken als de East Asian Preference (Oost-Aziatische voorkeur) ingeschakeld is (**QuarkXPress/Bewerk > Oost-Aziatisch**)..

Een taal toekennen aan tekst

De taalspecificatie voor tekst (ofte wel de tekentaalspecificatie) bepaalt welk woordenboek wordt gebruikt voor de spellingcontrole en welke regels en uitzonderingen tijdens het afbreken worden gehanteerd. Wanneer u de spelling controleert van tekst waarin verschillende talen voorkomen, wordt elk woord gecontroleerd aan de hand van de toegekende taalbibliotheek. Wanneer automatisch afbreken is ingeschakeld voor een project waarin verschillende talen voor de tekst worden gebruikt, wordt elk woord afgebroken aan de hand van de juiste afbreekregels en afbreekuitzonderingen voor die taal.

Ga als volgt te werk om een tekentaal aan geselecteerde lettertekens toe te kennen:

- *(Alleen Windows)* Gebruik het keuzemenu **Taal** in het dialoogvenster **Tekstspecificaties** (**Opmaak** > **Teken**)
- Gebruik typogrammen en het paneel **Tekst/Tekstspecificaties** van het **Parameter**-palet.

De programmataal wijzigen

U specificeert als volgt de programmataal:

- *(Alleen Windows)* Kies een optie in het submenu **Wijzig** > **Programmataal**.
- *(Alleen Mac OS X)* De programmataal wordt bepaald door de tijdens de installatie van het besturingssysteem ingestelde taal. U kunt de taal van de gebruikersinterface wijzigen door de weergavetaal van OS X te wijzigen in Systeemvoorkeuren en QuarkXPress opnieuw te starten.

Uw menu's, dialoogvensters en paletten komen dan in de taal te staan die u hebt gekozen. Toetsopdrachten zijn gebaseerd op de programmataal.

➡ De programmataal heeft geen invloed op het afbreken en de spellingcontrole.

XTensions-software

U kunt XTensions-modules gebruiken om bepaalde voorzieningen toe te voegen, zoals paletten, opdrachten, gereedschappen en menu's, die aan zo goed als alles wat u onderneemt meerwaarde toevoegen.

Werken met XTensions-modules

QuarkXPress wordt afgeleverd met een standaardset XTensions-modules, die in dit hoofdstuk worden behandeld. U kunt ook extra XTensions-software installeren die door Quark of door derden is ontwikkeld.

De meeste XTensions bestaan uit twee delen: Een bestand voor de functionaliteit van de XTensions-module en een bestand voor de gebruikersinterface ervan. De naam van de gebruikersinterfacemodule eindigt normaal gesproken op "UI." XTensions-modules die geen gebruikersinterface hebben, hoeven geen UI-bestand te hebben.

XTensions-modules installeren

Wilt u XTensions-modules installeren, zet ze dan in de map "XTensions" in uw programmamap. Pas geïnstalleerde XTensions-modules worden geladen elke keer dat u het programma start.

XTensions-modules inschakelen en uitschakelen

U kunt XTensions-modules uitschakelen wanneer u te weinig werkgeheugen hebt of als u problemen wilt oplossen. Wilt u een XTensions-module in- of uitschakelen, dan kiest u eerst **Functies > XTensions Manager** om het dialoogvenster **XTensions Manager** te openen.

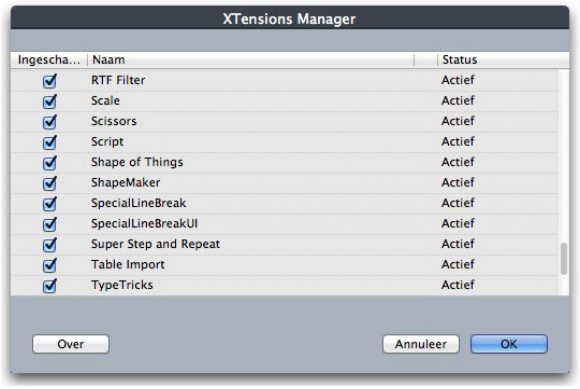

U kunt het dialoogvenster **XTensions Manager** gebruiken om XTensions-modules in- of uit te schakelen.

Wilt u een XTensions-module inschakelen, dan zet u een vinkje naast de naam van de module in de kolom **Ingeschakeld**. Wilt u een module uitschakelen, dan haalt u het vinkje weg. De wijziging wordt definitief zodra u het programma opnieuw start.

Werken met XTensions-sets *(Alleen Windows)*

Als u merkt dat u regelmatig groepen XTension-modules in- en uitschakelt, kunt u een XTensions-set maken waarmee u eenvoudiger tussen deze groepen heen en weer kunt schakelen.

Wilt u een XTensions-groep maken, dan moet u eerst het dialoogvenster **XTensions Manager** openen (**Functies**-menu) en de XTensions-modules inschakelen die u in de groep wilt hebben. Klik vervolgens op **Bewaar als** en voer een naam in voor de groep. Wanneer u naar deze groep wilt overschakelen, opent u gewoon het dialoogvenster **XTensions Manager**, waar u in het keuzemenu **Set** de naam van de groep kiest.

U kunt XTensions-sets ook importeren en exporteren met behulp van de knoppen **Importeer** en **Exporteer**, als u bijvoorbeeld de sets wilt delen met andere gebruikers.

Item Styles XTensions-software

Met ItemStyles kunt u verzamelingen itemspecificaties — zoals kleur, kaderrandstijl, lijndikte, illustratiegrootte en tekstafstand — bewaren als benoemde stijlen die u via een palet kunt toepassen.

Item Styles XTensions-software voegt het palet **Item Styles-stijlen** (**Venster** > **Item Styles-stijlen**), het dialoogvenster **Bewerk Item Styles-stijlen** (**Wijzig/Bewerk** > **Item Styles-stijlen**), en het dialoogvenster **Gebruikte Item Styles-stijlen** (**Functies** > **Gebruikte Item Styles-stijlen**) toe.

➡ Item Styles heeft geen invloed op vergrendelde specificaties van items (positie, artikel of illustratie). Als u bijvoorbeeld een Item Style-stijl toepast op een item waarvan de positie is vergrendeld (**Item** > **Vergrendel** > **Positie**), wordt het item niet verplaatst aan de hand van **X**, **Y**-waarden die zijn gespecificeerd in de Item Style-stijl. Wanneer het item is geselecteerd, komt naast de naam van zijn Item Style-stijl een +-teken te staan.

- Gebruik Item Styles-stijlen niet in combinatie met de functies Gedeelde content en Composition Zones.

- Item Styles-stijlen ondersteunen geen tabellen.

Het palet Item Styles-stijlen gebruiken

Wilt u een Item Style-stijl op alle geselecteerd items toepassen, dan klikt u op de naam van de Item Style-stijl in het palet **Item Styles-stijlen**. Met de knoppen **Nieuw** en **Wis** kunt u Item Styles-stijlen toevoegen en wissen. Met de **Bijwerken**-knop u een Item Style-stijldefinitie bijwerken gebaseerd op lokale wijzigingen in het toegepaste typogram.

- U kunt een Item Style-stijl ook toepassen op geselecteerde items door de naam van de Item Style-stijl te kiezen in het submenu **Opmaak > Item Styles-stijlen**.

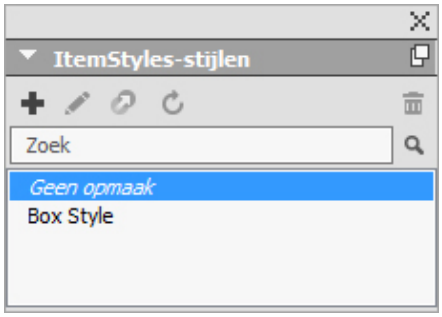

Het **Item Styles-stijlen**-palet

Wilt u een Item Style-stijl toepassen, dan selecteert u de doelitems waarna u in het palet **Item Styles-stijlen** klikt op de naam van de Item Style-stijl. U kunt ook drukken op de toetsopdracht die rechts van de naam van de Item Style-stijl wordt getoond.

De Item Style-stijl die wordt toegepast op het geselecteerde item (indien aanwezig) wordt als vette tekst weergegeven in het palet **Item Styles-stijlen**. Als naast de naam een +-teken staat, gebruikt het item lokale opmaak die afwijkt van die welke is gedefinieerd in de ItemStyles-stijl. Wilt u de lokale opmaak van een item verwijderen, dan selecteert u het item, klikt u op **Geen stijl** bovenin het palet **Item Styles-stijlen**, waarna u nogmaals klikt op de naam van de Item Styles-stijl. U kunt de lokale opmaak ook verwijderen door te Option+klikken/Alt+klikken op de naam van de Item Style-stijl.

Wilt u Item Styles-stijlen maken, bewerken, dupliceren, wissen, importeren of exporteren, dan gebruikt u het dialoogvenster **Item Styles-stijlen** (**Bewerk > Item Styles-stijlen**). U kunt Item Styles-stijlen ook bewerken door in het palet **Item Styles-stijlen** te Option+klikken/Alt+klikken op de naam van de Item Styles-stijl of door de Item Styles-stijl te selecteren en **Bewerk** te kiezen in het paletmenu **Item Styles-stijlen**.

Raadpleeg ook "*Item Styles-stijlen maken*" en "*Gebruik van Item Style-stijlen controleren*."

Item Styles-stijlen maken

U kunt een Item Styles-stijl baseren op een opgemaakt item of de stijl vanaf het begin maken. Ga als volgt te werk om een uitvoerstijl te maken:

1 Als u wilt beginnen met een opgemaakt item, gaat u dit eerst selecteren. Wilt u vanaf het begin beginnen, dan moet u ervoor zorgen dat er geen items zijn geselecteerd.

2 Klik op de knop **Nieuw** in het **Item Styles-stijlen**-palet. U kunt ook **Nieuw** kiezen in het paletmenu of **Wijzig/Bewerk** > **ItemStyles-stijlen** selecteren, waarna u in het dialoogvenster op **Nieuw** klikt.

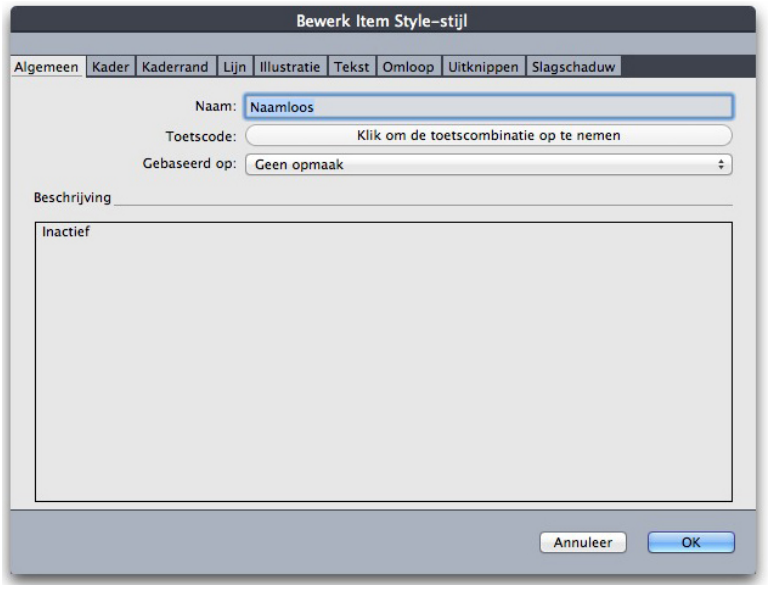

Het dialoogvenster

3 Voer in het tabblad **Algemeen** in het **Naam**-veld een beschrijvende naam in.

4 Wilt u gebruikmaken van een toetscombinatie, voer deze dan in het veld **Toetscode** in. Onder *Mac OS X* kunt u gebruikmaken van elke combinatie met de Command-, Option-, Control- en Shift-toets en de getallen op het numerieke toetsenbord of de functietoetsen. Onder Windows kunt u gebruikmaken van elke combinatie met de Control- en Alt-toets en de getallen op het numerieke toetsenbord, of elke combinatie met de Control-, Alt- en Shift-toets met de functietoetsen.

➡ Als u ervoor kiest de functietoetsen te gebruiken, moet u er rekening mee houden dat u de QuarkXPress-opdrachten en systeemopdrachten kunt overschrijven.

5 Als u deze Item Style-stijl wilt baseren op een andere Item Style-stijl, kiest u een optie in het keuzemenu **Gebaseerd op**.

6 Als u een geselecteerd item als uitgangspunt neemt, kijk dan eens bij de specificaties onder **Beschrijving** of klik op de tabbladen om hun instellingen te bekijken.

7 Wilt u wijzigingen maken in de Item Style-stijl, dan klikt u eerst op een tabblad en doet u het volgende:

- Schakel het selectievakje **Pas toe** in om specificaties vanuit een tabblad in een Item Style-stijl op te nemen. Kruis vervolgens elke specificatie aan die u wilt opnemen en pas deze eventueel aan.
- Deselecteer **Pas toe** als u geen enkele specificatie in een tabblad wilt opnemen.

- Deselecteer een individuele specificatie om deze uit de Item Style-stijl te verwijderen.

Gebruik van Item Style-stijlen controleren

Wilt u weten waar **Item Styles**-stijlen worden gebruikt en waar deze lokaal worden overschreven, dan kiest u **Functies > Gebruikte Item Styles-stijlen**-palet. In het dialoogvenster **Gebruikte Item Styles-stijlen** staat een overzicht van alle gebruikte**Item Styles**-stijlen, inclusief paginacijfer en zijn status.

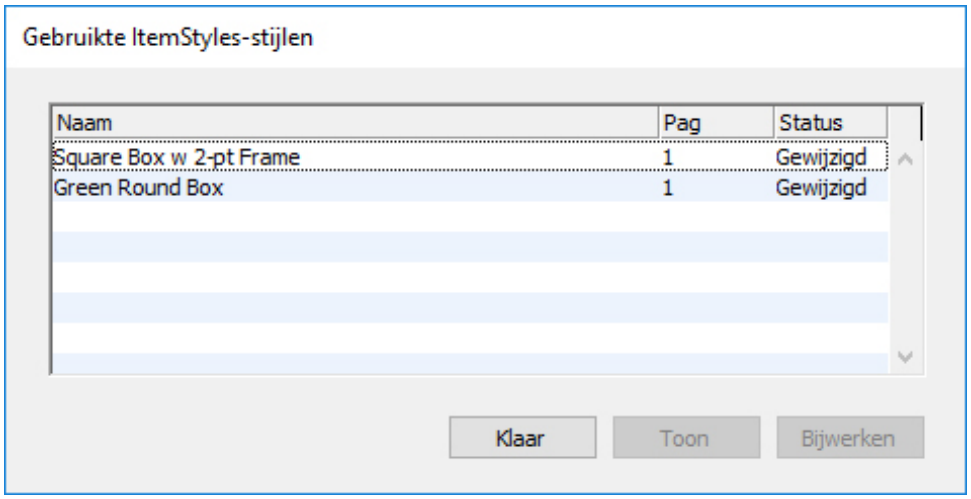

Het dialoogvenster **Gebruikte Item Styles-stijlen**

De regelaars in het dialoogvenster **Gebruikte Item Styles-stijlen** werken als volgt:

- Wilt u naar een item bladeren dat een ItemStyle-stijl gebruikt, dan klikt u op de **Naam**-kolom, waarna u op **Toon** klikt.
- Als de status van een geselecteerd item **Gewijzigd** aangeeft, is er een lokale opmaak aan verbonden. Klik op **Bijwerken** om de lokale opmaak te verwijderen.
- Als er bij de Item Styles-stijlen fouten worden aangegeven, klikt u op **Toon fouten**.

Script XTensions-software

Wanneer Script XT XTensions-software is geladen, is het Scripts-menu beschikbaar in de QuarkXPress-menubalk. Vanuit dit menu kunt u alle AppleScript-scripts in de "Scripts"-map in de QuarkXPress-programmamap draaien. Script XTensions-software stelt standaard via dit menu een verzameling AppleScript-scripts beschikbaar en u kunt uw eigen AppleScript-scripts toevoegen aan het menu door ze te zetten in de "Scripts"-map.

Wilt u werken met Script XTensions-software, dan kiest u gewoon een script in het Scripts-menu , en voilà — het script draait. De meegeleverde standaardscripts zijn georganiseerd in de volgende submenu's:

Onthoud dat hoewel deze scripts zijn gemaakt om te kunnen draaien in zoveel mogelijk workflows, specifieke instellingen in uw workflow de oorzaak kunnen zijn van het feit

dat ze minder goed functioneren. Wij raden u daarom aan uw opmaken te bewaren voordat u er scripts op loslaat die invloed hebben op die opmaken.

➡ Script XTensions-software werkt alleen onder *Mac OS X*.

➡ De Script QuarkXTensions-software moet zijn geladen om AppleScript-scripts te kunnen draaien die werken in QuarkXPress, of de scripts nu zijn geladen via QuarkXPress of vanaf een andere locatie (zoals vanaf het bureaublad).

De overige componenten die vereist zijn, zijn de volgende:

- Standard Additions Scripting Addition*
- De extensie AppleScript*

Het submenu Box Tools

In dit onderwerp worden de AppleScript-scripts beschreven die beschikbaar zijn via het submenu **Box Tools** in het Scripts-menu wanneer de Script XTensions-software is geïnstalleerd.

- Gebruik **Add Crop Marks** om snijtekens te plaatsen rondom het geselecteerde kader.
- Gebruik **Easy Banner** om een "banner" (tekstkader) te maken in de linkerbovenhoek van een geselecteerd kader; u specificeert zelf de tekst voor de banner.
- Gebruik **Make Caption Box** om een onderschriftkader (tekstkader) te maken onder het geselecteerde kader.
- Gebruik **Shrink or Grow at Center** om een kader te schalen vanuit zijn middelpunt en niet vanuit zijn oorsprong (de 0,0-coördinaten).

Het submenu Grid

In dit onderwerp worden de AppleScript-scripts beschreven die beschikbaar zijn via het submenu **Grid** in het Scripts-menu wanneer de Script XTensions-software is geïnstalleerd.

Gebruik **By Dividing a Box** om een stramien van kaders te maken gebaseerd op de afmetingen van het geselecteerde kader.

Het submenu Images

In dit onderwerp worden de AppleScript-scripts beschreven die beschikbaar zijn via het submenu **Images** in het Scripts-menu wanneer de Script XTensions-software is geïnstalleerd.

- Gebruik **Contents to PICT File** om de PICT-voorvertoning van de geselecteerde illustratie in een bestand te bewaren.
- Gebruik **Copy to Folder** om een kopie van de illustratie in het geselecteerde illustratiekader te bewaren in een daartoe aangewezen map.

- Gebruik **Fldr to Select PBoxes** om illustratiebestanden vanuit een gespecificeerde map te importeren in geselecteerde illustratiekaders. De illustraties worden in alfabetische volgorde geïmporteerd.

Het submenu Picture Box

In dit onderwerp worden de AppleScript-scripts beschreven die beschikbaar zijn via het submenu **Picture Box** in het Scripts-menu wanneer de Script XTensions-software is geïnstalleerd.

- Gebruik **Crop Marks & Name** om snijtekens te zetten rondom het actieve illustratiekader en de naam van het illustratiebestand in te voeren in een tekstkader onder het illustratiekader.
- Gebruik **Place Name** om de naam van een illustratie in te voeren in een tekstkader onder het illustratiekader met de desbetreffende illustratie.
- Gebruik **Set All Bkgnd None** om de achtergrondkleur van elk illustratiekader in de opmaak te wijzigen in **Geen**.
- Gebruik **Set All Bkgnd** om de achtergrondkleur van elk illustratiekader in de opmaak te wijzigen in een gespecificeerde kleur en tint.

Het submenu Saving

In dit onderwerp worden de AppleScript-scripts beschreven die beschikbaar zijn via het submenu **Saving** in het Scripts-menu wanneer de Script XTensions-software is geïnstalleerd.

Gebruik **Each Page as EPS** om elke pagina van de opmaak te bewaren als een afzonderlijk EPS-bestand met een kleuren-TIFF voorvertoning.

- Wilt u de pagina's van de actieve opmaak bewaren als EPS-bestanden, klikt u op **Active**.
- Wilt u de pagina's bewaren van een opmaak in een ander project, klik dan op **Choose** om het dialoogvenster **Choose a File** te openen, naar het doelproject te gaan en vervolgens te klikken op **Choose**. Het script bewaart de pagina's van elke opmaak die actief was op het moment dat het project het laatst werd bewaard.

Het submenu Special

In dit onderwerp worden de AppleScript-scripts beschreven die beschikbaar zijn via het submenu **Special** in het Scripts-menu wanneer de Script XTensions-software is geïnstalleerd.

- Gebruik **Move to Scripts Folder** om een geselecteerd AppleScript-script te kopiëren naar of te verplaatsen naar een geselecteerde map in de "Scripts"-map.
- Gebruik **Open Apple Events Scripting PDF** om het bestand "A Guide to Apple Events Scripting.pdf" te openen. In dit PDF-bestand vindt u gedetailleerde informatie over het maken van AppleScript-scripts voor QuarkXPress.
- Gebruik **Open QuarkXPress Folders** om specifieke mappen te openen in de QuarkXPress-programmamap.

Het submenu Stories

In dit onderwerp worden de AppleScript-scripts beschreven die beschikbaar zijn via het submenu **Stories** in het Scripts-menu wanneer de Script XTensions-software is geïnstalleerd.

- Gebruik **Link Selected Text Boxes** om geselecteerde tekstkaders met elkaar te verbinden. De volgorde in de tekstketen is gebaseerd op de stapelvolgorde van de tekstkaders.
- **To or From XPress Tags (Van of Naar Xpress-tags)** converteert de tekst in het geselecteerde kader naar "XPress Tags"-opmaaklabels of van "XPress Tags"-opmaaklabels naar opgemaakte tekst (de tekst is opgemaakt met behulp van "XPress Tags"-opmaaklabels). Dit script vraagt om het "XPress Tags Filter" dat moet zijn geladen.
- **Unlink Selected Boxes** verbreekt de koppelingen tussen geselecteerde tekstkaders, waarbij de plaats van de tekst in de tekstketen behouden blijft.

Het submenu Tables

In dit onderwerp worden de AppleScript-scripts beschreven die beschikbaar zijn via het submenu **Tables** in het Scripts-menu wanneer de Script XTensions-software is geïnstalleerd.

- Gebruik **Row or Column Color** om een specifieke kleur en tint toe te passen op elke rij of kolom in een tabel.

Het submenu Typography

In dit onderwerp worden de AppleScript-scripts beschreven die beschikbaar zijn via het submenu **Typography** in het Scripts-menu wanneer de Script XTensions-software is geïnstalleerd.

- Gebruik **Baseline Grid +1pt** om de grootte van het basislijnstramien (de ruimte tussen de stramienlijnen) te vergroten met 1 punt.
- Gebruik **Baseline Grid -1pt** om de grootte van het basislijnstramien (de ruimte tussen de stramienlijnen) te verkleinen met 1 punt.
- Gebruik **Columns & Gutter Width** om de kolommen en het kolomwit (de ruimte tussen de kolommen) voor een geselecteerd tekstkader in te stellen.
- Gebruik **Make Fractions** om alle getallen aan weerszijden van een deelteken (bijvoorbeeld 1/2) te converteren naar vormgegeven breuken.
- Gebruik **Set Textbox Insets** om voor elke zijkant van het geselecteerde tekstkader de waarden voor de tekstafstand op te geven.

Word-filter

U kunt het Word-filter gebruiken om documenten te importeren en exporteren naar docx-indeling.

➡ Als u problemen wilt vermijden, deselecteert u het vakje **Snel opslaan** (in het tabblad **Opslaan** in het dialoogvenster **Opties**) in Microsoft Word of gebruik de opdracht **Bewaar als** om een kopie te maken van het Word-bestand dat wordt geïmporteerd.

➡ Kies **Word Document** (Word-document) in het keuzemenu **Format** (Bestandsindeling).

Overige XTensions-modules

In dit onderwerp vindt u een overzicht van extra XTensions-modules die samen met QuarkXPress worden geïnstalleerd.

- Composition Zones: Schakelt de Composition Zones-functie in (zie "*Werken met Composition Zones*").
- Ontwerpstramien: Schakelt de Design Grid-functie in (zie "Ontwerpstramienen").
- EA Text: Hiermee kan QuarkXPress projecten openen die gebruikmaken van Oost-Aziatische typografische functies, zoals rubi tekst, gegroepeerde lettertekens, Oost-Aziatische tekenuitlijning, tekens die ergens de nadruk op leggen en het op Oost-Aziatische wijze tellen van de lettertekens.
- Bewerk origineel: Hiermee kunt u illustraties openen met een standaardprogramma en gewijzigde illustraties bijwerken met de opdrachten **Bewerk origineel** en **Bijwerken** voor illustratiekaders en illustratiecellen. Wanneer de Edit Original XTensions-software is geladen, kunt u het dialoogvenster **Bewerk origineel** openen door met het **illustratie-inhoud**gereedschap te dubbelklikken op een illustratiekader met daarin een geïmporteerde illustratie.
- Foutrapportage: Hiermee kan QuarkXPress rapporten aan Quark sturen wanneer het programma onverwacht wordt beëindigd.
- Glyph-palet: Schakelt het **Glyphs**-palet in (zie "*Werken met het Glyphs-palet*").
- DiHyphenation: Schakelt de Dieckmann-afbreekhulpprogramma's in de map "Resources" in en verwijst daar tevens naar.
- Hyph_CNS_1, Hyph_CNS_2, Hyph_CNS_3 *(alleen Mac OS X):* Schakelt de Circle Noetics-resources in. Ondersteuning is alleen mogelijk voor oorspronkelijke documenten.
- Index: Schakelt de Index-functie in (zie "*Werken met indexen*").
- Jabberwocky: Genereert willekeurige tekst. Wilt u willekeurige tekst genereren, dan selecteert u een tekstkader met het **Tekstinhoudgereedschap** waarna u **Functies** > **Plaatsbepalertekst invoegen** kiest.
- Kern-Track: Activeert aangepaste afspatiëringstabellen en aanspatiëringssets (zie "*Automatisch afspatiëren*" en "*Aanspatieertabellen wijzigen*").
- Mojigumi: Schakelt de mojigumi-functie in Oost-Aziatische projecten in (zie "Mojigumi").
- PNG-filter: Hiermee kunt u illustraties importeren in Portable Network Graphics (PNG)-structuur.

- PSD importeren: Hiermee schakelt u de functie Advanced Image Control (Geavanceerd illustratiebeheer) in (raadpleeg "*Werken met PSD-afbeeldingen*").
- RTF-filter: Hiermee kunt u tekst importeren en exporteren in Rich Text Format (RTF)-structuur.
- Speciaal regeleinde: Hiermee wordt de functie voor niet-afbrekende lettertekens in QuarkXPress uitgeschakeld.

Er staan veel meer XTensions in de map XTensions, deze kunnen worden beheerd met behulp van het dialoogvenster **XTensions Manager**. In dit dialoogvenster kunt u op de naam XTension dubbelklikken voor een beschrijving.

Voorkeuren

Met behulp van voorkeursinstellingen hebt u zeggenschap over het standaardgedrag van QuarkXPress.

Wat u moet weten van voorkeursinstellingen

De opdracht **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) opent het dialoogvenster **Voorkeuren**. In het dialoogvenster **Voorkeuren** treft u verscheidene panelen aan, aan de hand waarvan u standaardinstellingen kunt specificeren voor de diverse functies van QuarkXPress. Wilt u een paneel openen, dan klikt u op zijn naam in het overzicht links onder. Er zijn drie soorten voorkeursinstellingen:

- *Programmavoorkeuren* zijn van toepassing op het programma QuarkXPress en beïnvloeden de manier waarop alle projecten worden afgehandeld.
- *Projectvoorkeuren* beïnvloeden alle opmaken in het actieve project. Indien u echter de voorkeursinstellingen gaat veranderen als er geen projecten zijn geopend, worden de nieuwe instellingen de standaardinstellingen voor alle nieuwe projecten.
- *Opmaakvoorkeuren* zijn alleen van toepassing op de actieve opmaak. Indien u echter de voorkeursinstellingen gaat veranderen als er geen projecten zijn geopend, worden de nieuwe instellingen de standaardinstellingen voor alle nieuwe opmaken.

Extra panelen en opties kunnen verschijnen in het submenu **Voorkeuren** wanneer bepaalde XTensions-software is geladen.

Waarschuwingsvenster Onverenigbare voorkeuren

QuarkXPress toont het waarschuwingsvenster **Onverenigbare voorkeuren** wanneer u een project opent dat het laatst was bewaard met de af/aanspatieertabelinformatie of afbreekuitzonderingen die afwijken van de instellingen in het huidige voorkeurenbestand. U hebt de mogelijkheid de projectinstellingen te gebruiken of die in de voorkeurenbestanden.

- Als u klikt op **Gebruik XPress Voorkeuren** worden de voorkeursgegevens die bij het project zijn bewaard helemaal genegeerd, terwijl alle opmaken worden teruggezet naar de voorkeursinstellingen in uw voorkeursbestanden. U kunt tekstverloop krijgen in verband met de afwijkende automatische af- of aanspatieerinformatie of afwijkende afbreekuitzonderingen. Wijzigingen die u maakt in deze instellingen terwijl het project actief is, worden zowel in het project als in de voorkeursbestanden opgeslagen. Het voordeel van de functie **Gebruik**

XPress Voorkeuren is dat het project wordt gebaseerd op dezelfde af-/aanspatieerinformatie en afbreekuitzonderingen als uw andere projecten.

- Als u klikt op **Bewaar projectinstellingen**, behoudt het project de voorkeursinstellingen die eerder zijn gespecificeerd voor elke opmaak. Er is geen tekstverloop. Wijzigingen in de informatie van de aan- en afspatieertabellen of in de afbreekuitzonderingen die u maakt terwijl het project actief is, worden alleen bij dat project bewaard. De functie 'Bewaar projectinstellingen' is handig als u een project alleen wilt openen en printen zonder dat u zich druk hoeft te maken over eventueel tekstverloop.

Wijzigingen in de QuarkXPress Voorkeuren

Wijzigingen in de informatie in de QuarkXPress voorkeuren worden op de volgende manieren verwerkt:

- Als u wijzigingen maakt in programmavoorkeuren in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) met of zonder projecten geopend, worden de wijzigingen bewaard in de voorkeurenbestanden en hebben onmiddellijk invloed op alle geopende projecten en alle projecten die daarna worden geopend.
- Maakt u wijzigingen in de instellingen in de **XTensions Manager** (**Functies**-menu) met of zonder openstaande projecten, dan worden deze bewaard in de voorkeurenbestanden en zijn dan direct actief in alle projecten nadat u QuarkXPress opnieuw hebt opgestart.
- *(Alleen Windows)* Maakt u wijzigingen in de instellingen in de **PPD Manager** (menu **Functies**) met of zonder openstaande projecten, dan worden deze bewaard in de voorkeurenbestanden en zijn dan direct actief in alle projecten nadat u QuarkXPress opnieuw hebt opgestart.
- Maakt u wijzigingen in de opmaakvoorkeuren in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) met een project geopend, dan worden de wijzigingen alleen bewaard bij het actieve project.
- Wijzigingen die u maakt in een ander hulpwoordenboek als een project is geopend, worden alleen bij het actieve project bewaard.
- Als u in een nieuw project wijzigingen maakt in de af- en aanspatieertabelinformatie en de afbreekuitzonderingen worden deze wijzigingen bewaard bij het actieve project en in de voorkeurenbestanden.

Als tijdens het openen van een project het waarschuwingsvenster **Onverenigbare voorkeuren** verschijnt en u klikt op **Gebruik XPress Voorkeuren** zullen de wijzigingen die u maakt in de af-/aanspatieertabelinformatie en afbreekuitzonderingen zowel in dat project als in de voorkeurenbestanden worden opgeslagen.

Wat staat er in de voorkeurenbestanden

De voorkeurenbestanden hebben de volgende inhoud. De schuiflijst is verdeeld in drie groepen en wel overeenkomstig de manier waarop de diverse voorkeursinstellingen worden bewaard.

Groep A

In Groep A treft u de volgende informatie aan:

- Afspatieertabellen (**Functies > Wijzig afspatieertabel**)
- Aanspatieertabellen (**Functies > Wijzig aanspatiëring**)
- Afbreekuitzonderingen (**Functies > Afbreekuitzonderingen**)

Wijzigingen die u maakt in de instellingen van groep A wanneer er geen projecten zijn geopend, worden opgeslagen in de voorkeurenbestanden en worden gebruikt voor alle daarna gemaakte, dus nieuwe projecten.

Indien het waarschuwingsvenster **Onverenigbare voorkeuren** verschijnt wanneer u een project opent en u klikt op **Gebruik XPress Voorkeuren** worden de achtereenvolgende wijzigingen die u maakt in de instellingen in groep A bij zowel het project als in de voorkeurenbestanden bewaard. (De oorspronkelijke projectinstellingen van groep A worden genegeerd wanneer u op **Gebruik XPress Voorkeuren** klikt.)

Indien het waarschuwingsvenster **Onverenigbare voorkeuren** verschijnt wanneer u een project opent en u klikt op **Bewaar documentinstellingen** worden de achtereenvolgende wijzigingen die u maakt in de instellingen in groep A alleen bij het project bewaard.

Groep B

In Groep B treft u de volgende informatie aan:

- Standaardtypogrammen, kleuren, strepen en lijnen, lijsten en afbreek- en uitvulspecificaties (**Wijzig/Bewerk**-menu)
- Instellingen in het paneel **Project** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**)
- Padinformatie voor het standaardhulpwoordenboek: *Windows* (**Functies > Hulpwoordenboek**) en *Mac OS X* (**Functies > Controleer spelling > Hulpwoordenboek**)

Wijzigingen die u maakt in de instellingen van groep B wanneer er geen projecten zijn geopend, worden opgeslagen in de voorkeurenbestanden en worden gebruikt voor alle daarna gemaakte, dus nieuwe projecten. Wijzigingen die u maakt in de instellingen van groep B wanneer een project is geopend, worden uitsluitend bij dat project bewaard.

Groep C

In Groep C treft u de volgende informatie aan:

- Uitvoerstijlen **Wijzig/Bewerk > Uitvoerstijlen**.
- Instellingen in het dialoogvenster **XTensions Manager** .
- *(Alleen Windows)* Instellingen in het dialoogvenster **PPD Manager** (menu **Functies**)
- Instellingen in de **Programma**-panelen in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**)

Wijzigingen die u maakt in de instellingen in groep C worden altijd bewaard in de voorkeurenbestanden, ongeacht of een project wel of niet is geopend.

Programmavoorkeuren

De regelaars in de **Programma**-panelen in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**) hebben invloed op de manier waarop QuarkXPress met alle projecten werkt en ook op de verschillende manieren waarop projecten worden weergegeven en bewaard. Deze instellingen worden bij het programma opgeslagen en worden nooit bij projecten bewaard.

Voorkeuren - Programma - Toon

Gebruik het paneel **Weergave** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om te specificeren hoe het plakbord en andere elementen in het programma voor alle projecten op het scherm verschijnen.

Onder **Plakbord** vindt u de volgende instellingen:

- Gebruik het veld **Plakbordbreedte** om de breedte te specificeren van het plakbord aan alle zijden van de pagina of de uitvouw in een printopmaak. De breedte van het plakbord wordt gemeten als een percentage van de opmaakbreedte.
- Gebruik de regelaar **Kleur** om een kleur voor het plakbord te specificeren.
- Als u het plakbord van de actieve uitvouw in een andere kleur wilt weergeven, kruist u het vakje **Wijzig plakbordkleur om actieve uitvouw aan te geven** en kies vervolgens een kleur met de bijbehorende **Kleur**-selectieregelaar.
- Als u het plakbord in de modus Weergave Afsnee (**Weergave > Weergave Afsnee**) een andere kleur wilt weergeven, moet u **Trim View Pasteboard Color** aankruizen en vervolgens een kleur kiezen in de bijbehorende **Kleur**-regeling.

Onder **Weergave** vindt u de volgende instellingen:

- Kruis het vakje **Ondoorzichtig tekstkader bewerken** aan om tekstkaders tijdelijk ondoorzichtig te maken terwijl u ze aan het bewerken bent.
- *(Alleen Windows)* Gebruik het veld **DPI- weergave op scherm** om uw beeldscherm zodanig aan te passen dat uw document het best op het scherm wordt weergegeven.
- Kies in het keuzemenu **Beeldschermprofiel** een profiel dat overeenkomt met uw beeldscherm, of kies **Automatisch**. Profielen kunnen worden gezet in de map "Profielen" in de QuarkXPress-programmamap. (Zie "*Voorkeuren — Opmaak — Color Manager*" voor meer informatie over kleurbeheervoorkeuren.)
- Gebruik het **Adaptieve Resolutie** gebied om te kiezen tussen **Kwaliteit** en **Prestaties**. Als u **Kwaliteit** worden de afbeeldingen weergegeven in de hoogst mogelijke kwaliteit. Als u **Prestaties** kiest, verbeteren de prestaties tijdens het werken met afbeeldingen (u kunt ze sneller verplaatsen, slepen, etc.), maar dit gaat ten koste van de kwaliteit van de afbeeldingen.

➡ Deze voorkeur kan alleen worden ingesteld als er geen openstaande projecten zijn.

Voorkeuren — Programma — Kleurenthema

➡ Alleen Mac OS X.

Gebruik het **Kleurenthema**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Wijzig** -menu) om een kleurenthema voor QuarkXPress te specificeren.

Gebruik de vervolgkeuzelijst **Kleurenthema** om een bestaand kleurenthema te kiezen of klik op het -pictogram om een bestaand kleurenthema te dupliceren.

Gebruik de regelaar **Kleur** om een kleur voor elke categorie te specificeren.

Voorkeuren — Programma — Sneltoetsen

Alleen Mac OS X.

Gebruik het **Sneltoetsen**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Wijzig** -menu) om sneltoetsen voor QuarkXPress in te stellen.

Gebruik de vervolgkeuzelijst **Sneltoetssets** om een bestaande sneltoetsset te kiezen of klik op het -pictogram om een bestaande set te dupliceren.

Kies **Alle** om alle sneltoetsen weer te geven, **Menu** om alleen sneltoetsen weer te geven die betrekking hebben op **QuarkXPress** -menuopdrachten, en **Niet in menu** om alle sneltoetsen weer te geven die geen betrekking hebben op menuopdrachten.

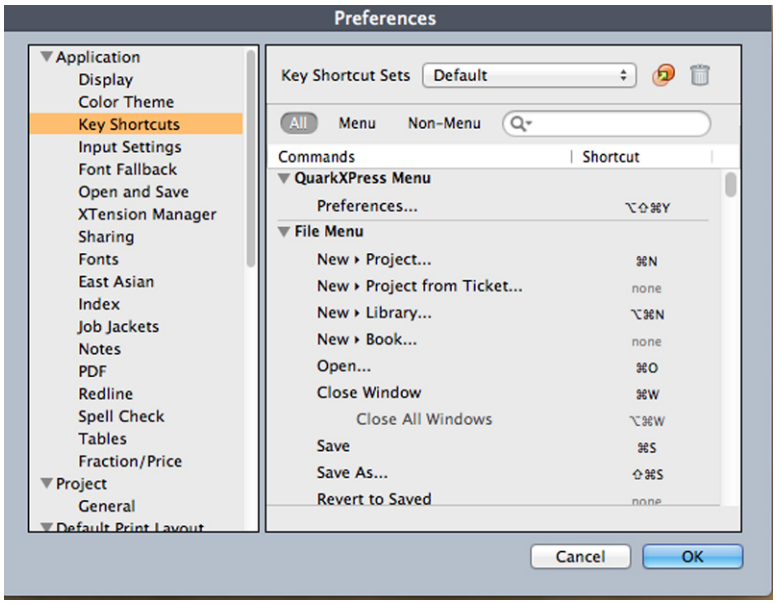

Sneltoetsen-paneel in dialoogvenster **Voorkeuren**

Voorkeuren — Programma — Invoerinstellingen

Gebruik het paneel **Invoerinstellingen** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de bladerhandelingen en dagelijkse handelingen aan uw wensen aan te passen.

- Gebruik de regelaars onder **Bladeren** om te specificeren hoe snel u kunt bladeren tussen de opmaken onderling en hoe opmaken worden bijgewerkt op het scherm. *(Alleen Windows)*Schakel het selectievakje **Direct verschuiven** in om de opmaak direct te herschrijven als u de schuifbalken in het opmaakvenster sleept. Wilt u **Direct verschuiven** tijdens het bladeren in- of uitschakelen, dan drukt op Alt terwijl u een schuifvakje sleept.

- Gebruik het keuzemenu **Structuur** en het selectievakje **Typogr. aanhalingstekens** om een stijl te kiezen voor het converteren en invoeren van aanhalingstekens. Wilt u specificeren dat de standaardtekens moeten worden gebruikt met de functie **Typogr. aanhalingstekens** en met de optie **Converteer aanhalingstekens** in het dialoogvenster **Importeren** (**Archief/Bestand** > **Importeren**, kies dan een optie in het keuzemenu **Aanhalingstekens**. Schakel **Typografische aanhalingstekens** in om het programma tijdens het typen geforceerd de voet- en inchtekens (' en ") te laten vervangen door het gekozen type aanhalingstekens.
- Koppeltekens en komma's zijn voor een printopmaak de standaardscheidingstekens om opeenvolgende en niet-opeenvolgende paginareeksen te specificeren in het veld **Pagina's** in het dialoogvenster **Print**. Als u in het dialoogvenster **Paginering** (**Pagina**-menu) komma's of koppeltekens hebt gespecificeerd als onderdeel van paginacijfers, moet u de standaardscheidingstekens hier wijzigen. Als u bijvoorbeeld werkt met de paginacijfers “A-1, A-2”, kunt u in het veld **Pagina's** bij het specificeren van een reeks niet gebruik maken van koppeltekens. Wilt u de reeksscheidingstekens wijzigen, voer dan nieuwe lettertekens in de velden **Opeenvolgend** en **Niet-opeenvolgend** in.
- Alleen *Mac OS X:* Gebruik de regelaars onder **Toets activeert** om te bepalen wat de Control-toets doet. Klik op **Zoom** om de Control-toets tijdelijk het **zoom** gereedschap te laten activeren. Klik op **Contextmenu** om de Control-toets een menu te laten openen. (Control+Shift voert dan de functie uit die niet is geselecteerd.)
- *Alleen Windows:* Gebruik het veld **Vertraging vóór Direct herschrijven** om de vertraging in te stellen tussen het klikken en het slepen voor direct verschuiven. Direct verschuiven toont alle omloopwijzigingen die worden veroorzaakt door het item dat in real time wordt verplaatst. Als deze optie is aangekruist, kunt u direct verschuiven inschakelen door de muisknop ingedrukt te houden tot de afmetinghandvatten verdwijnen en vervolgens het item slepen.
- Met behulp van de optie **Sleep tekst** kunt u in een artikel tekst knippen, kopiëren en plakken met de muis in plaats van via het menu of met de desbetreffende toetsopdrachten. Onder *Mac OS X* kunt u deze functie tijdelijk inschakelen door Control+Command ingedrukt te houden voordat u gaat slepen. Om tekst te knippen en te plakken, moet u de tekst selecteren, erop klikken en de selectie vervolgens naar de nieuwe locatie slepen. Om tekst te kopiëren en te plakken, moet u eerst de tekst selecteren; druk vervolgens op de Shift-toets terwijl u de selectie naar een nieuwe locatie sleept.
- *(Alleen Windows)* Kruis het vakje **Toon gereedschaptips** aan om de namen van de gereedschappen of paletsymbolen weer te geven wanneer u uw aanwijzer erboven zet.
- Kruis **Behoud illustratiekaderspecificaties** aan om een illustratiekader standaard zijn schaal- en andere specificaties te "laten onthouden" wanneer u een nieuwe illustratie in het kader importeert.
- *(Alleen Windows)* Standaard kunt u tekst op dezelfde manier rechtstreeks invoeren in tekstkaders als in een door het systeem geopend invoervenster voor Oost-Aziatische lettertekens. Om deze functie uit te schakelen, schakelt u het selectievakje **Invoer in de regel** uit.

- *(Alleen Windows)* Wilt u naar OpenType-fonts zoeken wanneer u klikt op **Scan printer** in het **Fonts**-paneel in het dialoogvenster **Print** (**Archief/ Bestand**-menu), schakel dan het selectievakje **Fontscan O(pen)T(ype)F(onts)-printer activeren** in.

Voorkeuren — Programma — Reservefont

Kruis **Reservefont** aan om de Reservefont-functie te activeren. Als QuarkXPress een teken tegenkomt dat het niet kan weergeven in het huidige font, zoekt het in de actieve fonts in uw systeem naar een font waarin dat teken wel aanwezig is.

Kruis **Zoeken** aan om QuarkXPress te laten zoeken naar een geschikt font dat in het actieve project wordt gebruikt. Als u de zoekactie wilt beperken tot een bepaald bereik, kruist u het vakje **Laatste** aan, waarna u een getal invoert in het veld **Alinea's**. Als u de zoekactie wilt uitbreiden tot het hele artikel waarin een font ontbreekt, kruist u het vakje **Hele artikel** aan.

Als u wilt aangeven welke reservefonts moeten worden gebruikt wanneer er geen ander font kan worden gevonden (afhankelijk van de instellingen voor **Zoeken**), kiest u een optie in de **Font**-kolom voor elk script/elke taal in de kolom **Script/Taal**.

Als u wilt aangeven welk font voor het velsignatuur moet worden gebruikt wanneer een opmaak wordt afgedrukt met de registratietekens ingeschakeld, kiest u een optie in het keuzemenu **Font velsignatuur**.

Voorkeuren — Programma — Herstel

➡ Alleen *Windows*.

Gebruik het **Herstel**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Wijzig**-menu) om de opties voor **Meermalen herstellen** te specificeren.

- Gebruik het keuzemenu **Herstel-toets** om te specificeren welke toetsopdracht de opdracht **Herstel** in werking zal zetten.
- Gebruik het veld **Max. aantal historieacties** om het aantal handelingen of acties te specificeren die u kunt opslaan in uw herstelhistorie. U kunt voor de Herstelhistorie maximaal 100 acties of handelingen specificeren.

Voorkeuren — Programma — Open en Bewaar

Gebruik het paneel **Bewaar** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de manier waarop QuarkXPress projecten bewaart en daarvan een backup maakt aan uw wensen en te passen.

- Kruis **AutoBewaar** aan om uw werk te beschermen tegen systeemfouten of stroomuitval. Wanneer de optie is aangekruist, slaat QuarkXPress de projectwijzigingen automatisch op in een tijdelijk bestand in uw projectmap aan de hand van een van tevoren opgegeven tijdsinterval. Voer deze (in minuten) in het veld **Na iedere_minuten** in. U kunt een minimum tijdsinterval specificeren van 0,25 minuten. Wanneer **AutoBewaar** is aangekruist, is de standaardinstelling **Iedere 5 minuten**. QuarkXPress overschrijft het oorspronkelijke bestand pas als u het handmatig bewaart (**Archief/Bestand > Bewaar**). Na een stroomstoring geeft QuarkXPress u bij het openen van het project de mogelijkheid om de

wijzigingen terug te halen die u hebt gemaakt nadat het project voor het laatst automatisch was bewaard.

- Kruis het vakje **AutoBackup** aan en voer in het veld **Opslaan versie(s)** een waarde in om aan te geven hoeveel revisies (maximaal 100) er van een project moeten komen. Iedere keer dat u een project handmatig bewaart (**Archief/Bestand > Bewaar**), stuurt QuarkXPress de voorgaande handmatig bewaarde versie naar de map **Bestemming** die u zelf opgeeft. De standaardinstelling voor **AutoBackup** is niet aangekruist. Klik op **Projectmap** om revisies op te slaan in dezelfde map als het project. Klik op **Andere map** om een andere map te kiezen voor het opslaan van de revisies. Klik op **Selecteer/Blader** om het dialoogvenster **Backupmap/Blader naar map** te openen. Kies vervolgens een map of maak deze en klik op **Selecteer/OK** om het dialoogvenster te sluiten. De naam van de geselecteerde **Map** verschijnt onder **Bestemming**. Voor iedere backup wordt het nummer dat aan de naam van het oorspronkelijke document wordt toegevoegd met één cijfer opgehoogd. Wanneer de laatste versie is gemaakt (bijvoorbeeld 5 van 5) wordt de oudste versie in de map gewist. Om een backupbestand uit de bestemmingsmap op te halen, moet u het net zo openen als een gewoon QuarkXPress-project.
- Kruis het vakje **Bewaar documentpositie** aan als u wilt dat QuarkXPress automatisch de grootte, plaats en verhoudingen van uw projectvenster onthoudt. Deze optie is standaard aangekruist.
- Kies onder **Niet-Unicode ondersteuning** een optie in het keuzemenu **Tekenset** om aan te geven hoe QuarkXPress lettertekens in niet-Unicodetekst moet weergeven.

Voorkeuren — Programma — XTensions Manager

Gebruik het paneel **XTensions Manager** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om te bepalen wanneer het dialoogvenster **XTensions Manager** moet worden geopend.

Voorkeuren - Programma - Delen

Gebruik het paneel **Delen** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de standaardopties voor nieuwe gedeelde content in te stellen. Zie "*Content delen en synchroniseren*." voor informatie over de betekenis van deze opties.

Wilt u, als u meerdere items toevoegt aan de gedeelde content, altijd de opties gebruiken die u in dit paneel hebt gespecificeerd, kruis dan het vakje **Geen dialoogvenster weergeven als meerdere items worden gedeeld** aan.

Voorkeuren — Programma — Fonts

Gebruik het **Fonts**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de volgende voorkeuren te specificeren.

Schakel onder **Fontvoorbeelden** het selectievakje **Toon in Font-menu** in om elke fontnaam in het corresponderende font te tonen.

Onder **Fonttoewijzing** doet u het volgende:

- Wilt u de weergave onderdrukken van het dialoogvenster **Ontbrekende fonts**, kruis dan **Toon niet het dialoogvenster Ontbrekende fonts** aan. De keuzeknoppen onder dit selectievakje bepalen wat er gebeurt wanneer u een document opent dat een ontbrekend font bevat waarvoor u geen vervangend font hebt gedefinieerd.
- Wilt u een standaard vervangend font specificeren, kruis dan **Specificeer het standaard vervangende font** aan en kies een vervangend font in het keuzemenu **Standaard vervangend font**.
- Als u standaard vervangende fonts wilt specificeren, kruist u **Specificeer het standaard vervangende font** aan en kiest u de desbetreffende opties in het keuzemenu **Romein** en **Oost-Aziatisch**.
- Als u lettertekens wilt markeren die gebruikmaken van een Traditioneel-Chinese UDA/VDA (User Defined Area/Vendor Defined Area)-tekenset, zodat deze lettertekens visueel kunnen worden geverifieerd, schakelt u **Markeer tekenreeksen gedefinieerd door Traditioneel-Chinese fontfabrikanten** in.

Voorkeuren — Applicatie — Text Highlighting (Tekst markeren)

➡ Alleen *Windows*.

Gebruik het paneel **Text Highlighting**-paneel (Tekst markeren) in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de volgende voorkeuren te specificeren.

Onder **Missing Font Background** (Ontbrekende fontachtergrond):

- Gebruik de regelaar **Kleur** om een kleur te specificeren.
- Gebruik de regelaar **Dekking** om een dekkingswaarde van 0% (transparant) tot 100% (dekkend) te specificeren.

Voorkeuren — Programma — Oost-Aziatisch

Gebruik het **Oost-Aziatisch**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de Oost-Aziatisch-functionaliteit in te schakelen.

Voorkeuren — Applicatie — Dynamic Guides Color (Kleur dynamische hulplijnen)

➡ Alleen Windows. In *MAC OS X* stelt u de kleur van dynamische hulplijnen in met het **Kleurenthema**-paneel in het dialoogvenster**Voorkeuren**.

(Alleen Windows) Gebruik het **Dynamic Guides Color**-paneel (Kleur dynamische hulplijnen) in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Wijzig**-menu) om een kleur voor elk type dynamische hulplijn een kleur te specificeren.

Gebruik de regelaar **Kleur** om voor elk type dynamische hulplijn een kleur te specificeren.:

- Dynamische hulplijnen midden van item
- Dynamische hulplijnen midden van pagina
- Dynamische hulplijnen randen van item
- Dynamische hulplijnen gelijke afmetingen

- Dynamische hulplijnen gelijke tussenruimte

Voorkeuren — Programma — Bestandslijst

Alleen Windows. Onder *MAC OS X* worden de voorkeursinstellingen van het besturingssysteemniveau overgeërfd.

Gebruik het paneel **Bestandslijst** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress /Bewerk**-menu) om de weergave van de meest recent geopende en bewaarde bestanden in het **Archief/Bestand**-menu aan uw wensen aan te passen:

- Gebruik het veld **Aantal weer te geven recente bestanden** om het aantal recent geopende en bewaarde bestanden te specificeren dat moet worden weergegeven.
- Gebruik de regelaars onder **Locatie bestandslijst** om te kiezen welk menu de lijst met recent geopend bestanden zal weergeven.
- Kruis **Namen op alfabetische volgorde** aan om de bestandslijst in alfabetische volgorde weer te geven.
- Kruis **Toon volledige pad** aan om de locatie van de bestanden weer te geven.

Voorkeuren — Programma — Standaardpad

(Alleen Windows) Gebruik het paneel **Standaardpad** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress /Bewerk**-menu) om een standaardlocatie te definiëren in het bestandssysteem of op uw netwerk voor de opdrachten **Open**, **Bewaar /Bewaar als** en **Importeren**.

Voorkeuren — Programma — Index

Via het paneel **Index** kunt u de kleur van de indexmarkeringen en de interpunctie voor gegenereerde indexen aan uw wensen aanpassen.

Wilt u de kleur van de indexmarkeringen wijzigen, dan klikt u op de knop **Kleur indexmarkering**.

Gebruik de instellingen onder **Scheidingstekens** om te bepalen hoe de interpunctie in uw gegenereerde index eruit gaat zien:

- Voer in het veld **Na ingang** lettertekens in om de interpunctie te specificeren die onmiddellijk na een indexingang komt te staan.
- Voer in het veld **Tussen paginacijfers** lettertekens in om de woorden of interpunctie te specificeren die een overzicht met paginacijfers in een index van elkaar scheiden.
- Voer in het veld **Tussen paginareeks** lettertekens in om de woorden of interpunctie te specificeren die een reeks paginacijfers in een index van elkaar scheiden.
- Voer in het veld **Vóór verwijzing** lettertekens in om de woorden of interpunctie te specificeren die voorafgaat aan een verwijzing (meestal een punt, puntkomma of een spatie).
- Gebruik de schuiflijst in het keuzemenu **Verwijzingsstijl** om een teksttypogram te selecteren en toe te passen op de verwijzingen. Dit typogram wordt alleen toegekend aan "Zie", "Zie ook" of "Zie aldaar" en niet aan uw verwijzingen zelf.

- Voer in het veld **Tussen ingangen** lettertekens in om de woorden of interpunctie te specificeren die wordt ingevoegd tussen ingangen in een doorlopende index of aan het eind van een alinea in een geneste index.

Voorkeuren - Programma - Job Jackets

Gebruik het paneel **Job Jackets** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de voorkeuren op te geven voor de automatische opmaakevaluatie en standaardlocatie van Job Jackets-bestanden.

Gebruik de opties onder **Opmaakevaluatie** om te specificeren wanneer QuarkXPress automatisch de opdracht **Archief/Bestand > Evalueer opmaak** uitvoert. Door bijvoorbeeld het vakje **Bij uitdraai** aan te kruisen, kunt u er zeker van zijn dat u altijd een opmaak evalueert voordat u deze naar de printer (of drukker) stuurt. De opties zijn:

- **Bij Openen**
- **Bij Bewaren**
- **Bij Uitvoer**
- **Bij Sluiten**

Gebruik de opties onder **Locatie** om op te geven waar de Job Jackets-bestanden standaard moeten worden opgeslagen. Wilt u Job Jackets-bestanden opslaan in de standaardlocatie, dan klikt u op **Gebruik standaardpad voor gedeelde Job Jackets**. De standaardlocatie is de "Documents"-map onder *Mac OS X* en de map "Mijn documenten" onder Windows.

Voorkeuren — Applicatie — Notities

Gebruik het **Notities**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Wijzig**) om te bepalen hoe notities weergegeven worden.

In het vak **Sticky Note Attributes**(Specificaties plakbriefje):

- Gebruik de vervolgkeuzelijst **Font** om een font te kiezen
- Gebruik de vervolgkeuzelijst **Formaat** om een corps te specificeren
- Gebruik het veld **Interlinie** om de regelspatiëring te specificeren.
- Gebruik de vervolgkeuzelijst **Kleur** in het gedeelte **Achtergrond** om de achtergrondkleur te specificeren.

Voorkeuren - Programma - PDF

Gebruik het paneel **PDF** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om voorkeuren in te stellen voor het exporteren van PDF's.

Gebruik de opties onder **PDF Workflow** om te bepalen hoe PDF-bestanden naar Acrobat Distiller moeten:

- Klik op **Rechtstreeks naar PDF** om QuarkXPress het PDF-bestand naar de Distiller te laten sturen.

- Klik op **Maak een PostScript-bestand bestemd voor Distiller** om een PostScript-bestand te exporteren met PDF-markeringen. Door deze optie te gebruiken, kunt u in een later stadium het PDF-bestand genereren met een PDF-genereerprogramma van derden. Als u deze optie aankruist, kunt u ook het vakje **Gebruik "Controlemap"** aankruisen en de directory specificeren waar de PostScript-bestanden moeten worden geplaatst (waarschijnlijk voor automatische verwerking door een PDF-Distiller-gereedschap). Als u **Gebruik "Controlemap"** niet aankruist, wordt u gevraagd een locatie op te geven voor het PostScript-bestand.

Alleen *Mac OS X:* Wilt u de hoeveelheid virtueel geheugen vergroten die beschikbaar moet zijn voor het verwerken van grote PDF-bestanden tijdens het exporteren van een PDF, moet u de waarde verhogen in het veld **Virtueel geheugen**.

Gebruik het keuzemenu **Standaardnaam** om een standaardnaam te kiezen voor geëxporteerde PDF-bestanden.

Kruis **Logboekfouten** aan om een logboek te maken van eventuele fouten tijdens het maken van de PDF-bestanden. Als deze optie is ingeschakeld, kunt u het selectievakje **Gebruik logboekmap** inschakelen om op te geven waar het logboekbestand moet worden opgeslagen. Als het selectievakje **Gebruik logboekmap** niet is ingeschakeld, wordt het logboekbestand in dezelfde map opgeslagen als het geëxporteerde PDF-bestand.

Voorkeuren — Applicatie — Rode lijn

Gebruik het **Rode lijn**-paneel in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Wijzig**-menu) om te bepalen hoe ingevoegde en verwijderde tekst weergegeven wordt.

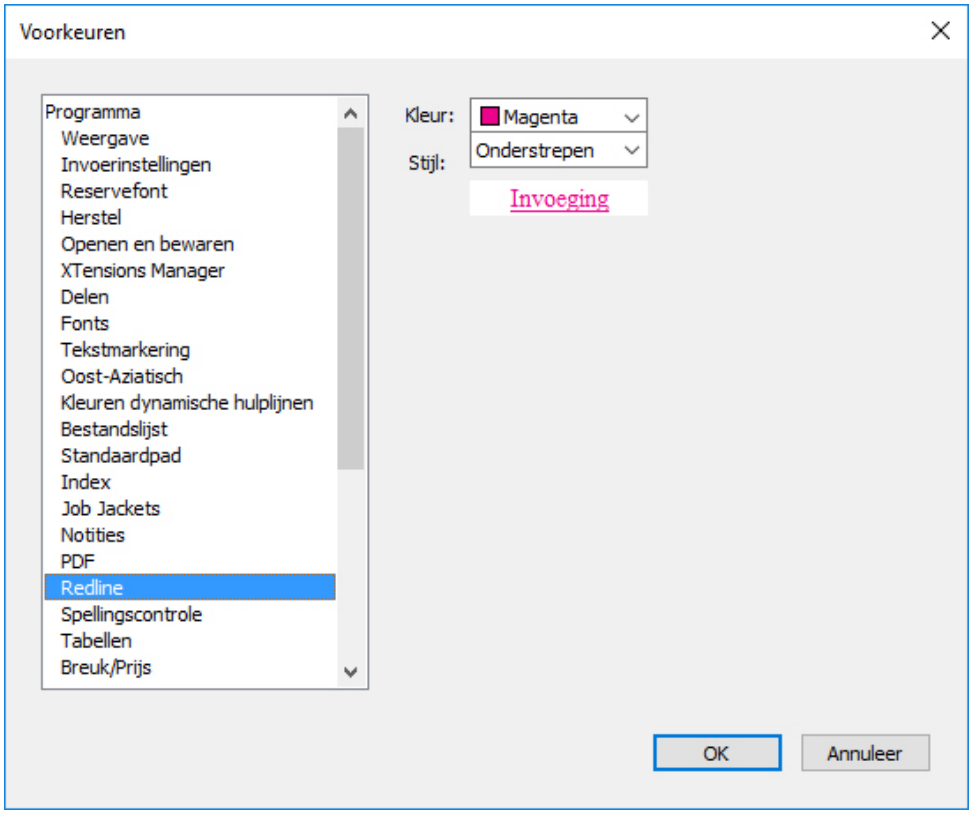

Rode lijn-paneel in dialoogvenster **Voorkeuren**

In het gedeelte **WYSIWYG View** (WYSIWYG-weergave):

- Gebruik de regelaar **Kleur** om een kleur te specificeren.
- Gebruik de vervolgkeuzelijst **Opmaak** om een opmaak te specificeren.

Voorkeuren - Programma - Spellingcontrole

Gebruik het paneel **Spellingcontrole** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om voorkeuren voor de spellingcontrole in te stellen.

Onder **Uitzonderingen spellingcontrole** doet u het volgende:

- Wilt u woorden met getallen uitsluiten van de spellingcontrole, kruis dan het vakje **Negeer woorden met getallen** aan.
- Wilt u e-mailadressen en URL's uitsluiten van de spellingcontrole, kruis dan het vakje **Negeer internet- en bestandsadressen** aan.
- Wilt u hoofdletters, kleine letters en spaties voor woorden die op Duitse talen — Duits, Duits (Zwitserland), Duits (nieuwe spelling), en Duits (Zwitserland, nieuwe spelling) — zijn ingesteld, uitsluiten van de spellingcontrole, schakel dan het selectievakje **Negeer hoofd-/kleine letters voor Duitse talen** in.
- Wilt u hoofdletters, kleine letters en spaties voor woorden die op niet-Duitse talen zijn ingesteld, uitsluiten van de spellingcontrole, schakel dan het selectievakje **Negeer hoofd-/kleine letters voor niet-Duitse talen** in.

Kruis onder **Vernieuwde talen** het vakje **Gebruik Nieuw Duits 2006** aan om voor Duitse tekst de vernieuwde Duitse spellingregels te gebruiken.

Voorkeuren — Applicatie — Tabellen

Gebruik het paneel **Tabellen** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de functionaliteit **Automatisch eindigen toestaan in verankerde tabellen** in of uit te schakelen.

Voorkeuren — Programma — Breuk/Prijs

Gebruik het paneel **Breuk/Prijs** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om breuken en prijzen automatisch vorm te geven.

- Onder **Teller** plaatst de optie **Afstand** de teller ten opzichte van de basislijn; de optie **Vaanp** bepaalt de hoogte van de teller als een percentage van het corps; de optie **Haanp** bepaalt de breedte van de teller als een percentage van de normale tekenbreedte; en de optie **Afspat**. ten slotte past de ruimte tussen de tekens en de deelstreep aan.
- Onder **Noemer** plaatst de optie **Afstand** de noemer ten opzichte van de basislijn; de optie **Vaanp** bepaalt de hoogte van de noemer als een percentage van het corps; de optie **Haanp** bepaalt de breedte van de noemer als een percentage van de normale tekenbreedte; en de optie **Afspat**. ten slotte past de ruimte tussen de tekens en de deelstreep aan.
- Onder **Deelstreep** plaatst de optie **Afstand** de deelstreep ten opzichte van de basislijn; de optie **Vaanp** bepaalt de hoogte van de deelstreep als een percentage van het corps; de optie **Haanp** bepaalt de breedte van de deelstreep als een percentage van de normale tekenbreedte; en de optie **Afspat**. ten slotte past de ruimte tussen de tekens en de deelstreep aan. Kruis **Breukstreep** aan om de tekstgrootte te behouden wanneer u **Opmaak > Stijl > Maak een breuk** kiest.
- Onder **Prijs** plaatst de optie **Eurocenten onderstrepen** een onderstreping onder de Eurocenttekens, terwijl de optie **Wis wortel** het decimale of kommateken uit de prijs verwijdert.

Project preferences

De **Project**-panelen in het dialoogvenster **Voorkeuren** hebben invloed op alle opmaken in het actieve project. Indien u echter de voorkeursinstellingen gaat veranderen als er geen projecten zijn geopend, worden de nieuwe instellingen de standaardinstellingen voor alle nieuwe projecten.

Voorkeuren - Project - Algemeen

Gebruik de paneelversie **Project** van het paneel **Algemeen** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om standaardinstellingen te specificeren voor automatisch importeren van illustraties, de enkele-opmaakmodus en afspatiëren in OpenType (voor OpenType-fonts).

Gebruik het keuzemenu **Autom. illustr. import.** om te bepalen of het programma automatisch illustraties bijwerkt die zijn gewijzigd sinds u voor het laatst een opmaak hebt geopend.

- Wilt u de functie **Autom. illustr. import.** activeren, dan kiest u **Aan**. Wanneer u een project opent, importeert het programma gewijzigde illustraties automatisch opnieuw.
- Wilt u de functie **Autom. illustr. import.** uitschakelen, dan kiest u **Uit**.
- Als u wilt dat er een waarschuwing wordt weergegeven voordat het programma gewijzigde illustraties importeert, moet u **Verifieer** kiezen.

Door **Enkele opmaakmodus** aan te kruisen zonder dat er projecten zijn geopend, wordt automatisch het vakje **Enkele opmaakmodus** in het dialoogvenster **Nieuw project** aangekruist.

Kruis **Gebruik Afspatiëren OpenType** aan om de standaard afspatieerwaarden voor OpenType-fonts te activeren. Wanneer OpenType-afspatiëring actief is, overschrijft het alle afspatieerwaarden die zijn gespecificeerd via **Wijzig afspatieertabel** (**Functies**-menu) voor OpenType-fonts.

Schakel **OpenType-transformaties toepassen op tekst met gemengde kleuren** in zodat de gebruiker OpenType-transformaties kan toepassen op tekst met gemengde kleuren.

Om OpenType-afspatiëren voor tekens met volle breedte uit te schakelen, schakelt u het selectievakje **Tekens met volle breedte niet afspatiëren** uit.

➡ Deze optie is alleen beschikbaar voor de Oost-Aziatische configuratie.

Opmaakvoorkeuren

De **Opmaak**-panelen in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**) beïnvloeden de manier waarop bepaalde QuarkXPress-functies met documenten werken — of bijvoorbeeld bij tekstoverloop automatisch pagina's worden ingevoegd en hoe kleuren worden overlapt.

Voorkeuren - Opmaak - Algemeen

Gebruik de **Opmaak**-versies van het paneel **Algemeen** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om diverse standaardinstellingen te specificeren voor paginaopmaak, zoals de magnetische afstand voor hulplijnen en de kleuren van de hyperlinks en ankers

Onder **Weergave** vindt u de volgende opties:

- Wanneer u het vakje **Tekstsimulatie onder** aankruist en in het veld een waarde invoert, versnelt QuarkXPress het herschrijven van het scherm door “simulatie” — het weergeven van grijze balkjes in plaats van tekst kleiner dan het opgegeven corps. Deze optie heeft geen invloed op het afdrukken of exporteren. Tekstsimulatie is afhankelijk van het percentage van de paginaweergave.
- Kruis **Simul. illustraties** aan, zodat QuarkXPress geïmporteerde illustraties kan weergeven als grijze vlakjes. Zodra u een kader activeert dat een gesimuleerde illustratie bevat, verschijnt de illustratie weer normaal op het scherm. Deze optie is standaard niet aangekruist.

Gebruik de regelaars onder **Hyperlinks** om de kleur te kiezen voor ankersymbolen en hyperlinks. Zowel de kleur van het hyperlinkpictogram als de kleur van het ankerpictogram zijn beschikbaar voor de afdruk- en de digitale opmaak.

Gebruik de knoppen en regelaars onder **Basispagina-items** om aan te geven wat er moet gebeuren met basispagina-items wanneer een nieuwe basispagina wordt toegekend aan een opmaakpagina. Nieuwe basispagina's worden aan opmaakpagina's toegekend zodra u (1) een symbool van een basispagina sleept vanuit het basispaginagebied in het **Opmaak**-palet op het symbool van een opmaakpagina in het **Opmaak**-palet (**Venster > Toon opmaak**); (2) via het **Opmaak**-palet een basispagina verwijdert die is toegekend aan opmaakpagina's; (3) in een dubbelzijdige opmaak een oneven aantal pagina's toevoegt, verwijdert of verplaatst.

- Klik op **Bewaar veranderingen** als u van plan bent gewijzigde basispagina-items op uw opmaakpagina's te bewaren wanneer een nieuwe basispagina wordt toegekend. De items die worden bewaard, zijn niet langer basispagina-items.
- Klik op **Verwijder veranderingen** als u wilt dat gewijzigde basispagina-items op uw opmaakpagina's worden gewist wanneer een nieuwe basispagina wordt toegekend.

Gebruik de regelaars onder **Kaderrand** om te specificeren of kaderranden binnen of buiten tekst- en illustratiekaders moeten worden geplaatst.

- Wanneer u klikt op **Binnen**, wordt de afstand tussen de tekst en de kaderrand bepaald door de waarden voor **Tekstafstand** (**Item > Wijzig**) in het kader. Wanneer u een kaderrand binnenin een illustratiekader zet, overlapt de kaderrand de illustratie.
- Wanneer u klikt op **Buiten** wordt de kaderrand buiten het kader geplaatst, waardoor dit breder en hoger wordt. De kaderrand mag niet buiten een insluitend kader of buiten het plakbord vallen.

Schakel **Uitvullen van Chin./Jap./Kor. lettertekens** in om de uitvulinstellingen voor de Oost-Aziatische tekstcategorieën van EA Punct, Han, Kana/Hangul/ZhuYin die in A&U zijn opgegeven, in te schakelen.

Alleen printopmaken: Met de opties onder **Autom. pag. invoegen** kunt u aangeven of er automatisch pagina's moeten worden ingevoegd en zo ja, waar deze moeten komen wanneer u (op een pagina met een basispagina waarop een automatisch tekstkader staat) meer tekst in een kader invoert of importeert dan er eigenlijk in dit kader past. Via dit keuzemenu kunt u ook aangeven waar de pagina's moeten worden ingevoegd.

Voorkeuren - Opmaak - Parameters

Gebruik het paneel **Parameters** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de standaard maateenheden te specificeren voor opmaaklinialen en het **Parameter**-palet.

- Gebruik de keuzemenu's **Horizontaal** en **Verticaal** om het maatsysteem te specificeren voor linialen die langs de boven- en linkerkant van het opmaakvenster worden weergegeven. **Horizontaal** correspondeert met de bovenste liniaal; **Verticaal** correspondeert met de liniaal aan de linkerkant.

- Verscheidene andere aspecten van de gebruikersinterface worden beïnvloed door deze twee keuzemenu's, inclusief de standaard **X**- en **Y**-coördinaten in het **Parameter**-palet. QuarkXPress converteert automatisch corps, kaderrandbreedte, interlinie en lijndikte naar punten, ongeacht het door u gekozen maatsysteem.
- Gebruik het veld **Punten per inch** om de standaardwaarde van 72 punten per inch te overschrijven. QuarkXPress gebruikt de waarde die u in dat veld invoert als basis voor alle punt- en pica-eenheden en voor alle punt- en pica-naar-inch-conversies. De DTP-standaard voor punten per inch is 72. De traditionele typografische standaard die op de meeste metalen typografische linialen voorkomt is gewoonlijk echter ca. 72,27 of 72,307 punten per inch (bereik = 60 t/m 80 pt, maatsysteem = punten, kleinste stap = 0,001).
- Gebruik het **Cicero's/cm**-veld om een waarde te specificeren voor de conversie van cicero's-naar-centimeter vanuit de standaardwaarde 2,1967 (bereik = 2 t/m 3 c, maatsysteem = cicero's, kleinste stap = 0,001).
- Gebruik de **Itemcoördinaten**-knoppen om te specificeren of de stappen van de horizontale liniaal moeten worden herhaald vanaf nul voor iedere **Pagina** of dat ze moeten doorlopen over een **Uitvouw**. Deze instelling is bepalend voor de itemcoördinaten die in de diverse velden worden weergegeven. De standaardoptie is **Pagina**.
- Gebruik het keuzemenu **Maateenheden** om de standaardmaateenheid te specificeren voor nieuwe opmaken.

Voorkeuren - Opmaak - Alinea

Gebruik het paneel **Alinea** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om te specificeren hoe alineaspecificaties zoals automatische interlinie worden berekend in QuarkXPress.

Gebruik de functie **Interlinie automatisch** om de regeltussenruimte automatisch in te stellen. U kunt deze instelling toepassen op een alinea door "auto" of "0" in te voeren in het veld **Interlinie** in het dialoogvenster **Alineaspecificaties** (**Opmaak > Interlinie**). In tegenstelling tot alinea's met absolute interlinie (die boven iedere regel een identieke afstand zet) kunnen in alinea's met automatische interlinie regels staan met een afwijkende interlinie wanneer fonts en corpsen in dezelfde alinea door elkaar worden gebruikt.

Automatische interlinie heeft als uitgangspunt een basisinterlinie, die QuarkXPress berekent door te kijken naar de stok- en staartwaarden die zijn verwerkt in de fonts die worden gebruikt in een regel met automatische interlinie en de regel daarboven. De door de gebruiker gespecificeerde tekstgrootte (**Opmaak > Corps**) speelt de belangrijkste rol bij het bepalen van deze basiswaarde. Ten slotte wordt een waarde die is gespecificeerd door de gebruiker in het veld **Interlinie automatisch** toegevoegd aan de basishoeveelheid om te komen tot de totale hoeveelheid interlinie.

Om een automatische interlinie op te geven die is gebaseerd op een percentage, moet u een waarde invoeren variërend van 0 t/m 100% in stappen van 1%. Deze waarde bepaalt de interliniewaarde tussen twee tekstregels als volgt: het grootste corps in de regel erboven wordt vermenigvuldigd met het percentage. De uitkomst wordt opgeteld bij de basiswaarde van de automatische interlinie tussen twee regels. Hoewel het fontontwerp het een en ander kan compliceren, geven we hier een vereenvoudigd

voorbeeld: Regels in 10-punts tekst in een "standaard" font, waarvan de **Interlinie automatisch** is ingesteld op 20%, krijgen een interlinie van 12 punten (10 pt + [20% van 10] = 12 pt). Om stapsgewijze automatische interlinie te specificeren, voert u een waarde in die wordt voorafgegaan door een plusteken (+) of een minteken (-) variërend van –63 punten t/m +63 punten in een van de maatsystemen. Als u "+5" invoert, wordt er aan de basiswaarde voor de automatische interlinie nog eens 5 punten extra interlinie toegevoegd; voert u "+5mm" in, dan wordt er extra 5 millimeter interlinie toegevoegd.

Via het aankruisvakje **Behoud interlinie** kunt u de plaats aangeven van een tekstregel die direct onder een obstructie in een kolom of kader valt. Is **Behoud interlinie** aangekruist, dan wordt de basislijn van de regel geplaatst volgens de daaraan toegekende interliniewaarde. Als het vakje **Behoud interlinie** niet is aangekruist, zal de stok van de regel tegen de onderkant van de obstructie of een toegepaste tekstomloopwaarde (**Item > Tekstomloop** aankomen.

Onder **Vast op basislijnstramien gebaseerd op** doet u het volgende:

- Klik op **Staart en stok** om tekst op het basislijnstramien vast te zetten gebaseerd op de stok- en staartwaarden van de lettertekens.
- Klik op **Corps (em-kader)** om tekst op het basislijnstramien vast te zetten gebaseerd op de grootte van de em-kaders van de lettertekens.

Voor elke taal in de schuiflijst van het keuzemenu **Afbreking** gebruikt u het keuzemenu **Methode** onder **Afbreking** om de methode te specificeren die QuarkXPress gebruikt om automatisch alinea's af te breken wanneer er geen corresponderend woord is gevonden in uw Afbreekuitzonderingenwoordenboek. De instelling die u kiest, heeft alleen invloed op alinea's waarvoor **Automatisch afbreken** (**Wijzig/Bewerk > A&U's**) is ingeschakeld:

  - Wilt u afbreken met behulp van de methode die is gebruikt in vroegere versies van QuarkXPress dan 3.1, kies dan de optie **Standaard**.
  - De opties **Verbeterd** en **Uitgebreid, 3.3 compatibel** zijn alleen beschikbaar als een oud project waarin een van deze afbreekmethoden wordt gebruikt voor een taal, wordt geopend in QuarkXPress 2016. Deze opties zijn niet beschikbaar voor nieuwe projecten.
- **Uitgebreid 2** gebruikt de Dieckmann-uitzonderingresources en algoritme voor afbreking. Indien beschikbaar voor een taal, is dit de standaardmethode voor projecten die in QuarkXPress zijn gemaakt.

Voorkeuren - Opmaak - Tekst

Gebruik het paneel **Delen** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de standaardopties voor nieuwe gedeelde content in te stellen. Gebruik het paneel **Tekst** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om te specificeren hoe QuarkXPress typografische stijlen als superieur en inferieur maakt:

- Gebruik de regelaars onder **Superieur** om de plaats en de schaalfactor (grootte) van superieure tekens te specificeren. De **Afstand**-waarde geeft aan hoe hoog QuarkXPress een superieur teken boven de basislijn plaatst. De **Afstand**-waarde wordt berekend als een percentage van het corps. De standaardwaarde is 33%. De

Vaanp-waarde bepaalt de verticale hoogte van het letterteken en is een percentage van het corps. De **Haanp**-waarde bepaalt de breedte en is een percentage van de normale lettertekenbreedte (zoals opgegeven door de fontontwerper). De standaardwaarde voor beide schaalfactoren is 60% (bereik = 0 t/m 100%, maatsysteem = percentage, kleinste stap = 0,1).

- Gebruik de regelaars onder **Inferieur** om de plaats en de schaalfactor (grootte) van inferieure tekens te specificeren. De **Afstand**-waarde geeft aan hoe hoog QuarkXPress een inferieur teken boven de basislijn plaatst. De **Afstand**-waarde wordt berekend als een percentage van het corps. De standaardwaarde is 33%. De **Vaanp**-waarde bepaalt de verticale hoogte van het letterteken en is een percentage van het corps. De **Haanp**-waarde bepaalt de breedte en is een percentage van de normale lettertekenbreedte (zoals opgegeven door de fontontwerper). De standaardwaarde voor beide schaalfactoren is 100% (bereik = 0 t/m 100%, maatsysteem = percentage, kleinste stap = 0,1).
- Gebruik de regelaars onder **Verkleind kap.** om de schaalfactor te bepalen voor lettertekens waaraan de tekststijl **Verkleind kap.** is toegekend. De **Vaanp**-waarde bepaalt de verticale hoogte van het letterteken en wordt gemeten als een percentage van het corps. De **Haanp**-waarde bepaalt de breedte en wordt gemeten als een percentage van de normale lettertekenbreedte (zoals opgegeven door de fontontwerper). De standaardwaarde voor beide schaalfactoren is 75% (bereik = 0 t/m 100%, maatsysteem = percentage, kleinste stap = 0,1).
- Gebruik de regelaars onder **Superior** om de schaalfactor van superiore lettertekens te bepalen. De **Vaanp**-waarde bepaalt de verticale hoogte van het letterteken en wordt gemeten als een percentage van het corps. De **Haanp**-waarde bepaalt de breedte en wordt gemeten als een percentage van de normale lettertekenbreedte (zoals opgegeven door de fontontwerper). De standaardwaarde voor beide schaalfactoren is 60% (bereik = 0 t/m 100%, maatsysteem = percentage, kleinste stap = 0,1).
- Gebruik de regelaars onder **Ligaturen** om de ligaturen te gebruiken die in het font zijn ingebouwd. Een ligatuur is een typografische afspraak waarbij bepaalde tekens tot één glyph worden gecombineerd. De meeste fonts hebben ligaturen voor het letterteken "f" gevolgd door "i" en "f" gevolgd door "l". Via het veld **Afbreken boven** kunt u de af-/aanspatieerwaarde specificeren (gemeten in stappen van 1/200e em-spatie) waarboven lettertekens niet worden gecombineerd tot ligaturen. Een kop met bijvoorbeeld een grote afspatieerwaarde is niet zo geschikt voor ligaturen. De standaardwaarde is 1. (Bereik = 0 t/m 10, maatsysteem = 0,005 (1/200) em-spatie, kleinste stap = 0,001) Om te voorkomen dat de tweede twee letters in "ffi" en "ffl" worden gecombineerd tot ligaturen, kruist u het vakje **Niet "ffi" of "ffl"** aan. Ligaturen van drie lettertekens, gemeengoed in traditionele zetsystemen, worden niet gestandaardiseerd in fonts die worden ontworpen voor *Mac OS X*, dus houden sommige typografen liever alle drie letters apart en combineren slechts twee letters. Veel PostScript-fonts kennen trouwens geen "ffi"- en "ffl"-ligaturen, maar de meeste OpenType-fonts wel. Deze optie is standaard niet aangekruist.
- Door het vakje **Autom. afspat. boven** aan te kruisen, kan QuarkXPress afspatieertabellen gebruiken, die in de meeste fonts zijn geïntegreerd, om de ruimte tussen de letters te kunnen bepalen. Via het veld **Autom. afspat. boven** kunt u het corps specificeren waarboven automatische afspatiëring moet worden toegepast. De functie **Autom. afspat. boven** implementeert ook aangepaste

afspatieerinformatie die is gespecificeerd in het dialoogvenster **Afspatieerwaarden** voor een geselecteerd font (**Functies > Wijzig afspatiëring**). Deze optie is standaard aangekruist, met een drempel van 4 punten (bereik = 0 t/m 72 pt, maatsysteem = diverse ['', pt, cm enz.], kleinste stap = 0,001).

- Kruis het vakje **Standaard em-spatie** aan voor een em-spatie die gelijk is aan de puntgrootte van de tekst (24-punts tekst bijvoorbeeld heeft een em-spatie van 24 punten). Als **Standaard em-spatie** niet is aangekruist, gebruikt QuarkXPress de breedte van twee nullen in het huidige font als de breedte voor de em-spatie. Deze optie is standaard aangekruist. U kunt in de tekst een em-spatie invoeren door te drukken op Option+spatiebalk/Ctrl+Shift+6.
- Gebruik het veld **Flex. spatiebreedte** om de standaardbreedte van een flexibele spatie van 50% te wijzigen. Wilt u een afbrekende flexibele spatie maken, druk dan op Option+Shift+spatiebalk/Ctrl+Shift+5; wilt u een niet-afbrekende flexibele spatie, druk dan op +Option+Shift+spatiebalk/Ctrl+Alt+Shift+5. De waarde voor **Flex. spatiebreedte** wordt uitgedrukt als een percentage van de normale en-spatie voor een bepaald font en corps (bereik = 0 t/m 400%, maatsysteem = percentage, kleinste stap = 0,1).
- Gebruik het vakje **Accenten op alle kapitalen** om te specificeren of er accenten moeten komen op geaccenteerde tekens wanneer de tekststijl Kapitalen is toegepast. Deze optie is standaard aangekruist.
- Gebruik het veld **Spatie tussen C(hin)J(ap)K(or) & Rom** om aan te geven hoeveel spatie moet komen tussen een Chinees, Japans of Koreaans letterteken en een Romeins letterteken.

Voorkeuren - Opmaak - Gereedschappen

Gebruik de **Gereedschappen**-panelen in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de standaardkenmerken te specificeren voor het **zoom**gereedschap en het **verplaats**gereedschap, en om standaardinstellingen te specificeren voor de items die worden gemaakt met de diverse itemgereedschappen.

Windows

- Als u de opties voor het **verplaats**gereedschap wilt configureren, selecteert u het **verplaats**gereedschap, waarna u klikt op **Wijzig**. Gebruik de opties onder **Verschuifstap** om te bepalen met hoeveel pixels het **verplaats**gereedschap een item verschuift. Gebruik de keuzerondje onder **Dubbelklikken op kader** om te bepalen wat er moet gebeuren wanneer u op een kader dubbelklikt: U kunt ervoor kiezen te schakelen tussen het **Verplaats**gereedschap en het juiste inhoudgereedschap of om het dialoogvenster **Wijzig** te openen.
- Wilt u het bereik en het zoompercentage vaststellen voor het **zoom**gereedschap, dan selecteert u het **zoom**gereedschap, waarna u klikt op **Wijzig**.
- Als u de sleepopties voor het **Tekstinhoud**-gereedschap en het **Illustratie-inhoud**-gereedschap wilt configureren, selecteert u het gecombineerde inhoudgereedschap en klik u vervolgens op **Wijzig**. Klik op **Maak kaders** om een nieuw kader te maken wanneer u met een geselecteerd inhoudgereedschap sleept. Klik op **Selecteer kaders** om kaders te selecteren wanneer u met een geselecteerd inhoudgereedschap sleept.

- Klik op **Wijzig** om de standaardspecificaties te wijzigen voor items die zijn gemaakt met een of meer daarbij horende geselecteerde itemgereedschappen.
- Als u de voorkeursinstellingen voor een gereedschap hebt aangepast en u bent van plan die instellingen terug te zetten naar de standaardinstellingen, selecteert u het desbetreffende gereedschap, waarna u klikt op **Herstellen**. Als u de voorkeursinstellingen voor verscheidene gereedschappen hebt aangepast, en van plan bent die instellingen terug te zetten naar de standaardinstellingen, klikt u op **Alles herstellen**

Mac OS X

U kunt de standaard gereedschapvoorkeuren voor de opmaak direct in de kaders instellen. Wilt u de gereedschapvoorkeuren instellen, dan stelt u naar wens een kader in en gebruikt u vervolgens **Bewerk > Aangepaste gereedschapvoorkeuren instellen** om de attributen van het kader naar de gereedschapvoorkeuren te kopiëren. Gebruik het **Bewerk > Standaardwaarden van gereedschapvoorkeuren herstellen** om de standaardwaarden van de gereedschapvoorkeuren te herstellen.

Voorkeuren - Opmaak - Hulplijnen en stramien

Gebruik het paneel **Hulplijnen en stramien** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om diverse standaardinstellingen voor hulplijnen en ontwerpstramienen te specificeren.

Via het veld **Magn. sterkte** kunt u de standaardafstand van 6 pixels waarna objecten vastklikken aan hulplijnen op de pagina te wijzigen wanneer **Stramien magnetisch** is gekozen (**Beeld**-menu) (bereik = 1 t/m 216, maateenheid = pixels, kleinste stap = 1).

Onder **Hulplijnen** vindt u de volgende opties:

- Wilt u de standaardkleur specificeren van de marge- en hulplijnen, gebruikt dan de knoppen **Kleur margelijn** en **Kleur hulplijn**.
- Klik op **Vóór de inhoud** of **Achter de inhoud** om aan te geven of de liniaalhulplijnen en paginahulplijnen vóór of achter de items op een pagina moeten komen te staan.

Onder **Paginastramien** vindt u de volgende opties:

- Wilt u de minimumwaarde tijdens het in-/uitzoomen bepalen waarmee het basispaginastramien en de tekstkaderstramienen zichtbaar worden, dan voert u in het veld **Zichtbaarheid tijdens in-/uitzoomen** een waarde in.
- Klik op **Vóór de inhoud** of **Achter de inhoud** om aan te geven of het basispaginastramien vóór of achter alle items op een pagina moeten komen te staan. Als u klikt op **Vóór de inhoud**, kunt u ook specificeren of het basispaginastramien vóór of achter de hulplijnen moeten komen te staan.

Voorkeuren - Opmaak - Stramiencel vullen

Gebruik het paneel **Stramiencel vullen** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om te specificeren hoe de cellen in ontwerpstramienen worden gevuld.

Wanneer u voor een stramienstijl of basispaginastramien het vakje **Toon volledige cel** in het tabblad **Weergave-instellingen** aankruist (zie "*Ontwerpstramienen: het tabblad Weergaveinstellingen*"), kunt u aangeven dat een van de te vullen cellen in de reeks moet worden gevuld met de kleur die om de rand komt te staan van andere cellen in het stramien. Wilt u het celnummer en de plaats bepalen van de cellenreeks, gebruik dan de regelaars in het paneel **Stramiencel vullen** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk > Voorkeuren**):

- Wilt u aangeven welke cellen moeten worden gevuld, dan kruist u het vakje **Stapsgewijs vullen** aan, waarna u in het veld een waarde invult. Wilt u bijvoorbeeld de cellen vier, acht en twaalf vullen, dan voert u 4 in.
- Wilt u opnieuw beginnen met het tellen van de cellen aan het begin van elke regel in een tekstkader, dan klikt u op **Begin van regel**. Wilt u met het tellen van de cellen beginnen vanaf het begin van het artikel en daarmee doorgaan ongeacht eventuele nieuwe regels, dan klikt u op **Begin van artikel**.

Voorkeuren — Opmaak — Color Manager

Gebruik de **Color Manager**-panelen in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om kleuren zodanig te definiëren dat ze tijdens schermweergave of op de afdruk op alle apparaten een consistente kleur weergeven.

Onder **Bronopties** doet u het volgende:

- Gebruik het keuzemenu **Broninstelling** om de bronkleurruimte te specificeren van illustraties en kleuren die in QuarkXPress worden gebruikt.
- Wilt u de opdracht **Profielinformatie** in het **Venster**-menu en het tabblad **Kleurbeheer** in het dialoogvenster **Illustratie importeren** activeren, dan kruist u **Toegang geven tot afbeeldingsprofielen** aan. Via deze optie kunt u informatie over de profielen bekijken.

Alleen printopmaken: Wilt u specificeren hoe opmaken worden weergegeven wanneer u het submenu **Beeld > Drukproefuitvoer** kiest, dan gebruikt u de opties onder **Kleurproef maken**:

- Wilt u een standaard drukproefinstelling specificeren, dan kiest u een optie in het keuzemenu **Drukproefuitvoer**.
- Wilt u een weergavebestemming specificeren voor de kleurproef, dan kiest u een optie in de schuiflijst van het keuzemenu **Weergavebestemming**: **Merkbaar effect** schaalt alle kleuren in het bronbereik, zodat ze alle passen in het bestemmingsbereik. **Relatief colorimetrisch** behoudt kleuren die zowel binnen het bronbereik als het bestemmingsbereik vallen. De enige bronkleuren die worden gewijzigd, zijn die welke niet binnen het kleurbereik van de bestemming vallen. **Verzadiging** bekijkt de verzadiging van bronkleuren en wijzigt ze in kleuren met dezelfde relatieve verzadiging in het bestemmingsbereik. **Absoluut colorimetrisch** behoudt de kleuren die zowel in het bronkleurbereik als het bestemmingsbereik vallen. Kleuren die buiten het kleurbereik van de bestemming vallen, worden aangepast ten opzichte van hun weergave op wit papier. **Gedefinieerd door bronnen** gebruikt de weergavebestemmingen die zijn gedefinieerd in de broninstelling voor alle kleuren en afbeeldingen.

Alleen printopmaken: Onder **Vector EPS/PDF-bestanden** doet u het volgende:

- Wilt u kleurbeheer toepassen op inhoud in geïmporteerde EPS- en PDF-bestanden, kruis dan het vakje **Kleurbeheer vector-EPS/PDF** aan. Onthoud dat deze voorkeursinstelling alleen van toepassing is op EPS- en PDF-bestanden die zijn geïmporteerd nadat dit vakje werd aangekruist.
- Wilt u kleurbeheer toepassen op vectorinhoud in EPS- en PDF-bestanden die al zijn geïmporteerd in het actieve project, kruis dan het vakje **Bestaande Vector EPS/PDF opnemen in opmaak** aan.

Voorkeuren — Opmaak — Lagen

Gebruik het paneel **Lagen** in het dialoogvenster **Voorkeuren** (**QuarkXPress/Bewerk**-menu) om de instellingen te specificeren die worden gebruikt wanneer een nieuwe laag wordt gemaakt.

- Wilt u nieuwe lagen standaard zichtbaar maken, dan kruist u het vakje **Zichtbaar** aan.
- Wilt u nieuwe lagen standaard niet afdrukken, dan kruist u het vakje **Niet afdrukken** aan.
- Wilt u nieuwe lagen standaard vergrendelen, dan kruist u het vakje **Vastgezet** aan.
- Wilt u tekstomloop handhaven op nieuwe lagen, zodat tekst op zichtbare lagen om items op verborgen lagen heenloopt, dan kruist u het vakje **Bewaar tekstomloop** aan.

Juridische kennisgevingen

©2022 Quark Software Inc. en haar licentiegevers. Alle rechten voorbehouden.

Beschermd door de volgende Amerikaanse patenten: 5,541,991; 5,907,704; 6,005,560; 6,052,514; 6,081,262; 6,633,666 B2; 6,947,959 B1; 6,940,518 B2; 7,116,843; 7,463,793; en andere patenten aangevraagd.

Quark, het Quark-logo, QuarkXPress en QuarkCopyDesk zijn handelsmerken of geregistreerde handelsmerken van Quark Software Inc. en zijn filialen in de VS en/of in andere landen. Alle andere merken zijn eigendom van hun respectieve eigenaren.

Trefwoordenregister

A

aanspatieertabellen 175
aanspatiëren 174
accenten op alle kapitalen 465
achtergrondkleuren 266
Advanced Image Control geavanceerd illustratiebeheer 41
af-/aanspatiëren OpenType 461
afbeeldingsbestand 370
afbeeldingseffecten 446
afbreekmethoden 464
afbreekuitzonderingen 163
afbreking 161
aflopend 362
aflopers 300, 301, 347
afmetingen wijzigen 90, 102, 107
afspatiëren 160
afvlakken 374
alfamaskers 270
alineaspecificaties 154, 203
alineatypogrammen 175
andere vorm geven 92, 103
ankerkleur 462
ankers 259, 261, 262, 263
App Studio 373
App Studio-opmaken 63, 420
AppleScript 442, 443, 444, 445
Autom. afspat. boven 465
autom. illustratie importeren 461
autom. interlinie 464
autom. pag. invoegen 462
automatisch afspatiëren 160

B

basisboekhoofdstuk 334
basislijn 214
basislijnstramien 195
basislijnverschuiving 149
basispagina-items 462
basispagina's 54, 304, 310, 318
basispaginastramienen 215, 218, 229, 232
beeldpercentage 58
beeldschermprofiel 290
bestandslijst 457
bestemmingen 259, 260, 261, 262, 263
bewaren 454
Bewerk origineel 446
bewerken 131
Bewerkingsweergave 60
Bézier 83, 92, 93, 101, 103
Bézier-gereedschap 19
Bézier-kaders 90, 197
bibliotheken 337, 338, 339, 340
boeken 42, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337
boekhoofdstukken 331, 332, 333, 334
bovenste lijn 214
breuken 461
broninstelling 290
broninstellingen 290, 292, 294

C

callouts 109
celuitlijning 226
Cloner 351
CMYK 281
color engine 290
compositieopmaken 383, 384, 388, 389
Composition Zones 381, 383, 384, 385, 386, 388, 389, 446
Composition Zones 381, 384, 387
Composition Zones-items 381, 383, 384, 385, 386, 388, 389
Composition Zones-items 384, 387
contextmenu's 40
corps 147

D

DejaVu 302
dekking 148, 273, 289, 290
delen 455
dialoogvenster Print 357
direct herschrijven 452

docx 133, 445, 446
drukwerkspecialist 401
dupliceren 107
dynamische hulplijnen 456

E

EA-tekst 446
effectieve afbeeldingsresolutie 50
Eigen onderstrepingen 258
eindnootstijl 137
em-spatie, standaard- 465
enkele opmaakmodus 63, 461
EPS 366
Excel-grafieken 119, 130
Excel-tabellen 118
Excel-werkbladen 130
exportdirectory's 462
exporteren 132, 133
eyedropper 285

F

flex. spatiebreedte 465
fonts 146, 197, 360
fontsets 150
fonttoewijzing 213, 455
Foutrapportage 446

G

geavanceerd 363
gebruik 266
gebruikte illustraties 266
Gecomprimeerde bestanden importeren 446
gedeelde content 44, 376, 378, 379, 380, 386, 455
gedeelde-contentbibliotheek 376
gegroepeerde tekens 151
geïndexeerde kleuren 274
Gereedschap-palet 19, 56
gereedschappen 56, 467
gereedschaptips 452
gesplitst scherm 58
glyphs 211
Glyphs-palet 46, 446
groep-rubi 234
groepen 107, 126, 289
groeperen 106
Guide Manager Pro 341, 342, 343, 344, 346, 347

H

halfbrede tekens 150
handmatig aanspatiëren 174
handmatig afspatiëren 160
handvatten 82
help 40
herhaal 71
herstel 71, 454
hoofdstukken 333
horizontaal aanpassen 148
HTML5 47
hulplijnen 69, 70, 341, 342, 343, 344, 346, 347, 468
hulplijnen magnetisch maken 233
hulpwoordenboeken 144
hyperlinks 259, 260, 261, 262, 263
Hyph_CNS_1 446
Hyph_CNS_2 446
Hyph_CNS_3 446
HyphDieckmann 446

I

ICC-profielen 290
Ichitaro importeren 446
illustratie-inhoudgereedschap 19
illustratiehandvatten 82
illustratiekaders 89, 94
illustratiepaden 356
illustraties 29, 199, 264, 265, 266, 267, 388
ImageGrid 352
imagemaps 446
importeren 132, 133, 264, 267
index 329
indexen 48, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 337, 446
indexeren 457
inferieur 465
inhoud 81, 319, 320, 321, 322, 337
inhoudsvariabele 44, 77, 78
initialen 202, 244, 246, 247, 248
initialenklassen 244, 246
initialensets 244, 247, 248
Interactieve opmaken 446
Interlinie 156, 464
interpunctie als initialen 244
invoer in de regel 452
invoerinstellingen 452
invoertabellen 120
Item Styles-stijlen 439, 440, 442

itemhandvatten 82
items 81, 82, 89, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 198

J

Jabberwocky 446
JDF 363, 397, 435
Job Jackets 396, 397, 398, 402, 403, 407, 408, 409, 412, 416, 420, 431, 458
Job Jackets 292, 397, 399, 400, 401, 402, 403, 406, 407, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 421, 422, 423, 425, 426, 428, 429, 433, 435
Job Jackets, gedeeld 417
JPEG 370

K

kaderrand 462
kaderranden 92
kaders 81, 82, 89, 90, 92, 93, 94, 104, 105, 106, 107, 108, 109
kanalen 273, 274
kantlijnen 155
Kern-Track-editor 446
kleur 148, 266, 285, 361
kleur dynamische hulplijnen 456
kleur hyperlink 462
kleurbeheer 54, 290, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 469
kleurbeheer, EPS 290
kleurbeheer, illustraties 296
kleurbeheer, oudere versies 292
kleurbeheer, PDF 290
kleuren 42, 43, 92, 93, 279, 280, 281, 284, 287, 288
kleurenthema 451
kleurproef maken 293
kleurverlopen 93, 281, 290
knippen 105
kopiëren 105, 203
kopregels 128
kruisverwijzingen 325

L

LAB 281
lagen 49, 272, 273, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 361, 470
ligaturen 207, 465
lijn erboven 203
lijn eronder 203
lijnen 30, 81, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 198, 288
lijngereedschap 19
lijnsegmenten 83
lijsten 49, 319, 320, 321, 322, 337
Linkster 354
Loodrechte-lijnsymbool 19

M

Maak een breuk 256
Maak een prijs 256
margeuitlijning 244
markeringen 361
middelpunten 102
middelste lijn 214
Mojigumi 446
mono-rubi 234, 239
multi-ink kleuren 281

N

naar basispagina 58
nadrukmarkeringen 150
niet-verankerde kaders 203
niet-verankerde lijnen 203
Nieuw Duits 2006 460
notities 458

O

Onderdrukte laag verbergen 35
onderste lijn 214
ontbrekende fonts 454, 455, 456
ontwerper 401
Ontwerpstramien 446
ontwerpstramienen 214, 215, 217, 218, 219, 220, 222, 223, 225, 226, 229, 232, 233, 468
onverenigbare voorkeuren 448
onzichtbare tekens 212
oost-aziatisch 456
openen 454
OpenType-fonts 204, 208
OpenType-stijlen 204
opmaakdefinities 398, 412, 416
opmaakfamilies 310
opmaakspecificaties 422, 423
opmaakstijlen 147
opmaakvoorkeuren 448, 462, 463, 464, 465, 467, 468, 469, 470
opmaken 33, 63, 65, 67, 68, 356, 366, 385, 387

opmaken exporteren 65
orderbegeleider 401
orderbriefjes 398, 399, 407, 408, 409, 411, 412, 413, 415, 416, 417
orderbriefjessjablonen 399, 408, 409, 411, 413, 414, 415, 416, 417, 418
Orderbriefjessjablonen 413
OTF-printerscan 452
ovaal-kadergereedschap 19
overlapping 374
overvloeimodi 272

P

paden 274
pagina´s 32
Paginaopmaak-palet 54
paginareeksscheidingstekens 452
paginastramienen 229, 232
paginering 333
paletgroepen 56
paletsets 56
paletten 41
panoramagereedschap 19
Parameter-palet 50
parameters 463
PDF 367, 458
PDF Filter 374, 375
PDF-lagen 319
PDF's 374, 375
PDF/X-4 367
persoonlijke tekens 150
Photoshop-bestanden 271, 272, 273, 274, 275, 446
Photoshopbestanden importeren 41
pijlpunten 103
plaats bovenop 105
plaats onderop 105
plakken 105, 203
PNG 370
PostScript 370
preflighting 431
prijzen 461
printen 275, 335, 336
printopmaken 63
profielen 54, 296, 297
programmavoorkeuren 448, 451, 452, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461
project preferences 461
projecten 63, 65, 68
projectinstellingen 398
projectvoorkeuren 448, 461
PSD Import 41, 271, 272, 273, 274, 275
PSD importeren 446
punt converteren-gereedschap 19
Punt selecteren-gereedschap 19
punt toevoegen-gereedschap 19
punt verwijderen-gereedschap 19
punten 83

Q

QuarkVista 446

R

rechthoekig-kadergereedschap 19
Regelcontrole 257
regels 425, 426, 428, 431
regelsets 425, 428, 429, 431
reservefont 213, 452, 454
resolutie 50
resources 68
Resources 397, 398, 406, 407, 408, 409, 411, 412, 413, 418, 419, 420, 421, 422, 423
resources voor digitale opmaak 420
RGB 281
rode lijn 55, 459
roteren 108, 265
RTF-filter 446
rubi 234
rubi-aantekeningen 234
rubi-tekst 234, 236, 239, 240, 242

S

samenvatting 363
samenvoegen 93, 104
samenwerking 376
Samenwerkingsinstellingen 380
Schaargereedschap 19
schuinzetten 108, 265
Scissors 22
Script XTensions-software 442, 443, 444, 445
selecteren 104
Shape of Things 23
ShapeMaker 96
simuleren 462
single-sourcing 376
sjablonen 65
slagschaduwen 86, 297, 298
snel bladeren 452

sneltoetsen 452
spatiëren 107
spaties 212
Speciaal regeleinde 446
speciale tekens 212
spelling controleren 142, 144, 460
spiegelen 266
splitsen 93
standaardpad 457
stap en herhaal 94, 95
stapelvolgorde 105
Starburst-gereedschap 19, 23
stijlsets 208
stramienen 344
stramienlijnen 124
stramienstijlen 229, 232
Super Stap en herhaal 94, 95
superieur 465
superior 465
SWF importeren 446
SWF-toolkit 446
synchronisatie 376, 378, 379, 380, 388, 389, 455
synchroniseren 334

T

Tabelgereedschap 19
tabellen 33, 56, 81, 115, 117, 118, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 461
tabelstijl 121
Table Import 130
tabspecificaties 157
tekens tellen 150
tekentaal 212
tekst 77, 131, 132, 133, 137, 140, 142, 144, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203
tekst naar kader 197
tekst plaatsen 195
tekst slepen 131, 452
tekstafstand 196
tekstinhoudgereedschap 19
tekstinvoegpunt 131
tekstkaders 89, 94, 195, 199
tekstkaderstramienen 215, 219, 232
tekstomloop 197, 198, 199, 200, 201, 274, 316
tekstopmaak 27
tekstpaden 198, 202
tekstspecificaties 146, 147, 153
teksttypogrammen 178
text highlighting (tekst markeren) 456
tint 148, 266, 288
toetsopdrachten 19
toevoegen 24, 321
toon notities 36
transparantie 362
TVH 281
Type Tricks 256, 257, 258
typografie 131, 146, 147, 148, 149, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 163, 173, 174, 175, 178, 180, 181, 195, 196, 197, 202, 203, 204, 207, 211, 212, 213
typografische aanhalingstekens 452
typogrammen 55, 175, 180, 181

U

uiteinden 102
uitknippaden 94, 267, 268, 269, 270, 274
uitlijnen 107
uitlijning 154
uitsnede maken 265
uitvoer 356, 357, 358, 360, 361, 362, 363, 364, 366, 367, 370, 372, 374
uitvoerinstellingen 290, 292, 293, 294, 295
uitvoerstijl 373
uitvoerstijlen 372
uitvulling 161
Unicode 46

V

vast op basislijnstramien 464
vensters 59
vensters splitsen 59
verankerde kaders 109, 203
verankerde lijnen 203
verberg notities 36
Verbindgereedschap 19
Verbreekgereedschap 19
vergrendelen 109, 318, 380
verkleind kap. 465
verplaatsen 105
Verplaatsgereedschap 19
verticaal aanpassen 148
verticaal tekst uitlijnen 195
Verzamel voor servicebureau 370
voetnoot 45
voetnootscheiding 140
voetnootstijl 137
voetregels 128
volledig cellenstramien 214

voorkeursinstellingen 448, 449, 451, 452, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 467, 468, 469, 470
voorvertoning 363, 364
Voorvertoning van uitvoer 60
vormen 82, 83
vrije-lijngereedschap 19

W

weduwen 158
weergave 451
Weergave Afsnee 35, 451
Weergave Artikel bewerken 60
weergavebestemming 290
weergavesets 60
wezen 158
willekeurige tekst 446
wissen 203
witruimte tussen alinea's 157
Woordspatie aanspatiëren 257
Word 445
Word 6–2000-filter 445

X

XTensions 438, 439, 446, 455
XTensions-sets 439

Z

zachte afbreektekens 173
zoek/verander 133
Zoek/Verander item 87
Zoomgereedschap 19